

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ: Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΟΝ Ν.ΑΧΑΪΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΤΟΥΜΑΖΑΤΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΠΡΕΝΤΖΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2003

«Καθένας για όλους, όλοι για τον καθένα»

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ	
1.1: Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ	2
1.2: ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ	2
1.3: ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	3
1.4: ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	6
1.5: Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΙΔΕΑ	10
1.5.1: Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ	10
1.5.2: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ	11
1.5.3: Η ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ	12
1.5.4: Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ	13
1.5.5: Η ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ	14
1.5.6: Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ	14
1.6: Ο ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	15
1.6.1: Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	15
1.6.2: ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	17
1.6.3: ΤΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	20
1.7: ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	21
1.7.1: Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 602/1915	22
1.7.2: Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 921/1979	24
1.7.3: Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1541/1985	26
1.7.4: Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1667/1986	28
1.7.5: Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2169/1993	29
1.7.6: Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2810/2000	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΟΣΜΟ	
2.1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	32
2.2: ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΒΡΑΧΥΒΙΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ	34
2.3: Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ROCH-DALE	35

	Σελ.
2.4: Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΡΑΙΦΦΕΙΣΕΝ	39
2.5: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡ- ΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	41
2.6: Η ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΣΤΑ ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ	41
2.7: ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗ- ΘΕΙΑΣ ΑΛΜΥΡΟΥ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	
3.1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	48
3.2: ΠΡΩΤΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	49
3.3: ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΤΡΩΝ	49
3.4: ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ	62
3.5: ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙ ΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	
4.1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	81
4.2: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	82
4.2.1: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑ- ΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΜΕΤΑΛ- ΛΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ	82
4.2.2: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΠΛΟΞΥ- ΛΟΥΡΓΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΠΑΤΡΩΝ (Σ.Ε.Β.Ι.Π.)	84
4.3: ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	85
4.3.1: ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙ- ΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑΡΧΩΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑ- ΠΤΩΝ ΚΑΙ ΡΑΠΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΣΥΝ.ΠΕ.	86
4.3.2: ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑ- ΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ ΣΥΝ.ΠΕ.	87
4.4: ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	90
4.4.1: ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ «ΚΑΤΑΝΑ- ΛΩΤΗΣ-KONSUM» ΠΑΤΡΑΣ	91

	Σελ.
4.5: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	95
4.5.1: ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟ- ΠΟΙΩΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ (ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ)	96
4.5.2: ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛ- ΜΑΤΙΩΝ ΒΑΦΕΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	101
4.6: ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	102
4.6.1: ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ ΑΧΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΣΥΝ.ΠΕ.	103
4.7: ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	105
4.7.1: ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙ- ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠΟΥΡ- ΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ ΣΥΝ.ΠΕ.	106
4.8: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕ- ΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	108
4.8.1: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΙΔΙΟΚ- ΤΗΤΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΚΤΕΛ	109
4.9: ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ	110
4.9.1: ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΔΕΣΜΑΤΩΝ (CATERING)	112
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ	
5.1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	117
5.2: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ κ. ΛΑΖΑΡΗ	117
5.3: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗ- ΘΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ κ. ΤΡΙΝΙΑ	121
5.4: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪ- ΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ κ. ΚΑΖΟΛΕΑ	124
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΔΙΑΛΥΣΗ	
6.1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	128
6.2: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΗΡΘΑΝ ΣΕ ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	128

6.3:	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	131
------	--	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

7.1:	ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕ- ΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	135
------	--	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΚΡΙΤΙΚΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

8.1:	ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	149
8.2:	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	150

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		153
---------------------	--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:	Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 602/1915	
	Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 921/1979	
	Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1541/1985	
	Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1667/1986	
	Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2169/1993	
	Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2810/2000	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι συνεταιρισμοί είναι δημιουργήματα της πιεστικής ανάγκης, που θέτει σε δοκιμασία την επιβίωση των οικονομικά αδύναμων μελών της κοινωνίας και του πνεύματος ισότιμης συνεργασίας τους, με προσωπική συμμετοχή όλων και αλληλοβοήθεια, ώστε να αντιμετωπισθεί η πιεστική ανάγκη. Τα βασικά εφόδια της συνεργασίας είναι η βιολογική δύναμη των ανθρώπων, η εκούσια σύμπραξη, η πίστη και αποφασιστικότητα για επιτυχία και αλληλεγγύη.

«Ένας για όλους και όλοι για έναν». Το παλιό αυτό και τόσο παραστατικό απόφθεγμα αλληλεγγύης αλλά και υπευθυνότητας, συνήθιζε να επικαλείται ο Φουκέ (G. Fouquet), πρώτος πρόεδρος της Υπηρεσίας Συνεταιρισμών του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, για να εκφράσει τη φιλοσοφία του συνεταιριστικού κινήματος. Τα δυο αυτά στοιχεία, η αλληλεγγύη και παράλληλα η προσωπική ευθύνη είναι τα βασικά χαρακτηριστικά των συνεταιρισμών.

Σκοπός των συνεταιρισμών είναι η εξασφάλιση στα μέλη των συνθηκών διαβίωσης με αξιοπρέπεια και η πρόσδοση στις καθημερινές επαγγελματικές ασχολίες των χαρακτηριστικών της δημιουργικότητας και της ωφελιμότητας. Έτσι, οι συνεταιρισμοί συμβάλλουν στην ολοκλήρωση και εξύψωση του ρόλου των ασθενεστέρων, από οικονομική κυρίως άποψη, μελών της κοινωνίας, οπότε οι ευεργετικές επιπτώσεις είναι άμεσες και ποικίλες για το σύνολο της κοινωνίας όπου δρουν. Συνδέονται λοιπόν οι συνεταιρισμοί με την πράξη και τις καθημερινές ασχολίες των μελών τους, αφού στοχεύουν στην καλύτερη αντιμετώπιση των καθημερινών βιοτικών αναγκών τους. Συνδέονται με τον τόπο και τρόπο διαβίωσής τους, με τα προτερήματα και μειονεκτήματά τους, με τις συνθήκες του οικονομικού, κοινωνικού, πολιτικού και φυσικού περιβάλλοντος. Αν και αυτόνομο σύστημα εκ πρώτης όψεως, οι συνεταιρισμοί είναι ανοιχτοί στις αλληλεπιδράσεις όλων των δυνάμεων και ενεργειών της κοινωνίας.

Η εργασία αυτή, προϊόν μελέτης και έρευνας, περιλαμβάνει αρκετά ιστορικά στοιχεία, περιγραφές και συνεντεύξεις. Καταβλήθηκαν προσπάθειες ώστε να παρουσιαστεί μια ολοκληρωμένη κατά το δυνατό εικόνα του εύρους της δράσης και της κοινωνικής προσφοράς των συνεταιρισμών στον νομό Αχαΐας. Όπου κρίθηκε απαραίτητο παρατέθηκαν πολλές λεπτομέρειες, προκειμένου να διαφωτιστούν διάφορες πτυχές των συνεταιρισμών αυτών, ενώ

σε αρκετές περιπτώσεις έγινε απλή αναφορά των πληροφοριών που αναφέρονται στο συνεταιριστικό κίνημα στο συγκεκριμένο νομό. Η ύλη αναπτύχθηκε σε 8 κεφάλαια. Στα πρώτα δυο κεφάλαια γίνεται μια γενική παρουσίαση των συνεταιρισμών, καθώς και των πρώτων βημάτων των σύγχρονων συνεταιριστικών οργανώσεων σε εξωτερικό και εσωτερικό. Στα επόμενα δυο κεφάλαια παρουσιάζονται οι αντιπροσωπευτικοί συνεταιρισμοί στον νομό Αχαΐας, γεωργικοί και αστικοί. Ακολουθεί κεφάλαιο με τρεις συνεντεύξεις, που κατορθώσαμε να αποκομίσουμε κατά την διάρκεια της έρευνάς μας, ενώ στα επόμενα κεφάλαια παρουσιάζονται οι «προβληματικοί» συνεταιρισμοί, οι αδυναμίες, τα προβλήματά τους και τα συμπεράσματα και οι προτάσεις μας.

Είναι ευνόητο πως η παρούσα εργασία δεν θα μπορούσε να λάβει την τελική μορφή της χωρίς τη συνεργασία αρκετών προσώπων, τα οποία έθεσαν στην διάθεσή μας διάφορα επίσημα κείμενα και πηγές στοιχείων. Βέβαια εκτός από αυτούς, θα πρέπει να ευχαριστήσουμε τον εισηγητή μας, ο οποίος με την ανάληψη αυτού του θέματος, μας έδωσε την ευκαιρία να παραθέσουμε την κριτική μας και την γνώση μας πάνω στις δραστηριότητες του συνεταιριστικού κινήματος στον νομό Αχαΐας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

**«ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ»**

1.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Συνεταιρισμός (σύμφωνα με τον νόμο 602/1915 «περί Συνεταιρισμών») είναι η εταιρεία που αποτελείται από συνεταίρους, των οποίων ο αριθμός και οι εισφορές είναι μεταβλητά και επιδιώκει την συνεργασία των συνεταίρων για την προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας αυτών.

Δέκα χρόνια αργότερα ο ορισμός αναδιατυπώθηκε με το πρώτο άρθρο του ΝΔ της 12-12-1925 ως εξής: **Συνεταιρισμός** είναι η εταιρεία που έχει κεφάλαιο μεταβλητό, αποτελείται από συνεταίρους των οποίων ο αριθμός είναι επίσης μεταβλητός και επιδιώκει την συνεργασία των συνεταίρων για την προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας αυτών.

Δεκάδες είναι οι ορισμοί που δόθηκαν από τους θεωρητικούς του συνεταιρισμού, τους συνεταιριστές και άλλους οικονομολόγους, κοινωνιολόγους και νομικούς για την έννοια του συνεταιρισμού, που η διαφοροποίησή τους βασικά οφείλεται στο γεγονός ότι καθένας απ' αυτούς δίνει έμφαση σε διαφορετικά χαρακτηριστικά ή σκοπούς του συνεταιρισμού.

Είναι γεγονός όμως, πως όλοι σχεδόν οι ορισμοί του συνεταιρισμού που διατυπώθηκαν από τους ανθρώπους αυτούς δεν είναι πλήρεις και αυτό γιατί υπάρχουν τόσα πολλά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή σκοποί του συνεταιρισμού, που αν τυχόν αναφερθούν θα καταστήσουν μακροσκελή τον ορισμό τους και συνεπώς πρακτικά αχρησιμοποίητο.

Πάντως, πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα πως ο συνεταιρισμός δεν είναι ούτε αμιγής οικονομική μονάδα, όπως π.χ. είναι οι κεφαλαιακές εταιρείες, ούτε είναι αμιγής κοινωνική οργάνωση, όπως είναι τα διάφορα κοινωνικά ιδρύματα. Αντίθετα είναι ένας μικτός οικονομικοκοινωνικός θεσμός που αποβλέπει ταυτόχρονα στην βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και στην εξύψωση της κοινωνικής και πολιτισμικής θέσης των μελών του.

1.2. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Τα κυριότερα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον συνεταιρισμό είναι τα εξής:

- 1. Ο Συνεταιρισμός είναι μια οικονομική οργάνωση**, μια επιχειρηματική μονάδα, γιατί πραγματοποιεί διάφορες οικονομικές δραστηριότητες, όπως π.χ. παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων, προμήθεια και διάθεση καταναλωτικών και βιομηχανικών αγαθών, πιστωτικές και

ασφαλιστικές εργασίες, κ.λ.π. Δεν είναι ούτε συνδικαλιστικό σωματείο, ούτε δημόσιο κοινωνικό ίδρυμα.

2. **Ο Συνεταιρισμός είναι συλλογική μονάδα** που προκύπτει από την ένωση προσώπων και όχι κεφαλαίων. Γι' αυτό και η συνεταιριστική μερίδα έχει περιορισμένη αμοιβή, που είναι συνήθως κάτω από τον τόκο των Τραπεζών.

3. **Ο Συνεταιρισμός είναι ένωση προσώπων και όχι κεφαλαίων**, αφού η δημιουργία και η λειτουργία του στηρίζεται στα πρόσωπα και όχι στα κεφάλαια. Γι' αυτόν τον λόγο, το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας και της αμοιβής της είναι περιορισμένο, ενώ ο όγκος συναλλαγής των μελών με το συνεταιρισμό όχι μόνο δεν είναι περιορισμένος, αλλά απεναντίας ενθαρρύνεται να είναι μεγάλος.

4. **Οι σκοποί των Συνεταιρισμών είναι ταυτόχρονα οικονομικοί, κοινωνικοί και πολιτιστικοί**, παρόλο ότι είναι οικονομικές οργανώσεις, δηλαδή επιχειρήσεις που επιτελούν μόνο οικονομικές δραστηριότητες.

1.3. ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

α) Περιεχόμενο των σκοπών

Ο βασικός σκοπός των συνεταιρισμών είναι η ευημερία των μελών τους, δηλαδή η ταυτόχρονη βελτίωση της οικονομικής κοινωνικής και πολιτιστικής θέσης τους.

Πιο αναλυτικά αυτό σημαίνει τα εξής:

1. **Προσφορά περισσότερων υπηρεσιών στα μέλη τους**, όπως π.χ. προμήθεια γεωργικών εφοδίων, παραγωγή, μεταποίηση και διάθεση αγροτικών προϊόντων, πιστωτικές και ασφαλιστικές εργασίες κ.λ.π.

2. **Προσφορά καλύτερων υπηρεσιών στα μέλη τους**, όπως π.χ. αγορά από τους γεωργούς όλης της διαθέσιμης ποσότητας των προϊόντων τους, άμεση πληρωμή των γεωργών με την πώληση των προϊόντων, καλύτερες εγγυήσεις στα προϊόντα.

3. **Προσφορά διαφόρων υπηρεσιών στα μέλη τους στο ελάχιστο δυνατό κόστος**, για να αυξηθούν τα πραγματικά εισοδήματα των μελών τους.

4. **Εξασφάλιση κοινωνικής δικαιοσύνης στα μέλη τους**, αφού ό,τι ποιότητα προϊόντων παραδίδουν οι αγρότες στους συνεταιρισμούς πετυχαίνουν ανάλογη τιμή και ό,τι ποιότητα προϊόντων αγοράζουν οι καταναλωτές πληρώνουν αντίστοιχη τιμή.

5. **Διαφύλαξη της υγείας των καταναλωτών** με την διάθεση σ' αυτούς αγνών και ανόθευτων προϊόντων.

6. **Ανύψωση του μορφωτικού επιπέδου των μελών τους** χάρη στην συνεχή εκπαίδευση τους με σεμινάρια, διαλέξεις, έκδοση περιοδικού και διαφόρων εκλαϊκευμένων βιβλίων.

β) Οι τρόποι επίτευξης των σκοπών των Συνεταιρισμών

Οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να επιτευχθούν οι σκοποί των συνεταιρισμών είναι οι διάφορες δραστηριότητες που μπορούν να αναπτύξουν και οι οποίες αναγράφονται στα καταστατικά και στην συνεταιριστική νομοθεσία. Ενδεικτικά θα αναφερθούν οι εξής:

1. Η προμήθεια και διανομή γεωργικών εφοδίων στους αγρότες προκειμένου περί αγροτικών συνεταιρισμών, ή η προμήθεια και διάθεση καταναλωτικών αγαθών στους καταναλωτές προκειμένου περί καταναλωτικών συνεταιρισμών.

2. Η συλλογική καλλιέργεια και παραγωγή αγροτικών προϊόντων .

3. Η μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων

4. Η άσκηση πιστωτικών εργασιών

5. Η παροχή ασφάλισης στα προϊόντα και μόνιμα περιουσιακά στοιχεία (μηχανήματα, κτίρια, κ.λ.π.) των μελών τους.

γ) Τα μέσα επίτευξης των σκοπών

Τα μέσα με τα όποια μπορούν να πραγματοποιηθούν οι διάφορες δραστηριότητες των συνεταιρισμών και να επιτευχθούν οι στόχοι τους είναι τα εξής:

1. Τα διαλογητήρια – συσκευαστήρια των προϊόντων όπου γίνεται η τυποποίηση και η συσκευασία τους.

2. Τα εργοστάσια μεταποίησης αγροτικών προϊόντων

3. Οι αποθήκες – ψυγεία , όπου επαναποθηκεύονται τα προϊόντα ως ότου προωθηθούν στην αγορά.

4. Τα μεταφορικά μέσα με τα οποία γίνεται η διακίνηση των προϊόντων από τους τόπους παραγωγής στα κέντρα κατανάλωσης.

5. Τα καταστήματα λιανοπώλησης καταναλωτικών και βιομηχανικών αγαθών, κ.λ.π

δ) Μηχανισμοί επίτευξης των στόχων των Συνεταιρισμών

Οι στόχοι των συνεταιρισμών μπορούν κυρίως να επιτευχθούν με τους εξής δύο μηχανισμούς, ανάλογα με την φύση της συνεταιριστικής δραστηριότητας:

1. Με την ισχυροποίηση της διαπραγματευτικής δύναμης του Συνεταιρισμού, όταν η δραστηριότητά του περιορίζεται στο να διαπραγματευτεί με τρίτους τους όρους εμπορίου κατά τις συναλλαγές του. Έτσι, όσο μεγαλύτερη είναι η διαπραγματευτική δύναμη ενός συνεταιρισμού τόσο καλύτερες τιμές μπορεί να πετύχει για τα προϊόντα που πουλά ή αγοράζει. Επομένως, μπορεί πιο αποτελεσματικά όχι μόνο να αποτρέψει την εκμετάλλευση των μελών του, αλλά και να συμβάλλει στην ευημερία τους.

2. Με την επίτευξη μεγαλύτερων «οικονομιών μεγέθους» κατά την πραγματοποίηση μιας οποιασδήποτε δραστηριότητας του συνεταιρισμού. Για παράδειγμα, όταν ένας Γεωργικός Συνεταιρισμός αναλαμβάνει την μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων των γεωργών- μελών του, τότε τα οικονομικά οφέλη στα μέλη του θα μεγιστοποιηθούν όταν βελτιωθεί η αποδοτικότητα λειτουργίας του συνεταιρισμού. Αυτό θα επιτευχθεί λόγω σημαντικής αύξησης της ποσότητας της πρώτης ύλης που επεξεργάζεται το συνεταιριστικό εργοστάσιο, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται «οικονομίες μεγέθους» κατά την μεταποίηση της και επομένως χαμηλότερο κόστος και υψηλότερα καθαρά εισοδήματα.

ε) Προϋποθέσεις επίτευξης των σκοπών των Συνεταιρισμών

Οι κυριότερες προϋποθέσεις για την επίτευξη των στόχων των συνεταιρισμών είναι οι εξής:

1. Ο μεγάλος αριθμός μελών του Συνεταιρισμού. Εάν είναι να συμπεριλαμβάνει όλα τα ενδιαφερόμενα άτομα για να αποκτήσει ο συνεταιρισμός μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη.

2. Ο μεγάλος όγκος συναλλαγών του κάθε μέλους με τον Συνεταιρισμό. Εάν είναι δυνατόν π.χ. κάθε γεωργός – μέλος του συνεταιρισμού να παραδίδει όλη τη ποσότητα του προϊόντος του στην συνεταιριστική βιομηχανία, γιατί έτσι πετυχαίνονται «οικονομίες μεγέθους» στη μεταποίηση.

3. Μια άλλη σημαντική προϋπόθεση επίτευξης των σκοπών του συνεταιρισμού είναι **η ορθολογική οργάνωση και αξιοκρατική στελέχωσή του.** Χωρίς σωστή οργάνωση του συνεταιρισμού σε διάφορα τμήματα και χωρίς στελέχωση των τμημάτων αυτών του συνεταιρισμού με ικανά (ειδικευμένα, έμπειρα και έξυπνα) στελέχη, ο συνεταιρισμός δεν μπορεί να λειτουργήσει αποδοτικά, δηλαδή να προσφέρει ή να παράγει το μεγαλύτερο δυνατό έργο με το μικρότερο δυνατό κόστος.

4. Σημαντική επίσης προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων του συνεταιρισμού είναι **η επαρκής χρηματοδότησή του,** δηλαδή η ύπαρξη αρκετών κεφαλαίων στην διάθεση του συνεταιρισμού, τόσο για την αγορά του απαραίτητου και σύγχρονου μηχανολογικού εξοπλισμού και την κατασκευή των απαιτούμενων κτιρίων όσο και κεφαλαίου κίνησης για να μπορέσει ο συνεταιρισμός να πραγματοποιήσει τις δραστηριότητες που θέλει και να τις υλοποιήσει έγκαιρα και επιτυχημένα.

1.4 ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η οργάνωση, η λειτουργία και η δράση του συνεταιρισμού διέπονται από ορισμένες βασικές αρχές, που καθιερώθηκαν στο διεθνές συνεταιριστικό κίνημα στην πορεία της μακρόχρονης δράσης του και εφαρμόζονται απ' όλα τα εθνικά συνεταιριστικά κινήματα. Είναι οι συνεταιριστικές αρχές. Αυτές βασικά καθιερώθηκαν από τους πιονέρους του Ρότσαντελ, που είχαν διατυπωθεί στο καταστατικό του συνεταιρισμού τους, και αποτέλεσαν την βάση για την εξέλιξη και ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος σε παγκόσμια κλίμακα. Με ορισμένες μικρές αλλαγές, εξακολουθούν να ισχύουν και σήμερα οι συνεταιριστικές αρχές του Ρότσαντελ.

Στο 31^ο Συνέδριο της διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης, που πραγματοποιήθηκε στο Μάντσεστερ της Αγγλίας τον Σεπτέμβριο του 1995, έγινε η τρίτη αναθεώρηση των Διεθνών Συνεταιριστικών Αρχών και κατέληξε στην διατύπωση των παρακάτω επτά συνεταιριστικών αρχών.

1. Εθελοντική και Ελεύθερη Συμμετοχή

Η πρώτη διεθνής συνεταιριστική αρχή της «εθελοντικής συμμετοχής» στους συνεταιρισμούς λέει ότι οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοιχτές σε όλα τα άτομα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και επιθυμούν να αποδεχθούν τις ευθύνες του μέλους, χωρίς διακρίσεις φύλου, φυλής, κοινωνικής θέσης πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων.

Αναλυτικότερα, η αρχή αυτή λέει τα εξής:

α) Η συμμετοχή ενός ατόμου σε συνεταιρισμό είναι εθελοντική, δηλαδή προϊόν δικής του θέλησης και απόφασης και όχι άλλων. Αυτό σημαίνει ότι ένα άτομο συμμετέχει στην ίδρυση συνεταιρισμού, ύστερα από δική του ελεύθερη σκέψη, ελεύθερη κρίση και ελεύθερη απόφαση και όχι ύστερα από οποιασδήποτε μορφής πίεση.

β) Η είσοδος ενός ατόμου σε συνεταιρισμό, στον οποίο θέλει να γίνει μέλος, είναι ελεύθερη και δυνατή χωρίς διακρίσεις ή τεχνητά εμπόδια. Αυτό σημαίνει ότι κάθε άτομο, χωρίς καμία απολύτως διάκριση φυλετική, θρησκευτική, πολιτική, κοινωνική ή φύλου και χωρίς κανένα εμπόδιο, μπορεί να γίνει μέλος συνεταιρισμού, αρκεί να εκπληρώνει τις βασικές προϋποθέσεις ίδρυσής του και να παραδέχεται τις καταστατικές αρχές ίδρυσης και λειτουργίας του. Αυτό σημαίνει πως ο συνεταιρισμός δεν είναι προνόμιο μιας ορισμένης μόνο μερίδας ανθρώπων της ίδιας επαγγελματικής δραστηριότητας αλλά όλων όσων επιθυμούν.

γ) Η ελευθερία εισόδου στους συνεταιρισμούς συνοδεύεται ταυτόχρονα και από την ελευθερία εξόδου από τους συνεταιρισμούς, με ορισμένους βέβαια περιορισμούς.

2. Δημοκρατικός Έλεγχος των Συνεταιρισμών

Η αρχή του «δημοκρατικού ελέγχου» των συνεταιρισμών είναι η πιο βασική αρχή του συνεταιρισμού, διότι δεν μπορεί μια οικονομική οργάνωση να θεωρηθεί ως συνεταιρισμός, που να προωθεί τα συμφέροντα των μελών του και να ικανοποιεί τις ανάγκες τους, χωρίς ο συνεταιρισμός να λειτουργεί δημοκρατικά, δηλαδή να διοικείται και να ελέγχεται δημοκρατικά. Η αρχή του δημοκρατικού ελέγχου λέει ότι οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις, που διοικούνται και ελέγχονται από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στην διαμόρφωση της πολιτικής τους και στην λήψη των αποφάσεων.

3. Οικονομική Συμμετοχή των Μελών

Η τρίτη διεθνής συνεταιριστική αρχή, που διατυπώθηκε στο Συνέδριο του Μάντσεστερ της Αγγλίας το 1995, είναι η αρχή «της Οικονομικής συμμετοχής των μελών στους συνεταιρισμούς» και η οποία λέει ότι τα μέλη συμμετέχουν ισότιμα και διαχειρίζονται δημοκρατικά το κεφάλαιο του συνεταιρισμού. Αυτό σημαίνει ότι όσα άτομα θέλουν να γίνουν μέλη ενός συνεταιρισμού καταβάλλουν χρήματα (συνεταιριστική μερίδα) για να δημιουργήσουν το κεφάλαιο του συνεταιρισμού και έτσι να μπορέσει να λειτουργήσει.

Είναι ιδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα του συνεταιρισμού ότι η οικονομική συμμετοχή των μελών στους συνεταιρισμούς είναι ισότιμη, δηλαδή όλα τα μέλη ενός συνεταιρισμού καταβάλλουν το ίδιο ακριβώς χρηματικό ποσό, όση είναι η αξία της συνεταιριστικής μερίδας, αφού για να γίνει κάποιος μέλος ενός συνεταιρισμού παίρνει μια και μόνο συνεταιριστική μερίδα. Αυτό γίνεται για να εξασφαλιστεί η ισότητα και η δικαιοσύνη ανάμεσα στα μέλη του συνεταιρισμού.

4. Αυτονομία και Ανεξαρτησία των Συνεταιρισμών

Η αρχή «της αυτονομίας και ανεξαρτησίας» είναι μια εντελώς νέα συνεταιριστική αρχή που διατυπώθηκε για πρώτη φορά στο Συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995 και λέει ότι οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις και ανεξάρτητες από το κράτος, τα κόμματα κι άλλους φορείς.

Πιο αναλυτικά, η αρχή αυτή λέει τα εξής:

α) Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οικονομικές οργανώσεις αυτοβοήθειας και αλληλεγγύης, που λειτουργούν με ευθύνη των μελών τους.

β) Οι συνεταιρισμοί είναι ανεξάρτητοι από το κράτος (κυβέρνηση ή δημόσιους οργανισμούς), τα κόμματα και άλλους φορείς, τόσο στη διοίκηση όσο και στη λειτουργία τους.

5. Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Πληροφόρηση

Η αρχή «της εκπαίδευσης, κατάρτισης και πληροφόρησης» είναι παλιά. Βέβαια, κάθε φορά διατυπώνεται με διαφορετικό τρόπο. Υιοθετήθηκε και στο Συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995 γιατί είναι αναμφισβήτητη η συμβολή της στην αποδοτική λειτουργία των συνεταιρισμών και στην ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος. Η αρχή αυτή λέει ότι οι συνεταιρισμοί θα πρέπει να

παρέχουν εκπαίδευση στα αιρετά και υπαλληλικά στελέχη τους καθώς και στα μέλη τους και πληροφόρηση στο κοινό για συνεταιριστικά και άλλα θέματα.

6. Συνεργασία μεταξύ Συνεταιρισμών

Η αρχή «της συνεργασίας μεταξύ συνεταιρισμών», που υπήρχε και στο προηγούμενο Συνέδριο της Βιέννης, συμπεριλήφθηκε και στο Συνέδριο του Μάντσεστερ, γιατί θεωρείται ως σημαντική στην επιτυχία των στόχων και την επιβίωση των συνεταιρισμών. Η αρχή αυτή λέει ότι η συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών επιβάλλεται για να αυξάνεται ο συνολικός όγκος των εργασιών τους, οπότε ισχυροποιείται η διαπραγματευτική τους δύναμη και δημιουργούνται «οικονομίες μεγέθους» στις διάφορες οικονομικές δραστηριότητές τους και έτσι λειτουργούν αποδοτικότερα.

7. Ενδιαφέρον για την Κοινότητα

Το «ενδιαφέρον για την κοινότητα» είναι μια εντελώς νέα αρχή, που διατυπώθηκε για πρώτη φορά στο Συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995. Δίνει μια νέα διάσταση στον συνεταιρισμό, αυτή της ανάπτυξης της κοινότητας μέσα στην οποία δραστηριοποιείται ο συνεταιρισμός. Το νόημα της αρχής αυτής είναι ότι η ανάπτυξη της Κοινότητας επηρεάζει σημαντικά την ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Οι συνεταιρισμοί πρέπει να ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη της Κοινότητας μέσα στην οποία λειτουργούν. Το ενδιαφέρον των συνεταιρισμών για τις κοινότητες αναλύεται σε:

α. Απασχόληση μελών της Κοινότητας, με τη δημιουργία παραγωγικών μονάδων.

β. Διατήρηση καθαρού φυσικού ή αστικού περιβάλλοντος στην Κοινότητα, ανάλογα αν είναι αγροτική ή αστική.

γ. Σεβασμός του κοινωνικού περιβάλλοντος της Κοινότητας, με προγράμματα επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων, όπως είναι τα ναρκωτικά, ο αλκοολισμός κ.α.

1.5. Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΙΔΕΑ

Η Συνεταιριστική Ιδέα είναι ένα κράμα ανθρωπίνων ιδεωδών και αξιών που ενσαρκώνονται στους συνεταιρισμούς και αποβλέπουν στην ευημερία των μελών τους.

Πράγματι, τα ιδεώδη της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης, της αδελφοσύνης και της αλληλεγγύης συνθέτουν τον πυρήνα της Συνεταιριστικής Ιδέας και υλοποιούνται στους συνεταιρισμούς τόσο κατά την δημιουργία τους όσο και κατά την λειτουργία τους με σκοπό την ευημερία των μελών τους, δηλαδή την αύξηση των εισοδημάτων τους, την βελτίωση της κοινωνικής θέσης τους και την ανύψωση του πνευματικού τους επιπέδου.

Έτσι, χάρη στα ιδεώδη της αδελφοσύνης και της αλληλεγγύης που διακατέχουν τους ανθρώπους, συμμετέχουν στους συνεταιρισμούς για να βοηθήσει ο ένας τον άλλον. Όμως, αυτή η συνεργασία των ανθρώπων, που πηγάζει από την αδελφοσύνη και την αλληλεγγύη τους, είναι προϊόν της ατομικής τους ελευθερίας και πετυχαίνεται με δημοκρατικές διαδικασίες και γίνεται σε ισότιμη βάση και δίκαια απέναντι σε όλους.

Συνεπώς, όλα τα παραπάνω σημαίνουν ότι οι συνεταιρισμοί δεν περιορίζονται μόνο στην επίτευξη των διάφορων στόχων τους αλλά ταυτόχρονα δίνουν έμφαση και στους τρόπους ή μηχανισμούς επίτευξης αυτών των στόχων.

Στη συνέχεια θα γίνει μια σύντομη ανάλυση των ιδεωδών που συνθέτουν την Συνεταιριστική Ιδέα και οι οποίες πρέπει να αποτελούν την πυξίδα της δημιουργίας και της δράσης των συνεταιρισμών.

1.5.1. Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Η ελευθερία, το πολυτιμότερο αγαθό του ανθρώπου σε κάθε τόπο και χρόνο, αποτελεί ουσιαστικό συστατικό στοιχείο της Συνεταιριστικής Ιδέας που υλοποιείται στους συνεταιρισμούς και εκφράζεται στην διεθνή συνεταιριστική αρχή της «εθελοντικής και ελεύθερης συμμετοχής στους συνεταιρισμούς».

Πράγματι, η αρχή αυτή λέει πως το κάθε άτομο είναι ελεύθερο να γίνει μέλος συνεταιρισμού που τον ενδιαφέρει. Την απόφαση την παίρνει μόνος του μετά από ελεύθερη σκέψη, ελεύθερη κρίση και όχι κάτω από οποιασδήποτε φύσης πίεση ή εξαναγκασμό. Το ίδιο ελεύθερο είναι ένα άτομο, γεωργός

ή καταναλωτής, να εγκαταλείψει τον συνεταιρισμό, εάν διαπιστώσει ότι δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντά του. Κανένα πρόσωπο ή καμία υπηρεσία δεν μπορεί να τον εμποδίσει να διαγραφεί από τον συνεταιρισμό αν αυτός θελήσει, έστω και εάν είναι ολοφάνερο πως αυτό που κάνει ζημιώνει και τον ίδιο και τους συνανθρώπους του.

Φυσικά, το ιδανικό της ελευθερίας στους συνεταιρισμούς δεν περιορίζεται μόνο στην ελεύθερη είσοδο και έξοδο των ατόμων σε συνεταιρισμούς, αλλά επεκτείνεται και στην ελεύθερη έκφραση των απόψεων του μέλους σε οποιαδήποτε φάση λειτουργίας του συνεταιρισμού. Έτσι, κατά τις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών, το μέλος είναι ελεύθερο να εκφράσει τις απόψεις του για κάθε θέμα που αφορά τον συνεταιρισμό και τα μέλη του.

Το ιδανικό της ελευθερίας στους συνεταιρισμούς ενσαρκώνεται επίσης και στο δικαίωμα «του εκλέγειν και εκλέγεσθαι». Δηλαδή, κάθε μέλος του συνεταιρισμού είναι ελεύθερο να ψηφίσει όποιο άτομο ή ψηφοδέλτιο θέλει να τον εκπροσωπήσει στο Διοικητικό ή Εποπτικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού. Βέβαια, και το ίδιο το μέλος είναι ελεύθερο να υποβάλει υποψηφιότητα να εκλεγεί στο Διοικητικό ή Εποπτικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό πως το ιδανικό της ελευθερίας αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο της Συνεταιριστικής Ιδέας και συνεπώς των συνεταιρισμών. Η ελευθερία δεν υιοθετείται απλά, αλλά ενσαρκώνεται στους συνεταιρισμούς και εκδηλώνεται έντονα τόσο στη γέννησή τους, όσο και στη ζωή και στη δράση τους.

1.5.2. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Η Δημοκρατία, πολυπόθητο ιδανικό των λαών όλου του κόσμου σε όλους τους αιώνες, αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο της Συνεταιριστικής Ιδέας και συνεπώς των συνεταιρισμών και εκφράζεται σαν την θεμελιώδη αρχή του συνεργατισμού, την αρχή του δημοκρατικού ελέγχου των συνεταιρισμών.

Η δημοκρατία γίνεται πράξη στους συνεταιρισμούς και εκδηλώνεται:

1. Στην εκλογή του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού, που γίνεται με καθαρά δημοκρατικές διαδικασίες.
2. Στην κατανομή των αξιωμάτων ανάμεσα στα εκλεγμένα μέλη του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού.

3. Στη Γενική Συνέλευση του συνεταιρισμού, που απαρτίζεται από όλα τα μέλη του και όπου παίρνονται οι πιο σημαντικές αποφάσεις με βάση την αρχή της δημοκρατίας, δηλαδή με βάση την αρχή της πλειοψηφίας.

4. Στη λειτουργία του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού. Έτσι, το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί τον συνεταιρισμό, ενώ το Εποπτικό Συμβούλιο ελέγχει το έργο του Διοικητικού Συμβουλίου και για τη λήψη κάθε απόφασης ισχύει η δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας.

1.5.3. Η ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Η ισότητα, ένα άλλο πολύτιμο αγαθό της ανθρωπότητας, είναι βαθιά ενσάρκωμένη στην Συνεταιριστική Ιδέα και επομένως στους συνεταιρισμούς και αποτελεί καθημερινή τους πράξη σε κάθε φάση λειτουργίας τους.

Η ισότητα εκφράζεται ολοκάθαρα στους συνεταιρισμούς στον καταστατικό τους χάρτη, που λέει ότι όλα τα μέλη ενός συνεταιρισμού, ανεξάρτητα από φύλο, ηλικία, μόρφωση, εισοδηματική κατάσταση, κ.λ.π. είναι ίσα απέναντι στο συνεταιρισμό. Έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις. Η ισότητα αυτή στους συνεταιρισμούς υλοποιείται τόσο κατά την δημιουργία τους όσο και κατά την λειτουργία τους και εκδηλώνεται έντονα στα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά τους στοιχεία, όπως π.χ. στα εξής:

1. Στον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων

Όλα τα μέλη του συνεταιρισμού δικαιούνται μια και μόνο συνεταιριστική μερίδα, ως δικαίωμα εγγραφής ή συμμετοχής τους στον συνεταιρισμό, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση, κ.λ.π.

2. Στην αξία της συνεταιριστικής μερίδας

Η συνεταιριστική μερίδα έχει την ίδια και σταθερή αξία για όλα τα υπάρχοντα και υποψήφια μέλη του συνεταιρισμού. Έτσι ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση των ατόμων, το χρηματικό ποσό που καταβάλλουν για την απόκτηση της συνεταιριστικής μερίδας είναι το ίδιο ακριβώς για όλους, βάσει του καταστατικού του συνεταιρισμού.

3. Στο δικαίωμα ψήφου

Ίσως η πιο χαρακτηριστική έκφραση της ισότητας στους συνεταιρισμούς δίνεται στο δικαίωμα ψήφου των μελών του. Πράγματι, οποτεδήποτε γίνεται ψηφοφορία όλα ανεξάρτητα τα μέλη έχουν μια και μόνο ψήφο.

1.5.4. Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Η Δικαιοσύνη, ένα από τα πιο πολύτιμα αγαθά του ανθρώπου είναι ουσιώδες συστατικό στοιχείο της Συνεταιριστικής Ιδέας και βρίσκει ή οπωσδήποτε πρέπει να βρίσκει εφαρμογή στους συνεταιρισμούς αγροτικούς, καταναλωτικούς κ.λ.π.

Αν η δικαιοσύνη δεν ενσαρκώνονταν στους συνεταιρισμούς και αν η δράση τους σε κάθε φάση τους δεν καθοδηγούνταν από τη δικαιοσύνη, τότε οι συνεταιρισμοί δεν θα διέφεραν σε τίποτα σχεδόν από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις στη φιλοσοφία ίδρυσής τους και στη μεθοδολογία λειτουργίας τους. Η σημασία τους συνεχώς θα υποβαθμίζεται και η κατάρρευσή τους, θα είναι φυσικό επακόλουθο. Γι' αυτό η δικαιοσύνη θα πρέπει να αποτελεί την πυξίδα δράσης των συνεταιρισμών σε όλους τους τομείς, όπως π.χ. προμήθειας εφοδίων ή άλλων αγαθών, πώληση προϊόντων, κ.λ.π.

Έτσι οι συνεταιρισμοί πρέπει να εφαρμόζουν:

1. Δίκαιη τιμολόγηση, τόσο κατά την αγορά όσο και κατά την πώληση προϊόντων. Αυτό σημαίνει πως ο αγροτικός συνεταιρισμός, που κάνει διακίνηση γεωργικών προϊόντων, θα πρέπει να δίνει δίκαιες τιμές στους αγρότες-μέλη του, με την έννοια ότι αν ένας αγρότης παραδίνει στον συνεταιρισμό προϊόν πρώτης ποιότητας θα πρέπει να παίρνει υψηλότερη τιμή από έναν άλλο αγρότη-μέλος που παραδίνει δεύτερης ποιότητας προϊόν που θα πρέπει να παίρνει χαμηλή τιμή.

Το ίδιο δίκαιη τιμολόγηση πρέπει να εφαρμόζει και ο καταναλωτικός συνεταιρισμός στην πώληση διάφορων προϊόντων προς τους καταναλωτές. Έτσι, στον πελάτη που αγοράζει καλύτερης ποιότητας προϊόν, θα πρέπει να τον επιβαρύνει με υψηλότερη τιμή από ό,τι εκείνον που αγοράζει κατώτερης ποιότητας προϊόν.

2. Δίκαιη διανομή των πλεονασμάτων στα μέλη πρέπει επίσης να εφαρμόζει ο συνεταιρισμός σε περίπτωση που κατόρθωσε να δημιουργήσει κάποιο πλεόνασμα χάρη στην σωστή λειτουργία του. Έτσι, όποιος παραγωγός-μέλος παρέδωσε μεγαλύτερη ποσότητα προϊόντος στο συνεταιρισμό θα πρέπει να πάρει μεγαλύτερο ποσοστό από το πλεόνασμα του συνεταιρισμού, σε σύγκριση με κάποιον άλλο παραγωγό-μέλος που παρέδωσε μικρότερη ποσότητα προϊόντος. Μ' αυτόν τον τρόπο ανταμείβονται δίκαια εκείνα τα μέλη που συμμετέχουν έντονα στις οικονομικές δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

3. Δίκαιη μεταχείριση των μελών του συνεταιρισμού σε οποιαδήποτε δραστηριότητα αναλαμβάνει. Έτσι, π.χ. αν ένα συνεταιριστικό εργοστάσιο δεν μπορεί να απορροφήσει όλες τις ποσότητες ενός προϊόντος όλων των μελών του για να τις μεταποιήσει, τότε θα πρέπει να παραλάβει το ίδιο ποσοστό παραγωγής του κάθε παραγωγού-μέλους του. Την ίδια αρχή της δίκαιης μεταχείρισης μπορεί να εφαρμόσει ο συνεταιρισμός και στη διανομή γεωργικών εφοδίων στα μέλη του σε περίπτωση που η ποσότητά του δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες όλων των παραγωγών-μελών του.

1.5.5. Η ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Η αδελφοσύνη, είναι σπουδαίο ιδανικό της ανθρωπότητας, αποτελεί επίσης βασικό συστατικό στοιχείο της Συνεταιριστικής Ιδέας και συνεπώς των συνεταιρισμών.

Χάρη στο πνεύμα αδελφοσύνης που διέπει τους ανθρώπους, αγρότες ή καταναλωτές, συνεργάζονται μεταξύ τους, συνενώνουν τις δυνάμεις τους, τα κεφάλαιά τους, κ.λ.π., για να δημιουργήσουν συνεταιρισμούς ή να μετέχουν σ' αυτούς. Η αδελφοσύνη είναι εκείνη που κάνει τους συνεταιρισμένους ανθρώπους να εργάζονται συλλογικά και αρμονικά στους συνεταιρισμούς τους για να επιτύχουν κάποιο κοινό σκοπό.

Βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία πνεύματος αδελφοσύνης σ' έναν συνεταιρισμό, είναι η κομματική και θρησκευτική ουδετερότητα των συνεταιρισμών, που είναι μια θεμελιακή και διεθνής αρχή του συνεργατισμού.

1.5.6. Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Η αλληλεγγύη ή αλληλοβοήθεια αποτελεί απαραίτητο συστατικό στοιχείο της Συνεταιριστικής Ιδέας και συνεπώς των συνεταιρισμών. Στην αλληλεγγύη στηρίζεται τόσο η δημιουργία όσο και η αποδοτική λειτουργία των συνεταιρισμών. Η αλληλεγγύη ενσαρκώνεται στους συνεταιρισμούς με την αρχή «**όλοι για τον καθένα και ο καθένας για όλους**» με την έννοια ότι θα πρέπει όλοι να συνεργασθούν μεταξύ τους για να βοηθηθεί ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί συγχρόνως.

Η αλληλεγγύη στους συνεταιρισμούς δεν εκφράζεται συνήθως με την παροχή οικονομικής βοήθειας από το σύνολο των μελών τους προς ένα ή περισσότερα μέλη τους, που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση. Κυ-

ρίως εκδηλώνεται με τον συντονισμό των ενεργειών τους προς την ίδια κατεύθυνση και την καθολική συμμετοχή τους στην ίδια οικονομική δραστηριότητα των συνεταιρισμών τους. Με τον παραπάνω τρόπο υλοποιείται καλύτερα ο στόχος των συνεταιρισμών και αποτελεί βασικό στοιχείο για την επιτυχία τους.

Ανακεφαλαιώνοντας λοιπόν θα μπορούσαμε να πούμε πως οι συνεταιρισμοί αποτελούν το πιο δημοκρατικό κύτταρο μιας κοινωνίας, διότι όλα τα ιδεώδη μιας ιδανικής δημοκρατίας αποτελούν συστατικά στοιχεία της Συνεταιριστικής Ιδέας που υλοποιείται και εκφράζεται στους συνεταιρισμούς τόσο στη δημιουργία, όσο και στη λειτουργία τους.

1.6. Ο ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

1.6.1. Η Γενική Συνέλευση

Σε κάθε συνεταιρισμό τα μέλη έχουν τα ίδια δικαιώματα, αφού οι συνεταιριστικές μερίδες κατά κανόνα είναι ίσες. Ανώτερο όργανο διεύθυνσης των συνεταιρισμών είναι η Γενική Συνέλευση των μελών.

Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από όλα τα μέλη του συνεταιρισμού, που έχουν εγγραφεί στο Μητρώο του και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Είναι μέλη, που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το συνεταιρισμό. Στην Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μια ψήφο, εκτός αν το καταστατικό του συνεταιρισμού μπορεί να ορίζει ότι ο συνεταίρος διαθέτει περισσότερες της μιας ψήφους και μέχρι τρεις. Τα μέλη μετέχουν σε αυτή και ενασκούν τα δικαιώματα που έχουν ως συνεταίροι για τις υποθέσεις του συνεταιρισμού αυτοπρόσωπα. Παρόλα αυτά, μερικές φορές επιτρέπεται η εκπροσώπηση συνεταίρων στη γενική συνέλευση. Η εκπροσώπηση συνεταίρων ή νομικών προσώπων γίνεται με άλλο συνεταίρο που νομιμοποιείται με απλή επιστολή που κατατίθεται στη συνέλευση πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Όμως δεν επιτρέπεται η εκπροσώπηση-αντιπροσώπευση περισσότερο από ενός εταίρου.

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα, που αφορά το συνεταιρισμό για το οποίο προβλέπει την αρμοδιότητα της ειδικής διάταξης του Νόμου ή του καταστατικού και για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο όργανο. Στην αποκλειστική αρμοδιότητά της, ανήκουν:

- α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
- β) Η συγχώνευση, η μετατροπή, η παράταση της διάρκειας και η διάλυση του συνεταιρισμού.
- γ) Η ψήφιση και η τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του συνεταιρισμού.
- δ) Η συμμετοχή του συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις, σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού ή σε Συνεταιριστικές Εταιρείες και η αποχώρησή του απ' αυτές.
- ε) Η εκλογή, ανάκληση, αντικατάσταση και απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου, καθώς και των αντιπροσώπων σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανωτέρου βαθμού.
- στ) Η έγκριση για την αγορά, την ανέγερση, υποθήκευση, ανταλλαγή ή την πώληση ακινήτων του συνεταιρισμού, ή ίδρυση, επέκταση, ο εκσυγχρονισμός ή η μίσθωση βιοτεχνίας ή βιομηχανίας, καθώς και η έγκριση για την σύναψη δανείων για τους σκοπούς αυτούς.
- ζ) Ο καθορισμός του ανώτατου ποσού και των όρων για τα δάνεια, που μπορεί να συνάψει ο συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.
- η) Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης, η έγκριση των πεπραγμένων των διαφόρων οργάνων του συνεταιρισμού και η απαλλαγή αυτών απ' τις ευθύνες, καθώς και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων της χρήσης ή της επιβάρυνσης των μελών για τυχόν ζημίες.
- θ) Η μεταβολή του ύψους της συνεταιριστικής μερίδας.
- ι) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη του συνεταιρισμού για την εκπλήρωση των σκοπών του.
- ια) Η απόφαση για κάθε άλλο θέμα, που ειδικές διατάξεις του Νόμου ή του καταστατικού του συνεταιρισμού ορίζουν αρμόδια τη Γενική Συνέλευση.

Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική συνεδρίαση μια φορά κάθε χρόνο και συνεδριάζει στην έδρα του συνεταιρισμού μέσα σε έξι το πολύ μήνες από τη λήξη της χρήσης. Η διαδικασία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης και διεύθυνσης των εργασιών της, ορίζεται από το καταστατικό. Το Διοικητικό ή το Εποπτικό Συμβούλιο μπορούν να συγκαλέσουν έκτακτη Γενική Συνέλευση, όταν συντρέχει θέμα ειδικά προβλεπόμενο απ' το Νόμο ή το καταστατικό ή όταν η έκτακτη σύγκληση επιβάλ-

λεται από το συμφέρον του συνεταιρισμού. Το 1/5 των μελών του συνεταιρισμού μπορεί να ζητήσει από το Διοικητικό Συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, αναφέροντας υποχρεωτικά στην αίτησή του τα προς συζήτηση θέματα. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση μέσα σε είκοσι ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη έχουν το δικαίωμα σύγκλησής της.

Η Γενική Συνέλευση συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον τακτικά μέλη, που είναι γραμμένα στο Μητρώο του συνεταιρισμού. Η ύπαρξη της απαρτίας βεβαιώνεται με την ανάγνωση του καταλόγου των μελών του συνεταιρισμού. Αν διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας κατά την έναρξη της συνεδρίασης τότε η Γενική Συνέλευση συνέρχεται χωρίς νέα πρόσκληση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση για να υπάρξει απαρτία, αρκεί η παρουσία τουλάχιστον του ¼ του συνόλου των μελών.

1.6.2. Το Διοικητικό Συμβούλιο

Η διοίκηση του συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο αριθμός των μελών του ορίζεται από το καταστατικό και είναι πάντοτε περιττός. Τα μέλη δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία και εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του συνεταιρισμού μεταξύ των μελών του.

Η διάρκεια της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων, ούτε μικρότερη των δυο ετών. Οι σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι και ανακαλούνται ελεύθερως από τη Γενική Συνέλευση. Στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχει και εκπρόσωπος του προσωπικού του συνεταιρισμού, αν τρεις μήνες πριν τις εκλογές, ο αριθμός των μελών του προσωπικού είναι μεγαλύτερες από είκοσι. Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών του προσωπικού δεν λαμβάνονται υπόψη οι εποχιακοί εργάτες ή οι συνδεδεμένοι με σύμβαση έργου με το συνεταιρισμό. Ο εκπρόσωπος του προσωπικού έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκλέγεται από το σύνολο των μελών του προσωπικού. Μέχρι την εκλογή του εκπροσώπου μετέχει ο πρόεδρος του συλλόγου του προσωπικού. Αν δεν υπάρχει σύλλο-

γος, τότε τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού ορίζουν τον εκπρόσωπο του προσωπικού.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία και εκλέγονται μετά από μυστική ψηφοφορία μεταξύ των συνεταίρων κατά την τακτική σύνοδο. Το Διοικητικό Συμβούλιο, αμέσως μετά την εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας στην πρώτη συνεδρίαση από τα μέλη του, κατά απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρο, έναν Αντιπρόεδρο, ένα Γραμματέα και τον Ταμία. Κατά την διάρκεια της θητείας του συμβουλίου η από τα μέλη του απόφαση ανάκλησης και ανακατανομής αξιωμάτων μεταξύ των ιδίων προσώπων είναι δυνατή μόνο με πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών του. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναλαμβάνει τα καθήκοντά του αμέσως μετά την εκλογή του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά μια φορά το μήνα ύστερα από πρόκληση του Προέδρου. Μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης και τότε δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Σύμβουλοι, που για διαρκές κώλυμά τους απέχουν από τις συνεδριάσεις του συμβουλίου για μεγάλο χρονικό διάστημα θεωρούνται ότι παραιτήθηκαν από την ιδιότητα του Συμβουλίου. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία όλων των μελών του. Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν ο αριθμός των θετικών ψήφων είναι μεγαλύτερος του μισού των ψήφων του όλου αριθμού των μελών του συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα και αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση, τη διαχείριση και γενικά τη λειτουργία του συνεταιρισμού για την επίτευξη των σκοπών του, μέσα στα πλαίσια του Νόμου και του καταστατικού του. Ενδεικτικά το Διοικητικό Συμβούλιο:

- α) Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεων και εποπτεύει την εφαρμογή τους από τα λοιπά όργανα και τις υπηρεσίες του συνεταιρισμού.
- β) Συγκαλεί τις τακτικές και έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σ' αυτές.

- γ) Ορίζει τους αντιπροσώπους του συνεταιρισμού σε όλες τις περιπτώσεις, που προβλέπεται ή επιβάλλεται η αντιπροσώπευση ή συμμετοχή αυτού.
- δ) Καταρτίζει τον ισολογισμό και τον απολογισμό του συνεταιρισμού και συντάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.
- ε) Αποφασίζει για την εγγραφή νέων μελών και τη διαγραφή μελών σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού.
- στ) Αποφασίζει συνομολόγηση συμβάσεων, οι οποίες συνεπάγονται διαρκείς ή μακροχρόνιες υποχρεώσεις για τον συνεταιρισμό.
- ζ) Αποφασίζει για την αποδοχή καταθέσεων των μελών του και την παροχή δανείων σ' αυτά, μέσα στα όρια του καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης.
- η) Αποφασίζει για τα τρέχοντα έξοδα της διοίκησης και λειτουργίας του συνεταιρισμού και ορίζει το ανώτατο χρηματικό ποσό, που το ταμείο μπορεί να κρατήσει στο ταμείο του για τα έξοδα αυτά.
- θ) Αποφασίζει για την αγορά εργαλείων, μηχανημάτων, σκευών και λοιπών κινητών περιουσιακών στοιχείων και παντός αγαθού αναλώσιμου ή όχι, για τις ανάγκες του συνεταιρισμού και των μελών του.
- ι) Επεξεργάζεται και υποβάλλει για έγκριση στην Γενική Συνέλευση τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του συνεταιρισμού, ως και τον Οργανισμό του προσωπικού.
- ια) Διορίζει και απολύει το υπαλληλικό, υπηρετικό, εργατικό και εργατοτεχνικό προσωπικό του συνεταιρισμού.
- ιβ) Ασκεί την πειθαρχική εξουσία στο προσωπικό του συνεταιρισμού, τακτικό ή όχι κατά τους όρους του Κανονισμού του προσωπικού.
- ιγ) Υπογράφει όλα τα έγγραφα του συνεταιρισμού, που απευθύνονται στις Δημόσιες Αρχές ή σε τρίτους και δέχεται όλα τα έγγραφα, που απευθύνονται ή κοινοποιούνται στο συνεταιρισμό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει με ειδική απόφασή του την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του ή να αναθέτει τη διεξαγωγή ορισμένων εργασιών και την υπογραφή των σχετικών πράξεων και εγγράφων σε ένα από τα μέλη του ή σε υπάλληλο του συνεταιρισμού ή σε οποιοδήποτε τρίτο.

1.6.3 Το Εποπτικό Συμβούλιο

Το Εποπτικό Συμβούλιο εκλέγεται ταυτόχρονα με το Διοικητικό Συμβούλιο απ' τη Γενική Συνέλευση μεταξύ των μελών του συνεταιρισμού. Όπως και στο Διοικητικό Συμβούλιο, ο αριθμός των μελών ορίζεται από το καταστατικό και είναι πάντοτε περιττός. Τα μέλη δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία. Η διάρκεια των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δυο ετών, ούτε μεγαλύτερη των τεσσάρων.

Τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία. Ύστερα από πρόσκληση του συμβουλίου που πλειοψήφησε μεταξύ αυτών, τα μέλη εκλέγουν τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή του, καθώς και τον Γραμματέα. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου συνεταίρος που κατά την τελευταία διετία ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού. Ο συνεταίρος δεν μπορεί να είναι συγχρόνως μέλος του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου.

Το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά στους τρεις μήνες στην έδρα του συνεταιρισμού ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του. Αν ο Πρόεδρος δεν συγκαλέσει το συμβούλιο, δικαιούνται να το συγκαλέσουν δυο μέλη του. Το συμβούλιο μπορεί να συνέλθει και έκτακτα κάθε φορά, που κρίνει αυτό αναγκαίο ο Πρόεδρος ή ζητήσουν αυτό από τον Πρόεδρο τα 2/5 τουλάχιστον από τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου ή το Διοικητικό Συμβούλιο ύστερα από έγγραφη αίτηση, στην οποία αναφέρονται και τα προς συζήτηση θέματα. Την έκτακτη σύγκληση του συμβουλίου μπορεί επίσης να ζητήσει το 1/10 του αριθμού των μελών του συνεταιρισμού.

Το Εποπτικό Συμβούλιο παρακολουθεί και εποπτεύει την κανονική και μέσα στα όρια του Νόμου, του Καταστατικού, των κανονισμών του συνεταιρισμού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης εκτέλεση των καθηκόντων του Διοικητικού Συμβουλίου. Εξετάζει την νομιμότητα των πράξεων του Διοικητικού Συμβουλίου και διενεργεί λογιστικό έλεγχο κάθε χρήσης του συνεταιρισμού. Για την επιτέλεση του έργου του, το Εποπτικό Συμβούλιο έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή άλλου στοιχείου του συνεταιρισμού, να ελέγχει το περιεχόμενο του ταμείου, να παρακολουθεί τις εργασίες του συνεταιρισμού και τη λειτουργία των υπηρεσιών του και να ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεών του.

Οι αρμοδιότητες του Εποπτικού Συμβουλίου ασκούνται απ' αυτό συλλογικά. Μεμονωμένο μέλος του συμβουλίου μπορεί να προβεί σε συγκεκριμένη έρευνα ή άλλη ενέργεια απ' τις οριζόμενες μετά από ειδική εξουσιοδότηση του Εποπτικού Συμβουλίου.

Το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη σύνολο, αν κρίνεται απ' αυτό ότι η έκτακτη σύγκληση επιβάλλεται από το Νόμο ή από το συμφέρον του συνεταιρισμού, καθορίζοντας και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Επίσης μπορεί να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη σύνοδο και για την ανάκληση του Διοικητικού Συμβουλίου ή μελών αυτού ή αντιπροσώπων του σε ανωτέρου βαθμού Συνεταιριστικές Οργανώσεις και για την εκλογή ή για ανακοινωθεί το περιεχόμενο έκθεσης ελέγχου και για τη λήψη σχετικών αποφάσεων.

Το Εποπτικό Συμβούλιο έχει και τις εξής υποχρεώσεις:

- α) Να ελέγχει την Απογραφή, τον ετήσιο Ισολογισμό και λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσης, καθώς και τις προτάσεις για διανομή των πλεονασμάτων κάθε χρόνο και να συντάσσει για κάθε διαχειριστική περίοδο έκθεση, την οποία θέτει υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλεται στη Γενική Συνέλευση, πριν από την έγκριση των πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου και του Ισολογισμού.
- β) Να μεριμνά για την υποχρεωτική ενημέρωση της Γενικής Συνέλευσης πάνω στο πόρισμα ελέγχου των Ελεγκτών.

1.7. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Η ειδική συνεταιριστική νομοθεσία που αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των συνεταιρισμών στην Ελλάδα αρχίζει το 1915. Ως σήμερα στην Ελλάδα έχουν ψηφιστεί και εφαρμοστεί έξι συνεταιριστικοί νόμοι. Απ' αυτούς, ο ένας αφορά και τα δυο είδη συνεταιρισμών (αγροτικούς και αστικούς), οι τέσσερις αναφέρονται στους αγροτικούς συνεταιρισμούς και ένας αφορά τους αστικούς συνεταιρισμούς.

Ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος της Χώρας μας είναι ο Νόμος 602/1915 «περί Συνεταιρισμών» και αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία κάθε είδους συνεταιρισμού, αγροτικού και αστικού.

Ο δεύτερος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 921/1979 «περί Γεωργικών Συνεταιρισμών» και αναφέρεται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των γεωργικών συνεταιρισμών.

Ο τρίτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1541/1985 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» και αφορά και αυτός την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών, αντικαθιστώντας, φυσικά τον προηγούμενο Γεωργοσυνεταιριστικό Νόμο 921/1979.

Ο τέταρτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1667/1986 για τους «Αστικούς Συνεταιρισμούς» που αναφέρεται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των αστικών συνεταιρισμών, δηλαδή των καταναλωτικών συνεταιρισμών, των παραγωγικών, των τουριστικών κ.α. συνεταιρισμών.

Ο πέμπτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 2169/1993 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» και αναφέρεται σε όλα τα θέματα των αγροτικών συνεταιρισμών, αντικαθιστώντας φυσικά τον προηγούμενο Γεωργοσυνεταιριστικό Νόμο 1541/1985.

Ο έκτος και τελευταίος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 2810/2000 για «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» αναφέρεται σε όλα τα θέματα των αγροτικών συνεταιρισμών, αντικαθιστώντας τον προηγούμενο Γεωργοσυνεταιριστικό Νόμο 2169/1993.

1.7.1. Ο Συνεταιριστικός Νόμος 602/1915

Ο νόμος 602/1915 «περί Συνεταιρισμών» είναι ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος της Χώρας μας και αφορά όλους τους συνεταιρισμούς, αγροτικούς και αστικούς.

Το νομοσχέδιο για τους συνεταιρισμούς κατατέθηκε στη Βουλή στις 30 Σεπτεμβρίου 1914 από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας Ανδρέα Μιχαλακόπουλο της Κυβέρνησης του κόμματος των φιλελευθέρων. Η συζήτηση άρχισε στις 17 Οκτωβρίου. Στις 31 Δεκεμβρίου 1914 κυρώθηκε από τον βασιλιά Κωνσταντίνο Β' και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α' 33 της 24 Ιανουαρίου 1915 με τον τίτλο «Περί Συνεταιρισμών».

Ο νόμος 602 έχει κύρια συνταχθεί με βάση τον πρώτο Γερμανικό Συνεταιριστικό Νόμο του 1889, καθώς και τον Αυστριακό Συνεταιριστικό Νόμο, κάνοντας βέβαια τις απαραίτητες προσαρμογές που απαιτούσε η ελληνική

πραγματικότητα. Περιέχει 95 άρθρα χωρίς τίτλους και θεωρείται ένας προοδευτικός και σοφός νόμος όχι μόνο για την εποχή εκείνη, αλλά και σήμερα.

Οι βασικοί στόχοι του Νόμου 602/1915 είναι οι εξής:

1. Ο περιορισμός της εκμετάλλευσης παραγωγών και καταναλωτών από τους μεσάζοντες κατά την πώληση ή αγορά αγροτικών προϊόντων αντίστοιχα.
2. Ο περιορισμός της εκμετάλλευσης των παραγωγών από τους μεσάζοντες κατά την προμήθεια γεωργικών εφοδίων.
3. Η ικανοποίηση των πιστωτικών αναγκών των παραγωγών από τους συνεταιρισμούς και η καταπολέμηση της τοκογλυφίας που ως τότε ήταν εφιαλτικό πρόβλημά τους.

Κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 602/1915 είναι τα εξής:

1. Οι συνεταιρισμοί είχαν περιορισμούς στις δραστηριότητές τους.
2. Για την σύσταση ενός συνεταιρισμού απαιτούνται επτά (7) τουλάχιστον άτομα.
3. Επιτρέπονταν η ύπαρξη δυο ή περισσότερων συνεταιρισμών σε μια Κοινότητα ή Δήμο. Αλλά για να συσταθεί δεύτερος ή τρίτος συνεταιρισμός έπρεπε το καταστατικό να το υπογράψουν είκοσι πέντε (25) τουλάχιστον πρόσωπα.
4. Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα που συμπλήρωσαν το 18^ο έτος της ηλικίας τους.
5. Το Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού εκλέγεται από την Συνέλευση των μελών του μέσα από μια ενιαία κατάσταση των υποψηφίων.
6. Η θέση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τιμητική και άμισθη.
7. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να παραχωρήσει αρμοδιότητες και σε υπηρεσιακά όργανα του συνεταιρισμού.
8. Πάντως, η λειτουργία του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου είναι καθαρά υπόθεση του καταστατικού του.

Ένας, γενικός νόμος περί συνεταιρισμών, όπως ο Ν. 602 που ήταν σχετικά σύντομος και εκάλυπτε για πρώτη φορά στη χώρα μας το συνεργατισμό, θα υφίστατο αρκετές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις στη διάρκεια της ευρείας και πολυετούς εφαρμογής του, λόγω των εξελίξεων στην οικονομική

και πολιτική ζωή της χώρας. Από τις σημαντικότερες τροποποιήσεις είναι το Διάταγμα του Νοεμβρίου 1925, ο τροποποιητικός νόμος 5289 του 1931 κ.α.

1.7.2. Ο Συνεταιριστικός Νόμος 921/1979

Ο Νόμος 921/1979 «Περί Γεωργικών Συνεταιρισμών» είναι ο πρώτος γεωργοσυνεταιριστικός νόμος της Χώρας μας που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Απαρτίζεται από 71 άρθρα που καθορίζουν όλα τα θέματα ίδρυσης, οργάνωσης και λειτουργίας τους. Θεσπίσθηκε μετά από απαίτηση του αγροτικού κόσμου και των αγροτοσυνεταιριστικών οργανώσεών τους για βελτίωση του Νόμου 602/1915 και προσαρμογή του προς τις νέες συνθήκες της αγροτικής οικονομίας της χώρας μας.

Ο Νόμος 921 ψηφίσθηκε στις 1 Ιουνίου 1979 και άρχισε να ισχύει από τις 1 Σεπτεμβρίου 1979, όπως όριζε το τελευταίο άρθρο του. Η ισχύς του νόμου αυτού σταμάτησε στις 18 Απριλίου 1985, οπότε άρχισε η ισχύς του νέου αγροτοσυνεταιριστικού νόμου 1541/1985.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 921/1979 είναι τα εξής:

1. Επιτρέπει στους γεωργικούς συνεταιρισμούς «να αναλάβουν κάθε δραστηριότητα που ανάγεται στα πλαίσια του γεωργικού επαγγέλματος και προβλέπεται από το καταστατικό τους για την εξυπηρέτηση και παραγωγή της ιδιωτικής οικονομίας και την εξύψωση του κοινωνικού, επαγγελματικού και πολιτιστικού επιπέδου των γεωργών-μελών τους», όπως είναι:

- α) η συγκέντρωση, συσκευασία, τυποποίηση, αποθήκευση, συντήρηση, μεταφορά και πώληση των γεωργικών προϊόντων
- β) η προμήθεια γεωργικών εφοδίων ή καταναλωτικών αγαθών
- γ) η ίδρυση και διαχείριση βιοτεχνιών και βιομηχανιών γεωργικών προϊόντων, καθώς και η διάθεση των παραγομένων προϊόντων
- δ) η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων
- ε) η παροχή τεχνικής και συνεταιριστικής εκπαίδευσης ή επιμόρφωσης στα μέλη τους, κ.α.

2. Για την σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον δέκα (10) άτομα. Όμως για την σύσταση και δεύτερου συνεταιρισμού στον ίδιο χώρο απαιτούνται τουλάχιστον 100 άτομα.

3. Επιτρέπει, ή αλλιώς, δεν απαγορεύει την ύπαρξη περισσότερων από ένα γεωργικών συνεταιρισμών σ' ένα χωριό ή περισσότερων από μια Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών σ' έναν Νόμο.

4. Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που συμπλήρωσαν τα 18 τους χρόνια και ασκούν την γεωργία είτε ως πρωτεύον είτε ως δευτερεύον επάγγελμα, καθώς και νομικά πρόσωπα.

5. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας είναι τουλάχιστον 5.000 δραχμές. Στις ορεινές και ακριτικές περιοχές ή στα νησιά μπορεί η μερίδα να μειωθεί ως τις 2.500 δραχμές.

6. Χρησιμοποιείται ενιαίο ψηφοδέλτιο για την ανάδειξη μελών του διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου. Εκλέγονται όσοι υποψήφιοι πλειοψήφησαν ως τον συνολικό αριθμό μελών του Δ.Σ. ή Ε.Σ. που προβλέπει το καταστατικό του συνεταιρισμού.

7. Δικαίωμα εκλογής στο διοικητικό ή εποπτικό συμβούλιο έχει κάθε μέλος του συνεταιρισμού, ανεξάρτητα αν ασκεί την γεωργία ως κύριο ή δευτερεύον επάγγελμα.

8. Δίνει τη δυνατότητα σε μέλη του συνεταιρισμού για μη αυτοπρόσωπη συμμετοχή τους σε Γενική Συνέλευση με εξουσιοδότησή τους σε άλλο μέλος.

9. Αντιπρόσωποι για τη Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ εκλέγονται όχι μόνο από τις Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών, αλλά και από τις κεντρικές ενώσεις συνεταιρισμών, τις κοινοπραξίες και τις συνεταιριστικές εταιρείες, οι οποίες έχουν ως μέλη τις Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών. Έτσι, μια Ένωση μπορεί να έχει πολλαπλή εκπροσώπηση στην ΠΑΣΕΓΕΣ αν αυτή η ένωση συμμετέχει σε κεντρική ένωση ή κοινοπραξία ή συνεταιριστική εταιρία.

10. Η εποπτεία των Γεωργικών Συνεταιρισμών πραγματοποιείται από την ΑΤΕ με ειδικούς υπαλλήλους της, που ονομάζονται «Επόπτες Γεωργικών Συνεταιρισμών».

11. Η ΠΑΣΕΓΕΣ εκπροσωπούσε ταυτόχρονα και τους αγροτικούς συλλόγους, δηλαδή τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των αγροτών.

Ο νόμος 921/1979 έχει υποστεί μια τροποποίηση με τον Νόμο 1257/1982 που αναφέρονταν μόνο στην αλλαγή της εκλογικής διαδικασίας ανάδειξης Δ.Σ. και Ε.Σ.

1.7.3. Ο Συνεταιριστικός Νόμος 1541/1985

Ο Νόμος 1541/1985 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» είναι ο δεύτερος Γεωργοσυνεταιριστικός Νόμος της χώρας μας που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Αντικατέστησε τον Νόμο 921/1979.

Ο Νόμος 1541/1985 άρχισε να ισχύει από τις 18 Απριλίου 1985, οπότε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 68, τεύχος Α, 18-4-85). Απαρτίζεται από 79 άρθρα, που αναφέρονται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 1541/1985 είναι τα εξής:

1. Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί μπορούν να αναλάβουν οποιαδήποτε δραστηριότητα που αποσκοπεί στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη, όπως είναι οι εξής:

- α) η συλλογική καλλιέργεια και εκμετάλλευση γεωργικών εκτάσεων
- β) η ίδρυση, συντήρηση, αγορά ή ενοικίαση αγροτικών μηχανημάτων και εργαλείων για εξυπηρέτηση των συνεταίρων και της οργάνωσης
- γ) η κατασκευή, συντήρηση, αγορά ή ενοικίαση αγροτικών μηχανημάτων και εργαλείων για εξυπηρέτηση των συνεταίρων και της οργάνωσης
- δ) η ίδρυση και λειτουργία μονάδων για τη συσκευασία, επεξεργασία, μεταποίηση και γενικά την αξιοποίηση της αγροτικής παραγωγής
- ε) η εμπορία των αγροτικών προϊόντων των μελών τους και τρίτων
- στ) η άσκηση της αγροτικής πίστης
- ζ) η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων
- η) η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης κ.α.

2. Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον πενήντα (50) άτομα. Μόνο για τη σύσταση συνεταιρισμού ειδικού σκοπού, ο ελάχιστος αριθμός ιδρυτικών μελών είναι είκοσι (20) άτομα.

3. Δεν επιτρέπει την ίδρυση και δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού στο ίδιο χωριό ή δεύτερης Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών στον ίδιο Νομό. Σε όσα χωριά υπάρχουν περισσότεροι από ένας συνεταιρισμοί και σε όσους νομούς υπάρχουν περισσότερες από μια Ένώσεις, συγχωνεύονται σ' ένα συνεταιρισμό ή μια Ένωση αντίστοιχα. Από τον κανόνα αυτό υπάρχουν λίγες εξαιρέσεις, όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

4. Μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία διακρίνονται σε: α) τακτικά μέλη και β) ειδικά μέλη.

Τακτικά μέλη γίνονται: α) όσοι αυτοπρόσωπα, επαγγελματικά και αποκλειστικά ασχολούνται με την γεωργία και β) όσοι ασχολούνται αυτοπρόσωπα και επαγγελματικά με την γεωργία, αλλά όχι αποκλειστικά.

Ειδικά μέλη είναι τα φυσικά εκείνα πρόσωπα που έχουν αγροτική παρουσία μέσα στην περιφέρεια του συνεταιρισμού, αλλά όμως δεν ασχολούνται αυτοπρόσωπα και επαγγελματικά με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων.

5. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, είναι τουλάχιστον 25.000 δραχμές. Μόνο στις ορεινές ή ημιορεινές περιοχές και στα νησιά μπορεί η συνεταιριστική μερίδα να μειωθεί ως το ποσό των 10.000 δραχμών.

6. Για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου, χρησιμοποιείται το σύστημα των συνδυασμών και όχι το ενιαίο ψηφοδέλτιο. Δηλαδή, κάθε συνδυασμός έχει τους δικούς του υποψηφίους και το μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να ψηφίσει όσους υποψηφίους θέλει από ένα μόνο συνδυασμό. Στη συνέχεια, τα έγκυρα ψηφοδέλτια διαιρούνται με τον αριθμό των μελών του διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου που προβλέπει το καταστατικό του συνεταιρισμού και έτσι βγαίνει το εκλογικό μέτρο.

7. Δικαίωμα εκλογής στο διοικητικό ή εποπτικό συμβούλιο έχουν μόνο τα τακτικά μέλη του συνεταιρισμού όχι όμως και τα ειδικά μέλη.

8. Η εκπροσώπηση των μελών του συνεταιρισμού στις γενικές συνελεύσεις του είναι μόνο αυτοπρόσωπη. Απαγορεύεται η εξουσιοδότηση.

9. Αντιπρόσωποι για τη γενική συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ εκλέγονται μόνο από τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Δεν επιτρέπεται η εκπροσώπηση από κοινοπραξίες, συνεταιριστικές εταιρίες κ.λ.π., αφού τα μέλη τους, δηλαδή οι Ενώσεις εκπροσωπούνται στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

10. Η εποπτεία των αγροτικών συνεταιρισμών δεν ασκείται πλέον από την ΑΤΕ, αλλά από ένα νέο ειδικό συνεταιριστικό όργανο που ονομάζεται «Σώμα Ελεγκτών Συνεταιριστικών Οργανώσεων».

11. Δεν επιτρέπεται στην ΠΑΣΕΓΕΣ να εκπροσωπεί τους αγροτικούς συλλόγους, τα οποία στο εξής εκπροσωπούνται από δικό τους κορυφαίο όργανο την ΓΕΣΑΣΕ (Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος).

12. Ο νόμος 1541/1985 θεσπίζει έναν νέο θεσμό, την Κλαδική Οργάνωση Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (ΚΟΠΑΣ), όπου λειτουργεί μέσα στους κόλπους του αγροτικού συνεταιρισμού και αντιστοιχεί σε κάθε κλάδο αγροτικής παραγωγής. Έτσι, κάθε αγρότης-μέλος του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί ταυτόχρονα να ανήκει και σε μια ΚΟΠΑΣ και φυσικά σε εκείνη που αντιστοιχεί στο κυριότερο προϊόν του. Είναι αυτονόητο πως μέσα σ' έναν αγροτικό συνεταιρισμό μπορεί να δημιουργηθούν τόσες ΚΟΠΑΣ όσοι είναι οι κυριότεροι κλάδοι παραγωγής αγροτικών προϊόντων στην περιοχή.

1.7.4. Ο Συνεταιριστικός Νόμος 1667/1986

Ο Νόμος 1667/1986 για τους «Αστικούς Συνεταιρισμούς» είναι ο πρώτος και ο μοναδικός συνεταιριστικός νόμος που αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στους αστικούς συνεταιρισμούς. Ως τη δημοσίευση αυτού του Νόμου (6-12-1986), η σύσταση, η οργάνωση και η λειτουργία των αστικών συνεταιρισμών διέπονταν από τον Νόμο 602/1915 «Περί Συνεταιρισμών».

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 1667/1986 είναι τα εξής:

1. Για τη σύσταση ενός αστικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) άτομα.

2. Η εγγραφή νέων μελών σ' έναν συνεταιρισμό εγκρίνεται από την επόμενη γενική συνέλευσή του.

3. Η εκλογή των μελών του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου ενός συνεταιρισμού μπορεί να γίνει είτε με ενιαίο ψηφοδέλτιο ή με ψηφοδέλτια συνδυασμών, ανάλογα με το τι αναγράφει το καταστατικό του συνεταιρισμού.

4. Η εποπτεία των αστικών συνεταιρισμών ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

5. Ένα από τα βασικά μειονεκτήματα του Νόμου αυτού είναι η απαιτούμενη μεγάλη απαρτία των 2/3 ή σε επανάληψη του 1/2 του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 5 για θέματα που αναφέρονται:

- α) στη μεταβολή του σκοπού ή της έδρας του συνεταιρισμού
  - β) στη μεταβολή του ποσού της συνεταιριστικής μερίδας
  - γ) στην παράταση, διάλυση, αναβίωση ή συγχώνευση του συνεταιρισμού
- κ.λ.π.

Αυτό το άρθρο είναι ιδιαίτερα αρνητικής σημασίας για τους μεγάλους συνεταιρισμούς, γιατί για να επιτευχθεί μια τέτοια απαρτία σ' έναν μεγάλο συνεταιρισμό, όπως είναι ο Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Θεσσαλονίκης είναι σχεδόν αδύνατο. Άρα, αν έτσι έχει ο Νόμος, θα είναι πολύ δύσκολη αν όχι αδύνατη, οποιαδήποτε μεταβολή στο καταστατικό ενός μεγάλου συνεταιρισμού, και συνεπώς θα προκαλεί εμπόδια στην όλη πορεία ανάπτυξής του.

1.7.5. Ο Συνεταιριστικός Νόμος 2169/1993

Ο Νόμος 2169/1993 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» είναι ο τρίτος κατά σειρά Γεωργοσυνεταιριστικός Νόμος της χώρας μας που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Αντικατέστησε το νόμο 1541/1985.

Ο Νόμος 2169/1993 άρχισε να ισχύει από τις 10 Σεπτεμβρίου 1993, οπότε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 149, τεύχος Α, 10-9-1993). Απαρτίζεται από 56 άρθρα, τα οποία αναφέρονται σε όλα τα θέματα των αγροτικών συνεταιρισμών.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 2169/1993 είναι τα εξής:

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορούν να αναλάβουν οποιαδήποτε δραστηριότητα για την επίτευξη του σκοπού τους, δηλαδή: α) την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων, β) την παραγωγή και προμήθεια των γεωργικών εφοδίων, καθώς και γ) την κατασκευή και προμήθεια των μέσων αγροτικής παραγωγής και βιοτικής ανάγκης.

2. Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον είκοσι (20) άτομα και με λιγότερα άτομα σε περιοχές με ειδικές συνθήκες.

3. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας πρέπει να είναι τουλάχιστον 50.000 δραχμές, το οποίο πρέπει να καταβληθεί μέσα σε 3 χρόνια.

4. Οι εκλογές για την ανάδειξη του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου διεξάγονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Όμως, κάθε μέλος μπορεί να τοποθετήσει σταυρό προτίμησης μόνο στα μισά μέλη των συμβουλίων αυτών.

1.7.6. Ο Συνεταιριστικός Νόμος 2810/2000

Ο Νόμος 2810/2000 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» είναι ο τέταρτος κατά σειρά Γεωργοσυνεταιριστικός Νόμος της Χώρας μας

που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Αντικατέστησε το νόμο 2169/1993.

Ο Νόμος 2810/2000 άρχισε να ισχύει από τις 9 Μαρτίου 2000, οπότε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 61, τεύχος Α, 9-3-2000). Απαρτίζεται από 41 άρθρα, τα οποία αναφέρονται σε όλα τα θέματα των αγροτικών συνεταιρισμών.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 2810/2000 είναι τα εξής:

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις αναπτύσσουν κάθε είδους δραστηριότητα για την επίτευξη των σκοπών τους. Μπορούν δηλαδή να ιδρύουν: α) υποκαταστήματα, παραρτήματα ή γραφεία στο εσωτερικό και το εξωτερικό, β) να συνιστούν νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα και γ) να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς.

2. Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον επτά (7) άτομα.

3. Μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

4. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας και οι προϋποθέσεις καταβολής της αξίας της ορίζονται από το καταστατικό. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλα τα μέλη.

5. Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου διενεργούνται από εφορευτική επιτροπή με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να ορίζεται από το καταστατικό μεγαλύτερος του μισού (1/2) του όλου αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

6. Η εποπτεία των αγροτικών συνεταιρισμών και των συνεταιριστικών εταιρειών ασκείται από τον Υπουργό Γεωργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

**«Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ
ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΟΣΜΟ»**

2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σύγχρονη μορφή του Συνεταιρισμού, με τις αρχές που το διέπουν σήμερα, θεωρείται πως έχει αφετηρία το έτος 1844, οπότε ιδρύθηκε ο Συνεταιρισμός Ρότσντέιλ (Rochdale), που ονομάστηκε «Εταιρεία των Δίκαιων Σκαπανεών του Ρότσντέιλ». Αλλά πριν την οριστικοποίηση των αρχών του σύγχρονου συνεργατισμού έδρασαν πολλοί αξιόλογοι άνθρωποι (φιλόσοφοι, οικονομολόγοι, νομικοί, γιατροί κ.λ.π.). Αυτοί μπορεί να μην δημιούργησαν την τελική μορφή του συνεταιρισμού, όμως διαμόρφωσαν τις βασικές κατευθύνσεις και ανέπτυξαν τα κύρια γνωρίσματα των αρχών που διέπουν σήμερα τους συνεταιρισμούς. Γι' αυτό το λόγο, αυτοί ονομάζονται πρόδρομοι ή πατέρες του σύγχρονου συνεργατισμού.

Μολονότι οι πρόδρομοι του συνεργατισμού είχαν διαφορετική προέλευση, απασχόληση, μόρφωση και πολιτικοθρησκευτικές πεποιθήσεις, όμως όλοι τους είχαν κοινό σκοπό, δηλαδή να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους και να τους απαλλάξουν από τη φτώχεια και την εκμετάλλευση των ισχυρών, ιδιαίτερα κατά τις περιόδους απότομων οικονομικών και κοινωνικών αναστατώσεων.

Από τους πρόδρομους του συνεργατισμού, άλλοι στράφηκαν προς την οργάνωση των αστικών συνεταιρισμών, άλλοι προς την οργάνωση των αγροτικών συνεταιρισμών και ιδιαίτερα των συνεταιρισμών παραγωγής και άλλοι στράφηκαν ταυτόχρονα προς την οργάνωση και των δυο μορφών συνεταιρισμών.

Ως οραματιστές της συνεταιριστικής ιδέας μπορούν να θεωρηθούν οι πρώτοι ουτοπιστές σοσιαλιστές όπως ο άγγλος Τόμας Μόρους (1478-1536) με το βιβλίο του «Ουτοπία» που έγραψε το 1516, ο ιταλός Τ. Καμπανέλα με την «Πολιτεία του Ήλιου» και ο άγγλος Γκέραρντ Γουίνσιανλι με τον «Νόμο της Ελευθερίας» (1652). Ο Πήτερ Κορνίλιους Πλοκόϊ, ολλανδός, εγκατεστημένος στην Αγγλία και ο άγγλος Τζον Μπέλερς, είναι οι πρώτοι που εκφράζουν με περισσότερο συγκεκριμένο τρόπο συνεταιριστικές ιδέες στα τέλη του 17^{ου} αιώνα.

Στην διάρκεια του 18^{ου} αιώνα με την ανάπτυξη των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής αναπτύσσονται παράλληλα και οι ουτοπιστικές σοσιαλιστικές ιδέες με κυριότερους εκπροσώπους τον Ρόμπερτ Γουάλας (1679-1711), τον Τόμας Σένς (1750-1814), τον Τσάρλς Χόλ (1740-1820) και τον Γουίλιαμ

Γοντγουίν στην Αγγλία. Σ' αυτόν ανήκει και η πατρότητα του όρου «συνεταιρισμός» που χρησιμοποίησε στο βιβλίο του «Αναζήτηση της αληθινής πολιτικής» (1793). Στην Γαλλία σπουδαίοι εκπρόσωποι του ουτοπιστικού σοσιαλισμού υπήρξαν ο Μπουαζέλ (1728-1807), ο Σόντ Φοσέτ (1744-1793) και ο Φρανσουά Νοέλ Μπαμπιέφ (1760-1797).

Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα με την εκμηχάνιση της παραγωγής και την ανάπτυξη του καπιταλισμού η εκμετάλλευση των εργατών οξύνθηκε και τους οδήγησε σε πραγματική εξαθλίωση. Η ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής οδηγούσε σε περαιτέρω ένταση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων. Μέσα στις συνθήκες αυτές οι ιδέες των ουτοπιστών σοσιαλιστών άρχισαν προοδευτικά να μετασχηματίζονται σε κοινωνική πρακτική. Τρεις μεγάλοι διανοητές σφράγισαν με τη σκέψη τους, την περίοδο αυτή και πρόκειται για τον Ενρί Σέντ Σιμόν, τον Τσαρλς Φουριέ και τον Ρόμπερτ Όουεν.

Ο Σέντ Σιμόν (1760-1825) που έζησε την περίοδο της επανάστασης του 1879 είχε αριστοκρατική καταγωγή, αλλά παραιτήθηκε από τον τίτλο. Οραματίστηκε ένα σύστημα κοινωνικής οργάνωσης που αποκαλεί «Βιομηχανική κοινωνία». Σύμφωνα με την άποψή του η βιομηχανία περικλείει όλες τις πραγματικές δυνάμεις της κοινωνίας. Η πρόοδος μπορεί να συντελεστεί μόνο με την ανάπτυξη των επιστημών, των καλών τεχνών και των επαγγελμάτων. Αντίθετα οι μεγάλοι αξιωματούχοι, οι επίσκοποι και οι γαιοκτήμονες είναι αντιπαραγωγικοί εφόσον δεν συντελούν άμεσα με την δουλειά τους στην πρόοδο των παραπάνω. Ο Σέντ Σιμόν δεν τάσσεται γενικά κατά της ιδιοκτησίας, αλλά κατά των αδρανών ιδιοκτητών, θεωρώντας την βιομηχανία σαν το θεμέλιο της μελλοντικής κοινωνίας. Επειδή πίστευε ότι το στοιχείο που καθόρισε την εξέλιξη του 19^{ου} αιώνα είναι η εκβιομηχάνιση, θεωρείται πρόδρομος του ιστορικού υλισμού.

Αντίθετα προς τον Σέντ Σιμόν, ο Τσάρλς Φουριέ (1772-1837) θεωρούσε ως βάση της μελλοντικής κοινωνίας την γεωργία. Η οργάνωση της παραγωγής θα γίνονταν από τις φάλαγγες, δηλαδή παραγωγικούς και καταναλωτικούς συνεταιρισμούς που θα απαρτίζονταν από 1500-1600 μέλη, άνδρες και γυναίκες κάθε παραγωγικής απασχόλησης. Με αυτό τον τρόπο ο Φουριέ πίστευε ότι θα συντελεστεί ο ειρηνικός μετασχηματισμός της κοινωνίας, εφόσον στις φάλαγγες δεν θα οξύνονταν οι αντιθέσεις, αλλά θα εναρμονίζονταν για το κοινό καλό. Μετά το θάνατό του έγιναν προσπάθειες από τους

μαθητές του για να εφαρμόσουν στην πράξη τις ιδέες του. ίδρυσαν πάνω από 40 φάλαγγες στην Αμερική, οι οποίες όμως υπήρξαν ιδιαίτερα βραχύβιες.

Ο Ρόμπερτ Όουεν (1771-1858) άγγλος βιομήχανος διέθεσε την περιουσία του για να βάλει σε εφαρμογή τις απόψεις για τον ειρηνικό σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας μέσω των συνεταιριστικών κοινοτήτων. Στις κοινότητες αυτές θα συνεργάζονται η γεωργία και η βιομηχανία με βάση την αρχή της ενοποίησης της εργασίας, των εξόδων της ιδιοκτησίας και των ίσων δικαιωμάτων. Με την επέκταση των συνεταιριστικών κοινοτήτων θα αντικαθιστούνταν το υπάρχον ανταγωνιστικό σύστημα από το συνεταιριστικό σύστημα.

Όπως βλέπουμε λοιπόν τόσο στη σφαίρα των ιδεών όσο και στην σφαίρα της κοινωνικής δράσης, το συνεταιριστικό κίνημα γεννήθηκε και διαμορφώθηκε μαζί με την γέννηση και την ανάπτυξη του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

2.2. ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΒΡΑΧΥΒΙΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Η επίδραση του Ρόμπερτ Όουεν ήταν καθοριστική στους πρώτους συνεταιρισμούς που ξεκίνησαν στο Λονδίνο και στο Μπράιτον, αφού επεδίωκαν την κοινωνική οργάνωση, χωρίς να καταφέρουν να συγκεντρώσουν το ελάχιστο αναγκαίο ποσό των 96.000 λιρών. Αποφάσισαν τότε οι τεχνίτες και εργάτες να στηριχθούν μόνο στις δυνάμεις τους και ίδρυσαν το 1826 ένα συνεταιρισμό στο Λονδίνο με υποχρέωση καταβολής ανά μέλος 4 σεληνίων την εβδομάδα επί 2 χρόνια. Ακολούθησαν παρόμοιες πρωτοβουλίες στο Μπράιτον, Μπίρμιχαμ, κ.α., φθάνοντας το 1831 στον αριθμό 500-20.000 μέλη. Τον ίδιο χρόνο συγκλήθηκε στο Μπράιτον το πρώτο συνέδριο των συνεταιρισμών και ακολούθησαν κι άλλα ανά εξάμηνο, στο Μάντσεστερ, Μπίρμιχαμ, Λονδίνο, Λίβερπουλ. Έργο των συνεταιρισμών ήταν η ανταλλαγή προϊόντων που παρήγαγαν τα μέλη και η προμήθεια άλλων ειδών σε τιμές χονδρικής. Προοδευτικά ανέπτυξαν και παραγωγικές εργασίες για να βοηθήσουν τα άνεργα μέλη τους.

Μεγάλη προσπάθεια κατέβαλαν οι συνεταιρισμοί για την εκπαίδευση των μελών με την έκδοση εφημερίδων, περιοδικών (The Co-operator) και την ίδρυση σχολείων. Το 1829 ίδρυσαν το Βρετανικό σύλλογο για την προώθηση της συνεταιριστικής εκπαίδευσης. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του

συνεταιρισμού του Λίβερπουλ, που αγοράζοντας το 1831 ένα κατάστημα, διαμόρφωσε δυο αίθουσες για σχολείο και βιβλιοθήκη. Όλοι οι συνεταιρισμοί θεωρούσαν τα καταστήματα ως προθαλάμους των μελλοντικών κοινοτήτων, αλλά ο Ρόμπερτ Όουεν αντιμετώπιζε με επιφυλάξεις αυτούς τους εμπορικούς συνδέσμους. Όλοι οι προηγούμενοι συνεταιρισμοί έλαβαν μέρος με τη συνδικαλιστική κρίση του 1834 και έτσι έκλεισε η πρώτη περίοδος δημιουργίας συνεταιρισμών στη μεγάλη Βρετανία.

2.3. Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ROCHDALE

Η Rochdale (Ρότσντέιλ) είναι μια μικρή πόλη κοντά στο Μάντσεστερ, στην περιοχή του Λανκσάιρ στη δυτική Αγγλία. Στην πόλη αυτή, που ήταν αξιόλογο κέντρο επεξεργασίας βαμβακιού, επικρατούσε μεγάλη κρίση και ανεργία κατά τις πρώτες δεκαετίες του 19^{ου} αιώνα. Οι ίδιες συνθήκες επικρατούσαν σε όλη την χώρα και ήταν συνέπεια της εξάπλωσης της βιομηχανικής επανάστασης, δηλαδή της εγκατάστασης μηχανών παραγωγής που εκτόπιζαν την παραδοσιακή εργατική δύναμη. Οι πολύ χαμηλοί μισθοί, η μεγάλη διάρκεια εργασίας, η απασχόληση παιδιών, οι κακές συνθήκες εργασίας είχαν οδηγήσει στην εξαθλίωση μεγάλο τμήμα του πληθυσμού.

Πολλοί άνθρωποι του πνεύματος και φιλόανθρωποι πρότειναν διάφορους τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών, αλλά δεν υπήρχαν ουσιαστικά αποτελέσματα. Μεταξύ των προτάσεων ήταν και η προσπάθεια σωτηρίας με βάση τις προσωπικές δυνάμεις. Με ελάχιστη συνεισφορά εκ μέρους των πολλών μπορούσε να δημιουργηθεί μια εστία συμπαράστασης. Σε αυτή την αρχή της αυτοβοήθειας στηρίχθηκε η ίδρυση στο Ροτσντέιλ ενός συνεταιρισμού παραγωγής από 60 μέλη το 1830, που διαλύθηκε όμως γρήγορα και η ίδρυση ενός άλλου, καταναλωτικού το 1833, που έκλεισε μετά δύο χρόνια.

Η επόμενη απόπειρα έγινε τον Οκτώβριο 1844 από 28 εργάτες και τεχνίτες, κυρίως της κλωστοϋφαντουργίας, αλλά και άλλων επαγγελμάτων. Μεταξύ τους ήταν και μια γυναίκα. Στο νέο συνεταιρισμό τους έδωσαν τον τίτλο Εταιρεία Δικαίων Σκαπανεών της Ροτσντέιλ (Rochdale Society of Equitable Pioneers).

Η επιτυχία αυτού του συνεταιρισμού ίσως να οφείλεται στη σύμπραξη ατόμων διαφόρων ιδεολογικών ρευμάτων της εποχής (σοσιαλιστές, χαρτίστες, κοινωνικοί μεταρρυθμιστές, 6 οπαδοί του Robert Owen κ.α.). Βέβαια η από-

φαση για την ίδρυση του συνεταιρισμού ελήφθη ύστερα από μακρές συζητήσεις για ανεύρεση τρόπων επιβίωσης (μετανάστευση κ.λ.π.). Γράφεται ότι πρωτοστάτησε στην ίδρυση του συνεταιρισμού ο Charles Howarth, ο οποίος είχε παίξει σημαντικό ρόλο στην ίδρυση του συνεταιρισμού του 1833, που διαλύθηκε.

Τα ιδρυτικά μέλη αποφάσισαν να εισφέρει ο καθένας μια λίρα ως δικαίωμα εγγραφής και σταδιακά ν' αποκτήσει 5 μερίδες της μιας λίρας η καθεμία. Επειδή δεν υπήρχαν διαθέσιμα χρήματα, έγινε αποδεκτό να καλυφθεί το ποσό των μερίδων από το πλεόνασμα των εμπορικών πράξεων. Προτεραιότητα δόθηκε στο δικαίωμα εγγραφής, που έπρεπε να συμπληρωθεί κι αυτό σταδιακά με την εισφορά δυο πεννών ανά εβδομάδα.

Συντάχθηκε ένα καταστατικό στηριζόμενο στο νόμο του 1793 για γαγαθοεργά σωματεία (Frindly societies) και στις 28 Οκτωβρίου 1844 η επωνυμία του νέου συνεταιρισμού καταχωρήθηκε στο νόμιμο μητρώο. Χαρακτηριστικό των συνθηκών της εποχής και του κλίματος δυσπιστίας είναι το γεγονός της προσπάθειας ενοικίασης καταστήματος. Ο ιδιοκτήτης ζήτησε και έλαβε προκαταβολικά το ενοίκιο 3 ετών, ίσο με 10 λίρες και υπέγραψε συμβόλαιο, όχι με την εταιρεία, αλλά με ένα μέλος της, τον Charles Howarth.

Με το υπόλοιπο ποσό 14 λιρών από τις εισφορές εγγραφής (δαπανήθηκαν ήδη 4 λίρες για έξοδα ίδρυσης-εγκατάστασης και 10 λίρες για το ενοίκιο) αγοράστηκαν 50 λίμπρες βουτύρου, 56 λίμπρες ζάχαρης, 3 στατήρες αλεύρου, 50 κιλά χονδροκομμένης βρώμης για σούπα και 2 δωδεκάδες κεριά. Το κατάστημα της οδού Βατράχων 31 άνοιξε τις πόρτες του το απόγευμα της 21 Δεκεμβρίου 1844.

Οι σκοποί και τα σχέδια του συνεταιρισμού της Ροτσντέιλ απέβλεπαν σε ενέργειες προς οικονομικό όφελος και τη βελτίωση της οικογενειακής και κοινωνικής κατάστασης των μελών του, με τη συγκέντρωση ενός επαρκούς κεφαλαίου από μετοχές της μιας λίρας, προκειμένου να υλοποιηθούν οι παρακάτω διατάξεις:

1. Ίδρυση καταστήματος για την πώληση τροφίμων, ενδυμάτων κ.λ.π.
2. Κατασκευή, αγορά ή συμπλήρωση αριθμού κατοικιών, στις οποίες μπορούν να μένουν όσα από τα μέλη επιθυμούν την αλληλοβοήθεια για τη βελτίωση της οικογενειακής και κοινωνικής κατάστασής τους.

3. Έναρξη κατασκευής μερικών εμπορευμάτων, ενδεχομένως, που θα καθορίζονται από τον συνεταιρισμό, για την απασχόληση αριθμού μελών, που ίσως να μην έχουν εργασία ή που μπορεί να υποφέρουν από τις επαναλαμβανόμενες μειώσεις στο μισθό τους.
4. Για να διευρυνθεί το πλεονέκτημα και η ασφάλεια των μελών του συνεταιρισμού, ο συνεταιρισμός θα αγοράσει ή θα ενοικιάσει μια έκταση ή εκτάσεις γαιών, που θα καλλιεργούνται από τα μέλη, τα οποία μπορεί να είναι άνεργα ή η εργασία τους αμείβεται κακώς.
5. Μόλις καταστεί δυνατό ο συνεταιρισμός θα προχωρήσει στη ρύθμιση των δυνατοτήτων παραγωγής, διανομής, εκπαίδευσης και διοίκησης ή με άλλα λόγια θα ιδρύσει μια αυτόνομη αλληλέγγυα κοινότητα ή θα ενισχύσει άλλους συνεταιρισμούς για να ιδρύσουν τέτοιες κοινότητες.

Πολλοί και ποικίλοι λοιπόν οι σκοποί του συνεταιρισμού, χωρίς να παραλείπεται και η σύσταση της κοινότητας. Από τα άλλα άρθρα του καταστατικού του συνοψίζονται οι εξής κανόνες λειτουργίας:

- Μη περιορισμένος αριθμός μετόχων, δηλαδή μπορούσε να γίνει μέλος όποιος θα αποδέχονταν το καταστατικό, υπό την προϋπόθεση στοιχειώδους ελέγχου του χαρακτήρα και της προδιάθεσης για συνεργασία, χωρίς εξέταση πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων.
- Όλα τα μέλη έχουν από μια ψήφο στη γενική συνέλευση, είτε άνδρες, είτε γυναίκες (ισότητα φύλων). Δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε όλα τα μέλη. Η διοίκηση και ο έλεγχος του συνεταιρισμού γίνονται από τα μέλη του χωρίς μισθό.
- Οι συναλλαγές του συνεταιρισμού (αγορές και πωλήσεις) γίνονται μόνο τοις μετρητοίς.
- Μπορούν να αγοράζουν αγαθά από το συνεταιρισμό και μη μέλη.
- Ο συνεταιρισμός αγοράζει γνήσια προϊόντα και κάνει ακριβείς ζυγίσεις.
- Οι τιμές πώλησης από το συνεταιρισμό παρακολουθούν το επίπεδο τιμών της αγοράς.
- Το πλεόνασμα επί των πωλήσεων, αφού αφαιρεθούν το κόστος και κάποια ποσά για τα αποθεματικά, την εκπαίδευση ή άλλους κοινωφελείς σκοπούς, ανήκει στα μέλη, κατανεμόμενο σ' αυτά ανάλογα με τις αγορές που κάνουν και όχι τις εισφορές.

- Τα δικαιούμενα πλεονάσματα κρατούνται στο συνεταιρισμό για να εξοφληθούν οι συνεταιριστικές μερίδες.
- Στις μερίδες ή και σε ενδεχόμενες καταθέσεις ο συνεταιρισμός μπορούσε να καταβάλει τόκο εντός των πλαισίων του νόμου.
- Υπήρχε δημοκρατική λειτουργία του συνεταιρισμού.
- Τα κέρδη από τις συναλλαγές με μη μέλη μεταφέρονται στο αποθεματικό.
- Σε περίπτωση διάλυσης του συνεταιρισμού το καθαρό αποθεματικό δεν διανέμεται μεταξύ των μελών, αλλά διατίθεται για κοινωφελείς σκοπούς.
- Οι λογαριασμοί κλείνουν ανά τρίμηνο, οπότε και αποφασίζει η Γενική Συνέλευση την κατανομή των πλεονασμάτων.
- Συμμετοχή στα κέρδη των τεχνιτών και εργατών.
- Διάθεση μέρους από το πλεόνασμα για την εκπαίδευση των μελών (ορίστηκε σε 2,5% το 1852).
- Ο συνεταιρισμός βασιζόμενος αποκλειστικά στα μέλη του και στα κεφάλαιά του, δηλαδή αποκλειστικά στις δικές του δυνάμεις και στην αλληλεγγύη, επιδιώκει τη βελτίωση του επιπέδου ζωής, την εκπαίδευση και ηθική εξύψωση των μελών.

Η σύνεση, η επιμονή και η συνέπεια στις οργανωτικές προσπάθειες απέδωσαν γρήγορα θετικά αποτελέσματα και οδήγησαν σε διεύρυνση των εργασιών, όπως φαίνεται και από τα παρακάτω:

- 1845: Πώληση τσαγιού και καπνού
- 1846: Πώληση κρέατος
- 1848: Ενοικίαση ολόκληρου κτιρίου για 21 έτη
- 1849: Σύσταση ειδικής επιτροπής, εκπαίδευσης και προοδευτική λειτουργία πρατηρίου εφημερίδων, περιοδικών και βιβλιοθήκης
- 1850: Ίδρυση του πρώτου δημοτικού σχολείου και αλευρόμυλου
- 1851: Ίδρυση υποδηματοποιείου
- 1852: Διάθεση 2,5% από τα πλεονάσματα για την εκπαίδευση
- 1854: Έναρξη έκδοσης δελτίου πληροφόρησης
- 1855: Ίδρυση και δεύτερου δημοτικού σχολείου
Ίδρυση υφαντουργείου

- 1856: Άνοιγμα του πρώτου υποκαταστήματος
- 1860: Ίδρυση ταμείου κοινωνικής πρόνοιας
- 1863: Άνοιγμα σφαγείου
- 1867: Κατασκευή ιδιόκτητου μεγάρου με καταστήματα, αίθουσες συνελεύσεων, γραφεία, βιβλιοθήκη κ.λ.π.
Διάθεση 25.000 λιρών για απόκτηση κατοικιών

Έτσι ξεκίνησε ο πρώτος συνεταιρισμός που λειτουργεί αδιάκοπα μέχρι σήμερα από απλοϊκούς ανθρώπους χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις του εμπορίου, με αποφασιστικότητα για επιτυχία και πίστη στον επιδιωκόμενο σκοπό. Αποτέλεσε ζωντανό παράδειγμα προσφοράς κοινωνικού έργου σε ένα εντονότατα εχθρικό περιβάλλον. Το πείραμα έγινε πειστικό. Νέα μέλη προχώρησαν στο συνεταιρισμό και νέες παρόμοιες μονάδες έκαναν την εμφάνισή τους και σε άλλες περιοχές. Το πρώτο κατάστημα του συνεταιρισμού της Ροτσαντέιλ λειτουργεί σήμερα ως συνεταιριστικό μουσείο (Toad Lane Museum).

2.4. Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ RAIFFEISEN

Την ίδια περίοδο με την δημιουργία του συνεταιρισμού του Rochdale, δημιουργήθηκε στην Γερμανία ο πρώτος αγροτικός συνεταιρισμός πιστωτικού χαρακτήρα. Αφορμή για την δημιουργία του υπήρξε η έλλειψη σταριού τον χειμώνα 1846-47, που ταλαιπώρησε τους κατοίκους του χωριού Wasterwald (Γουόστεργολντ). Ο δάσκαλος που ονομαζόταν Raiffeisen είχε την ιδέα να δημιουργήσει σε συνεργασία με τους αγρότες μια «επιτροπή ψωμιού», η οποία από την μια μεριά θα φρόντιζε για την δίκαιη μοιρασιά των τροφίμων και από την άλλη θα έπαιρνε δάνεια που στη συνέχεια θα χορηγούσε σ' αυτούς που τα χρειάζονταν. Η προσπάθεια αυτή στην οποία συμμετείχαν σχεδόν όλοι οι κάτοικοι του χωριού αποτέλεσε τον πυρήνα για την δημιουργία αγροτικού πιστωτικού συνεταιρισμού.

Το σύστημα Raiffeisen διαμορφώθηκε στην Γερμανία ταυτόχρονα με ένα άλλο σπουδαίο στη σημασία του σύστημα, το σύστημα Schulze-Delitzsch. Το σύστημα Raiffeisen είναι σύστημα αγροτικού πιστωτικού συνεταιρισμού και σύμφωνα με αυτό δεν αποκλείεται η οικονομική βοήθεια των καπιταλιστών και του κράτους για την εξεύρεση κεφαλαίων, ούτε η κρατική παρέμβαση. Εκτός από τους οικονομικούς σκοπούς του συνεταιρισμού βάζει και σκοπούς ηθικής και θρησκευτικής ανύψωσης των μελών.

Οι αρχές του συστήματος Raiffeisen θα μπορούσαν να συνοψιστούν στις παρακάτω:

- 1) Το κεφάλαιο του συνεταιρισμού σχηματίζεται κυρίως από δάνεια από τους καπιταλιστές και το κράτος. Οι εισφορές των συνεταίρων είναι πολύ μικρές.
- 2) Δεν αποκλείει την κρατική επέμβαση.
- 3) Απεριόριστη αλληλέγγυα ευθύνη των μελών.
- 4) Ο συνεταιρισμός χορηγεί δάνεια μόνο σε μέλη του συνεταιρισμού και μόνο για παραγωγικούς σκοπούς.
- 5) Από τα περισεύματα σχηματίζεται ένα αποθεματικό κεφάλαιο.
- 6) Η διοίκηση του συνεταιρισμού εκλέγεται από τα μέλη και δεν πληρώνεται για τις υπηρεσίες που προσφέρει στο συνεταιρισμό.
- 7) Ο συνεταιρισμός εκτός από τις πιστωτικές εργασίες ενεργεί και άλλες εργασίες, όπως προμηθευτικές, από κοινού πωλήσεις κ.λ.π.
- 8) Δεν αποκλείει τη συμμετοχή στο συνεταιρισμό των πλουσίων.
- 9) Περιορισμένη εδαφική έκταση και δράση των συνεταιρισμών.

Πάνω στη βάση του συστήματος Raiffeisen λειτουργούν πολλοί συνεταιρισμοί, οι οποίοι είναι προσαρμοσμένοι στις μικρές γεωργικές κοινότητες. Καλύπτουν τη μικρή περιφέρεια μιας κοινότητας, ώστε να μπορούν τα μέλη να γνωρίζονται καλά μεταξύ τους και να αναλαμβάνουν την απεριόριστη δέσμευσή τους για τα χρέη του συνεταιρισμού έναντι τρίτων. Σε αυτούς τους συνεταιρισμούς δεν απαιτείται μεγάλο δικαίωμα εγγραφής ή σημαντική μερίδα, αλλά αρκεί ένα μικρό ποσό για να εκπληρωθεί η νόμιμη υποχρέωση που δεν επιβάλλει ελάχιστο όριο. Κάθε μέλος αποκτά μια μερίδα και διαθέτει μια ψήφο στη γενική συνέλευση. Στόχος των συνεταιρισμών αυτών είναι η συγκέντρωση αποθεματικού κεφαλαίου, γι' αυτό και δεν διανέμεται το πλεόνασμα ή μόνο ένα τμήμα τους. Το αποθεματικό παραμένει αδιάθετο στην περίπτωση διάλυσης, αλλά διατίθεται για κοινωφελείς σκοπούς. Τα δάνεια χορηγούνται από τους συνεταιρισμούς στα μέλη, για όση διάρκεια χρειάζεται να αποδώσουν οι γεωργικές εργασίες, ύστερα από εξέταση και της σκοπιμότητας, με σχετικά μειωμένο επιτόκιο. Σκόπιμη είναι η σύσταση ομοσπονδίας των πιστωτικών συνεταιρισμών για συντονισμένη υποστήριξη των σκοπών τους. Για την ανάληψη άλλων εργασιών, πέραν των πιστωτικών και προμηθευτικών, ενδείκνυται η ίδρυση χωριστών συνεταιρισμών.

Στην βάση του συστήματος Raiffesen οργανώθηκαν και λειτουργούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί στην Ελλάδα.

2.5. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι πρώτες μορφές σύγχρονης συνεταιριστικής οργάνωσης εμφανίστηκαν στη βυζαντινή περίοδο και αργότερα κατά την τουρκοκρατία, στον ελληνικό χώρο, όταν επικράτησε η συνεργασία με την μορφή των επαγγελματικών ενώσεων και σωματείων, γνωστών ως συντεχνιών. Οι συντεχνίες ήταν οργανωμένες με βάση τους επαγγελματικούς κανόνες και με σημαντική επίδραση επ' αυτών των θρησκευτικών, αλλά και των κανόνων της κοινοτικής οργάνωσης, με στόχο την αλληλοβοήθεια των μελών.

Μεταξύ των πιο γνωστών οργανώσεων τέτοιας μορφής ήταν των 12 μαντεμοχωριών της Χαλκιδικής και των συντροφοναυτών της Ύδρας, των Σπετσών και των Ψαρών. Πιο συγκεκριμένα, στα ανατολικά παράλια της Χαλκιδικής, στις αρχές του 18^{ου} αιώνα ανέλαβαν την εκμετάλλευση των μεταλλείων της περιοχής για δικό τους λογαριασμό οι παρακείμενες 12 κοινότητες, αφού προηγουμένα η κάθε μια απ' αυτές είχε ιδρύσει από ένα κοινοτικό συνεταιρισμό. Οι 12 κοινοτικοί συνεταιρισμοί δημιούργησαν μια ομοσπονδία στη Γενική Συνέλευση, στην οποία συμμετείχε από ένας αντιπρόσωπος.

Από την άλλη, στην Ύδρα, στις Σπέτσες, τα Ψαρά και σε άλλα νησιά αναπτύχθηκαν επίσης αξιόλογες συνεταιριστικές οργανώσεις. Οι λόγοι που οδήγησαν στη δημιουργία τους, ήταν η οικονομική ανεπάρκεια των απασχολούμενων τότε με τα ναυτιλιακά επαγγέλματα, που δεν επέτρεπε σε μεμονωμένα άτομα να κατασκευάζουν και να επανδρώνουν μεγάλα σκάφη με σκοπό την εκμετάλλευση των ευνοϊκών συνθηκών που είχαν δημιουργηθεί στην περιοχή την εποχή εκείνη.

Άλλη μια γνωστή οργάνωση συντεχνίας αποτέλεσε η «Κοινή Συντροφιά» των Αμπελακίων της Θεσσαλίας.

2.6. Η ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΣΤΑ ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ

Η οργάνωση της «Κοινής Συντροφιάς» στηριζόταν εν μέρει στα άγραφα έθιμα και στις εμπειρίες του ελληνικού λαού κατά τη μεταβυζαντινή περίοδο. Στη Γενική Συνέλευση που ενέκρινε τα καταστατικά του 1780 και 1795, καθώς

και σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις συνάγεται ότι έπαιρναν μέρος όλοι οι ενηλικιωμένοι άντρες κάτοικοι, οι οποίοι αποδέχονταν ή απέρριπταν τις προτάσεις της τοπικής εξουσίας. Μέλη της «Κοινής Συντροφιάς», επίσης, ήταν όλοι οι κάτοικοι της κωμόπολης των Αμπελακίων, με μερίδιο όμως που δεν ήταν αναγκαστικά του αυτού ύψους για όλα τα μέλη. Η συνεταιριστική μερίδα κυμαίνονταν μεταξύ ορισμένου κατώτατου και ανώτατου ορίου (5.000-20.000 πιάστρα). Συνεπώς οι μεν ευπορότεροι δεν μπορούσαν να μονοπωλήσουν το κεφάλαιο, οι δε ασθενέστεροι σχημάτιζαν και συμμετείχαν στο κεφάλαιο κατά ομάδες.

Τα μέλη της «Συντροφιάς» ήταν τακτικά, προσωρινά κα μαθητευόμενοι για ορισμένο χρονικό διάστημα. Η «Συντροφιά» βοηθούσε οποιονδήποτε νέο επιθυμούσε να μεταβεί ακόμη και στο εξωτερικό (Βιέννη), όπου υπήρχε υποκατάστημα, για να μάθει λογιστικά και ξένη γλώσσα και μετά να ενσωματωθεί, με ορισμένη διαδικασία στους κόλπους της ως μέλος. Κατά την ακμή της ένωσης, υπήρχαν στα Αμπελάκια 80 έμποροι και 24 βαφεία με τους τεχνίτες και εργάτες τους. Ως μέλη της Ένωσης ορίζεται ότι συμμετείχαν οι έμποροι και οι βαφιάδες.

Η Γενική Συνέλευση εξέλεγε για τρία συνήθως χρόνια, όση και η πρώτη διάρκεια της «Κοινής Συντροφιάς», πολυτελές σώμα που αποτελούσε το διοικητικό συμβούλιο και τα υπόλοιπα όργανα της διαχείρισης και της εποπτείας. Τα περισσότερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είχαν ως έδρα τα Αμπελάκια, ταξίδευαν όμως συχνά έξω απ' αυτά και ορισμένα διέμεναν στο υποκατάστημα της Βιέννης.

Οι διάφορες δραστηριότητες της ένωσης περιελάμβαναν την αγορά των πρώτων υλών (βαμβάκι και ριζάρι), το στρίψιμο, το βάψιμο και την εμπορία των νημάτων. Τα Αμπελάκια δε διέθεταν πρώτες ύλες για τη βιοτεχνία τους, εκτός ίσως από μικρές ποσότητες βαμβακιού από το γειτονικό κάμπο της Θεσσαλίας και της κοιλάδας των Τεμπών, που προσέφεραν στην Κοινή Συντροφιά χωρικοί της περιοχής. Μέλη της Ένωσης αγόραζαν από τη Μακεδονία, ορισμένα νησιά του Αιγαίου και τη Μικρά Ασία τις αναγκαίες ποσότητες του βαμβακιού. Όσο για το ριζάρι, αυτό αγοραζόταν κυρίως από τη Βοιωτία και τη Μικρά Ασία.

Το γνέσιμο του βαμβακιού και το στρίψιμο των νημάτων δε γίνονταν κατά συγκεντρωτικό τρόπο μέσα σε εργαστήρια, με τελειοποιημένα τεχνικά

μέσα. Οι δραστηριότητες αυτές παρέμειναν σε όλη τη διάρκεια της Ένωσης σε οικιακό και οικογενειακό επίπεδο. Το μειονέκτημα αυτής της διαδικασίας ήταν ότι δεν μπορούσαν να παραχθούν μεγάλες ποσότητες, καθώς και ότι δεν εξασφαλιζόταν η ομοιομορφία στην ποιότητα των προϊόντων. Κάθε γυναίκα που έστριβε νήματα πληρωνόταν με το κομμάτι, την ποσότητα και την ποιότητα δηλαδή της εργασίας, με βάση το πρωτότυπο για την εποχή σύστημα της Ένωσης. Παρέδιδε δηλαδή τα νήματα και έπαιρνε απόδειξη (κουπόνι) με την οποία εισέπραττε από το ταμείο της Ένωσης ορισμένη αμοιβή. Κατά την ετήσια όμως προσωρινή εκκαθάριση μπορούσε να πάρει και πρόσθετη αμοιβή, ανάλογα με τις τιμές στις οποίες είχαν πουληθεί τα νήματα στις ευρωπαϊκές χώρες.

Η πολυπλοκότερη και δυσχερέστερη διαδικασία ήταν αυτή του βαψίματος των νημάτων και της κοκκινάδικης τέχνης, όπως αναφέρουν τα καταστατικά. Εκτός από το ριζάρι που ήταν η κυριότερη βαφική ύλη, οι Αμπελακιώτες πρόσθεταν στα υλικά διάφορα άλλα δευτερεύουσας σημασίας προϊόντα για να πιάσουν τα χρώματα και να διατηρούν στιλπνό και ανεξίτηλο το κόκκινο χρώμα τους. Το μυστικό της αμπελακιώτικης κοκκινάδικης τέχνης συνίστατο κατά κύριο λόγο στην αλκαλική σύνθεση του νερού της περιοχής. Τα αλκαλικά συστατικά είχαν την ιδιότητα να διαλύουν και να παρασύρουν κάθε λιπαρή και ξένη ουσία από το βαμβάκι και τα νήματα, με συνέπεια το χρώμα να πιάνει καλύτερα και να παραμένει ανεξίτηλο.

Τα 24 βαφεία των Αμπελακίων χρησιμοποιούσαν ως κινητήρια δύναμη ξύλα από τα γειτονικά δάση. Αντίθετα με την οργάνωση του στριψίματος των νημάτων, η οργάνωση του βαψίματος ήταν πιο συγκεντρωμένη και γίνονταν σε ειδικά εργαστήρια. Τα εργαστήρια αυτά απασχολούσαν εκατοντάδες προσωπικό όταν η Ένωση βρισκόταν σε ακμή, δεν κατόρθωσαν όμως να συγκεντρωθούν και να μετασχηματισθούν σε μεγαλύτερη βιοτεχνική μονάδα.

Η συνολική παραγωγή νημάτων ανερχόταν σε 300-350 τόνους ετησίως. Η εμπορία των κόκκινων νημάτων από τα ίδια τα μέλη της Ένωσης γνώρισε μεγάλη οργανωτική και οικονομική επιτυχία. Εκτός από το μεγαλύτερο υποκατάστημά της στην Βιέννη, που αποτελούσε ταυτόχρονα και έδρα των διαχειριστών της Ευρώπης, η Κοινή Συντροφιά είχε ιδρύσει και διατηρούσε υποκαταστήματα και πρακτορεία σε 15 περίπου πόλεις της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Σμύρνη, Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκη) και των ευρωπαϊ-

κών κρατών. Στα πρακτορεία αυτά έμεναν εκ περιτροπής για ορισμένο χρονικό διάστημα τα μέλη της Ένωσης. Τα πρακτορεία είχαν αποθήκες για τα εμπορεύματα και χώρο για τη διαμονή των εμπορικών αντιπροσώπων. Εκτός από τα νήματα, η Ένωση εμπορευόταν κάθε είδους προϊόντα της Ευρώπης ή πρώτες ύλες ή ακόμη και ευρωπαϊκά νομίσματα σύμφωνα με το σχετικό όρο του καταστατικού της.

Μέσα από τις συντροφικές και συνεταιριστικές σχέσεις παραγωγής που εφαρμόστηκαν στην πράξη στα Αμπελάκια για 30 ολόκληρα χρόνια, οδηγήθηκε ολόκληρος ο πληθυσμός της κοινότητας στη μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία που γνώρισε ελληνικός πληθυσμός στα τελευταία διακόσια χρόνια.

Η Ένωση, πολλές φορές κατά τη διάρκεια της ζωής της, γνώρισε εσωτερικές διαμάχες και αναστατώσεις. Τις ξεπέρασε όμως όλες χάρη στο πνεύμα της αλληλεγγύης και στον κοινό σκοπό που είχαν τα μέλη της ομάδας αυτής. Η ζωή της διάρκεσε μια ολόκληρη γενιά, όσο δηλαδή έζησαν κι εκείνοι που είχαν δημιουργήσει και όσο έχουν κατά γενικό κανόνα επιζήσει οι νεώτεροι παραγωγικοί συνεταιρισμοί της Ευρώπης.

Ως κυριότερες εσωτερικές αιτίες της διάλυσης της Ένωσης, θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε όλες εκείνες που αναφέρονται στα ελαττώματα του αμπελακιώτικου φαινομένου, όπως οι θεσμικές ατέλειες, οι διαχειριστικές ανωμαλίες και η έλλειψη τεχνολογικής προσαρμογής. Ο κυριότερος όμως εσωτερικός παράγοντας της τελικής διάλυσής της βρισκόταν στην οργανωτική της μορφή και στην αδυναμία της να εξελιχθεί τεχνολογικά και να προσαρμοσθεί στις νέες συνθήκες μαζικής παραγωγής. Καταρχήν δεν υπήρχε κατάλληλο σύστημα, όπως στην Ευρώπη, για να αποταμιευθούν, να επενδυθούν και να αξιοποιηθούν περισσότερο και με τον καλύτερο τρόπο τα σπουδαία χρηματικά μέσα που παρέμεναν αποθησαυρισμένα στα χέρια πολλών Αμπελακιωτών. Η Ένωση δεν έκανε κατά συνέπεια επενδύσεις για την τεχνολογική τελειοποίηση των μέσων παραγωγής και την οργανωτική βελτίωσή της. Δεν εισήχθησαν δηλαδή τελειοποιημένα μηχανικά μέσα για το στρίψιμο των νημάτων, ούτε έγινε συγκέντρωση των διαδικασιών παραγωγής με σκοπό την ποιοτική βελτίωση και την ποσοτική αύξησή της. Η Ένωση, με τέτοια μειονεκτήματα, παρουσιάστηκε ξεμάρτυτη μπροστά στον ευρωπαϊκό

συναγωνισμό που είχε την έμπνευση να αξιοποιήσει καλύτερα τα κεφάλαια των δυτικών κοινωνιών.

Κυριότερος από τους εξωτερικούς παράγοντες που κατάφερε οριστικό και τελειωτικό πλήγμα κατά της Ευρώπης ήταν ο προοδευτικός αυξανόμενος συναγωνισμός των ευρωπαϊκών και ιδιαίτερα των αγγλικών νημάτων. Η ομοιομορφία του στριψίματος και της βαφής των νημάτων αυτών απέσπασε από τα χέρια της Ένωσης τις διάφορες γερμανικές και ευρωπαϊκές αγορές με τρόπο ώστε η Ένωση να αναδιπλωθεί και να απαντήσει, όχι με μια τεχνολογική προσαρμογή, που θα ήταν η επιτυχέστερη στρατηγική της κίνησης, αλλά με την αγορά και μεταπώληση αγγλικών νημάτων στις ευρωπαϊκές και βαλκανικές αγορές της. Η Ένωση, δηλαδή έχασε προοδευτικά, στην αρχή του 18 αι., την παραγωγική της αυτονομία και αυθυπαρξία και το εμπορικό της τμήμα μετασχηματίστηκε σε μετακρατικούς φορείς της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

2.7. ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΑΛΜΥΡΟΥ (ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ)

Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αλμυρού ιδρύθηκε την Κυριακή 12 Νοεμβρίου 1900 με πρωτοβουλία του γεωπόνου Δημητρίου Γρηγοριάδη, καταγόμενου από τη Σμύρνη και με σπουδές στο Μονπελιέ Γαλλίας, διευθυντή της Κασσαβέτειας Γεωργικής Σχολής Μαγνησίας και του δασκάλου της περιοχής Νικολάου Μιχοπούλου. Το καταστατικό υπέγραψαν 48 άτομα, εκλέγοντας την ίδια ημέρα και το πρώτο διοικητικό συμβούλιο με πρόεδρο τον Δ. Γρηγοριάδη και γραμματέα τον Ν. Μιχόπουλο.

Η καταβολή μετοχικού κεφαλαίου έγινε με την μορφή σιταριού στην περίοδο θερισμού 1901. Εισέφεραν 35 παραγωγοί από τους 48, ποσότητα αξίας 1.000 δραχμών περίπου. Τον επόμενο χρόνο κατά τον θερισμό συγκεντρώθηκαν εισφορές, σε σιτάρι πάλι, διπλάσιας αξίας και τα μέλη έφθασαν στα 48. Κάθε χρόνο τα κεφάλαια του συνεταιρισμού μεγάλωναν καθώς και ο αριθμός των μελών. Σε μια δεκαετία τα μέλη έφθασαν στα 87 και το μετοχικό κεφάλαιο στις 12.500 δραχμές περίπου. Το Μάιο του 1911 αγοράστηκε η πρώτη αλωνιστική μηχανή και σύντομα μια δεύτερη. Παράλληλα, πριν ακόμα συμπληρωθεί το πρώτο έτος λειτουργίας άρχισε η χορήγηση δανείων στα

μέλη και η παροχή τεχνικών συμβουλών για τον καθαρισμό και απολύμανση των σπόρων, με άμεσες αυξητικές επιπτώσεις στην παραγωγή.

Το 1908 προσαρμόστηκε το αρχικό καταστατικό, ώστε να τονιστεί ο συνεταιριστικός χαρακτήρας και αντικαταστάθηκε στον τίτλο η λέξη «Ταμείον» με τη λέξη «Σύλλογος». Ακολούθησε η προσαρμογή του καταστατικού στο νόμο 602 και η δημοσίευσή του ως πρώτου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 118/1-5-1915) «τιμής ένεκεν» υπό το νέο τίτλο «Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αλμυρού Συν. Π.Ε.».

Είναι χαρακτηριστικό ότι αρκετοί από τους 150 συνεταιρισμούς, που δημιουργήθηκαν μέχρι το 1914 στον ελλαδικό χώρο, χρησιμοποίησαν σαν πρότυπο για τη σύστασή τους το καταστατικό του Αλμυρού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

**«ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ
ΣΤΟ Ν. ΑΧΑΪΑΣ»**

3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τη δημοσίευση του Ν. 602/1915 για τους συνεταιρισμούς (ΦΕΚ Α'33/24-1-1915) άρχισε η μαζική ίδρυση των αγροτικών συνεταιρισμών. Με τον όρο αυτόν αναφέρονται οι εταιρείες των αγροτών που έχουν ως σκοπό την από κοινού παραγωγή, διανομή ή συντήρηση αγαθών, κατάλληλων για την ικανοποίηση των κανονικών αναγκών ή την προμήθεια αγαθών στα μέλη τους. Νομικά ξεχωρίζουν τέσσερις τύποι αγροτικών συνεταιρισμών:

- α) Συνεταιρισμός παραγωγής, διανομής και συντήρησης, που λέγονται γενικά **παραγωγικοί**.
- β) **Προμηθευτικοί** συνεταιρισμοί κάθε κατηγορίας, που έχουν σκοπό να εξασφαλίσουν στα μέλη τους με καλύτερους όρους, από το ελεύθερο εμπόριο, τα αγαθά που χρειάζονται.
- γ) Συνεταιρισμοί **παροχής υπηρεσιών**, όπως σταθμοί επιδιόρθωσης αγροτικών εργαλείων κ.α.
- δ) Συνεταιρισμοί **κοινής εκμετάλλευσης**.

Οι συνεταιρισμοί των τριών πρώτων κατηγοριών λέγονται συνεταιρισμοί παραγωγών, ενώ της τέταρτης κατηγορίας συνεταιρισμοί κοινής χρήσης. Οι συνεταιρισμοί κοινής χρήσης δημιουργήθηκαν πρόσφατα προκειμένου οι αγρότες να αντιμετωπίσουν το μεγάλο οικονομικό βάρος του εκσυγχρονισμού. Σκοπός των συνεταιρισμών αυτών είναι η εξασφάλιση μηχανημάτων ή άλλων υλικών που κοστίζουν πολύ, για να τεθούν στη διάθεση των μελών τους ώστε να τα χρησιμοποιούν εκ περιτροπής. Τέτοιοι συνεταιρισμοί δημιουργούν μηχανοτρακτορικούς σταθμούς, κεντρικά ψυγεία κ.α.

Ειδικότερα για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς στη χώρα μας υπάρχει ειδικό νομικό καθεστώς που αποσκοπεί στην τόνωση της μικρής καλλιέργειας. Οι συνεταιρισμοί αυτοί εξασφαλίζουν χαμηλότοκα δάνεια, απαλλάσσονται από τους βαρύν φόρους και έχουν προτεραιότητα στις αγορές ή στην εξαγωγή των προϊόντων τους.

Κατά τα άλλα λειτουργούν ως καταπιναλιστικές επιχειρήσεις. Τα εμπορεύματά τους κινούνται στην αγορά όπως και τα εμπορεύματα κάθε άλλης επιχείρησης.

3.2. ΠΡΩΤΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ

Η επίδραση των πρώτων συνεταιριστικών προσπαθειών στον ελληνικό χώρο, όπως η «Κοινή Συντροφιά» των Αμπελακίων, ήταν καθοριστική στους πρώτους συνεταιρισμούς που ξεκίνησαν στον Νομό Αχαΐας και ιδιαίτερα στην Πάτρα. Οι συνεταιρισμοί αυτοί, πρώτα απ' όλα, επεδίωκαν την κοινωνική οργάνωση, χωρίς να συγκεντρώνουν απαραίτητα τα ελάχιστα αναγκαία ποσά στα κεφάλαιά τους.

Πάνω στη βάση και στις αρχές των πρώτων ελληνικών συνεταιριστικών οργανώσεων οι αγρότες αποφάσισαν να στηριχθούν μόνο στις δυνάμεις τους και ίδρυσαν το 1915 έναν Γεωργικό Πιστωτικό Συνεταιρισμό στην περιοχή των Ζαρουχλείων στην Πάτρα, με υποχρέωση καταβολής ανά μέλος 50 δραχ. τον μήνα επί δύο χρόνια. Την επομένη διετία (1916-1918) ακολούθησαν παρόμοιες πρωτοβουλίες και στην ευρύτερη περιοχή. Ιδρύθηκαν με την σειρά ο Γεωργικός Συνεταιρισμός Αγίου Γεωργίου στο Ρίο, ο Γεωργικός Συνεταιρισμός Αγίου Βασιλείου, ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αλισσού, ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός στα Βραχναϊκά, ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Καμινίων στον Άγιο Σπυρίδωνα, ο Προμηθευτικός Γεωργικός Συνεταιρισμός Άνω και Κάτω Σουδενείκων και ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τσουκαλεϊκών.

Οι παραπάνω συνεταιρισμοί, σύμφωνα με τον Νόμο 602/31-12-1914, αποτέλεσαν ιδρυτές της Ένωσης υπό την επωνυμία «Γεωργική Συνεταιριστική Τράπεζα Πατρών Συν. Π.Ε.». Το πρώτο καταστατικό της Ένωσης ψηφίστηκε στις 4-8-1918 από τα ιδρυτικά μέλη στην ιδρυτική Γενική Συνέλευση και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 59182/15-9-1918 απόφαση του Υπουργείου γεωργίας. Η επωνυμία της Ένωσης τροποποιήθηκε αργότερα σε «Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών» (ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ).

3.3. ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΤΡΩΝ

Η Επαρχία Πατρών καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση σε σχέση με τις άλλες δυο επαρχίες του νομού (Αιγιαλείας και Καλαβρύτων) η οποία είναι 1.658 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Πρωτεύουσά της είναι η Πάτρα που είναι και η μεγαλύτερη πόλη της Πελοποννήσου με τεχνητό λιμάνι που εξυπηρετεί χιλιάδες πλοία ετησίως. Οι κάτοικοι της επαρχίας, εκτός από τους κατοίκους της πρωτεύουσας ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία, τη κτηνοτροφία, το ψάρεμα

και τη βιοτεχνία. Το κυριότερο προϊόν της επαρχίας αλλά και ολόκληρου του νομού είναι η κορινθιακή σταφίδα. Άλλα σπουδαία προϊόντα της επαρχίας είναι δημητριακά, όσπρια, σταφύλια, λάδι, κηπευτικά, πατάτες, εσπεριδοειδή και φρούτα. Επίσης γάλα, διάφορα τυριά, κρέας, ψάρια κ.λ.π.

Η επαρχία έχει δυο δήμους την Πάτρα και την Κάτω Αχαΐα που αναγνωρίστηκε σε δήμο με το προεδρικό διάταγμα της 18 Μαΐου του 1990. Σ' αυτό το σημείο θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στους αγροτικούς συνεταιρισμούς που διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην ευρύτερη ανάπτυξη της περιοχής.

- **ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΑΤΡΩΝ (ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ)**

Το 1918 με την ίδρυση της ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ έγινε άλλο ένα βήμα για την υλοποίηση των αγροτικών οραματισμών του νομού Αχαΐας. Έτσι οι αγρότες της περιοχής Αχαΐας συνειδητοποιώντας ότι αυτή η ένωσή τους είναι ο φορέας τους, η φωνή τους στον κόσμο, έδωσαν νέες διαστάσεις στον αγώνα για την πραγμάτωση της συνεταιριστικής ιδέας. Σήμερα, η ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ ακολουθώντας έναν συνεχώς αυξανόμενο ρυθμό παραγωγής και προώθησης των προϊόντων της και οργανώνοντας όλες τις υπηρεσίες της με τον πλέον ενδεδειγμένο σύγχρονο τρόπο, στέκεται πλάι στον αγρότη και κάνοντας το πρόβλημά του δικό της, επιδιώκει την συνεργασία μαζί του σε όλους τους τομείς.

Σημαντικό ρόλο για την επίτευξη της συνεργασίας αυτής διαδραματίζει το διοικητικό συμβούλιο της ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ. Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι ο Δημήτρης Μάνθος, Αντιπρόεδρος είναι ο Νικόλαος Μπεθυμούτης, Γραμματέας είναι ο Ευάγγελος Κυριακόπουλος, Ταμίας είναι ο Θεμιστοκλής Μικρώνης. Υπόλοιπα μέλη του συμβουλίου είναι οι: Φίλιππος Γρισώνης, Μιχάλης Σαφάκας, Κωνσταντίνος Βράκας, Κωνσταντίνος Γεωργαντόπουλος, Κωνσταντίνος Μπατάλης, Δημήτριος Παρασκευόπουλος και ο Ιωάννης Δημητρίου. Διευθυντής της ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ είναι ο Αντώνης Λάζαρης.

Η ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ διαθέτει τις εξής εγκαταστάσεις, οι οποίες είναι: Οينوποιείο – Εμφιαλωτήριο, τυροκομείο, συσκευαστήριο πατάτας, ψυγεία, πρατήρια φαρμάκων – μηχανημάτων, πρατήριο λαχαναγοράς, πρατήριο οίνων, τυποποιητήριο ελαιολάδου και αποθήκες εφοδίων. Επίσης, η ένωση διαχειρίζεται κρασιά, εσπεριδοειδή, ελαιόλαδο, σταφίδα, τυρί, γκίζα, κρέμα, πατάτες, οπωροκηπευτικά, βιομηχανική τομάτα, γεωργικά εφόδια κ.λ.π.

Σύμφωνα με το καταστατικό της, η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, θα λειτουργεί με την επωνυμία «Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών» νομού Αχαΐας και συνοπτικά «ΠΑΤΡΑΪΚΗ». Έδρα της ορίζεται η Πάτρα με διεύθυνση, Παντανάσσης 3. Η χρονική διάρκεια της ένωσης είναι απεριόριστη.

Στο άρθρο 3 του καταστατικού της ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ αναφέρονται οι παρακάτω σκοποί και δραστηριότητες:

- 1) Σκοπός της ένωσης είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των αγροτικών συνεταιρισμών που είναι μέλη της.
- 2) Η ένωση για την εκπλήρωση του σκοπού της σε συνεργασία με τις κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις, τους αρμόδιους κάθε φορά συνεταιριστικούς οργανισμούς και τις υπηρεσίες της ΠΑΣΕΓΕΣ, αναπτύσσει ιδίως τις ακόλουθες δραστηριότητες:
  - α) Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με τα αγαθά που είναι απαραίτητα για την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή τους.
  - β) Φροντίζει για την διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της μέσα στα γενικά πλαίσια της εμπορίας κάθε προϊόντος.
  - γ) Φροντίζει για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων επαγγελματικής και συνεταιριστικής επιμόρφωσης των μελών της.
  - δ) Πρακτορεύει στην περιφέρειά της τους οργανισμούς ασφάλισης αγροτικής παραγωγής κα κεφαλαίου.
  - ε) Οργανώνει και παρέχει στα μέλη της κάθε είδους τεχνική βοήθεια για την διευκόλυνση και βελτίωση της παραγωγής ή την μείωση του κόστους της.
  - στ) Συμβουλεύει και παρέχει κάθε βοήθεια στους συνεταιρισμούς κατά την σύστασή τους και σε όλες τις λεπτομέρειες της διαχείρισης και των εργασιών τους.
  - ζ) Προμηθεύει το Ελληνικό δημόσιο, τους δήμους ή κοινότητες, σωματεία ή συνεταιρισμούς ή εταιρείες, πάσης φύσεως γεωργικά προϊόντα των μελών της σύμφωνα με τους κανόνες του καταστατικού της.
- 3) Η ένωση ειδικότερα μπορεί:

- α) Να παρέχει υπηρεσίες με αμοιβή στο δημόσιο, στην Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος και σε κάθε άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου ιδιωτικού δικαίου (ή φυσικό πρόσωπο).
  - β) Να δέχεται καταθέσεις των μελών της και να χορηγεί δάνεια στα μέλη της.
  - γ) Να αποκτά κατά κυριότητα ή να μισθώνει αστικά ή αγροτικά ακίνητα που εξυπηρετούν τις δραστηριότητές της ή τις ανάγκες των μελών της.
  - δ) Να εγγυάται με ειδικό σήμα την ποιότητα των προϊόντων της και να μεριμνά για την καταπολέμηση της νοθείας των προϊόντων.
  - ε) Να συμμετέχει για λογαριασμό της ή λογαριασμό των μελών της σε διεθνείς ή εθνικές δημοπρασίες.
  - στ) Να συνάπτει δάνεια με οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα του εσωτερικού και εξωτερικού.
- 4) Η ένωση δεν ασχολείται με την πρωτογενή παραγωγή. Ιδρύει και διευθύνει μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων των μελών της, μόνο όταν για την λειτουργία τους απαιτείται η συνεργασία δύο ή περισσότερων μελών της.
- 5) Η ένωση αγωνίζεται και προωθεί με κάθε νόμιμο μέσο την προαγωγή των συμφερόντων των μελών των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών της και κατ' επέκταση των συνεταιρισμένων αγροτών της.
- 6) Για την πληρέστερη εκπλήρωση των σκοπών της η ένωση:
- α) Αποτελεί μέλος της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ).
  - β) Μπορεί ύστερα από ειδική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης:
    - να συμπράττει με άλλες ενώσεις για τη σύσταση κεντρικών κλαδικών συνεταιριστικών ενώσεων και συνεταιριστικών οργανισμών ή να μετέχει στις οργανώσεις αυτές
    - να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα δημοσίου τομέα, με κοινωνικές οργανώσεις, συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

- να συνιστά εταιρείες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα, που έχουν αντικείμενό τους δραστηριότητα που εμπίπτει στους σκοπούς της ένωσης.

7) Η ένωση έχει αναγνωριστεί σαν οργάνωση ελαιοκαλλιεργητών με την επωνυμία «ΟΜΑΔΑ ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ Ε.Γ.Σ. ΠΑΤΡΩΝ».

Τα όργανα διοίκησης της Ένωσης είναι:

- α) Η Γενική Συνέλευση
- β) Το Διοικητικό Συμβούλιο
- γ) Το Εποπτικό Συμβούλιο

Η Γενική Συνέλευση αποτελείται από τους Αντιπροσώπους των μελών-Συνεταιρισμών και είναι το ανώτατο όργανο εποπτείας και λήψης αποφάσεων.

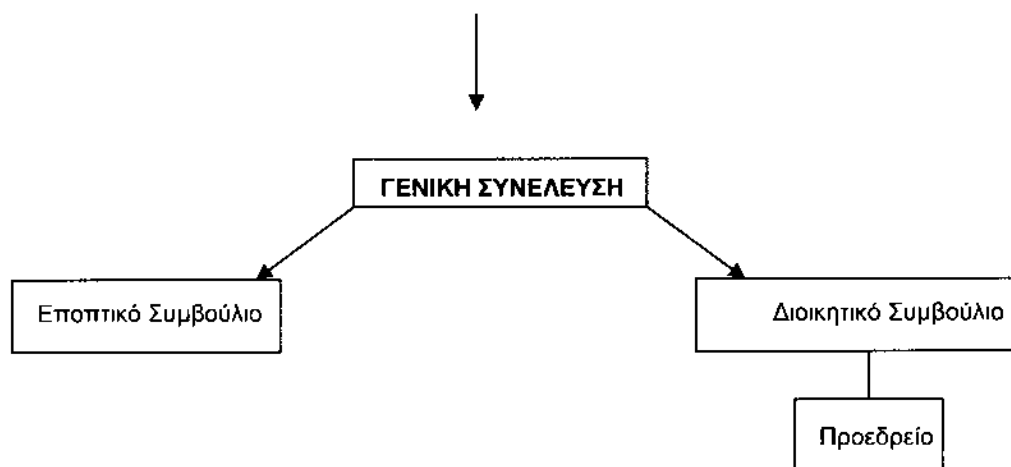
Το Διοικητικό Συμβούλιο, που έχει την κύρια διοικητική λειτουργία της Ένωσης, αποτελείται από 11 μέλη. Το Δ.Σ. εκπροσωπεί την Ένωση δικαστικά και εξώδικα, και αποφασίζει σε θέματα διοίκησης, διαχείρισης και γενικής λειτουργίας της Ένωσης.

Το Εποπτικό Συμβούλιο, παρακολουθεί και εποπτεύει την κανονική και μέσα στα όρια του Νόμου, του καταστατικού, των κανονισμών της Ένωσης και των αποφάσεων της Γ.Σ., και των Τοπικών Συνελεύσεων, εκτέλεση των καθηκόντων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην Ένωση επίσης, συγκροτούνται και λειτουργούν παραρτήματα ή Κλαδικές Οργανώσεις παραγωγής.

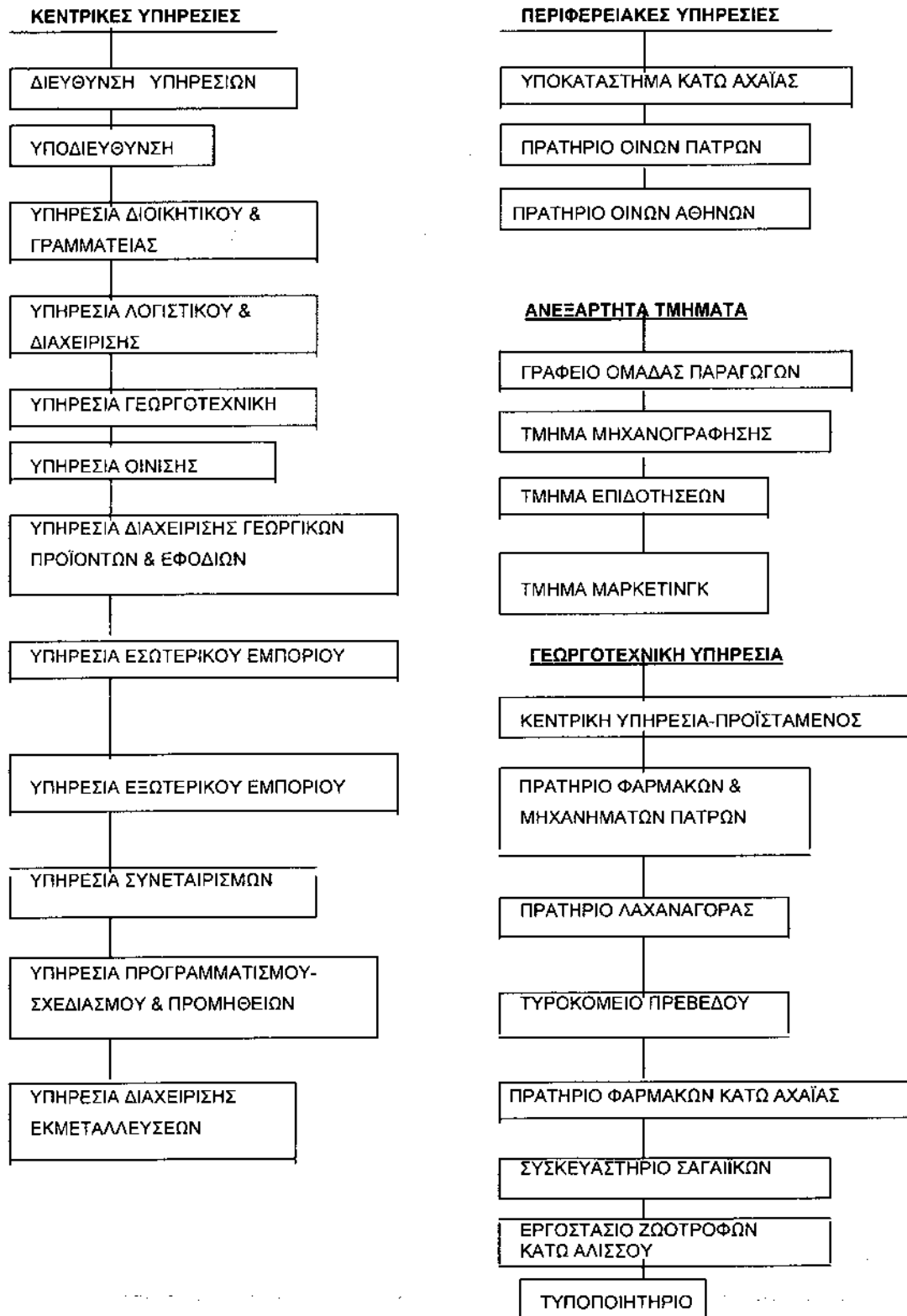
Η δομή της διοίκησης και της οργάνωσης της Ένωσης φαίνεται στα παρακάτω σχήματα:

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

(Σχήμα 1)

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(Σχήμα 2)

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών απασχολεί 154 άτομα. Αναλυτικά, από αυτά μόνιμο προσωπικό είναι 121 άτομα, έκτακτο προσωπικό 31 άτομα και 2 άτομα απασχολούνται ως συνεργάτες. Το μόνιμο προσωπικό συγκροτούν, 79 άτομα σαν κύριο προσωπικό, 9 άτομα σαν βοηθητικό προσωπικό και 33 άτομα σαν υπηρετικό προσωπικό. Το έκτακτο προσωπικό αποτελείται, από 8 άτομα σαν κύριο προσωπικό και 23 άτομα σαν βοηθητικό προσωπικό.

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών καλύπτει και εκπροσωπεί 93 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς και 8.041 συνεταιρισμένους αγρότες στην Επαρχία Πατρών. Πιο συγκεκριμένα τα συνεταιρισμένα μέλη της είναι τα παρακάτω:

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγίας Βαρβάρας με 89 μέλη στην Ερυμάνθεια.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγίου Βασιλείου με 27 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Φίλια στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγίου Νικολάου (Χαρμπιλέϊκα) με 64 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Καρβουνιάρη στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγίου Νικολάου (Σπάτα) με 136 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Γεωργόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αγίου Νικολάου (Κραλίου) με 50 μέλη και πρόεδρο τον Σπύρο Ασημακόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αρδευτικός Συνεταιρισμός Αγίου Στεφάνου με 32 μέλη και πρόεδρο την Μαρία Γεωργοπούλου στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγιοβλαστίτικων με 63 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Φιλίππου στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Αλισσού με 187 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Μικρώνη στα Βραχναίϊκα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Αχαΐας με 97 μέλη και πρόεδρο τον Αναστάσιο Σταυρόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Λιμνοχωρίου με 75 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Γερασιμόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Σουδεναιϊκων με 50 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Οχταρά στην Κάτω Αχαΐα.

- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Άνω Συχαινών με 42 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Γκολφινόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Απιδεώνας με 63 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Σιδηρόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αποστόλων με 40 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο στα Σαγαΐικα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αράξου με 32 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Αναστασόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αραχωβιτικών με 40 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Γιαννόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αργυράς με 39 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Λαμπρόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άρλας με 104 μέλη και πρόεδρο τον Σπύρο Πουλίδα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αχαϊκού με 52 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτριο Πανουτσόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βασιλικού με 120 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Φράντζη στη Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βελισιών με 99 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Τσαβάρα στη Σ.Σ. Βάρδας.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βερναδαϊκών με 45 μέλη και πρόεδρο τον Αντώνη Οικονομόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βιδόβας με 89 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Γκοτσόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Βούντενι-Βελβίτσι-Μπάλα με 79 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Κεφάλα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βραχναϊκών «Αρμονία» με 364 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Γκόλφη στα Σαγαΐικα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Γιουλαιϊκών με 44 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Γεωργακόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δρεπάνου με 27 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Χαραλαμπόπουλο στην Πάτρα.

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δροσιάς με 40 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Χρονόπουλο στην Ερυμάνθεια.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ελαιοχωρίου με 100 μέλη και πρόεδρο τον Μιχάλη Σαφάκα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Θέας με 84 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Γιαννόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Θεριανού με 47 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Σώρρα στα Βραχναΐικα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ισώματος με 54 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Κοσμά στη Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καγκαδίου με 114 μέλη και πρόεδρο τον Διονύση Κούτρα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλεντζίου με 126 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Ζαγκώνη στην Ερυμάνθεια.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλλιθέας με 84 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Βασιλόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλουσίου με 21 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Παπαθάνου στην Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καμινίων με 49 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Λάζαρη στα Βραχναΐικα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καρεϊκών με 249 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Νιφόρα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κάτω Αλισσού «Πρόοδος» με 128 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Καζάκο στα Βραχναΐικα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κάτω Αχαΐας με 149 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Δρίβα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Συνεταιρισμός Επεξεργασίας και Πώλησης Εσπεριδοειδών Κάτω Αχαΐας-Αλισσού με 106 μέλη και πρόεδρο την Μαρίκα Ρέλλου στα Βραχναΐικα.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Κάτω Λιμνοχωρίου με 66 μέλη και πρόεδρο τον Διονύσιο Γεωργιόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κρήνης με 33 μέλη και πρόεδρο τον Θεόδωρο Δριμάλα στην Πάτρα.

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κρίνου με 118 μέλη και πρόεδρο τον Χρήστο Κοκκίνη στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λακκόπετρας Α' με 126 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Πετρόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Οπωροκαλλιεργών Συνεταιρισμός Λακκόπετρας Β' με 75 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Γκοτσόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λεοντίου με 63 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Παπαναγιώτου στην Χαλανδρίτσα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός – Ελαιουργικός Λουσικών με 178 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλη Σταθούλια στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μαζαρακίου με 169 μέλη και πρόεδρο τον Στέλιο Γαλάνη στην Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μανεσίου με 41 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Σπηλιόπουλο στην Ερυμάνθεια.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ματαράγκα Α' με 84 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Ταπεινό στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ματαράγκα Β' με 54 μέλη και πρόεδρο τον Ηλία Πολυζώη στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μετοχίου με 111 μέλη και πρόεδρο τον Ζήσιμο Κούτρα στην Σ.Σ. Βάρδας.
- Ο Αλιευτικός Συνεταιρισμός Μετοχίου με 21 μέλη και πρόεδρο τον Αριστείδη Λιάπη στην Σ.Σ. Βάρδας.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μητόπολης με 100 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Γιαννόπουλο στην Χαλανδρίτσα.
- Ο Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Μιντιλογλίου με 102 μέλη και πρόεδρο τον Ασημάκη Μπίτση στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μιχοΐου με 53 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Γκούσκο στην Σ.Σ. Βάρδας.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μπέγουλακίου με 35 μέλη και πρόεδρο τον Παντελή Πλέγα στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μύρτου με 82 μέλη και πρόεδρο τον Γενναίο Βερόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νεζερών με 38 μέλη και πρόεδρο τον Σπύρο Κοτσίρη στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νιφοραϊκών με 76 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Κατρόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Οβρυάς με 54 μέλη και πρόεδρο την Γεωργία Θεοδωροπούλου στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγελαδοτρόφων Περιφέρεια Πατρών με 50 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλη Καϊμάκα στην Πάτρα.
- Ο Μελισσοκομικός Συνεταιρισμός Πατρών με 142 μέλη και πρόεδρο τον Ηλία Μεσσάλα στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πετροχωρίου με 260 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Παπαζώη στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πέττα με 115 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλη Αποστολόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Πηγαδίων (Τζαΐλο) με 33 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Σγούρα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πιτίτσας με 18 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Λουκόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Πλατανίου με 29 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Παπαδημητρόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πλατανόβρυσης με 77 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Παρασκευόπουλο στην Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πορτών με 108 μέλη και πρόεδρο τον Αντώνη Πετρόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πουρναρίου με 44 μέλη και πρόεδρο τον Θεόδωρο Τζέλη στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ράχης με 45 μέλη και πρόεδρο τον Άγγελο Αγγελόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ριόλου με 104 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Μπακάλη στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ροϊτικών με 35 μέλη και πρόεδρο τον Ηλία Σουβαλιώτη στα Βραχναΐικα.

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σαγαϊίκων με 290 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Μπούλη στα Σαγαϊίκα.
- Ο Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Σαντομερίου με 104 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Γεωργακόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Σαντομερίου με 23 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Δημόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σαραβαλίου με 174 μέλη και πρόεδρο τον Χρήστο Κοντογεωργόπουλο στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σκιαδά με 140 μέλη και πρόεδρο τον Μιλτιάδη Μπότη στην Ερυμάνθεια.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σουλίου με 42 μέλη και πρόεδρο τον Ηλία Κεπενό στην Πάτρα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σταροχωρίου με 110 μέλη στη Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σταυροδρομίου με 78 μέλη στην Ερυμάνθεια.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τσαΐλου με 144 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Σγούρα στα Βραχναΐκα.
- Ο Ελαιουργικός Συνεταιρισμός Τσουκαλαϊίκων – Καμινίων – Θεριανού με 157 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Παπαντωνόπουλο στα Βραχναΐκα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Φαρρών με 76 μέλη και πρόεδρο τον Φώτη Δημητρόπουλο στην Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Φλόκα με 31 μέλη και πρόεδρο τον Χρήστο Κοτσαύτη στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Φράγκα με 92 μέλη και πρόεδρο τον Παντελή Κατριμπούζα στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Φώσταινας με 76 μέλη και πρόεδρο τον Αλέξη Δημητρακόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χαϊκαλίου με 62 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Φωτόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χαλανδρίτσας με 79 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Γεωργαντόπουλο στην Χαλανδρίτσα.

- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Χαραυγής με 76 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Ντούλια στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ψαθοπύργου με 48 μέλη και Πρόεδρο τον Αθανάσιο Μίχαλο στην Πάτρα.

Ο παραπάνω αριθμός των συνεταιριζόμενων μελών της ΕΑΣ ΠΑΤΡΩΝ θα μπορούσε να ήταν μεγαλύτερος αν αναλογιστεί κανείς το γεγονός ότι περίπου 20 συνεταιρισμοί-μέλη της Ένωσης βρίσκονται σε κατάσταση αδράνειας.

Παρ' όλα αυτά από τον αριθμό και μόνο των υπάρχοντων συνεταιρισμών μελών μπορεί να διαπιστωθεί πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος και η συμμετοχή της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών στην ανάπτυξη της περιφέρειάς της. Ο ρόλος της για προστασία του εισοδήματος των αγροτών-μελών της (9.000 περίπου) συμβάλλει κατ' επέκταση στην προστασία του εισοδήματος μεγάλου μέρους του πληθυσμού, άμεσα ή έμμεσα.

Κατασκευάζει έργα υποδομής σε χώρους και τοποθεσίες, που δεν έχουν κάνει άλλοι φορείς (ιδιώτες-κράτος). Η κοινωνική διάσταση της λειτουργίας της είναι εμφανής. Απασχολεί μέρος του πληθυσμού στις παραγωγικές της διαδικασίες κατά καιρούς (εποχιακό προσωπικό), ενώ συναλλάσσεται με μεγάλο μέρος του αγροτικού πληθυσμού (15.000 περίπου) για την αναχορήγηση καλλιεργητικών δανείων, και κυρίως για την αναχορήγηση σε αυτούς των κοινοτικών επιδοτήσεων.

3.4. ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Από τα σπουδαιότερα προϊόντα της Βοστίτσας ήταν η σταφίδα που επηρέαζε την κοινωνική και οικονομική ζωή της πόλεως και της επαρχίας της Αιγιαλείας. Η σταφίδα Βοστίτσας ήταν και είναι από τις καλύτερες ποιότητες. Ειδικότερα, στην περιοχή αυτή ευδοκίμει ιδιαίτερα το είδος αυτό, της μαύρης σταφίδας. Όπου αλλού μεταφύτευτηκε το συγκεκριμένο είδος, δεν έδωσε τα ίδια αποτελέσματα καρποφορίας. Διάφορες πηγές αναφέρουν ότι η περιοχή της Αιγιαλείας στις αρχές του ΙΗ΄ αιώνα ήταν η κύρια παραγωγική περιφέρεια σταφίδας και το 1755 η παραγωγή της διπλασιάστηκε.

Από τότε με την άνθηση και τη ζήτηση της σταφίδας, άρχισαν να δημιουργούνται και οι εμπορικοί οίκοι εξαγωγής της σταφίδας, τα μεσιτικά γρα-

φεία και τα άλλα σχετικά με το εμπόριο αυτό, επαγγέλματα. Η εκμετάλλευση όμως των παραγωγών από τους εμπόρους, οδήγησε στην ανάγκη δημιουργίας της «Παναιγιάλειος Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών». Έτσι το 1935 ιδρύεται από την συγχώνευση δυο άλλων μικρότερων συνεταιρισμών, της Κουνινάς και της Βοστίτσας. Σε εκείνο το στάδιο της εφαρμογής της, είχε την εποπτεία να συγκεντρώνει την μαύρη κορινθιακή σταφίδα, να προμηθεύει λιπάσματα στους αγρότες και να εξυπηρετεί τους λίγους συνεταιρισμούς της περιοχής, με πιστωτικές κυρίως διευκολύνσεις.

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών λειτουργεί με την επωνυμία «Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Αιγιαλείας Νομού Αχαΐας» ή «Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών» και συνοπτικά «Π.Ε.Σ.». Για τις σχέσεις της Ένωσης με το εξωτερικό χρησιμοποιείται η επωνυμία της «Agricultural Cooperatives Union Aeghion Greece». Η έδρα της ορίζεται το Αίγιο. Μπορεί επίσης, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, να ιδρύει υποκαταστήματα και πρακτορεία ή να έγκαθιστά αντιπροσωπείες όπου κρίνει σκόπιμο, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό.

Η περιφέρεια της Ένωσης καταλαμβάνει τα διοικητικά όρια της επαρχίας Αιγιαλείας, του τέως Δήμου Ερινέου της επαρχίας Πατρών (15 Κοινότητες: Άλσος, Αργυρά, Αρραβωνίτσα, Βερίνο, Δαμακίни, Δουκανείκα, Ζήρια, Καμάρες, Λάκκα, Μάγειρα, Μυρόβρυση, Νέος Ερινέος, Πιτίτσα, Σαλμένικο και Σελλά) και της επαρχίας Καλαβρύτων (5 Κοινότητες: Αγία Βαρβάρα, Ζαρούχλα, Μεσορρούγι, Περιστέρα και Πετάκοι) του νομού Αχαΐας.

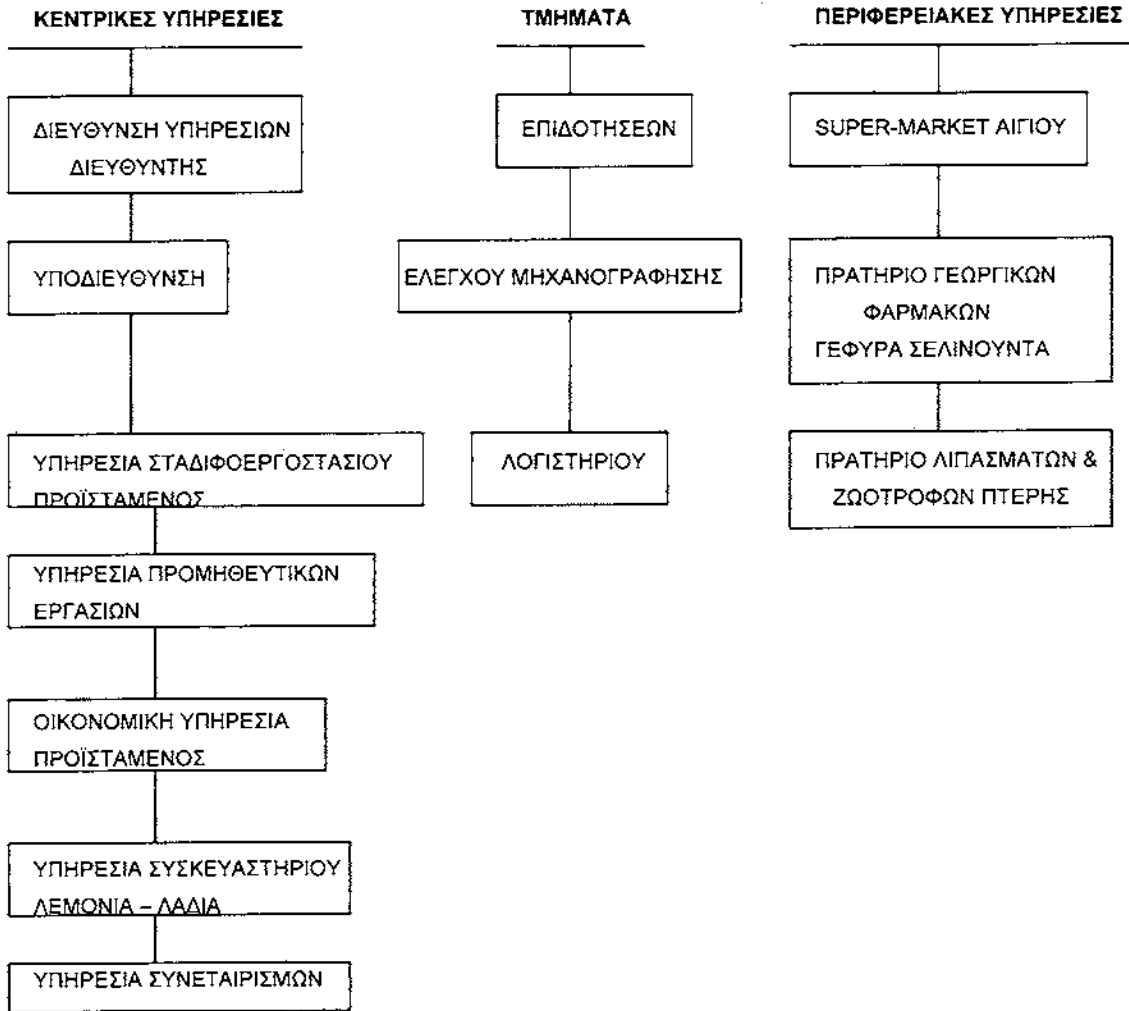
Σήμερα η Ένωση στεγάζεται σε ιδιόκτητα κτίρια που καλύπτουν 50 στρέμματα. Τα κτίρια αυτά βρίσκονται δυο χιλιόμετρα έξω από την πόλη του Αιγίου στην παλαιά εθνική οδό που οδηγεί στην Κόρινθο, δίπλα στον ποταμό Σελινούντα. Ολοκληρώθηκαν το 1989 και στοίχισαν τότε, 2 δισεκατομμύρια δρχ. Τα έξοδα αυτά καλύφθηκαν από τους αναπτυξιακούς νόμους του κράτους, από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα ίδια κεφάλαια της Ένωσης. Το κτιριακό αυτό συγκρότημα διαθέτει γραφεία, συσκευαστήριο λεμονιών, εργοστάσιο επεξεργασίας σταφίδας, αποθήκες, τυποποιητήριο λαδιού, εμπορικά καταστήματα καθώς και αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Εκτός από την σταφίδα, η Ένωση ασχολείται με την παραγωγή ελαιόλαδου και διαφόρων εσπεριδοειδών, κυρίως με λεμόνια.

Η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών απασχολεί 150 άτομα. Από αυτά τα 146 άτομα είναι μόνιμοι και 4 έκτακτοι. Από το μόνιμο προσωπικό 54 άτομα αποτελούν το κύριο υπαλληλικό προσωπικό και 92 άτομα αποτελούν το βοηθητικό εργατικό προσωπικό. Κατά τις περιόδους αιχμής της συγκέντρωσης των προϊόντων, προσλαμβάνει και εποχιακό προσωπικό που κυμαίνεται από 200-1.000 άτομα.

Η Π.Ε.Σ. είναι συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης και νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Τα όργανα της διοίκησής της είναι η Γενική Συνέλευση από τους Αντιπροσώπους των συνεταιρισμένων μελών, το Θμελές Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης, το οποίο ελέγχεται για την δράση του από το 5μελές Εποπτικό Συμβούλιο. Το οργανόγραμμα των υπηρεσιών της Ένωσης παρουσιάζεται στο σχήμα της επόμενης σελίδας.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(Σχήμα 3)

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Παναιγιάλειος Ένωσης Συνεταιρισμών είναι ο Διονύσιος Μπιτσάκος, Αντιπρόεδρος είναι ο Βασίλειος Φιλιππόπουλος και Γραμματέας είναι ο Αθανάσιος Σωτηρόπουλος. Υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Γεώργιος Δημητρακόπουλος, ο Ανδρέας Καλλιαμπέτσος, ο Γεώργιος Παναγιωτόπουλος, ο Ιωάννης Σκούντζος, ο Νικόλαος Χρυσανθακόπουλος και ο Σωτήριος Αγγελακόπουλος. Γενικός Διευθυντής της Ένωσης είναι ο Αντώνης Χατζηβασιλείου.

Η Παναιγιάλειος Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών περιλαμβάνει σήμερα στη δύναμή της 64 Πρωτοβάθμιους Συνεταιρισμούς και 5.346 φυσικά μέλη. Πιο συγκεκριμένα τα συνεταιρισμένα μέλη της είναι τα παρακάτω:

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγίου Κωνσταντίνου με 99 μέλη και πρόεδρο τον Αρίστο Μιχαλόπουλο στην Κάτω Αχαΐα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αιγίου με 557 μέλη και πρόεδρο τον Μιχάλη Ντρίνια στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ακράτας με 354 μέλη και πρόεδρο τον Χρήστο Αλέφαντο στην Ακράτα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άλσους με 78 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Λιάπη στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αμπέλου με 32 μέλη και πρόεδρο την Ανδρομάχη Σταυροπούλου στην Ακράτα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Ανδραγούστας με 31 μέλη και πρόεδρο τον Αργύριο Σταματόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Διακοπτού με 56 μέλη και πρόεδρο τον Χαράλαμπο Ριζομυλιώτη στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αρραβωνίτσας με 42 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Λιόλιο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αχλαδιάς με 91 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Βασιλακόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βαλιμητικών με 62 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Μείντάνα στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βερίνου με 63 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Μποδιώτη στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Γκραϊκάς με 22 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Οικονομόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Γρηγόρι με 46 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Νικολόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δαμακίνου με 25 μέλη και πρόεδρο τον Αναστάσιο Τρίγκα στις Καμάρες.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δαφνών με 105 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Αλεξόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Δαφνών με 14 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτριο Παπαχριστόπουλο στο Αίγιο.

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δημητροπούλου με 135 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Δημόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Διακοπτού με 171 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτριο Σουρούνη στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Διγελιώτικων με 34 μέλη και πρόεδρο τον Χαράλαμπο Τσιρώνη στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δουκαναϊϊκων με 26 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Αναγνωστόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ελαιώνα με 56 μέλη και πρόεδρο τον Αριστομένη Παπατριανταφύλλου στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ελίκης με 78 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Χρυσανθόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ζαχλωρίτικων με 26 μέλη και πρόεδρο τον Αργύριο Αναγνωστόπουλο στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ζήριας με 68 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Κουτσοχέρα στις Καμάρες.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καθολικού με 27 μέλη και πρόεδρο την Θεώνη Θεοδώρου στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλαμιάς με 95 μέλη και πρόεδρο τον Αλέξιο Στεφόπουλο στον Πλάτανο Αχαΐας.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καμαρών με 62 μέλη και πρόεδρο τον Απόστολο Κυριακόπουλο στις Καμάρες.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κερύνειας με 77 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Δορλή στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κουλούρας με 111 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Λαπαναΐτη στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κούμαρη με 57 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Κοσμά στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κουνινάς με 322 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτριο Κατσιδήμα στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κραθίου-Πορρωβίτσας με 145 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Γκούμα στην Ακράτα.

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κρήνης με 69 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Δροσόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λάκκας Πατρών με 44 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Πάχο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λάκκας Αιγιαλείας με 21 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Νικολακόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Λιδορικού με 29 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Δημόπουλο στις Καμάρες.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λόγγου με 48 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Παπαντωνόπουλο στις Καμάρες.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λόφου Διακοφτού με 31 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Μιχαλόπουλο στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μάγειρα με 23 μέλη και πρόεδρο τον Αντώνη Γιαννόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μαμουσιάς με 87 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Σπηλιωτακόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μαυρικού με 98 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Κόρδα στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μελισσίων με 103 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Περικλόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μερτιδίου με 44 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Τασσόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Μετοχίου Ελαιώνος με 57 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Παπαδιονυσίου στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μυρόβρυσης με 78 μέλη και πρόεδρο τον Αριστεΐδη Αγγελόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νέου Ερινέου με 45 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Αργυρόπουλο στις Καμάρες.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νερατζιών με 57 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Μπολοβίτη στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νικολαιϊκών με 45 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Καρέλη στο Αίγιο.

- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Παραλίας Πλατάνου με 53 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Μπάμπαλη στον Πλάτανο Αχαΐας.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Παρασκευής με 89 μέλη και πρόεδρο τον Σωτήριο Λαπαναίτη στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πλακάνου Κραθίδος με 118 μέλη και πρόεδρο τον Σωτήριο Μουτζουρέλη στην Ακράτα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ριζομούλου με 127 μέλη και πρόεδρο τον Ξενοφώντα Τζούρα στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ροδιάς με 67 μέλη και πρόεδρο τον Πέτρο Αναστασόπουλο στην Χαλανδρίτσα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ροδοδάφνης με 235 μέλη και πρόεδρο τον Σωτήριο Παναγιωτόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σαλμενίκου με 88 μέλη και πρόεδρο τον Νικόλαο Μιχαλόπουλο στις Καμάρες.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σελιανιτικών με 134 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Κερκουλά στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σελινούντας με 81 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Μαχαίρα στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σέλισσας με 77 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Τσαχρελιά στο Αίγιο.
- Ο Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Σταφιδαλώνων με 25 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Κωνσταντινόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Συνανιών με 26 μέλη και πρόεδρο τον Ηρακλή Σκανδάλη στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Τεμένης με 159 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Αθανασίου στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Τούμπας με 28 μέλη και πρόεδρο τον Θεόδωρο Κυριακόπουλο στο Αίγιο.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Τράπεζας με 36 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Παναγόπουλο στο Διακοπτό.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χατζή με 47 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτριο Αναστασόπουλο στο Αίγιο.

Σκοπός της Παναγιόλαιος Ένωσης Συνεταιρισμών είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των παραπάνω συνεταιρισμών-μελών. Η Ένωση για την εκπλήρωση του σκοπού της, σε συνεργασία με τις κεντρικές κλαδικές Συνεταιριστικές Ενώσεις, τους αρμόδιους κάθε φορά Συνεταιριστικούς Οργανισμούς και τις υπηρεσίες της ΠΑ.ΣΕ.ΓΕΣ, αναπτύσσει ιδίως τις ακόλουθες δραστηριότητες.

- α) Παρέχει στα μέλη κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με τα αγαθά που είναι απαραίτητα για την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή τους.
- β) Φροντίζει για τη διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της μέσα στα γενικά πλαίσια της εμπορίας κάθε προϊόντος.
- γ) Φροντίζει για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων επαγγελματικής και συνεταιριστικής επιμόρφωσης των μελών της.
- δ) Οργανώνει και παρέχει στα μέλη της κάθε είδους τεχνική βοήθεια για τη διευκόλυνση και βελτίωση της παραγωγής ή τη μείωση του κόστους της.
- ε) Διαδίδει τον θεσμό του συνεταιρισμού στο γεωργικό πληθυσμό της περιφέρειάς της, φροντίζει για τη μελέτη και τη διερεύνηση συνεταιριστικών και γεωργικών θεμάτων, που ενδιαφέρουν την περιφέρειά της και διαφωτίζει τα μέλη της και τις αρμόδιες αρχές και Υπηρεσίες και γενιά εφαρμόζει όλα τα νόμιμα μέσα για την ανάπτυξη της συνεταιριστικής συνείδησης στους γεωργούς.
- στ) Συνιστά υπηρεσία λογιστικής εξυπηρέτησης των συνεταιρισμών και φροντίζει για τις νομικές τους υποθέσεις, εφόσον ζητηθεί.
- ζ) Συμβουλεύει και παρέχει κάθε βοήθεια στους συνεταιρισμούς κατά τη σύστασή τους και σε όλες τις λεπτομέρειες της διαχείρισης και των εργασιών τους. Εκδίδουν σχέδια κανονισμών εργασιών και άλλα έντυπα που περιέχουν οδηγίες προς τους συνεταιρισμούς.
- η) Τηρεί και ενημερώνει ειδικούς φακέλους για όλους τους συνεταιρισμούς της περιφέρειάς της και τηρεί στατιστικά στοιχεία για λογαριασμό τους.
- θ) Αποκτά και συντηρεί γεωργικές μηχανές και εργαλεία για την εξυπηρέτηση των γεωργικών αναγκών των μελών της.

- ι) Αναλαμβάνει την προμήθεια στο κράτος ή σε άλλους οργανισμούς και ιδιώτες των προϊόντων των μελών της συνεταιρισμών για λογαριασμό τους.
- ια) Συνιστά και εκμεταλλεύεται φυτώρια και αγροκήπια.
- ιβ) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις προκειμένου για κάλυψη της δυναμικότητας των συνεταιρικών εγκαταστάσεων για επίτευξη χαμηλού κόστους ή για παρασκευή προϊόντων ορισμένης ποιότητας ή εξυπηρέτησης κατηγορίας πελατών μπορεί η Ένωση να δέχεται σε συνεργασία μη μέλη ως μεμονωμένους παραγωγούς, να προβαίνει δε μετά από ειδική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και σε επεξεργασία και διαχείριση προϊόντων για λογαριασμό του Νομικού Προσώπου της Ένωσης μέχρι ποσοστού επί της συνολικής δυναμικότητας των συνεταιριστικών εγκαταστάσεων καθοριζόμενου με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης εφόσον η παραγωγή των μελών δεν καλύπτει τις ανωτέρω ανάγκες.
- ιγ) Για την πληρέστερη αξιοποίηση των εργοστασίων και εν γένει εγκαταστάσεων της Ένωσης επιτρέπεται η επεξεργασία σε αυτά, προϊόντων τρίτων μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που καθορίζει το καταβλητέο δικαίωμα.

Για την πληρέστερη εκπλήρωση των σκοπών της η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών:

- α) Αποτελεί μέλος της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.ΣΕ.ΓΕΣ).
- β) Μπορεί ύστερα από ειδική κατά περίπτωση απόφαση της Γενικής Συνέλευσης:
- Να εισπράττει με άλλες Ενώσεις για την σύσταση Κεντρικών Κλαδικών Συνεταιριστικών Ενώσεων και Συνεταιριστικών Οργανισμών ή να μετέχει στις οργανώσεις αυτές.
  - Να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς συνεταιρισμούς νομικά του δημοσίου τομέα, με κοινωφελείς οργανισμούς, συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και επιχειρήσεις οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ένας από τους βασικούς τομείς δραστηριότητας της Ένωσης είναι αυτός της εμπορίας ανεπεξέργαστων αγροτικών προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, η ΠΕΣ συγκεντρώνει λεμόνια και πορτοκάλια και στην συνέχεια τα διαθέτει

ανάλογα με την επίτευξη των σκοπών της. Αν παρατηρήσει κανείς την διάρκεια των χρόνων λειτουργίας του συσκευαστηρίου αυτών των προϊόντων, θα διαπιστώσει ότι οι ποσότητες γενικά των πορτοκαλιών είναι πολύ μικρές σε σύγκριση με αυτές του λεμονιού για το λόγο ότι η τιμή του πορτοκαλιού δεν είναι τόσο ευνοϊκή για τους παραγωγούς. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι τα λεμόνια προμηθεύουν τόσο την εσωτερική, όσο και την εξωτερική αγορά. Ενώ η ποσότητα των πορτοκαλιών είναι πολύ μικρή και χρησιμοποιούνται για να καλύψουν μόνο την εσωτερική αγορά.

Η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών δραστηριοποιείται και με προμηθευτικές εργασίες. Πιο συγκεκριμένα η Ένωση ασχολείται με την πώληση ειδών Πρατηρίου, όπως π.χ. είδη γεωργικής χρήσης, υλικά σταφιδοσακκιών, γεωργικά φάρμακα, γεωργικά μηχανήματα, λιπαντικά, ανταλλακτικά, ελαστικά κ.λ.π. Επίσης, η Ένωση διαθέτει super market τροφίμων από το 1979, το οποίο στεγάζεται σε κτίριο που βρίσκεται στην κεντρική αγορά της πόλης. Η χρηματοδότηση του καταστήματος καλύπτεται από τα διαθέσιμα της ΠΕΣ και λειτουργεί παίζοντας παρεμβατικό ρόλο στις τιμές της αγοράς του Αιγίου.

Παρόλα αυτά, ο βασικότερος τομέας δραστηριότητας της Παναιγιάλειος Ένωσης Συνεταιρισμών είναι η συγκέντρωση και επεξεργασία της μαύρης κορινθιακής σταφίδας, που πήρε το όνομα αυτό εξαιτίας του Κορινθιακού Κόλπου. Η Ένωση λειτουργεί ως όργανο αποθεματοποίησης, γιατί σε αυτή γίνεται η συγκέντρωση όλης της παραγωγής. Από τη συγκεντρωθείσα ποσότητα δίνεται κάποιο μέρος στον «Παρθενών Α.Ε.» και το ιδιωτικό εργοστάσιο επεξεργασίας σταφίδας του κ. Κουνινιώτη, ενώ πρέπει να παραδώσει ένα 6% της συνολικής του παραγωγής σε απορρίμματα για διασφάλιση της ποιότητας. Η βιομηχανία και κατά συνέπεια και το συσκευαστήριο της Ένωσης παραδίδει το 17,64% της παραγωγής του για οينوποίηση. Η σταφίδα, η οποία συγκεντρώνεται και επεξεργάζεται από την Ένωση καλύπτει κυρίως την εξωτερική αγορά. Η Ένωση έχει αποκτήσει μια παράδοση 30 χρόνων με αγορές της Ευρώπης, αφού το 80% της παραγωγής πηγαίνει στην Αγγλία, το 15% στην Ολλανδία και το 5% στην Γερμανία.

Η Παναιγιάλειος Ένωση Συνεταιρισμών διαθέτει, επίσης, τυποποιητήριο και συσκευαστήριο ελαιολάδου. Το ελαιολάδο που συσκευάζεται κυκλοφορεί με το όνομα «Ελίκη», το οποίο οφείλεται στην πόλη της Αχαϊκής Συμπολιτείας, που άκμαζε τον 4^ο και 5^ο αιώνα π.χ. Η ΠΕΣ διαθέτει συγκρότημα

εμφιάλωσης, το ελαιόλαδο εμφιαλώνεται σε μπουκάλια και δοχεία και σε γυάλινα σε οποιοδήποτε μέγεθος επιθυμεί ο πελάτης. Το μόνο που γίνεται στο συγκεκριμένο λάδι είναι ένα απλό φιλτράρισμα πριν από την εμφιάλωσή του από το συγκρότημα της Ένωσης. Τα ελαιόλαδα «Ελίκη» χρησιμοποιούνται στην εσωτερική αγορά, ενώ εξαγωγές γίνονται μόνο στις ΗΠΑ.

3.5. ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Η επαρχία Καλαβρύτων τέλος καταλαμβάνει τη μικρότερη έκταση σε σχέση με τις άλλες δυο επαρχίες του Ν. Αχαΐας (Πατρών, Αιγιαλείας). Κύρια ενασχόληση των κατοίκων των Καλαβρύτων είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία και η απασχόλησή τους σε βιοτεχνίες της περιοχής. Στις βιοτεχνίες των Καλαβρύτων, της Δάφνης, της Κλειτορίας και του Σκεπαστού παράγονται αρκετά βιοτεχνικά προϊόντα. Επίσης η επαρχία Καλαβρύτων παράγει και ορυκτά, όπως το λιγνίτη στα Καλάβρυτα, όπου λειτουργεί και λιγνιτωρυχείο, το μαγνάνιο στον Ερύμανθο καθώς και χαλκό στην περιφέρεια της Ζαρούχλας και της Κλειτορίας.

Τα κυριότερα τώρα γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα που παράγονται στην επαρχία Καλαβρύτων είναι τα ακόλουθα: δημητριακά, όσπρια, κηπευτικά, μήλα, καρύδια, σταφύλια, κ.λ.π., καθώς επίσης κρέας, δέρματα, γάλα, γιαούρτι, τυριά, βούτυρο, μυζήθρα, μαλλιά και πολλά άλλα.

Στην επαρχία Καλαβρύτων συστήθηκε το 1965 η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, που στο πρώτο στάδιο λειτουργίας της αποτελούσε υποκατάστημα της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών. Σαν κύρια δραστηριότητα τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, ήταν η αποθήκευση γεωργικών εφοδίων των συνεταιρισμών και περιορισμένη εξυπηρέτηση των αγροτών της περιοχής με προμήθειες ζωοτροφών, σπόρων κ.λ.π.

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων περιλαμβάνει σήμερα στη δύναμή της 36 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς της ευρύτερης επαρχίας Καλαβρύτων, αποτελούμενη από 1.419 φυσικά μέλη. Πιο συγκεκριμένα τα συνεταιρισμένα μέλη είναι τα εξής:

- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Ανάστασης με 32 μέλη και πρόεδρο τον Θεόδωρο Μυλωνά στα Αροάνια.

- Ο Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Άνω Βλασίας με 45 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Σακκά στο Μάνεσι.
- Ο Γεωργικός Παραγωγικός Συνεταιρισμός Άνω Κλειτορίας με 27 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Παπαδόπουλο στην Κλειτορία.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Λουσσών με 30 μέλη και πρόεδρο τον Ανδρέα Παυλόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Παραγωγικός Συνεταιρισμός Γαλακτοκομικός Αροανίας Αγγιδίου με 52 μέλη και πρόεδρο τον Αργύρη Τσαβλίρη στα Αροάνια.
- Ο Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Δάφνης με 87 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Θεοδωρόπουλο στη Δάφνη Αχαΐας.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δουμενών με 29 μέλη και πρόεδρο τον Παντελή Καραχάλιο στα Καλάβρυτα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δροσάτου με 53 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Παπαχριστόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Παραγωγικός Συνεταιρισμός και Γαλακτοκομικός Καλαβρύτων με 54 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Σαμαρτζόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Καλλιφωνίου με 21 μέλη και πρόεδρο τον Βασίλειο Κανελλόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Καστριών με 25 μέλη και πρόεδρο τον Αντώνη Γκλαβά στη Κλειτορία.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Κάτω Βλασίας με 27 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Ρουμάνη στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Κερπινής με 22 μέλη και πρόεδρο τον Γενναίο Βασιλόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Συνεταιρισμός πώλησης γεωργικών προϊόντων Κέρτεζης με 45 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Κοντή στη Κέρτεζη.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κλείτορα με 25 μέλη και πρόεδρο τον Χαράλαμπο Θεοδωρόπουλο στη Κλειτορία.
- Ο Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Κλειτορίας με 25 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Δημογιάννη στη Κλειτορία.
- Ο Συνεταιρισμός πώλησης γεωργικών προϊόντων Κλειτορίας με 13 μέλη και πρόεδρο τον Λεωνίδα Γκλαβά στη Κλειτορία.

- Ο Συνεταιρισμός πώλησης γεωργικών-κτηνοτροφικών προϊόντων Κούτελης με 35 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Ανδρικόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός–Γαλακτοκομικός Κραστικών με 22 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Κουτρομπή στη Κέρτεζη.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός–Γαλακτοκομικός Κρινοφύτων με 33 μέλη και πρόεδρο τον Άγγελο Πανουσόπουλο στη Κλειτορία.
- Ο Γεωργικός Παραγωγικός Συνεταιρισμός Λεχουρίου με 32 μέλη και πρόεδρο τον Δημήτρη Αρβανίτη στο Λιβάρτζι.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λιβαρτζίου με 38 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Χρόνη στα Αροάνια.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Λυκουρίας με 61 μέλη και πρόεδρο τον Ιωάννη Ροδάκη στη Κλειτορία.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Μανεσίου με 34 μέλη και πρόεδρο τον Χρήστο Κυριαζή στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Νασίων με 20 μέλη και πρόεδρο τον Θεόδωρο Μιχαλόπουλο στη Δάφνη Αχαΐας.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Νέα Πάου με 69 μέλη και πρόεδρο τον Αρίστο Πανουσακόπουλο στη Δάφνη Αχαΐας.
- Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Παγκρατίου με 67 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Ντατσόπουλο στη Κλειτορία.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πετσάκων με 31 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Θεοδωρόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πλανητέρου με 35 μέλη και πρόεδρο τον Γεώργιο Βαγενά στη Κλειτορία.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ποντία-Προφήτη Ηλία με 25 μέλη και πρόεδρο τον Κωνσταντίνο Γκράμμη στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Παραγωγικός Συνεταιρισμός Πριόλιθου με 36 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Ανδρικόπουλο στα Καλάβρυτα.
- Ο Γεωργικός Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Σκεπαστού με 57 μέλη και πρόεδρο τον Αθανάσιο Βλάχο στα Καλάβρυτα.

- Ο Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Σκοτάνης με 26 μέλη και πρόεδρο τον Παναγιώτη Μπουζιώτη στη Κλειτορία.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Φιλίων με 30 μέλη και πρόεδρο τον Βλάσση Σταθούλια στη Κλειτορία.
- Ο Κτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Χόβολης με 46 μέλη και πρόεδρο τον Θεόδωρο Μπαμπίλη στη Δάφνη Αχαΐας.
- Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Ψωφίδας με 110 μέλη και πρόεδρο τον Θεόδωρο Τακτικό στα Αροάνια.

Ο σκοπός και το κύριο αντικείμενο της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων είναι η υποστήριξη και η εξυπηρέτηση των συνεταιρισμών-μελών της, έτσι ώστε να μπορούν αυτοί να διεξάγουν τις εργασίες τους συνολικά και αποτελεσματικά και όχι ξεκομμένα, εξασφαλίζοντας καλές τιμές για τα προϊόντα τους, εγγυώντας γι' αυτούς στη χορήγηση δανείων από τους φορείς (Α.Τ.Ε.) και βοηθώντας τους γενικά να ξεπερνούν τις δυσκολίες που τους παρουσιάζονται, όπως άσχημες καιρικές συνθήκες κ.λ.π.

Τα όργανα που έχουν την ευθύνη διοίκησης της Ένωσης είναι η Γενική Συνέλευση, που είναι και το ανώτατο όργανο λήψης σοβαρών αποφάσεων (αποτελείται από 52 αντιπροσώπους των συνεταιρισμών) το Διοικητικό Συμβούλιο που είναι 6μελές και έχει την ευθύνη τήρησης διοικητικής συνέχειας. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τον πρόεδρο Χρήστο Παναγιωτακόπουλο, τον Αντιπρόεδρο Αλέξη Σαρδελιάνο, τον ταμία Βλάσση Σταθούλια, ενώ μέλη του είναι ο Χρήστος Κυριαζής και ο Ιωάννης Δημογιάννης. Διευθυντής της Ε.Α.Σ. Καλαβρύτων είναι ο Αθανάσιος Παπαδόπουλος. Τέλος το Εποπτικό Συμβούλιο που είναι 3μελές και ελέγχει και προλαβαίνει κάθε διοικητική ή άλλη ατασθαλία.

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων για την εκτέλεση των γεωργοκτηνοτροφικών δραστηριοτήτων της, έχει δημιουργήσει τις ακόλουθες εγκαταστάσεις: Ένα υπερσύγχρονο εργοστάσιο συγκέντρωσης και επεξεργασίας αιγοπρόβειου γάλακτος, τρεις σταθμούς πρόψυξης γάλακτος, ψυκτικούς θαλάμους, δυο συγκροτήματα σιλό καλαμποκιού χωρητικότητας 900 τόνων, αποθήκες ζωοτροφών-λιπασμάτων, πρατήρια γεωργικών-κτηνιατρικών φαρμάκων-τροφίμων καθώς επίσης και σούπερ μάρκετ.

Για την εκπλήρωση των στόχων της η Ε.Α.Σ. Καλαβρύτων απασχολεί 21 άτομα μόνιμο προσωπικό και 2 άτομα ως ειδικούς συνεργάτες (Γεωπόνος, Κτηνίατρος). Από τα 21 άτομα του προσωπικού 16 άτομα είναι απόφοιτοι Λυκείου, ενώ 5 άτομα έχουν πτυχίο. Επίσης, η Ένωση απασχολεί μέχρι 35 άτομα ως εποχιακό προσωπικό, όταν υπάρχει έντονη δραστηριότητα συγκέντρωσης προϊόντων (καλαμπόκι κ.λ.π.).

Οι σημαντικότερες δραστηριότητες της Ένωσης για τους συνεταιρισμούς της είναι:

α) Η συγκέντρωση γάλακτος, η επεξεργασία του στο τυροκομείο της Ένωσης, που άρχισε τη λειτουργία του το 1972 και η πώληση τυροκομικών προϊόντων στην εγχώρια αγορά.

β) Η τροφοδοσία των συνεταιρισμών της με τα απαραίτητα εφόδια, όπως λιπάσματα, ζωοτροφές, γεωργικά και κτηνιατρικά φάρμακα κ.λ.π.

γ) Η βοήθεια που παρέχει στους συνεταιρισμένους αγρότες για τη σύνταξη δικαιολογητικών για τις επιδοτήσεις.

δ) Η λογιστική τακτοποίησή τους, καθώς και η πρακτόρευση της Αγροτικής Ασφαλιστικής.

ε) Η διανομή στους συνεταιρισμούς της και στους αγρότες γενικά της περιοχής, των κοινοτικών επιδοτήσεων και των διαφόρων παροχών που δίνονται κατά καιρούς.

στ) Η παροχή συμβουλών προς τους συνεταιρισμούς για αγροτικά ή κτηνοτροφικά ζητήματα. Για το σκοπό αυτό, η Ένωση έχει στη διάθεση των μελών της ειδικό Γεωπόνο και Κτηνίατρο.

Ο ρόλος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων στη γενικότερη ανάπτυξη της επαρχίας είναι σημαντικότερος. Είναι ένας παράγοντας, ο οποίος έχει μεγάλη συμβολή στην ανάπτυξη της περιοχής αυτής, καθώς με τις παραγωγικές του δραστηριότητες που φθάνουν τα 4,5 εκατ. ευρώ το χρόνο, αλλά και με το διαμεσολαβητικό του έργο στη διανομή των επιδοτήσεων που φθάνουν περίπου τα 3 εκατ. ευρώ ετησίως, αποτελεί ένα πνεύμονα στήριξης της τοπικής οικονομίας. Ακόμα, η συμμετοχή της Ένωσης στην ανάπτυξη της υπαίθρου γίνεται και με έργα υποδομής της τάξης του 1,5 εκατομ. ευρώ, αλλά και με προσφορά σημαντικού έργου από την απορρόφηση των προϊόντων και την απασχόληση καθαρά τοπικού πληθυσμού στις υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις της. Επιπλέον, προσφέρει σημαντικές υπηρε-

σίες στον τοπικό αγροτικό πληθυσμό με τη διεκπεραίωση υποθέσεων του, αλλά και με συμβουλές για τα ζητήματα που τον απασχολούν.

Γενικά, η Ένωση αυτή τη στιγμή αποτελεί έναν υγιή οργανισμό χωρίς οφειλές σε τρίτους ή στην Α.Τ.Ε., με εκσυγχρονισμένο μηχανικό εξοπλισμό, που δίνει τη μάχη της ανάπτυξης της μέσω του καλού ονόματος που έχει στην αγορά και της βιωσιμότητάς της, με παράλληλη επιδίωξη να προσφέρει το δικό της ρόλο στην αναβάθμιση της περιφέρειας που ανήκει.

Κλείνοντας, λοιπόν το κεφάλαιο αυτό θα μπορούσαμε ν' αναφέρουμε τις ευεργετικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που έχει η λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών, τόσο για τον παραγωγό ως άτομο, όσο και για την οικονομία ως σύνολο. Ξεκινώντας, λοιπόν την αναφορά μας αυτή θα εξετάσουμε πρώτα τις οικονομικές επιπτώσεις για τον παραγωγό.

Είναι προφανές ότι με τη λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών. Ο αγρότης βελτίωσε την παραγωγή του, αποκτώντας ταυτόχρονα υψηλότερο εισόδημα. Οι γενεσιουργοί λόγοι της βελτίωσης αυτής θα μπορούσαν να συνοψιστούν ως εξής:

Κατά πρώτο λόγο, η χρησιμοποίηση κοινών παραγωγικών μέσων επιτρέπει να εξαλειφτούν τα μειονεκτήματα των μικρών μονάδων και να δημιουργηθούν εξωτερικές οικονομίες κλίμακας παραγωγής, ενώ κατά δεύτερο λόγο μια σύγχρονη εκμετάλλευση απαιτεί προγραμματισμό, ανάλυση του κυκλώματος παραγωγής και εμπορίας και γενικά ορθολογική διαχείριση. Ο μεμονωμένος αγρότης δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα έμπορος, παραγωγός και οικονομικός αναλυτής των τάσεων της οικονομίας, ιδιαίτερα στην Ελλάδα που το εισόδημα και το μορφωτικό επίπεδο των αγροτών είναι χαμηλό. Αντίθετα οι συνεταιρισμοί και ιδιαίτερα εκείνοι που περιλαμβάνουν όλο το κύκλωμα παραγωγής και εμπορίας, έχουν μεγάλες δυνατότητες πληροφόρησης, ορθολογικής διοίκησης και προσανατολισμού της παραγωγής στους τομείς εκείνους που είναι και περισσότερο επωφελείς, γεγονός που επιτρέπει να αποφεύγεται η αναρχία όσον αφορά την προσφορά και τη ζήτηση. Από τη σκοπιά του αγρότη όλα αυτά μεταφράζονται σε βελτίωση της εισοδηματικής του θέσης. Αλλά η ύπαρξη των αγροτικών συνεταιρισμών έχει ευρύτερες ευνοϊκές συνέπειες και για τον γεωργικό τομέα ως σύνολο.

Είναι φανερό πως η αύξηση του εισοδήματος του αγρότη θα του επιτρέψει να πραγματοποιήσει επενδύσεις, που αν είναι σωστά προγραμματι-

σμένες θα αποβούν προς όφελος του ιδίου αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Οι επενδύσεις αυτές βέβαια δε θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, αν δεν υπήρχε το αυξημένο κέρδος, εξαιτίας ακριβώς της ύπαρξης των αγροτικών συνεταιρισμών.

Από την άλλη μεριά, η συμβολή των αγροτικών συνεταιριστικών βιομηχανιών στην περιφερειακή ανάπτυξη είναι μεγαλύτερη από εκείνη των ιδιωτικών, για το λόγο ότι πολύ συχνά η συνεταιριστική οργάνωση αποτολμά επενδύσεις εκεί που ο ιδιώτης δεν αποφασίζει να επενδύσει. Κι αυτό, επειδή για τον επιχειρηματία το κριτήριο πραγματοποίησης της επένδυσης είναι το κέρδος, που φυσικά δε θα επενδύσει εκεί όπου αυτό είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Αντίθετα, η συνεταιριστική οργάνωση είναι δυνατό να το αποτολμήσει αν αυτό είναι σε όφελος των μελών της, μιας και αυτό αποτελεί κριτήριο των αποφάσεών της.

Τέλος, μια σημαντική μακροοικονομική συνέπεια της ύπαρξης των αγροτικών συνεταιρισμών είναι η εξής: είπαμε πως ο συνεταιρισμός έχει αυξημένες δυνατότητες προγραμματισμού και προσανατολισμού της παραγωγής σε σύγκριση με το μεμονωμένο παράγωγο. Αυτό σε τελική ανάλυση, σημαίνει καλύτερη προσαρμογή της προσφοράς στη ζήτηση σε μια κοινωνία που αποτελεί τον πιο αδικημένο τομέα στην οικονομία των διαφόρων κρατών. Μεταξύ των λόγων που καθιστούν το ρόλο των συνεταιρισμών ολοένα και πιο σημαντικό, αναφέρουμε τους εξής: α) οι όροι ανταλλαγής μεταξύ των πρωτογενών και των άλλων τομέων της οικονομίας εξελίσσονται σε βάρος του πρώτου, εξαιτίας της περιορισμένης διαπραγματευτικής δύναμης των μεμονωμένων πολυπληθών παραγωγών, β) η δημιουργία συνεταιρισμών δημιουργεί προϋποθέσεις δικαιότερης, από ευρεία κοινωνική σκοπιά, διαμόρφωσης των όρων ανταλλαγών.

Μια δεύτερη κοινωνική σκοπιμότητα, που εξυπηρετούν οι συνεταιρισμοί στον αγροτικό τομέα, είναι ότι επιτρέπουν στους μικροκαλλιεργητές να επιβιώσουν. Πράγματι, οι σημερινές ανάγκες επιβάλλουν υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας, τα οποία μόνο ο συνεταιρισμός επιτρέπει να πραγματοποιηθούν, αποτρέποντας παράλληλα ή περιορίζοντας το ενδεχόμενο να θυσιαστούν μικροπαραγωγοί για χάρη οικονομικών σκοπιμοτήτων. Αυτό άλλωστε συμβάλλει στη διατήρηση της ζωής στις αγροτικές περιοχές και στην αποτροπή της ερήμωσης της υπαίθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

**«ΟΙ ΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ
ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ»**

4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με βάση τον νόμο 602/1915 εκτός από την ανάλυση των αγροτικών συνεταιρισμών γίνεται ιδιαίτερη μνεία και αναφορά στο είδος των αστικών συνεταιρισμών. Οι αστικοί συνεταιρισμοί θέτουν πολλούς και ποικίλους σκοπούς γιατί αγκαλιάζουν όλες τις οικονομικές δραστηριότητες εκτός από την γεωργία και επιδιώξουν λύσεις σε μεγάλο εύρος προβλημάτων.

Με τον όρο αυτό εννοούμε την εκούσια ένωση προσώπων που έχουν οικονομικό σκοπό, η οποία χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας αποβλέπει κυρίως με την συνεργασία των μελών της, στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών της και την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.

Μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι οι αστικοί συνεταιρισμοί χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη κινητικότητα και από τις δυνατότητες περισσότερων επιλογών σε σύγκριση με τους αγροτικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι είναι δέσμιοι της γης και εξαρτώνται περισσότερο από γενεές παρά από άτομα. Γι' αυτόν και για περισσότερους λόγους είναι αρκετά συχνή η χρησιμοποίησή τους ως διεξόδου σε άμεσα προβλήματα και είναι εξίσου σύντομη η αδρανοποίησή τους σε ευρεία κλίμακα.

Βασική προϋπόθεση επιτυχίας των αστικών συνεταιρισμών αποτελεί η εποικοδομητική διάθεση συνεργασίας και αμοιβαίας ωφέλειας των μελών και όχι η χρησιμοποίησή τους από μερικά μέλη σαν σκαλοπάτια για την αναρρίχηση τους σε υψηλότερα αξιώματα. Οι επιδιώξεις αυτές δεν αναγράφονται σε κανένα καταστατικό, αλλά είναι καθαρά προσωπικής έμπνευσης και πρέπει να αποθαρρύνονται προκειμένου να μην αποβούν καταστροφικές για τον συνεταιρισμό. Οι συνεταιρισμοί αυτοί διακρίνονται σε παραγωγικούς, καταναλωτικούς, προμηθευτικούς, πιστωτικούς, επαγγελματικούς, ασφαλιστικούς και αλληλοασφαλιστικούς, χειροτεχνίας καθώς επίσης και οικοδομικούς, των οποίων η ιδιαίτερη ανάλυση γίνεται παρακάτω.

Οι αστικοί συνεταιρισμοί ασκούν τις παρακάτω δραστηριότητες:

- α) Η κοινή οργάνωση παραγωγής
- β) Η προμήθεια αγαθών για την κάλυψη επαγγελματικών, βιοτικών και άλλων αναγκών των μελών τους.
- γ) Η παροχή στα μέλη τεχνικής ή οργανωτικής βοήθειας για την αύξηση ή βελτίωση της παραγωγής τους.

- δ) Η μεταποίηση ή διάθεση προϊόντων των μελών τους
- ε) Η παροχή δανείων, εγγυήσεων, ασφαλειών ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.
- στ) Η επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτική εκπαίδευση
- ζ) Η ικανοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών.

4.2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Παραγωγικός είναι ο συνεταιρισμός που ασχολείται με την κατασκευή ή την διεκπεραίωση υπηρεσιών με την προσωπική εργασία των μελών του.

Το βασικό χαρακτηριστικό του συνεταιρισμού είναι η συγκέντρωση πολλών εργαζομένων στον ίδιο χώρο γύρω από το ενιαίο πρόγραμμα παραγωγής με την κατάλληλη κατανομή των εργασιακών καθηκόντων. Στην κυριολεξία η παραγωγή είναι συλλογική. Είναι δε αυτονόητο πως ένας παραγωγικός συνεταιρισμός θα πρέπει να αναπτύξει ταυτόχρονα με το παραγωγικό σκέλος το προμηθευτικό των πρώτων υλών και το σκέλος πώλησης των προϊόντων.

Οι συνεταιρισμοί αυτού του είδους μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές. Μπορούν να παράγουν προϊόντα σε μικρές συλλογικές βιοτεχνίες. Είναι επίσης δυνατή η ανάληψη λειτουργίας ακόμη και μεγάλων βιομηχανιών από συνεταιρισμούς των εργαζομένων σ' αυτές ιδιαίτερα τις περιόδους κρίσεων ανεργίας. Μπορούν τέλος να αναπτυχθούν παραγωγικοί συνεταιρισμοί και στον τομέα παροχής υπηρεσιών.

4.2.1. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Ο Συνεταιρισμός αυτός ιδρύθηκε το 1979 στην Πάτρα από 33 μέλη με συνεταιριστική μερίδα 180.000 δραχμές, με την επωνυμία «Παραγωγικός προμηθευτικός και καταναλωτικός συνεταιρισμός βιοτεχνών μετάλλου Πατρών και περιχώρων». Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης, επωνυμία ,η οποία παραμένει και σήμερα. Έδρα του Συνεταιρισμού είναι η πόλη της Πάτρας και περιφέρεια τά περίχωρα Πατρών, αποτελεί νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, έχει εμπορική ιδιότητα και οι δε σχέσεις αυτού και των συνεταίρων διέπονται από το καταστατικό του και τον νόμο. Μάλιστα για τα

τυχόν χρέη του Συνεταιρισμού δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά των συνεταίρων.

Ο σκοπός του Συνεταιρισμού είναι οικονομικός και αποβλέπει ιδίως με την συνεργασία και συνένωση των προσπαθειών των μελών του στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη αυτών και στην βελτίωση της ζωής τους.

Ειδικότερα αποβλέπει στον εφοδιασμό και διάθεση στα μέλη ή σε τρίτους των υλικών που είναι αναγκαία για την άσκηση του επαγγέλματός τους, την εμπορία γενικά μετάλλων και διαφόρων μηχανημάτων και εξαρτημάτων, την ανύψωση της επαγγελματικής στάθμης των μελών του. Επίσης, την προμήθεια από το εσωτερικό και το εξωτερικό κάθε είδους από τα παραπάνω για την χρήση των συνεταίρων και την εμπορία προς τρίτους. Επιπλέον, ο Συνεταιρισμός αυτός ασχολείται με την μελέτη και την εκτέλεση μηχανουργικών εργασιών όπως καλουπιών, πρεσσαριστών αντικειμένων-εξαρτημάτων, γερανογεφυρών, εξοπλισμού κτηνοτροφικών μονάδων κλπ

Για την πραγματοποίηση του παραπάνω σκοπού ο Συνεταιρισμός μπορεί ιδίως:

- 1) Να ιδρύει πρατήριο ή πρατήρια για εξυπηρέτηση των μελών του.
- 2) Να προμηθεύει χονδρικά τα κάθε φύσεως υλικά, μηχανήματα και εργαλεία που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος των μελών του.
- 3) Να ιδρύει εργοστάσια παραγωγής υλικών και ειδών σχετικών με το επάγγελμα των συνεταίρων.
- 4) Να δέχεται παραγγελίες κάθε είδους επί των σχετικών προς το επάγγελμα ειδών και να τις εκτελεί για λογαριασμό των συνεταίρων στο εσωτερικό ή εξωτερικό.
- 5) Να συνάπτει δάνεια κάθε είδους και ποσού από το κράτος, τράπεζες, ιδρύματα ή άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα.
- 6) Να συνάπτει συμβάσεις με βιομηχανίες, βιοτεχνίες, εμπορικές επιχειρήσεις ή ανάλογους οργανισμούς ή πρόσωπα του εσωτερικού ή εξωτερικού για την παροχή προς τα μέλη του των ειδών ή υπηρεσιών με συμφέροντες όρους.
- 7) Να διαθέτει τα παραγόμενα ή προμηθευόμενα είδη τοις μετρητοίς ή επί πιστώσει στα μέλη του και σε τρίτους με το ανάλογο εμπορικό κέρδος επί

της αξίας τους, καθοριζόμενο πάντα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού.

8) Να συμβάλλεται ή να συμπράττει με άλλους ομοειδείς ή συναφείς συνεταιρισμούς ή ενώσεις τους για την από κοινού επιδίωξη του σκοπού τους.

9) Να λαμβάνει κάθε μέτρο το οποίο αποσκοπεί στην οικονομική, ηθική και πνευματική ανάπτυξη των συνεταίρων, όπως να διοργανώνει διαλέξεις και σεμινάρια για την μετάδοση τεχνικών γνώσεων και επιτεύξεων για την άνοδο της τεχνικής στάθμης των μελών του.

10) Να προβαίνει στην κοινή οργάνωση της παραγωγής των μελών του

11) Να παρέχει στα μέλη του, τεχνική ή οργανωτική βοήθεια την αύξηση ή βελτίωση της παραγωγής τους.

12) Να ικανοποιεί κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες των μελών του.

13) Να καταβάλλει συντονισμένες προσπάθειες με σκοπό την συμπλήρωση και συγχρονισμό των διατάξεων του νόμου για τους συνεταιρισμούς.

Η χρονική διάρκεια του Παραγωγικού Προμηθευτικού και Καταναλωτικού Συνεταιρισμού Βιοτεχνών Μετάλλου Πατρών και Περιφερειών είναι απεριόριστη.

4.2.2 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΠΛΟΞΥΛΟΥΡΓΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΠΑΤΡΩΝ (ΣΕΒΙΠ)

Ο Συνεταιρισμός αυτός ιδρύθηκε στην Πάτρα το 1981 από 45 βιοτέχνες κατασκευαστές και ξυλουργούς επίπλων με συνεταιριστική μερίδα 40.000 δραχμές και η ευθύνη στο τριπλάσιο ποσό της. Η επωνυμία του Συνεταιρισμού είναι «Παραγωγικός Συνεταιρισμός Επιπλοξυλουργών Βιοτεχνών Πατρών». Η διάρκεια του είναι απεριόριστη, όμως μπορεί να διαλυθεί αν ζητηθεί από τα 2/3 των μελών του.

Κύριος καταστατικός σκοπός του Συνεταιρισμού είναι η παραγωγή και εμπορία πάσης φύσεως επίπλων και ειδών καγκελαρίας, καθώς και η διάθεση των επίπλων σε τιμές προσιτές στους καταναλωτές για την αποφυγή του αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των μελών. Επίσης, το καταστατικό περιλαμβάνει μεταξύ των δραστηριοτήτων του Συνεταιρισμού, τις προμηθευτικές εργασίες πρώτων υλών και μηχανημάτων, την εκμίσθωση ή εξαγορά ακινήτων και εγκαταστάσεων, την ίδρυση και συμμετοχή σε εταιρίες, την σύναψη δανείων και την παροχή πιστώσεων στα μέλη κ.λ.π.

Προκειμένου ο Συνεταιρισμός να πετύχει τους καταστατικούς σκοπούς του ασκεί τις παρακάτω βασικές δραστηριότητες:

1) Έχει την δυνατότητα ίδρυσης ενός ή περισσότερων πρατηρίων για την εξυπηρέτηση των μελών του.

2) Μπορεί επίσης να ιδρύει εργοστάσια παραγωγής επίπλων και άλλων ειδών σχετικών με το επάγγελμα αυτό

3) Να δέχεται παραγγελίες σχετικές με το αντικείμενο και να τις εκτελεί για λογαριασμό των συνεταίρων τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

4) Να συνάπτει δάνεια κάθε είδους και ποσού με το κράτος, τράπεζες, ιδρύματα και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα.

5) Να συνάπτει συμβάσεις με βιομηχανίες, βιοτεχνίες, εμπορικές επιχειρήσεις ή με φυσικά πρόσωπα του εσωτερικού ή του εξωτερικού για την παροχή προς τα μέλη του των ειδών επίπλου με συμφέροντες όρους.

4.3. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Προμηθευτικός είναι ο συνεταιρισμός που έχει ως αντικείμενό του τον εφοδιασμό των μελών ή και τρίτων με τις απαραίτητες πρώτες ύλες, υπηρεσίες, ενδιάμεσα ή τελικά προϊόντα, εργαλειομηχανές, εξαρτήματα, ανταλλακτικά κ.α., που είναι αναγκαία στην διεκπεραίωση της επαγγελματικής δραστηριότητας.

Είναι αυτονόητο ότι οι προμηθευτικοί συνεταιρισμοί είναι αμέτρητοι, γιατί οι επαγγελματίες κάθε ειδικότητας και κάθε γεωγραφικής περιοχής θα έχουν το δικό τους συνεταιρισμό, διότι είναι πολλά τα είδη των εμπορευμάτων κατά ειδικότητα και επί πλέον ο κάθε επαγγελματίας θέλει κοντά του τον συνεταιρισμό ως προμηθευτή και ως σύμβουλο.

Μερικά δείγματα προμηθευτικών συνεταιρισμών θα περιγραφούν στην συνέχεια. Είναι βέβαια κατανοητό πως δεν είναι δυνατή η αναφορά σε όλους τους προμηθευτικούς συνεταιρισμούς, παρά το γεγονός ότι ο καθένας τους ξεχωριστά έχει ενδιαφέρουσες ιδιαιτερότητες. Ειδικότερα, λοιπόν θα παρουσιαστούν οι συνεταιρισμοί των ραφτών και των ηλεκτρολόγων.

4.3.1. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑΡΧΩΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΩΝ ΚΑΙ ΡΑΠΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ Συν.Π.Ε.

Ο Συνεταιρισμός αυτός ιδρύθηκε το 1931 και έχει την έδρα του στην Πάτρα του Ν. Αχαΐας. Η επωνυμία του Συνεταιρισμού είναι «Προμηθευτικός και Παραγωγικός Συνεταιρισμός Καταστηματαρχών και Ραπτών Πατρών και περιχώρων της Περιφέρειας Εφετείου Πατρών Συν. Π.Ε.». Η συνεταιριστική μερίδα καθορίστηκε στις 200.000 δραχμές και κάθε συνεταίρος εγγράφεται για μια υποχρεωτικά συνεταιριστική μερίδα. Η εισφορά της υποχρεωτικής αυτής συνεταιριστικής μερίδας γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την εγγραφή του συνεταίρου. Τέλος η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι απεριόριστη.

Οι σκοποί τώρα του συγκεκριμένου Συνεταιρισμού είναι οι ακόλουθοι:

1) Να προμηθεύεται χοντρικά τα είδη που χρειάζονται για τις εμπορικές και βιοτεχνικές εργασίες των συνεταίρων και να μεταπωλεί αυτά στους συνεταίρους ή σε τρίτους, χονδρικά ή λιανικά.

2) Η ίδρυση βιοτεχνίας και η προώθηση της βιοτεχνικής αυτής παραγωγής.

3) Η ανάληψη δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών και ιδιωτικών εργασιών για λογαριασμό των συνεταίρων

4) Η διάδοση γνώσεων με διαλέξεις και έντυπα καθώς και η προώθηση μέτρων για την βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των συνεταίρων.

5) Η προμήθεια από το εσωτερικό και εξωτερικό εμπορευμάτων διαφόρων ειδών για χρήση των συνεταίρων και εναποθήκευση αυτών για διανομή στα μέλη ή και πώληση προς όφελός τους, η ανάληψη αντιπροσωπειών υφασμάτων και υλικών βιομηχανικών εργασιών, εξαγωγικών οίκων ή αντιπροσωπευτικών γραφείων και η πώληση σε τρίτους.

6) Η ίδρυση υφασματοεμπορικής βιοτεχνίας προς εξυπηρέτηση και όφελος των συνεταίρων.

7) Η οργάνωση εμποροραπτικού γραφείου και αποθήκης ή και οποιασδήποτε επιχείρησης συναφούς προς τους σκοπούς, την ειδικότητα και το επάγγελμα των συνεταίρων.

Ο Συνεταιρισμός της Πάτρας, προσαρμοσμένος στις νέες συνθήκες, διατηρεί κατάστημα υφασμάτων και υλικών ραφής επί της οδού Μαιζώνος

94^ο. Με την σημερινή του δραστηριότητα ο Συνεταιρισμός διευκολύνει τα μέλη του και παίζει κάποιο ρυθμιστικό ρόλο στην αγορά για τον περιορισμό των υπερβολικών αυξήσεων στις τιμές.

4.3.2. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ Συν.Π.Ε

Ο Συνεταιρισμός ιδρύθηκε το έτος 1968 από τους πρωτοπόρους οραματιστές του κλάδου των ηλεκτρολόγων. Είναι συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης και φέρει την επωνυμία «Προμηθευτικός Καταναλωτικός και Παραγωγικός Συνεταιρισμός Εργοληπτών Ηλεκτρολόγων Ν. Αχαΐας (Συν. Π.Ε)». Έχει την έδρα του στην Πάτρα και τοπική αρμοδιότητα σε όλα τα όρια του Ν. Αχαΐας.

Επίσης, ο Συνεταιρισμός μπορεί έγκυρα να συναλλάσσεται με τους τρίτους και να εκπροσωπείται νόμιμα με την σύντομη επωνυμία «Συνεταιρισμός Ηλεκτρολόγων (Π.Κ.Π.Σ.Ε.Η.Ν.Α.)» χωρίς να δημιουργείται σε βάρος του κανένα πρόβλημα νομιμοποίησης του ή άλλο νομικό κώλυμα στις συναλλαγές γενικά με τους τρίτους κατά τις εξώδικες και δικαστικές σχέσεις του. Ο Συνεταιρισμός αποτελείται από μέλη που έχουν βιοτεχνική ιδιότητα και κατ' επέκταση προσλαμβάνει και αυτός βιοτεχνική ιδιότητα.

Οι σκοποί του Συνεταιρισμού αυτού είναι:

1) Η οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και γενικά η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, που επιτυγχάνεται με την συνεργασία των μελών του και την συνειδητοποίηση της συνεταιριστικής και συνεργατικής ιδέας.

2) Για την πραγματοποίηση των σκοπών αυτών ο Συνεταιρισμός υλοποιεί το αντικείμενο της δραστηριότητάς του με τις παρακάτω ενδεικτικές πράξεις και ενέργειες :

α) Προμηθεύεται χονδρικώς ή λιανικώς ανάλογα με την καταναλωτική κίνησή του, τις αναγκαίους ποσότητες ηλεκτρολογικού υλικού και εργαλείων από την αγορά του εσωτερικού ή εξωτερικού για την κάλυψη των αναγκών των μελών του, τις οποίες και διαθέτει σε αυτά ή ακόμα και σε τρίτους τοις μετρητοίς ή με πίστωση.

- β) Αγοράζει ή μισθώνει καταστήματα, γραφεία ή αποθήκες για τις λειτουργικές ανάγκες του και την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών του.
- γ) Συνεργάζεται με τους αδερφούς κλαδικούς συνεταιρισμούς, τις κοινοπραξίες των ηλεκτρολόγων, τις λοιπές αστικές συνεταιριστικές οργανώσεις, Σωματεία, αλληλοβοηθητικά ιδιωτικά ταμεία, την ΠΟΣΗΕ και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Ηλεκτρολόγων Εγκαταστατών (ΠΟΣΗΕ) σε όλους τους τομείς της δραστηριότητάς του για την προμήθεια υλικών με συμφέρουσες τιμές και την εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών εκπνώσεων προς όφελος των μελών του.
- δ) Συνάπτει δάνεια από κρατικούς οργανισμούς, τράπεζες, συνεταιριστικούς φορείς και άλλους πιστωτικούς σε δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς ή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου για την προώθηση και πραγματοποίηση των στόχων του.
- ε) Συνάπτει συμβάσεις μόνος του ή με την βοήθεια της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ηλεκτρολόγων Εγκαταστατών (ΠΟΣΗΕ), για την προμήθεια ειδών και υλικών της εμπορίας τους με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσίου ή ιδιωτικού Δικαίου, που εδρεύει στο εσωτερικό ή εξωτερικό, σε συνεργασία με άλλους συνεταιρισμούς του κλάδου ή μόνος του
- ζ) Μεριμνά για την επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση των μελών και στελεχών του και παρέχει στα μέλη του τεχνική ή οργανωτική βοήθεια για την βελτίωση του οικονομικού επίπεδου τους.
- η) Συμμετέχει στην δαπάνη για την σύγχρονη τεχνικοοικονομική οργάνωση των συνεταιρισμών στα πλαίσια της κοινής οργάνωσης για την βελτίωση και αναβάθμιση του συνεταιριστικού κινήματος στον χώρο των ηλεκτρολόγων.
- θ) Συμμετέχει στην κοινή προσπάθεια των συνεταιρισμών παραγωγής ηλεκτρολογικού υλικού για την κάλυψη των αναγκών των μελών του με φθηνά και καλής ποιότητας υλικά.
- ι) Χορηγεί στα νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, προθεσμίες πληρωμής των υλικών που αγοράζουν από τον Συνεταιρισμό μέχρις ότου εκδοθεί από αυτά το σχετικό ένταλμα πληρωμής.

- ια) Συμμετέχει στους δημόσιους διαγωνισμούς των νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Οργανισμών τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προμήθεια σε αυτούς ηλεκτρολογικών υλικών και ειδών της εμπορίας του και γενικά τα όργανά του Συνεταιρισμού λαμβάνουν κάθε πρόσφορο μέτρο για την πραγμάτωση των σκοπών του προς όφελος των συνεταίρων, δεδομένου ότι η απαρίθμηση των άνω μέτρων είναι ενδεικτική και όχι περιοριστική
- ιβ) Ιδρύει εργαστήρια ή εργοστάσια παραγωγής ή επεξεργασίας ηλεκτρολογικού υλικού.

Στο σημείο αυτό για να έχουμε μια πλήρη και εμπειριστατωμένη εικόνα της λειτουργίας του Συνεταιρισμού καλό θα ήταν να παρουσιάσουμε τα προϊόντα του τα οποία είναι: διακόπτες, φωτιστικά, λαμπτήρες, καλώδια, πίνακες, υλικά πινάκων, συσκευές, εργαλεία, σωλήνες, παντός είδους ηλεκτρολογικό υλικό και πολλά άλλα.

Η ίδρυση λοιπόν του Συνεταιρισμού ανταποκρίνονταν στην ώριμη ανάγκη της εποχής για βελτίωση του επαγγελματικού βιοτικού και πνευματικού επιπέδου των ηλεκτρολόγων.

Ο Συν. Π.Ε. είναι μια άρτια οργανωμένη επιχειρηματική μονάδα με 2 ωραία σύγχρονα καταστήματα πώλησης με μηχανογραφημένο Λογιστήριο. Σήμερα από άποψη οργάνωσης και μεγέθους βρίσκεται ανάμεσα στα πρώτα καταστήματα πώλησης ηλεκτρολογικού υλικού.

Στην δύναμή του συγκεντρώνει ένα πολύ μεγάλο αριθμό ηλεκτρολόγων αλλά οι επιδιώξεις του Συνεταιρισμού δεν σταματούν εκεί. Επιδιώκει την μεγέθυνση του Συνεταιρισμού και μέσα από τον συνδυασμό των χαμηλών τιμών που παρέχει και της καλής ποιότητας των προϊόντων του να κερδίζουν τα μέλη και οι πελάτες του Συνεταιρισμού. Αυτό επιτυγχάνεται ως εξής:

1. Με τις χαμηλές τιμές συμπαρασύροντας έτσι και τους ανταγωνιστές τους να χαμηλώνουν τις τιμές τους, γεγονός που βοηθά όλους τους ηλεκτρολόγους και τους πελάτες είτε είναι μέλη του Συνεταιρισμού είτε όχι.

2. Με σταθερές τιμές σε όλους τους ηλεκτρολόγους ανεξάρτητα από το μέγεθος των παραγγελιών τους εξουδετερώνοντας έτσι τον αθέμιτο ανταγωνισμό ανάμεσα στους συναδέλφους, τονώνοντας την κοινωνική αλληλεγγύη μεταξύ τους, δημιουργώντας τους, καλύτερες προϋποθέσεις για την άσκηση του επαγγέλματός τους και βοηθώντας έτσι και τους νέους συναδέλφους αλλά

και όσους τυχόν πλήττονται από τις περιοδικές κρίσεις της οικονομικής δραστηριότητας.

3. Με την παροχή ασφάλειας, σταθερότητας και ίσης μεταχείρισης στις συναλλαγές τους.

4. Με την άψογη εξυπηρέτηση, σε ένα ευχάριστο φιλικό περιβάλλον.

5. Με την διοργάνωση σεμιναρίων μαζί με τις προμηθεύτριες εταιρείες για την παρουσίαση των νέων προϊόντων, ώστε ο ηλεκτρολόγος να είναι ενήμερος για ότι νέο υλικό κυκλοφορεί στην αγορά.

4.4. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί είναι ένα είδος αστικών συνεταιρισμών που λειτουργούν βάσει των διεθνών αρχών του συνεταιρισμού και αποβλέπουν βασικά στην προστασία των εισοδημάτων των καταναλωτών. Με τον όρο «καταναλωτικοί» εννοούμε τους συνεταιρισμούς που ασχολούνται με την προμήθεια στα μέλη (κλειστοί συνεταιρισμοί) ή στο ευρύ κοινό (ανοιχτοί) καταναλωτικών αγαθών οικιακής ανάγκης, όπως τρόφιμα, ενδύματα, είδη καθαριότητας, ηλεκτρικός εξοπλισμός κ.ο.κ.

Πρέπει να διευκρινιστεί πως όταν μιλάμε για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς εννοούμε τους ανοιχτούς καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, δηλαδή εκείνους που λειτουργούν βάσει των διεθνών συνεταιριστικών αρχών. Τέτοιοι είναι σήμερα στην Ελλάδα μόνο οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί που έχουν την επωνυμία «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – KONSUM».

Οι ομοιοεπαγγελματικοί καταναλωτικοί συνεταιρισμοί, που είναι κλειστοί (και συνεπώς αντίθετοι προς την διεθνή αρχή της «ελεύθερης συμμετοχής»), αντί να προάγουν τα συμφέροντα των καταναλωτών-μελών τους, ενδέχεται να πετυχαίνουν το αντίθετο. Πάντως, οπωσδήποτε δεν συμβάλλουν θετικά στην εξυγίανση της αγοράς, γιατί δεν προάγουν τον ανταγωνισμό, αφού δεν επιτελούν καμιά οικονομική δραστηριότητα αλλά οδηγούν τα μέλη τους ως πελάτες σε ιδιωτικές επιχειρήσεις έναντι κάποιας μικρής και αμφιλεγόμενης έκπτωσης.

Το κλειδί της επιτυχίας των καταναλωτικών συνεταιρισμών βρίσκεται στον αριθμό των μελών τους, που όσο μεγαλύτερος είναι τόσο ισχυρότερη είναι η διαπραγματευτική τους δύναμη, Έτσι, τόσο φθηνότερα μπορούν να αγοράζουν τα προϊόντα και επομένως τόσο φθηνότερα μπορούν να τα που-

λούν στους καταναλωτές. Οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί στην χώρα μας λειτουργούν σήμερα βάσει του Νόμου 1667/1986.

Οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί του τύπου «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ- KONSUM» στην χώρα μας είναι διαρθρωμένοι σε δύο βαθμίδες, τις εξής:

- α) Την πρώτη βαθμίδα, η οποία αποτελείται από τους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς κάθε πόλης και έχουν ως περιφέρεια δράσης τους την πόλη όπου εδρεύουν και λειτουργούν.
- β) Την δεύτερη βαθμίδα, που αποτελεί η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ, που είναι το κεντρικό ιδεολογικό και εμπορικό όργανο των καταναλωτικών συνεταιρισμών και που τους εκπροσωπεί στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Στην δύναμη της ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ανήκουν σήμερα 20 πρωτοβάθμιοι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί. Ο αριθμός των μελών των συνεταιρισμών αυτών είναι γύρω στις 38.000 οικογένειες και κάτω από την ευθύνη τους, γιατί είναι διοικητικά και οικονομικά αυτόνομοι λειτουργούν 44 καταστήματα Super Market. Η ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ είναι μέλος της EURO COOP, το όργανο που εκπροσωπεί κύρια τα συμφέροντα των καταναλωτικών συνεταιρισμών των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ένωση σύντομα θα γίνει μέλος και της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης (I.C.A.)

Ο ιδρυτής των ανοιχτών καταναλωτικών συνεταιρισμών με την επωνυμία «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» στην Ελλάδα, που λειτουργούν βάσει των διεθνών συνεταιριστικών αρχών είναι ο οικονομολόγος Κωνσταντίνος Χουρμουζιάδης, Διευθυντής τότε της Συνεταιριστικής Σχολής Θεσσαλονίκης της ΠΑ.ΣΕ.ΓΕΣ. και τώρα Διευθυντής του καταναλωτικού συνεταιρισμού «Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» Θεσσαλονίκης. Την ιδέα αυτή συνέλαβε στο Πανεπιστήμιο της Ουψάλα Σουηδίας, όπου πήγε για μετεκπαίδευση στο Συνεταιριστικό Marketing των αγροτικών προϊόντων.

4.4.1. Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» ΠΑΤΡΑΣ

Στις 10 Απριλίου του 1987 δημιουργήθηκε ο «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» Πάτρας. Ο Συνεταιρισμός έχει έδρα του την Πόλη της Πάτρας και περιφέρεια τον Νομό Αχαΐας. Ιδρύθηκε με την επωνυμία «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΣ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 1667/1986.

Τα ποσά που διατέθηκαν για το αρχικό κεφάλαιο του Συνεταιρισμού συγκεντρώθηκαν από τις συνεταιριστικές μερίδες των μελών του και ανέρχονται γύρω στα 47 εκατ. δραχμές. Το συγκεκριμένο ποσό, καθώς και ένα δάνειο που χορηγήθηκε στον Συνεταιρισμό από το τραπεζικό σύστημα, χρησιμοποιήθηκαν για την λειτουργία του πρώτου καταστήματος, 500 τ.μ. στην οδό Καλαβρύτων 32, κάνοντας σοβαρή παρέμβαση στην αγορά της πόλης προς όφελος του καταναλωτικού κοινού της Πάτρας. Μετά την πάροδο των τριών χρόνων από την ίδρυσή του, ο Συνεταιρισμός ξεχρέωσε το συγκεκριμένο δάνειο και με ένα δεύτερο δάνειο που του χορηγήθηκε ανοίγει το δεύτερο κατάστημα στην Πάτρα, 300 τ.μ. στην οδό Κορίνθου 360.

Ο Καταναλωτικός Συνεταιρισμός «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» Πάτρας έχει τους παρακάτω βασικούς σκοπούς να επιτύχει:

- 1) Η προστασία και η παραγωγή του οικονομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού επιπέδου των μελών του.
- 2) Η προαγωγή της γενικής και της συνεταιριστικής μόρφωσης και της καταναλωτικής πληροφόρησης τόσο των μελών του όσο και του καταναλωτικού κοινού γενικότερα .
- 3) Η προμήθεια στα μέλη κάθε μορφής καταναλωτικών αγαθών, όπως τρόφιμα, είδη ιματισμού, υπόδησης, οικιακής χρήσης ή πρώτων υλών για την παραγωγή τέτοιων αγαθών.
- 4) Η απόκτηση με αγορά, μίσθωση, κοινοπραξία ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση, ή μορφή, βιομηχανικών εγκαταστάσεων, ακινήτων και όλων των μέσων που χρειάζονται για την παραγωγή, συντήρηση και διάθεση καταναλωτικών αγαθών.
- 5) Η δημιουργία κοινοπραξιών, Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε) με καταναλωτικούς, παραγωγικούς, γεωργικούς και άλλους ελληνικούς και ξένους συνεταιρισμούς για την παραγωγή και διάθεση προϊόντων που εξυπηρετούν τα μέλη του Συνεταιρισμού και του καταναλωτικού κοινού.
- 6) Η ίδρυση εστιατορίων, αρτοποιείων, πλυντηρίων, ραφείων, ξενοδοχείων, παραθεριστικών και λοιπών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των βιοτικών αναγκών των μελών και του καταναλωτικού κοινού γενικότερα.

- 7) Η προσχώρηση με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σε Ένωση Καταναλωτικών Συνεταιρισμών, κοινοπραξία, Εταιρεία, σύνδεσμο Συνεταιρισμών, τόσο με τον Ν.1667/1986, όσο και με τον Ν.1541/1985 περί Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.
- 8) Η διενέργεια κάθε άλλης εργασίας που εξυπηρετεί τις ανάγκες των μελών του.
- 9) Η ίδρυση εκπαιδευτικών κέντρων, όπως Συνεταιριστικής Σχολής, χώρων διαλέξεων, σεμιναρίων ως και κέντρων πολιτιστικής καλλιέργειας για τα μέλη του.
- 10) Η αποδοχή καταθέσεων μόνο από τα μέλη του Συνεταιρισμού, το ύψος των οποίων και ο τόκος θα ορίζεται στην αρχή κάθε χρόνου, από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- 11) Η ίδρυση Ασφαλιστικών Εταιρειών από το Συνεταιρισμό ή με άλλους καταναλωτικούς, πιστωτικούς, γεωργικούς και άλλους συνεταιρισμούς του Ν. 1667/1986 και του Ν. 1541/1985, εργατικά συνδικάτα και ενώσεις, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους μαζικούς φορείς, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.
- 12) Η συμμετοχή σε αλλοδαπή ή ημεδαπή ασφαλιστική εταιρεία, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.
- 13) Η παροχή δανείου στα μέλη του Συνεταιρισμού για την αγορά διαρκών καταναλωτικών αγαθών από τον συνεταιρισμό.

Ο «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM»της Πάτρας, πιστός στην διεθνή συνεταιριστική αρχή της «μη κερδοσκοπικής λειτουργίας» την οποία εφαρμόζει απαρέγκλιτα ως συνεταιρισμός που είναι, προσφέρει τα διάφορα αγαθά από τα καταστήματά του σε σχετικά χαμηλότερες και ανταγωνιστικές τιμές. Με αυτό τον τρόπο, επιτρέπει στους καταναλωτές να αγοράσουν μεγαλύτερες ποσότητες αγαθών και να βελτιώσουν την ευημερία τους. Το σπουδαιότερο είναι ότι οι τιμές αυτές είναι δίκαιες, αφού αντανακλούν την τιμή αγοράς των προϊόντων συν ένα περιορισμένο μικτό «εμπορικό περιθώριο», το οποίο δεν διαφέρει πολύ από προϊόν σε προϊόν και το οποίο έχει ως σκοπό να καλύψει τα λειτουργικά έξοδα του Συνεταιρισμού. Επίσης, τα προϊόντα πωλούνται σε σταθερές τιμές, γιατί ο Συνεταιρισμός δεν επιδιώκει να εκμεταλλευτεί έκτακτες περιστάσεις προσφοράς και ζήτησης των προϊόντων και έτσι προστατεύει τα εισοδήματα των καταναλωτών.

Ο «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» Πάτρας, επίσης, εξασφαλίζει συνεχή προσφορά αγαθών στα καταστήματα του για να ικανοποιεί τις διαρκείς ανάγκες διατροφής των καταναλωτών. Αποφεύγει την δημιουργία τεχνητών ελλείψεων αγαθών σε περιόδους κρίσεων, διότι απλούστατα επιδιώκει την εξασφάλιση υπέρογκων κερδών, αλλά την καλύτερη εξυπηρέτηση των καταναλωτών. Επιπλέον, με την προσφορά επιλεγμένης και εγγυημένης ποιότητας εμπορευμάτων από τα καταστήματα του συνεταιρισμού, προάγεται η υγεία και εξασφαλίζεται η ασφάλεια της ζωής των καταναλωτών.

Αξίζει να αναφερθεί επίσης, πως ο «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» Πάτρας, κάθε χρόνο δίνει ποσά επιστρεφόμενα στα μέλη του και τα οποία κατανέμονται με βάση το ύψος των αγορών που πραγματοποίησε το κάθε μέλος. Είναι ολοφάνερο πως τα επιστρεφόμενα είναι ένας απλός τρόπος αύξησης του εισοδήματος των καταναλωτών μελών του Συνεταιρισμού, που για αρκετές οικογένειες δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητα, αφού διαμορφώνονται στο 4% του ύψους των συνολικών αγορών που πραγματοποίησαν όλη την διάρκεια του οικονομικού έτους που έληξε.

Εκτός από τα παραπάνω, ο Συνεταιρισμός δίνει κάθε χρόνο μέρος στα μέλη του, δηλαδή τόκο στην αξία της συνεταιριστικής μερίδας τους. Με αυτό τον τρόπο, ο Συνεταιρισμός συμβάλλει στην αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών-μελών. Το μέρος προσδιορίστηκε στο 15% της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας, που είναι το ανώτερο επιτρεπτό από το νόμο, γιατί επιδίωξη του Συνεταιρισμού είναι να ενθαρρύνει να γίνουν μέλη ακόμα και άτομα μεμονωμένα ή απομακρυσμένα από τα σημερινά καταστήματά του και τα οποία άτομα, εξαιτίας αυτού του γεγονότος, δεν μπορούν να φωνίζουν συχνά από αυτά. Όμως, έτσι αυξάνονται τα κεφάλαια, αφού είναι γνωστό πως στους συνεταιρισμούς «τα κεφάλια κάνουν τα κεφάλαια», δηλαδή ο αριθμός των μελών προσδιορίζει το ύψος των κεφαλαίων τους, που αποτελούν την προϋπόθεση για το άνοιγμα νέων καταστημάτων σε άλλα μέρη της πόλης και συνεπώς εξυπηρέτησης μελών του συνεταιρισμού σ' αυτά τα μέρη.

Ο «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» Πάτρας εξασφαλίζει και εργασία σε σημαντικό αριθμό πολιτών, αφού τους απασχολεί στα δυο καταστήματα που διαθέτει. Επιπλέον, συνεισφέρει στην εξυγίανση του λιανεμπορίου τροφίμων που πετυχαίνει με την ανταγωνιστική λειτουργία του. Πράγματι, οι ομοειδείς ιδιωτικές επιχειρήσεις, στην προσπάθειά τους να επιβιώσουν ανταγωνιστικά

στην αγορά λιανοπώλησης τροφίμων της πόλης, εξαναγκάζονται να πουλούν και αυτοί φθηνότερα τα εμπορεύματά τους, αλλά και να προμηθεύονται και να διαθέτουν καλύτερης ποιότητας προϊόντα.

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο τρόπος με τον οποίο είναι οργανωμένος ο «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM» Πάτρας. Πιο συγκεκριμένα, το διοικητικό συμβούλιο του Συνεταιρισμού κάνει διοίκηση και όχι διαχείριση. Χαράσσει πολιτική και επιβλέπει το διαχειριστικό έργο του Συνεταιρισμού. Όμως, δεν ασκεί διαχείριση, έργο που ανήκει και επιτελείται από τον διευθυντή και τα άλλα υπαλληλικά στελέχη του Συνεταιρισμού. Οι εργαζόμενοι παίρνουν κατευθείαν εντολή από τον διευθυντή ή τους αντίστοιχους προϊστάμενους και όχι από τον Πρόεδρο ή άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Βέβαια υπάρχει καθημερινά συνεργασία του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου με τον διευθυντή για τα τυχόν προβλήματα που ανακύπτουν ενδιάμεσα.

Επιπλέον, ο αριθμός των εργαζομένων είναι ο απαιτούμενος, όπως αυτός καθορίζεται με αυστηρά οικονομικά κριτήρια. Ουδέποτε προσλαμβάνονται υπεράριθμοι υπάλληλοι, άσχετα από πού προτείνονται. Η επιλογή γίνεται από τον διευθυντή (μαζί με το σχετικό επιτελείο), στον οποίο εκχωρείται το δικαίωμα αυτό από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού στην πρώτη συνεδρίαση του, μετά την εκλογή και την κατανομή των αξιωμάτων. Βέβαια, οι επιλογές αυτές τελούν υπό την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με τον Νόμο 1667/1986 περί δημιουργίας Αστικών Συνεταιρισμών εμφανίζεται ένα νέο είδος συνεταιρισμού, ο επαγγελματικός. Επαγγελματικοί είναι οι συνεταιρισμοί που εξυπηρετούν επαγγελματικά συμφέροντα διαφόρων επαγγελματιών, όπως είναι οι ιδιοκτήτες ταξί, οι ηλεκτρολόγοι, οι μουσικοί, οι φαρμακοποιοί, οι βαφείς και άλλοι. Το βασικό χαρακτηριστικό των επαγγελματικών συνεταιρισμών είναι ότι έχουν κύριο σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των μελών τους.

4.5.1. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ (ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ)

Ιδρύθηκε το 1935, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1667/1986 ο αστικός προμηθευτικός και παραγωγικός συνεταιρισμός Φαρμακοποιών με περιορισμένη ευθύνη των συνεταίρων με την επωνυμία «Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Φαρμακοποιών Ν. Αχαΐας με Περιορισμένη Ευθύνη» και συγκεκριμένα «ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ» Ν. Αχαΐας. Έδρα του συνεταιρισμού ορίζεται η Πάτρα και περιφέρεια του είναι η περιφέρεια των Φαρμακευτικών Συλλόγων Νομού Αχαΐας και των ομόρων νομών. Ο ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ. είναι εγκατεστημένος στην οδό Καραϊσκάκη 134. Η διάρκεια του συνεταιρισμού είναι περιορισμένη.

Ο Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Φαρμακοποιών Νομού Αχαΐας έχει οικονομικό σκοπό και αποβλέπει με κοινή δραστηριότητα των μελών του στην προαγωγή των οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων τους και γενικά στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των μελών του. Ιδιαίτερα φροντίζει για τον ομαλό και τακτικό εφοδιασμό τους με κάθε είδος φαρμακευτικά, παραφαρμακευτικά και άλλα συναφή προϊόντα καθώς και συσκευές ή εργαλεία που η διάθεσή τους γίνεται από φαρμακεία ή συσκευών που είναι απαραίτητες για την λειτουργία των φαρμακείων με όρους ευνοϊκότερους από εκείνους που επικρατούν στο ελεύθερο εμπόριο και κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η πλήρης επάρκεια στα παραπάνω προϊόντα. Επίσης, ο Συνεταιρισμός απόφεύγει την δημιουργία τεχνητών ελλείψεων, που θα απόφερε μια αδικαιολόγητη αύξηση της τιμής των προσφερόμενων προϊόντων. Στο σκοπό αυτό συμπεριλαμβάνεται και η πώληση των παραγόμενων ή διακινούμενων, από τον Συνεταιρισμό, προϊόντων και προς τα μέλη του και με όρους διαφορετικούς από εκείνους που ισχύουν για τα μέλη του. Φαρμακευτικά προϊόντα μπορούν να πωληθούν σε μη μέλη του με ειδικούς όρους, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Για να επιτύχει τους παραπάνω σκοπούς, ο Συνεταιρισμός μπορεί ενδεικτικά να:

- α) Δημιουργεί και διατηρεί σε λειτουργία φαρμακαποθήκη ή και παραρτήματα αυτής στην έδρα του και για όλη την περιφέρεια των Φαρμακευτικών Συλλόγων Αχαΐας και για τους υπόλοιπους νόμους, στην οποία δημιουργεί παρακαταθήκη οποιουδήποτε προϊόντος για λογαριασμό οποιασδήποτε βιομηχανίας, οίκου ή γραφείου, της Κρατικής Φαρμακο-

βιομηχανίας και Φαρμακαποθήκης ή Συνεταιρισμού Φαρμακοποιών. Το τίμημα των προϊόντων παρακαταθήκης εξοφλείται με το σύστημα ανοικτού λογαριασμού, τους όρους του οποίου διαπραγματεύεται και συμφωνεί το Διοικητικό Συμβούλιο, είτε βάσει του εγκεκριμένου, από την Γενική Συνέλευση, Προγράμματος Παρακαταθηκών, είτε βάσει των συγκεκριμένων συνθηκών, οπότε απαιτείται και η συναίνεση του Εποπτικού Συμβουλίου.

- β)** Συνάπτει συμβάσεις αποκλειστικής αντιπροσωπείας ή διανομής τουλάχιστον για την περιφέρεια του Νομού Αχαΐας και των ομόρων νομών, με οποιαδήποτε βιομηχανία ή εργοστάσιο ή εισαγωγικό ή εξαγωγικό οίκο ή γραφείο.
- γ)** Προβαίνει σε ομαδικές προμήθειες για λογαριασμό των μελών του έπειτα από προγραμματισμό που εκπονεί το Διοικητικό Συμβούλιο
- δ)** Αγοράζει ή μισθώνει μηχανήματα, συσκευές ή εργαλεία, τα οποία στην συνέχεια εκμισθώνει ή υπεκμισθώνει αντίστοιχα στα μέλη του.
- ε)** Παρέχει στα μέλη του υπηρεσίες, τεχνική και οργανωτική βοήθεια.
- στ)** Ιδρύει βιομηχανίες ή βιοτεχνίες με σκοπό την παραγωγική ή την μεταποίηση φαρμακευτικών ή παραφαρμακευτικών ή άλλων προϊόντων διακινούμενων από τα φαρμακεία, με εξαγωγική ή μη δραστηριότητα, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Μπορεί ακόμα να αναθέσει την παραγωγή προϊόντων σε άλλους οίκους.
- ζ)** Συμμετέχει με άλλους συνεταιρισμούς Φαρμακοποιών σε παραγωγικές διαδικασίες ή εισαγωγές ή εξαγωγές ή αντιπροσωπείες, είτε αυτοτελώς, είτε μέσα από την Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδας.
- η)** Συνεργάζεται και συναλλάσσεται με άλλους συνεταιρισμούς Φαρμακοποιών της Χώρας σε προϊόντα ή εισαγωγικές ή εξαγωγικές δραστηριότητες.
- θ)** Αγοράζει ή ενοικιάζει ακίνητα κατάλληλα για τις ανάγκες του.
- ι)** Παρέχει εγγυήσεις ή άλλες οικονομικές διευκολύνσεις στα μέλη του.
- ια)** Συνάπτει δάνεια κάθε είδους από πιστωτικά ή άλλα νομικά πρόσωπα ή Οργανισμούς για την εξυπηρέτηση των αναγκών και των συμφερόντων του.
- ιβ)** Δέχεται σε παρακαταθήκη και διαθέτει για λογαριασμό των μελών του αδιάθετα από αυτά είδη υπό τους όρους του «Προγράμματος Παρακατα-

θικών Μελών», που εισηγείται το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίνει η Γενική Συνέλευση.

- ιγ) Ιδρύει παραρτήματα, υποκαταστήματα ή οποιαδήποτε πρακτορεία εντός της περιφέρειας των Φαρμακευτικών Συλλόγων Αχαΐας και των ομόρων νόμων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών του.
- ιδ) Βοηθάει στην συνεταιριστική και επαγγελματική επιμόρφωση των μελών του και στην ανάπτυξη της συνεργασίας, της κοινωνικότητας και των σχέσεων μεταξύ τους, καθώς και στην εξύψωση του φαρμακευτικού λειτουργήματος με κάθε πρόσφορο μέσο και σε συνεργασία με τους άλλους συνεταιρισμούς Φαρμακοποιών της χώρας.
- ιε) Παίρνει κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο που θα εξυπηρετεί τα συμφέροντα των μελών του, ύστερα από αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου.

Πόροι του Προμηθευτικού Συνεταιρισμού Φαρμακοποιών Ν. Αχαΐας αποτελούν η εισφορά εγγραφής 300€ κατά μέλος και η μηνιαία εισφορά 1,5€ ανά φυσικό μέλος Συνεταιρισμού. Ο ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ. προμηθεύει τα φάρμακα στα μέλη με έκπτωση 5%, ενώ τα ίδια φάρμακα τα αγοράζει από τις διάφορες βιομηχανίες με την προβλεπόμενη από τον νόμο έκπτωση 8%. Οπότε η διαφορά 3% της έκπτωσης χρησιμοποιείται για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του συνεταιρισμού. Ο αριθμός των μελών έφτασε σε 132 στο τέλος του 2001. Όπως φαίνεται και από τον πίνακα, από τα 132 φαρμακεία τα 16 (κατάστημα και φαρμακοποιός) βρίσκονται εκτός του Νομού Αχαΐας. Πιο συγκεκριμένα, 10 μέλη προέρχονται από την Κεφαλονιά, ενώ 6 μέλη από την Ζάκυνθο. Η εγγραφή στο φαρμακευτικό σύλλογο του νομού και η διατήρηση φαρμακείου είναι προϋποθέσεις εγγραφής στον συνεταιρισμό για ένα φαρμακοποιό. Αποκλείονται από τον συνεταιρισμό οι φαρμακέμποροι, ακόμη και οι εταίροι αφανούς εταιρείας φαρμακαποθήκης.

ΠΙΝΑΚΑΣ**ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ****(ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ)****ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΕΝΑ ΜΕΛΗ του ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ. Ν. ΑΧΑΪΑΣ**

A/A	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΕΝΑ ΜΕΛΗ
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ
1	ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ
2	ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ –ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
3	ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ
4	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ
5	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΩΝΗ
6	ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
7	ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ
8	ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
9	ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΙΝΤΖΕ ΜΑΡΙΑ
10	ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
11	ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΓΕΝΙΑ
12	ΒΑΣΣΗ ΕΙΡΗΝΗ
13	ΒΙΤΣΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
14	ΓΕΩΡΓΙΤΣΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
15	ΓΙΑΜΜΑ Α.Κ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε.
16	ΓΡΑΜΜΕΝΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
17	ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ
18	ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
19	ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
20	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ
21	ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
22	ΔΡΑΙΑΝΙΓΟΣ Ι. -ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Π.
23	ΔΡΙΜΑΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
24	ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
25	ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
26	ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
27	ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
28	ΖΕΪΜΠΕΚΗ ΠΕΛΕΚΟΥΔΑ ΑΦΡΟΔΙΤΗ
29	ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
30	ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ
31	ΚΑΛΛΙΒΩΚΑΣ Α. -ΠΛΑΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗ Μ.
32	ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ Θ.

A/A	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΕΝΑ ΜΕΛΗ
33	ΚΑΜΙΝΑΡΗ ΤΣΑΝΤΙΝΟΥΛΑ
34	ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
35	ΚΑΡΑΤΖΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
36	ΚΑΡΩΝΗ ΛΕΠΙΔΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
37	ΚΑΣΠΙΡΗ ΔΗΜΗΤΡΑ
38	ΚΙΤΡΟΥ ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ ΕΛΕΝΗ
39	ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
40	ΚΟΝΤΑΞΑΚΗ ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΥ ΑΝΝΑ
41	ΚΟΤΣΙΛΙΡΟΣ ΧΡ. –ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗ ΠΑΝ.
42	ΚΡΑΣΣΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
43	ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘ. ΓΙΑΝΝΗΣ
44	ΛΑΓΩΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΑ
45	ΛΑΖΑΡΑΤΟΥ Σ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ
46	ΜΑΚΡΥΓΙΩΡΓΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
47	ΜΑΝΤΕΛΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
48	ΜΑΣΑΟΥΤΗ Δ. -ΘΕΟΦΙΛΑΤΟΣ Α.
49	ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
50	ΜΑΥΡΟΕΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
51	ΜΕΝΤΕΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
52	ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
53	ΜΟΥΡΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
54	ΜΠΑΛΑΦΟΥΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
55	ΜΠΑΡΚΟΥΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
56	ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΗ ΑΡΓΥΡΩ
57	ΞΙΦΑΡΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΑ
58	ΟΡΦΑΝΟΥ ΤΖΑΒΑΡΑ ΕΥΗ
55	ΜΠΑΡΚΟΥΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
56	ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΗ ΑΡΓΥΡΩ
57	ΞΙΦΑΡΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΑ
58	ΟΡΦΑΝΟΥ ΤΖΑΒΑΡΑ ΕΥΗ
59	ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ Β. -ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Δ
60	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡΕΤΗ
61	ΠΑΠΑΔΕΑΣ ΜΕΓΑΚΛΗΣ

62	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ	103	ΜΟΥΣΤΑΚΗ ΔΙΟΝΥΣΙΑ
63	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	104	ΡΟΥΤΖΟΜΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
64	ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	105	ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
65	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	106	ΤΟΥΜΠΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
66	ΠΑΣΛΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ		
67	ΠΑΣΣΑ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
68	ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ		
69	ΠΟΥΛΙΔΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	107	ΒΑΓΓΕΛΑΤΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
70	ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	108	ΒΑΛΣΑΜΟΥ ΖΕΡΒΟΥ ΜΑΡΙΝΑ
71	ΠΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	109	ΚΑΡΛΗΣ Λ.- ΤΑΤΣΑΚΗ Π. Ο.Ε.
72	ΠΡΑΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	110	ΜΑΓΟΥΛΑ ΕΛΕΝΗ
73	ΡΑΒΑΖΟΥΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	111	ΜΑΝΤΟΥΚΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
74	ΡΑΛΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ	112	ΜΙΝΕΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
75	ΡΑΠΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	113	ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ ΠΑΝΑΓΗΣ
76	ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ	114	ΠΟΛΛΑΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
77	ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ ΦΕΛΟΥΚΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	115	ΣΤΕΦΑΝΑΤΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
78	Σ.Φ. ΧΑΤΖ/ΤΡΙΟΥ ΚΟΥΚΑΤΗ-Μ.ΧΑΤΖ/ΡΙΟΥ	116	ΣΤΡΑΤΗ ΕΛΕΝΗ
79	ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ ΞΑΝΘΗ		
80	ΣΙΑΜΟΥ ΖΩΗ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
81	ΣΙΑΦΑΚΑ ΑΛΙΚΗ		
82	ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗ Γ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ	117	ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
83	ΣΚΟΝΔΡΑ ΜΥΡΣΙΝΗ	118	ΒΟΡΙΣΗ ΔΙΟΝΥΣΙΑ
84	ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΓΕΝΗΣ	119	ΘΕΟΔΟΣΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
85	ΣΥΣΤ. ΦΑΡΜ. ΑΚΡΙΩΤΗΣ Π.-ΕΥΘΥΜΙΟΥ Π.	120	ΛΕΥΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
86	ΣΥΦΑΝΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ	121	ΜΑΡΜΑΤΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
87	Σ.Φ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Ι.-ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Χ.	122	ΦΡΑΓΚΟΓΙΑΝΝΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
88	ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΡΛΑΜΠΑΣ ΠΕΦΑΝΗΣ Ο.Ε.		
89	ΤΖΟΥΡΑΜΑΝΗ ΕΥΘ. ΒΕΤΑΡΙΚΗ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΙΓΙΟΥ
90	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΕΥΘ. ΒΕΑΤΡΙΚΗ		
91	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Α.-ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ Ε.	123	ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
92	ΤΣΑΚΑΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	124	ΚΟΤΤΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
93	ΤΣΑΛΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	125	ΚΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
94	ΤΣΕΛΕΠΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	126	ΜΟΥΡΙΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΙΑ Ε.Ε.
95	ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ		
96	ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΧΑΪΑΣ
97	ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ		
98	ΧΑΣΟΥΡΑ ΝΙΚΗ	127	ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
99	ΧΑΧΑΛΗ ΚΑΤΣΙΝΑ ΚΥΡΙΑΚΗ	128	ΚΟΤΤΑΣ Χ.-ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ Γ. Ο.Ε.
100	ΧΕΪΛΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	129	ΛΑΤΟΡΡΕ ΑΝΝΑ
101	ΧΥΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	130	ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
		131	ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Κ.ΑΧΑΪΑΣ	132	ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΓΑ
102	ΛΟΤΣΑΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ		

4.5.2. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

ΒΑΦΕΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

Ιδρύθηκε το 1985 από 14 μέλη με συνεταιριστική μερίδα 20.000 δρχ. Στο τέλος του 1988 τα μέλη ήταν 49 και ο Συνεταιρισμός απασχολούσε 10 άτομα στα γραφεία και στο κατάστημά του. Η ακριβής επωνυμία του Συνεταιρισμού είναι «Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Επαγγελματιών Βαφέων Αυτοκινήτων» Νομού Αχαΐας. Ο Συνεταιρισμός έχει έδρα του την πόλη της Πάτρας και περιφέρειά του τον Νομό Αχαΐας. Έχει τη δυνατότητα να ιδρύει υποκαταστήματα και σε άλλες πόλεις και στην Πάτρα, για την διευκόλυνση του σκοπού και των εργασιών του. Τα γραφεία και το κατάστημα του Συνεταιρισμού βρίσκονται στην Οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 42^α.

Σκοπός του Προμηθευτικού Συνεταιρισμού Επαγγελματιών Βαφέων Αυτοκινήτων είναι η παραγωγή των επαγγελματικών και οικονομικών συμφερόντων των συνεταίρων, καθώς και η πνευματική ανάπτυξη τους και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους μέσα σε μια κοινή επιχείρηση. Συγκεκριμένα:

- α) Ο Συνεταιρισμός προμηθεύεται από το εσωτερικό και το εξωτερικό χρώματα αυτοκινήτων, ανταλλακτικά φανοποιίας και πάσης φύσεως εμπορεύματα που σχετίζονται με το αντικείμενο του, για να τα διαθέσει στους συνεταίρους, προκειμένου να καταναλωθούν, αλλά και σε τρίτους μη συνεταίρους κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την πιστωτική του πολιτική.
- β) Προμηθεύεται πρώτες ύλες κάθε είδους σχετικά με τα παραπάνω προϊόντα, επεξεργάζεται αυτές και διαθέτει τα παραγόμενα προϊόντα στους συνεταίρους ή και σε τρίτους μη συνεταίρους.
- γ) Αναλαμβάνει την προμήθεια του Δημοσίου, Δήμων και Κοινοτήτων, ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ σχετικά με τα διάφορα είδη χρωμάτων αυτοκινήτων, ανταλλακτικών φανοποιίας και εμπορευμάτων πάσης φύσης για λογαριασμό των συνεταίρων.
- δ) Ενεργεί για την απόκτηση ακινήτων κατά κυριότητα ή μισθώνει ακίνητα για την εγκατάσταση των γραφείων και των αποθηκών του, τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν και οι συνεταίροι, έναντι όμως καταβολής στον Συνεταιρισμό δικαιωμάτων, που καθορίζονται από το Διοικητικό

Συμβούλιο, με την μορφή μισθώματος. Επίσης, ο Συνεταιρισμός μισθώνει για τις εργασίες του μηχανήματα και μεταφορικά μέσα.

ε) Ενεργεί για την οργάνωση και ίδρυση συσκευαστηρίων των προϊόντων του.

Η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι απεριόριστη. Η ωφέλεια των μελών από τον Συνεταιρισμό αυτόν εντοπίζεται στις πιστωτικές ευκολίες, που προσφέρει, στα διανεμόμενα κέρδη επί των συνεταιριστικών μερίδων και στις παρεχόμενες στο τέλος του έτους εκπτώσεις, ανάλογα με τις αγορές.

4.6. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Ένα από τα πιο διαδεδομένα και σε παγκόσμιο κλίμακα, αλλά και στον Ελληνικό αγροτικό χώρο, είδος συνεταιρισμού είναι ο πιστωτικός, ο οποίος δεν παρουσίασε παρά μόνο ελάχιστη ανάπτυξη στον αστικό Ελληνικό χώρο. Αυτή η απουσία αποτελεί ένα εξαιρετικό φαινόμενο υπερβολικής καθυστέρησης των δυνάμεων αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας της Ελληνικής κοινωνίας. Κανείς δεν θα μπορούσε να ισχυρισθεί ότι η παρουσία των πιστωτικών συνεταιρισμών στον αστικό χώρο δεν ήταν και δεν είναι απαραίτητη. Ούτε μπορεί να ισχυρισθεί κανείς πως οι ανάγκες καλύπτονται με επάρκεια και διαφάνεια, όχι τόσο από τις τράπεζες, όσο από τους εξωτραπεζικούς δανειστικούς μηχανισμούς. Η καθυστέρηση αυτή βαρύνει αποκλειστικά τους εμφανιζόμενους κατά καιρούς ως λαϊκούς ηγέτες, που κινητοποιούν τις μάζες σε τεράστιες συγκεντρώσεις με κύριο σκοπό την ηγετική επιβεβαίωσή τους και δεν στρέφουν τις ίδιες μάζες, τουλάχιστον παράλληλα, σε πρωτοβουλίες αυτοβοήθειας και αλληλοϋποστήριξης, όπως είναι ο θεσμός των αστικών πιστωτικών συνεταιρισμών και των λαϊκών τραπεζών. Αυτές βέβαια οι πρωτοβουλίες απαιτούν, πριν από τα μικρά χρηματικά ποσά, βαθιά και διαδεδομένη πίστη στις ηθικές αρχές του συνεργατισμού.

Κατά συνέπεια, από τα όσα προαναφέραμε καταλαβαίνουμε την σημασία που έχουν οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί και στον αστικό χώρο, καθώς είναι συνεταιρισμοί που σχετίζονται με την χορήγηση δανείων στα μέλη τους και την συγκέντρωση καταθέσεων.

Τέλος, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η ύπαρξη πολλών γεωργικών πιστωτικών συνεταιρισμών δεν οφείλεται στην ύπαρξη άλλης νοοτροπίας ανθρώπων στην ελληνική ύπαιθρο. Οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην

ισχυρή υποκίνηση και συμπαράταξη του κρατικού μηχανισμού, με στόχο τη διοχέτευση της κρατικής βοήθειας και χρηματοδότησης, ώστε να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της παραγωγής. Αν δεν κυριαρχούσε αυτός ο ψυχρός υπολογισμός, αλλά περιβάλλονταν οι συνεταιρισμοί από μια ευρύτερη κρατική αντίληψη για υποβοήθηση της κοινωνικής προσφοράς μέσα από τον ουσιαστικό οικονομικό ρόλο τους, θα ήταν από δεκαετίες καλύτερο το επίπεδο ζωής στην ύπαιθρο και ευνοϊκότερες οι επιπτώσεις στα αστικά κέντρα.

Στην συνέχεια θα παρουσιαστούν αναλυτικά στοιχεία για τον αστικό πιστωτικό συνεταιρισμό της Πάτρας.

4.6.1. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ ΑΧΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ ΣΥΝ. Π.Ε.

Ο Πιστωτικός Συνεταιρισμός Πάτρας συστήθηκε στις 16/8/1993 με την επωνυμία «Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αχαΐας Αχαϊκή Πίστη ΣΥΝ.Π.Ε», ο οποίος θα λειτουργεί ως «Πιστωτικό Ίδρυμα» αφού ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες και ελήφθη η σχετική άδεια από την Τράπεζα της Ελλάδος. Κατά συνέπεια η επωνυμία του τροποποιείται και γίνεται πλέον «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ.Π.Ε», και με την επωνυμία αυτή συναλλάσσεται πλέον από την ημερομηνία λήψεως της άδειας λειτουργίας.

Ο Συνεταιρισμός έχει έδρα του την Πάτρα, και την δυνατότητα, όμως, να ιδρύει υποκαταστήματα ή παραρτήματα σε οποιαδήποτε άλλη πόλη ή κωμόπολη του Νομού Αχαΐας ή και στην πόλη των Πατρών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών του και την επίτευξη του σκοπού του. Ο Συνεταιρισμός έχει την δυνατότητα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, να ανοίγει παραρτήματα ή υποκαταστήματα και σε άλλες πόλεις της Ελλάδος τηρουμένων των διατάξεων της Τραπεζικής Νομοθεσίας.

Ο Συνεταιρισμός είναι αμιγώς πιστωτικός, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, θα ανακουφίζει οικονομικά τα μέλη του, θα αναπτύσσει μεταξύ αυτών το πνεύμα της οικονομίας και αποταμίευσης και θα επιδιώκει την βελτίωση και προστασία των διαφόρων κλάδων της Εθνικής οικονομίας και μάλιστα του εμπορίου, της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, όπως και κάθε άλλης επαγγελματικής ασχολίας. Για τον σκοπό αυτό:

1. Παρέχει εγγυήσεις και ασφάλειες υπέρ των μελών του προς άλλα πιστωτικά ιδρύματα, αλλά και προς οποιοδήποτε τρίτο νομικό ή φυσικό πρόσωπο για την λήψη υπ' αυτών δανείων πάσης φύσεως ως και για την έκδοση εγγυητικών επιστολών.
2. Παρέχει προς τα μέλη του γενικώς οικονομικές διευκολύνσεις προκειμένου αυτά να αναπτύξουν την οικονομική τους δραστηριότητα.
3. Δραστηριοποιείται στην επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση των μελών του για την ικανοποίηση των κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών αυτών, ως και κάθε άλλου τρίτου, μεταδίδοντας γνώσεις με διαλέξεις ή έντυπα κατάλληλα και σε θέματα οικονομικής συνεταιριστικής φύσης και γενικά ενεργεί κάθε πράξη η οποία τείνει στην ικανοποίηση των παραπάνω αναγκών και την ηθική και υλική βελτίωση των συνεταιίρων και για τον σκοπό αυτό διοργανώνει διαλέξεις και υποβάλλει υπομνήματα στις Αρμόδιες Αρχές.

Στον σκοπό του Συνεταιρισμού εμπίπτουν ενδεικτικά οι εξής εργασίες:

- α)
  - i) αποδοχή χρηματικών καταθέσεων κάθε είδους (σε Ευρώ ή συνάλλαγμα) όπως όψεως, ταμειυτηρίου, τρεχούμενων λογαριασμών, προθεσμιακών, ειδικών προθεσμιακών, καταθέσεων δημοσίων οργανισμών, τραπεζών, επενδύσεων χαρτοφυλακίου, αμοιβαίων κεφαλαίων, κ.α.
  - ii) ή με σκοπό την αύξηση των ίδιων διαθέσιμων σε Ευρώ και συνάλλαγμα, σύναψη κάθε είδους συμβάσεων.
- β)
  - i) χορήγηση δανείων και πιστώσεων κάθε είδους
  - ii) παροχή εγγυήσεων υπέρ τρίτων
  - iii) διαχείριση κοινοπρακτικών δανείων και συμμετοχή σε αυτά,
  - iv) πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
- γ)
  - i) έκδοση και πληρωμή επιταγών, σε Ευρώ και ξένο νόμισμα,
  - ii) έκδοση και πληρωμή εντολών προς και από το εσωτερικό και εξωτερικό και έκδοση πιστωτικών καρτών.
- δ)
  - i) παρακαταθήκη και ευρύτερα διαχείριση κινητής και ακίνητης περιουσίας τρίτων ή και ίδιας
  - ii) φύλαξη χρηματογράφων ή αντικειμένων παντός είδους ή γενικότερα επενδυτικών τίτλων και μίσθωση θυρίδων θησαυροφυλακίου.

- iii) φύλαξη ή είσπραξη για λογαριασμό τρίτων κάθε είδους αξιόγραφων και αξιών γενικά
  - iv) αγοραπωλησία εξωτερικού συναλλάγματος, πολύτιμων μετάλλων και γενικά όλες οι επιτρεπόμενες πράξεις εξωτερικού συναλλάγματος
  - v) αγοραπωλησία χρηματογράφων και γενικά επενδυτικών τίτλων στην χρηματαγορά ή κεφαλαιαγορά
  - vi) αντιπροσώπευση άλλων επιχειρήσεων, που έχουν τους ίδιους ή ανάλογους σκοπούς
- ε)
- i) παροχή υπηρεσιών συμβούλου σε χρηματοοικονομικά θέματα
  - ii) ίδρυση ή συμμετοχή σε επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής, τραπεζικής ή μη, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό,
  - iii) ίδρυση ή συμμετοχή σε εταιρίες επιχειρηματικού κινδύνου και χρηματιστηριακές
- στ)
- i) διαμεσολαβήσεις κάθε είδους στις αγορές χρήματος ή κεφαλαίου
  - ii) ίδρυση ή συμμετοχή σε Ασφαλιστικές και Χρηματιστηριακές εταιρείες, Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, διαχείρισεως Αμοιβαίων κεφαλαίων, εταιρείες συμβούλων διοίκησης επιχειρήσεων, μηχανογραφικών εφαρμογών και πληροφορικής κ.α.

Οι όροι χρηματοδότησης των μελών του, τα επιτόκια, οι προμήθειες, οι κανονισμοί λειτουργίας των υπηρεσιών που θα παρέχονται κλπ, ρυθμίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και θα αναπροσαρμόζονται πάντοτε κατόπιν αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.7. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Ο γενικός νόμος 602/1915 «περί συνεταιρισμών» αναφέρει πως οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί προορίζονται να συντελέσουν στην λύση του ζητήματος των εργατικών οικιών με την βοήθεια των δήμων ή του κράτους.

Οικοδομικός είναι ο συνεταιρισμός που έχει αποκλειστικό σκοπό την εξασφάλιση κατοικιών στα μέλη του, σε αστικές ή παραθεριστικές περιοχές και γενικά την αναμόρφωση, ανάπτυξη και εξυγίανση περιοχών κατοικίας προς όφελος μόνο των μελών του.

Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, σε αστικούς και παραθεριστικούς. **Αστικοί** είναι όσοι επιδιώκουν την απόκτηση κύριας κατοικίας από τα μέλη τους. Αυτά πρέπει να αποδειχθούν με υπεύθυνη δήλωση και αντίγραφο της φορολογικής δήλωσής τους ότι δεν έχουν κατοικία στον τόπο μόνιμης διαμονής ή αν διαθέτουν, ότι είναι ακατάλληλη. Αστικοί είναι και οι συνεταιρισμοί που αποσκοπούν στην αναμόρφωση, ανάπτυξη και εξυγίανση διαμορφωμένων περιοχών κύριας κατοικίας, όταν προβλέπονται τέτοιες ρυθμίσεις από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ). **Παραθεριστικοί** είναι οι συνεταιρισμοί που αποσκοπούν στην απόκτηση παραθεριστικής κατοικίας από τα μέλη που αποδεδειγμένα στερούνται, καθώς και οι συνεταιρισμοί αναμόρφωσης, ανάπτυξης και εξυγίανσης διαμορφωμένων περιοχών παραθεριστικής κατοικίας.

Το σοβαρότερο εμπόδιο στην ανάπτυξη των οικοδομικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα πρέπει να θεωρείται η δυσκολία εξεύρεσης της κατάλληλης και σε προσιτή τιμή οικοπεδικής έκτασης. Αυτή η δυσκολία συχνά επιτείνεται με μια λανθάνουσα διαμάχη μεταξύ του κράτους και ιδιωτών, οι οποίοι διεκδικούν διάφορες δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις και τις οποίες «διαθέτουν» για οικοπεδική χρήση σε απληροφόρητους συνήθως πολίτες ή συνεταιρισμούς.

Παρά τις δυσκολίες, όμως που συναντούν οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί δεν παύουν να αποτελούν πρόσφορο εργαλείο για λύση του στεγαστικού προβλήματος συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού. Έναν τέτοιο οικοδομικό συνεταιρισμό θα αναλύσουμε στην επόμενη ενότητα του παρόντος κεφαλαίου.

4.7.1. ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙ- ΚΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ, ΣΥΝ.Π.Ε.

Ο Συνεταιρισμός αυτός ιδρύθηκε το 1979 με την επωνυμία «Παραθεριστικός Οικοδομικός Συνεταιρισμός Περιφερειακών Υπαλλήλων Υπουργείου Εσωτερικών Νομού Αχαΐας», απεσπασμένων εξ άλλων υπηρεσιών στην Διεύθυνση Εσωτερικών και υπαλλήλων Νομαρχιακού Ταμείου Αχαΐας ΣΥΝ.Π.Ε.». Ο Συνεταιρισμός έχει έδρα του την Πάτρα και περιφέρεια τον Νομό Αχαΐας, έχει εμπορική ιδιότητα και οι σχέσεις μεταξύ του Οικοδομικού

Συνεταιρισμού και των συνεταίρων διέπονται από διατάξεις των σχετικών Νόμων και του καταστατικού. Για τα χρέη του Συνεταιρισμού δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση των συνεταίρων. Επίσης, η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι απεριόριστη.

Ο Συνεταιρισμός έχει σκοπό να αποκτήσουν τα μέλη του παραθεριστική κατοικία σε περιοχές που προβλέπονται γι' αυτή την χρήση από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο ή τις ζώνες οικιστικού ελέγχου της Κοινότητας Λακκόπετρας του Νομού Αχαΐας, ή με οποιονδήποτε τρόπο στεγαστική ή όχι εξυπηρέτηση αυτών χωρίς την διανομή κερδών αντί να κατανέμονται στο τακτικό και έκτακτο αποθεματικό. Γενικότερα, να λαμβάνει μέριμνα για τα ζητήματα στέγασης των συνεταίρων.

Προς εκπλήρωση του σκοπού του ο Συνεταιρισμός μπορεί να προβαίνει στις παρακάτω ενέργειες:

- 1) Να συνάπτει οποιασδήποτε μορφής δάνεια μέσω τραπεζών ή άλλου χρηματοδότη φυσικού ή νομικού προσώπου, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με σκοπό την στεγαστική εξυπηρέτηση των μελών του.
- 2) Να εξασφαλίζει στέγη για τα μέλη του με τους παρακάτω τρόπους:
  - α. Με παραγωγή κατοικιών από ενιαίο ασφαλιστικό φορέα
  - β. Με διανομή αυτοτελών οικοπέδων για την ανέγερση κατοικιών από τα μέλη της.
  - γ. Με απ' ευθείας αγορά έτοιμων κατοικιών.
- 3) Να προβαίνει όπου συντρέχει περίπτωση:
  - α. Στην σύναψη συμβάσεων όπου θ' ανατίθεται η μελέτη, η τοπογράφηση, η ρυμοτόμηση και η κατάτμηση οικοπεδικών εκτάσεων σε άρθρα και οικοδομήσιμα οικόπεδα και κοινόχρηστους χώρους, ως και η ανοικοδόμηση μεμονωμένων κατοικιών ή πολυκατοικιών και κτιρίων κοινής χρήσης και ωφέλειας.
  - β. Στην μελέτη και εκτέλεση έργων κοινής εξυπηρέτησης, ωφέλειας και εξωραϊστικών του οικισμού, ως και βελτίωση και συμπλήρωση των κατοικιών των συνεταίρων ή των ιδιόκτητων οικιών αυτών.
  - γ. Στην προμήθεια και διανομή τοις μετρητοίς ή επί πιστώσει στους συνεταίρους, αναλόγως των αναγκών τους, οικοδομικών υλικών για τις οικοδομικές ανάγκες τους.

- δ. Στην σύναψη συμβάσεων προμήθειας, με βιομηχανικούς, βιοτεχνικούς και εμπορικούς οίκους, ή άλλων ανάλογων οργανισμών ή φυσικών ή νομικών προσώπων προς παροχή απ' ευθείας στα μέλη του Συνεταιρισμού και με συμφέροντες όρους, οικοδομικών υλικών.
  - ε. Στην αγορά ή μίσθωση αποθηκών και μεταφορικών μέσων χρήσιμων για την εναποθήκευση, μεταφορά και διάθεση των διανεμηθέντων υλικών.
  - στ. Στην κατάρτιση κανονισμών, εντός των πλαισίων του Νόμου που γίνονται αποδεκτοί από τους συνεταίρους στις ακόλουθες περιπτώσεις:
    - 1. Ανέγερση πολυκατοικιών και διανομή διαμερισμάτων
    - 2. Δημιουργία θερινών συνοικισμών
- 4) Ο Συνεταιρισμός μπορεί να προβαίνει μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σε κάθε σύμβαση, ενέργεια και εργασία, που κρίνεται αναγκαία για την εκπλήρωση των γενικών και ειδικών σκοπών του Συνεταιρισμού, τηρώντας βέβαια τις σχετικές διατάξεις.

Κατά την εκπλήρωση του σκοπού του ο Συνεταιρισμός υποχρεούται να προσαρμόζει τα προγράμματά του, σύμφωνα με το γενικότερο στεγαστικό και οικιστικό πρόγραμμα του Κράτους όπως αυτό καθορίζεται από τον νόμο ή τις εκδιδόμενες Υπουργικές αποφάσεις.

4.8. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΚΙ ΑΛΛΗΛΟΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Η κατηγορία του συνεταιρισμού αυτού διέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία περί αστικών συνεταιρισμών (Ν. 602/1915 αρχικά και Ν 1667 από το 1986) και από το ΝΔ 400/1970 (ΦΕΚ Α 10/17-1-1970) «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως», καθώς και από τις τροποποιήσεις και συμπληρώσεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας που ακολούθησαν. Σύμφωνα με τον νόμο η άσκηση της αμοιβαίας ασφάλισης ή αυτασφάλισης προς κάλυψη κινδύνων αναγομένων αποκλειστικά στην ενάσκηση κάποιου επαγγέλματος επιτρέπεται κατόπιν αδείας του Υπουργού Εμπορίου μόνον υπό Αλληλοασφαλιστικών Ταμείων Συνεταιρισμών, τα μέλη των οποίων πρέπει να ασκούν το αυτό επάγγελμα.

Εξετάζοντας λοιπόν την κατηγορία των συνεταιρισμών αυτών θα μπορούσαμε να πούμε ότι περιγράφονται δύο τύποι συνεταιρισμών. Ο ένας είναι

στην κυριολεξία αλληλασφαλιστικός γιατί παρέχει κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων, ενώ ο άλλος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως συνεταιρισμός υπηρεσιών. Συγκεντρώνει τις ασφαλιστικές εισφορές των μελών του και τις καταθέτει στο Ι.Κ.Α, το οποίο στην συνέχεια παρέχει την ασφαλιστική κάλυψη.

Για παράδειγμα την δυνατότητα ίδρυσης ασφαλιστικών συνεταιρισμών για κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων αξιοποίησαν οι ιδιοκτήτες λεωφορείων υπεραστικών και αστικών Κ.Τ.Ε.Λ. (Κοινών Ταμείων Εισπράξεως Λεωφορειούχων). Σ' αυτό πρέπει να συντέλεσε και η παραδοσιακή άσκηση του επαγγέλματος σε βάση κοινοπρακτική μέσω του ΚΤΕΛ, καθώς και η συνεταιριστική παράδοση στον προμηθευτικό τομέα (καύσιμα, λιπαντικά, ελαστικά, ανταλλακτικά κλπ).

Στην Ελλάδα υπάρχουν 2 ομάδες ασφαλιστικών συνεταιρισμών, που καλύπτουν τα ΚΤΕΛ της Βόρειας και Νότιας Ελλάδας. Κάθε μια από τις 2 ομάδες ίδρυσε τον ασφαλιστικό συνεταιρισμό της, με έδρα τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα αντίστοιχα. Υπάρχει και ένας συνεταιρισμός του ΚΤΕΛ Ιωαννίνων που είναι ανεξάρτητος.

Οι λεωφορειούχοι επέλεξαν την συνεταιριστική αλληλασφάλιση έναντι της ασφάλισης τους στις υφιστάμενες εμπορικές εταιρείες, διότι εκτιμούν ότι έτσι καλύπτονται με το 1/3 του κόστους και διότι τα ασφάλιστρα παραμένουν δική τους περιουσία. Επιπλέον, επειδή συνήθως οδηγούν οι ίδιοι τα λεωφορεία, είναι προσεκτικοί και έτσι αποφεύγονται οι ζημιές. Ένα τέτοιο αντιπροσωπευτικό συνεταιρισμό θα παρουσιάσουμε στην επόμενη ενότητα του κεφαλαίου αυτού.

4.8.1. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΚΤΕΛ

Ο Συνεταιρισμός ιδρύθηκε το 1973 και το 1988 προσάρμοσε το καταστατικό του στον Ν.1667/1986. Ο ακριβής τίτλος του είναι <<Αλληλοασφαλιστικός Συνεταιρισμός Ιδιοκτητών Υπεραστικών Λεωφορείων Δημόσιας Χρήσεως, μετόχων ΚΤΕΛ Νομού Αχαΐας>> και έχει ως έδρα του την Πάτρα επί της οδού Αγίου Ανδρέου 55.

Ο Συνεταιρισμός παρέχει κάλυψη κινδύνων αστικής ευθύνης των αυτοκινήτων Δ.Χ. των μελών του, ως ασφαλιστική επιχείρηση α' βαθμού, τουλάχιστον μέχρι του ύψους των ορίων που καθορίζονται εκάστοτε από την αρ-

μόδια αρχή. Ειδικότερα καλύπτονται οι κίνδυνοι για σωματικές βλάβες τρίτων μέχρι ποσού 10 εκ. δρχ. και για υλικές ζημιές τρίτων μέχρι 2 εκ. δραχμές. Για πυρκαϊά γίνεται ασφάλιση από 500 χιλ. δρχ. μέχρι 5 εκ. δρχ. Σε περίπτωση ατυχήματος εξαιτίας υπαιτιότητας ο Συνεταιρισμός δεν συμμετέχει στην ζημιά, όταν δεν υπερβαίνει τις 200 χιλ. δρχ. Καλύπτει το 50% στις ζημιές από 200 μέχρι 400 χιλ. δρχ. και 75% στις άνω των 400 χιλ. δρχ.

Επίσης ο Συνεταιρισμός είναι μέλος του πανελλαδικού Αλληλασφαλιστικού Συνεταιρισμού Αθηνών, στον οποίο αυτασφαλίζει τους κινδύνους που αναλαμβάνει, καθώς και τους κινδύνους για σωματικές βλάβες και υλικές ζημιές προς τρίτους πέραν των ποσών των 6 και 2 εκ. δρχ. αντίστοιχα.

Η συνεταιριστική μερίδα ορίστηκε στα 100 χιλ. δρχ. ανά λεωφορείο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των ιδιοκτητών, οι οποίοι διαθέτουν μια ψήφο ανά λεωφορείο. Η ευθύνη είναι τριπλάσια της μερίδας. Κάθε μήνα καταβάλλεται ένα ασφάλιστρο ανα λεωφορείο της τάξης των 1.000 δρχ. εκ του οποίου ένα τμήμα αποδίδεται ως αυτασφάλιστρο στον Πανελλαδικό Συνεταιρισμό.

Τέλος θα πρέπει να σημειώσουμε πως το καταστατικό του Συνεταιρισμού περιέχει και τον Ειδικό κανονισμό κάλυψης των ζημιών και της αστικής ευθύνης των μελών του.

4.9. ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Η συμμετοχή της γυναίκας στους συνεταιρισμούς ήταν μηδαμινή ως ανύπαρκτη μέχρι το 1983, όπου ψηφίστηκε ο Νόμος 1361/1983 για τις Αγροτικές Συνδικαλιστικές Οργανώσεις (Α.Σ.Ο.), με τον οποίο αναγνωρίζεται για πρώτη φορά η εξομοίωση ανδρών και γυναικών. Παρόλα αυτά, ενώ τα τελευταία χρόνια άλλαξε η νομοθεσία περί συνεταιρισμών υπέρ των γυναικών, η συμμετοχή τους είναι πολύ μικρή. Σε σύνολο 705.206 συνεταιρισθέντων μελών, μόνο 74.104 είναι γυναίκες μέλη συνεταιρισμών (ποσοστό 10,5%).

Ακόμα, στα πλαίσια του Νόμου 1667/1987 οι γυναίκες μπορούν επίσης να ιδρύσουν οι ίδιες αμιγείς γυναικείους αγροτουριστικούς, βιοτεχνικούς, χειροτεχνικούς κλπ συνεταιρισμούς. Όπως φαίνεται λοιπόν σήμερα η αιτία δεν βρίσκεται πλέον σε νομικούς θεσμικούς περιορισμούς, αλλά θα πρέπει να αναζητηθεί στην διαμορφωτική νοοτροπία και αντίληψη για την θέση και τον ρόλο της γυναίκας και τον τρόπο με τον οποίο αναμένεται να συμπεριφερθεί.

Το καθιερωμένο πρότυπο της γυναίκας ήταν και είναι αυτό της μάνας, νοικοκυράς που θα ασχοληθεί είτε με τις εργασίες του σπιτιού ή με κάποια απασχόληση στην οικογένεια. Η εκπροσώπηση όμως της οικογένειας στο πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό χώρο ανήκει παραδοσιακά στον άνδρα. Η Ελληνίδα γυναίκα σ' όλα αυτά δεν θα πρέπει να είναι αδρανής, αλλά να οργανωθεί. Όταν λέμε οργάνωση εννοούμε να ενταχθεί, να γίνει ενεργό μέλος στο συνεταιρισμό που υπάρχει ήδη στην περιοχή της ή ακόμη να δημιουργήσει δικό της συνεταιρισμό, ώστε να αξιοποιήσει τις ικανότητες και τον ελεύθερο χρόνο που διαθέτει.

Εξάλλου, ο συνεταιρισμός είναι μια ελεύθερη ένωση προσώπων που με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των μελών της σκοπεύει να εξυπηρετήσει και να προαγάγει την ιδιωτική οικονομία των μελών του και να βοηθήσει στην εξύψωση του βιοτικού, επαγγελματικού και πολιτιστικού τους επιπέδου. Αυτό σημαίνει πως ο συνεταιρισμός δεν κάνει διάκριση φύλου, θρησκείας, κόμματος. Έτσι, πολλά άτομα με κάποια κοινά ενδιαφέροντα, κοινές ασχολίες και κοινούς στόχους μπορούν να αποφασίσουν, να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν ένα συνεταιρισμό, τηρώντας κάποιες τυπικές υποθέσεις και διαδικασίες που απαιτούνται.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθούν οι κυριότεροι παράγοντες που μέχρι τα τελευταία χρόνια εμπόδιζαν την ενεργή συμμετοχή των γυναικών στους συνεταιρισμούς κι οι οποίοι είναι οι ακόλουθοι:

- 1) **Έλλειψη χρόνου:** Αν αναλογιστεί κανείς ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες απασχολούνται περίπου 16 με 17 ώρες οι γυναίκες και αυτό διότι παράλληλα με την φροντίδα του σπιτιού και των παιδιών, έχουν και όλες τις άλλες αγροτικές εργασίες, οι οποίες ας σημειωθεί, ότι εξακολουθούν να γίνονται με παραδοσιακές μεθόδους, γεγονός που επιβαρύνει ακόμα περισσότερο την γυναίκα. Και στις βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες, αν και τα πράγματα είναι σαφώς καλύτερα από πλευράς συνθηκών, ο τριπλός ρόλος της γυναίκας (εργαζόμενη, μητέρα, νοικοκυρά) δεν της αφήνει περιθώρια χρόνου για παραγωγικότερη εργασία.
- 2) **Ύπαρξη νομικών εμποδίων:** Πολλές χώρες έχουν νόμους, οι οποίοι δημιουργούν ανισότητες σε βάρος των γυναικών σε πολλά επίπεδα, όπως στο μισθολογικό, στο ιδιοκτησιακό και στα προσωπικά τους δικαιώματα.

- 3) **Η ύπαρξη παραδοσιακών εμποδίων:** Οι παραδοσιακοί ρόλοι, τα ήθη και τα έθιμα και οι θρησκευτικές πεποιθήσεις καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό και την κοινωνική συμπεριφορά σε ό,τι αφορά τον ρόλο της γυναίκας.
- 4) **Η έλλειψη εκπαίδευσης:** Στις αναπτυσσόμενες χώρες υπάρχει σημαντική διαφορά στο πολιτισμικό επίπεδο μεταξύ ανδρών και γυναικών. Οι γυναίκες έχουν την δυνατότητα να ενημερωθούν γύρω από θέματα υγιεινής, διατροφής, φροντίδας των παιδιών, ελέγχου των γεννήσεων κλπ, σπανίως όμως παρακολουθούν τα καινούργια εκπαιδευτικά προγράμματα για την σύγχρονη τεχνολογία, την οργάνωση και διοίκηση των συνεταιρισμών, τις καινούργιες μεθόδους και τεχνικές κλπ.

Χωρίς αμφιβολία, το συνεταιριστικό κίνημα, απαιτεί από κοινού προσπάθεια και εργασία τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών. Σε πολλές περιοχές της χώρας μας άρχισε να εμφανίζεται πλέον το φαινόμενο της δημιουργίας γυναικείων συνεταιρισμών, γεγονός που προσφέρει την δυνατότητα στις γυναίκες για άμεσα οικονομικά οφέλη, για απόκτηση εμπειριών και για απόδειξη των ικανοτήτων τους.

4.9.1. ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΔΕΣΜΑΤΩΝ (CATERING)

Μετά από έρευνα στον νομό Αχαΐας βρέθηκε ότι υπάρχει ένας γυναικείος συνεταιρισμός με έδρα τα Βραχνεϊκά, στον οποίο ζουν και εργάζονται γυναίκες της περιοχής Βραχνεϊκών και θεωρείται ότι έχει πετύχει αρκετούς από τους κύριους στόχους του. Υπάρχει, επίσης, ακόμη ένας στην Κλειτορία, αλλά είναι στην αρχή της δημιουργίας του, καθόλου οργανωμένος και έχει ως αντικείμενο την δημιουργία παραδοσιακών κούκλων «τσολιαδάκια».

Ο Συνεταιρισμός στα Βραχνεϊκά συστάθηκε με την επωνυμία «Γυναικείος Συνεταιρισμός παρασκευής, διανομής και πώλησης εδεσμάτων, κατόπιν παραγγελίας (ειδικού σκοπού) Catering». Είναι ο μόνος που ασχολείται με το αντικείμενο του Catering, οι υπόλοιποι έχουν απλώς εστιατόριο. Πλησιέστερος είναι ο Γυναικείος Συνεταιρισμός Βόλου που δημιουργήθηκε τον Οκτώβριο του 1994 για πρώτη φορά ως ομάδα. Σαν ομάδα συνέχισε από τότε και για τρία χρόνια. Έγινε Συνεταιρισμός από τον Νοέμβριο του 1997 με 40 μέλη. Έχει έδρα τα Βραχνεϊκά- Κοινότητα Σταυροπουλίου.

Τον Οκτώβριο του 1994 που έγινε η πρώτη συνάντηση ήταν 100 γυναίκες συγκεντρωμένες. Στην συνέχεια ο αριθμός τους λιγόστευε στις 75 κ.ο.κ. Σήμερα στον Συνεταιρισμό εργάζονται 22 γυναίκες, από τις οποίες οι 15 έχουν εκπαιδευτεί. Στην πρώτη τους συνάντηση έγραψε η καθεμιά την γνώμη της για το τι ήθελαν ακριβώς να ασχοληθεί η ομάδα τους. Αποφασίστηκε η δημιουργία Catering, δηλαδή ένα είδος μπουφέ που θα περιελάμβανε μόνο παραδοσιακά φαγητά και γλυκά και θα έπαιρνε παραγγελίες από τα σπίτια ή από οποιουδήποτε αλλού.

Στην αρχή πήραν μέρος 8 κοινότητες από τις οποίες τώρα έχουν μείνει οι τρεις: Βραχνεϊκα, Μονοδένδρι, Μιντιλόγλι. Τα βήματα που ακολουθήθηκαν για τη σύσταση και λειτουργία του Συνεταιρισμού είναι:

1) Μια προκαταρκτική μελέτη ίδρυσης συνεταιριστικής μονάδας δημιουργίας παραδοσιακών φαγητών-γλυκών. Η μελέτη αυτή παρουσιάστηκε στην Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και περιελάμβανε προϋπολογισμούς με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια έτσι ώστε να υπάρξει διαυγέστερη εικόνα της ζωής του Συνεταιρισμού.

2) Σύνταξη του καταστατικού και υπογραφή του από δεκαπέντε τουλάχιστον γυναίκες

3) Καταχώρηση του καταστατικού στο Μητρώο Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου που εδρεύει ο Συνεταιρισμός. Με την έγκριση του Ειρηνοδίκη και την καταχώρηση στο Μητρώο Συνεταιρισμών, ο γραμματέας του Ειρηνοδικείου υποχρεούται μέσα σε 30 ημέρες να στείλει αντίγραφο του καταστατικού με την ερμηνεία καταχώρησης και τον αριθμό μητρώου στη Κοινότητα Βραχνεϊκων, στην Νομαρχία Αχαΐας και στην υπηρεσία συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Με την καταχώρηση λοιπόν ο Συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα και την εμπορική ιδιότητα. Χαρακτηρίζεται ως υπό σύσταση Συνεταιρισμός, γιατί μέχρι να μπορέσουν οι γυναίκες να πάρουν χρήματα από το Υπουργείο Ισότητας και το Γραφείο Γυναικών της Ε.Ο.Κ. είναι αναγκασμένες να δουλεύουν η καθεμιά χωριστά στο σπίτι της και όχι στο εργαστήριο τους. Όλα τα προκαταρκτικά είχαν γίνει και ο Συνεταιρισμός άρχισε να λειτουργεί κανονικά και νόμιμα από τον Σεπτεμβρίου του 1997.

Στην αρχή δημιουργίας του Συνεταιρισμού, τους συμπαραστάθηκαν οι τοπικοί κρατικοί φορείς και την πρωτοβουλία την είχε η κοινωνική λειτουργός

και ο Πρόεδρος της Κοινότητας στο 2^ο Συμβούλιο περιοχής. Μάλιστα στην Τοπική ένωση Δήμου και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ) αναφέρθηκαν οι γυναίκες του Συνεταιρισμού για να μπορέσουν να πάρουν χρήματα για τα έργα υποδομής.

Οι 15 από τις 22 γυναίκες, που είναι εκπαιδευμένες, έχουν εξασκηθεί σε 6ωρα σεμινάρια πρακτικής άσκησης και σε 3ωρα θεωρίας (Λογιστική, Μάρκετινγκ, Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων κ.α.). Τα σεμινάρια διήρκεσαν από τον Οκτώβριο ως τον Φεβρουάριο μήνα (συνολικά 300 ώρες). Στην πρακτική τους άσκηση έφτιαχναν παραδοσιακά φαγητά με ελαιόλαδο και γλυκά.

Στόχος του Συνεταιρισμού γενικότερα είναι η ένταξη των υποαπασχολούμενων γυναικών στην παραγωγή, η ενίσχυση του οικογενειακού τους εισοδήματος, η ανύψωση του βιοτικού, επαγγελματικού και πολιτιστικού επιπέδου τους, αλλά και παράλληλα και μια συμβολή για την αναβάθμιση και ανάπτυξη της περιοχής των Βραχνεϊκών.

Για την υλοποίηση των στόχων κάθε γυναίκα –μέλος αναλαμβάνει να φτιάξει στο σπίτι της ένα σπιτικό παραδοσιακό φαγητό. Όμως, καθεμία αναλαμβάνει κάθε φορά διαφορετικό φαγητό για να φτιάξει και όχι μόνο αυτό που φτιάχνει καλύτερα. Βασικό συστατικό του φαγητού είναι το ελαιόλαδο και κάθε άλλο είδος δεν χρησιμοποιείται (σπορέλαιο, καλαμποκέλαιο κ.α.). Τα φαγητά του Συνεταιρισμού ξεχωρίζουν για την αισθητική τους εμφάνιση, την καθαριότητα, την καλή τους ποιότητα, την παραδοσιακή τους μορφή και στο ότι φτιάχνονται με πάρα πολύ αγνά συστατικά. Απαγορεύεται ρητά, σαν κανονισμός του Συνεταιρισμού, η δημιουργία γρήγορων φαγητών (fast food) ή ξενόφερτων, τα οποία δεν τα υποστηρίζουν καθόλου. Έτσι, απαγορεύονται π.χ η δημιουργία πίτσας, πάστας, τoστ, τούρτας κ.α. Επιτρέπονται μόνο τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΦΑΓΗΤΑ, αφού αυτός είναι και ο σκοπός τους, η επιστροφή στα γνήσια πατροπαράδοτα, υγιεινά φαγητά που έφτιαχναν οι παλαιότερες νοικοκυρές (παραδοσιακές πίτες, μousακάς, μπακλαβάς κ.α.).

Η ίδρυση του Γυναικείου Συνεταιρισμού επέφερε αλλαγές που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν θετικές τόσο για τις γυναίκες όσο και για την περιοχή των Βραχνεϊκών. Καταρχήν δόθηκε η ευκαιρία στις γυναίκες να έχουν μια δουλειά μέσα στο σπίτι τους, να αποκτήσουν προσωπικό εισόδημα, να εξοικειωθούν με τις συλλογικές λειτουργίες να αποκτήσουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στην πράξη.

Ολόκληρη η περιοχή συμπεριλήφθηκε στα προγράμματα ανάπτυξης και οι γυναίκες έβαλαν ένα λιθαράκι στην ανάπτυξη της περιοχής και στην διατήρηση της πολιτιστικής μας παράδοσης παρά τον γρήγορο ρυθμό της καθημερινής ζωής. Ο κοινωνικός ρόλος του Συνεταιρισμού στα Βραχνεία είναι πολύ σημαντικός, γιατί πρώτα απ' όλα μέσα από τις δραστηριότητες του αναπτύσσεται το πνεύμα της συλλογικότητας και της δημοκρατίας. Έτσι, οι γυναίκες μέσα από την δραστηριοποίηση τους στο Συνεταιρισμό μαθαίνουν να δρουν και να σκέφτονται συλλογικά. Η καθημερινή επαφή με αυτό το πνεύμα της συλλογικότητας τις κάνει να το μεταφέρουν σε όλους τους τομείς της καθημερινής τους ζωής, προσωπικές σχέσεις, οικογενειακές κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

«ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ»

5.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τη διάρκεια της έρευνας και της προσπάθειάς μας να φέρουμε εις πέρας το ιδιόμορφο αυτό θέμα, γνωρίσαμε πολλούς ενδιαφέροντες, στην δομή και στην οργάνωση, συνεταιρισμούς και ήρθαμε σε επαφή και μιλήσαμε με σπουδαία και αξιόλογα άτομα, υπεύθυνα στην εργασία τους και σαφώς επανδρωμένα με την συνεταιριστική ιδέα.

Προκειμένου να διευκολυνθούν και οι δυο πλευρές, από την μια εμείς στην αναζήτηση των χρήσιμων πληροφοριών και από την άλλη πλευρά τα στελέχη των συνεταιριστικών οργανώσεων να είναι σε θέση να μας παρέχουν τις πληροφορίες αυτές, καταρτίσαμε ένα σχετικό με το θέμα ερωτηματολόγιο. Με την βοήθεια αυτού του ερωτηματολογίου αποκομίσαμε, χωρίς αυτό να ήταν ο αρχικός επιδιωκόμενος σκοπός, σπουδαίες και ενδιαφέροντες συνεντεύξεις, τις οποίες θεωρήσαμε σκόπιμο ότι έπρεπε να αποτυπωθούν σε αυτό το χαρτί, ώστε να μοιραστούμε την εμπειρία μας αυτή.

Την περίοδο αυτή επισκεφτήκαμε πολλούς συνεταιρισμούς, παρόλα αυτά οι συνεντεύξεις προέρχονται μόνο από τρεις απ' αυτούς για το λόγο ότι οι υπόλοιποι αρνήθηκαν να συνεργαστούν σε αυτό το σημείο. Οι συνεντεύξεις αυτές είναι οι παρακάτω.

5.2. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ κ. ΛΑΖΑΡΗ

Βρεθήκαμε στις 10/7/2002 στην οδό Παντανάσσης 3, όπου στεγάζεται η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών και επισκεφτήκαμε στον πρώτο όροφο του κτιρίου, τον Διευθυντή κ. Λάζαρη, με τον οποίο είχαμε την παρακάτω συζήτηση:

ΕΜΕΙΣ: Κύριε Λάζαρη, αρχικά θα μπορούσατε να μας πείτε πότε και από ποιους ιδρύθηκε η Ένωση;

κ. ΛΑΖΑΡΗΣ: Χαίρομαι που ξεκινάμε αυτή την συζήτηση με αυτή την συγκεκριμένη ερώτηση, γιατί μου δίνετε την ευκαιρία να μιλήσω για τους ιδρυτές της. Λοιπόν, η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών ιδρύθηκε το 1918 με πρωτοβουλία των γεωργικών συνεταιρισμών Αγίου Βασιλείου, Αγίου Γεωργίου στο Ρίο, Αλισσού, Βραχναϊκών, Καμινίων στον Άγιο Σπυρίδωνα, Ζαρουχλείκων, Σουδανείκων και Τσουκα-

λείκων στον Άγιο Γεώργιο. Όμως δεν ιδρύθηκε με την παρούσα επωνυμία, αλλά με την επωνυμία «Γεωργική Συνεταιριστική Τράπεζα».

ΕΜΕΙΣ: Με ποια προϊόντα κυρίως δραστηριοποιείται η Ένωση;

κ. Λ.: Κυρίως ασχολούμαστε με την κορινθιακή σταφίδα. Εκτός όμως από την σταφίδα διαχειριζόμαστε ελαιόλαδο, διάφορα εσπεριδοειδή, τυριά, πατάτες, σπυροκηπευτικά, την βιομηχανική ντομάτα, κρασιά, καθώς και άλλα απαραίτητα για τα μέλη μας γεωργικά προϊόντα.

ΕΜΕΙΣ: Σε ποιους κυρίως απευθύνονται τα προϊόντα σας;

κ. Λ.: Τα προϊόντα μας απευθύνονται σε καταναλωτές, ιδιαίτερα χαμηλών εισοδηματικών τάξεων, στην περιοχή των Πατρών και ευρύτερα στον υπόλοιπο Νομό Αχαΐας. Τα τελευταία χρόνια όμως και πέρα από το νομό αυτό.

ΕΜΕΙΣ: Δηλαδή, διαθέτεται υποκαταστήματα και πέρα από τον Νομό Αχαΐας;

κ. Λ.: Η Ένωση διαθέτει δυο υποκαταστήματα, το πρώτο στην κάτω Αχαΐα και το άλλο στην Αθήνα. Με το υποκατάστημα στην Αθήνα αποκομίσαμε ένα ποσοστό καταναλωτών και στον νομό Αττικής.

ΕΜΕΙΣ: Διαθέτει η Ένωση κάποιες εγκαταστάσεις;

κ. Λ.: Η Ένωση διαθέτει ένα οινοποιείο - εμφιαλωτήριο, όπου γίνεται η επεξεργασία της κορινθιακής σταφίδας. Επίσης διαθέτει ένα πρατήριο οίνων, τυροκομείο, ψυγεία, συσκευαστήριο πατάτας, πρατήριο λαχαναγοράς, τυποποιητήριο ελαιόλαδου, καθώς και αποθήκες για τα εφόδια.

ΕΜΕΙΣ: Πόσοι συνεταιρισμοί αποτελούν μέλη της Ένωσης σήμερα;

κ. Λ.: Η Ένωση έχει 93 συνεταιρισμούς ως μέλη και περίπου 8.000 φυσικά πρόσωπα. Βέβαια, υπήρχαν περιπτώσεις διάλυσης, αλλά ήταν λίγες περιπτώσεις και μεμονωμένες.

ΕΜΕΙΣ: Ποιες οι προϋποθέσεις για να γίνει κάποιος μέλος της Ένωσης;

κ. Λ.: Για να γίνει κάποιος συνεταιρισμός μέλος πρέπει πρώτα να έχει ως έδρα την Πάτρα και να μην είναι μέλος άλλης Ένωσης.

ΕΜΕΙΣ: Τα μέλη αυτά τι δικαιώματα έχουν από την Ένωση;

κ. Λ.: Τα μέλη μπορούν να συμμετέχουν πρώτα στις γενικές και τοπικές συνελεύσεις, στα όργανα διοίκησης, σε σεμινάρια και συνέδρια, σε περιφερειακές ή τοπικές συσκέψεις, καθώς επίσης και σε προγράμματα εκπαίδευσης που διοργανώνει η Ένωση και η ΠΑΣΕΓΕΣ. Επίσης, μπορούν να χρησιμοποιούν μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, εγκαταστάσεις και μηχανήματα που ανήκουν στην Ένωση. Επιπλέον, με αίτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο μπορούν να ζητούν πληροφορίες σχετικά με την πορεία της Ένωσης, αντίγραφα ισολογισμού και λογαριασμού κερδών-ζημιών, καθώς και να λαμβάνουν γνώση για τις αποφάσεις της Ένωσης. Βέβαια, κύριο δικαίωμά τους είναι η συμμετοχή τους στο καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης. Όμως, τα μέλη αυτά έχουν και υποχρεώσεις.

ΕΜΕΙΣ: **Δηλαδή, τι εννοείτε;**

κ. Λ.: Θα πρέπει να υπερασπίζονται και να εξυπηρετούν τα συμφέροντα της Ένωσης και να συμμορφώνονται με το καταστατικό, τους κανονισμούς εργασιών και με τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και των υπόλοιπων οργάνων. Πρέπει, ακόμη, να καταβάλουν έγκαιρα τη συνεταιριστική τους μερίδα για την κάλυψη των έκτακτων ζημιών της Ένωσης.

ΕΜΕΙΣ: **Σε ποια περίπτωση μπορεί να αποκλειστεί κάποιο μέλος;**

κ. Λ.: Ένα μέλος μπορεί να αποκλειστεί όταν βλάπτει, με πρόθεσή του, τα συμφέροντα της Ένωσης και αρνείται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του απέναντι σε αυτή. Επίσης, όταν είναι μέλος σε άλλη Ένωση.

ΕΜΕΙΣ: **Μετά τον αποκλεισμό τους τα μέλη αυτά έχουν δικαιώματα από την Ένωση;**

κ. Λ.: Έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την επιστροφή της συνεταιριστικής του μερίδας, καθώς και να τους καταβληθεί το καθαρό πλεόνασμα της ετήσιας διαχείρισης.

ΕΜΕΙΣ: **Ποια είναι η γνώμη σας για τον Νόμο περί Γεωργικών Συνεταιρισμών που ισχύει σήμερα; Νομίζετε ότι διευκολύνει ή εμποδίζει την ανάπτυξη αυτών των συνεταιρισμών;**

κ. Λ.: Πιστεύω ότι ο Νόμος αυτός είναι αναχρονιστικός και ότι εμποδίζει την ανάπτυξη των συνεταιρισμών καθώς και κάθε πρόοδο στην

ύπαιθρο. Χρειάζεται για να βελτιωθεί να γίνουν τροποποιήσεις, προκειμένου να γίνει πιο σύγχρονος και πιο δημοκρατικός.

ΕΜΕΙΣ: Επίσης, θεωρείτε σημαντικό τον ρόλο της ΠΑΣΕΓΕΣ στην λειτουργία και την ανάπτυξη των αγροτικών συνεταιρισμών;

κ. Λ.: Είναι σημαντικός ο ρόλος της στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών, αφού η ΠΑΣΕΓΕΣ καταρτίζει ένα πανελλήνιο αναπτυξιακό πρόγραμμα και υποδεικνύει πρακτικά μέτρα για την εφαρμογή του.

ΕΜΕΙΣ: Τι προτείνετε για τον εκσυγχρονισμό αυτών των συνεταιρισμών;

κ. Λ.: Όπως ανέφερα και προηγούμενα, θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί ο υπάρχων Νόμος. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει η απαραίτητη κρατική οικονομική και ηθική βοήθεια, καθώς απαιτείται και η απαγκίστρωση των συνεταιρισμών από την ΑΤΕ και η ανάθεση σε αυτούς της άσκησης της αγροτικής πίστης. Τέλος, προτείνω να συγχωνευτούν όλοι οι συνεταιρισμοί που υπάρχουν σε κάθε κοινότητα ή δήμο, ανεξάρτητα από το σκοπό και το αντικείμενό τους, σε ένα ενιαίο συνεταιρισμό μεικτής μορφής.

ΕΜΕΙΣ: Ποια είναι η γνώμη σας για τον ανταγωνισμό μεταξύ των συνεταιρισμών και των ιδιωτικών επιχειρήσεων;

κ. Λ.: Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί κάθε βαθμού παρουσιάζουν μειωμένη ανταγωνιστικότητα έναντι των ιδιωτικών επιχειρήσεων. Αυτό οφείλεται κυρίως στις συχνές αλλαγές της συνεταιριστικής νομοθεσίας, που πραγματοποιούσαν οι εκάστοτε κυβερνήσεις και που επέδρασαν πολλές φορές αρνητικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών αυτών. Επίσης, οι συνεταιρισμοί αυτοί στερούνται επαρκών ιδίων κεφαλαίων, διότι συνήθως έχουν μικρό αριθμό μελών με μικρή συνεταιριστική μερίδα και απροθυμία να επενδύσουν τυχόν κέρδη στην ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Τέλος, πρέπει να αναφέρω την έλλειψη συνεργασίας που παρατηρείται μεταξύ των συνεταιρισμών και καμία φορά ο ενδοσυνεταιριστικός ανταγωνισμός στην κατασκευή έργων υποδομής ή στην εμπορία αγροτικών προϊόντων οδηγεί σε υψηλό σταθερό κόστος λειτουργίας τους.

ΕΜΕΙΣ: Πώς βλέπετε το μέλλον των αγροτικών συνεταιρισμών μέσα στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς και της ύπαρξης του ενιαίου νομίσματος;

κ. Λ.: Η συμμετοχή της ελληνικής οικονομίας στην ΟΝΕ (Οικονομική Νομισματική Ένωση) συνεπάγεται και ριζική αλλαγή στις συνθήκες και τα πλαίσια μέσα στα οποία θα διεξάγονται οι οικονομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οι συνεταιρισμοί θα υποστούν άμεσα τις συνέπειες του εντεινόμενου ανταγωνισμού, που συνεπάγεται αυτή η ενοποίηση. Πιο συγκεκριμένα, οι συνεταιρισμοί θα πρέπει να προσαρμοστούν πάνω στα σύγχρονες ανάγκες, δηλαδή την δημιουργία μονάδων μεγαλύτερου μεγέθους, αλλά και την εξειδίκευση των μικρότερων μονάδων από απόψεις προϊόντων.

5.3. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ κ. ΤΡΙΝΙΑ

Στα 18/07/2002 βρεθήκαμε στην οδό Καραϊσκάκη 134 στον Προμηθευτικό Συνεταιρισμό Φαρμακοποιών Ν. Αχαΐας, όπου συναντήσαμε και μιλήσαμε με τον Διευθυντή του συνεταιρισμού αυτού, τον κ. Τρίνια. Η συζήτηση που πραγματοποιήθηκε ακολουθεί παρακάτω:

ΕΜΕΙΣ: Καταρχήν, πότε ιδρύθηκε ο συνεταιρισμός αυτός κ. Τρίνια;

κ. ΤΡΙΝΙΑΣ: Ο συνεταιρισμός αυτός ιδρύθηκε το 1935, ύστερα από πρωτοβουλία μερικών ιδιοκτητών φαρμακείων την περίοδο εκείνη.

ΕΜΕΙΣ: Ποια ακριβώς δραστηριότητα έχει ο συνεταιρισμός;

κ.Τ.: Ο συνεταιρισμός προμηθεύεται διαφόρων ειδών φάρμακα από μεγάλες φαρμακαποθήκες στον Νομό Αχαΐας και τα οποία στη συνέχεια τα προμηθεύει στα μέλη του, ανάλογα με τις ανάγκες που εμφανίζονται κάθε φορά.

ΕΜΕΙΣ: Που έχει τις εγκαταστάσεις του ο συνεταιρισμός;

κ.Τ.: Εδώ ακριβώς είναι οι εγκαταστάσεις του συνεταιρισμού. Όμως σκοπεύουμε μέσα στον επόμενο χρόνο να μεταφερθούμε και στην περιοχή γύρω από τον Άγιο Ανδρέα και συγκεκριμένα στην οδό

Ευρύλου, όπου θα βρίσκονται τα γραφεία μας. Αυτό το κτίριο θα χρησιμοποιηθεί ως φαρμακαποθήκη.

ΕΜΕΙΣ: Πόσα μέλη έχει ο συνεταιρισμός;

κ.Τ.: Ο αριθμός των μελών στο τέλος του έτους έχει φτάσει στα 132 φαρμακεία. Από αυτά τα 10 μέλη προέρχονται από την Κεφαλονιά, ενώ τα υπόλοιπα 6 μέλη από την Ζάκυνθο.

ΕΜΕΙΣ: Δηλαδή, ο συνεταιρισμός έχει επεκταθεί και έξω από τα όρια του νομού Αχαΐας;

κ.Τ.: Σαφώς, και απώτερος σκοπός μας είναι να επεκταθούμε και στα υπόλοιπα νησιά των Επτανήσων, καθώς και στους κοντινούς νομούς γύρω από τον νομό Αχαΐας.

ΕΜΕΙΣ: Πώς μπορεί να γίνει κάποιο φαρμακείο μέλος του ΠΡΟ.ΣΥ.ΦΑ;

κ.Τ.: Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φαρμακεία που ανήκουν σε Φαρμακευτικό Σύλλογο του Ν. Αχαΐας, του Ν. Κεφαλληνίας και του Ν. Ζακύνθου. Επίσης, μέλος μπορεί να γίνει και κληρονομικό φαρμακείο, εφόσον λειτουργεί νόμιμα.

ΕΜΕΙΣ: Πότε δεν μπορεί να γίνει κάποιο φαρμακείο μέλος;

κ.Τ.: Δεν θα πρέπει να συμμετέχει ως μέλος σε άλλο συνεταιρισμό, καθώς επίσης πρέπει ο ιδιοκτήτης του να είναι ενήλικο άτομο, που να μην τελεί υπό δικαστική απαγόρευση.

ΕΜΕΙΣ: Πώς κρίνετε τον Νόμο Περί Αστικών Συνεταιρισμών που ισχύει σήμερα; Νομίζετε ότι διευκολύνει ή εμποδίζει την ανάπτυξη των συνεταιρισμών αυτών;

κ.Τ.: Σε γενικά πλαίσια ο ισχύων Νόμος είναι καλός, αλλά χρειάζεται μια μερική τροποποίηση για να απαλειφθούν ορισμένες δεσμευτικές διατάξεις του.

ΕΜΕΙΣ: Πώς και από πού χρηματοδοτείται ο συνεταιρισμός; Υπάρχουν προβλήματα στην χρηματοδότησή του;

κ.Τ.: Προβλήματα στην χρηματοδότηση του συνεταιρισμού δεν υπάρχουν. Η χρηματοδότηση γίνεται από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα μας χορηγεί μέχρι 70% της αξίας του για απόκτηση ακινήτου, επίσης δάνεια για παραγγελίες μέχρι 80% της αξίας τους, καθώς μας παρέχει και άλλες τραπεζικές διευκολύνσεις.

ΕΜΕΙΣ: Τι προτείνετε για τον εκσυγχρονισμό των συνεταιρισμών;

κ.Τ.: Καταρχήν, θα πρέπει να συνεχιστεί η υπάρχουσα κρατική προστασία και οικονομική ενίσχυση του συνεταιρισμού. Επίσης, απαραίτητη προϋπόθεση για την επιβίωση του συνεταιρισμού είναι η ύπαρξη της συνεταιριστικής εκπαίδευσης από την στοιχειώδη στην ανώτατη στο προσωπικό και στα μέλη του.

ΕΜΕΙΣ: Τι γνώμη έχετε για την συμμετοχή και τον ρόλο της γυναίκας στους συνεταιρισμούς;

κ.Τ.: Η συμμετοχή της γυναίκας στους συνεταιρισμούς είναι πολύ σημαντική, γιατί μέσα από τη δραστηριοποίησή τους αυτή οι γυναίκες μαθαίνουν να δρουν και να σκέφτονται συλλογικά. Η καθημερινή τους επαφή με το πνεύμα της συλλογικότητας τις επιτρέπει να το μεταφέρουν σε όλους τους τομείς της καθημερινής τους ζωής, στις προσωπικές τους σχέσεις, στο σπίτι και την οικογένειά τους. Επίσης, τους επιτρέπει να αποκτήσουν προσωπικό εισόδημα, γεγονός που συνεπάγεται την οικονομική ανεξαρτησία τους. Ενδεικτικά να αναφέρω πώς στον συνεταιρισμό μας, από τα 132 φαρμακεία, που είναι μέλη του, τα 57 φαρμακεία ανήκουν σε γυναίκες φαρμακοποιούς.

ΕΜΕΙΣ: Πώς κρίνετε το μέλλον των αστικών συνεταιρισμών μέσα στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς;

κ.Τ.: Το μέλλον των αστικών συνεταιρισμών κρίνεται αβέβαιο, μέσα στα πλαίσια της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς. Οι συνεταιρισμοί βρίσκονται εκτεθειμένοι μέσα σε αυτές τις απαιτήσεις και τις πραγματικότητες της αγοράς. Ο συνεταιρισμός από την φύση του έχει ειδικά χαρακτηριστικά επιχείρησης και ειδικές σχέσεις με τα μέλη του, γεγονός που υποδεικνύει ότι είναι πιο δύσκολο για τους συνεταιρισμούς να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς σε αντίθεση με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Τώρα, που οι αστικοί συνεταιρισμοί βρίσκονται στο σημείο να εισέλθουν στην ενιαία αγορά, πρέπει να αναρωτηθούν εάν έχουν τη θέληση, το δυναμικό και την ευφυΐα να δημιουργήσουν δομές «Ευρωπαϊκού Στυλ», ενώ παράλληλα να διατηρήσουν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους ως ενώσεις προσώπων, που δίνουν τη δυνατότητα στα μέλη τους να κατευθύνουν τις τύχες

τους. Γίνεται όλο και περισσότερο φανερό ότι οι συνεταιρισμοί θα έχουν ελπίδες να επιβιώσουν μακροχρόνια και να παραμείνουν χρήσιμο εργαλείο των μελών τους μόνο αν και αυτοί υιοθετήσουν τις στρατηγικές των μη-συνεταιριστικών επιχειρήσεων.

5.4. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ κ. ΚΑΖΟΛΕΑ

Βρεθήκαμε στις 19/09/2002 στην οδό Ρήγα Φεραίου 66, όπου στεγάζεται η Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα, όπου συναντήσαμε και μιλήσαμε με τον υποδιευθυντή του καταστήματος της τράπεζας κ. Καζολέα. Η συζήτηση που πραγματοποιήθηκε είναι η παρακάτω:

ΕΜΕΙΣ: Πότε ιδρύθηκε η Συνεταιριστική Τράπεζα;

κ. ΚΑΖΟΛΕΑΣ: Ιδρύθηκε το 1993 με την επωνυμία, όμως, «Πιστωτικός Συνεταιρισμός Αχαΐας Αχαϊκή Πίστη» Συν.Πε.

ΕΜΕΙΣ: Δηλαδή, την παρούσα επωνυμία πότε την απέκτησε η τράπεζα;

κ. Κ.: Περίπου πέντε χρόνια μετά την ίδρυσή της απέκτησε την σημερινή της επωνυμία «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα».

ΕΜΕΙΣ: Ποια ακριβώς είναι η δραστηριότητα της τράπεζας;

κ. Κ.: Η τράπεζα αυτή είναι ένας οικονομικός συνεταιρισμός, αφού έχει σκοπό να ανακουφίζει οικονομικά τους συνεταίρους, να αναπτύσσει πνεύμα αποταμίευσης και αλληλεγγύης στην οικονομική δράση για την ανάπτυξη του νομού. Ειδικότερα, η τράπεζα παρέχει με τόκο δάνεια στους συνεταίρους για παραγωγικούς μόνο σκοπούς, καθώς και σε επαγγελματικούς συνεταιρισμούς και οικονομικές μονάδες των οποίων όλα τα μέλη ανήκουν στον συνεταιρισμό. Επίσης, δέχεται καταθέσεις μελών και μη μελών και εκτελεί κάθε είδους τραπεζικές εργασίες.

ΕΜΕΙΣ: Η Συνεταιριστική Τράπεζα εκτός από αυτό διαθέτει άλλα υποκαταστήματα;

κ. Κ.: Ναι, η τράπεζα διαθέτει άλλα δυο υποκαταστήματα. Το πρώτο βρίσκεται στην οδό Ακρωτηρίου 224 στην Πάτρα, ενώ το δεύτερο βρίσκεται στην οδό Περικλέους 1 και Ασ. Φωτήλα στο Αίγιο.

- ΕΜΕΙΣ:** Πόσα είναι τα μέλη της Συνεταιριστικής Τράπεζας;
- κ. Κ.:** Ο αριθμός των μελών της τράπεζας δεν μπορεί να είναι ακριβής, για τον λόγο ότι μέλη της μπορούν να γίνουν όλα τα άτομα που συμμετέχουν στην ανάπτυξη των κλάδων της εθνικής οικονομίας, όπως γεωργοί, κτηνοτρόφοι, εργάτες, τεχνίτες, γιατροί, δικηγόροι κ.ο.κ.
- ΕΜΕΙΣ:** Ποιες οι προϋποθέσεις για να γίνει κάποιο άτομο μέλος της τράπεζας;
- κ. Κ.:** Βασική προϋπόθεση για να γίνει κάποιος μέλος είναι να έχει συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του και να μην τελεί φυσικά υπό δικαστική απαγόρευση.
- ΕΜΕΙΣ:** Ποιες είναι οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των μελών αυτών;
- κ. Κ.:** Τα μέλη οφείλουν πρώτα απ' όλα να καταβάλλουν τη συνεταιριστική τους μερίδα εγκαίρως και να επιστρέφουν τα λαμβανόμενα δάνεια και κάθε είδους οφειλές. Επίσης τα μέλη δεν πρέπει να προβαίνουν σε ενέργειες που βλάπτουν τα συμφέροντα και το κύρος της τράπεζας ή των μελών της.
- ΕΜΕΙΣ:** Πέρα από τις υποχρεώσεις, ποια είναι τα δικαιώματα των μελών;
- κ. Κ.:** Τα μέλη έχουν δικαίωμα να παρουσιάζονται στις γενικές συνελεύσεις και να λαμβάνουν μέρος στις ψηφοφορίες, που πραγματοποιούνται. Επιπλέον, δικαιούνται να ζητούν έντοκα δάνεια για παραγωγικούς σκοπούς ή και για άλλες ανάγκες τους, αλλά και να καταθέτουν τα χρήματά τους σε έντοκους καταθετικούς λογαριασμούς.
- ΕΜΕΙΣ:** Σε ποια περίπτωση μπορεί να αποκλειστεί κάποιο μέλος;
- κ. Κ.:** Ένα μέλος μπορεί να αποκλειστεί από την τράπεζα όταν καθυστερεί την εξόφληση των δανείων του πέραν της προθεσμίας των έξι μηνών ή άλλη οφειλή του προς την τράπεζα. Και βέβαια, όταν κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης.
- ΕΜΕΙΣ:** Πώς σχολιάζετε το γεγονός ότι αυξάνεται το φαινόμενο των συνεταιριστικών τραπεζών στον ελλαδικό χώρο;

κ. Κ.: Παρόλο το γεγονός ότι στην Ελλάδα πριν μερικά χρόνια εμφανίζονταν διστακτικά μερικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί, όπως η ΠΑΣΕΓΕΣ, η οποία ασχολείται με την χρηματοδότηση του αγροτικού τομέα και οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί Λαμίας και Ιωαννίνων, σήμερα είμαστε στην ευχάριστη θέση να μετράμε αρκετές συνεταιριστικές τράπεζες. Πιο συγκεκριμένα, αυτή την στιγμή υπάρχουν συνεταιριστικές τράπεζες στην Κόρινθο, στο Ξυλόκαστρο, στα Δωδεκάνησα, στην Καρδίτσα, στην Κοζάνη και σε αρκετές ακόμη ελληνικές πόλεις. Αυτό κυρίως οφείλεται στον δυναμισμό και την ικανότητα προσαρμογής στις αλλαγές που διαθέτουν οι τράπεζες αυτές, ώστε να μπορούν να αυξήσουν το μερίδιό τους στην αγορά.

ΕΜΕΙΣ: **Πώς κρίνετε το μέλλον των συνεταιριστικών τραπεζών μέσα στα πλαίσια της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς;**

κ. Κ.: Η έννοια της συνεταιριστικής τράπεζας δεν είναι άγνωστη στον ευρωπαϊκό χώρο. Ενδεικτικά να σας αναφέρω ότι στα 14 μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχουν αναρίθμητες συνεταιριστικές τράπεζες. Το κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο έδρασαν και αναπτύχθηκαν μέχρι σήμερα οι συνεταιριστικές τράπεζες μεταβάλλεται με γοργούς ρυθμούς. Οι αλλαγές που ήδη σημειώθηκαν, αλλά και κυρίως αυτές που έχουν ήδη δρομολογηθεί για τα επόμενα χρόνια θα είναι πράγματι και γρήγορες και βαθιές. Κάτω από αυτές τις συνθήκες για να μπορέσουν να επιβιώσουν οι ελληνικές συνεταιριστικές τράπεζες θα πρέπει να προσαρμοστούν στις αλλαγές αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

**«ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ
ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΔΙΑΛΥΣΗ»**

6.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάθε συνεταιρισμός είναι μια ελεύθερη ένωση οικονομικά ασθενών προσώπων με κύριους σκοπούς τη μείωση του κόστους και της τιμής πώλησης ορισμένων αγαθών ή υπηρεσιών προς όφελος των μελών του με κοινή προσπάθειά τους, καθώς και τη βελτίωση της εμπορικής ποιότητας των προϊόντων που διακινεί. Όμως παράλο τους αρχικούς σκοπούς, όπως αυτοί ορίζονται από τους Νόμους περί συνεταιρισμών, πολλές είναι οι συνεταιριστικές οργανώσεις, που δεν κατάφεραν να τους επιδιώξουν και οδηγήθηκαν σε κατάσταση διάλυσης ή αδράνειας.

Κάθε συνεταιριστική οργάνωση μπορεί να διαλυθεί μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης ή λόγω παρόδου του χρόνου που τυχόν ορίστηκε από το καταστατικό ή λόγω πτώχευσης. Σε αρκετές περιπτώσεις, το καταστατικό μπορεί να ορίσει και άλλους λόγους διάλυσης. Ένας συνεταιρισμός μπορεί, επίσης, να διαλυθεί αν ο σκοπός του ή τα μέσα αντίκειται στους νόμους ή στα χρηστά ήθη ή γιατί αδράνησε πέρα από μια διετία. Σε κάθε όμως περίπτωση η εκκαθάριση ενεργείται από τη διοίκηση του συνεταιρισμού.

Δυστυχώς, το λυπηρό αυτό φαινόμενο της διάλυσης των συνεταιριστικών οργανώσεων παρουσιάστηκε και στο νομό Αχαΐας. Οι συνεταιρισμοί που διαλύθηκαν είναι αρκετοί, οι λόγοι όμως της διάλυσής τους είναι περισσότεροι και αυτούς θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε στο παρόν κεφάλαιο.

6.2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ

Ένας από τους βασικότερους γεωργικούς συνεταιρισμούς στον νομό Αχαΐας, ο οποίος ήρθε σε διάλυση είναι ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ζαρουχλείκων. Αποτελεί βασικό γεωργικό συνεταιρισμό, γιατί ήταν από τους πρώτους που ιδρύθηκαν στο νομό και μάλιστα ένας από τους ιδρυτές της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Πατρών (1918).

Ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ζαρουχλείκων ιδρύθηκε το 1915 με την ακριβώς αυτή επωνυμία. Είχε έδρα την Πάτρα και ως περιφέρεια την ευρύτερη περιοχή του Νομού Αχαΐας. Ο συνεταιρισμός αυτός αποσκοπούσε με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των συνεταιίρων στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.

Για την επίτευξη των σκοπών του ο συνεταιρισμός Ζαρουχλείκων είχε αναπτύξει κάποιες δραστηριότητες, με τις οποίες κάλυπτε όλο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων, καθώς και της παραγωγής και προμήθειας γεωργικών εφοδίων. Οι δραστηριότητές του ήταν οι ακόλουθες:

1. Η άσκηση της αγροτικής πίστης.
2. Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη του.
3. Η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων αγροτικής οδοποιίας.
4. Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης.
5. Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αγροτικών προϊόντων των μελών του και τρίτων.
6. Δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.
7. Κάθε δραστηριότητα για την βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού τους επιπέδου.

Εκτός από τον Γεωργικό Πιστωτικό Συνεταιρισμό Ζαρουχλείκων, την τύχη της διάλυσης είχαν και άλλα ιδρυτικά μέλη της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Πατρών. Πιο συγκεκριμένα, οι συνεταιρισμοί αυτοί ήταν ο Γεωργικός Συνεταιρισμός Αγίου Γεωργίου στο Ρίο, ο Προμηθευτικός Συνεταιρισμός Άνω και Κάτω Σουδενείκων, καθώς και ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τσουκαλείκων στον Άγιο Γεώργιο. Ως πρόδρομοι του συνεταιριστικού κινήματος στον νομό Αχαΐας, οι σκοποί και οι δραστηριότητες αυτών των συνεταιρισμών δε διέφεραν πολύ από αυτούς του Γεωργικού Πιστωτικού Συνεταιρισμού Ζαρουχλείκων και η συμβολή τους στην ανάπτυξη της περιφέρειας του νομού ήταν ιδιαίτερα σημαντική.

Αν εξαιρέσουμε τους συνεταιρισμούς, που αποτέλεσαν ιδρυτικά μέλη της Ε.Α.Σ. Πατρών, διαπιστώσαμε στην έρευνά μας ότι σε κατάσταση διάλυσης ήρθαν άλλοι 17 γεωργικοί συνεταιρισμοί στον νομό Αχαΐας. Ενδεικτικά, αξίζει να αναφερθούν οι επωνυμίες τους, οι οποίες είναι οι εξής: ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Βραχναϊκών «Η ΣΦΕΝΔΟΝΗ», ο Γυναικείος Συνεταιρισμός Αγροτικής Βιομηχανίας-Βιοτεχνίας Βραχναϊκών «Η ΑΙΓΛΗ», ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Γλαύκου, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Δεμέστιχων, ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Εγλυκάδος, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Άνω Καστρισιού, ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Κάτω Καστρισιού,

ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Περιβόλας, ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Προαστίου, ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Ροδίνης, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Σελλών, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγίου Στεφάνου (Περιστέρα), ο Αρδευτικός Συνεταιρισμός Αλισσού, ο Αλιευτικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Αράξου, ο Ιχθυοτροφικός Αλιευτικός Συνεταιρισμός «Η ΕΝΟΤΗΤΑ», ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Λάππα και ο Συνεταιρισμός Γεωργικός Ανθο- παραγωγών Νομού Αχαΐας.

Δεν θα ήταν εύλογο βέβαια να αναφερθούν μόνο οι επωνυμίες των συνεταιρισμών που ήρθαν σε διάλυση, αλλά κρίνεται σκόπιμο να εξηγηθούν και οι λόγοι για τους οποίους διαλύθηκαν αυτοί οι συνεταιρισμοί. Στόχος μας στην ανάλυση των λόγων αποτυχίας των συνεταιρισμών, είναι να έχουμε όσο το δυνατόν περισσότερο, μια ολοκληρωμένη και πληρέστερη εικόνα των προβλημάτων που αντιμετώπισαν οι συνεταιρισμοί αυτοί και τους οδήγησαν στη διάλυση, αλλά και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και οι υπάρχοντες συνεταιρισμοί.

Θα μπορούσαμε να πούμε βέβαια ότι οι λόγοι διάλυσης των παραπάνω συνεταιρισμών συμπίπτουν μεταξύ τους, μιας και οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί έχουν τους ίδιους σκοπούς και δραστηριότητες και κατά συνέπεια αντιμετωπίζουν και τα ίδια προβλήματα.

Σύμφωνα λοιπόν με την έρευνά μας οι λόγοι διάλυσης των συνεταιρισμών αυτών είναι οι ακόλουθοι:

1. Η κακή διοίκηση, η οργάνωση και οι λάθος χειρισμοί οδήγησαν πολλούς συνεταιρισμούς στη διάλυση, μιας και η βάση για την επιτυχία των σκοπών ενός συνεταιρισμού είναι η καλή οργάνωση.
2. Πολλά από τα μέλη των συνεταιρισμών είχαν ως στόχο την προώθηση των προσωπικών τους συμφερόντων και όχι των συμφερόντων του συνεταιρισμού.
3. Η κάλυψη σημαντικών θέσεων από ακατάλληλα λόγω προσόντων άτομα. Λόγω πολιτικών πεποιθήσεων και στόχων καλύπτονταν ορισμένες θέσεις από άτομα που εξυπηρετούσαν άλλους σκοπούς, διαφορετικούς από αυτούς του συνεταιρισμού.
4. Αδυναμία εκ μέρους των συνεταιρισμών να ελέγξουν την πρώτη ύλη. Πιο συγκεκριμένα οι παραγωγοί έδιναν σε τρίτους την καλύτερη ποιότητα των προϊόντων τους, ενώ στο συνεταιρισμό κατέληγαν τα προϊόντα

δεύτερης ποιότητας. Οι παραγωγοί έφταναν σ' αυτό το σημείο, είτε γιατί πουλάγανε με καλύτερες τιμές, είτε γιατί η πληρωμή τους από τους συνεταιρισμούς δεν γινόταν ταυτόχρονα με την παράδοση των προϊόντων τους.

5. Λόγω έλλειψης της πρώτης ύλης, εξαιτίας της περιορισμένης παραγωγής από τους αγρότες.
6. Το χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και εξειδίκευσης του προσωπικού των συνεταιρισμών σε τεχνικές γνώσεις, καθώς επίσης και η έλλειψη συνεταιριστικού πνεύματος των μελών τους.
7. Η ανικανότητα των συνεταιρισμών να αναπτύξουν εμπορική δραστηριότητα, προκειμένου να αντέξουν τον ανταγωνισμό των μεγάλων επιχειρήσεων.
8. Η έλλειψη επαρκών ιδίων κεφαλαίων για την απρόσκοπτη λειτουργία τους.
9. Η μη ικανοποιητική, εκ μέρους της πολιτείας, ρύθμιση του νόμου περί Γεωργικών Συνεταιρισμών, ο οποίος εμπόδιζε την ανάπτυξή τους και
10. Τέλος η ανεπαρκής χρηματοδότηση από την Α.Τ.Ε. (Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος) οδήγησε πολλούς από τους συνεταιρισμούς αυτούς στη διάλυση, λόγω του ότι αντιμετώπισαν προβλήματα τα οποία δεν μπόρεσαν να επιλύσουν μόνοι τους χωρίς κρατική οικονομική βοήθεια.

6.3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ

Κατά την διάρκεια της έρευνας στον νομό Αχαΐας, διαπιστώσαμε πως μέσα στους πολλούς γεωργικούς συνεταιρισμούς, που οδηγήθηκαν σε διάλυση, υπήρχαν και μερικοί αστικοί συνεταιρισμοί, λίγοι στον αριθμό τους σε σχέση με τους αγροτικούς, αλλά με μεγάλη δραστηριότητα στο ενεργητικό τους.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ενός τέτοιου αστικού συνεταιρισμού αποτελεί ο Προμηθευτικός και Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης Παντοπωλών Νομού Αχαΐας «Ο ΠΑΤΡΕΑΣ». Ο συνεταιρισμός αυτός συστάθηκε στις 25/10/1982, ενώ το καταστατικό του εγκρίθηκε, ύστερα από απόφαση του Νομάρχη Αχαΐας, στα 8/12/1982. Είχε έδρα του την πόλη της Πάτρας και περιφέρειά του τον ευρύτερο νομό. Τα γραφεία του συνεταιρισμού ήταν στην Πάτρα στην πάροδο της οδού Πατρών-Κλάους.

Σκοπός του Προμηθευτικού και Καταναλωτικού Συνεταιρισμού Π.Ε. «Ο ΠΑΤΡΕΑΣ» ήταν η προαγωγή των επαγγελματικών και οικονομικών συμφερόντων των συνεταίρων, καθώς και η πνευματική ανάπτυξή τους και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους μέσα σε μια κοινή επιχείρηση. Πιο συγκεκριμένα:

1. Ο Συνεταιρισμός προμηθευόταν από το εσωτερικό και το εξωτερικό όλα τα είδη παντοπωλείου, ζαχαρώδη, ποτά, ξηρούς καρπούς και οποιαδήποτε γενικά είδη διατροφής, καθαριότητας, οικοκυρικής και πάσης φύσεως εμπορεύματα και τα διέθετε αυτά στα μέλη του με μετρητά ή με πίστωση, για να διατεθούν στην κατανάλωση, αλλά και σε τρίτους μη μέλη με μετρητά ή με πιστωτικούς τίτλους, κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την πιστωτική του πολιτική.
2. Προμηθευόταν πρώτες ύλες κάθε είδους σχετικές με τα παραπάνω προϊόντα, τις επεξεργαζόταν και διέθετε τα παραγόμενα προϊόντα σε μέλη και σε μη μέλη, σύμφωνα με τους παραπάνω όρους.
3. Αναλάμβανε την προμήθεια του Δημοσίου, των Δήμων και Κοινοτήτων στα είδη παντοπωλείου, διατροφής και εμπορευμάτων πάσης φύσεως για λογαριασμό των μελών του.
4. Ενεργούσε για την απόκτηση ακινήτων κατά κυριότητα ή μίσθωνε ακίνητα για την εγκατάσταση των γραφείων και των αποθηκών του, τις οποίες μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν και οι συνεταίροι, δίνοντας όμως μια συμβολική καταβολή στον συνεταιρισμό. Μίσθωνε, επίσης, απαραίτητα για την εργασία του μηχανήματα και μεταφορικά μέσα.
5. Ενεργούσε για την οργάνωση και την ίδρυση των συσκευαστηρίων των προϊόντων του.
6. Ενεργούσε και για την ίδρυση επιχειρήσεων, που εμπορευόταν όλα τα προϊόντα του ή ορισμένα από αυτά κατά επιλογή σε χονδρική πώληση, με σκοπό τη μεταπώληση σε μέλη και μη μέλη, καθώς και για την ίδρυση πολυκαταστημάτων λιανικής πώλησης των προϊόντων του.

Παρόμοια πορεία με τον Προμηθευτικό και Καταναλωτικό Συνεταιρισμό Π.Ε. «Ο ΠΑΤΡΕΑΣ» είχαν και άλλοι αστικοί συνεταιρισμοί, με αξιόλογη και αυτοί συμβολή στην ανάπτυξη του νομού. Πιο συγκεκριμένα, οι συνεταιρισμοί αυτοί είναι οι εξής: ο Παραθεριστικός Οικοδομικός Συνεταιρισμός Περιφερειακών Υπαλλήλων Υπουργείου Εσωτερικών Ν. Αχαΐας, ο Προμηθευτικός και

Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Υδραυλικών, ο Αστικός Εκδοτικός Συνεταιρισμός Π.Ε. Πάτρας, ο Συνεταιρισμός Ιδιοκτητών Φορτηγών Αυτοκινήτων «ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΠΑΤΡΑΣ», ο Συνεταιρισμός ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ-KONSUM και ο Συνεταιρισμός Βιοτεχνίας Ετοίμου Ενδύματος Πατρών.

Υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις, καθώς και λειτουργικές και οργανωτικές ανεπάρκειες που χαρακτηρίζουν τους ελληνικούς συνεταιρισμούς και που προφανώς οδήγησαν και τους παραπάνω αστικούς συνεταιρισμούς στην διάλυση. Οι κυριότεροι λόγοι από αυτούς είναι;

- α) Ο μικρός αριθμός των μελών και τα στοιχειώδη μέσα που χρησιμοποιούν συνήθως οι συνεταιρισμοί, γεγονός που φυσικά δεν τους επιτρέπει να ανταποκριθούν στις ανάγκες τους.
- β) Η μεγάλη έλλειψη συνεταιριστικής κατάρτισης και συνείδησης.
- γ) Η γραφειοκρατία και γενικότερα η δυσκινησία, που χαρακτηρίζει τις διάφορες λειτουργίες και τη λήψη των αποφάσεων των συνεταιρισμών.
- δ) Η περιορισμένη επικοινωνία με τους συνεταιρισμούς άλλων πόλεων τόσο στον ελλαδικό χώρο, όσο και στον υπόλοιπο κόσμο.
- ε) Τέλος, η βασική αιτία της αποτυχίας τους είναι η ρυθμιστική παρέμβαση της πολιτείας.

Παρά τις ελλείψεις των γεωργικών συνεταιρισμών, το συνεταιριστικό κίνημα στον γεωργικό τομέα παραμένει ασύγκριτα πιο σημαντικό από το συνεταιριστικό κίνημα στον αστικό τομέα. Και όμως οι συνθήκες στην χώρα μας είναι τέτοιες, που οι αστικοί συνεταιρισμοί θα έπρεπε να είναι ιδιαίτερα διαδεδομένοι. Ένας από τους λόγους, που ίσως εξηγούν τη χαμηλή αυτή ανάπτυξη, είναι ίσως η έλλειψη μιας υπηρεσίας ενημέρωσης και καθοδήγησης του κοινού για την δημιουργία τέτοιων συνεταιρισμών. Ένας παράγοντας, που θα ευνοούσε τη δημιουργία αστικών συνεταιρισμών είναι οι ιδιαίτερα έντονες στην χώρα μας ανεπάρκειες του δικτύου εμπορίας.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι στις παραγράφους που προηγήθηκαν, προσπαθήσαμε να σκιαγραφήσουμε την κατάσταση των συνεταιρισμών που οδηγήθηκαν σε διάλυση και να αναφέρουμε τους λόγους που προκάλεσαν την διάλυση αυτή. Ωστόσο, δυστυχώς, υπάρχουν και άλλοι συνεταιρισμοί, γεωργικοί και αστικοί, που βρέθηκαν σε παρόμοια κατάσταση, αλλά δεν κατορθώσαμε να βρούμε αρκετές πληροφορίες για αυτούς κατά την διάρκεια της όλης έρευνάς μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

**«ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ»**

7.1. ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟΝ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

Μετά την εκτεταμένη περιγραφή και την ανάλυση του φαινομένου των συνεταιρισμών στον νομό Αχαΐας που προηγήθηκε, κρίνεται σκόπιμο να γίνει ιδιαίτερα αναφορά στις αδυναμίες και τα προβλήματα που διακρίνουν τους συνεταιρισμούς αυτούς. Είναι γενικά παραδεκτό πώς οι συνεταιρισμοί έχουν μεγάλες δυνατότητες για προσφορά σημαντικού ωφέλιμου έργου στα μέλη τους και σε ολόκληρη την κοινωνία. Όμως, κρίνοντας και από τα παραδείγματα αρκετών συνεταιρισμών που διαλύθηκαν στον συγκεκριμένο νομό (Αγροτικός Συνεταιρισμός Ρίου, Αστικός Εκδοτικός Συνεταιρισμός Π.Ε. Πάτρας κ.α.), παρατηρούμε πως οι συνεταιρισμοί συχνά δεν πετυχαίνουν τους στόχους τους, σε κατεύθυνση και μέγεθος, εξαιτίας ορισμένων εγγενών αδυναμιών και προβλημάτων που έχουν ή λαθών και παραλείψεων που έχουν γίνει.

Επομένως, είναι επιτακτική ανάγκη να αναφερθούν και να αναλυθούν οι σοβαρότερες από τις αδυναμίες που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη των συνεταιρισμών και που τις περισσότερες φορές, τους οδηγούν σε κατάσταση διάλυσης.

α) Η έλλειψη υψηλής στάθμης υπαλληλικών στελεχών

Παρόλο το γεγονός ότι οι συνεταιρισμοί έχουν υπερπληθώρα υπαλλήλων, δηλαδή πολύ περισσότερους απ' όσους χρειάζονται για τις δραστηριότητες που επιτελούν, εντούτοις έχουν μεγάλη έλλειψη υπαλληλικών στελεχών που να είναι Πτυχιούχοι Πανεπιστημίου ή ΑΤΕΙ και ακόμη μεγαλύτερη έλλειψη εξειδικευμένων επιστημόνων που να έκαναν μεταπτυχιακές σπουδές. Αυτήν την στιγμή, από τους συνεταιριστικούς υπαλλήλους, μόλις ένα αρκετά μικρό ποσοστό (18,4%) είναι πτυχιούχοι Πανεπιστημίου ή ΑΤΕΙ. Η εικόνα αυτή παρατηρείται και στις δυο κατηγορίες συνεταιρισμών, τόσο στους γεωργικούς, όσο και στους αστικούς.

Αν ληφθεί υπόψη η σπουδαιότητα ορισμένων δραστηριοτήτων, που επιτελούν πολλές αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις (π.χ. μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων), τότε γίνεται αντιληπτό ότι η έλλειψη αρκετών πτυχιούχων και μεταπτυχιούχων υπαλληλικών στελεχών αποτελεί σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών στον νομό Αχαΐας και την επιτυχή εκτέλεση τέτοιων δραστηριοτήτων.

Πολλοί παράγοντες συντέλεσαν σ' αυτό το μικρό ποσοστό των επιστημόνων στο υπαλληλικό δυναμικό των συνεταιρισμών. Μεταξύ αυτών αξίζει να αναφερθεί η σχετικά χαμηλή αμοιβή τους, η αβεβαιότητα της εργασίας τους, η πιθανότητα υποβάθμισής τους κ.λ.π. Αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο να γίνεται αλλαγή διευθυντών και προϊσταμένων συνεταιρισμών (που συνήθως είναι πτυχιούχοι) με την αλλαγή των Διοικήσεών τους.

β) Το χαμηλό επίπεδο οικονομικών γνώσεων των αιρετών μελών

Στις περισσότερες των περιπτώσεων, τα αιρετά μέλη των συνεταιρισμών έχουν λίγες ή καθόλου οικονομικές γνώσεις, αφού στην πλειονότητά τους είναι απόφοιτοι Λυκείου και ελάχιστοι έως κανένας είναι πτυχιούχοι Πανεπιστημίου ή ΑΤΕΙ ή μεταπτυχιούχοι. Άμεσο αποτέλεσμα είναι τα αιρετά μέλη να μην μπορούν να καταλαβαίνουν εύκολα και καλά τις οικονομικές συνέπειες για την πορεία του συνεταιρισμού, που μπορεί να απορρέουν από τις διάφορες αποφάσεις οικονομικού περιεχομένου που παίρνουν. Ακριβώς για αυτόν τον λόγο τις παίρνουν εύκολα, με όλες τις δυσάρεστες επιπτώσεις για τον συνεταιρισμό και τα μέλη του.

Η άμβλυνση του φαινομένου αυτού μπορεί να επιτευχθεί είτε με την προώθηση στην Διοίκηση ανθρώπων με ειδικές γνώσεις, γεγονός πολύ δύσκολο λόγω της ανυπαρξίας τέτοιων υποψηφίων, είτε με μια καλή εκπαίδευση των νεοεκλεγμένων μελών των Διοικητικών Συμβουλίων.

γ) Η υπαλληλική συμπεριφορά των αιρετών μελών

Είναι συνήθης εικόνα σε πολλούς συνεταιρισμούς στον νομό Αχαΐας να βλέπουμε αιρετά στελέχη (κυρίως πρόεδρος ή αντιπρόεδρος) να αναλαμβάνουν μόνοι τους να εκτελούν διαχειριστικό έργο ή δραστηριότητες και μάλιστα εξειδικευμένο που αρκετές φορές ισοδυναμεί με μεγάλα χρηματικά ποσά, χωρίς την συνδρομή των ειδικών υπαλληλικών στελεχών τους, τη στιγμή που οι ίδιοι δεν κατέχουν την απαραίτητη γνώση και εμπειρία. Αποτέλεσμα της τακτικής αυτής είναι να γίνονται συχνά σημαντικά λάθη και ανεπιτυχείς συναλλαγές, με όλες τις αρνητικές επιδράσεις στην λειτουργία του συνεταιρισμού, τον οποίο διοικούν.

Δυστυχώς αυτά είναι φαινόμενα που συμβαίνουν μόνο σε συνεταιριστικές οργανώσεις, όπου δεν έχει κατανοηθεί καλά ο σαφής ρόλος του κάθε

οργάνου, η μεγάλη σημασία κάθε οικονομικής πράξης και οι συνέπειές της στην ποιότητα και στο κόστος λειτουργίας της συνεταιριστικής μονάδας. Αναμφίβολα, σχετίζονται συχνά με την αλαζονεία της εξουσίας, που καταλαμβάνει μερικές φορές ορισμένα αιρετά στελέχη όταν, χωρίς να το καταλάβουν και χωρίς πραγματικά να το αξίζουν, ανεβαίνουν στην πυραμίδα της εξουσίας της συνεταιριστικής οργάνωσης. Σαφώς, η κατάσταση γίνεται χειρότερη, όταν τα διευθυντικά στελέχη μένουν αδιάφορα για όσα συμβαίνουν. Η σχετική νομοθετική ρύθμιση, η εκπαίδευση των αιρετών και ο έλεγχος της αποδοτικότητας λειτουργίας των συνεταιρισμών από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα (ΠΑΣΕΓΕΣ) θα συνέβαλε σημαντικά στην μείωση ή την εξαφάνιση τέτοιων φαινομένων.

Φυσικά δεν πρέπει να παραμεριστεί το γεγονός ότι η παρουσία των αιρετών μελών (π.χ. του προέδρου ή άλλου μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου) σε κάποιες σημαντικές εργασίες της Διεύθυνσης ή τμήματός της (π.χ. στις διαπραγματεύσεις για την πώληση σημαντικής ποσότητας προϊόντων του συνεταιρισμού στο εξωτερικό ή και στο εσωτερικό), όχι μόνο δεν είναι περιττή, αλλά ίσως είναι και απαραίτητη για τον έλεγχο λειτουργίας των υπαλληλικών στελεχών σ' έναν τόσο ευαίσθητο τομέα δράσης της συνεταιριστικής μονάδας. Σαφώς, η περίπτωση να γίνονται διαπραγματεύσεις μόνο από τους αιρετούς, χωρίς την συμμετοχή των κατ' εξοχήν αρμοδίων υπαλληλικών στελεχών, είναι όχι μόνο επικίνδυνη, αλλά και δημιουργεί πολλά ερωτηματικά, ανεξάρτητα αν πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία.

Όμως, δεν θα μπορούσαν να λείπουν και περιπτώσεις, όπου παρατηρούνται τα αντίστροφα φαινόμενα. Πιο συγκεκριμένα, περιπτώσεις στις οποίες τα διευθυντικά στελέχη να υποκαθιστούν τα αιρετά στελέχη (τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο κ.α.) σε αρκετές λειτουργίες τους, όταν νιώθουν ισχυροί ή έμαθαν να λειτουργούν κατά αυτόν τον τρόπο και να μη σέβονται τους θεσμούς.

Πάντως, είτε συμβεί το ένα είτε το άλλο, δηλαδή είτε η Διοίκηση παρεμβαίνει στο έργο της Διεύθυνσης είτε η Διεύθυνση παρεμβαίνει στο έργο της Διοίκησης, υπάρχει η πιθανότητα να δημιουργούν προστριβές ή δυσλειτουργίες, οι οποίες να αποβαίνουν σε βάρος της αποδοτικότητας λειτουργίας της συνεταιριστικής μονάδας. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται απαραίτητο τα διάφορα όργανα (Διοίκηση – Διεύθυνση) να αφοσιώνονται στο έργο τους και παράλλη-

λα να συνεργάζονται στενά και αρμονικά για να λειτουργεί αποδοτικότερα, ο συνεταιρισμός προς όφελος όλων των μελών του, αλλά και του νομού γενικότερα.

δ) Το φαινόμενο των υπεράριθμων υπαλλήλων

Ένα σοβαρό πρόβλημα που πλήττει αρκετούς συνεταιρισμούς στον νομό Αχαΐας είναι ο σχετικά μεγάλος αριθμός των υπαλλήλων τους σε σύγκριση με τις δραστηριότητες που επιτελούν. Άμεση συνέπεια αυτών των υπεράριθμων υπαλλήλων, είναι ότι αυξάνεται δυσανάλογα το κόστος λειτουργίας των συνεταιρισμών. Δυστυχώς, οι ζημιές είναι σχεδόν υπερβέβαιες σε τέτοιες περιπτώσεις.

Συνήθως, το παραπάνω φαινόμενο είναι εν μέρει συνέπεια της κακής νοοτροπίας των Διοικητικών Συμβουλίων να θεωρούν τη συνεταιριστική οργάνωσή τους σαν ένα είδος ημικρατικής υπηρεσίας, που είναι έτοιμη να καλύψει τις ζημιές από τον δημόσιο προϋπολογισμό. Φυσικά, όλα τα παραπάνω γίνονται προκειμένου να ικανοποιήσουν τους ψηφοφόρους τους και να αυξήσουν τις πιθανότητες επανεκλογής τους στις επόμενες εκλογές ανάδειξης Διοικήσεων στους συνεταιρισμούς. Αυτό σχετίζεται και με την μικρή δύναμη εξουσίας που έχουν οι Διευθυντές και τα άλλα διευθυντικά στελέχη των συνεταιρισμών.

Βέβαια, το φαινόμενο των υπεράριθμων συνεταιριστικών υπαλλήλων θα μπορούσε να εκλείψει, αν υπήρχε μια ειδική υπηρεσία στην ΠΑΣΕΓΕΣ από εξειδικευμένους επιστήμονες, οι οποίοι θα αποφαίνονται αν μια συνεταιριστική οργάνωση χρειάζεται και πόσους πρόσθετους υπαλλήλους. Προφανώς, η απόφαση αυτή, θα στηρίζονταν σε μια εμπειριστατωμένη χρηματοοικονομική ανάλυση βιωσιμότητας του συνεταιρισμού. Οπότε, αν δεν υπάρχει αυτή η έγκριση, να μην μπορεί να τους προσλαμβάνει.

ε) Ο έντονος κομματισμός των Διοικήσεων

Το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα, που αντιμετωπίζουν οι συνεταιρισμοί στον νομό αυτό, είναι ο έντονος κομματισμός των Διοικήσεών τους, που αποτελεί πραγματικά το «αγκάθι» στην ανάπτυξη και στην πρόοδό τους.

Πιο συγκεκριμένα, οι Διοικήσεις, εξαιτίας του έντονου κομματισμού τους, άλλοτε παίρνουν νέους υπαλλήλους, μολονότι γνωρίζουν ότι δεν τους

χρειάζονται, μόνο και μόνο για να αλλάξουν την κομματική ισορροπία των υπαλλήλων της συνεταιριστικής μονάδας. Άλλοτε πάλι, προβαίνουν σε απολύσεις υπαλλήλων ή σε μετακινήσεις διευθυντικών στελεχών από τις θέσεις τους, ενώ γνωρίζουν πολύ καλά ότι εκτελούν ευσυνείδητα και σωστά το έργο τους. Αυτό αποτελεί πλήγμα για τον συνεταιρισμό, γιατί στερείται των πολύτιμων υπηρεσιών τέτοιων αξιόλογων στελεχών, που είναι σε θέση να τον οδηγούν σε επιτυχείς δραστηριότητες και συνεπώς να συμβάλλουν στην οικονομική ευρωστία του και στην αύξηση των εισοδημάτων των μελών του.

Στον έντονο κομματισμό των Διοικήσεων συμβάλλουν αναμφίβολα τα χωριστά ψηφοδέλτια εκλογής τους, γιατί συνήθως καταλήγουν σε κομματικά ψηφοδέλτια. Επίσης, οι στόχοι ορισμένων αιρετών στελεχών να προωθηθούν στην πολιτική ζωή της χώρας μας ως βουλευτές ή σε άλλες θέσεις, τους κάνουν να λειτουργούν συνήθως με κομματικά κριτήρια. Για τους παραπάνω λόγους, στην εξάλειψη του φαινομένου αυτού θα βοηθούσε πολύ το ενιαίο ψηφοδέλτιο, η απαγόρευση υποβολής υποψηφιότητας για το Κοινοβούλιο μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των συνεταιρισμών αν δεν περάσει ένας εύλογος χρόνος από την ημέρα αποχώρησής τους από την Διοίκηση, η εκπαίδευσή τους στις αρχές του συνεργατισμού και άλλα συνεταιριστικά θέματα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο έντονος αυτός κομματισμός των Διοικήσεων των συνεταιρισμών αντανακλά την έντονη κομματική πολιτική στην κοινωνική ζωή της χώρας μας, όπου ο κάθε άνθρωπος αντιμετωπίζεται συνήθως σύμφωνα με την κομματική του τοποθέτηση και όχι σύμφωνα με τα προσόντα και τις ικανότητές του.

στ) Η καθυστέρηση στην λήψη αποφάσεων

Μια αδυναμία των συνεταιριστικών οργανώσεων, σε σχέση με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, είναι η καθυστέρηση στη λήψη των αποφάσεων. Αυτό συνήθως συμβαίνει, γιατί στους συνεταιρισμούς τις αποφάσεις, τις παίρνουν τα Διοικητικά Συμβούλια, τα οποία όμως δεν συνεδριάζουν τακτικά, αφού προέρχονται από διάφορα μέρη που δύσκολα μπορούν να συγκεντρωθούν ή ασχολούνται με τις δικές τους εργασίες και είναι δύσκολο να τις εγκαταλείπουν κάθε φορά για να πάρουν μέρος στη συνεδρίαση. Παρόλα αυτά, τις περισσότερες φορές χρειάζονται να ληφθούν γρήγορα κάποιες αποφάσεις για να αξιοποιηθούν οι κατάλληλες συνθήκες της στιγμής εκείνης. Διαφορετικά, θα

χαθούν οι συγκεκριμένες παρουσιαζόμενες ευκαιρίες και δε θα μπορέσει ο συνεταιρισμός να τις επωφεληθεί.

Αναμφισβήτητα, μια καλή αντιμετώπιση αυτών των έκτακτων περιπτώσεων είναι το Διοικητικό Συμβούλιο να εκχωρήσει αρκετές αρμοδιότητές του στον Διευθυντή ή και σε προϊσταμένους διαφόρων τμημάτων, ώστε να μπορούν να πάρουν αμέσως απόφαση, όταν παρουσιαστεί κάποια ευκαιρία, π.χ. η πώληση σημαντικής ποσότητας προϊόντων σε μια ορισμένη τιμή που ζητά ένας εξαγωγέας ή ένας οποιοσδήποτε άλλος αγοραστής. Αυτήν την συγκεκριμένη λύση, την εφαρμόζει ο καταναλωτικός συνεταιρισμός «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – ΚΟΝΣΟΥΜ» Πάτρας (καθώς και ο αντίστοιχος καταναλωτικός συνεταιρισμός του Αιγίου) από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του. Πιθανότατα αυτή η τακτική του να αποτέλεσε έναν σημαντικό παράγοντα της πετυχημένης πορείας του στα χρόνια δράσης του.

η) Ο μεγάλος αριθμός μικροπαραγωγών-μελών

Η συγκεκριμένη αδυναμία παρουσιάζεται περισσότερο στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις του νομού Αχαΐας και συγκεκριμένα στους δευτεροβάθμιους ή τριτοβάθμιους συνεταιρισμούς, οι οποίοι συνήθως κάνουν τις μεταποιητικές ή εμπορικές δραστηριότητες. Το βασικό μειονέκτημά τους είναι ο σχετικά μεγάλος αριθμός μικροπαραγωγών-μελών των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών, οι οποίοι στη συνέχεια συνθέτουν την Αγροτική Συνεταιριστική Ένωση. Αυτό έχει ως άμεση συνέπεια τη δυσκολία συντονισμού αυτών και επομένως και τη δυσκολία συγκέντρωσης μεγάλης ποσότητας προϊόντων για μεταποίηση ή εμπορία. Με αυτό τον τρόπο όμως, ούτε ισχυρή διαπραγματευτική δύναμη, ούτε οικονομίες μεγέθους σε διάφορες δραστηριότητές τους, μπορούν να επιτύχουν, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να ωφεληθούν πολύ οι αγρότες-μέλη τους.

Η καλλιέργεια και η εμπέδωση της συνεταιριστικής συνείδησης των αγροτών-μελών με την εκπαίδευση για να διακινούν όλη την ποσότητα των προϊόντων τους μέσω των συνεταιρισμών, η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μελών και των συνεταιρισμών, η παροχή περισσότερων ωφελειών στα μέλη που συναλλάσσονται με τον συνεταιρισμό, καθώς και άλλες λύσεις, μπορούν να εξαλείψουν αρνητικές επιπτώσεις αυτής της χαρακτηριστικής

αδυναμίας των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων στον συγκεκριμένο νομό.

θ) Η έλλειψη σωστής οργάνωσης και διοίκησης των συνεταιρισμών

Αν παρατηρήσει κανείς την λειτουργία των συνεταιριστικών οργανώσεων στον νομό Αχαΐας, θα διαπιστώσει ότι παρατηρείται ένας συγκεντρωτισμός υπηρεσιών, χωρίς να υπάρχει επιμέρους διαχωρισμός αυτών σε τμήματα, με συνέπεια να μην πραγματοποιείται η σωστή κατανομή των καθηκόντων και ο απαραίτητος καταμερισμός της εργασίας. Το οργανόγραμμα των υπηρεσιών τους δεν τηρεί όλα τα στοιχεία ενός τέλειου και πρότυπου οργανογράμματος.

Απαραίτητη όμως προϋπόθεση για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού μιας συνεταιριστικής μονάδας είναι η σωστή οργάνωση και διοίκησή της. Παρόλα αυτά, ο βασικός λόγος που δεν γίνεται η επιθυμητή τμηματοποίηση των υπηρεσιών είναι κυρίως οικονομικός. Η συγκεκριμένη τμηματοποίηση θα απαιτούσε χρόνο και χρήμα, που όμως οι συνεταιρισμοί, στην πλειονότητά τους, αδυνατούν να παρέχουν.

Ένα επιπλέον σημείο που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι εξαιτίας συνήθως «κακών» Διοικήσεων, οι συνεταιριστικοί υπάλληλοι αποσπώνται από την εργασία τους για την εξυπηρέτηση όχι των τρεχόντων θεμάτων του συνεταιρισμού, αλλά συγκεκριμένων πελατών, οι οποίοι λόγω των γνωριμιών τους, απαιτούν την άμεση εξυπηρέτησή τους. Αναμφισβήτητα, η κατάσταση αυτή δημιουργεί ένα αγχωτικό εργασιακό περιβάλλον για τους υπαλλήλους, οι οποίοι παράλληλα πρέπει να φέρουν εις πέρας τα τρέχοντα ζητήματα που τους έχουν ανατεθεί.

ζ) Το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας των συνεταιρισμών

Μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την ταυτόχρονη είσοδο της χώρας μας στην Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), δημιουργήθηκε μια ενιαία αγορά, στην οποία επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων και κεφαλαίων και όπου παρουσιάζεται ένας οξύτατος ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων. Σε μια τέτοια αγορά και με πλήρη σχεδόν απουσία της κρατικής προστασίας προς τις συνεταιριστικές οργανώσεις, θα επιβιώ-

σουν προφανώς μόνο εκείνοι οι συνεταιρισμοί, οι οποίοι θα είναι ανταγωνιστικοί.

Αναφέροντας την ανταγωνιστικότητα των συνεταιρισμών, εννοούμε την ικανότητά τους να μπορούν να πουλούν τα προϊόντα τους μέσα σε μια αγορά, στην οποία διαθέτουν και άλλες επιχειρήσεις ομοειδή προϊόντα, διατηρώντας και αυξάνοντας ακόμα το μερίδιο της αγοράς, που ήδη κατέχουν. Η έννοια της ανταγωνιστικότητας αναλύεται στα εξής βασικά στοιχεία:

1. Στις ανταγωνιστικές τιμές των προϊόντων
2. Στην ανταγωνιστική ποιότητα των προϊόντων
3. Στα αποδοτικά κανάλια διανομών
4. Στην αποδοτική προβολή των προϊόντων

Από αυτά τα τέσσερα συστατικά στοιχεία της ανταγωνιστικότητας τον κύριο κορμό της, αποτελούν οι τιμές και η ποιότητα των προϊόντων.

Οι συνεταιριστικές οργανώσεις, στον νομό Αχαΐας και γενικότερα στον ελλαδικό χώρο, παρουσιάζουν μειωμένη ανταγωνιστικότητα έναντι αυτών των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και των ιδιωτικών επιχειρήσεων της χώρας μας. Κατά κανόνα, η μειωμένη ανταγωνιστικότητα των συνεταιρισμών δεν οφείλεται στην ποιότητα των προϊόντων (τα οποία υπερέχουν), αλλά κυρίως στα άλλα τρία στοιχεία. Πράγματι, ενώ υπάρχουν εξαιρετικής ποιότητας συνεταιριστικά προϊόντα (π.χ. ελαιόλαδα, τυριά, κρασί κ.λ.π.), δεν κατακτούν μεγάλο μερίδιο στην αγορά, κυρίως εξαιτίας των μη επαρκών και αποδοτικών καναλιών εμπορίας και της ελάχιστης και ανύπαρκτης προβολής των προϊόντων αυτών.

1) Το πρόβλημα της χρηματοδότησης των συνεταιρισμών

Οι περισσότεροι συνεταιρισμοί αντιμετωπίζουν μια οικονομική κρίση που έχει ήδη οδηγήσει αρκετούς σε πτώχευση και εκκαθάριση και προβλέπεται ότι σύντομα και μερικές άλλες συνεταιριστικές οργανώσεις θα ακολουθήσουν τον ίδιο δρόμο. Σε κάθε μια από αυτές τις περιπτώσεις οι συσσωρευμένες ζημιές ήταν πολύ ψηλές, ήταν ζημιές πολλών δισεκατομμυρίων δραχμές. Το σύνολο αυτών των ζημιών ήταν ταυτόχρονα και χρέος προς την Αγροτική Τράπεζα (ΑΤΕ).

Παραδείγματα τέτοιων συνεταιρισμών που οδηγήθηκαν, εξαιτίας των συσσωρευμένων ζημιών, στην πτώχευση δόθηκαν σε προηγούμενο κε-

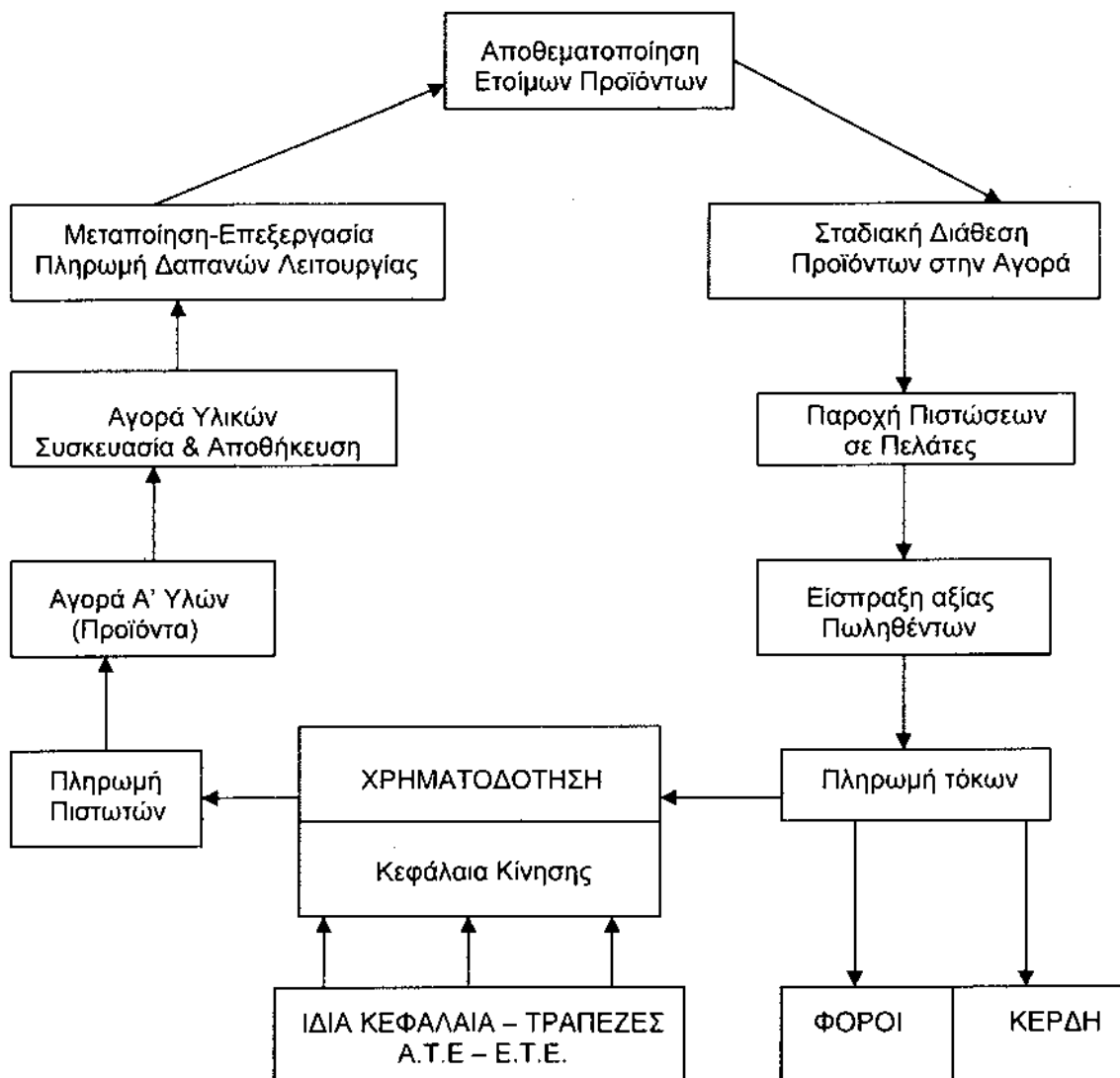
φάλαιο. Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί το πραγματικό ύψος των συσσωρευμένων ζημιών αυτών των συνεταιριστικών οργανώσεων και το ποσοστό που καταλαμβάνουν στο σύνολο των οφειλών τους προς την Αγροτική Τράπεζα (ΑΤΕ). Από ανακοινώσεις του διοικητή της ΑΤΕ και από διάφορες άλλες εκτιμήσεις, προκύπτει ότι το 38% των συνολικών οφειλών θεωρείται ότι είναι δάνεια ανεπίδεκτα πληρωμής, δηλαδή ότι είναι συσσωρευμένες ζημιές των συνεταιρισμών, που δεν καλύπτονται από κάποιο περιουσιακό στοιχείο. Βέβαια, δεν πρέπει να παραβλέπουμε το γεγονός ότι υπάρχουν ακόμη αρκετοί συνεταιρισμοί και συνεταιριστικές επιχειρήσεις που δεν έχουν ζημιές αλλά αντίθετα παρουσιάζουν κέρδη, δυναμισμό και συνεχή άνοδο των εργασιών τους.

Οι Χρηματοδοτικές ανάγκες των Συνεταιρισμών

- Καθορισμός των Αναγκών σε Κεφάλαια Κινήσεως

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες των συνεταιριστικών οργανώσεων, όπως και κάθε άλλης οικονομικής μονάδας, διακρίνονται σε βραχυχρόνιες (για κεφάλαια κινήσεως) και σε μακροχρόνιες (για μεσομακροπρόθεσμα δάνεια απόκτησης κεφαλαιουχικών αγαθών). Οι κυριότεροι παράγοντες, που καθορίζουν το ύψος των αναγκών σε κεφάλαια κινήσεως, είναι ο κύκλος εργασιών και ο χρόνος που απαιτείται από την αγορά της πρώτης ύλης ως την ημέρα είσπραξης της αξίας των πωληθέντων. Στο παρακάτω σχήμα, έχουμε την δυνατότητα να παρακολουθήσουμε όλα τα στάδια που ακολουθούν από την είσπραξη της βραχυχρόνιας χρηματοδότησης ως την επιστροφή της.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Σχήμα

Όπως παρατηρούμε στο παραπάνω σχήμα, η χρηματοδότηση χρησιμοποιείται πρώτα απ' όλα για την αγορά πρώτων υλών. Οι συνεταιρισμοί, όμως, αγοράζουν τα προϊόντα που διακινούν κατά κύριο λόγο από τα μέλη τους. Για τον λόγο αυτό οι διοικήσεις των συνεταιριστικών οργανώσεων αντιμετωπίζουν ένα δίλημμα: Είτε θα εξοφλήσουν τα μέλη τους αμέσως, οπότε το όφελος των μελών θα μεγαλώσει, είτε θα εξοφλήσουν τα μέλη τους αργότερα,

όταν θα έχουν εισπράξει την αξία των προϊόντων που πουλήσαν, οπότε οι κεφαλαιακές ανάγκες της οργάνωσης μειώνονται.

Η τάση των συνεταιριστικών οργανώσεων είναι να πληρώνουν το μεγαλύτερο μέρος της αξίας των προϊόντων που αγοράζουν από τα μέλη τους όσο γίνεται γρηγορότερα, σχεδόν μετρητοίς. Ταυτόχρονα για να μπορέσουν να υλοποιήσουν αυτή την πολιτική, επιδιώκουν με όλα τα μέσα να πάρουν ισόποσα δάνεια από την Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (Α.Τ.Ε.), προκειμένου να μπορέσουν να αγοράσουν τα υλικά συσκευασίας, για να πληρώνουν τους μισθούς, τις εργοδοτικές εισφορές στα ασφαλιστικά ταμεία, για να πληρώνουν τη ΔΕΗ, τον ΟΤΕ και τα άλλα έξοδα λειτουργίας.

Η πολιτική αυτή όμως έχει ένα πολύ μεγάλο κόστος. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί που μεταποιούν ή επεξεργάζονται αγροτικά προϊόντα (λάδι, κρασί, ντομάτες, φρούτα, βαμβάκι, σάρι κ.λ.π.), αντιμετωπίζουν μια πολύ σύντομη καμπάνια παραγωγής. Τα προϊόντα που μεταποιούν ή τα προϊόντα που διακινούν, τα αποθηκεύουν και τα διαθέτουν σταδιακά στην κατανάλωση. Ταυτόχρονα είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν πιστώσεις στην πελατεία.

Αν δούμε το χρηματοδοτικό κύκλο, όπως παρουσιάζεται στο σχήμα, θα διαπιστώσουμε ότι οι συνεταιρισμοί δεν μπορούν να τον επαναλάβουν πολλές φορές μέσα σε ένα χρόνο, αλλά μόνο μια φορά. Αυτό έχει ως συνέπεια την αύξηση των αναγκών σε κεφάλαια κίνησης και ταυτόχρονα την αύξηση του κόστους παραγωγής.

Το πολύ υψηλό κόστος του χρήματος θα έπρεπε να οδηγεί τις συνεταιριστικές οργανώσεις σε μια πολύ προσεκτική πολιτική σε ότι αφορά τη σύναψη δανείων για κεφάλαια κίνησης και ταυτόχρονα θα έπρεπε να προσπαθούν να εξευρίσκουν τρόπους μείωσης των αναγκών τους σε κεφάλαια κίνησης. Π.χ. ένας τρόπος είναι αυξάνοντας το χρόνο πληρωμής στους προμηθευτές τους και μειώνοντας το χρόνο των πιστώσεων που παρέχουν στην πελατεία τους ή ακόμη και καθυστερώντας την εξόφληση των μελών τους.

- **Καθορισμός Αναγκών σε Μεσομακροπρόθεσμα Δάνεια**

Αρκετοί συνεταιρισμοί τις τελευταίες δυο δεκαετίες πραγματοποίησαν πολλές μεγάλες επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις και σε μηχανολογικό εξοπλισμό. Πολλές από αυτές τις επενδύσεις επιδοτήθηκαν από κοινοτικά προγράμματα, στα οποία μετέχει και το Ελληνικό Κράτος.

Το σύνολο σχεδόν των απαιτούμενων κεφαλαίων προήλθε από μεσομακροπρόθεσμα δάνεια που πήραν οι συνεταιρισμοί από τις Τράπεζες. Μπορούμε λοιπόν να υποθέσουμε ότι οι επενδύσεις που έγιναν είχαν όλες τις προϋποθέσεις επιτυχίας. Δυστυχώς όμως, δεν είναι αυτή η πραγματικότητα. Σήμερα πολλές από αυτές τις νέες επενδύσεις δεν παρουσιάζουν την αντίστοιχη επιτυχία και επομένως οι οργανώσεις επιβαρύνονται με τόκους για δάνεια που πήραν και που χρησιμοποιήθηκαν σε μη αποδοτικές επενδύσεις.

Στα δάνεια αυτά πρέπει να προσθέσουμε και τα δάνεια που πήραν οι συνεταιρισμοί για να πραγματοποιήσουν και την κοινωνική πολιτική του κράτους, για να καταβάλουν δηλαδή στα μέλη τους τιμές μεγαλύτερες από αυτές της αγοράς, κατά εντολή ή κατά επιθυμία και καθ' υπόδειξη της κυβέρνησης. Για να μπορέσουν οι συνεταιρισμοί να κάνουν αυτή την κοινωνική πολιτική πήραν βραχυπρόθεσμα δάνεια από Τράπεζες, πιστεύοντας ότι η πολιτεία θα κατέβαλε αυτά τα ποσά σύντομα. Δυστυχώς, τα δάνεια αυτά τελικά μετατράπηκαν σε μεσο-μακροπρόθεσμα δάνεια, γιατί η κυβέρνηση δεν τήρησε το δικό της μέρος της συμφωνίας και άφησε τους συνεταιρισμούς να φέρουν το οικονομικό βάρος των πολιτικών της αποφάσεων. Φυσικά, αυτό είναι μια κατάφωρη αδικία σε βάρος των συνεταιριστικών οργανώσεων, γιατί αντιστοιχεί σε ένα είδος φορολογίας, από το οποίο εξαιρέθηκαν οι ομοειδής ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Πάντως το αποτέλεσμα είναι ότι οι συνεταιρισμοί δεν έχουν τη δυνατότητα να βρουν πόρους για να καταβάλουν τους τόκους και το κεφάλαιο που διατέθηκε για κοινωνικούς σκοπούς και σήμερα υποχρεώνονται να προβούν στη σύναψη νέων δανείων για να μπορέσουν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους. Πέραν αυτού πρέπει να τονίσουμε ότι οι μεγάλοι ρυθμοί αύξησης των εργασιών μιας επιχείρησης είναι πιθανόν να προκαλέσουν κλυδωνισμούς. Ακόμη και οι πολύ επικερδείς επιχειρήσεις, όταν αναπτύσσονται χωρίς προγραμματισμό, χωρίς οργάνωση και χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους τις βραχυχρόνιες και τις μακροχρόνιες χρηματοδοτικές τους ανάγκες, κινδυνεύουν να

καταρρεύσουν από το βάρος των δανείων και την υστέρηση των εσόδων που παρατηρείται στα πρώτα στάδια της πραγματοποίησης της επένδυσης.

Παρόλο ότι έγιναν πολλές επενδύσεις, οι εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων των συνεταιριστικών οργανώσεων δεν έχει ακόμη συμπληρωθεί. Εν ολίγοις, οι ανάγκες των συνεταιρισμών για μεσομακροπρόθεσμα δάνεια παραμένουν ακόμη πολύ ψηλές, παρόλο το γεγονός ότι έχουν ήδη συνάψει πολλά και μεγάλα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

**«ΚΡΙΤΙΚΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ -
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ»**

8.1. ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την εκπόνηση αυτής της εργασίας, έχουν βγει μερικά χρήσιμα συμπεράσματα όσον αφορά τη λειτουργία και την δράση των συνεταιριστικών οργανώσεων. Η δραστηριότητα των συνεταιρισμών για την ελληνική πραγματικότητα είναι συνυφασμένη και συνδυασμένη άρρηκτα με την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα της χώρας. Αυτό δηλώνει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συνεταιρισμών στην χώρα μας είναι αγροτικοί.

Παρόλα αυτά, παρατηρείται δυσκινησία στους ελληνικούς συνεταιρισμούς και ειδικά στους πρωτοβάθμιους, οι οποίοι δίνουν μεγάλη έμφαση στο πώς θα αυξήσουν την αποδοτικότητά τους μέσω των κοινοτικών επιδοτήσεων και όχι από δική τους οργανωτική δραστηριότητα. Έτσι, προσπαθούν να παράγουν μεγάλες ποσότητες προϊόντων, αδιαφορώντας πολλές φορές για την ποιότητά τους, μόνο και μόνο για να εισπράξουν τις επιδοτήσεις μέσω του θεσμού της απόσυρσης των προϊόντων.

Αρκετά συχνά, οι ελληνικοί συνεταιρισμοί χρησιμοποιούνται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις ως μέσο άσκησης κομματικής πολιτικής και τους χαρακτηρίζει η έλλειψη στόχων, η συνεχής αβεβαιότητα που είναι συνυφασμένη με την ροή των πληροφοριών σε ότι αφορά τις εξελίξεις και την χάραξη της στρατηγικής για την εκμετάλλευση αποκλειστικά ελληνικών προϊόντων. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις στην χώρα μας χαρακτηρίζονται και από έλλειψη προγραμματισμού, δηλαδή τον καθορισμό της αποστολής και των στόχων, όπως και τον σχεδιασμό της δράσης που πρέπει να αναπτυχθεί για την επίτευξή τους.

Μειονέκτημα προς την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των εργασιών των συνεταιρισμών αποτελεί το γεγονός, ότι σε ορισμένα τμήματά τους υπάρχει επιπλέον προσωπικό, ενώ σε άλλα υπάρχει έλλειψη, ως αποτέλεσμα την βραδύτητα και την κακή ποιότητα των εργασιών. Γεγονός, που επιφέρει επιπλέον το χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και εξειδίκευσης σε τεχνικές γνώσεις, καθώς επίσης και η έλλειψη συνεταιριστικού πνεύματος.

Πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι το ελληνικό συνεταιριστικό κίνημα, το χαρακτηρίζει μια ανικανότητα να αναπτύξει εμπορική δραστηριότητα, προκειμένου να αντέξει τον ανταγωνισμό των μεγάλων επιχειρήσεων. Ένα άλλο μεγάλο πρόβλημα, που αντιμετωπίζουν οι συνεταιριστικές οργανώσεις

είναι η ανεπαρκής χρηματοδότηση και η μεγάλη αύξηση των επιτοκίων που κάνει δύσκολη αν όχι απαγορευτική κάθε σοβαρή επενδυτική προσπάθεια.

Ιδιαίτερη εντύπωση μας προκάλεσε η έλλειψη συνεταιριστικής παιδείας, που διακρίνει τους ελληνικούς συνεταιρισμούς, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό τους αρνείται τη συνεργασία και την συγχώνευση των συνεταιριστικών οργανώσεων. Όσον αφορά τους κρατικούς φορείς του νομού Αχαΐας δεν διέθεταν επαρκείς γνώσεις για το μέγεθος των συνεταιρισμών και πολύ περισσότερο για το φάσμα των δραστηριοτήτων τους στην περιφέρεια του νομού.

8.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μελετώντας τα προβλήματα που χαρακτηρίζουν τις συνεταιριστικές οργανώσεις, προβάλλουμε την ανάγκη της ανάπτυξής τους, όπως συνήθως εννοείται η αύξηση του μεγέθους τους. Η αύξηση του μεγέθους των συνεταιρισμών και συνεπώς η ανάπτυξή τους περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω στοιχεία:

- α) Αύξηση του αριθμού των μελών των συνεταιρισμών.
- β) Αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στους συνεταιρισμούς.
- γ) Αύξηση του αριθμού των εργοστασίων ή των καταστημάτων και γενικά των διαφόρων εγκαταστάσεων λειτουργίας τους.
- δ) Αύξηση του όγκου της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.
- ε) Αύξηση του μεριδίου της αγοράς.
- στ) Αύξηση των πωλήσεων ή των κερδών των συνεταιρισμών κ.λ.π.

Σε ένα κόσμο διαρκώς μεταβαλλόμενο, με αυξανόμενο ανταγωνισμό και περισσότερες τις απαιτήσεις των ανθρώπων σε είδη και ποιότητα προϊόντων, η ανάπτυξη των συνεταιρισμών κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να λειτουργήσουν αποδοτικότερα και έτσι να καταστεί δυνατή η επιβίωσή τους. Για να επιτευχθεί η ανάπτυξή τους θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν διάφορες στρατηγικές ή πολιτικές από τους συνεταιρισμούς.

Κατά την ταπεινή μας γνώμη οι κυριότερες στρατηγικές που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τους συνεταιρισμούς για την ανάπτυξή τους είναι οι εξής:

1. Η συνένωση ή η συγχώνευση των συνεταιρισμών είναι η ουσιαστικότερη στρατηγική ανάπτυξης, αν πολλοί συνεταιρισμοί μιας περιοχής,

όπως ο νομός Αχαΐας, ενωθούν και σχηματίσουν ένα συνεταιρισμό κάτω από μια διοίκηση. Όμως, στην πράξη αυτό είναι αρκετά δύσκολο να επιτευχθεί, γιατί συνήθως υπάρχει απροθυμία είτε από την πλευρά των διοικήσεων, είτε από την πλευρά των συνεταιρισμών.

2. Μια συνηθισμένη στρατηγική ανάπτυξης είναι η συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών, δημιουργώντας ενώσεις συνεταιρισμών. Αυτό γίνεται συνήθως μεταξύ των συνεταιρισμών, που έχουν τον ίδιο σκοπό, όπως οι αγροτικοί συνεταιρισμοί. Βέβαια, συνεργασία μπορεί να υπάρχει και μεταξύ διαφορετικών συνεταιρισμών (π.χ. αγροτικών και καταναλωτικών συνεταιρισμών), αρκεί να έχουν τον ίδιο σκοπό, όπως δηλαδή η αποδοτικότερη λειτουργία τους στην εξασφάλιση πώλησης ή αγοράς προϊόντων κ.λ.π.
3. Η επέκταση των ήδη υφιστάμενων παραγωγικών μονάδων ή η κατασκευή νέων μονάδων είναι μια συνηθισμένη και αποτελεσματική στρατηγική ανάπτυξης που προτείνετε σε κάθε είδος συνεταιρισμού.
4. Μπορεί, επίσης, να γίνει επέκταση των συνεταιρισμών σε νέες δραστηριότητες με τις ίδιες εγκαταστάσεις ή με μικροαλλαγές. Για παράδειγμα, πολλά εργοστάσια συνεταιρισμών στον νομό Αχαΐας μεταποιούν την κορινθιακή σταφίδα, ενώ θα μπορούσαν να προχωρήσουν και στη μεταποίηση και άλλων αγροτικών προϊόντων με την προσθήκη ορισμένων γραμμών με πολύ μικρές δαπάνες.
5. Σε πολλές περιπτώσεις τα επιστρεφόμενα (επιστροφή μέρους των κερδών) και τα μερίσματα στα μέλη των συνεταιρισμών αποτελούν καλές στρατηγικές ανάπτυξης, αν αναλογιστεί κανείς ότι ενθαρρύνουν και άλλα άτομα να γίνουν μέλη των συνεταιρισμών και να αυξήσουν τις συναλλαγές τους με τους συνεταιρισμούς.
6. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση στελεχών και μελών του συνεταιρισμού είναι επίσης μια αποδοτική πολιτική ανάπτυξης, γιατί μαθαίνουν πώς να εργάζονται παραγωγικότερα και έτσι οι συνεταιρισμοί να λειτουργούν αποδοτικότερα, που όλα μαζί συμβάλλουν στην αύξηση του μεγέθους των συνεταιρισμών.
7. Βασική προϋπόθεση για την εξυγίανση των οικονομικών των συνεταιρισμών είναι η ρύθμιση των χρεών που έχουν σήμερα. Καμιά ρεαλιστική πολιτική δεν μπορεί να προτείνει το κλείσιμο και την εκποίηση

των περιουσιακών στοιχείων των συνεταιρισμών για να καλυφθούν τα δάνεια που παραχωρήθηκαν στο παρελθόν από το τραπεζικό σύστημα. Ωστόσο, η ρύθμιση που θα γίνει πρέπει να είναι τέτοια που θα επιτρέπει τη σωστή λειτουργία των συνεταιριστικών οργανώσεων και δεν πρέπει να γίνει σκοπός η συνέχιση της λειτουργίας τους για να μπορέσουν να αποπληρώσουν τα χρέη τους προς τις τράπεζες. Αυτό που προτείνετε στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι η άμεση εξόφληση των χρεών από το κράτος, με δάνειο που θα συνάψει με ειδικούς όρους το κράτος με τις τράπεζες. Η λύση αυτή είναι εφικτή, γιατί οι τράπεζες δεν θα χάσουν κάποιο ποσό (απλά θα αλλάξει το όνομα του οφειλέτη) και θα μπορέσει να έχει κάποια έσοδα από τόκους. Για την οικονομία επίσης δεν θα σημειωθεί κάποια αξιόλογη μεταβολή, γιατί η ποσότητα χρήματος δεν θα αυξηθεί (αυτό θα συμβεί αν το κράτος δανειστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος). Ούτε θα υπάρξουν ανοδικές πιέσεις στα επιτόκια (αυτό θα συνέβαινε αν το κράτος επιδιώξει να δανειστεί αυτό το ποσό με ομόλογα). Η λύση αυτή, αν υιοθετηθεί, θα δώσει την ευκαιρία στους συνεταιρισμούς αυτού του νομού να πραγματοποιήσουν ένα νέο ξεκίνημα και να συνεχίσουν το έργο τόσων ετών.

Μελετώντας την πορεία των συνεταιρισμών στον Νομό Αχαΐας, διαπιστώσαμε ότι μόνο αν ξεπεραστούν τα συγκεκριμένα αυτά προβλήματα θα καταφέρουν να ανακτήσουν την θέση που τους αρμόζει.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Π. ΑΒΔΕΛΙΔΗΣ: Ο συνεταιρισμός στις συνθήκες του καπιταλισμού. GUTTENBERG, Αθήνα 1978.
- 2) Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ: Αγροτική και συνεταιριστική ανάπτυξη. Παρατηρητής (Εκδόσεις), Θεσσαλονίκη 1987, β' έκδοση.
- 3) Κ. ΛΑΜΠΟΣ: Συνεταιρισμοί και Ανάπτυξη. Κοχλίας, Αθήνα 1986.
- 4) ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ: Οι Συνεταιρισμοί μπροστά στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Πρακτικά Συνεδρίου, 16-17 Μαΐου 1996.
- 5) ΣΟΝΙΑ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ: Αγροτο-τουριστικοί Συνεταιρισμοί. Interbooks, Αθήνα 1989.
- 6) ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ: Συνεταιρισμοί και Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά. Πρακτικά Συνεδρίου, 7-8 Νοεμβρίου 1991.
- 7) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥ: Αστικοί και Γεωργικοί Συνεταιρισμοί. Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα 1992.
- 8) ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΜΕΝΙΔΗΣ: Συνεταιρισμοί. Αδελφοί Κυριακίδη Α.Ε., Θεσσαλονίκη 1998.
- 9) Π. ΑΒΔΕΛΙΔΗΣ: Το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα στην Ελλάδα. Παπαζήσης, Αθήνα 1986.
- 10) Κ. ΣΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Το αγροτικό ζήτημα στην Ελλάδα. Αθήνα 1975.
- 11) Κ. ΛΑΜΠΟΣ: Εξάρτηση, προχωρημένη υπανάπτυξη και αγροτική οικονομία της Ελλάδας. Αιχμή, Αθήνα 1983.
- 12) Γ. ΒΕΝΙΕΡΗΣ: Οικονομική Πληροφόρηση και Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Σταμούλης, Αθήνα 1988.
- 13) Π. ΣΠΑΘΗΣ: Αγροτική Πίστη και Συνεταιρισμοί. Σταμούλης, Αθήνα 1995.
- 14) ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΑΚΗ-ΜΠΕΡΒΕΤΟΥ Σ.: Αγροτικοί Συνεταιρισμοί: Θεσμός Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης. Interbooks, Αθήνα 1990.
- 15) Α. ΚΛΗΜΗΣ: Οι Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα. Πίτσιλος, Αθήνα 1985.
- 16) Ν. ΚΟΛΥΜΒΑΣ: Συνεταιριστικά. Α.Σ.Ε., Θεσσαλονίκη 1988.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΣ 602/1915

“Περί Συνεταιρισμών”

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρον 1

Συνεταιρισμός κατά την έννοια του παρόντος νόμου είναι η εταιρεία, ήτις αποτελείται εκ συνεταίρων, ων ο αριθμός και Αι εισφορά είναι μεταβλητά και σκοπεί την δια συνεργασίας των συνεταίρων προαγωγήν της ιδιωτικής οικονομίας εκάστου αυτών.

Τοιούτοι συνεταιρισμοί είναι ιδία οι πιστωτικοί, οι συνεταιρισμοί αγοράς, πωλήσεως, καταναλώσεως, οι παραγωγικοί, οι οικοδομικοί.

Άρθρον 2

Προς σύστασιν συνεταιρισμού απαιτείται, όπως το καταστατικόν 1) συναφθή εγγράφως μεταξύ επτά τουλάχιστον προσώπων, μη απαιτουμένου τύπου τινός, και 2) εγκριθεί, υποβαλλόμενων εν πρωτοτύπω, υπό του Υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας.

Το Υπουργείον, εξετάζον την κατά τας διατάξεις των νόμων (ιδία άρθρα 1 και 5 του νόμου τούτου) σύνταξιν του καταστατικού και την σκοπιμότητα των διατάξεων αυτού, τροποποιεί αυτό μόνον εφόσον αντίκειται εις τους νόμους, υποδεικνύει δε απλώς την κατά την κρίσιν του σκοπιμωτέραν διατύπωσιν των όρων αυτού.

Το εγκριθέν ή τροποποιηθέν καταστατικόν δημοσιεύεται δωρεάν επιμελεία του Υπουργείου εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρον 3

Από της εγκρίσεως του καταστατικού ο συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα.

Το Υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας αποστέλλει αντίτυπον του δημοσιευθέντος καταστατικού εις τον συνεταιρισμόν και εις το Ειρηνοδικείον της έδρας τούτου.

Άρθρον 4

Το Υπουργείον και το Ειρηνοδικείον συρράπτουν κατ'έτος εις βιβλίον τα κατά τα άρθρα 3, 9, 35, 58 καταστατικά, έγγραφα και γνωστοποιήσεις και καταρτίζουν ευρετήριον αυτών. Τα βιβλία και ευρετήρια ταύτα είναι ελευθέρως εις πάντας προσιτά.

Δια Β. Διατάγματος, προκαλουμένου υπό των Υπουργών επί της Εθνικής Οικονομίας και της Δικαιοσύνης, καθορίζεται ο τρόπος της τηρήσεως των βιβλίων τούτων.

Άρθρον 5

Το καταστατικόν απαιτείται πάντως να περιέχει, πλην των εις άλλες διατάξεις του παρόντος νόμου περιεχομένων προαιρετικών ή υποχρεωτικών όρων (άρθρα 8, 14, 15, 16-18, 20, 23, 28-31, 34, 37, 41-43, 46, 48, 49, 55, 59, 67, 68, 76) τα εξής:

- 1) Την επωνυμίαν του συνεταιρισμού.
- 2) Την έδραν.
- 3) Τον σκοπόν και την χρονική διάρκειαν αυτού, ήτις δύναται να είναι και απεριόριστος.
- 4) Τους όρους της παραδοχής και της εξόδου των συνεταίρων.
- 5) Τον τρόπον, καθ'όν καταρτίζεται ή μέλλει να καταρτισθή βραδύτερον το κεφάλαιον του συνεταιρισμού, το ανώτατον ποσόν, μέχρι του οποίου δύναται να φθάση η εισφορά εκάστου συνεταίρου (την συνεταιρικήν μερίδα), την προκαταβολήν του ενός δεκάτου τουλάχιστον του ποσού τούτου και τον χρόνον της καταβολής του υπολοίπου.
- 6) Τον τρόπον της οργανώσεως, διοικήσεως και εκπροσωπήσεως του συνεταιρισμού και τον τρόπο του ελέγχου της διαχειρίσεως.
- 7) Την έκτασιν της ευθύνης των συνεταίρων, ήτοι δεν θα ευθύνωνται δια τας υποχρεώσεις του συνεταιρισμού με όλην των την περιουσίαν ή μέχρις ωρισμένου μόνον ποσού ή μέχρι πολλαπλασίου τινός της μερίδας των (αρθ. 22).
- 8) Τον τρόπον της συντάξεως και εξελέξεως του ισολογισμού.
- 9) Τον τρόπον της τοποθετήσεως και εξασφαλίσεως των κεφαλαίων του συνεταιρισμού.
- 10) Τον τρόπον του υπολογισμού των κερδών και ζημιών της διανομής αυτών μεταξύ των συνεταίρων, εφ'όσον δεν την αποκλείει το καταστατικόν, του σχηματισμού αποθεματικού κεφαλαίου, χρησιμεύοντος προς κάλυψιν ενδεχομένων ζημιών, της διαλύσεως του συνεταιρισμού και της διαθέσεως κατ'αυτήν του αποθεματικού κεφαλαίου.
- 11) Τον τρόπο της συγκλήσεως συνελεύσεως των συνεταίρων, της απαιτούμενης δια την λήσιν αποφάσεων πλειοψηφίας, της προεδρίας και της ψηφοφορίας κατ'αυτήν.
- 12) Τον τρόπον, καθ'όν γίνονται αι γνωστοποιήσεις και προσκλήσεις του συνεταιρισμού.
- 13) Εάν θα είναι δεκτοί ή όχι ή υπό τίνας όρους ως συνέταιροι πρόσωπα, τα οποία δεν κατοικούν εν τη περιφερεία του συνεταιρισμού ή εις συναλλαγήν με τον συνεταιρισμόν μη συνεταίροι, εφ'όσον επιτρέπει ο νόμος (αρθ. 48).

Άρθρον 6

Η επωνυμία του συνεταιρισμού λαμβάνεται εκ του σκοπού αυτού και περιέχει συμφώνως προς το άρθρο 22 τας λέξεις "με περιορισμένην ευθύνην, ή "με απεριόριστον ευθύνην" ή μόνον τα στοιχεία Συν-Π-Ε ή Συν-Α-Ε.

Η επωνυμία δεν δύναται να περιλάβη το όνομα συνεταίρων ή άλλου προσώπου διακρίνεται δε πάντως κατά τρόπον σαφή από τας επωνυμίας άλλων συνεταιρισμών, ιδρυμένων ήδη.

Πιστωτικός συνεταιρισμός, εδρεύων εν κοινότητι, δύναται να φέρη την επωνυμίαν "Αγροτική Λαϊκή Τράπεζα της κοινότητος..." ή "Λαϊκή Τράπεζα της κοινότητος....", ή "Γεωργικόν Ταμείον της κοινότητος...." μετά των αρχικών Συν-Π-Ε ή Συν-Α-Ε.

Άρθρον 7

Προς μεταβολήν του καταστατικού ή προς συνέχισιν συνεταιρισμού, ου η διάρκεια περιορίσθη δι'ωρισμένον χρόνον, απαιτείται απόφασις της γενικής συνελεύσεως των συνεταίρων.

Άρθρον 8

Προς μεταβολήν του σκοπού της επιχειρήσεως και προς αύξησιν της εταιρικής μερίδος απαιτείται πλειοψηφία των τριών τετάρτων των κατά το άρθρον 44 συγκροτούντων την απαρτίαν εν τη συνελεύσει των συνεταίρων, εφόσον δεν ορίζονται εν τω καταστατικώ και άλλοι ακόμη όροι.

Δι'άλλας μεταβολάς του καταστατικού απαιτείται πλειοψηφία των τριών τετάρτων των εμφανισθέντων συνεταίρων, εφόσον το καταστατικόν δεν ορίζει άλλους όρους.

Άρθρον 9

Πάσα μεταβολή του καταστατικού απαιτείται προς τούτους να εγκριθή υπό του Υπουργείου της Εθν. Οικονομίας, εφαρμοζομένων και ενταύθα αναλόγως των άρθρων 2 και 3.

Άρθρον 10

Το Υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας ενασκεί εποπτείαν δια των νόμων και του καταστατικού και έλεγχον επί της διαχειρίσεως των συνεταιρισμών· παρέχει δε εις τους ενδιαφερομένους υποδείγματα καταστατικών και βιβλίων της επιχειρήσεως των και πάσαν οδηγίαν.

Πας συνεταιρισμός υποχρεούται να τηρή βιβλίον περιέχον εν αρχή το καταστατικόν και κατά συνέχειαν α) το όνομα και επώνυμον, το επάγγελμα και την κατοικίαν των συνεταίρων, β) την χρονολογία της παραδοχής και της εξόδου αυτών.

Το βιβλίον τούτο αριθμείται μονογραφείται και θεωρείται υπό του ειρηνοδίκου ανεξόδως. Η μονογραφή δύναται να αναπληρωθή δια της σφραγίδος του δικαστηρίου.

Τα είδη των λουπών τηρητέων υπό των συνεταιρισμών βιβλίων και τον τρόπον της τηρήσεως αυτών καθορίζει Β. Διάταγμα.

Τα νομίμως τηρούμενα βιβλία έχουσι την αποδεικτικήν δύναμιν των εμπορικών βιβλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' **ΝΟΜΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ** **ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΩΝ**

Άρθρον 11

Αι σχέσεις του συνεταιρισμού και των συνεταίρων διέπονται υπό του καταστατικού.

Το καταστατικόν δύναται ν'αποκλίνη των διατάξεων του παρόντος νόμου μόνον όπου τούτο ρητώς εν τω νόμω επιτρέπεται.

Εις συμπλήρωσιν του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αι διατάξεις του εμπορικού δικαίου και του συμπληρωματικού αυτού αστικού.

Άρθρον 12

Ο συνεταιρισμός έχει εμπορικήν ιδιότητα

Δια χρέη του συνεταιρισμού δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτησις κατά των συνεταίρων.

Δια την πληρωμήν της εισφοράς δύναται να ενάγη το συνεταιρισμός τους συνεταίρους ενώπιον του Ειρηνοδικείου της έδρας του εφαρμοζομένης αναλόγως της διαδικασίας του νόμου ΓΛΟΔ' της 31 Δεκεμβρίου 1913 "περί εκδικάσεως των μεταξύ εργατών και εργοδοτών διαφορών περί πληρωμής εργατικών μισθών και ημερομισθίων", οπότε ο συνεταιρισμός επέχει θέσιν εργάτου.

Άρθρον 13

Δια να γίνουσιν συνεταίροι και να συναλλάσσωνται μετά του συνεταιρισμού δεν έχουσι ανάγκην της συναινεσεως του συζύγου αι έγγαμαι γυναίκες, ουδέ της αδείας του πατρός, του επιτρόπου ή κηδεμόνος οι ανήλικοι οι συμπληρώσαντες το 18ον έτος της ηλικίας των.

Άρθρον 14

Ο συνεταιρισμός υποχρεούται να σχηματίση αποθεματικών κεφάλαιον εις το οποίον περιέρχονται δέκα τοις εκατόν τουλάχιστον εκ των ετησίων καθαρών κερδών μέχρις ου τούτο φθάση το σύνολον των μερίδων προς τούτοις, τα εκ χαριστικής αιτίας εις τον συνεταιρισμόν διδόμενα και τα τυχόν υπό του καταστατικού προβλεπόμενα πρόστιμα, δικαιώματα εγγραφής ή άλλα έσοδα...

Δια του καταστατικού δύναται να ορισθή α) ότι το ανήκον εις το συνεταιίρον κέρδος, εφόσον καθυστερείται εισφορά, καταλογίζεται εις αυτήν· β) ότι δε θα γίνεται ποσώς διανομή κερδών εις τους συνεταιίρους, αλλ'ότι ταύτα θα κατανέμονται ολόκληρα εις το αποθεματικόν κεφάλαιον.

Άρθρον 15

Δια να γίνη τις μέλος συνεταιρισμού απαιτείται 1) να έχη ελευθέραν την διαχείρισιν της περιουσίας του, 2) να δηλώση εγγράφως, ότι αποδέχεται το καταστατικόν άνευ τινός επιφυλάξεως, και 3) να μη αντιβαίνει η παραδοχή αυτού ως συνταίρου εις άλλους τυχόν όρους του καταστατικού.

Η διοίκησις, εάν παραδεχθή τον αιτούντα εγγράφει αυτόν εις το κατά το άρθρον 10 εδ. 2 βιβλίον. Ο αποκλεισθείς δύναται να προσφύγη εις την κρίσιν της προσεχούς συνελεύσεως.

Υπό της διοικήσεως ή υπό του κατά το άρθρον 44 ΙΔ. 1 αριθμού συνταίρων δύναται να ζητηθή παρά της συνελεύσεως η διαγραφή παντός συνταίρου όστις α) δεικνύει συμπεριφοράν εχθρικήν προς τα συμφέροντα του συνεταιρισμού, β) κατεδικάσθη δια κακούργημα ή πλημμέλημα εκ των εν τω άρθρω 22 και 24 του Ποιν. Νόμου, γ) είναι μέλος άλλου συνεταιρισμού όστις εν τω αυτώ τόπω επιδιώκει τον αυτόν σκοπόν. Η διαγραφή δύναται να ζητηθεί και αν ακόμη δεν προβλέπη τους λόγους τούτους το καταστατικόν.

Άνευ τινός αιτήσεως διαγράφεται υπό του διοικητικού συμβουλίου ο συνταίρος ο απολέσας τας δια την εγγραφήν του απαιτουμένας ιδιότητας· δύναται δε να διαγραφή και ο καθυστερών την κατεβλητέαν εισφοράν του πλέον των εξ μηνών, ή εκείνος, κατά του οποίου ήρχισεν εκτέλεσις προς είσπραξιν άλλης προς τον συνεταιρισμόν οφειλής του.

Άρθρον 16

Πας συνταίρος δύναται να αποχωρήση του συνεταιρισμού, μετά εν έτος από της εγγραφής του, αλλά μόνον εις το τέλος της χρήσεως, δι'εγγράφου ειδοποιήσεως γινομένης προ τριών τουλάχιστον μηνών. Το καταστατικόν δύναται να ορίση μακροτέραν προθεσμίαν, προ της παρόδου της οποίας δεν δύναται να αποχωρήση ο συνταίρος, αυτή όμως εν ουδεμιά περίπτωση δύναται να υπερβή τα δέκα έτη. Η δήλωσις γίνεται προς την διοίκησιν του συνεταιρισμού και προς το Ειρηνοδικείον.

Άρθρον 17

Ο εξελθών συνεταιρος δεν δύναται να μετέχη των συνεδριάσεων των συμβουλιών ή των γενικών συνελεύσεων. Επίσης δεν δύναται να ζητήσει την εκκαθάρισιν του συνεταιρισμού. Το καταστατικόν ορίζει τα λοιπά δικαιώματα, άτινα δύναται να έχη ο εξερχόμενος του συνεταιρισμού συνetaίρος ή οι κληρονόμοι του επί της εταιρικής περιουσίας. Ελλείψει τοιούτοι καθορισμού εν τω καταστατικώ έχει εφαρμογήν του άρθρου 48.

Άρθρον 18

Η μετά του συνεταιρισμού εκκαθάρισις του λογαριασμού της μερίδος του εξερχομένου συνetaίρου γίνεται εις το τέλος της χρήσεως, επί τη βάσει της εταιρικής περιουσίας (εν η δεν συνυπολογίζεται το αποθεματικόν) και του αριθμού των συνetaίρων, ως ταύτα δεικνύονται εν τω ισολογισμώ του τελευταίου έτους.

Η μερίς του συνetaίρου καταβάλλεται αυτώ εντός ενός έτους από της εξόδου. Το καταστατικόν δύναται να ορίση μακροτέραν προθεσμίαν καταβολής προς τους παραιτηθέντας ή αποβληθέντας, αλλ'όχι πέρα των τριών ετών. Μετά δε την καταβολήν της μερίδος του ούτε επί του αποθεματικού ούτε επί της άλλης περιουσίας του συνetaρισμού έχει ο εξελθών αξίωσίν τινα.

Η προθεσμία της καταβολής, εν περιπτώσει αποβολής, άρχεται, αφ'ης ημέρας ο αποβληθείς ειδοποιήθη περί αυτής δια συστημένης επιστολής ή δικαστικού κλητήρος.

Εάν δεν επαρκή η εταιρική περιουσία συνυπολογιζομένων του αποθεματικού και όλων των εταιρικών μερίδων, προς κάλυψιν των υπάρχοντων τυχόν χρεών του συνetaρισμού, ο εξερχόμενος υποχρεούται να καταβάλη εις τον συνetaρισμόν το αναλογούν αυτώ μέρος εκ του ελλείμματος, υπολογιζόμενον ελλείπει άλλου ορισμού του καταστατικού, κατά κεφαλάς μεν, εφόσον πρόκειται περί συνetaρισμού με απεριόριστον ευθύνην, αναλόγως δε των μερίδων των συνetaίρων, εφόσον πρόκειται περί συνetaρισμού με περιωρισμένην ευθύνην.

Άρθρον 19

Η αγωγή του εξερχομένου συνetaίρου προς πληρωμήν της μερίδος του παραγράφεται μετά διετίαν από της λήξεως της προθεσμίας της καταβολής.

Εάν ο συνetaρισμός διαλυθή εντός εξ μηνών από της εξόδου του συνetaίρου, αυτή θεωρείται ως μη γενομένη.

Άρθρον 20

Απαγορεύεται η εκχώρησις της εταιρικής μερίδος εις τρίτον μη συνetaίρον. Απαγορεύεται επίσης εις τους συνetaρισμούς να αγοράζουν ή να δέχονται εις ενέχρον τας μερίδας των συνetaίρων.

Το καταστατικόν δύναται να ορίση, α) ότι απαγορεύεται η εκχώρησις της εταιρικής μερίδος και εις συνetaίρον, β) ότι δικαιούται το Διοικ. Συμβούλιον ή η Γενική Συνέλευσις να επιτρέπη την υπό τινός συνetaίρου εκχώρησιν της εν τω συνetaρισμώ

μερίδος αυτού, άνευ εκκαθαρίσεως του λογαριασμού αυτής, εις έτερον πρόσωπον, υπό τον όρον ότι το πρόσωπον τούτο καθίσταται συνεταίρος και υπεισέρχεται εις την θέση του εκχωρούντος, εξερχομένου ούτω του συνεταιρισμού, γ) αν επιτρέπεται μετά την έξοδον του συνεταίρου, να μεταβιβάση την ανήκουσαν εις αυτόν μερίδα εις τρίτον μη συνεταίρον και υπό ποιούς όρους.

Επί συνεταιρισμών με απεριόριστον ευθύνην απαγορεύεται η εις ένα συνεταίρον συγκέντρωσις μερίδων περισσοτέρων της μιας. Επί συνεταιρισμών δε με περιορισμένην ευθύνην το καταστατικόν ορίζει πόσαι το πολύ μερίδες δύναται εξ οιοδήποτε λόγον, να συγκεντρωθώσιν εις το πρόσωπον ενός συνεταίρου· αν όμως τας αρχικώς ληφθείσας μερίδας δεν έχη αποπληρώση ο συνέταιρος, δεν δύναται να αποκτήση μεταγενέστερας μερίδας.

Άρθρον 21

Εν περιπτώσει θανάτου συνεταίρου θεωρείται ούτως ως εξελθών του συνεταιρισμού εις το τέλος της χρήσεως, καθ'ον επήλθεν ο θάνατος. Μέχρι του χρόνου τούτου συνεχίζεται η εταιρική ιδιότης του αποθανόντος εν τω προσώπω των κληρονόμων του, υποκαθισταμένων εις τα κατά τα άρθρα 17, 18 και 19 δικαιώματα και υποχρεώσεις. Επί πλειόνων κληρονόμων δύναται το δικαίωμα της ψήφου να ενασκηθή υπό πάντων ή των αντιπροσωπευόντων το μείζον μέρος της κληρονομίας δι' αντιπροσώπου συνεταίρου.

Άρθρον 22

Ο συνεταιρισμός ιδρύεται με απεριόριστον ή με περιορισμένην των συνεταίρων ευθύνην.

Κατά την πρώτην περίπτωσιν ευθύνεται έκαστος συνεταίρος με όλην του την περιουσίαν και αλληλεγγύως δια τας υποχρεώσεις του συνεταιρισμού, εφόσον οι δανεισταί δεν ήθελον ικανοποιηθή εκ της περιουσίας του συνεταιρισμού· κατά την δευτέραν περίπτωσιν μόνον μέχρι του ποσού της μερίδος του ή μέχρι του οριζομένου εν τω καταστατικώ ποσού ή πολλαπλασίου της μερίδος (άρθρον 5, αριθμός 7).

Άρθρον 23

Ο εισερχόμενος εις συνεταιρισμόν ευθύνεται, ως οι λοιποί συνεταίροι, δια τας υποχρεώσεις του συνεταιρισμού τας συναφθείσας προ της εισόδου του συνεταίρου, μη ισχυούσης εναντίας συμφωνίας. Τα δικαιώματα του εισερχομένου επί της κεκτημένης περιουσίας του συνεταιρισμού κανονίζονται κατά τους όρους του καταστατικού.

Άρθρον 24

Επί συνεταιρισμών με απεριόριστον ευθύνην εάν ο συνεταίρος παύση να είναι τοιούτος, συνεπεία θανάτου, αποβολής, παραιτήσεως, απαγορεύσεως, ή πτωχεύσεως, ή άλλης αιτίας, εξακολουθεί η ευθύνη των κληρονόμων του ή αυτού δια τας πρότερον

συναφθείσας εταιρικές υποχρεώσεις επί δύο ακόμη έτη αφότου έπαυσε να είναι συνεταίρος.

Άρθρον 25

Η ευθύνη παύει δια πάντας τους συνεταίρους εάν παρέλθη διετία από της διαλύσεως του συνεταιρισμού.

Άρθρον 26

Πάσα αξίωσις, στηριζομένη εις ευθύνην των συνεταίρων, εάν δεν απεσβέσθη ήδη, κατά τους όρους των άρθρων 24 και 25, παραγράφεται εντός έτους από του πέρατος των εργασιών της πτωχεύσεως.

Άρθρον 27

Οι προσωπικοί δανεισταί συνεταίρου δεν έχουνσι προς ασφάλειαν ή πληρωμήν αυτών ουδέν δικαίωμα επί της εταιρικής περιουσίας ή των μερισμάτων· δύνανται να επιδιώξωσιν ασφάλειαν ή εκτέλεσιν μόνον μετά την παύσιν της εταιρικής ιδιότητος αυτού επί της αναλογούσης εκ του ενεργητικού μερίδος εις τον συνέταιρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρον 28

Ο συνεταιρισμός έχει διοίκησιν, εκπροσωπούσαν αυτόν εις τας δικαστικάς και τας εξωδίκους σχέσεις, καθ'όν τρόπον ορίζει το καταστατικόν.

Άρθρον 29

Η διοίκησις αποτελείται εκ διοικητικού συμβουλίου εκ τριών τουλάχιστον συνεταίρων, εκλέγεται δε υπό της συνελεύσεως.

Εκ των μελών του συμβουλίου εκλέγεται ο πρόεδρος ή και αντιπρόεδρος, ή και ο γραμματεύς και ταμίας υπό της συνελεύσεως ή του διοικητικού συμβουλίου κατά τα υπό του καταστατικού οριζόμενα. Εφ'όσον το καταστατικόν δεν έχει περιορισμόν τινά, το διοικητικό συμβούλιον αποφασίζει περί της ανάγκης του αριθμού και μισθού των προσλαμβανομένων υπαλλήλων και λογοδοτεί εις την συνέλευσιν.

Άρθρον 30

Πάσα δήλωσις ή πράξις της διοικήσεως και πάσα υπογραφή γίνεται τουλάχιστον υπό δύο μελών του διοικητικού συμβουλίου, εφ'όσον δεν ορίζει άλλο τι το καταστατικό.

Άρθρον 31

Εις το καταστατικόν ορίζεται πάντως, ότι αντιπροσωπεύει τον συνεταιρισμό ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή άλλο τι των μελών δια τας περιπτώσεις, κατά τας οποίας τρίτοι θέλουν να στραφούν κατά του συνεταιρισμού.

Άρθρον 32

Η διοίκησις ενεργεί εγκύρως πάσαν πράξιν εντός του σκοπού του συνεταιρισμού.

Η διοίκησις ευθύνεται απέναντι του συνεταιρισμού δια την τήρησιν των περιορισμών του προς εκπροσώπησιν δικαιώματος αυτής, τους οποίους θέτει το καταστατικόν ή αι αποφάσεις της συνελεύσεως.

Άρθρον 33

Πας περιορισμός του δικαιώματος της διοικήσεως ως προς την ενέργειαν πράξεων επ'ονόματι του συνεταιρισμού, μη αναγραφόμενος εν τω καταστατικώ δεν ισχύει απέναντι των καλής πίστεως τρίτων, εφ'όσον αι πράξεις γίνονται εντός του σκοπού του συνεταιρισμού.

Άρθρον 34

Η διοίκησις είναι υπεύθυνος δια την τακτικήν τήρησιν των απαιτουμένων βιβλίων και των πρακτικών εις α' καταχωρούνται αι διάφοραι πράξεις.

Εν γένει είνε υπεύθυνος δια την καλήν διαχείρισιν της περιουσίας του συνεταιρισμού, ιδία δ'οφείλει η διοίκησις και δη ο ταμίας να καταθέσουν, κατά τα εν άρθρω 70 οριζόμενα, αυτούσιον επί τόκω ή ενδεδυμένον εις εθνικά χρεόγραφα παν περίσσευμα υπερβαίνον το δια του καταστατικού οριζόμενων ελάχιστον ποσόν.

Άρθρον 35

Η διοίκησις, ευθύς ως καταρτισθή, υποβάλλει εις το ειρηνοδικεϊόν της έδρας του συνεταιρισμού και εις το Υπουργεϊόν της Εθν. Οικονομίας δήλωσιν περιέχουσαν τα ονόματα και αυτογράφους τας υπογραφάς των μελών αυτής και του κατά το άρθρ. 37 εποπτικού συμβουλίου, γνωστοποιούσα κατά τον αυτόν τρόπον πάσαν επερχομένην εις αυτήν ή το εποπτικόν συμβούλιον μεταβολήν ή την λήξιν του προς εκπροσώπησιν δικαιώματος μέλους τινός της διοικήσεως. Η διοίκησις γνωστοποιεί ομοίως την σύστασιν και την έδραν υποκαταστημάτων ή πρακτορείων.

Εντός εξ μηνών από της λήξεως εκάστης χρήσεως γνωστοποιεί κατά τον αυτόν τρόπον τον εγκεκριμένον υπό της συνελεύσεως απολογισμόν.

Η διοίκησις υποχρεούται να καταθέσῃ εις το αυτό Ειρηνοδικεῖον ανά παν ἔτος ονομαστικόν κατάλογον περιέχοντα τα ονόματα ὄλων, των συνεταίρων, κατ'αλφαβητικὴν τάξιν, τὴν κατοκίαν καὶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν καὶ υπογεγραμμένον ὑπὸ της διοικήσεως.

Η διοίκησις υποχρεούται να δηλώνῃ εις το Ειρηνοδικεῖον της ἐξόδον παντός συνεταίρου.

Ἄρθρον 36

Η μεταβολή εις τὴν διοίκησιν, ἡ λήξις του προς εκπροσώπησιν δικαίωματος μέλους τινός αὐτῆς καὶ ἡ μεταβολή του καταστατικῶς ὡς προς τον τύπον, καθ'ὄν ἐκδηλοῦται ἡ θέλησις καὶ ἀπόφασις της διοικήσεως, δεν δύναται ν'αντιταχθῆ κατά των καλῆς πίστεως τρίτων προ της κατά το ἄρθρ. 35 γνωστοποιήσεως.

Ἄρθρον 37

Η συνέλευσις ἐκλέγει Ἐποπτικόν Συμβούλιον ἐκ τριῶν τουλάχιστον μελῶν, προς εποπτείαν καὶ ἔλεγχον των πράξεων καὶ της διαχειρίσεως της διοικήσεως.

Δεν δύναται να ἐκλεγῶσι μέλη του Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου πρόσωπα συνδεόμενα προς μέλος του Διοικητικοῦ Συμβουλίου δια συγγενείας ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγγιστίας μέχρι τετάρτου βαθμοῦ.

Τον τρόπον, τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν διάρκειαν της εποπτείας καὶ του ἐλέγχου καθορίζει το καταστατικόν. Το Ἐποπτικόν Συμβούλιον ἔχει το δικαίωμα της συγκλήσεως ἐκτάκτου συνελεύσεως προς το συμφέρον του συνεταιρισμοῦ καὶ το δικαίωμα της εκπροσωπήσεως του συνεταιρισμοῦ ἐν ἡ περιπτώσει ἡ διοίκησις ἢ μέλη αὐτῆς εἶναι συμβαλλόμενοι ἢ διάδικοι ἀπέναντι του συνεταιρισμοῦ. Το καταστατικόν δύναται να δώσῃ εις το Ἐποπτικόν Συμβούλιον το δικαίωμα της συμπράξεως μετὰ της διοικήσεως εις σπουδαίας τινὰς πράξεις.

Ἄρθρον 38

Η συνέλευσις, το Υπουργεῖον της Ἐθνικῆς Οικονομίας καὶ ἡ ἑνωσις ἢ ὁ σύνδεσμος, εις ὃν υπάγεται ὁ συνεταιρισμός, ἔχουν το δικαίωμα να αναθέτωσι τον ἔλεγχον του ταμείου των βιβλίων, της περιουσίας καὶ ἐν γένει της διαχειρίσεως εις ἐιδικόν λογιστήν, ὃν ἡ ἀμοιβή μετὰ γνώμην της διοικήσεως του συνεταιρισμοῦ, ὀρίζεται ὑπὸ του ἀναθέσαντος τον ἔλεγχον καὶ καταβάλλεται ὑπὸ του συνεταιρισμοῦ.

Ἄρθρον 39

Τα μέλη του διοικητικοῦ ἢ του ἐποπτικοῦ συμβουλίου δεν δύναται να εἶναι συγχρόνως καὶ ἑμμισθοὶ υπάλληλοι του συνεταιρισμοῦ.

Τα ἐξερχόμενα της διοικήσεως μέλη δεν δύναται να ἐκλεγῶσι μέλη του ἐποπτικοῦ συμβουλίου προ της ἐκκαθαρίσεως της διαχειρίσεως αὐτῶν.

Άρθρον 40

Τα μέλη της διοικήσεως και του εποπτικού συμβουλίου και οι αντιπρόσωποι του συνεταιρισμού δεν έχουν ψήφον επί των αφορώντων αυτούς ζητημάτων.

Άρθρον 41

Η συνέλευσις των συνεταίρων συγκαλείται υπό της διοικήσεως εις τας κατά τον παρόντα νόμον ή το καταστατικόν περιπτώσει, ή οσάκι, το απαιτεί το συμφέρον του συνεταιρισμού.

Η συνέλευσις συγκαλείται αμελλητί υπό της διοικήσεως, εάν το ζητήσωσι εγγράφως το εν εικοστόν τουλάχιστον των συνεταίρων το εν εικοστόν τουλάχιστον των συνεταίρων ή τρεις, εάν ο αριθμός αυτών είναι κατώτερος των τριάκοντα.

Ο αυτός αριθμός συνεταίρων δύναται να ζητήσει παρά της διοικήσεως την αναγραφήν εις την ημερησίαν διάταξιν ωρισμένων θεατών προς συζήτησιν ή απόφασιν εν τη συνέλευσει.

Το καταστατικόν ορίζει την προθεσμίαν προς υποβολήν των τοιούτων αιτήσεων.

Εάν η διοίκησις δεν εκτελέση την αίτησιν των συνεταίρων περί συγκλήσεως ή αναγραφής ή αναγγελίας των θεμάτων, δύναται το Ειρηνοδικεϊόν της έδρας του συνεταιρισμού επί τη αιτήσει αυτών και εξουσιοδοτήση αυτούς να συγκαλέσουν την συνέλευσιν και να γνωστοποιήσουν τα θέματα.

Άρθρον 42

Η σύγκλησις και ο σκοπός της συνελεύσεως γνωστοποιείται καθ'ον τρόπον ορίζει το καταστατικόν εξ τουλάχιστον πλήρεις ημέρας πρότερον.

Επί αντικειμένων μη νομίμως γνωστοποιηθέντων δεν δύναται να ληφθή απόφασις πλην περί της προεδρίας της συνελεύσεως και περί προτάσεως συγκλήσεως ετέρας συνελεύσεως.

Άρθρον 43

Επί συνεταιρισμών με απεριόριστον ευθύνην έκαστος συνεταίρος έχει μία μόνον ψήφον εν τη συνέλευσει όσασδήποτε μετοχάς και αν κατέχη. Επί συνεταιρισμών με περιωρισμένην ευθύνην το καταστατικόν δύναται να ορίξη ότι συνεταίρος έχων πλείονας των πέντε μερίδων έχει και δευτέραν ψήφο, αλλ' εν ουδεμία περιπτώσει δύναται ο συνεταίρος να έχη πλείονας των δύο ψήφων όσασδήποτε μερίδας και αν έχη. Ο συνεταίρος εις ζητήματα απαλλαγής από υποχρεώσεων αυτού προς τον συνεταιρισμόν ή συνάψεως συμβάσεως προς τον συνεταιρισμόν στερείται ψήφου.

Επιτρέπεται ν'αντιπροσωπεύωνται οι συνεταίροι εν τη συνέλευσει διά άλλων συνεταίρων, νομιμοποιουμένων δι'απλής επιστολής κατατεθειμένης εις την συνέλευσιν, αλλ'ουδείς συνεταίρος δύναται ν'αντιπροσωπεύουν πλείονος του ενός.

Άρθρον 44

Αι αποφάσεις λαμβάνονται κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν των παρόντων. Δια να είναι έγκυρος η συνέλευσις απαιτείται η παρουσία του ημίσεος τουλάχιστον του όλου αριθμού των ψήφων· μη γενομένης εταιρείας εις πρώτην συνέλευσιν, συγκαλείται νέα συνέλευσις εντός οκτώ ημερών καθ' ην αρκεί απόλυτος πλειοψηφία των εμφανισθέντων. όσοι και αν είναι εφ' όσον δεν ορίζει άλλο το καταστατικόν.

Άρθρον 45

Αι αποφάσεις της συνελεύσεως καταχωρούνται εις ιδιαίτερον βιβλίον, το οποίον είναι ελευθέρως προσιτόν διά τους συνεταίρους.

Άρθρον 46

Η συνέλευσις εγκρίνει τον ισολογισμόν και καθορίζει την αναλογούσαν εις τους συνεταίρους μετοχήν επί των κερδών και των ζημιών.

Δεν επιτρέπεται πληρωμή κερδών εις τους συνεταίρους, αν ένεκα προηγουμένων ζημιών ηλαττώθηκαν αι μερίδες, μέχρις αναπληρώσεως αυτών.

Το καταστατικόν δύναται να ορίζει, ότι το μετά την αφαιρέσιν του αποθεματικού ποσόν των κερδών διανέμεται εις τους συνεταίρους είτε υπό την μορφήν μερίσματος, είτε υπό την μορφήν αμοιβής, προς τους συνεταίρους αναλόγως της αξίας των συναλλαγών των συναφθεισών παρ' αυτών μετά του συνεταιρισμού κατά την διάρκειαν της τελευταίας χρήσεως.

Άρθρον 47

Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός των κερδών και ζημιών συντάσσονται, κατ' έτος τουλάχιστον υπό της διοικήσεως και κατατίθενται πέντε ημέρας τουλάχιστον προ της συγκλήσεως της συνελεύσεως, εις το κατάστημα του συνεταιρισμού και εις το Ειρηνοδικείον έκαστος δε συνέταιρος έχει το δικαίωμα να λάβη γνώσιν αυτών.

Άρθρον 48

Η συνέλευσις καθορίζει:

1) Το ολικόν ποσόν, όπερ δεν δύναται να υπερβώσιν τα δάνεια τα λαμβανόμενα υπό του συνεταιρισμού και αι παρ' αυτώ γινόμενοι καταθέτως.

2) Το ολικόν ποσόν των προς τους συνεταίρους περιπτώσεων.

Το ποσόν της πιστώσεως εκάστου συνεταίρου ορίζεται καθ' ον τρόπον κανονίζει το καταστατικόν.

Απαγορεύεται εις γεωργικούς πιστωτικούς συνεταιρισμούς να χορηγώσι δάνεια εις πρόσωπα, άτινα δεν είναι συνεταίροι.

Άρθρον 49

Εφ'όσον το καταστατικόν υποχρεοί τους συνεταίρους εις πληρωμήν δόσεων επί της εταιρικής μερίδας, χωρίς να ορίση τον χρόνον και το ποσόν των δόσεων ο καθορισμός αυτών γίνεται υπό της συνελεύσεως.

Άρθρον 50

Αι αποφάσεις της συνελεύσεως δύνανται να προσβληθούν διά αγωγής κατά του συνεταιρισμού ενώπιον του Ειρηνοδικείου της έδρας του συνεταιρισμού ένεκα παραβάσεως του νόμου ή του καταστατικού. Ενάγοντες δύνανται να είναι συνεταίροι αποτελούντες τουλάχιστον τον κατά το άρθρον 41 εδ. 2 αριθμόν, ως και η διοίκηση προς τούτοις και πάλιν μέλος της διοικήσεως ή του εποπτικού συμβουλίου, εάν δια της διοικήσεως ή του εποπτικού συμβουλίου, ήθελον εκτεθή εις ποινικήν δίωξιν ή εις ευθύνας προς τους εταιρικούς δανειστάς.

Η απόφασις του Ειρηνοδικείου είναι εκκλητή πάντοτε.

Άρθρον 51

Η κατά τον προηγούμενον άρθρον αγωγή κοινοποιείται εντός δεκαπέντε ημερών από της λήψεως της αποφάσεως. Η συζήτησις δε της αγωγής δεν δύναται να γίνη προς της παρελεύσεως της προθεσμίας ταύτης πλείονος τυχόν αγωγαί συνεκδικάζονται.

Άρθρον 52

Η τελεσίδικος ακυρωτική δικαστική απόφασις ισχύει και κατά των μη διαδίκων συνεταίρων.

Άρθρον 53

Διά πάσαν ζημίαν του συνεταιρισμού προκύψασαν εκ της αβασίμου προσβολής της αποφάσεως της συνελεύσεως ευθύνονται απέναντι του συνεταιρισμού αλληλεγγύως οι εκ κακοβουλίας ενάγοντες

Άρθρο 54

Η συνέλευσις δύναται να ανακαλή οποτεδήποτε τα μέλη της διοικήσεως ή του εποπτικού συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄ ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ

Άρθρον 55

Ο συνεταιρισμός διαλύεται:

1. Δι'αποφάσεως ειδικώς συγκαλουμένης συνελεύσεως, λαμβανομένης δια πλειοψηφίας των τριών τετάρτων των συγκροτούντων την απαρτίαν κατά το άρθρον 44 συνεταίρων, εφ'όσον το καταστατικόν δεν ορίζει πλην τούτου και άλλους ακόμη όρους.
2. Δια της παρελεύσεως του ορισθέντος τυχόν εν τω καταστατικώ χρόνου (άρθρ. 7)
3. Δια της πτωχεύσεως του συνεταιρισμού.
Το καταστατικόν δύναται να ορίση και άλλους λόγους διαλύσεως.

Άρθρον 56

Ο συνεταιρισμός δύναται προς τούτοις επί τη αιτήσει του κατά το άρθρον 41 εδ. 2 αριθμού συνεταίρων ή του Υπουργείου της Εθν. Οικονομίας, να διαλυθή δι'αποφάσεως του Πρωτοδικείου της έδρας αυτού, αφ'ης αυτή καταστή τελεσίδικος.

- 1) Εάν ο σκοπός του συνεταιρισμού ή τα μέσα προς επιδίωξιν αυτού αντικεινται εις τους νόμους ή τα χρηστά ήθη.
- 2) Εάν η κανονική συγκρότησις της διοικήσεως ή του εποπτικού συμβουλίου καθίσταται αδύνατος, ένεκα του ανεπαρκούς αριθμού των συνεταίρων ή δι'άλλην τινά αιτίαν.

Άρθρον 57

Οι αρμόδιοι δικαστικοί γραμματείς υποχρεούνται ν'αποστέλλωσι αμελλητί αντίγραφον της κηρυττούσης την πτώχευσιν αποφάσεως, της κατά προηγούμενον άρθρον αποφάσεως και της εκδοθείσης οριστικώς συνεπεία ενδίκων μέσων αποφάσεως εις το Ειρηνοδικεϊόν της έδρας του συνεταιρισμού και εις το Υπουργεϊόν της Εθν. Οικονομίας.

Άρθρον 58

Εάν ο συνεταιρισμός διαλυθή άλλως ή δια πτωχεύσεως ή δια δικαστικής κατά το άρθρ. 56 αποφάσεως γίνεται ανακοίνωσις της διαλύσεως εις το Ειρηνοδικεϊόν και Υπουργεϊόν της Εθν. Οικονομίας υπό της διοικήσεως, εάν δε αυτή δεν υφίσταται πλέον, υπό του αρμοδίου ειρηνοδίκου.

Άρθρον 59

Η εκκαθάρισις ενεργείται υπό της διοικήσεως, εάν δεν έχει ανατεθή υπό του καταστατικού ή δι'αποφάσεως της συνελεύσεως εις άλλα πρόσωπα.

Εκκαθαρισταί διορίζονται εις ή τρεις.

Τη αιτήσει του εποπτικού συμβουλίου ή του κατά το άρθρον 41 εδ. 2 αριθμού συνεταίρων δύνανται να διορισθώσιν εκκαθαρισταί υπό του Ειρηνοδικείου.

Άρθρον 60

Οι υπό του Ειρηνοδικείου διορισθέντες εκκαθαρισταί δύνανται ν'ανακληθώσιν καθ'ον τρόπον διωρίσθησαν.

Οι μή υπό του Ειρηνοδικείου διορισθέντες εκκαθαρισταί δύνανται ν'ανακληθώσιν υπό της συνελεύσεως οποτεδήποτε.

Άρθρον 61

Οι εκκαθαρισταί ενεργούσιν όλοι εμού, εφ'όσον δεν ορίζει άλλο τι ή περί του διορισμού των πράξις.

Άρθρον 62

Η περί του διορισμού των εκκαθαριστών πράξις και πάσα μεταβολή εις τα πρόσωπα αυτών, γνωστοποιείται υπό της διοικήσεως εις το Ειρηνοδικείον και εις το Υπουργείον της Εθν. Οικονομίας.

Οι εκκαθαρισταί οφείλουν δια του τύπου ή και δια μέσου να καταστήσουν γνωστήν την διάλυσιν και να παρακαλέσουν τους δανειστάς ν'αναγγελθώσι.

Τους εκ των εταιρικών βιβλίων γνωστούς δανειστάς καλούσι και δι'ιδιαιτέρων γνωστοποιήσεων.

Άρθρο 63

Μέχρι της αποπερατώσεως της εκκαθαρίσεως εφαρμόζονται και μετά την διάλυσιν του συνεταρισμού, αι των σχέσεων και των συνεταίρων διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρον 64

Οι εκκαθαρισταί αποπερατώνουν τας εκκρεμείς υποθέσεις εκπληρούσι τας υποχρεώσεις του διαλυθέντος συνεταρισμού, εισπράττουν τας απαιτήσεις και μετατρέπουν εις μετρητά την περιουσίαν του συνεταρισμού.

Εκπροσωπούσι δικαστικώς και εξωδίκως τον συνεταρισμόν.

Προς περάτωσιν εκκρεμών υποθέσεων δύνανται να συνάπτωσι νέας δικαιοπραξίας.

Άρθρον 65

Οι εκκαθαρισταί έχουν πάντα τα δικαιώματα και καθήκοντα των μελών της διοικήσεως και υπόκεινται εις την εποπτείαν του εποπτικού συμβουλίου.

Αμα τη ενάρξει της εκκαθαρίσεως και κατόπιν τούτων συντάσσουν ισολογισμόν. Τον ισολογισμόν γνωστοποιούν εις το Ειρηνοδικείον και το Υπουργείον της Εθν. Οικονομίας.

Άρθρον 66

Η διανομή της περιουσίας εις τους συνεταίρους δεν δύναται να γίνη προ της αποσβέσεως ή καλύψεως των χρεών ουδέ προς της παρελεύσεως έτους από της κατά το άρθρον 62 γενομένης προσκλήσεως των δανειστών.

Εάν δε η απαίτησις είναι επίδικος ή μη ληξιπρόθεσμος, η διανομή δεν δύναται να γίνη πριν ή δοθή ασφάλισις εις τον δανειστήν.

Άρθρον 67

Η διανομή της περιουσίας, μετά την αποπληρωμήν μετά την αποπληρωμήν των εταιρικών μερίδων, γίνεται κατά κεφαλάς μεταξύ των υπάρχόντων κατά την διάλυσιν συνεταίρων και των εξελθόντων κατά το τελευταίο έτος, εφ' όσον εν τω καταστατικώ δεν αποκλείεται η διανομή ή δεν ορίζεται άλλος τρόπος αυτής.

Άρθρο 68

Εάν η καθαρά περιουσία συμφώνως προς το καταστατικόν παραμείνει αδιανέμητος, ουδέ περιέρχεται εις φυσικόν ή νομικόν τι πρόσωπον προς ωρισμένον σκοπόν, περιέρχεται εις το υπάρχον τυχόν των συνεταιρισμών Επαρχιακόν ή Κοινοτικόν Ταμείον ή Τράπεζαν των συνεταιρισμών, όπως χρησιμοποιηθή υπέρ των συνεταιρισμών και ιδία προς σύστασιν παρεμφερούς προς τον διαλυθέντα εις τον αυτόν τόπον συνεταιρισμού, ελλείπει τοιούτου Ταμείου ή Τραπέζης περιέρχεται εις τον δήμον ή την κοινότητα της έδρας του συνεταιρισμού και διατίθεται εις κοινωφελούς σκοπούς.

Άρθρον 69

Τα βιβλία και έγγραφα του συνεταιρισμού παραδίδονται μετά το πέρας της εκκαθαρίσεως εις το Ειρηνοδικείον της έδρας του συνεταιρισμού, ένθα κρατούνται επί διετίαν προσιτά εις τους ενδιαφερόμενους.

Άρθρο 70

Τα εισπρατόμενα υπό των εκκαθαριστών ποτά κατατίθενται εις Τράπεζαν ή ταμείον συνεταιρισμών ή τοιούτων μη υπάρχόντων εις την Εθνικήν Τράπεζαν ή εις δημόσιον ταμείον.

‘Αρθρο 71

Εάν δανεισταί γνωστοί εις τους εκκαθαριστάς δεν προαγάγουν τας απαιτήσεις των προ της διανομής το αναλογούν αυτοίς μέρος εκ του ενεργητικού κρατείται κατά το αρθρ. 70 μόνον επί τριετίαν μετά την πάροδο της οποίας παραγράφεται η αξίωσις των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε’ ΠΤΩΧΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΙΣ ΑΥΤΗΣ

‘Αρθρο 72

Αι περί πτωχεύσεως διατάξεις του Εμπορικού Νόμου έχουσιν εφαρμογήν και επί των συνεταιρισμών εφ’ όσον δεν τροποποιούνται υπό του παρόντος νόμου.

‘Αρθρο 73

Ο συνεταιρισμός κηρύσσεται εις πτώχευσιν κατ’ αίτησιν οιοδήποτε ενδιαφερόμενου ή και εξ επαγγέλματος υπό του Ειρηνοδικείου της έδρας αυτού, εάν παύση τας πληρωμάς των χρεών αυτού ή εάν το παθητικόν υπερβαίνη κατά το εν τρίτον το ενεργητικό.

Η πτώχευσις πάντως δεν κηρύσσεται πριν ή αποβή ματαία η κατά των συνεταιρίων εκτέλεσης συμφώνως προς το άρθρον 77.

Ο διαλυθείς συνεταιρισμός κηρύσσεται εις πτώχευσιν μόνον εφ’ όσον δεν συνετελέσθη η διανομή.

‘Αρθρο 74

Η διοίκησις ή οι εκκαθαρισταί οφείλουν, ευθύς ως επέλθη η κατά το προηγούμενον άρθρον υπερχρέωσις, να σταματήσουν τας πληρωμάς αμελλητί και να υποβάλωσιν εις το Ειρηνοδικεϊόν αίτησιν περί κυρήξεως πτωχεύσεως. Επίσης οφείλουν οι αυτοί, ή ελλείψει αυτών, το εποπτικόν συμβούλιον, ή ο ειρηνοδίκης να συγκαλέση την συνέλευσιν των συνεταιρίων.

‘Αρθρον 75

Η διοίκησις ή το εποπτικόν συμβούλιον ή οι εκκαθαρισταί, ή, ελλείψει αυτών, ο ειρηνοδίκης, υποβάλλουν εις την συνέλευσιν τον ισολογισμόν και έκθεσιν περί της περιουσιακής καταστάσεως του συνεταιρισμού, προσκαλούσι δε πάντας τους συνεταιίρους, όπως, προς πρόληψιν της πτωχεύσεως καταβάλωσιν εντός 15 ημερών από της προσκλήσεως:

α) Το εκ της μερίδος αυτών καθυστερούμενον τυχόν ποσόν.

Β) Συμπληρωματικήν εισφοράν, αναλόγως της εν τω καταστατικώ ορισθείσης ευθύνης αυτών (άρθρον 5, αριθ. 7, άρθρον 22), επί τη βάσει καταρτιζομένου υπό της διοικήσεως πίνακος.

Η δεκαπενθήμερος προθεσμία δύναται να παραταθή δι'ουσιώδεις λόγους μέχρις ενός επί πλέον μηνός.

Άρθρον 76

Εάν το καταστατικόν δεν ορίξη άλλον τρόπον καταλογισμού της συμπληρωματικής εισφοράς, ο καταλογισμός γίνεται κατά κεφαλάς, και δη, απεριορίστως μεν μέχρι καλύψεως των χρεών, προκειμένου περί συνεταιρισμού με απεριορίστον ευθύνην, μέχρι δε του κατά το καταστατικόν συνομολογηθέντος ορίου της ευθύνης των συνεταιρίων προκειμένου περί συνεταιρισμού με περιορισμένην ευθύνην.

Το ποσόν της συμπληρωματικής εισφοράς καθορίζεται κατά τρόπον, ώστε εάν τινες εκ των συνεταιρίων δεν δύνανται να πληρώσουν το μέρος το βαρύνον αυτούς να αναπληρωθή εκ του ποσού των συμπληρωματικών εισφορών των λοιπών.

Άρθρον 77

Παρελθούσης της κατά το άρθρον 75 προθεσμίας ο πίναξ των συμπληρωματικών εισφορών υποβάλλεται εις το Ειρηνοδικεῖον, όπως κηρυχθή εκτελεστός.

Το Ειρηνοδικεῖον καλεί τους καταλογιζομένους συνεταιίρους, όπως εντός προθεσμίας 15 ημερών υποβάλωσι τας αντιρρήσεις των, εφ'ων γίνεται συζήτησις εκ των ενόντων μεταξύ των αντιλεγόντων συνεταιρίων και της διοικήσεως ή και των δανειστών, προσκαλουμένων δια δημοσιεύσεως εν τω τύπω ή δι'ιδιαιτέρων προσκλήσεων, ή και δια τοιχοκολλήσεως εις κεντρικά μέρη, κατά τας περιστάσεις.

Παρελθούσης απράκτου της ταχθείσης προθεσμίας, επικυρούται ο πίναξ κηρυσσόμενος ανεκκλήτως εκτελεστός. Η επί των αντιρρήσεων απόφασις επικυροί ή τροποποιεί τον πίνακα, κηρύσσουσα αυτόν εκτελεστόν. Κατά της εκτελέσεως δεν παρέχεται αναστολή.

Άρθρον 78

Τα κατά το άρθρον 75 και 77 εισπραττόμενα ποσά κατατίθενται κατά το άρθρον 70.

Άρθρον 79

Το Ειρηνοδικεῖον δια την διαδικασίαν της πτωχέσεως διορίζει ένα σύνδικο και εκ του καταλόγου των πιστωτών τρεις, των οι δύο είναι εκ των μεγαλύτερων πιστωτών. Εφ'εις, όσον οι πιστωταί είναι ολιγώτεροι των τριών διορίζεται εις ο μεγαλύτερος. Οι ούτω διορισθέντες πιστωταί αποτελούσι την επιτροπήν των πιστωτών.

Ο ειρηνοδίκης εκπληροί χρέη εισηγητού.

Η επιτροπή των πιστωτών παρακολουθεί την διαχείριση του συνδίκου, αναφερομένη προς τον ειρηνοδίκη και γνωμοδοτούσα εφ' ών ζητημάτων ερωτάται υπ' αυτού, αποφαινεται δε κατά πλειοψηφίαν προκειμένου περί εκποιήσεως περιουσίας του συνεταιρισμού.

Άρθρο 80

Άμα τη κηρύξει της πτωχεύσεως αιτήσει του συνδίκου ή της επικτροπής των πιστωτών ή της διοικήσεως του συνεταιρισμού ο ειρηνοδίκης συγκαλεί τους πιστωτάς προς συμβιβασμόν.

Της συνελεύσεως προεδρεύει ο ειρηνοδίκης.

Περί της επικυρώσεως του συμβιβασμού δικάζει το Πρωτοδικείον.

Άρθρο 81

Την αμοιβήν του συνδίκου προτάσει του εισηγητού κανονίζει ο πρόεδρος των Πρωτοδικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΠΟΙΝΙΚΑΙ, ΓΕΝΙΚΑΙ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Άρθρο 82

Μέλη του διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου ή εκκαθαρισται εάν εκ προθέσεως βλάπτουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού τιμωρούνται με φυλάκισιν μέχρις ενός έτους, ή με χρηματικήν ποινήν μέχρι χιλίων δραχμών ή με αμφοτέρας τας ποινάς ταύτας, εφ' όσον δεν συντρέχη άλλη βαρυτέρα κολάσιμος παράβασις.

Οι αυτοί τιμωρούνται με την αυτήν ποινήν εάν εις τας ανακοινώσεις και γνωστοποιήσεις τας οποίας απευθύνουν προς τας δημοσίας αρχάς ψευδείς δηλώσεις εις τα εκθέσεις και καταστάσεις περί της περιουσίας του συνεταιρισμού ή των συνεταιίρων ή του ποσού της ευθύνης τούτων ή κατά των ενώπιον της συνελεύσεως προφορικήν έκθεσιν ή κατά την σύνταξιν πρακτικών παριστώσιν εν γνώσει ψευδή πράγματα ως αληθή.

Οι αυτού τιμωρούνται με πρόστιμον ή κράτησιν ή αμφοτέρας τα ποινάς ταύτως Εάν δεν συμμορφώνται προς τα δεδομένας αυτοίς συμφώνως προς τους νόμους και το καταστατικόν διατάγας του Υπουργείου της Εθν. Οικονομίας και 2) εάν παραβιάζουν την διάταξιν του άρθρου 6.

Η διάταξις του άρθρου 202 του Ποινικού Νόμου εφαρμόζεται και επι συνεταιριστών.

Άρθρο 83

Με φυλάκισιν μέχρις εξ μηνών ή με χρηματική ποινήν μέχρι χιλίων δραχ. Η με αμφοτέρας τας ποινάς ταύτας τιμωρούνται εργοδότης ή έμπορος, βιομήχανος, κεφαλαιούχος ή άλλα πρόσωπα εάν εξ ιδίου συμφέροντος ορμώμενοι παρακωλύουν ή οπωσδήποτε αποτρέπουν τινά να γίνη συνεταιρικός συνεταιρισμός ή επιχειρούν να εξαναγκάσουν ή παραπέμπουν συνεταιρicon ν' αποχωρήσει του συνεταιρισμού, ή τέλος μετέρχονται αθέμιτα μέσα δυνάμενα να επιφέρουν διάλυσιν διάσπασιν ή άλλην τινά βλάβη εις συνεταιρισμόν.

Με πρόστιμον ή με κράτησιν ή αμφοτέρας τα ποινάς ταύτας τιμωρούνται συνεταιρικοί, οίτινες αντί παρασχεθείσης ή υποσχεθείσης αυτοίς αμοιβής ή οιοσδήποτε οφέλους διαθέτουσι την εν τη συνελεύσει ψήφον των.

Με φυλάκισιν ενός μέχρι τριών μηνών ή με χρηματικήν ποινήν εκατόν μέχρι πεντακοσίων δραχμών ή με αμφοτέρας τας ποινάς ταύτας τιμωρούνται μέλη του Διοικητικού ή του Εποπτικού Συμβουλίου, εκκαθαρισταί ή άλλα πρόσωπα εντεταλμένα τον έλεγchon της διαχειρίσεων εάν αξιών ή δέχωνται δώρα υπό οιοσδήποτε μορφήν προς εκπλήρωσιν ή παράλειψιν των καθηκόντων των.

Δια πάσαν παράβασιν των διατάξεων του νόμου 146 της 26 Δεκεμβρίου 1913 "περί αθεμίτου ανταγωνισμού" στρεφομένην κατά συνεταιρισμού ενασκεί την έγκλησιν ή μήνυσιν ο συνεταιρισμός ή η ένωσις ή ο σύνδεσμος δύνανται δε ούτοι ν' ασκήσουν αυτήν και οσάκις στρέφεται η παράβασις κατά συνεταιρicon του συνεταιρισμού.

Άρθρο 84

Τα μέλη του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου ή οι εκκαθαρισταί είναι υπεύθυνοι προς τον συνεταιρισμόν προς τας συνεταιρicon και προς τους δανειστάς δια πάσαν ζημίαν προκύπτουσαν εκ της παραβάσεως των διαγραφομένων υπό των κειμένων νόμων ή του καταστατικού ή των αποφάσεων των συνελεύσεων καθηκόντων αυτών.

Αι εντεύθεν πηγάζουσαι αξιώσεις παραγράφονται μετά πενταετίαν.

Άρθρο 85

Δύο ή πλείονες συνεταιρισμοί δύνανται να ενώνονται εις ένωσιν ή σύνδεσμον ή κεντρικούς συνεταιρισμούς δια την επιδίωξιν των κοινών αυτών συμφερόντων ή δια την προαγωγήν των οικονομικών αυτών συμφερόντων. Οι ενούμενοι συνεταιρισμοί διατηρούσι την αυτοτέλειάν των.

Αι ενώσεις αυταί υπάγονται εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου, εφ' όσον αποτελούσι συνεταιρισμόν, ως μέλη δε του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου αυτών εκλέγονται μέλη ανήκοντα εις του υπαγομένους εις αυτάς συνεταιρισμούς.

Αι ενώσεις ενασκούσιν εποπτείαν και έλεγchon επί των υπαγομένων εις αυτάς συνεταιρισμών (άρθρ. 38).

Δύνανται προς τούτοις, να ενώνονται περαιτέρω δύο ή πλέον ενώσεις εις κεντρικόν σύνδεσμον.

Άρθρο 86

Τα καταστατικά ή άλλαι πράξεις ή έγγραφα αι αιτήσεις και τα έγγραφα των συνεταιρισμών ή ενώσεων αυτών προς τα διοικητικές και δικαστικές αρχάς πάντα τα βιολιά αυτών αι υπ'αυτών λαμβανόμεναι ή δεδόμεναι αποδείξεις πληρωμής τα έγγραφα, γραμμάτια και συναλλαγματικά, τα εκδιδόμενα δια συναλλαγάς μεταξύ των συνεταιρισμών και των εταιρών επίσης τα πληρεξούσια αντίγραφα εξ οιασδήποτε εγγράφων, δικόγραφα δικών ή εκτελέσεων αποφάσεις ή άλλα έγγραφα των εν τω νόμω τούτω αναφερομένων διαδικασιών συντάσσονται εφ' απλού χάρτου.

Δια Β. Διατάγματος, εκδιδόμενου προτάσει των επί της Εθνικής Οικονομίας και της Δικαιοσύνης Υπουργών, ορίζεται το ποσόν των γραφικών και αντιγραφικών δικαιωμάτων.

Η προς τας δημοσίας ή δημοτικές ή κοινοτικές αρχάς ταχυδρομική ή τηλεγραφική αλληλογραφία των συνεταιρισμών ή ενώσεων διαβιβάζεται ατελώς.

Τα εμπορικά ή βιομηχανικά αυτών σήματα κατατίθενται ατελώς.

Οι εις κοινότητας εδρεύοντες συνεταιρισμοί, αι Ενώσεις αυτών και τα Κεντρικά Πιστωτικά Ταμεία των συνεταιρισμών απαλλάσσονται παντός δημοσίου ή δημοτικού φόρου εισοδήματος, επιτηδεύματος ή άλλου επί των εταιρειών φόρου οικοδομών, φορολογίας κληρονομιών δωρεών ή κληροδοσιών.

Δύνανται επίσης ν' απαλλάσσονται εν' όλη ή εν μέρει δια Β. Διατάγματος; εκδιδόμενου προτάσει του Υπουργού της Εθνικής Οικονομίας και των αρμοδίων Υπουργών των Οικονομικών ή των Εσωτερικών, από άλλων δημοσίων, δημοτικών ή κοινοτικών φόρων ή δασμών επί των εξαγομένων ή εισαγομένων υπ'αυτών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων. Το Β Διάταγμα δύνανται ν' ανακαλήται ή τροποποιήται προτάσει των αυτών Υπουργών.

Άρθρο 87

Δύναται να διορίζεται υπό συνεταιρών δια συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου εις ή πλείονες συνεταιίροι όπως ενεργήσωσι αυτοί ιδίω ονόματι αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου δια λογαριασμόν των διορισάντων υπέρ και κατά των οποίων ισχύει το αποτέλεσμα της ενεργείας.

Ολαι αι δίκαι των συνεταιρισμών εισάγονται παρ' αυτών ως κατεπείγουσαι και δικάζονται μετά προθεσμίαν τριών ημερών από της επιδόσεως παρεκτεινομένην λόγω αποστάσεως χωρίς να είναι προς τούτο ανάγκη πράξεως προτιμήσεως.

Άρθρο 88

Δια τους αγραμμάτους εταιρους δύνανται να υπογράφουν πάσαν δήλωσιν της θελήσεως αυτών προς τον συνεταιρισμόν, ή εν σχέσει προς αυτόν δυο εγγράμματοι εταιροι ων την υπογραφήν βεβαιοί ενώπιον του αγραμμάτου εν μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή ο πρόεδρος της κοινότητος ή ο δήμαρχος.

Άρθρο 89

Το Δημόσιον, οι Δήμοι και αι Κοινότητες δύνανται να προμηθεύονται τα αναγκαίουόντα εις αυτά προϊόντα και είδη από συνεταιρισμούς παράγονται ή πωλούνται αυτά και άνευ δημοσίου συναγωνισμού. Κατά πάσαν περίπτωσιν προτιμώνται εν ισότητι προσφοράς οι συνεταιρισμοί μη υποχρεούμενοι εις προκαταβολήν δι' εγγύησιν, αντικαθισταμένην δια της κρατήσεως 10% εκ του ποσού των ενταλμάτων των προς πληρωμήν αυτών εκδιδομένων υπό της αρμοδίας αρχής ήτις κράτησις επιστρέφεται μετά την πλήρη εκπλήρωσιν των υποχρεώσεών του συνεταιρισμού προς το Δημόσιον ή τον δήμον ή την κοινότητα.

Άρθρο 90

Το Υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας διοργανώνει κατ' έτος σειράν μαθημάτων περί συνεταιρισμών δεδομένων υπό δημοσίων υπαλλήλων ή και ιδιωτών. Εις τα μαθήματα ταύτα δύνανται να συμμετάσχουν διδάσκαλοι δημοτικών ή ελληνικών σχολείων αγροτικών περιφερειών, μετά γνώμην του αρμοδίου Επιθεωρητού της Εκπαιδεύσεως ή και άλλα πρόσωπα. Εις τους διδασκάλους δύναται μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν του Διοικητικού Συμβουλίου του Υπουργείου να παρασχεθή αποζημίωσις δια τον χρόνον της σειράς των μαθημάτων τούτων μέχρις εξ δραχμών καθ' ημέρας και το πολύ επί τριάκοντα ημέρας ο αριθμός των προσώπων, εις τα οποία δύναται να δοθή τοιαύτη αποζημίωσις δεν δύναται να είναι ανώτερος των τριάκοντα κατ' έτος.

Ο Υπουργός της Εθν. Οικονομίας δύναται να προσλαμβάνη μετά διαγωνισμόν πέντε το πολύ κατ' έτος και ουχί πλείονας των δέκα εν συνόλω πτυχιούχους της Νομικής ή Εμπορικής Σχολής, εφ' όσον υφίσταται ανάγκη όπως χρησιμοποιή τούτους ως περιοδεύοντας προς διάδοσιν, καθοδήγησιν και εποπτείαν των συνεταιρισμών. Ο αριθμός των προσλαμβανομένων ορίζεται υπό του Υπουργού, μετά συμφώνους περί της ανάγκης της προσλήψεως γνωμοδοτήσεις του αρμοδίου τμηματάρχου και επιθεωρητού και του Διοικητικού Συμβουλίου του Υπουργείου. Η πρόσληψις γίνεται δι' ειδικής μετά των επιτυχανόντων εν τω διαγωνισμώ συμβάσεως επί μηναίω μισθώ μέχρι διακοσίων πενήκοντα δραχμών επί τριετίαν μετά την λήξιν της οποίας επιτρέπεται, μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν του διοικητικού συμβουλίου του Υπουργείου. Η πρόσληψις γίνεται δι' ειδικής μετά των επιτυχανόντων εν τω διαγωνισμώ συμβάσεως επί μηναίω μέχρι διακοσίων πενήκοντα δραχμών επί τριετίαν, μετά την λήξιν της οποίας επιτρέπεται, μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν του διοικητικού συμβουλίου του Υπουργείου ανανέωσις της συμβάσεως.

Αι απαιτούμεναι διατάξεις δια την εκτέλεσιν του παρόντος άρθρου ορίζονται δια Β. Διατάγματος.

Άρθρο 91

Εις διδασκάλους, ή άλλα εκτός της αρμοδίας υπηρεσίας διατελούντα πρόσωπα, ιδρύνοντα βιωσίμους συνεταιρισμούς ή καθοδηγούντα αυτούς και επιστατούνται εις την ευδόκιμον λειτουργίαν αυτών δύναται να παρέχηται υπό του Υπουργού της Εθν.

Οικονομίας, μετά ητιολογημένην έκθεσιν του επιθεωρητού, πρότασιν του αρμοδίου τμηματάρχου και σύμφωνον γνωμοδότησιν του διοικητικού συμβουλίου του Υπουργείου χρηματική αμοιβή τριάκοντα μέχρι τριακοσίων δραχμών εις έκαστον.

Το ποσόν της αμοιβής ορίζεται αναλόγως της σημασίας και της οργανώσεως του συνεταιρισμού και της υπέρ αυτού δράσεως του λαμβάνοντος την αμοιβή.

Εις το αυτό πρόσωπον δύναται να παρασχεθή αμοιβή κατ' επανάληψιν αλλά μετά τριετίαν από της τελευταίας χορηγήσεως.

Άρθρο 92

Το Υπουργείον της Εθν. Οικονομίας δύναται να προμηθεύηται και χορηγή εις τους συνεταιρισμούς λογιστικά βιβλία δωρεάν, ή επί τμήματι ίσω προς την δαπάνην της αγοράς ή και μικροτέρω.

Η κατά τον νόμο Γ ΙΘ' της 26 Αυγούστου 1911 "περί προμηθείας υπό του Κράτους και παροχής εις του χωρικούς γεωργικών ειδών" ως ετροποποιήθη δια του νόμου υπ' αριθ. 98 της 18 Δεκεμβρίου 1913 προμήθεια γεωργικών ειδών προς συνεταιρισμούς δύναται να γίνεται και επί πιστώσει του τμήματος καθ' ούς όρους ορίζει Β. Διάταγμα.

Άρθρο 93

Δια Β. Διατάγματος προκαλουμένου υπό των Υπουργών επί της Έθν. Οικονομίας και Δικαιοσύνης δύναται ν' αντικατασταθούν τα άρθρα 2, 3, 4 εδ. 1 και άρθρον 1) δια των εξής:

"Άρθρον 2. Προς σύστασιν συνεταιρισμού απαιτείται όπως το καταστατικόν 1) συναφθή εγγράφως μεταξύ επτά τουλάχιστον προσώπων, μη απαιτουμένων τύπου τινός, και 2) εγκριθή υποβαλλόμενον εν πρωτοτύπω υπό του Ειρηνοδικείου εις την περιφέρειαν του οποίου ιδρύεται ο συνεταιρισμός.

Το Ειρηνοδικείον κρίνει την κατά τους νόμους (ιδία άρθρον 1 και 5 παρόντος νόμου) σύνταξιν του καταστατικού και τροποποιεί αυτό, εφ' όσον αντίκειται εις τους νόμους.

Κατά της αποφάσεως του Ειρηνοδικείου επιτρέπεται προσφυγή εις το Πρωτοδικείον, λογίζεται δε ως απόρριψις ή εντός 15 ημερών από της υποβολής του καταστατικού μη έγκρισις αυτού, επιτρεπομένης και εν τη περιπτώσει ταύτης προσφυγής εις το Πρωτοδικείον.

Εις το Ειρηνοδικείον συνυποβάλλεται α) αντίγραφον ακριβές του καταστατικού, όπερ βεβαιούμενον υπό του ειρηνοδικείου, πέμπεται παρ' αυτού αμελητί εις το Υπουργείον της Εθν. Οικονομίας και δημοσιεύεται τη μερίμνη αυτού ολόκληρον αδαπάνως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, β) περίληψις του καταστατικού περιέχουσα τους ουσιώδεις όρους αυτού ήτις καταχωρείται εις ιδιαίτερον βιβλίον του Ειρηνοδικείου και δημοσιεύεται δια του τύπου.

Δια Β. Διατάγματος ορίζονται αι απαιτούμεναι δια την εφαρμογήν του παρόντος άρθρου διατάξεις”

“Άρθρον 3. Από της εγκρίσεως του καταστατικού ο συνεταιρισμός αποκτά νομικήν προσωπικότητα”.

“Άρθρον 4. Εδ. 1. Το Ειρηνοδικείον συρράπτει κατ’ έτος εις βιβλίον τα κατά τα άρθρα 2,9,35 και 58 καταστατικά έγγραφα και γνωστοποιήσεις και καταρτίζει ευρετήριον αυτών”.

“Άρθρον 9. Πάσα μεταβολή του καταστατικού απαιτείται προς τούτοις να εγκριθή υπό του Ειρηνοδικείου εφαρμοζομένου και ενταύθα αναλόγως του άρθρου 2”.

Δια του αυτού ως άνω Β. Διατάγματος θέλει ορισθή ότι απαλείφονται εκ των άρθρων 35 και 58 αι λέξεις “και εις το Υπουργείον της Εθν. Οικονομίας”.

Άρθρον 94

Ανεξαρτήτως της κατά το άρθρον 56 περιπτώσεως συνεταιρισμός αποκλίνων του κατά το άρθρου 1 σκοπού στερείται των κατά τας διατάξεις των άρθρων 86, 89 και 92 παρεχομένων πλεονεκτημάτων τας σχετικές αμφισβητήσεις κρίνουν αι αρμόδιοι αρχαί, μετά γνώμην του Υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας.

Δεν διέπονται υπό του παρόντος νόμου οι συνεταιρισμοί ή εταιρείαι ασφαλείας ζωής ανθρώπων.

Η έννοια ασφάλεια ζωής δεν περιλαμβάνει την ασφάλειαν δια τα εξ εργασίας ατυχήματα.

Άρθρον 95

Εντός προθεσμίας οριζομένης δια πράξεως του Υπουργού της Εθν. Οικονομίας, δημοσιευομένης εις τε την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εις τον τόπον, οφείλει πας υφιστάμενος συνεταιρισμός δι’ αποφάσεως της συνελεύσεώς του, λαμβανομένης κατ’ απόλυτον πλειοψηφίαν των παρόντων συνεταίρων, να προσαρμόση το καταστατικόν αυτού προς τον παρόντα νόμον και υποβάλη αυτό αρμοδίως προς έγκρισιν.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ’ Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ 921/1979

Περί Γεωργικών Συνεταιρισμών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμός, σκοποί

1. Γεωργικός συνεταιρισμός είναι ιδιότυπη εταιρεία που αποτελείται από πρόσωπα ασχολούμενα κατά κύριο ή δευτερεύον επάγγελμα με την γεωργία, έχει μεταβλητό κεφάλαιο και αριθμό μελών και αποσκοπεί, με την ισότιμη συνεργασία και αμοιβαία βοήθεια των συνταίρων, στην εξυπηρέτηση και προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας αυτών. Ο γεωργικός συνεταιρισμός αποβλέπει ακόμη και στην εξύψωση του κοινωνικού, επαγγελματικού και πολιτιστικού επιπέδου των μελών του, ως γεωργών.
2. Γεωργικοί συνεταιρισμοί θεωρούνται και οι αλιευτικοί, κτηνοτροφικοί, πτηνοτροφικοί, μελισσοκομικοί, σηροτροφικοί και δασικοί συνεταιρισμοί, καθώς και οι συνεταιρισμοί, καθώς και οι συνεταιρισμοί αγροτικής βιοτεχνίας και οικοτεχνίας.
3. Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και συμπληρωματικά, για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται με αυτές, από τις διατάξεις του εμπορικού δικαίου και του αστικού κώδικα.
4. Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και συμπληρωματικά, για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται με αυτές, από τις διατάξεις του εμπορικού δικαίου και του αστικού κώδικα.

Άρθρο 2

Δραστηριότητες

1. Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί, για την εκπλήρωση των σκοπών τους, αναπτύσσουν οποιαδήποτε δραστηριότητα αναγόμενη κατ'αρχήν στα πλαίσια του γεωργικού επαγγέλματος και προβλεπόμενη, από το καταστατικό τους, μέσα στα όρια του νόμου.
2. Ιδία, οι γεωργικοί συνεταιρισμοί μπορούν:

- α) Να αναλαμβάνουν την συγκέντρωση, συσκευασία, τυποποίηση, αποθήκευση, συντήρηση, μεταφορά, καθώς και πώληση, στο εσωτερικό της Χώρας ή στο εξωτερικό, των προϊόντων των γεωργικών επιχειρήσεων των μελών τους.
- β) Να προμηθεύονται και διαθέτουν στα μέλη τους πρώτες ύλες, ζώα και κάθε είδους παραγωγικά εφόδια ή καταναλωτικά αγαθά χρήσιμα για τις ανάγκες των εκμεταλλεύσεων ή της οικιακής οικονομίας τους.
- γ) Να ιδρύουν και να διαχειρίζονται βιοτεχνίες ή βιομηχανίες γεωργικών προϊόντων και να οργανώνουν την διάθεση των παραγομένων προϊόντων στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.
- δ) Να αποκτούν κάθε είδους μηχανικό ή τεχνικό εξοπλισμό και μέσα μεταφοράς, είτε για κοινή χρήση, είτε για διάθεση στα μέλη τους.
- ε) Να αποκτούν κατά κυριότητα ή να μισθώνουν αγροτικές γαίες για κοινή γεωργική εκμετάλλευση ή για διανομή στα μέλη τους.
- στ) Να αποκτούν κατά κυριότητα ή να μισθώνουν αστικά ή αγροτικά ακίνητα για την δημιουργία ή χρησιμοποίηση κάθε είδους εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις δραστηριότητές τους ή τις ανάγκες των μελών τους.
- ζ) Να οργανώνουν πρότυπες ή πειραματικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε γαίες ιδιόκτητες ή μισθωμένες ή διατιθέμενες για τον σκοπό αυτό από τα μέλη τους, καθώς και να υποβοηθούν τα μέλη τους στην οργάνωση ομαδικών καλλιεργειών ή άλλων κοινών γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- η) Να εκτελούν εγγειοβελτιωτικά έργα για την καλύτερη αξιοποίηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων των μελών τους.
- θ) Να οργανώνουν και να παρέχουν στα μέλη τους κάθε είδους επιστημονική και τεχνική βοήθεια για την διευκόλυνση και βελτίωση της παραγωγής ή την μείωση του κόστους της.
- ι) Να δέχονται καταθέσεις των μελών τους και να χορηγούν δάνεια στα μέλη τους.
- ια) Να αναλαμβάνουν την ασφαλιστική κάλυψη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της παραγωγής των μελών τους, καθώς και των προϊόντων, εφοδίων, μηχανημάτων, οχημάτων, τεχνικών μέσων και εγκαταστάσεων, κατά παντός κινδύνου ή την κάλυψη των κινδύνων μεταφοράς των προϊόντων τους και της ζωής των μελών τους, ιδρύοντας ειδικό φορέα για τον σκοπό αυτό.
- ιβ) Να οργανώνουν την παροχή τεχνικής και συνεταιριστική εκπαίδευσης ή επιμορφώσεως στα μέλη τους ή στα υπηρεσιακά στελέχη τους και να αναλαμβάνουν άλλες εκδηλώσεις κοινωνικού ή πολιτιστικού χαρακτήρα.
3. Οι δασικοί και αλιευτικοί συνεταιρισμοί μπορούν αντίστοιχα να αναλαμβάνουν και κάθε μορφής δραστηριότητας σχετική με την ανάπτυξη και αξιοποίηση των προϊόντων της δασοπονίας, της αλιείας και της ιχθυοτροφίας.
4. Μεταξύ των εργασιών των γεωργικών συνεταιρισμών μπορεί να περιλαμβάνεται, έστω και αν δεν αναγράφεται στο καταστατικό τους και η παροχή υπηρεσιών από αυτούς προς το Δημόσιο ή την Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος ή και προς κάθε άλλο νομικό πρόσωπο, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με αμοιβή. Ειδικότερα, οι γεωργικοί συνεταιρισμοί μπορούν, με εξουσιοδότηση της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, να αναλαμβάνουν την πρακτόρευση των εργασιών της Τραπέζης αυτής στην περιφέρειά τους.

5. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και με σύμφωνο γνώμη των διοικητικών συμβουλίων των οικείων ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών, μπορεί να ανατίθενται στους γεωργικούς συνεταιρισμούς, ή σε ορισμένους από αυτούς, συγκεκριμένες δραστηριότητες σχετιζόμενες με την εφαρμογή της γεωργικής και κοινωνικής πολιτικής του Κράτους. Με όμοια απόφαση, εκδιδόμενη μετά από σχετική εισήγηση της ΠΑΣΕΓΕΣ, καθορίζονται οι όροι για την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας, η αμοιβή, ο τρόπος αποδόσεως λογαριασμού, το όργανο που θα εποπτεύει την άσκηση της δραστηριότητας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
6. Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί μπορούν να μετέχουν σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή δημοσίου ενδιαφέροντος, εφόσον η συμμετοχή αυτή επιτρέπεται από τις ειδικές κατά περίπτωση διατάξεις και γίνεται για να εξυπηρετήσει τις γενικότερες επιδιώξεις του συνεταιρισμού.
7. Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί μπορούν να συνιστούν ή να μετέχουν σε ανώνυμες εταιρείες ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων από αυτές που προβλέπονται για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς στον παρόντα νόμο. Η σύσταση, οργάνωση και λειτουργία των εταιρειών τούτων διέπονται από τις περί ανωνύμων εταιρειών ή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης διατάξεις, ανάλογα με την μορφή τους.

Άρθρο 3

Έδρα - περιφέρεια

1. Έδρα του συνεταιρισμού είναι ο δήμος, η κοινότητα ή ο οικισμός, στον οποίο είναι εγκατεστημένη η διοίκηση του συνεταιρισμού και η οποία αποτελεί το κέντρο των δραστηριοτήτων του.
2. Περιφέρεια του συνεταιρισμού είναι η γεωγραφική περιοχή, μέσα στην οποία βρίσκονται οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις των μελών του και στην οποία ο συνεταιρισμός αναπτύσσει κατά κύριο λόγο την δραστηριότητά του. Η περιφέρεια αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον στην περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας, στην οποία ο συνεταιρισμός έχει την έδρα του.

Άρθρο 4

Επωνυμία

1. Η επωνυμία εκφράζει τον κύριο σκοπό ή τα αντικείμενα της δραστηριότητας του συνεταιρισμού και περιλαμβάνει υποχρεωτικά την ιδιότητα του συνεταιρισμού ως γεωργικού και την έδρα του. Η επωνυμία χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στις συναλλαγές και σε κάθε είδους νομική πράξη την οποία επιχειρεί ή στην οποία συμμετέχει ή στην οποία συμμετέχει ο συνεταιρισμός.
2. Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλου συνεταιρισμού που υπάρχει στην ίδια περιφέρεια και έχει τον ίδιο σκοπό.

3. Στην επωνυμία δεν μπορούν να περιλαμβάνονται ονόματα φυσικών προσώπων ή επωνυμίες άλλων νομικών προσώπων. Μπορούν να περιλαμβάνονται διακριτικοί τίτλοι.

Άρθρο 5 **Διαβαθμίσεις**

1. Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί διακρίνονται σε πρωτοβάθμιους, που έχουν ως μέλη φυσικά ή και νομικά πρόσωπα όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 11 του παρόντος, σε δευτεροβάθμιους ή ενώσεις συνεταιρισμών, που έχουν ως μέλη πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς και σε τριτοβάθμιους ή κεντρικές ενώσεις συνεταιρισμών που έχουν ως μέλη δευτεροβάθμιους και πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς.

2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον δεν προβλέπεται ρητή εξαίρεση ή απόκλιση, έχουν ανάλογη εφαρμογή και στους δευτεροβάθμιους ή τριτοβάθμιους συνεταιρισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ **ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ**

Άρθρο 6 **Όροι για τη σύσταση**

1. Για την σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού από δέκα (10) τουλάχιστον πρόσωπα (ιδρυτικά μέλη) που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του μέλους κατά το άρθρο 11 του παρόντος, καθώς και έγκριση του καταστατικού από το αρμόδιο δικαστήριο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του παρόντος.
2. Το καταστατικό και η εγκριτική πράξη καταχωρούνται και δημοσιεύονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 9 και 10 του παρόντος.
3. Εφόσον τηρούνται οι διατάξεις του νόμου ή σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού είναι ελεύθερη. Αναγκαστικοί γεωργικοί συνεταιρισμοί συνιστώνται με νόμο στις περιπτώσεις που παρέχει τέτοια ευχέρεια το άρθρο 12 παρ. 6 του Συντάγματος και διέπονται από τις ειδικές γ'αυτούς διατάξεις. Τυχόν παραπομπές των διατάξεων τούτων στην νομοθεσία περί συνεταιρισμών νοούνται ως παραπομπές στις διατάξεις του παρόντος νόμου.
4. Για τη σύσταση δεύτερου γεωργικού συνεταιρισμού μέσα σε περιφέρεια στην οποία υπάρχει άλλος γεωργικός συνεταιρισμός με τον ίδιο κύριο σκοπό απαιτείται η σύμπραξη εκατό (100) τουλάχιστον ιδρυτικών μελών. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για την συγχώνευση υφισταμένων κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου γεωργικών συνεταιρισμών, όπως επίσης δεν ισχύει και για την σύσταση άλλου

δασικού, κτηνοτροφικού, αλιευτικού, αρδευτικού, κοινής καλλιέργειας συνεταιρισμού ή συνεταιρισμού αγροτικής βιοτεχνίας ή οικοτεχνίας.

Άρθρο 7

Τύπος και περιεχόμενο καταστατικού

1. Το καταστατικό συντάσσεται σε ιδιωτικό έγγραφο. Κάτω από το κείμενο του καταστατικού τίθεται η ημερομηνία συντάξεως και οι υπογραφές όλων των ιδρυτικών μελών.
2. Το καταστατικό πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά:
  - α) Το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο και την κατοικία ή την επωνυμία και την έδρα των ιδρυτικών μελών, καθώς και την δήλωση της βουλήσεώς τους για τη σύσταση του συνεταιρισμού και την εγγραφή τους σ'αυτον.
  - β) Την επωνυμία, την έδρα και την περιφέρεια του συνεταιρισμού.
  - γ) Τους σκοπούς και τα ειδικότερα αντικείμενα της δραστηριότητας του συνεταιρισμού.
  - δ) Τους όρους εισδοχής, αποχωρήσεως και διαγραφής των μελών καθώς και τα ειδικότερα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.
  - ε) Το χρηματικό ποσό με το οποίο κάθε συνεταίρος συμμετέχει στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού (συνεταιριστική μερίδα), τον τρόπο και το χρόνο καταβολής του, καθώς και το όριο της προσωπικής ευθύνης των μελών.
  - στ) Τις προϋποθέσεις και τον τρόπο της συγκλήσεως των γενικών συνελεύσεων καθώς και τους ειδικότερους όρους για την λήψη αποφάσεων σ'αυτές.
  - ζ) Τον τρόπο συγκροτήσεως και λειτουργίας του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου.
  - η) Τους όρους διαλύσεως του συνεταιρισμού.
  - θ) Τον ορισμό προσωρινής επιτροπής η οποία θα μεριμνήσει για την έγκριση του καταστατικού και για την σύγκληση της πρώτης γενικής συνελεύσεως προς ανάδειξη των οργάνων διοικήσεως του συνεταιρισμού.
3. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ακόμα:
  - α) Την χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη ο συνεταιρισμός θεωρείται ότι έχει απεριόριστη χρονική διάρκεια.
  - β) Τον ελάχιστο χρόνο δεσμεύσεως των συνεταίρων.
  - γ) Την επέκταση των εργασιών και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών και προς πρόσωπα που δεν είναι μέλη του συνεταιρισμού καθώς και τους όρους με τους οποίους θα γίνεται αυτή η επέκταση.
  - δ) Κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά στον συνεταιρισμό και δεν αντίκειται στο παρόντα νόμο.
4. Δάνεια που χορηγούνται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος στους συνεταιρισμούς για διάφορους γεωργικούς σκοπούς παρακολουθούνται σε ειδικούς λογαριασμούς και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν απ'αυτούς για την διενέργεια προμηθευτικών εργασιών ή για άλλους σκοπούς εκτός εκείνων για τους οποίους χορηγούνται. Τα είδη καταναλώσεως τα οποία προμηθεύονται οι συνεταιρισμοί με δάνεια της Αγροτικής Τραπεζής της Ελλάδος για την εξυπηρέτηση των μελών τους

απαγορεύεται να τα διαθέτουν τα πρόσωπα που δεν είναι μέλη τους, καθώς επίσης απαγορεύεται η χορήγηση χρηματικών δανείων σε μη μέλη τους ή εγγυήσεων υπέρ τούτων.

5. Οι φορολογικές απαλλαγές που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς και τις συναλλαγές με τα μέλη τους, δεν ισχύουν για τις συναλλαγές που γίνονται με μη συνεταιρισμένους τρίτους, σύμφωνα με το εδαφ. γ' της παρ. 3 και αφορούν προϊόντα που δεν είναι γεωργικά. Τυχόν πλεονάσματα από συναλλαγές με τρίτους δεν διανέμονται ποτέ στα μέλη αλλά μεταφέρονται σε ειδικό αποθεματικό κεφάλαιο για την επέκταση των εργασιών του συνεταιρισμού.

Άρθρο 8

Έγκριση καταστατικού

1. Το καταστατικό κατατίθεται για έγκριση στο αρμόδιο δικαστήριο της έδρας του συνεταιρισμού, μαζί με δήλωση των ιδρυτικών μελών ότι συγκεντρώνουν τις νομικές προϋποθέσεις και ότι στο πρόσωπό τους δεν συντρέχουν κωλύματα προβλεπόμενα από τον νόμο ή το υπό έγκριση καταστατικό. Αρμόδιο δικαστήριο για την έγκριση των καταστατικών των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών είναι το ειρηνοδικείο των δεν ανωτέρου βαθμού συνεταιριστικών οργανώσεων και των κοινοπραξιών το πρωτοδικείο.

2. Το αρμόδιο δικαστήριο ερευνά αν για την σύσταση του συνεταιρισμού συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, καθώς και αν το περιεχόμενο του καταστατικού είναι σύμφωνο προς τον νόμο. Αν το ειρηνοδικείο ή πρωτοδικείο διαπιστώσει έλλειψη των νομίμων προϋποθέσεων ή παρανομία στο περιεχόμενο του καταστατικού, εκδίδει απόφαση με την οποία αρνείται την έγκριση, εκθέτοντας τους λόγους της αρνήσεώς του και αναφέροντας ρητά τις νομικές ελλείψεις ή παρατυπίες ή τα σημεία του καταστατικού τα οποία δεν είναι σύμφωνα με τον νόμο και πρέπει να συμπληρωθούν ή τροποποιηθούν κατά ορισμένο τρόπο για να γίνει τούτο αποδεκτό. Η απορριπτική απόφαση κοινοποιείται από την αρμόδια δικαστική αρχή στην οποιοδήποτε από τα μέλη της. Κατά της απορριπτικής αποφάσεως επιτρέπεται μόνον έφεση, η οποία μπορεί να ασκηθεί από τα ιδρυτικά μέλη.

Το δικαστήριο αντί να αρνηθεί την έγκριση του καταστατικού, δύναται να αναβάλει την λήψη της αποφάσεως και να προσκαλέσει τους αιτούντας όπως εντός τιθεμένης προθεσμίας τροποποιήσουν το καταστατικό, ούτως ώστε να εκλείψουν οι διαπιστούμενες ελλείψεις ή παρατυπίες.

3. Εφ'όσον το ειρηνοδικείο ή πρωτοδικείο εγκρίνει το καταστατικό, εκδίδει σχετική απόφαση, η οποία μνημονεύει την επωνυμία, την έδρα, την περιφέρεια, τον κύριο σκοπό και την διάρκεια του συνεταιρισμού, αν υπάρχει, καθώς και την συνεταιριστική μερίδα και το όριο της ευθύνης των μελών του. Η εγκριτική απόφαση των ανωτέρω δικαστηρίων είναι ανέκκλητη. Από της δημοσιεύσεως της εγκριτικής αποφάσεως ο συνεταιρισμός θεωρείται ότι έχει συσταθεί και αποκτά την νομική προσωπικότητα και την εμπορική ιδιότητα.

4. Τα πρωτότυπα της αποφάσεως και του καταστατικού φυλάσσονται στο αρμόδιο δικαστήριο. Κυρωμένα αντίγραφα αυτών αποστέλλονται στο Υπουργείο Γεωργίας. Το Πρωτοδικείο στέλνει κυρωμένο αντίγραφο και στο οικείο ειρηνοδικείο.

Άρθρο 9

Καταχώρηση του καταστατικού

1. Η εγκριτική απόφαση και το καταστατικό των συνεταιρισμών κάθε βαθμού και κοινοπραξιών καταχωρούνται στο γενικό μητρώο συνεταιρισμού που τηρείται στο Υπουργείο Γεωργίας. Στο γενικό μητρώο αναγράφονται ειδικότερα: α) Ο αριθμός και η ημερομηνία της εγκριτικής αποφάσεως. β) Η επωνυμία, η έδρα, η περιφέρεια και η διάρκεια του συνεταιρισμού αν υπάρχει. γ) Ο σκοπός του συνεταιρισμού δ) Η συνεταιρική μερίδα και το όριο της ευθύνης των μελών.
2. Σε κάθε ειρηνοδικείο τηρείται ειδικό μητρώο των συνεταιρισμών κάθε βαθμού και των κοινοπραξιών της περιφέρειάς του προσιτό στο κοινό, στο οποίο καταχωρούνται όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και η ημερομηνία της καταχωρήσεως.

Επίσης τηρείται ιδιαίτερο φάκελος, στον οποίο τίθεται πίνακας των ονομάτων των κάθε χρόνο διαγραφομένων και εγγραφομένων νέων μελών, καθώς και πίνακας των ονομάτων των εκάστοτε μελών του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου με δείγμα της υπογραφής τους. Την ευθύνη της καταθέσεως και του περιεχομένου των πινάκων αυτών έχει το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού.

Άρθρο 10

Τροποποιήσεις του καταστατικού

1. Τροποποιήσεις του καταστατικού αποφασιζόμενες από την γενική συνέλευση του συνεταιρισμού εγκρίνονται δημοσιεύονται και καταχωρούνται σύμφωνα με την διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 8 και 9.
2. Το καταστατικό ισχύει, όπως τροποποιείται, από την ημερομηνία καταχωρήσεως στο ειρηνοδικείο της εγκριτικής αποφάσεως του αρμοδίου δικαστηρίου.
3. Η καταχώρηση των τροποποιήσεως του καταστατικού περιορίζεται στη μνεία της εγκριτικής αποφάσεως και των τροποποιημένων άρθρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 11

Προϋποθέσεις και κωλύματα

1. Μέλη γεωργικού συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους και ασχολούνται κατ'επάγγελμα κύριο ή δευτερεύον, με την γεωργία, εφόσον το είδος της γεωργικής επιχειρήσεως που ασκούν εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού, όπως προβλέπονται από το καταστατικό του. Μπορούν να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού και μέλη της ίδιας οικογενείας, εφόσον αυτά είναι έγγαμα και ασχολούνται από

κοινού κατ'επάγγελμα κύριο ή δευτερεύον, με την γεωργία. Δεν μπορεί να γίνει μέλος γεωργικού συνεταιρισμού όποιος βρίσκεται υπό δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση ή τελεί υπό δικαστική αντίληψη ή έχει καταδικασθεί για αδικήματα που συνεπάγονται την διαγραφή μέλους συνεταιρισμού κατά την παρ. 1 του άρθρου 15.

2. Νομικά πρόσωπα μπορούν να γίνουν μέλη γεωργικού συνεταιρισμού, εφόσον το αντικείμενο της δραστηριότητά τους, συνίσταται, αποκλειστικά ή μερικά, στην άσκηση γεωργικής επιχειρήσεως, που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού. Εμπορικές εταιρείες δεν μπορούν να γίνουν μέλη γεωργικού συνεταιρισμού.
3. Κανείς δεν μπορεί να γίνει μέλος δύο ή περισσότερων συνεταιρισμών που να έχουν τον ίδιο κύριο σκοπό στην αυτή περιφέρεια.
4. Το μέλος που έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του θεωρείται στις σχέσεις του με τον συνεταιρισμό ενήλικος.

Άρθρο 12

Απόκτηση της ιδιότητας του μέλους

1. Τα ιδρυτικά μέλη γίνονται συνεταιίροι με την υπογραφή του καταστατικού.
2. Η εγγραφή νέων μελών είναι πάντοτε ελεύθερη σε πρόσωπο τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του νόμου και του καταστατικού.
3. Για την εγγραφή νέου μέλους απαιτείται η υποβολή αιτήσεως του ενδιαφερομένου που να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το επάγγελμα και την κατοικία του. Η αίτηση συνοδεύεται από δήλωση, ότι ο ενδιαφερόμενος αποδέχεται τους όρους του καταστατικού και ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του κωλύματα από τα προβλεπόμενα από τον νόμο ή το καταστατικό. Το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού αποφασίζει για την αποδοχή ή την απόρριψη της αιτήσεως. Αποδοχή της αιτήσεως μετά την πρόσκληση για την σύγκληση γενικής συνελεύσεως και μέχρι την έναρξη των εργασιών της δεν επιτρέπεται.
4. Κατά της απορριπτικής αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου ή της παραλείψεως αυτού να αποφανθεί μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της αιτήσεως, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει στην πρώτη, μετά την κοινοποίηση της αποφάσεως αυτής ή την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας, τακτική γενική συνέλευση, η οποία αποφαινεται οριστικά για την αποδοχή ή μη της αιτήσεως. Τυχόν αρνητική απόφαση της γενικής συνελεύσεως ή παράλειψή της να αποφανθεί, μπορεί να προσβληθεί από τον ενδιαφερόμενο στο ειρηνοδικείο, μέσα σε ένα μήνα από την λήψη της αποφάσεως ή την συντέλεση της παραλείψεως. Το ειρηνοδικείο ορίζει δικάσιμο το συντομότερο δυνατό και, κρίνοντις την υπόθεση κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του κώδικα πολιτικής δικονομίας, αποφασίζει αμετάκλητα και διατάσσει την εγγραφή του ενδιαφερομένου ως μέλους ή απορρίπτει την προσοχή του.
5. Εφόσον η αίτηση για την εισδοχή του νέου μέλους γίνει δεκτή, η σχετική απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνελεύσεως ή του ειρηνοδικείου κατατίθεται σε κυρωμένο αντίγραφο, στον κατά το άρθρο 9 παρ. 2 του παρόντος ειδικό φάκελο του ειρηνοδικείου με φροντίδα του συνεταιρισμού.

6. Η συνεταιριστική ιδιότητα αποκτάται από την ημερομηνία της αποφάσεως περί αποδοχής της αιτήσεως ή της δημοσιεύσεως της αποφάσεως του ειρηνοδικείου και εφόσον προηγούμενα ο ενδιαφερόμενος έχει καταβάλει την συνεταιριστική του μερίδα ή το ποσό που αντιστοιχεί στην πρώτη δάση, αν η καταβολή της μερίδας προβλέπεται και σε δόσεις και το από το καταστατικό οριζόμενο δικαίωμα εγγραφής.

Άρθρο 13

Σχέσεις συνεταιρισμού και μελών

1. Οι σχέσεις ανάμεσα στον συνεταιρισμό και τα μέλη του διέπονται από τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού.
2. Οι συνεταίροι έχουν υποχρέωση να προασπίζονται και εξυπηρετούν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού και να μη προβαίνουν σε πράξεις που να βλάπτουν τα συμφέροντά του.
3. Η ιδιότητα του συνεταίρου συνεπάγεται για το μέλος την υποχρέωση να συμμετέχει και να συνεργάζεται στην λειτουργία και τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού.
4. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την υποχρέωση των συνεταίρων να προβαίνουν σε καταβολές χρηματικών ποσών μέχρις ένα ορισμένο όριο για την κάλυψη ζημιών του συνεταιρισμού. Η καταβολή αυτή γίνεται μόνο σε περίπτωση ανεπάρκειας του αποθεματικού και μετά από σχετική απόφαση της γενικής συνελεύσεως.
5. Οι συνεταίροι έχουν δικαίωμα πάνω στο καθαρό πλεόνασμα της ετήσιας διαχειρίσεως μετά από την κάλυψη των τυχόν ζημιών από παρελθούσες χρήσεις και την κάλυψη των τυχόν ζημιών από παρελθούσες χρήσεις και την αφαίρεση των ποσών που διατίθενται για το τακτικό και το έκτακτο ή τα ειδικά αποθεματικά. Το καθαρό πλεόνασμα εκ των συναλλαγών των συνεταίρων διανέμεται σ'αυτούς ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών τους με το συνεταιρισμό. Η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίσει την μη διανομή του καθαρού πλεονάσματος και την μεταφορά μέρους ή όλου αυτού σε πίστωση υπολοίπου οφειλής του συνεταίρου από συνεταιρικές μερίδες ή την μεταφορά του στο τακτικό αποθεματικό.
6. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει κυρώσεις για την μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων των συνεταίρων προς το συνεταιρισμό.

Άρθρο 14

Αποχώρηση των μελών

1. Ο συνεταίρος δεν μπορεί να αποχωρήσει από τον συνεταιρισμό πριν από την λήψη της χρονικής περιόδου για την οποία έχει δεσμευθεί. Αν το καταστατικό δεν προβλέπει μεγαλύτερο χρόνο δεσμεύσεως, η αποχώρηση μπορεί να γίνει μόνο μετά πάροδο τριετίας από την εγγραφή.
2. Και στις δύο περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, το μέλος που θέλει να αποχωρήσει υποχρεούται να προβεί στην σχετική δήλωση τρεις μήνες πριν από την λήξη της διαχειριστικής περιόδου, μέχρι την οποία διατηρεί οπωσδήποτε την ιδιότητα του συνεταίρου και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Σε περίπτωση

- μεταγενέστερης υποβολής δηλώσεως αποχωρήσεως, η αποχώρηση επέρχεται μόνο από την λήξη της νέας διαχειριστικής περιόδου. Εάν ο συνεταίρος, που αποχωρεί, είναι μέλος του διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου θεωρείται ότι παραιτήθηκε από την θέση του αυτή από την ημερομηνία υποβολής της δηλώσεως περί αποχωρήσεως.
3. Το καταστατικό καθορίζει τους όρους και τον χρόνο αποδόσεως της συνεταιρικής μερίδας. Ο προσδιορισμός και η καταβολή στον αποχωρούντα συνεταίρο του θετικού πιστωτικού υπολοίπου από τις συναλλαγές του με το συνεταιρισμό, γίνεται, όπως και για τους άλλους συνεταίρους. Τυχόν αρνητικό υπόλοιπο παρακρατείται από την μερίδα του συνεταίρου που αποχωρεί.
  4. Κατ'εξαιρέση από τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να αποχωρήσει από αυτόν πριν από την λήξη του χρόνου δεσμεύσεώς του ή την πάροδο τριετίας, αν συντρέχει σοβαρός λόγος για την συνδρομή του οποίου κρίνει αιτιολογημένα το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο και παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων του συνεταίρου που αποχωρεί, απέναντι στον συνεταιρισμό.
  5. Αν η γενική συνέλευση αποφασίσει την μεταβολή του σκοπού του συνεταιρισμού, την συγχώνευσή του με άλλον ή την αύξηση των υποχρεώσεων των συνεταίρων, τα μέλη που ήταν παρόντα και αντιτάχθηκαν ρητά στην ανωτέρω απόσταση, μπορούν να αποχωρήσουν από τον συνεταιρισμό, ανεξάρτητα από το χρόνο της δεσμεύσεώς τους, εφόσον προβούν σε σχετική δήλωση μέσα σε ένα μήνα από την έγκριση και καταχώρηση της αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως στο μητρώο του ειρηνοδικείου. Στην περίπτωση αυτή η αποχώρηση επέρχεται από την καταχώρηση της τροποποιήσεως του καταστατικού ή την πραγματοποίησή της συγχωνεύσεως, ο δε καθορισμός και η απόδοση του θετικού ή η είσπραξη του τυχόν αρνητικού υπολοίπου του συνεταίρου από τις συναλλαγές του με τον συνεταιρισμό, γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.
  6. Η δήλωση περί αποχωρήσεως είναι ελεύθερα ανακλητή κατά την διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία υποβλήθηκε.

Άρθρο 15

Διαγραφή μέλους

1. Ο συνεταίρος που έπαψε να έχει τις προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους κατά το άρθρο 11 του παρόντος πλην των περιπτώσεων που τέθηκε σε δικαστική απαγόρευση ή σε δικαστική αντίληψη, καθώς και εκείνος που καταδικάστηκε με τελεσίδικη απόφαση ποινικού δικαστηρίου για απιστία, κλοπή, υπεξαίρεση, πλαστογραφία, παραχάραξη σφραγίδων, απάτη σε βάρος της περιουσίας του συνεταιρισμού ή του Δημοσίου, διαγράφεται υποχρεωτικά από αυτόν, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου.
2. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί με επαρκώς αιτιολογημένη απόφασή του να προβεί στην διαγραφή συνεταίρου για αδικαιολόγητη άρνηση εκπληρώσεως των υποχρεώσεών του απέναντι στον συνεταιρισμό ή για σοβαρή από υπαιτιότητά του βλάβη των συμφερόντων του συνεταιρισμού.

3. Πριν από την λήψη της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου ο ενδιαφερόμενος καλείται σε παροχή εξηγήσεων ή και σε άρση του λόγου της διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.
4. Κατά της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου για την διαγραφή μέλους, επιτρέπεται, μέσα σε προθεσμία δέκα πέντε ημερών από την κοινοποίησή της στον ενδιαφερόμενο, προσφυγή στο εποπτικό συμβούλιο, που αποφασίζει οριστικά. Κατά της απόφασης του εποπτικού συμβουλίου, επιτρέπεται, μέσα σε προθεσμία δέκα πέντε ημερών από την κοινοποίησή της στον ενδιαφερόμενο, προσφυγή στο ειρηνοδικείο, το οποίο κρίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 παρ. 4 του παρόντος νόμου.
5. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται από την ημέρα που δημοσιεύεται ή επικυρωτική απόφαση του ειρηνοδικείου ή από την ημέρα που πέρασαν άπρακτες οι προθεσμίες προσφυγής στο εποπτικό συμβούλιο ή στο ειρηνοδικείο. Το διοικητικό συμβούλιο παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της εκπλήρωσεως των υποχρεώσεων του διαγραφόμενου μέλους απέναντι στον συνεταιρισμό. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 14.

Άρθρο 16

Θάνατος μέλους

1. Σε περίπτωση θανάτου του ο συνetaίρος θεωρείται ότι αποχωρεί από τον συνεταιρισμό στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου κατά την διάρκεια της οποίας επήλθε ο θάνατος. Στο μεταξύ χρονικό διάστημα η συνεταιρική ιδιότητα του θανόντος συνεχίζεται στο πρόσωπο του κληρονόμου. Αν υπάρχουν περισσότεροι συγκληρονόμοι, υποχρεούνται να ορίσουν εκπρόσωπό τους που ασκεί τα δικαιώματά τους και μεριμνά για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των απέναντι στο συνεταιρισμό, μέχρι την λήξη της ανωτέρω περιόδου. Μετά την λήξη της διαχειριστικής περιόδου, η συνεταιρική μερίδα του θανόντος μέλους και το τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού του με τον συνεταιρισμό, αποδίδονται στον ή τους κληρονόμους, κατά τους όρους της παραγράφου 3 του άρθρου 14. Τυχόν αρνητικό υπόλοιπο του λογαριασμού παρακρατείται από την συνεταιρική μερίδα.
2. Η συνεταιρική ιδιότητα και η συνεταιρική μερίδα θανόντος συνetaίρου μπορούν να περιέλθουν οριστικά στον κληρονόμο ή έναν από τους κληρονόμους, που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 11 του παρόντος, μετά από έγγραφη δήλωσή του και την έγγραφη συναίνεση των λοιπών συγκληρονόμων, που υποβάλλονται στο διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού μέσα σε τέσσερα μήνες από τον θάνατο του αρχικού συνetaίρου.
3. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την δυνατότητα συνεχίσεως της συνεταιρικής ιδιότητας και μεταβίβασεως της συνεταιρικής μερίδας στο πρόσωπο των ανηλικών κληρονόμων του θανόντος συνetaίρου, οι οποίοι εκπροσωπούνται στον συνεταιρισμό από τον νόμιμο επίτροπό τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ - ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 17

Έννοια συνεταιρικής μερίδας

1. Συνεταιρική μερίδα είναι το από το καταστατικό ορισμένο ελάχιστο χρηματικό ποσό, με το οποίο κάθε μέλος συμμετέχει στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού και εκφράζει το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή αυτή. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει, σε όσους επιθυμούν, συμμετοχή στον συνεταιρισμό με περισσότερες και μέχρι τρεις το ανώτατο όριο υποχρεωτικές συνεταιρικές μερίδες καθορίζοντας και τους όρους για την απόκτησή τους.
2. Η συνεταιρική μερίδα είναι ονομαστική, αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταίρους. Η συνεταιρική μερίδα παραμένει αδιαίρετη και σε περίπτωση που περιέχεται σε περισσότερα πρόσωπα εξ αιτίας κληρονομικής διαδοχής.
3. Η συνεταιρική μερίδα μπορεί να μεταβιβαστεί με έγγραφη συμφωνία μόνον σε συνεταίρο, εφόσον έχει εξοφληθεί και μετά από εγκριτική απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού, με τον περιορισμό πάντως της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.
4. Το ύψος της συνεταιρικής μερίδας δεν μπορεί να είναι μικρότερο από πέντε χιλιάδες (5.000) δραχμές. Με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο με πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας ύστερα από σχετική εισήγηση του Συμβουλίου Συνεταιριστικής Πολιτικής, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ανώτερο ύψος της συνεταιρικής μερίδας. Με όμοιο προεδρικό διάταγμα το κατώτατο όριο της αξίας της συνεταιρικής μερίδας μπορεί να μειωθεί μέχρι τις δύο χιλιάδες πεντακόσιες (2.500) δραχμές, εφόσον πρόκειται για γεωργικούς συνεταιρισμούς ορεινών ή ακριτικών περιοχών ή μικρών νησιών.
5. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την καταβολή της συνεταιρικής μερίδας σε ετήσιες ή εξαμηνιαίες δόσεις. Ο χρόνος καταβολής των δόσεων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από πέντε χρόνια.

Άρθρο 18

Προαιρετικές μερίδες

1. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει στα μέλη του συνεταιρισμού την απόκτηση προαιρετικών μερίδων. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό προβλέπει τον ανώτατο αριθμό προαιρετικών μερίδων που μπορεί να αποκτήσει κάθε μέλος, τον χρόνο και τρόπο καταβολής της αξίας τους, την δυνατότητα και τον τρόπο μεταβιβάσεώς τους. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής.
2. Κανείς δεν μπορεί να αποκτήσει προαιρετική μερίδα αν δεν έχει ξοφλήσει την ή τις υποχρεωτικές μερίδες του. Επίσης δεν μπορεί να αποκτήσει νέα προαιρετική αν δεν έχει εξοφλήσει την προηγούμενη.
3. Στους συνεταίρους που είναι κάτοχοι προαιρετικών μερίδων καταβάλλεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ετήσιο μέρισμα από τα κέρδη, το ύψος του

οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει από τα κέρδη, το ύψος του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τον νόμιμο τόκο που εκάστοτε ισχύ.

4. Η απόκτηση προαιρετικών μερίδων δεν συνεπάγεται την αύξηση της ευθύνης της συνεταίρου, ούτε δίνει πρόσθετο δικαίωμα ψήφου στην γενική συνέλευση. Οι προαιρετικές μερίδες εξακολουθούν να αποτελούν περιουσία των συνεταίρων και δεν μπορούν να κατασχεθούν από οποιονδήποτε τρίτο για εξασφάλιση απαιτήσεώς του απέναντι στον συνεταιρισμό.

Άρθρο 19

Ευθύνη για υποχρεώσεις του συνεταιρισμού

1. Για τις υποχρεώσεις του συνεταιρισμού έναντι τρίτων ευθύνονται σε ολόκληρο και τα μέλη του μέχρι ένα ορισμένο όριο. Το όριο αυτό προβλέπεται από το καταστατικό και είναι ίσο προς το ύψος της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας ή προς το ρητά οριζόμενο πολλαπλάσιο αυτής.
2. Η ευθύνη των συνεταίρων έναντι των πιστωτών του συνεταιρισμού είναι επιβοηθητική και ανακύπτει μόνο εφόσον οι δανειστές δεν ήθελαν ικανοποιηθεί από τα περιστασιακά στοιχεία του συνεταιρισμού.
3. Ο συνεταίρος ευθύνεται και για υποχρεώσεις του συνεταιρισμού που αντιλήφθηκαν πριν από την είσοδό του σ' αυτόν. Η ευθύνη του εξακολουθεί και μετά την απώλεια της ιδιότητας του μέλους και μέχρι την πάροδο διετίας για υποχρεώσεις του συνεταιρισμού αναληφθείσες πριν από την απώλεια αυτή.
4. Η ευθύνη των συνεταίρων παύει οπωσδήποτε μετά την πάροδο ενός έτους από το πέρας της πτωχεύσεως ή της εκκαθαρίσεως του συνεταιρισμού.
5. Δεν απαγγέλλεται ποτέ προσωπική κράτηση των συνεταίρων και των οργάνων του συνεταιρισμού για χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου, καθώς και για χρέη μεταξύ συνεταίρων και συνεταιρισμού.

Άρθρο 20

Ευθύνη για υποχρεώσεις των μελών

1. Οι δανειστές μέλους συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα επί της συνεταιριστικής περιουσίας ή των πλεονεκτημάτων της χρήσεως ή των συνεταιρικών μερίδων, υποχρεωτικών ή προαιρετικών, για χρέη του μέλους προς αυτούς.
2. Προϊόντα προερχόμενο από τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των συνεταίρων για παραδιδόμενα στον συνεταιρισμό, για πώληση ή κατά οποιοδήποτε τρόπο διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από επεξεργασία ή μετά από βιομηχανοποίηση, δεν υπόκεινται, από την στιγμή της παραδόσεώς τους, σε κατάσχεση ή στην λήψη ασφαλιστικού μέτρου, για χρέη των συνεταίρων προς τρίτους. Επίσης δεν κατάσχεται εις χείρας του συνεταιρισμού και το αντίτιμο της αξίας των ανωτέρω προϊόντων.
3. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση, εις χείρας του συνεταιρισμού, ως τρίτου, χρημάτων που ελήφθησαν από οποιαδήποτε τράπεζα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους ή προορίζονται για δάνειο προς αυτό, έστω και αν τα χρήματα αυτά τηρούνται στους

λογαριασμούς του συνεταιρισμού επ'ονόματι του μέλους καθώς και παροχών εις είδος του συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Άρθρο 21 **Συγκρότηση**

1. Η γενική συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο του συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη που έχουν εγγραφεί στο μητρώο του συνεταιρισμού και διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή.
2. Στην γενική συνέλευση κάθε μέλος έχει μια ψήφο. Οι κάτοχοι περισσότερων υποχρεωτικών συνεταιρικών μερίδων έχουν αντίστοιχο προς τις μερίδες αυτές αριθμό ψήφων.
3. Τα μέλη μετέχουν στην γενική συνέλευση τα ίδια προσωπικά ή δια μέσου συνταίρου εξουσιοδοτημένου από αυτά. Η εξουσιοδότηση παρέχεται με απλό έγγραφο. Κάθε παριστάμενο μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύει μόνον έναν απόντα συνταίρο.
4. Το καταστατικό συνεταιρισμών που έχουν ή αποκτούν περισσότερα από πεντακόσια μέλη ή συνεταιρισμών με περιφέρεια που υπερβαίνει τα όρια ενός δήμου ή δύο κοινοτήτων, μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους μέλη του συνεταιρισμού, καθορίζοντας τον τρόπο της εκλογής και τον αριθμό αυτών, μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους μέλη του συνεταιρισμού, καθορίζοντας τον τρόπο της εκλογής και τον αριθμό αυτών, την διάρκεια της θητείας, τον τρόπο της ασκήσεως των αντιπροσωπευτικών τους καθηκόντων και τον τρόπο της ανακλήσεώς τους.
5. Τα νομικά πρόσωπα μετέχουν στην γενική συνέλευση με τον νόμιμο εκπρόσωπό τους.

Άρθρο 22 **Αρμοδιότητες**

1. Η γενική συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τον συνεταιρισμό και για το οποίο προβλέπει την αρμοδιότητά της ειδικά του παρόντος νόμου ή για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο όργανο.
2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνελεύσεως ανήκουν:
  - α) Η τροποποίηση του καταστατικού
  - β) Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας ή η διάλυση του συνεταιρισμού.
  - γ) Η ψήφιση ή τροποποίηση των ειδικών κανονισμών εργασιών και προσωπικού.
  - δ) Η ίδρυση ή η συμμετοχή του συνεταιρισμού σε κοινοπραξίες ή σε συνεταιριστικές οργανώσεις ανωτέρου βαθμού και η αποχώρησή του από αυτές.

- ε) Η ίδρυση από τον συνεταιρισμό εταιρειών ή η συμμετοχή του σε εταιρείες ή σε επιχειρήσεις κοινής ωφελείας ή δημοσίου ενδιαφέροντος και η αποχώρησή του από αυτές.
- στ) Η εκλογή ή ανάκληση των μελών του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου, η απαλλαγή τους από κάθε ευθύνη, καθώς και η εκλογή και ανάκληση εκπροσώπων σε συνεταιριστικές οργανώσεις βαθμού και σε κοινοπραξίες.
- ζ) Η έγκριση για την αγορά ή την πώληση ακινήτου ή την ίδρυση βιοτεχνίας ή βιομηχανίας καθώς και η έγκριση για την σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς.
- η) Ο καθορισμός του ανώτατου ποσού και των όρων για τα δάνεια που μπορεί να συνάψει ο συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.
- θ) Η έγκριση του ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως καθώς και ο καθορισμός του τρόπου διαθέσεως των πλεονασμάτων της χρήσεως ή της επιβαρύνσεως των μελών για τυχόν ζημιές.
- ι) Η σύναψη συμβιβασμού ή η παραίτηση από απαίτηση κατά οργάνων του συνεταιρισμού προερχόμενη από ευθύνη αυτών.
- ια) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση εκτάκτων ζημιών και την αποτροπή της πτωχεύσεως, καθώς και κάθε άλλης εισφοράς για συγκεκριμένο σκοπό, εξαιρέσει των προβλεπόμενων εισφορών από τα καταστατικά των ανωτέρου βαθμού συνεταιριστικών οργανώσεων και των επαγγελματικών ενώσεων των άρθρων 61 και 62 του παρόντος νόμου, για τα μέλη τους.

Άρθρο 23

Σύγκληση

1. Η γενική συνέλευση συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο σε τακτική σύνοδο κάθε χρόνο και μέσα σε έξη το πολύ μήνες από την λήξη της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Η συνέλευση πραγματοποιείται στην έδρα του συνεταιρισμού. Η πρόσκληση περιέχει τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως και γνωστοποιείται όπως ορίζει το καταστατικό στους συνεταίρους και την εποπτεύουσα αρχή δια της αποστολής δέκα πλήρεις ημέρες πριν από την έναρξη της συνόδου.
2. Το διοικητικό ή το εποπτικό συμβούλιο μπορούν να συγκαλέσουν την γενική συνέλευση σε έκτακτη σύνοδο, όταν συντρέχει θέμα ειδικά προβλεπόμενο από τον νόμο ή το καταστατικό ή όταν κρίνεται ότι η έκτακτη σύγκληση επιβάλλεται από το συμφέρον του συνεταιρισμού.
3. Το εποπτικό συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει την γενική συνέλευση σε έκτακτη σύνοδο και για την ανάκληση του διοικητικού συμβουλίου ή μελών αυτού και την εκλογή νέων ή για να ανακοινωθεί το περιεχόμενο εκθέσεως ελέγχου και να ληφθούν σχετικές αποφάσεις.
4. Η γενική συνέλευση συγκαλείται σε έκτακτη σύνοδο και μετά από αίτηση του ενός δέκατου του όλου αριθμού των μελών.

Άρθρο 24

και με τα αυτά θέματα συζητήσεως. Την φορά αυτή η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διατάξεως, ανεξάρτητα από τον αριθμό των παρισταμένων.

Άρθρο 25

Συνεδρίαση-συζήτηση

1. Στην έναρξη της συνεδρίασεως ή συνέλευση εκλέγει από τα μέλη της πρόεδρο και γραμματέα. Μέχρι της εκλογής καθήκοντα προέδρου της συνελεύσεως ασκεί ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν αυτός απουσιάζει, ένα οποιοδήποτε παρισταμένο μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν δεν παρίσταται κανένα, ένας εκ των παλαιότερων συνεταίρων υποδεικνυόμενος από την πλειοψηφία των παρόντων.
2. Ο πρόεδρος της συνελεύσεως ορίζει δύο συνεταίρους ως ψηφοδέκτες. Για την συζήτηση και τις λαμβανόμενες αποφάσεις τηρούνται πρακτικά τα οποία υπογράφονται από τον πρόεδρο, τον γραμματέα, τους ψηφοδέκτες και τρία παρισταμένα μέλη.
3. Στην συνέλευση μπορούν να παρίστανται, εκπρόσωπος της εποπτεύουσας αρχής, καθώς και αντιπρόσωπος της συνεταιριστικής οργανώσεως του αμέσως ανωτέρου βαθμού.
4. Η συνέλευση μπορεί να συζητήσει και να λάβει απόφαση μόνο πάνω σε θέματα τα οποία περιέχονται στην πρόσκληση. Θέματα αναβολής ή διακοπής της συνελεύσεως, συγκλήσεως νέας, προσφυγών για εγγραφή νέων συνεταίρων κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 12 του παρόντος, εκλογής προεδρείου, καθώς και η μεταβολή της σειράς των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεων ή του τόπου συνεδρίασεως, ή άλλα θέματα εσωτερικής τάξεως δεν είναι αναγκαίο να αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη.
5. Ψηφοφορία που αφορά σε αρχαιρεσίες, σε θέματα παροχής εμπιστοσύνης ή απαλλαγής από ευθύνη, σε έγκριση ισολογισμού και απολογισμού καθώς και σε προσωπικά θέματα είναι μυστική. Η ψηφοφορία πάνω στα άλλα θέματα γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό.
6. Το δικαίωμα της ψήφου ασκείται είτε από το ίδιο το παρισταμένο μέλος, είτε από τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του, είτε από εκλεγμένο αντιπρόσωπο κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 21 του παρόντος νόμου.
7. Μέλη του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα ψήφου σε ζητήματα απαλλαγής τους από ευθύνες προς τον συνεταιρισμό.

Άρθρο 26

Απόφαση

1. Η απόφαση της γενικής συνελεύσεως πάνω σε κάθε θέμα της ημερήσιας διατάξεως λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των ψήφων που εκπροσωπούνται από τα παρισταμένα κατά την ψηφοφορία μέλη. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται, αν δεν επέλθει και νέα ισοψηφία η

πρόταση απορρίπτεται. Σε περίπτωση αρχαιρεσιών, αν δεν επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται, οπότε εκλέγονται οι σχετικά πλειοψηφίσαντες. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση.

Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν ο αριθμός των ψήφων είναι μεγαλύτερος του μισού του συνόλου των ψήφων των μελών που έλαβαν μέρος ή εκπροσωπήθηκαν στη ψηφοφορία.

2. Για την λήψη απόφασης σχετικά με την συνέχιση του συνεταιρισμού, την διάλυσή του, την μεταβολή του σκοπού, την συγχώνευση του συνεταιρισμού ή την συμμετοχή του σε ανώνυμες εταιρείες ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης των συνεταίρων, την ανάκληση του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου ή μελών αυτών, απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των κατά την ψηφοφορία εκπροσωπούμενων ψήφων, εφόσον ο αριθμός των τελευταίων τούτων είναι μεγαλύτερος του μισού του συνόλου των ψήφων των εγγεγραμμένων στο μητρώο του συνεταιρισμού συνεταίρων.

Άρθρο 27

Προβολή αποφάσεων

1. Απόφαση της γενικής συνελεύσεως ληφθείσα κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού είναι άκυρη.

2. Η ακυρότητα κηρύσσεται από το ειρηνοδικείο μετά από αίτηση του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου ή παντός μέλους του συνεταιρισμού έχοντος άμεσον έννομον συμφέρον ή της ενώσεως στην οποία ανήκει ο συνεταιρισμός. Η αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητας αποκλείεται μετά την πάροδο δύο μηνών από την λήψη της απόφασης, εκτός αν πρόκειται για απόφαση που αφορά εκλογή ή ανάκληση μελών διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου του συνεταιρισμού ή αντιπροσώπων, οπότε η αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητάς των αποκλείεται μετά την πάροδο 15 ημερών από την λήψη της απόφασης.

3. Η αίτηση κοινοποιείται στον συνεταιρισμό δέκα ημέρες πριν από την συζήτηση. Ο συνεταιρισμός εκπροσωπείται στην συζήτηση από το διοικητικό συμβούλιο, εφόσον δε αυτό άσκησε την αίτηση, από το εποπτικό συμβούλιο.

4. Η αίτηση για κήρυξη άκυρης απόφασης της γενικής συνελεύσεως δεν αναστέλλει την εκτέλεσή της. Αναστολή εκτελέσεως μπορεί να δοθεί μόνο από το ειρηνοδικείο, κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων από κώδικα πολιτικής δικονομίας και μετά από ακρόαση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου.

5. Η ακυρωτική απόφαση ισχύει έναντι πάντων.

6. Αν η ακυρωτική απόφαση αφορά εκλογή ολοκλήρου του διοικητικού συμβουλίου ή των περισσότερων των μελών του, προσωρινά καθήκοντα αυτού ασκεί το εποπτικό συμβούλιο, μετά των εγκύρως εκλεγέντων υπολοίπων μελών του διοικητικού συμβουλίου, οι οποίοι από κοινού υποχρεούνται να συγκαλέσουν μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση της απόφασης γενική συνέλευση για την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου ή μελών αυτού. Αν η ακύρωση αφορά και το εποπτικό συμβούλιο ή των περισσότερων μελών του η απόφαση περιλαμβάνει και τον διορισμό προσωρινού διοικητικού συμβουλίου από μέλη του συνεταιρισμού, το οποίο συγκαλεί την γενική συνέλευση για εκλογή νέων συμβουλίων ή μελών αυτών, μέσα στην αυτή

προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου. Αν η ακύρωση αφορά την εκλογή ολιγοτέρων από τα μισά μέλη του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου τα παραμένοντα ασκούν καθήκοντα προσωρινής διοικήσεως κατά περίπτωση, εφόσον είναι τουλάχιστον τρία.

Σε περίπτωση αναστολής εκτελέσεως της αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως εκλογής και εποπτικού συμβουλίου ή μελών αυτού περισσότερων των μισών η απόφαση αυτή περιλαμβάνει και τον διορισμό προσωρινού διοικητικού συμβουλίου από μέλη του συνεταιρισμού.

7. Η απόφαση του ειρηνοδικείου μπορεί να εκκληθεί ενώπιον του κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αρμοδίου πρωτοδικείου μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίησή της, εκτός αν αφορά εκλογή μελών διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου ή αντιπροσώπων οπότε είναι ανέκκλητη.

Άρθρο 28

Ειδικές συνελεύσεις

1. Το καταστατικό γεωργικού συνεταιρισμού, που εξυπηρετεί περισσότερους γεωργικούς κλάδους ή τομείς, μπορεί να προβλέπει την συγκρότηση και λειτουργία ειδικών κατά κλάδο ή τομέα συνελεύσεων.
2. Στην περίπτωση λειτουργίας ειδικών συνελεύσεων, εκτός από το γενικό μητρώο των μελών τηρείται και ειδικό μητρώο για τα μέλη που μετέχουν σε κάθε ειδική συνέλευση. Η εγγραφή στο μητρώο αυτό γίνεται μετά από έγγραφη δήλωση του συνταίρου και απόφαση του διοικητικού συμβουλίου.
3. Η ειδική συνέλευση ψηφίζει ειδικό κανονισμό που καθορίζει τον σκοπό και την διάρκεια της υπάρξεώς της, τις ειδικές μερίδες, τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις των μελών της, τον τρόπο της ειδικής διαχειρίσεως του κλάδου ή τομέα στον οποίο αναφέρεται και κάθε άλλη ρύθμιση των σχέσεων των μελών της ειδικής συνελεύσεως.
4. Οι αποφάσεις των ειδικών συνελεύσεων πάνω στα θέματα που τις αφορούν εκτελούνται από το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού. Οι αποφάσεις αυτές δεσμεύουν και υποχρεώνουν όλα τα μέλη της ειδικής συνελεύσεως του κλάδου ή τομέα παραγωγής για τον οποίο προβλέπεται η ειδική συνέλευση. Τα αποτελέσματα των εργασιών του κλάδου ή τομέα τούτου ωφελούν ή βαρύνουν όλους τους συνταίρους που μετέχουν στην ειδική συνέλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 29

Συγκρότηση διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγεται μεταξύ των μελών του συνεταιρισμού, από την γενική συνέλευση. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου, πάντοτε

- περιττός και όχι μικρότερος από πέντε ορίζεται από το καταστατικό που προβλέπει και την διάρκεια της θητείας του. Η τελευταία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δύο, ούτε μεγαλύτερη από πέντε χρόνια.
2. Μαζί με τα τακτικά μέλη, η γενική συνέλευση εκλέγει και αριθμό αναπληρωματικών μελών, οριζόμενο από τα καταστατικά, τα οποία παίρνουν, κατά την σειράν της εκλογής τους, τις θέσεις των τακτικών μελών, σε περίπτωση θανάτου, εκπτώσεως, ανακλήσεως ή παραιτήσεως.
3. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος του διοικητικού συμβουλίου:
- α) Εκείνος που στερήθηκε τα πολιτικά του δικαιώματα για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση ή καταδικάσθηκε για αδίκημα σε βάρος της περιουσίας του συνεταιρισμού.
- β) Εκείνος που είναι και έμμισθος υπάλληλος του συνεταιρισμού ή νομικού προσώπου στο οποίο μετέχει ο συνεταιρισμός.
- γ) Εκείνος που ο ίδιος ή δια μέσου της συζύγου του ή των συνοικούντων τέκνων του ασκεί ή μετέχει σε επιχείρηση με σκοπούς όμοιους με εκείνους που επιδιώκει ο συνεταιρισμός.
- δ) Εκείνος που ασκεί το επάγγελμα του εμπόρου ή είναι ομόρρυθμο μέλος εμπορικής εταιρείας ή διαχειριστής εταιρείας η οποία είναι μέλος του συνεταιρισμού.
4. Δεν μπορούν να μετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο συνεταιρισμού πρόσωπα που είναι συγγενείς μεταξύ τους μέχρι και του δεύτερου βαθμού. Σε περίπτωση εκλογής τέτοιων συγγενών, εκείνος που πήρε τις λιγότερες ψήφους θεωρείται μη εκλεγείς.
5. Το διοικητικό συμβούλιο αναλαμβάνει τα καθήκοντά του αμέσως μετά την εκλογή του. Μόλις συγκροτηθεί σε σώμα, προβαίνει στην εκλογή του προέδρου του και στην κατανομή μεταξύ των μελών του των αξιωματών που προβλέπονται από το καταστατικό. Ανακατανομή των αξιωματών τούτων επιτρέπεται πάντοτε μέχρι την λήξη της θητείας του συμβουλίου.
6. Εάν κατά την διάρκεια της θητείας του διοικητικού συμβουλίου δημιουργηθεί σε μέλος το κώλυμα, από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, το μέλος αυτό εκπίπτει από το αξίωμά του.

Άρθρο 30

Αρμοδιότητες

1. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν στην διοίκηση και διαχείριση του συνεταιρισμού μέσα στα πλαίσια του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης ή των ειδικών συνελεύσεων εφόσον υπάρχουν.
2. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει με ειδική απόφαση την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του και την υπογραφή των σχετικών πράξεων στον πρόεδρό του ή σε ένα από τα άλλα μέλη του.

Άρθρο 31

Λειτουργία-λήψη αποφάσεων

1. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παριστάμενα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.
2. Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου παίρνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, η οποία όμως δεν μπορεί να αποτελείται από λιγότερους των τριών.
3. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν την υποχρέωση να ενεργούν κατά την διοίκηση του συνεταιρισμού και την διαχείριση των υποθέσεών του με κάθε δυνατή επιμέλεια που απαιτείται γενικά στις συναλλαγές. Ευθύνονται για κάθε ζημία που προκάλεσαν στον συνεταιρισμό από δόλο ή από αμέλεια.
4. Η γενική συνέλευση μπορεί με απόφασή της να απαλλάξει μέλος του διοικητικού συμβουλίου από ευθύνη που οφείλεται σε ελαφρά αμέλεια.
5. Εφόσον μέλος του διοικητικού συμβουλίου συμβάλλεται με τον συνεταιρισμό, τον τελευταίο εκπροσωπεί το εποπτικό συμβούλιο.
6. Στον πρόεδρο και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να παρέχεται αποζημίωση ανάλογη προς τον χρόνο της απασχολήσεώς τους στις υποθέσεις του συνεταιρισμού καθοριζόμενη από την γενική συνέλευση. Η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μισθό ούτε δημιουργεί οποιοδήποτε δικαίωμα που απορρέει από τις διατάξεις της εργατικής ή της ασφαλιστικής νομοθεσίας είναι δε ανεξάρτητη από τα έξοδα κινήσεως, παραστάσεως ή άλλες δαπάνες προς χάρη του συνεταιρισμού που χορηγούνται ή αποδίδονται στα μέλη κατά τους όρους του καταστατικού.
7. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να μετέχει στις συνεδριάσεις ούτε έχει ψήφο πάνω σε θέματα που αφορούν άμεσα αυτό ή την σύζυγό του ή τα συνοικούντα τέκνα του.

Άρθρο 32

Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου

1. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου εκπροσωπεί τον συνεταιρισμό σε οποιαδήποτε δικαστική ή εξωδικαστική ενέργεια ή πράξη. Υπογράφει όλα τα έγγραφα του συνεταιρισμού προς τις δημόσιες αρχές ή προς τρίτους και δέχεται όλα τα έγγραφα που απευθύνονται ή κοινοποιούνται στον συνεταιρισμό.
2. Τον πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος ή άλλο μέλος του διοικητικού συμβουλίου κατά τα οριζόμενα από το καταστατικό.
3. Ο πρόεδρος μπορεί να αναθέσει την υπογραφή ορισμένων εγγράφων σε άλλο μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή σε υπάλληλο του συνεταιρισμού.
4. Αν σε εκκρεμή δίκη ο πρόεδρος ή τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι αντίδικοι του συνεταιρισμού, τον συνεταιρισμό εκπροσωπεί στο δικαστήριο το εποπτικό συμβούλιο ή το από αυτό εξουσιοδοτημένο μέλος του.

Άρθρο 33

Συγκρότηση εποπτικού συμβουλίου

1. Μαζί με το διοικητικό συμβούλιο και για την αυτή χρονική περίοδο, η γενική συνέλευση εκλέγει το εποπτικό συμβούλιο που αποτελείται τουλάχιστον από τρία ή πέντε το πολύ μέλη του συνεταιρισμού. Μαζί με τα τακτικά μέλη εκλέγεται και αριθμός αναπληρωματικών μελών, οριζόμενος από το καταστατικό, τα οποία παίρνουν, κατά την σειράν της εκλογής τους, τις θέσεις των τακτικών σε περίπτωση θανάτου, ανακλήσεως, εκπτώσεως ή παραιτήσεως.
2. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει στο διοικητικό και στο εποπτικό συμβούλιο, όπως δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος του εποπτικού συμβουλίου συνεταιίρος που είναι συγγενής μέχρι και δεύτερου βαθμού μέλους του διοικητικού συμβουλίου. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 ως και 6 του άρθρου 29 έχουν εφαρμογή και στα μέλη του εποπτικού συμβουλίου.
3. Τα εξερχόμενα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του εποπτικού συμβουλίου πριν λογοδοτήσουν και απαλλαγούν από κάθε ευθύνη με απόφαση της γενικής συνελεύσεως.
4. Το εποπτικό συμβούλιο αναλαμβάνει τα καθήκοντά του αμέσως μετά την εκλογή του και εκλέγει μεταξύ των μελών του ένα που διευθύνει τις εργασίες του (προϊστάμενο).

Άρθρο 34

Αρμοδιότητες εποπτικού συμβουλίου

1. Το εποπτικό συμβούλιο εποπτεύει και ελέγχει το διοικητικό συμβούλιο σε όλες τις πράξεις και τις ενέργειές του που αναφέρονται στις υποθέσεις και τις εργασίες του συνεταιρισμού για την διαπίστωση της τηρήσεως του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως, καθώς και προς διασφάλιση των συμφερόντων του συνεταιρισμού μέσα στα πλαίσια των επιδιωκόμενων, από αυτόν, σκοπών.
2. Το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή άλλου στοιχείου του συνεταιρισμού, να ελέγχει το περιεχόμενο του ταμείου, να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο, να παρακολουθεί τις εργασίες του συνεταιρισμού και την λειτουργία των υπηρεσιών του και να ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεών του.
3. Το εποπτικό συμβούλιο συντάσσει για κάθε διαχειριστική περίοδο έκθεση, την οποία και υποβάλλει στην γενική συνέλευση πριν από την έγκριση των πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου και του ισολογισμού.
4. Το καταστατικό μπορεί να προβλέψει την σύμπραξη του εποπτικού συμβουλίου με το διοικητικό σε κοινή συνεδρίαση για την αντιμετώπιση και λήψη αποφάσεων πάνω σε γενικότερα και σοβαρά θέματα του συνεταιρισμού.

Άρθρο 35

Λειτουργία εποπτικού συμβουλίου

1. Οι αρμοδιότητες του εποπτικού συμβουλίου ασκούνται από αυτό συλλογικό. Μεμονωμένο μέλος του εποπτικού συμβουλίου μπορεί να προβεί σε συγκεκριμένη έρευνα ή άλλη ενέργεια από τις οριζόμενες στην παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου μετά από ειδική εξουσιοδότηση του συμβουλίου.
2. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου, εκτός από τα έξοδα κινήσεως ή άλλες δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται προς χάρη του συνεταιρισμού, δικαιούνται και αποζημιώσεως κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 31 παρ. 6 του παρόντος.
3. Το εποπτικό συμβούλιο συνέρχεται τακτικά κάθε τρεις μήνες, έκτακτα δε όποτε συγκληθεί από τον προϊστάμενό του.
4. Το εποπτικό συμβούλιο, εφόσον είναι τριμελές, βρίσκεται σε απαρτία αν είναι παρόντα τουλάχιστον τρία μέλη. Οι αποφάσεις του εποπτικού συμβουλίου παίρνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 31 εφαρμόζονται ανάλογα και στα μέλη του εποπτικού συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 36

Εργασίες του συνεταιρισμού

1. Για την πραγματοποίηση των σκοπών του ο συνεταιρισμός ενεργεί τις συναλλαγές του προς τους τρίτους είτε για λογαριασμό των συνεταίρων, είτε και για λογαριασμό του.
2. Για τις συναλλαγές με κάθε συνεταίρο τηρείται ξεχωριστή μερίδα, η οποία ενημερώνεται με τις πράξεις που ενεργεί ο συνεταιρισμός με το μέλος ή για λογαριασμό του και κλείνει στο τέλος κάθε διαχειριστικής περιόδου.
3. Οι γενικοί όροι λειτουργίας του συνεταιρισμού και ειδικότερα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συνεταίρων προς χρήση των εγκαταστάσεων, μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων και γενικά των υπηρεσιών του συνεταιρισμού καθορίζονται από ειδικό κανονισμό εργασιών εγκρινόμενο από την γενική συνέλευση. Με τον ίδιο κανονισμό εργασιών καθορίζονται οι λεπτομέρειες της τηρήσεως των αλληλόχρεου μεταξύ συνεταιρισμού και μέλους λογαριασμού, καθώς και το ανώτατο ύψος που μπορεί να φτάσει ή προς το μέλος παροχή πιστώσεων ή το χρεωστικό, σε βάρος του τελευταίου, υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού.
4. Τρίτοι που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του συνεταιρισμού δεν έχουν δικαίωμα πάνω στα αποτελέσματα της χρήσεως.
5. Οι θέσεις του τακτικού προσωπικού του συνεταιρισμού, κύριου ή βοηθητικού, η δυνατότητα και οι όροι προσλήψεως του εργατοτεχνικού ή εκτάκτου υπαλληλικού προσωπικού, η οργάνωση και οι όροι λειτουργίας των υπηρεσιών του συνεταιρισμού,

καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά το προσωπικό, καθορίζεται με ειδικό κανονισμό προσωπικού.

Οι συνεταιρισμοί παντός βαθμού και οι κοινοπραξίες μπορούν να αναθέσουν την άσκηση των καθηκόντων του διευθυντικού ή γενικού διευθυντού σε πρόσωπο ελεύθερα επιλεγόμενο και διοριζόμενο, κατά τα ειδικότερα από τον κανονισμό του προσωρινού οριζόμενου. Κεκτημένα δικαιώματα των υπηρετούντων κατά την δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ως διευθυντών στις οργανώσεις αυτές δεν θίγονται.

Άρθρο 37

Είσπραξη απαιτήσεων από τα μέλη

1. Η είσπραξη των απαιτήσεων που έχει ο συνεταιρισμός απέναντι των συνεταίρων από οποιαδήποτε αιτία και που καθυστερούνται από τους τελευταίους ενεργείται με πράξη του διοικητικού συμβουλίου, η οποία καθορίζει το οφειλόμενο από τον συνεταίρο ποσό, την αιτία της οφειλής και τον χρόνο από τον οποίο η οφειλή αυτή κατέστη ληξιπρόθεσμη. Η πράξη του διοικητικού συμβουλίου κοινοποιείται με έγγραφο στον οφειλέτη, ο οποίος καλείται να εξοφλήσει την οφειλή του μέσα σε εύλογη προθεσμία.
2. Μέσα σε δέκα ημέρες από την ανωτέρω κοινοποίηση, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να κάνει ένσταση στο εποπτικό συμβούλιο το οποίο μέσα σε δέκα πέντε ημέρες αποφασίζει οριστικά και επικυρώνει ή τροποποιεί ή ακυρώνει την πράξη του διοικητικού συμβουλίου. Η απόφαση του εποπτικού συμβουλίου διαβιβάζεται στο διοικητικό συμβούλιο και κοινοποιείται χωρίς αναβολή στον ενδιαφερόμενο.
3. Κατά της αποφάσεως του εποπτικού συμβουλίου ο ενδιαφερόμενος ή το διοικητικό συμβούλιο, μπορεί να προσφύγει μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την κοινοποίηση της αποφάσεως του εποπτικού συμβουλίου στο ειρηνοδικείο που κρίνει κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του κώδικα της πολιτικής δικονομίας.
4. Κατά την συζήτηση της προσφυγής μπορούν να παραστούν ο προσφεύγων και ο συνεταιρισμός και να αναπτύξουν και προφορικά τις απόψεις τους. Το ειρηνοδικείο εκδίδει μέσα σε δέκα πέντε ημέρες από την συζήτηση την απόφασή του η οποία είναι ανέκκλητη. Εφόσον με την απόφαση απορριφθεί η προσφυγή, η πράξη του διοικητικού συμβουλίου κηρύσσεται εκτελεστή από το ειρηνοδικείο μετά από απλή αίτηση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού.

Άρθρο 38

Βιβλία

1. Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας ορίζονται τα τηρούμενα από τους συνεταιρισμούς και τις λοιπές συνεταιριστικές οργανώσεις του παρόντος νόμου βιβλία, επιφυλασσόμενων των οικείων διατάξεων του Π.Δ. 99/1977 "περί κώδικος φορολογικών στοιχείων". Αν με προεδρικό διάταγμα κατά τα ανωτέρω υποχρεούται συνεταιρισμός στην τήρηση βιβλίου ταμείου και χρεωστών πιστωτών, δεν υποχρεούται αυτός να τηρεί βιβλίο αγορών ή βιβλίο εσόδων-εξόδων.

2. Επί πλέον ο συνεταιρισμός τηρεί τα ακόλουθα βιβλία:
  - α) Βιβλίο μητρώου των μελών, στο οποίο καταχωρούνται κατά χρονολογική σειρά εγγραφής, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας, ο αριθμός των μερίδων και η χρονολογία της κατά οποιοδήποτε τρόπο αποχωρήσεως των μελών. Το βιβλίο μητρώου θεωρείται από τον ειρηνοδίκη της έδρας του συνεταιρισμού.
  - β) Βιβλίο πρακτικών της γενικής συνελεύσεως, καθώς και των τυχόν ειδικών συνελεύσεων.
  - γ) Βιβλία πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου. Σε περίπτωση μικτών συμβουλίων, τα πρακτικά καταχωρούνται στο πρώτο βιβλίο, γίνεται δε σχετική μνεία στο δεύτερο.
3. Τα κατά νόμιμο τρόπο τηρούμενα βιβλία του συνεταιρισμού έχουν την αποδεικτική δύναμη των εμπορικών βιβλίων.

Άρθρο 39

Οικονομική χρήση - Ισολογισμός

1. Η Οικονομική χρήση του συνεταιρισμού λήγει την 30 Ιουνίου ή την 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.
2. Κατά την λήξη κάθε χρήσεως γίνεται απογραφή και συντάσσονται ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων της χρήσεως. Αν στον συνεταιρισμό λειτουργούν και ειδικές συνελεύσεις κατά το άρθρο 28, συντάσσεται επί πλέον ισολογισμός και λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως για κάθε ειδική συνέλευση. Το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει και απολογισμό των εργασιών του συνεταιρισμού, συνολικά και πάνω στις επί μέρους δραστηριότητες ξεχωριστά.
3. Τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου τίθενται στην διάθεση του εποπτικού συμβουλίου ένα μήνα πριν από την έναρξη της συνόδου της γενικής συνελεύσεως. Το εποπτικό συμβούλιο με βάση τα στοιχεία αυτά και τα πορίσματα του ελέγχου του συντάσσει έκθεση την οποία και υποβάλλει στην γενική συνέλευση, τόσο ως προς την νομιμότητα των πράξεων της διαχειρίσεως, όσο και ως προς την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του συνεταιρισμού.
4. Τα στοιχεία της παραγράφου 2 υποβάλλονται στην γενική συνέλευση για έγκριση αμέσως άμα αρχίσουν οι εργασίες της. Απόφαση της γενικής συνελεύσεως χωρίς προηγούμενη ανάγνωση της εκθέσεως του εποπτικού συμβουλίου είναι άκυρη.
5. Απόφαση της γενικής συνελεύσεως που δεν εγκρίνει τον ισολογισμό δεν ισχύει ως απορριπτική απόφαση και δεν θεμελιώνει ευθύνη, εφόσον δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένα κονδύλια και δεν εκθέτει τους λόγους της μη εγκρίσεως.
6. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως υποβάλλονται από το διοικητικό συμβούλιο, μετά την έγκρισή τους από την γενική συνέλευση, στο ειρηνοδικείο.

Άρθρο 40

Τακτικό αποθεματικό

Ο συνεταιρισμός έχει υποχρέωση να σχηματίσει τακτικό αποθεματικό, το ύψος του οποίου πρέπει να φθάσει στο σύνολο της αξίας των υποχρεωτικών συνεταιρικών μερίδων, συμπεριλαμβανομένων και των ειδικών μερίδων των ομάδων ειδικών κλάδων ή τομέων παραγωγής. Προς τον σκοπό αυτό και μέχρις ότου το τακτικό αποθεματικό εξισωθεί προς το ύψος που προβλέπεται ανωτέρω, το ένα δέκατο από τα πλεονάσματα της χρήσεως περιέρχεται στον λογαριασμό του τακτικού αποθεματικού, πριν από κάθε άλλη διάθεσή τους. Στον σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού συμμετέχουν και οι τυχόν υφιστάμενες ομάδες ειδικών κλάδων ή τομέων παραγωγής με το αυτό ποσοστό των πλεονασμάτων της χρήσεώς τους.

Στο τακτικό αποθεματικό περιέχονται ακόμα:

- α) Τα πρόστιμα ή οι ποινικές ρήτρες που προβλέπονται από το καταστατικό.
- β) Τα έσοδα που περιέχονται στον συνεταιρισμό από χαριστική αιτία αν δεν καθορίζεται ειδικά ο σκοπός τους.
- γ) Κάθε άλλο έσοδο για το οποίο δεν ορίζεται από το καταστατικό ειδικά ο προορισμός του.

Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται για την κάλυψη τυχόν ζημιών του συνεταιρισμού που δεν μπορούν να καλυφθούν από τα αποτελέσματα της χρήσεως. Τούτο μπορεί να χρησιμοποιείται και για εργασίες του συνεταιρισμού, όχι όμως για έξοδα διοικήσεως και δαπάνες διαχειρίσεως αυτού.

Άρθρο 41

Έκτακτο και ειδικά αποθεματικά

Ποσοστό από τα καθαρά αποτελέσματα χρήσεως, οριζόμενο από το καταστατικό, διατίθεται, μετά την αφαίρεση του κατά το προηγούμενο άρθρο ποσού, για τον σχηματισμό εκτάκτου αποθεματικού. Το έκτακτο αποθεματικό πρέπει να φθάσει τουλάχιστον το ποσό του συνόλου των υποχρεωτικών μερίδων και χρησιμοποιείται στις εργασίες του συνεταιρισμού.

Εκτός από το τακτικό και έκτακτο αποθεματικό, η γενική συνέλευση μπορεί με απόφασή της να διαθέτει ποσοστό από τα καθαρά πλεονάσματα χρήσεως για τον σχηματισμό ειδικών αποθεματικών κεφαλαίων, που προορίζονται για την εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών. Τέτοια ειδικά αποθεματικά κεφάλαια μπορούν να σχηματισθούν και κατά ομάδες κλάδων ή τομέων παραγωγής.

Στα ειδικά αποθεματικά κεφάλαια περιέρχεται και κάθε έκτακτη εισφορά των συνεταιριτών που επιβάλλεται με απόφαση της γενικής συνελεύσεως ή των ειδικών συνελεύσεων για ορισμένο σκοπό.

Η γενική συνέλευση ή οι ειδικές συνελεύσεις μπορούν με απόφασή τους να εταβάζουν τον σκοπό της χρησιμοποιήσεως των ειδικών αποθεματικών ή να αποφασίσουν την κατάργησή τους. Στην τελευταία περίπτωση ορίζεται και η τύχη του υφιστάμενου κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 42

Αντικείμενο εποπτείας

1. Η εποπτεία πάνω στους γεωργικούς συνεταιρισμούς ανήκει στον Υπουργό Γεωργίας και ασκείται είτε από τον ίδιο είτε από τα απ'αυτόν εξουσιοδοτημένα όργανα του Υπουργείου Γεωργίας ή της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος. Η εξουσιοδότηση παρέχεται με απόφαση του Υπουργού δημοσιευμένη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η εποπτεία έχει ως σκοπό την νόμιμη λειτουργία των γεωργικών συνεταιρισμών και την υποβοήθηση του έργου τους για την αποδοτική λειτουργία τους και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού το Υπουργείο Γεωργίας προβαίνει στην παροχή οδηγιών, την διατύπωση προτύπων καταστατικών και εσωτερικών κανονισμών, την σύνταξη μελετών και την διενέργεια ερευνών πάνω στα προβλήματα των συνεταιρισμών και την διάδοση των συνεταιριστικών ιδεών και αρχών.
3. Η εποπτεία αποβλέπει ακόμα στην διαπίστωση των τυχόν παραβάσεων του νόμου, του καταστατικού και των κανονισμών από τα όργανα των συνεταιρισμών και στην αποκατάσταση της νόμιμης λειτουργίας τους.

Άρθρο 43

Πράξεις εποπτείας

Η εποπτεύουσα αρχή, εκτός από τις αρμοδιότητες που παρέχουν σ'αυτήν ειδικές διατάξεις του παρόντος νόμου, έχει το δικαίωμα:

- α) Να ζητεί από τα όργανα της διοικήσεως του συνεταιρισμού την παροχή πληροφοριών σχετικών με την λειτουργία του συνεταιρισμού και
- β) να ασκεί έγκληση για κάθε ποινικό αδίκημα στρεφόμενο κατά των συμφερόντων γεωργικού συνεταιρισμού.

Άρθρο 44

Διαχειριστικός έλεγχος

1. Η διαπίστωση της οικονομικής καταστάσεως και ο έλεγχος της διαχειριστικής και λογιστικής τάξεως των γεωργικών συνεταιρισμών ασκείται από ελεγκτές. Οι ελεγκτές αυτοί ασκούν και καθήκοντα συμβούλων πάνω σε θέματα ορθολογιστικής οργανώσεως, διοικήσεως και λειτουργίας των συνεταιρισμών τούτων.
2. Οι ελεγκτές συγκροτούν ειδικό αυτοτελές σώμα μέσα στα πλαίσια της γεωργικής συνεταιριστικής οργανώσεων. Το σώμα των ελεγκτών λειτουργεί σύμφωνα με ειδικό κανονισμό, ο οποίος καθορίζει τον τρόπο διενεργείας και την διαδικασία του ελέγχου. Ο κανονισμός αυτός εγκρίνεται με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο με πρόταση του

Υπουργού Γεωργίας μετά από γνώμη του Συμβουλίου Συνεταιριστικής Πολιτικής. Με τον ίδιο κανονισμό προβλέπεται ο συνολικός αριθμός των ελεγκτών και η διάρθρωση του σώματος και ρυθμίζονται τα τυπικά προσόντα και η διαδικασία πρόσληψης, τα κωλύματα ή ασυμβίβαστα, η διαβάθμιση, οι μηνιαίες αποδοχές, η ειθαρχική ευθύνη, τα της ασφαλίσεως και της επιμορφώσεως, οι όροι απολύσεως, καθώς και, γενικότερα, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των ελεγκτών.

Οι ελεγκτές έχουν το δικαίωμα να παρίστανται στις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών, να καλούν τα όργανα διοικήσεως του συνεταιρισμού στην παροχή πληροφοριών ή εξηγήσεων και να υποδεικνύουν την αποκατάσταση της διαχειριστικής και λογιστικής τάξεως. Επίσης μπορούν να λαμβάνουν γνώση των βιβλίων και εγγράφων του συνεταιρισμού.

Οι ελεγκτές ενεργούν έλεγχο τουλάχιστον μια φορά κάθε δύο χρόνια και συντάσσουν έκθεση πάνω στην λειτουργία, διαχείριση και λογιστική τάξη του συνεταιρισμού, καθώς και την οικονομική γενικά κατάσταση. Η έκθεση υποβάλλεται στον ελεγχόμενο συνεταιρισμό, το Υπουργείο Γεωργίας, την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας και την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού ενημερώνεται υποχρεωτικά με φροντίδα του εποπτικού συμβουλίου πάνω στα πορίσματα της εκθέσεως.

Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 εδάφ. β' του ν.δ. 3329/1955 "περί συστάσεως σώματος ορκωτών λογιστών" δεν έχει εφαρμογή για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς.

Άρθρο 45

Συμβούλιο Συνεταιριστικής Πολιτικής

Συνιστάται Συμβούλιο Συνεταιριστικής Πολιτικής το οποίο εδρεύει και λειτουργεί στο Υπουργείο Γεωργίας, ως συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο στα θέματα της κυβερνητικής πολιτικής που αφορούν στους γεωργικούς συνεταιρισμούς. Ειδικότερα το Συμβούλιο Συνεταιριστικής Πολιτικής: α) Παρακολουθεί την δραστηριότητα των γεωργικών συνεταιρισμών, την σχέση τους με την παραγωγή της εθνικής οικονομίας και προβαίνει σε σχετικές προτάσεις. β) Παρακολουθεί και εποπτεύει την ανάπτυξη της συνεταιριστικής εκπαίδευσης, γ) Γνωμοδοτεί σε σχέδια νόμων, διαταγμάτων, κανονιστικών αποφάσεων που έχουν αντικείμενο την οργάνωση και λειτουργία, την δράση ή την εποπτεία των γεωργικών συνεταιρισμών ή υποβάλλει σχετικές προτάσεις και δ) γνωμοδοτεί σε οποιοδήποτε θέμα που αφορά στους γεωργικούς συνεταιρισμούς και που παραπέμπεται για το σκοπό αυτό από τον Υπουργό Γεωργίας.

Το Συμβούλιο Συνεταιριστικής Πολιτικής αποτελείται από: α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Γεωργίας, ως πρόεδρο, β) τους Γενικούς Διευθυντές Γεωργικής Αναπτύξεως και Δασών, γ) τον Διευθυντή Γεωργικού Συνεργατισμού, δ) δύο καθηγητές ανωτάτων σχολών γεωπονικών, οικονομικών ή νομικών μαθημάτων, ε) ανά έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εμπορίου, της Αγροτικής Τραπέζης και του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, στ) τον Πρόεδρο και τον Γενικό Διευθυντή της ΠΑΣΕΓΕΣ, ζ) πέντε μέλη διοικήσεων πρωτοβαθμίων,

δευτεροβαθμίων ή τριτοβαθμίων γεωργικών συνεταιρισμών, η) τον Πρόεδρο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

3. Το Συμβούλιο Συνεταιριστικής Πολιτικής συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας. Η θητεία των διοριζομένων μελών είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται ελεύθερα. Αν κατά την διάρκεια της θητείας μέλους ανακύψει κώλυμα συμμετοχής, ορίζεται για το υπόλοιπο μέχρι την λήξη της θητείας χρονικό διάστημα άλλο μέλος που έχει την ίδια ιδιότητα, καταντά οριζόμενο στην επόμενη παράγραφο.
4. Τα υπό στοιχεία β' και γ' μέλη αναπληρώνονται από τους νόμιμους αναπληρωτές τους στην άσκηση των κυρίων καθηκόντων τους. Τα υπό στοιχείο δ' μέλη ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Υπουργό Γεωργίας μετά από πρόταση της οικείας σχολής. Τα υπό στοιχείο ε' μέλη ορίζονται με τους αναπληρωτές τους μετά από πρόταση του οικείου Υπουργού για τον πρώτο, του Διοικητή της Αγροτικής Τραπέζης για τον δεύτερο και του Προέδρου του ιδρύματος για τον τελευταίο. Τα υπό στοιχεία ζ' μέλη ορίζονται από τον Υπουργό Γεωργίας με κριτήριο την κατά το δυνατόν εκπροσώπηση των μεγάλων γεωγραφικών περιοχών της Χώρας και επιλέγονται τα τρία μέλη υποχρεωτικά από πίνακα συντασσόμενο από την Διεύθυνση Συνεργατισμού στον οποίο θα συμπεριλαμβάνονται οι προς τούτο εκλεγόμενοι από πίνακα συντασσόμενο από την Διεύθυνση Συνεργατισμού στον οποίο θα συμπεριλαμβάνονται οι προς τούτο εκλεγόμενοι από τις γενικές συνελεύσεις των δευτεροβαθμίων και τριτοβαθμίων συνεταιριστικών οργανώσεων και τα υπόλοιπα δύο μέλη ελεύθερα από μέλη διοικήσεων γεωργικών συνεταιρισμών οποιουδήποτε βαθμού.
5. Σε περίπτωση ελλείψεως, απουσίας ή κωλύματος του Γενικού Γραμματέως προεδρεύει του Συμβουλίου ο από τα μέλη του αρχαιότερος των Γενικών Διευθυντών του Υπουργείου Γεωργίας, ή ο εξ αυτών παριστάμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Άρθρο 46

Κήρυξη πτωχεύσεως

1. Ο γεωργικός συνεταιρισμός κηρύσσεται σε πτώχευση:
  - α) Αν παύσει τις πληρωμές των χρεών του.
  - β) Αν εις το τέλος της χρήσεως το παθητικό του υπερβεί το ενεργητικό του κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των συνεταιίρων.
2. Η πτώχευση κηρύσσεται από το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού, το οποίο δικάζει κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (άρθρα 741 και επόμενα του κώδικα πολιτικής δικονομίας), μετά από αίτηση:
  - α) Οποιουδήποτε πιστωτή του συνεταιρισμού που έχει έννομο συμφέρον.
  - β) Του διοικητικού συμβουλίου του συνεργατισμού ή των εκκαθαριστών.

Ο υπό εκκαθάριση συνεταιρισμός κηρύσσεται σε πτώχευση μόνο αν δεν έχει συντελεσθεί η διανομή.

Η πτώχευση μπορεί να κηρυχθεί μόνο αφού αποτύχει ή κατά το επόμενο άρθρο διαδικασία.

Άρθρο 47

Πρόληψη της πτωχεύσεως

Αν ο συνεταιρισμός περιέλθει σε κατάσταση αδυναμίας συνεχίσεως των πληρωμών ή αν κατά τη σύνταξη του ετήσιου ισολογισμού προκύψει διαφορά μεταξύ παθητικού και ενεργητικού στο ύψος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του προηγούμενου άρθρου, το διοικητικό συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να αυξήσουν τις πληρωμές και να καταθέσουν σχετική δήλωση στο πρωτοδικείο.

Αν υποβληθεί τέτοια δήλωση ή αν έχει κατατεθεί αίτηση για κήρυξη του συνεταιρισμού σε πτώχευση από οποιονδήποτε τρίτο, το διοικητικό συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές συγκαλούν χωρίς αναβολή την γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς για την πρόληψη της πτωχεύσεως. Στην συνέλευση υποβάλλεται ο ισολογισμός και έκθεση πάνω στην περιουσιακή κατάσταση του συνεταιρισμού. Παράλληλα, το διοικητικό συμβούλιο κινεί υποχρεωτικά την διαδικασία του άρθρου 37 για την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων οφειλών των μελών προς τον συνεταιρισμό.

Η γενική συνέλευση με απόφασή της που λαμβάνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 26 επιβάλλει στα μέλη του συνεταιρισμού έκτακτη εισφορά ανάλογη προς τον αριθμό των υποχρεωτικών μερίδων που έχει καθένα και μέσα στα τρία έτη της από το καταστατικό προβλεπόμενης ευθύνης. Η εισφορά αυτή βαρύνει και τα μέλη του συνεταιρισμού που αποχώρησαν από αυτόν κατά οποιοδήποτε τρόπο μέσα στο τελευταίο, πριν από την υποβολή της δηλώσεως της παραγράφου 1 ή της αιτήσεως περί πτωχεύσεως, έτος.

Η εισφορά της προηγούμενης παραγράφου καταβάλλεται μέσα σε εύλογη προθεσμία οριζόμενη από την γενική συνέλευση. Σε περίπτωση που η προθεσμία αυτή παρέλθει χωρίς εκπλήρωση, η εισφορά εισπράττεται από το διοικητικό συμβούλιο ή τους εκκαθαριστές σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του παρόντος νόμου. Η κοινοποίηση της πράξεως του διοικητικού συμβουλίου ή των εκκαθαριστών καθώς και της αποφάσεως του ελεγκτικού συμβουλίου γίνεται με τοιχοκόλληση στα γραφεία του συνεταιρισμού χωρίς ατομική επίδοση. Από την τοιχοκόλληση αυτή τρέχουν και οι κατά το άρθρο 37 προθεσμίες.

Άρθρο 48

Διαδικασία πτωχεύσεως

Μέσα σε τρεις μήνες από την κατάθεση της δηλώσεως της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου ή από την κοινοποίηση στον συνεταιρισμό της αιτήσεως για κήρυξή του σε πτώχευση, το διοικητικό συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να δηλώσει στο πρωτοδικείο αν συνεχίζει ή όχι τις πληρωμές ή αν η διαφορά μεταξύ

- παθητικού και ενεργητικού μειώθηκε κάτω από το όριο της παραγράφου 1 του άρθρου 46.
2. Το πολυμελές πρωτοδικείο, εφόσον εξακολουθούν να υπάρχουν οι λόγοι της παραγράφου 1 του άρθρου 46 μετά την πάροδο του κατά την προηγούμενη παράγραφο τριμήνου, κηρύσσει τον συνεταιρισμό σε πτώχευση.
  3. Από την κήρυξή του σε πτώχευση ο συνεταιρισμός διαλύεται. Η πτώχευση του συνεταιρισμού δεν συνεπάγεται την πτώχευση των συνεταίρων.
  4. Το πολυμελές πρωτοδικείο διορίζει προσωρινό σύνδικο ως και τριμελή επιτροπή που επιλέγεται από τον κατάλογο των πιστωτών. Αν οι πιστωτές είναι λιγότεροι από τέσσερες, ορίζεται ως εκπρόσωπός τους εκείνος που έχει την μεγαλύτερη απαίτηση. Χρέη εισηγητού εκτελεί πρωτοδίκης.
  5. Με αίτηση του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού ή του συνδίκου ή της επιτροπής των πιστωτών ή του εκπροσώπου της, το πρωτοδικείο, πριν από την λήψη οποιουδήποτε άλλου μέτρου, συγκαλεί τους πιστωτές για συμβιβασμό. Κατά την συνέλευση των πιστωτών προεδρεύει ο εισηγητής πρωτοδίκης.
  6. Ο συμβιβασμός, εφόσον επιτευχθεί, επικυρώνεται από το πολυμελές πρωτοδικείο. Από την επικύρωση αυτή ο συνεταιρισμός αναβιοί και συνεχίζει τις εργασίες του. Μετά την κατάρτιση του συμβιβασμού οι πιστωτές δεν μπορούν να στραφούν κατά των συνεταίρων. Η απόφαση με την οποία επικυρώνεται ο συμβιβασμός κοινοποιείται με την φροντίδα του συνεταιρισμού στον ειρηνοδίκη και στην εποπτεύουσα αρχή.
  7. Κατά τα λοιπά έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις περί πτωχεύσεως των προσωπικών εταιρειών του εμπορικού νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 49

Προϋποθέσεις συγχωνεύσεως

1. Συγχώνευση δύο ή περισσότερων γεωργικών συνεταιρισμών πραγματοποιείται είτε με την ίδρυση ενός νέου συνεταιρισμού στον οποίο ενσωματώνονται όλοι οι συγχωνευόμενοι συνεταιρισμοί, είτε με την ενσωμάτωση ενός ή περισσότερων συνεταιρισμών σε έναν άλλο συνεταιρισμό που λειτουργεί. Οι κανόνες που ρυθμίζουν την δημιουργία νέου συνεταιρισμού, από την συγχώνευση δύο ή περισσότερων, εφαρμόζονται και στην περίπτωση ενσωματώσεως ενός ή περισσότερων συνεταιρισμών σε άλλον που ήδη λειτουργεί.
2. Η συγχώνευση είναι δυνατή μόνο εφόσον οι συγχωνευόμενοι συνεταιρισμοί είναι του αυτού βαθμού, έχουν τον αυτό κύριο σκοπό και εδρεύουν στην ίδια περιφέρεια ή οι περιφέρειές τους συνορεύουν ώστε να σχηματίζεται μία ενιαία περιφέρεια για τον νέο συνεταιρισμό.
3. Συγχώνευση υφισταμένων συνεταιρισμών μπορεί να γίνει και πριν από την αναμόρφωση των καταστατικών τους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 68 παρ. 1 του

παρόντος νόμου, εφόσον το καταστατικό του νέου συνεταιρισμού ανταποκρίνεται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 50

Διαδικασία συγχώνευσης

Για την συγχώνευση απαιτείται προηγούμενη απόφαση κάθε μίας των γενικών συνελεύσεων των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών. Οι αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται περιληπτικά σε μια ημερήσια ή περιοδική εφημερίδα του νομού της έδρας των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών ή, αν δεν εκδίδεται εφημερίδα στον νόμο, σε μια ημερήσια εφημερίδα των Αθηνών ή, αν πρόκειται για συνεταιρισμούς της Βορείου Ελλάδος, της Θεσσαλονίκης.

Η διαδικασία της συγχώνευσης μπορεί να προχωρήσει μόνο εφόσον μέσα σε ένα μήνα από την ανωτέρω δημοσίευση δεν διατυπωθούν έγγραφες αντιρρήσεις από οποιοδήποτε δανειστή του υπό συγχώνευση συνεταιρισμού. Οι αντιρρήσεις κατατίθενται στο ειρηνοδικείο και επιδίδονται κατά τις διατάξεις του κώδικα της πολιτικής δικονομίας στο διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού. Το ειρηνοδικείο μπορεί να επιτρέψει την συγχώνευση αν ο συνεταιρισμός παράσχει επαρκή ασφάλεια στον δανειστή που διατύπωσε τις αντιρρήσεις.

Εφόσον μέσα στην μηνιαία προθεσμία δεν διατυπώθηκαν αντιρρήσεις ή εφόσον παρασχέθηκε ασφάλεια στον δανειστή που επρόβαλε αντιρρήσεις ενεργείται υποχρεωτικά απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων συνεταιρισμών. Η αποτίμηση γίνεται στην τρέχουσα αξία των εκτιμωμένων στοιχείων, από επιτροπή, η οποία αποτελείται από: α) εκπρόσωπο της εποπτεύουσας αρχής και β) τους προέδρους των διοικητικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών.

Τα διοικητικά συμβούλια των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών συγκαλούν με πρόσκλησή τους γενική συνέλευση των μελών αυτών. Η συνέλευση αυτή εκλέγει προσωρινό διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο του νέου συνεταιρισμού και εγκρίνει τις τροποποιήσεις που πρέπει να γίνουν στο καταστατικό του συνεταιρισμού στον οποίο ενσωματώνονται οι άλλοι, ή ψηφίζει το καταστατικό του συνεταιρισμού που προκύπτει από τη συγχώνευση. Το καταστατικό πρέπει να προβλέπει συνεταιρική μερίδα το ελάχιστο ίση προς την μεγαλύτερη από τις προβλεπόμενες στα καταστατικά των συγχωνευομένων συνεταιρισμών, καθώς και ευθύνη το ελάχιστο ίση προς το μεγαλύτερο όριο της ευθύνης που προβλέπεται στα ίδια καταστατικά.

Η τροποποίηση του καταστατικού ή το νέο καταστατικό εγκρίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του παρόντος. Η συγχώνευση συντελείται από την καταχώρηση στο ειδικό μητρώο του ειρηνοδικείου της εγκριτικής αποφάσεως και του τροποποιημένου καταστατικού ή του νέου καταστατικού σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του παρόντος. Από την ημερομηνία αυτή όλα τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευομένων συνεταιρισμών αποτελούν περιουσία του νέου συνεταιρισμού.

Μέσα σε δέκα πέντε ημέρες από την καταχώρηση της εγκριτικής αποφάσεως στο ειδικό μητρώο του ειρηνοδικείου, το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί τα

μέλη του νέου συνεταιρισμού σε γενική συνέλευση για την εκλογή των οργάνων του συνεταιρισμού.

Άρθρο 51

Αποτελέσματα συγχωνεύσεως

1. Η συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημέρα που συντελείται, την καθολική διαδοχή του νέου συνεταιρισμού σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν.
2. Τα μέλη των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν θεωρούνται υποχρεωτικά μέλη του νέου συνεταιρισμού με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει το νέο καταστατικό, επιφυλασσομένης της διατάξεως της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του παρόντος. Η προσωπική ευθύνη των μελών του νέου συνεταιρισμού για χρέη ενός των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν, εφόσον τα χρέη αυτά είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμα πριν από την συγχώνευση, περιορίζεται στους συνεταίρους που ήταν μέλη του τελευταίου αυτού συνεταιρισμού.
3. Οι συνεταιρικές μερίδες των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν θεωρούνται κεφάλαιο του νέου συνεταιρισμού. Αν οι συνεταιρικές μερίδες αυτές ήταν άνισες σε αξία η κοινή γενική συνέλευση ορίζει τον τρόπο καταβολής της διαφοράς από τους συνεταίρους που κατείχαν μερίδες κατώτερης αξίας.
4. Η συγχώνευση των συνεταιρισμών δεν επιφέρει διακοπή των δικών στις οποίες είναι διάδικοι.
5. Εκκρεμείς δίκες των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν συνεχίζονται από τον νέο συνεταιρισμό χωρίς καμιά ειδικότερη διατύπωση.

Άρθρο 52

Προσωπικό συγχωνευομένων συνεταιρισμών

1. Το διοικητικό συμβούλιο του νέου συνεταιρισμού μέσα σε ένα εξάμηνο από την ανάληψη των καθηκόντων του αποφασίζει για τους διατηρητέους ή μη υπαλλήλους των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν. Στους απολυόμενους καταβάλλεται από το νέο συνεταιρισμό η νόμιμη αποζημίωση για την περίπτωση της απροειδοποίητης καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου.
2. Η ανωτέρω απόλυση δεν εμποδίζεται από την τυχόν ιδιότητα των απολυομένων υπαλλήλων ως μονίμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 53

Περιπτώσεις διαλύσεως

Ο συνεταιρισμός διαλύεται:

α) Αν έληξε ο χρόνος διαρκείας του που ορίζει το καταστατικό και δεν αποφασίστηκε παράτασή του από τη γενική συνέλευση.

β) Με απόφαση της γενικής συνελεύσεως που λαμβάνεται πριν από τη λήξη του ριζμένου χρόνου διαρκείας του συνεταιρισμού ή οποτεδήποτε αν ο συνεταιρισμός ναι αορίστου χρόνου διαρκείας.

γ) Με την κήρυξή του σε πτώχευση

δ) Με απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου που εκδίδεται μετά από σχετική αίτηση του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού ή του 1/10 του συνολικού αριθμού των μελών του ή της εποπτεύουσας αρχής.

Αίτηση για διάλυση του συνεταιρισμού με δικαστική απόφαση μπορεί να υποβληθεί:

α) Αν η λειτουργία του συνεταιρισμού απέβη παράνομος.

β) Αν ο συνεταιρισμός αδράνησε επί δύο ολόκληρες διαχειριστικές περιόδους ή αν τό την εξαιρετικά μειωμένη δραστηριότητά του επί μακρό χρόνο συνάγεται κατάλειψη των σκοπών του.

γ) Αν ο αριθμός των μελών του μειώθηκε κάτω από το ελάχιστο όριο που οβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

Η απόφαση του πρωτοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση.

Η διάλυση του συνεταιρισμού γνωστοποιείται με φροντίδα του προέδρου του τελευταίου διοικητικού συμβουλίου στο ειρηνοδικείο και στην εποπτεύουσα αρχή.

Αν η διάλυση γίνεται με δικαστική απόφαση ή αν επέρχεται σαν συνέπεια δικαστικής αποφάσεως, η απόφαση αυτή διατάσσει υποχρεωτικά τις πιο πάνω γνωστοποιήσεις με την φροντίδα του γραμματέα του δικαστηρίου.

Άρθρο 54

Εκκαθάριση

Με εξαίρεση την περίπτωση της διαλύσεως του συνεταιρισμού που επέρχεται από την κήρυξή του σε πτώχευση και κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 48 του παρόντος νόμου, την διάλυση του συνεταιρισμού ακολουθεί σε κάθε άλλη περίπτωση το στάδιο της εκκαθαρίσεως.

Η εκκαθάριση ενεργείται από το διοικητικό συμβούλιο που υφίσταται κατά τον χρόνο της διαλύσεως. Η γενική συνέλευση ή το πρωτοδικείο κατά περίπτωση μπορούν με την απόφασή τους να ορίσουν άλλους εκκαθαριστές. Εκκαθαριστές ορίζονται, είτε ένας είτε τρεις. Αν οι εκκαθαριστές αποβιώσουν, παραιτηθούν ή αδρανήσουν, το πρωτοδικείο ορίζει άλλους με αίτηση του εποπτικού συμβουλίου του συνεταιρισμού ή οποιουδήποτε πιστωτού.

3. Η λειτουργία του διαλυθέντος συνεταιρισμού συνεχίζονται όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου μόνο για τις ανάγκες της εκκαθαρίσεως. Το διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο το ίδιο έστω και αν στο μεταξύ λήξει η θητεία τους.

Άρθρο 55

Ενέργειες εκκαθαριστών

1. Οι εκκαθαριστές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διοικητικού συμβουλίου και του προέδρου του και ενεργούν από κοινού.
2. Με την έναρξη της εκκαθαρίσεως συντάσσεται ισολογισμός ο οποίος γνωστοποιείται στο ειρηνοδικείο και την εποπτεύουσα αρχή. Αν η εκκαθάριση παρατείνεται ο ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε χρόνου. Ο τελικός ισολογισμός καταρτίζεται στο πέρας της εκκαθαρίσεως.
3. Οι εκκαθαριστές μεριμνούν για την ταχύτερη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων και την τακτοποίηση των εκκρεμών λογαριασμών του συνεταιρισμού. Καθιστούν γνωστή την διάλυση με δημοσίευση σε μια ημερήσια ή περιοδική εφημερίδα του νομού της έδρας του συνεταιρισμού και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.
4. Απαιτήσεις πιστωτών κατά διαλυθέντος συνεταιρισμού παραγράφονται οπωσδήποτε μετά τριετία από την διάλυση.
5. Από το προϊόν της εκκαθαρίσεως εξοφλούνται κατά πρώτο λόγο τα προς τρίτους ληξιπρόθεσμα χρέη του συνεταιρισμού. Τα ποσά των επιδίκων και μη ληξιπροθέσμων απαιτήσεων κατατίθενται στην Αγροτική Τράπεζα. Στην συνέχεια αποδίδονται στα μέλη οι προαιρετικές μερίδες. Αν το ποσό που απομένει δεν επαρκεί για την κάλυψη των υποχρεωτικών μερίδων, τούτο κατανέμεται κατ' αναλογία προς τον αριθμό των μερίδων αυτών.
6. Το υπόλοιπο του ενεργητικού, που απομένει μετά την κάλυψη των απαιτήσεων των τρίτων και των προαιρετικών και υποχρεωτικών μερίδων των μελών διανέμεται στα υπάρχοντα μέλη του συνεταιρισμού.
7. Οι λογαριασμοί της εκκαθαρίσεως, οι ετήσιοι λογαριασμοί και ο τελικός ισολογισμός εγκρίνονται από την γενική συνέλευση. Αν δεν είναι εφικτή η σύγκληση της γενικής συνελεύσεως τα ανωτέρω στοιχεία κατατίθενται στο ειρηνοδικείο. Από την ημέρα της εγκριτικής αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως ή της καταθέσεως του τελικού ισολογισμού στο ειρηνοδικείο θεωρείται τελειωθείσα ή εκκαθάριση.
8. Τα βιβλία και τα αρχεία του συνεταιρισμού που διαλύθηκε κατατίθενται μετά το τέλος της εκκαθαρίσεως στο ειρηνοδικείο όπου και φυλάγονται επί μια δεκαετία και είναι προσιτά στους ενδιαφερόμενους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΕΝΩΣΕΙΣ-ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ-ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Άρθρο 56

Ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών

Οι ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών (δευτεροβάθμιοι γεωργικοί συνεταιρισμοί) έχουν ως αντικείμενο την ενίσχυση, διεύρυνση και συντονισμό των δραστηριοτήτων των πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών που είναι μέλη τους. Οι ενώσεις επίσης μπορούν να αναλαμβάνουν και οι ίδιες δραστηριότητες από αυτές που προβλέπονται για τα μέλη τους από τον παρόντα νόμο είτε για λογαριασμό τους, είτε για λογαριασμό των μελών τους.

Για τη σύσταση ενώσεως απαιτείται η απόφαση των γενικών συνελεύσεων δέκα πέντε τουλάχιστον γεωργικών συνεταιρισμών και η σύνταξη και έγκριση του καταστατικού της ενώσεως. Επιτρέπεται η σύσταση ενώσεως με μικρότερο αριθμό μελών όχι όμως κάτω των οκτώ, αν στην περιφέρεια του νομού δεν υπάρχουν δέκα πέντε γεωργικοί συνεταιρισμοί. Εφόσον σε ένα νομό υπάρχει ήδη ένωση γεωργικών συνεταιρισμών, για την σύσταση δεύτερης ενώσεως απαιτείται η απόφαση των γενικών συνελεύσεων είκοσι συνεταιρισμών που δεν ανήκουν στην πρώτη.

Οι ενώσεις έχουν ως περιφέρεια το σύνολο των περιφερειών των πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών που είναι μέλη τους. Η περιφέρεια αυτή δεν μπορεί να εκτείνεται σε άλλο νομό εκτός αν οι γεωργοοικονομικές συνθήκες της περιοχής καθιστούν αναγκαία την υπαγωγή στην ίδια ένωση ενός ή περισσότερων γεωργικών συνεταιρισμών που βρίσκονται στην περιφέρεια γειτονικού νομού.

Έδρα της ενώσεως ορίζεται πόλη ή κωμόπολη που βρίσκεται μέσα στην περιφέρειά της. Στην επωνυμία της ενώσεως αναφέρεται υποχρεωτικά ο νομός ή η γεωγραφική περιοχή την οποία καλύπτουν οι περιφέρειες των μελών της.

Το καταστατικό της ενώσεως καθορίζει το ποσοστό των καθαρών αποτελεσμάτων χρήσεως που εισφέρεται από τα μέλη της και διατίθεται για σκοπούς συνεταιριστικής εκπαιδεύσεως. Για τον ίδιο σκοπό διατίθεται και ποσοστό από τα καθαρά αποτελέσματα χρήσεως της ενώσεως.

Το καταστατικό της ενώσεως μπορεί να προβλέπει συμμετοχή σ'αυτή του συνεταιρισμού με περισσότερες της μιας μερίδες, καθορίζοντας και τους όρους για την απόκτησή τους. Οι περιορισμοί του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 και της παρ. 4 του άρθρου 17 του παρόντος νόμου δεν ισχύουν για τις ενώσεις.

Άρθρο 57

Γενικές συνελεύσεις ενώσεων

1. Οι γενικές συνελεύσεις των ενώσεων απαρτίζονται από αντιπροσώπους των συνεταιρισμών που μετέχουν σ'αυτές. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται μαζί με τους ναπληρωτές τους από την γενική συνέλευση του συνεταιρισμού για ορισμένη θητεία. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού δεν ορίζει ειδικό αντιπρόσωπο και τον

αναπληρωτή του, αντιπρόσωπος του συνεταιρισμού στην ένωση είναι ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού ή ο κατά το άρθρο 32 παρ. 2 αναπληρωτής του.

2. Ο αριθμός των ψήφων που διαθέτει κάθε συνεταιρισμός-μέλος στη γενική συνέλευση της ενώσεως και που δεν μπορεί να είναι ανώτερος των οκτώ καθορίζεται από το καταστατικό της ενώσεως ανάλογα με: α) τον αριθμό των μελών του, ή β) το ύψος του συνόλου των συνεταιριστικών-μερίδων που απαρτίζουν το κεφάλαιό του, ή γ) το ύψος του κύκλου των εργασιών του κατά την αμέσως προηγούμενη τριετία ή δ) το ύψος των συναλλαγών του με την ένωση κατά την αυτή περίοδο.

3. Ο αντιπρόσωπος του συνεταιρισμού ασκεί στην γενική συνέλευση της ενώσεως όλα τα δικαιώματα του συνεταιρισμού με βάση τον κατά την προηγούμενη παράγραφο αριθμό ψήφων που εκφράζει. Ο αντιπρόσωπος εκπροσωπεί τον συνεταιρισμό σε όλες τις σχέσεις του με την ένωση μέσα στα πλαίσια των αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως και του διοικητικού συμβουλίου του εκπροσωπούμενου συνεταιρισμού.

4. Η ιδιότητα του αντιπροσώπου αποβάλλεται, αν ο αντιπρόσωπος πάψει να είναι μέλος του συνεταιρισμού ή αν ανακληθεί με απόφαση της γενικής συνελεύσεως τούτου. Ο πρόεδρος διοικητικού συμβουλίου συνεταιρισμού που είναι και αντιπρόσωπος σε ένωση χάνει την τελευταία αυτή ιδιότητα αν ανακληθεί ή αποχωρήσει κατά οποιοδήποτε τρόπο από το αξίωμα του προέδρου.

5. Στην περίπτωση της συγκλήσεως της γενικής συνελεύσεως της ενώσεως, μετά από αίτηση του ενός δέκατου του όλου αριθμού των συνεταιρισμών-μελών της ενώσεως, απαιτείται απόφαση του διοικητικού συμβουλίου κάθε συνεταιρισμού.

6. Τα κωλύματα που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 29, καθώς και οι περιπτώσεις εκπτώσεως της παραγράφου 6 του αυτού άρθρου ισχύουν και για τους αντιπροσώπους στη γενική συνέλευση της ενώσεως.

— Άρθρο 58 Συμβούλια ενώσεων

1. Το διοικητικό και το εποπτικό συμβούλιο των ενώσεων εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των αντιπροσώπων. Μπορούν να εκλεγούν μέλη των συμβουλίων μόνο αντιπρόσωποι που έχουν την ιδιότητα του τακτικού αντιπροσώπου.

2. Το διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο κάθε ενώσεως αποτελείται από περιττό αριθμό μελών όχι μικρότερο από τρία.

3. Τα μέλη του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου της ενώσεως αποβάλλουν την ιδιότητά τους αν από οποιαδήποτε αιτία πάψουν να είναι αντιπρόσωποι του συνεταιρισμού στην ένωση. Απόφαση γενικής συνελεύσεως συνεταιρισμού με την οποία ανακαλείται αντιπρόσώπός του σε ένωση, ισχύει και εφαρμόζεται, εφόσον ο ανακαλούμενος είναι μέλος του διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου της ενώσεως, μόνο από την λήξη της θητείας του ως διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου.

Άρθρο 59

Κεντρικές Ενώσεις

1. Οι κεντρικές ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών (τριτοβάθμιοι γεωργικοί συνεταιρισμοί) έχουν ως αντικείμενο τον συντονισμό και την ενίσχυση της συνεταιριστικής δράσεως των μελών τους, καθώς και την ανάληψη συνεταιριστικών εργασιών σε ευρεία κλίμακα πάνω σε ορισμένο κλάδο γεωργικής παραγωγής ή σε ορισμένο προϊόν ή σε ορισμένα ομοειδή προϊόντα. Οι κεντρικές ενώσεις διεξάγουν τις εργασίες αυτές είτε για λογαριασμό τους, είτε για λογαριασμό των μελών τους.

2. Για την σύσταση κεντρικής ενώσεως απαιτούνται πέντε το ελάχιστο ενώσεις. Το καταστατικό της υποβάλλεται προς έγκριση κατά το άρθρο 8 του παρόντος. Σε κεντρική ένωση μπορούν να μετέχουν και πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί που δεν μετέχουν σε ένωση γεωργικών συνεταιρισμών.

3. Οι κεντρικές ενώσεις μπορούν να έχουν ως περιφέρεια μια γεωγραφική περιοχή ευρύτερη από ένα νομό ή και ολόκληρη την επικράτεια. Η έδρα τους ορίζεται από το καταστατικό τους.

4. Οι γενικές συνελεύσεις των κεντρικών ενώσεων αποτελούνται από αντιπροσώπους των ενώσεων και των συνεταιρισμών που μετέχουν σ'αυτές.

5. Οι αντιπρόσωποι των δευτεροβαθμίων συνεταιρισμών εκλέγονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από την γενική συνέλευση των αντιπροσώπων μεταξύ τούτων για ορισμένη θητεία. Η γενική συνέλευση της ενώσεως ή του συνεταιρισμού -μέλους της κεντρικής ενώσεως μπορεί να αποφασίζει την αντιπροσώπευσή του σ'αυτή και με περισσότερους από έναν αντιπροσώπους. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 56 παρ. 6 για τις συνεταιρικές μερίδες, στο άρθρο 57 για τις γενικές συνελεύσεις των ενώσεων και τα δικαιώματα των αντιπροσώπων σ' αυτές, καθώς και στο άρθρο 58 για το διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο.

6. Ο αριθμός των ψήφων που διαθέτει κάθε ένωση συνεταιρισμών μέλος κεντρικής ενώσεως δεν μπορεί να είναι ανώτερος των οκτώ (8) και καθορίζεται από το καταστατικό της τελευταίας ανάλογα με: α) τον συνολικό αριθμό των συνεταιρισμένων στα μέλη της προσώπων, ή β) το ύψος του συνόλου των συνεταιρικών μερίδων των συνεταιρισμών που υπάγονται σ' αυτήν, ή γ) το ύψος του κύκλου εργασιών της ενώσεως κατά την αμέσως προηγούμενη τριετία, ή δ) το ύψος των συναλλαγών της ενώσεως με την κεντρική ένωση κατά την αυτή περίοδο. Με τα ίδια κριτήρια καθορίζεται και ο αριθμός των ψήφων του συνεταιρισμού που μετέχει απ' ευθείας σε κεντρική ένωση.

7. Δεν αποκλείεται η συμμετοχή ενώσεως και σε άλλη κεντρική ένωση, εφ' όσον η τελευταία αυτή καλύπτει άλλες δραστηριότητες ή συγκεντρώνει παραγωγούς άλλων ομοειδών προϊόντων.

Άρθρο 60

Κοινοπραξίες συνεταιρισμών

1. Για την επίτευξη της ευρύτερης συνεργασίας των συνεταιρισμών όλων των βαθμίδων και ιδιαίτερα για την ορθολογικότερη και οικονομικότερη οργάνωση της

συγκεντρώσεως, τυποποιήσεως, βιοτεχνικής ή βιομηχανικής επεξεργασίας και διαθέσεως των γεωργικών προϊόντων, οι γεωργικοί συνεταιρισμοί κάθε μορφής και βαθμού μπορούν να συνιστούν μεταξύ τους κοινοπραξίες.

2. Οι κοινοπραξίες γεωργικών συνεταιρισμών αποτελούν ίδια νομικά πρόσωπα. Για την σύστασή τους απαιτούνται τρεις τουλάχιστον συνεταιρισμοί οποιουδήποτε βαθμού και η σύνταξη καταστατικού που εγκρίνεται κατά το άρθρο 8 του παρόντος.

3. Οι κοινοπραξίες γεωργικών συνεταιρισμών λογίζονται για την οργάνωση και λειτουργία τους σαν δευτεροβάθμιοι συνεταιρισμοί. Οι διατάξεις που διέπουν τους δευτεροβάθμιους συνεταιρισμούς εφαρμόζονται ανάλογα και στις κοινοπραξίες.

4. Το καταστατικό της κοινοπραξίας μπορεί να ορίσει περιορισμένη αριθμητική σύνθεση του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου της κοινοπραξίας ή και να προβλέψει την ύπαρξη εκτελεστικής επιτροπής η οποία ορίζεται από τα διοικητικά συμβούλια των ενώσεων ή συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτή και η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες διοικητικού συμβουλίου της κοινοπραξίας, καθώς και την ύπαρξη ελεγκτικής επιτροπής που ορίζεται από τα εποπτικά συμβούλια των συνεταιρισμών ή ενώσεων που μετέχουν στην κοινοπραξία και που ασκεί τις αρμοδιότητες εποπτικού συμβουλίου. Το καταστατικό της κοινοπραξίας ορίζει τον αριθμό των μελών των ανωτέρω οργάνων και τον τρόπο της εκλογής τους

Άρθρο 61

Ομοσπονδίες συνεταιρισμών

1. Ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών δύο ή περισσοτέρων νομών της ίδιας ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής μπορούν να συνιστούν επαγγελματική ένωση (περιφερειακή ομοσπονδία), για την εξυπηρέτηση και προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων των μελών τους, καθώς και για την ανάπτυξη και διάδοση του γεωργικού συνεργατισμού και την εφαρμογή των αρχών του. Οι περιφερειακές ομοσπονδίες δεν μπορούν να ασκούν παραγωγικές ή εμπορικές δραστηριότητες, μπορούν όμως να βοηθούν τα μέλη τους με την παροχή οδηγιών και πληροφοριών, την οργάνωση συνεταιριστικής εκπαιδεύσεως, την διάθεση τεχνικών ή οικονομικών συμβούλων, την εκπόνηση μελετών και την συνεργασία τους με τις διοικητικές αρχές ή τους οικονομικούς οργανισμούς της περιοχής.

2. Για την σύσταση επαγγελματικής ενώσεως (περιφερειακής ομοσπονδίας) απαιτείται η σύμπραξη τριών τουλάχιστον ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών. Στην περιφερειακή ομοσπονδία μπορούν να μετέχουν, εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό της και πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε ένωση. Σε κάθε ευρύτερη γεωγραφική περιοχή στην οποία ιδρύεται και λειτουργεί περιφερειακή ομοσπονδία δεν επιτρέπεται η σύσταση άλλης ομοσπονδίας.

3. Οι ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών μπορούν να συνιστούν για κάθε παραγωγικό κλάδο ή για ορισμένο ή ορισμένα ομοειδή προϊόντα κεντρική επαγγελματική ένωση (εθνική ομοσπονδία). Στις κεντρικές επαγγελματικές ενώσεις μπορούν να μετέχουν και οι αντίστοιχες κεντρικές ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών και κοινοπραξίες. Η εθνική ομοσπονδία εκπροσωπεί τους παραγωγούς του προϊόντος ή

των ομοειδών προϊόντων στο εσωτερικό και εξωτερικό, συνεργάζεται με συνεταιριστικές ή επαγγελματικές γεωργικές ενώσεις άλλων χωρών πάνω στα θέματα που αφορούν τα ανωτέρω προϊόντα και παρέχει συμβουλές και βοήθεια στα μέλη της για την καλύτερη οργάνωση και προγραμματισμό της παραγωγής, την επεξεργασία, διακίνηση και εξαγωγή των προϊόντων αυτών. Για κάθε κλάδο παραγωγής ή συγκεκριμένο προϊόν ή αριθμό ομοειδών προϊόντων μόνο μία κεντρική επαγγελματική ένωση μπορεί να συσταθεί.

4. Οι επαγγελματικές ενώσεις υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργού Γεωργίας και διέπονται όσον αφορά στην σύσταση και λειτουργία τους από τις διατάξεις περί επαγγελματικών σωματείων. Τα όργανα διοικήσεως, ο τρόπος αντιπροσωπεύσεως των συνεταιριστικών οργανώσεων που μετέχουν στις επαγγελματικές ενώσεις, ο τρόπος υπολογισμού των ψήφων, που μπορεί να μην είναι ανάλογος προς τον αριθμόν των μελών, οι πόροι και γενικά ο τρόπος της λειτουργίας τους καθορίζονται από το καταστατικό τους.

5. Στα όργανα διοικήσεως των επαγγελματικών ενώσεων δεν παρέχεται αμοιβή, αλλά μόνον αποζημίωση και έξοδα κινήσεως και παραστάσεως κατά τους όρους του άρθρου 31 παρ. 6 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 62

Συνομοσπονδία γεωργικών συνεταιρισμών και επαγγελματικών ενώσεων

1. Οι ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών, οι κεντρικές ενώσεις και οι κοινοπραξίες γεωργικών συνεταιρισμών, οι περιφερειακές επαγγελματικές ενώσεις και οι κεντρικές επαγγελματικές ενώσεις μετέχουν στην πανελλήνια συνομοσπονδία ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών. Μπορούν να μετέχουν σε αυτή και οι ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται μεταξύ των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

2. Η πανελλήνια συνομοσπονδία αποτελεί την κεντρική ανώτατη ιδεολογική και επαγγελματική οργάνωση της συνεταιριστικής κινήσεως στη Χώρα και εκπροσωπεί τις γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις και τις επαγγελματικές ενώσεις όλων των βαθμών στο εσωτερικό και εξωτερικό.

3. Η πανελλήνια συνομοσπονδία διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας και μετέχει στη διαιτητική ρύθμιση των συλλογικών διαφορών εργασίας που αφορούν στο προσωπικό των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων και επαγγελματικών ενώσεων.

4. Η πανελλήνια συνομοσπονδία ασκεί υποχρεωτική διαιτησία πάνω σε όλες τις διαφορές μεταξύ των υπαγομένων σ' αυτή συνεταιριστικών οργανώσεων ή επαγγελματικών ενώσεων. Για την οργάνωση της διαιτησίας αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 902 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

5. Η γενική συνέλευση της πανελλήνιας συνομοσπονδίας συνεδριάζει και αποφασίζει κατά τις διατάξεις των άρθρων 25 και 26 του παρόντος νόμου.

6. Το καταστατικό της πανελλήνιας συνομοσπονδίας εγκρίνεται από το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 5 του προηγούμενου άρθρου εκτός αν άλλως ορίζεται από τον παρόντα νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 63

Ποινικές κυρώσεις

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, εφ'όσον από την εφαρμογή άλλων διατάξεων δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και οι υπάλληλοι συνεταιρισμών ή ενώσεων:

α) Εάν παρέχουν ψευδή στοιχεία ή παρασιωπούν ουσιώδη περιστατικά που αφορούν στην οικονομική κατάσταση των συνεταιρισμών, είτε προς την γενική συνέλευση, είτε προς εκείνον που διενεργεί τον διαχειριστικό έλεγχο.

β) Εάν προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς με σκοπό την παραπλάνηση της γενικής συνελεύσεως ή των πιστωτών των συνεταιρισμών.

γ) Εάν αρνηθούν να παράσχουν σ'εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα ζητούμενα στοιχεία ή παρεμποδίζουν κατά οποιονδήποτε τρόπο τη διενέργεια του ελέγχου.

2. Με φυλάκιση τριών μηνών το ελάχιστο τιμωρούνται τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή εκείνοι που διενεργούν διαχειριστικό έλεγχο, εφ'όσον κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει ψευδή στοιχεία ή αποσιωπούν ουσιώδη περιστατικά που αφορούν στη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού και που περιήλθαν σε γνώση τους από την έρευνα ή τον έλεγχο που έκαναν.

3. Η χρησιμοποίηση των λέξεων “συνεταιρισμός”, “ένωση συνεταιρισμών”, ή “κεντρική ένωση συνεταιρισμών” σε επωνυμία ή τίτλο ή διακριτικό γνώρισμα σε περιπτώσεις άλλες από εκείνες που καλύπτονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου απαγορεύεται. Ο παραβάτης τιμωρείται με φυλάκιση μέχρις έξι μηνών.

Άρθρο 64

Δικονομικές διατάξεις

1. Όπου στον παρόντα νόμο γίνεται λόγος για πρωτοδικείο ή ειρηνοδικείο, νοείται το πρωτοδικείο ή ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα του συνεταιρισμού.

2. Αρμόδιο για την εκδίκαση οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ συνεταιρισμού και των μελών του είναι το ειρηνοδικείο που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, ανεξάρτητα από το ποσό της διαφοράς. Το ειρηνοδικείο όπου δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο δικάζει κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών.

1. Ο συνεταιρισμός παράσταται ως πολιτικώς ενάγων σε δίκες που αφορούν σε δική του διαπράχθηκε σε βάρος του, κατά τα προβλεπόμενα από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Ενοχικές απαιτήσεις τρίτων κατά γεωργικών συνεταιρισμών από οποιαδήποτε αιτία και αν προέρχονται, εφόσον άλλη διάταξη δεν προβλέπει συντομότητα παραγραφή για το είδος της απαιτήσεως, υπόκεινται στην κατά τα άρθρα 220 και 221 του Αστικού Κώδικα οριζόμενη πενταετή παραγραφή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 65

Οικονομικές ενισχύσεις

1. Στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση για την οικονομική ενίσχυση της πανελληνίας συνομοσπονδίας ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών, που διατίθεται από αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την λειτουργία της αποκλειστικά για την αντιμετώπιση δαπανών συνεταιριστικής εκπαιδεύσεως, μετεκπαιδεύσεως ή επιμορφώσεως αιρετών στελεχών ή υπαλλήλων των γεωργικών συνεταιρισμών ή επαγγελματικών οργανώσεων οποιουδήποτε βιαιθμού.

2. Τα προγράμματα της συνεταιριστικής εκπαιδεύσεως, μετεκπαιδεύσεως ή επιμορφώσεως καταρτίζονται κάθε χρόνο από την ΠΑΣΕΓΕΣ και εγκρίνονται από τον Υπουργό Γεωργίας μετά από γνώμη του κατά το άρθρο 45 του παρόντος νόμου Συμβουλίου, ισχύουν δε για τον επόμενο χρόνο.

3. Στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση, η οποία διατίθεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας στην ΠΑΣΕΓΕΣ και σε κεντρικές ενώσεις και κοινοπραξίες για την επικοινωνία και ανάπτυξη των σχέσεών τους με τις συνεταιριστικές οργανώσεις των χωρών της ευρωπαϊκής οικονομικής κοινότητας και την καλύτερη δυνατή ενημέρωση και προσαρμογή τους στους όρους και τις συνθήκες της αγοράς των χωρών της.

4. Στον ίδιο προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας εγγράφεται κάθε χρόνο και πίστωση, η οποία διατίθεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας στην ΠΑΣΕΓΕΣ, στις κεντρικές ενώσεις, κοινοπραξίες και ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών, για την επιδότηση μισθών επιστημονικού προσωπικού που προσλαμβάνεται από τις οργανώσεις αυτές.

5. Η ΠΑΣΕΓΕΣ ενισχύεται οικονομικά από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) με την καταβολή σ' αυτήν κάθε χρόνο ποσοστού ένα στα εκατό (1%), από τα έσοδά του που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 του νόμου 4169/1961 "περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων", όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν.Δ. 4575/1966 "περί καταργήσεως της αμέσου ασφαλιστικής εισφοράς των αγροτών και τροποποίησεως του Ν. 4169/1961 και άλλων

τινών διατάξεων” και όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 759/1978 “περί κυρώσεως της Νομοθετικού Περιεχομένου Πράξεως “περί αυξήσεως των υπό του ΟΓΑ καταβαλλομένων συντάξεων, επεκτάσεως της ασφαλίσεως της γεωργικής παραγωγής και άλλων τινών διατάξεων αφορωσών εις τον Οργανισμόν τούτον”. Η οικονομική αυτή ενίσχυση καταβάλλεται μέσα στο πρώτο εξάμηνο κάθε χρόνου για τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά τον προηγούμενο χρόνο από τον Ο.Γ.Α. σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη.

6. Δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση ή υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή οικονομική ενίσχυση εκ μέρους του Κράτους γεωργικών συνεταιρισμών για την κάλυψη ζημίας προερχομένης από την επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Άρθρο 66 **Εξουσιοδοτήσεις**

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, καθορίζεται:

α) Η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας του Συμβουλίου Συνεταιριστικής Πολιτικής.

β) Ο τρόπος και τα τηρούμενα στοιχεία για την παρακράτηση και απόδοση στην ΠΑΣΕΓΕΣ του κατά το άρθρο 68 παρ. 4 τέλους.

2. Με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Γεωργίας, καθορίζονται οι όροι και οι λεπτομέρειες της τηρήσεως του ειδικού βιβλίου μητρώου και των ειδικών φακέλων των γεωργικών συνεταιρισμών σε κάθε ειρηνοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του παρόντος νόμου, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει γνώση των στοιχείων, που καταχωρούνται στο βιβλίο ή φυλάγονται στους φακέλους.

3. Με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Γεωργίας ενεργείται η οργάνωση της υποχρεωτικής διαιτησίας από την πανελλήνια συνομοσπονδία ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών, κατά το άρθρο 62 παρ. 4 του παρόντος νόμου.

4. Με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, μπορεί να προσαρμόζεται η νομοθεσία περί των αναγκαστικών συνεταιρισμών, καθώς και των ελευθέρων δασικών συνεταιρισμών εργασίας, προς τον παρόντα νόμο.

5. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να παραταθεί η προθεσμία του άρθρου 68 παρ. 4 κατά τρία χρόνια.

6. Η αποζημίωση των μελών του κατά το άρθρο 45 Συμβουλίου Συνεταιριστικής Πολιτικής καθορίζεται βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 754/1978 “περί ρυθμίσεως των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων πολιτικών και στρατιωτικών, των υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ως και άλλων τινών συναφών διατάξεων”.

7. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος νόμου καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 67

Φορολογικές αλλαγές

1. Τα καταστατικά των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων (πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών, ενώσεων, κεντρικών ενώσεων ή κοινοπραξιών) και επαγγελματικών ενώσεων καθώς και οι τροποποιήσεις τους δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτου.

2. Διατάξεις που ισχύουν εκάστοτε και παρέχουν φορολογικές αλλαγές και διευκολύνσεις από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλα τέλη υπέρ του Δημοσίου, καθώς και εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, για τη συγχώνευση επιχειρήσεων εφαρμόζονται αναλόγως και επί των συνεταιρισμών που συγχωνεύονται κατά το άρθρο 49 του παρόντος νόμου.

3. Αγορές ακινήτων από συνεταιρισμούς παντός βαθμού και κοινοπραξίες του άρθρου 60 του παρόντος, για τη δημιουργία εγκαταστάσεων μέσα στην περιφέρειά τους τυγχάνουν της αυτής φορολογικής μεταχειρίσεως ως εάν ήταν αυτό τούτο το Δημόσιο.

4. Απαλλάσσεται του φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων η μεταβίβαση ακινήτου από ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών σε μέλη τους και αντίστροφα.

Η ισχύς της παρούσης διατάξεως άρχεται από 1ης Ιανουαρίου 1978.

5. Απαλλάσσεται του φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων η αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται στα μέλη των γεωργικών συνεταιρισμών πρώτου βαθμού, κατά το ποσοστό που υποβλήθηκε αυτή σε φόρο μεταβιβάσεως κατά την αγορά από τον συνεταιρισμό του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.

6. Οι εισφορές των μελών προς τις γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις οποιουδήποτε βαθμού και προς τις γεωργικές επαγγελματικές ενώσεις καθώς και προς την πανελλήνια συνομοσπονδία ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

7. Οι από τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 65 του παρόντος νόμου προβλεπόμενες οικονομικές ενισχύσεις απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου, καθώς και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.

8. Οι καταθέσεις των μελών του συνεταιρισμού σ' αυτόν, οι αναλήψεις καταθέσεων και οι χορηγήσεις δανείων από τον συνεταιρισμό στα μέλη του απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου καθώς και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.

9. Οποιαδήποτε απαλλαγή ή εξαιρέση από αμέσους και εμμέσους φόρους, δικαίωμα ή εισφορές υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, που προβλέπονται από διατάξεις που ισχύουν για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς παντός βαθμού και κοινοπραξίες διατηρείται και για τους συνεταιρισμούς του παρόντος νόμου.

10. Δεν υπόκεινται σε φόρο μεταβιβάσεως ή τέλος ή οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία που ανακτώνται μετά την διάλυση κοινοπραξιών του Ν. 479/1943 και του Ν.Δ. 3874/1958, από τα μέλη των κοινοπραξιών αυτών, εάν είχαν αυτά εισφερθεί κατά τη σύσταση αυτούσια, καθώς και σε περίπτωση μεταβιβάσεως μέρους των περιουσιακών στοιχείων της διαλυθείσας κοινοπραξίας σε ένα από τα κοινοπρακτούντα μέλη, εφόσον αυτά

ανάγονται σε αυτοτελή τομέα δραστηριότητας αυτής και θα συνεχίσει ο τομέας αυτός να λειτουργεί από εκείνον που τα αποκτά.

11. Οι συναλλαγές μεταξύ γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων οποιουδήποτε βαθμού και των μελών τους δεν υπόκεινται σε φόρο κύκλου εργασιών.

12. Συμβάσεις που καταρτίζονται μεταξύ του Δημοσίου ή της Αγροτικής Τραπέζης και γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων και που αφορούν στη για λογαριασμό του Δημοσίου ή της Αγροτικής Τραπέζης συγκέντρωση, διαχείριση και διάθεση γεωργικών προϊόντων ή στην προμήθεια και διανομή γεωργικών εφοδίων ή άλλων αγαθών, καθώς και η εξόφληση των σχετικών λογαριασμών, δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή σε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

13. Απαλλάσσονται του φόρου κύκλου εργασιών του άρθρου 14 του Ν.1620/1951, ως ισχύει, τα υπό της εν Αθήναις εδρευούσης ανωνύμου ασφαλιστικής εταιρείας υπό την επωνυμία "Συνεταιριστική Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών" κτώμενα ασφάλιστρα και πάσης φύσεως δικαιώματα προσαρτούντα τη ασφαλιστική συμβάσει, τα αφορώντα ασφάλισεις γεωργικών προϊόντων και κτηνών, γεωργικών μηχανημάτων, γεωργικών εγκαταστάσεων, γεωργικών ειδών εν γένει, αγροτικών αυτοκινήτων, κατοικιών αγροτών, της ζωής αυτών ως και ατυχημάτων αυτών κατά την εκτέλεσιν γεωργικών εργασιών.

14. Οι ανωτέρω απαλλαγές σε καμιά περίπτωση δεν ισχύουν προκειμένου για φόρους, τέλη ή άλλα δικαιώματα που προβλέπονται και επιβάλλονται υπέρ δήμων ή κοινοτήτων.

Άρθρο 68

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου υφιστάμενοι γεωργικοί συνεταιρισμοί κάθε είδους και βαθμού υποχρεούνται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών ετών από την έναρξη αυτή να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η προσαρμογή γίνεται με απόφαση της γενικής συνελεύσεως και εγκρίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του παρόντος νόμου.

Αν με την προσαρμογή του καταστατικού των συνεταιρισμών και τον καθορισμό του αριθμού και του ποσού των νέων υποχρεωτικών μερίδων απομένει διαφορά ποσού, επί πλέον από εκείνο που έχει καταβληθεί από τον συνεταιίρο για υποχρεωτικές μερίδες, τούτο δεν επιστρέφεται αλλά μετατρέπεται σε προαιρετικές μερίδες αυτού.

2. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου οι συνεταιρισμοί που δεν προσάρμοσαν το καταστατικό τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου διαλύονται με απόφαση του ειρηνοδικείου και μετά από αίτηση της εποπτεύουσας αρχής.

3. Οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί καθώς και οι ελεύθεροι δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας, που έχουν συσταθεί και λειτουργούν κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να διέπονται και από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις. Τυχόν παραπομπές των διατάξεων τούτων στην νομοθεσία περί συνεταιρισμών νοούνται ως παραπομπές στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Μέχρι την συγκρότηση του σώματος των ελεγκτών, κατά το άρθρο 44 του παρόντος νόμου και την ανάθεση του ελέγχου των γεωργικών συνεταιρισμών σ' αυτούς, ο έλεγχος της οικονομικής καταστάσεως και της διαχειριστικής και λογιστικής τάξεως ασκείται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η ανάθεση του ελέγχου στους κατά το άρθρο 44 ελεγκτές γίνεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, η οποία θα ορίζει και την ημερομηνία της έναρξεως του ελέγχου που ορίζεται με την ανωτέρω υπουργική απόφαση, το από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος παρακρατούμενο, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου μόνου του Ν.5082/1931 ποσοστό 0,25% επί των χορηγουμένων στους συνεταιρισμένους γεωργούς δανείων, περιέρχεται στην ΠΑΣΕΓΕΣ. Οι υπάλληλοι της ΑΤΕ που ανήκουν στην εποπτική της υπηρεσία κατά την δημοσίευση της ανωτέρω υπουργικής αποφάσεως θα παραμείνουν στην Αγροτική Τράπεζα, συνεχίζοντας να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σ' αυτή. Η όλη διαδικασία για την ανάθεση του ελέγχου στο σώμα των ελεγκτών κατά τα ανωτέρω πρέπει να περατωθεί μέσα σε πέντε χρόνια το αργότερο από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου.

5. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), που υφίσταται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 85 του Ν. 602/1914 του Α.Ν. 389/1945 και του Ν.Δ.261/1947, αποτελεί την ανώτατη επαγγελματική και ιδεολογική συνεταιριστική οργάνωση που προβλέπεται από το άρθρο 62 του παρόντος νόμου και διέπεται από τις διατάξεις του. Μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη της ισχύος του παρόντος η ΠΑΣΕΓΕΣ πρέπει να αναπροσαρμόσει και ενοποιήσει σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου το καταστατικό της, το οποίο θα εγκριθεί με απόφαση του αρμοδίου Πρωτοδικείου.

6. Κοινοπραξίες γεωργικών συνεταιρισμών, στις οποίες προβλέπεται από προϊσχύουσες διατάξεις ο διορισμός κυβερνητικού επιτρόπου ή προσθέτων μελών του διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου, λειτουργούν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου χωρίς επίτροπο και χωρίς τα διοριζόμενα πρόσθετα μέλη στο διοικητικό ή εποπτικό τους συμβούλιο. Διατάξεις νόμου που προβλέπουν την συμμετοχή του Κράτους ή της Αγροτικής Τραπεζής της Ελλάδος σε κεφάλαια κοινοπραξιών γεωργικών συνεταιρισμών διατηρούνται ισχυρές μέχρι την συγκέντρωση του κεφαλαίου τους στα χέρια των συνεταιριστικών οργανώσεων που τις απαρτίζουν.

7. Από την δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τα κατατεθειμένα στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος αποθεματικά κεφάλαια των γεωργικών συνεταιρισμών παντός βαθμού και των κοινοπραξιών αυτών αποδεσμεύονται και μπορούν να χρησιμοποιηθούν όπως προβλέπει το άρθρο 40 παρ. 3 του παρόντος νόμου.

8. Οι περιορισμοί των άρθρων 6 παρ. 1, 56 παρ.2, 59 παρ. 2 και 60 παρ. 2 που αφορούν τον ελάχιστο αριθμό για την σύσταση συνεταιρισμών και κοινοπραξιών δεν ισχύουν για τους λειτουργούντας κατά την δημοσίευση του παρόντος συνεταιρισμούς όλων των βαθμών και τις κοινοπραξίες αυτών.

9. Το προσωπικό των υφισταμένων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και συγχωνευομένων συνεταιρισμών, που δεν θα διατηρηθεί στο νέο συνεταιρισμό, κατά το άρθρο 52 του παρόντος, απολύεται κατά την εξής σειρά: Απολύονται κατ' αρχήν οι έκτακτοι και οι μη μόνιμοι υπάλληλοι, στη συνέχεια όσοι από

τους μονίμους πληρούν τις προϋποθέσεις για πλήρη σύνταξη και ακολουθεί η κρίση των λοιπών, με τον περιορισμό ότι ο αριθμός των διατηρητέων υπαλλήλων δεν μπορεί να είναι μικρότερος του συνόλου των υπαλλήλων του συνεταιρισμού που είχε τους περισσότερους υπαλλήλους πριν από την συγχώνευση. Μόνιμοι υπάλληλοι συγχωνευομένων συνεταιριστικών οργανώσεων δεν απολύονται εφ' όσον εντός χρονικού διαστήματος εξ μηνών συμπληρώνουν χρόνον συνταξιοδότησεως.

10. Υπάλληλοι συνεταιριστικών οργανώσεων απολυθέντες κατά τα διατάξεις του άρθρου 7 παρ.1 του Ν.Δ. 66/1974 και της παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν.Δ. 149/1974, δικαιούνται πλήρους αποζημίωσης ως ορίζεται αυτή υπό του Ν. 2112/1920 υπολογιζομένης επί των πάσης φύσεως αποδοχών των καταβαλλομένων κατά την ημέρα της απολύσεως και εφ' όσον ούτοι υπηρετούν εις τας συνεταιριστικές οργανώσεις προ της ισχύος του Α.Ν. 31/1967.

Άρθρο 69

Ειδικές διατάξεις για τους Δασικούς Συνεταιρισμούς

1. Με απόφαση του Νομάρχου, εκδιδόμενη μετά γνώμη του Διευθυντού Δασών της περιφέρειας διαθέτονται απ' ευθείας χωρίς δημοπρασία σε Δασικούς Συνεταιρισμού Εργασίας έτοιμα δασικά προϊόντα παραγωγής της από Κράτος ενεργούμενης εκμεταλλεύσεως δημοσίων δασών, για παραπέρα εμπορία τους από αυτούς κατεργασμένα ή μη.

2. Με Π.Διάταγμα εκδιδόμενο μέσα σε δύο μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις με τις οποίες θα γίνεται η διάθεση των ετοιμών δασικών προϊόντων σε Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας, καθώς και η ποσότητα και ο τρόπος προσδιορισμού του τμήματος διαθέσεως τους.

3. Η διάταξη του εδαφίου β' τη ζπαρ.1 του άρθρου 138 Ν.Δ. 86/1969 "περί Δασικού Κώδικος" καταργείται.

Άρθρο 70

Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή που αναφέρεται και διέπει θέματα ρυθμιζόμενα ειδικά από αυτόν καταργείται.

Άρθρο 71

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1η Σεπτεμβρίου 1979, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται σ' αυτόν.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμερα κυρωθείς, δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ 1541/1985

Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμός - Σκοπός - Νομική μορφή

1. Αγροτικός συνεταιρισμός είναι εκούσια ένωση αγροτών, η οποία έχει σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική τους ανάπτυξη, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των μελών, μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.

2. Ο αγροτικός συνεταιρισμός είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και έχει εμπορική ιδιότητα.

3. Στις διατάξεις αυτού του νόμου υπάγονται οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, οι ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, οι κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις (Κ. Κλ. Συν. Εν.), η πανελλήνια συνομοσπονδία ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών (Π.Α.Σ.Ε.ΓΕ.Σ) και οι συνεταιριστικοί οργανισμοί.

4. Συμπληρωματικά, για θέματα που δεν ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν, εφαρμόζονται οι κανόνες του εμπορικού και του αστικού δικαίου.

Άρθρο 2

Δομή αγροτικών συνεταιριστικών οργάνωσεων

1. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες ή αγροτικούς συνεταιρισμούς, σε δευτεροβάθμιες ή ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και σε τριτοβάθμιες ή κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις.

2. Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί συνιστώνται από φυσικά πρόσωπα, που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 8.

Οι ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών αποτελούνται από αγροτικούς συνεταιρισμούς της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 47.

Οι κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις αποτελούνται από ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και συνιστώνται κατά κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν, σύμφωνα με το άρθρο 51.

3. Δεν αποτελούν βαθμούς αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων η πανελλήνια συνομοσπονδία ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών, που συνιστάται σύμφωνα με το άρθρο 54, οι συνεταιριστικοί οργανισμοί, που συνιστώνται σύμφωνα με το άρθρο 58, οι κοινές επιχειρήσεις στις οποίες μετέχουν οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς και οι συνεταιριστικές εταιρείες (άρθρο 3 παρ. 4 και 59).

Άρθρο 3

Δραστηριότητες αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων

1. Η αγροτική συνεταιριστική οργάνωση αναπτύσσει οποιαδήποτε δραστηριότητα για την επίτευξη των σκοπών της.

Η αγροτική συνεταιριστική οργάνωση με τις δραστηριότητες της καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, της παραγωγής και προμήθειας γεωργικών εφοδίων, καθώς και της κατασκευής και προμήθειας των μέσων αγροτικής παραγωγής.

2. Ενδεικτικά δραστηριότητες των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων είναι οι εξής:

- α) Η συλλογική καλλιέργεια και εκμετάλλευση γεωργικών εκτάσεων.
- β) Η ίδρυση και λειτουργία κοινών κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων
- γ) Η κατασκευή, συντήρηση, αγορά ή ενοικίαση αγροτικών μηχανημάτων και εργαλείων για εξυπηρέτηση των συνταίρων και της οργάνωσης.
- δ) Η ίδρυση και λειτουργία μονάδων για τη συσκευασία, επεξεργασία, μεταποίηση και γενικά την αξιοποίηση της αγροτικής παραγωγής.
- ε) Η διακίνηση και εμπορία των προϊόντων της αγροτικής παραγωγής των μελών τους και τρίτων.
- στ) Η άσκηση της αγροτικής πίστης.
- ζ) Η πρακτόρευση στην περιφέρειά τους ασφαλιστικών εταιρειών, των οποίων η πλειονότητα των μετοχών ανήκει σε αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ή και στην Α.Τ.Ε.
- η) Η πρακτόρευση στην περιφέρειά τους οργανισμών ασφάλισης αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.
- θ) Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη.
- ι) Η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.
- ια) Η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων αγροτικής οδοποιίας.
- ιβ) Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αγροτικών προϊόντων των μελών τους και τρίτων.
- ιγ) Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης.

ιδ) Η ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων και καταλυμάτων, η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, του κοινωνικού τουρισμού και των αγροτουριστικών εργασιών.

ιε) Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των αγροτών και του βιοτικού τους επιπέδου.

3. Απαγορεύεται στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις να χορηγούν χρηματικά δάνεια σε μη μέλη τους ή να παρέχουν εγγυήσεις υπέρ αυτών.

4. Για την εκπλήρωση των σκοπών τους οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις μπορούν να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, κατά το άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65), με κοινοφελείς οργανισμούς συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

Άρθρο 4

Έδρα - Περιφέρεια - Επωνυμία

1. Έδρα της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης είναι ο δήμος ή η κοινότητα όπου είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της.

2. Η περιφέρεια του αγροτικού συνεταιρισμού ορίζεται από τα διοικητικά όρια ενός ή περισσότερων γειτονικών με το δήμο ή την κοινότητα της έδρας του συνεταιρισμού. οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσα στα οποία βρίσκονται οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις των μελών του.

3. Δεν επιτρέπεται η ίδρυση δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού μέσα στην ίδια περιφέρεια. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία πρωτοβάθμιων αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων ειδικού σκοπού με αντικείμενο την εκτέλεση δασικών εργασιών (δασικοί συνεταιρισμοί) και την παραγωγή αλιευτικών, σπηροτροφικών και μελισσοκομικών προϊόντων (αλιευτικοί, σπηροτροφικοί και μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί), καθώς και ανθοκομικών και καλλωπιστικών φυτών (ανθοκομικοί συνεταιρισμοί) και γουναρικών (συνεταιρισμοί παραγωγής γουναρικών). Δεν επιτρέπεται η ίδρυση δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού ειδικού σκοπού στην ίδια περιφέρεια, στην οποία λειτουργεί ήδη ένας αγροτικός συνεταιρισμός του ίδιου ειδικού σκοπού.

4. Η επωνυμία του αγροτικού συνεταιρισμού και της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών περιλαμβάνει υποχρεωτικά την ιδιότητά του ως αγροτικών. Η επωνυμία του αγροτικού συνεταιρισμού περιλαμβάνει υποχρεωτικά και το όνομα του δήμου ή της κοινότητας όπου βρίσκεται η έδρα του. Η επωνυμία της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών περιλαμβάνει υποχρεωτικά και την ονομασία του νομού της περιφέρειάς της. Προκειμένου για αγροτικό συνεταιρισμό ειδικού σκοπού, η επωνυμία περιλαμβάνει υποχρεωτικά και το σκοπό του.

5. Στην επωνυμία δεν περιλαμβάνονται ονόματα συνεταιίρων ή τρίτων, καθώς και επωνυμίες άλλων νομικών προσώπων.

6. Η επωνυμία χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στις συναλλαγές και σε κάθε νομική πράξη, την οποία επιχειρεί ή στην οποία μετέχει ο συνεταιρισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 5

Όροι σύστασης

1. Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και η υπογραφή του από πενήντα (50) τουλάχιστο φυσικά πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις για τα τακτικά μέλη του άρθρου 8, καθώς και η έγκρισή του από το ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 7.

2. Για τη σύσταση συνεταιρισμών ειδικού σκοπού, ο ελάχιστος αριθμός των ιδρυτικών μελών ανέρχεται σε είκοσι (20).

3. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, η οποία λαμβάνεται με σύμφωνη γνώμη της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ μέσα σε ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, ο ελάχιστος αριθμός των ιδρυτικών μελών μπορεί να μειωθεί στο μισό (1/2), εφόσον πρόκειται για αγροτικούς συνεταιρισμούς ορεινών ή ημιορεινών περιοχών ή μικρών νησιών και συνεταιρισμούς ειδικού σκοπού.

Άρθρο 6

Τύπος και περιεχόμενο καταστατικού

1. Το καταστατικό καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο που χρονολογείται και υπογράφεται από τους ιδρυτές.

2. Το καταστατικό πρέπει υποχρεωτικά να περιέχει:

α) Το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο και την κατοικία των ιδρυτικών μελών.

β) Την επωνυμία, την έδρα και την περιφέρεια της συνεταιριστικής οργάνωσης.

γ) Το σκοπό του συνεταιρισμού.

δ) Τους όρους εισόδου, αποχώρησης και διαγραφής των μελών καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, τον τρόπο καταβολής της και τη διαδικασία απόδοσής της σε περίπτωση αποχώρησης.

στ) Τις προϋποθέσεις σύγκλησης της γενικής συνέλευσης, του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου.

ζ) Τη σύσταση και λειτουργία τοπικών συνελεύσεων, κλαδικών οργανώσεων παραγωγής αγροτικών συνεταιρισμών (Κ.Ο. Π.Α.Σ) και ομάδων κοινής εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε) (άρθρα 27, 40 και 41).

η) Τα καθήκοντα των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου.

θ) Καθορισμό των ποσοστών επί των πλεονασμάτων χρήσης και δημιουργία αποθεματικών.

ι) Θέματα σχετικά με την κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων των μελών.

ια) Τον ορισμό προσωρινού διοικητικού συμβουλίου, που θα μεριμνήσει για την έγκριση του καταστατικού και τη σύγκληση της πρώτης γενικής συνέλευσης προς ανάδειξη των οργάνων διοίκησης της συνεταιριστικής οργάνωσης.

ιβ) Τους όρους για την παροχή εργασίας προς το συνεταιρισμό από τα μέλη του, καθώς και για την παράδοση της παραγωγής του προς αυτόν.

3. Το καταστατικό μπορεί ακόμη να ορίζει:

α) Τη χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη, η διάρκεια του θεωρείται αόριστη.

β) Τα πρόσθετα βιβλία που ο συνεταιρισμός πρέπει να τηρεί.

γ) Κάθε άλλη διάταξη του ο νόμος αυτός προβλέπει ή οι συνεταίροι επιθυμούν.

Άρθρο 7

Έγκριση - Καταχώρηση καταστατικού

1. Το καταστατικό εγκρίνεται από το ειρηνοδικείο της περιφέρειας όπου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Η αίτηση αποβάλλεται από το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Το δικαστήριο ερευνά αν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη σύσταση του συνεταιρισμού.

Αν το καταστατικό δεν είναι σύννομο, το ειρηνοδικείο, πριν εκδώσει την απόφασή του, προσκαλεί το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού και του υποδεικνύει τις απαραίτητες διορθώσεις. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συμμορφωθεί μέσα σε δέκα ημέρες.

Κατά της απορριπτικής απόφασης κάθε μέλος του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου δικαιούται να ασκήσει έφεση στο μονομελές πρωτοδικείο.

Μετά την τελεσιδικία της εγκριτικής απόφασης το καταστατικό καταχωρίζεται σε ειδικό βιβλίο (μητρώο αγροτικών συνεταιρισμών), που τηρείται στο ειρηνοδικείο. Από την καταχώρηση αυτή ο συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για την τροποποίηση του καταστατικού.

3. Αντίγραφα της εγκριτικής απόφασης του δικαστηρίου και του καταστατικού αποστέλλονται από τον αγροτικό συνεταιρισμό στην ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού και στην Π.Α.Σ.Ε.ΓΕ.Σ

4. Οι ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών υποχρεούνται να τηρούν ειδικούς φακέλους για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς της περιφέρειάς τους. Η Π.Α.Σ.Ε.ΓΕ.Σ υποχρεούται επίσης να τηρεί φακέλους για όλους τους αγροτικούς συνεταιρισμούς της Χώρας και όλες τις ενώσεις.

Στον ειδικό φάκελο φυλάσσεται αντίγραφο του καταστατικού και της εγκριτικής απόφασης, στοιχεία για τον αριθμό των συνεταίρων και το διαχωρισμό τους σε τακτικά και ειδικά μέλη, πίνακας των ονομάτων των μελών του διοικητικού, του εποπτικού συμβουλίου και των αντιπροσώπων, καθώς και κάθε τροποποίηση των στοιχείων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΜΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 8 Μέλη

1. Τακτικά μέλη αγροτικού συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικου, άνδρες ή γυναίκες, οι οποίοι ασχολούνται αυτοπροσώπως, επαγγελματικά και αποκλειστικά σε οποιαδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας και ιδίως στην παραγωγή προϊόντων γης, κτηνοτροφίας, αλιείας και μελισσοκομίας, καθώς και στην παραγωγή προϊόντων αγροτικής βιοτεχνίας και οικοτεχνίας.

Τακτικά μέλη μπορούν επίσης να γίνουν ενήλικοι, άνδρες ή γυναίκες, οι οποίοι ασχολούνται αυτοπροσώπως, επαγγελματικά και αποκλειστικά με τις παραπάνω εργασίες, εφόσον είναι κύριοι ή νομείς ή μισθωτές αγροτικής εκμετάλλευσης που βρίσκεται στην περιφέρεια του αγροτικού συνεταιρισμού και κατοικούν στο νομό, όπου έχει την έδρα του ο συνεταιρισμός ή σε γειτονικό νομό.

Ειδικά μέλη αγροτικού συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικοι, οι οποίοι είναι μεν ιδιοκτήτες αγροτικής περιουσίας που βρίσκεται μέσα στην περιφέρεια του αγροτικού συνεταιρισμού, δεν ασχολούνται όμως αυτοπροσώπως και επαγγελματικά με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων.

2. Τα μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί να είναι συγχρόνως ειδικά μέλη άλλου αγροτικού συνεταιρισμού, αν στην περιφέρεια του τελευταίου βρίσκεται τμήμα της αγροτικής τους εκμετάλλευσης.

Άρθρο 9 Κωλύματα

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου δεν μπορεί να γίνει μέλος αγροτικού συνεταιρισμού, όποιος ασκεί δραστηριότητες ανταγωνιστικές με εκείνες του συνεταιρισμού ή μετέχει το νομικό πρόσωπο ή άλλη ένωση φυσικών προσώπων, που ασκεί τις δραστηριότητες αυτές.

2. Δεν μπορεί να γίνει μέλος αγροτικού συνεταιρισμού, όποιος τελεί υπό απαγόρευση ή έχει καταδικασθεί αμετάκλητα για κακούργημα ή εκ δόλου πλημμέλημα σε βάρος της περιουσίας αγροτικού συνεταιρισμού.

3. Δεν μπορεί να γίνει τακτικό μέλος αγροτικού συνεταιρισμού, όποιος τελεί υπό δικαστική αντίληψη.

Άρθρο 10 Απόκτηση ιδιότητας μέλους

1. Τα ιδρυτικά μέλη αποκτούν την ιδιότητα του τακτικού μέλους του αγροτικού συνεταιρισμού από την καταχώρηση του καταστατικού σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1, υποχρεούνται δε, χωρίς καθυστέρηση, να καταβάλλουν τη συνεταιρική τους μερίδα όπως ορίζει το άρθρο 16.

2. Η εγγραφή νέων μελών είναι υποχρεωτική, εφόσον τηρείται η διαδικασία και συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου και του καταστατικού.

3. Η αίτηση για την εγγραφή μέλους υποβάλλεται στο διοικητικό συμβούλιο του αγροτικού συνεταιρισμού. Αν απορριφθεί, εισάγεται στην πρώτη τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση για να κριθεί οριστικά.

Αν η γενική συνέλευση απορρίψει την αίτηση, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται αν προσφύγει στο ειρηνοδικείο μέσα σε δέκα μέρες από την κακοποίησή της.

Το ειρηνοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και ή διατάσσει την εγγραφή του μέλους ή απορρίπτει την προσφυγή.

Η απόφαση του ειρηνοδικείου υπόκειται σε έφεση.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται αν το διοικητικό συμβούλιο δεν αποφασίσει ή αν παραλείψει να θέσει το θέμα στη γενική συνέλευση ή αν η γενική συνέλευση αρνηθεί να αποφασίσει. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αρχίζει από την λήξη των εργασιών της συνέλευσης.

4. Για την εγγραφή μέλους δασικού ή αλιευτικού συνεταιρισμού, το ειρηνοδικείο δικαιούται να εξετάσει τη σκοπιμότητα της εγγραφής σε συνδυασμό με τη βιωσιμότητα του συνεταιρισμού.

5. Η συνεταιριστική ιδιότητα αποκτάται από την ημερομηνία της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης που δέχεται την αίτηση ή από την τελεσιδικία της δικαστικής απόφασης που διατάσσει την εγγραφή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος έχει καταβάλει τη συνεταιρική του μερίδα, σύμφωνα με το άρθρο 16.

Άρθρο 11

Υποχρεώσεις - Δικαιώματα μέλους

1. Ο συνetaίρος υποχρεούται να παραμείνει μέλος του συνεταιρισμού τουλάχιστο για πέντε (5) χρόνια. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο χρόνο.

2. Το τακτικό μέλος παρέχει την προσωπική του εργασία εθελοντικά στο συνεταιρισμό, ανάλογα με τις ανάγκες του τελευταίου. Η ειδικότερη εργασία του κάθε μέλους καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία μπορεί να προσβληθεί από τον ενδιαφερόμενο στην πρώτη, μετά από την απόφαση, τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση. Η προσφυγή του μέλους στη γενική συνέλευση ανατέλλει την εκτέλεση της απόφασης.

3. Ο συνetaίρος υποχρεούται να μην ανταγωνίζεται το συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλος.

Ο συνetaίρος παραδίδει την παραγωγή του στο συνεταιρισμό για εμπορία ή και μεταποίηση υπό τις προϋποθέσεις του ορίζει το καταστατικό και οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων.

4. Το ειδικό μέλος έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του τακτικού μέλους και ιδίως τις αναφερόμενες στην εμπορία και μεταποίηση του προϊόντος, που παράγεται στην αγροτική του εκμετάλλευση, δεν δικαιούται όμως να εκλέγεται.

5. Κάθε μέλος του συνεταιρισμού δικαιούται να ζητεί πληροφορίες σχετικά με την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να

παρέχει τις σχετικές πληροφορίες στην πρώτη, μετά την υποβολή της αίτησης, γενική συνέλευση των μελών.

Κάθε μέλος του συνεταιρισμού δικαιούται να παίρνει αντίγραφα των πρακτικών της γενικής συνέλευσης, του ισολογισμού και του λογαριασμού κερδών και ζημιών, Δικαιούται επίσης να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου των ατομικών του λογαριασμών και των αποφάσεων του συνεταιρισμού, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού.

6. Κάθε μέλος του συνεταιρισμού έχει δικαίωμα στο καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 38 και 46 αντίστοιχα.

Άρθρο 12

Παράδοση της παραγωγής των συνεταίρων στο συνεταιρισμό

Οι υποχρεώσεις των συνεταίρων για παράδοση της παραγωγής τους στο συνεταιρισμό εξειδικεύονται με τις διατάξεις του καταστατικού και τις σχετικές αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων με βάση ιδίως τις ακόλουθες αρχές:

α) Η δραστηριότητα των συνεταίρων και του συνεταιρισμού περιορίζεται σε ένα ορισμένο προϊόν ή μια ομάδα συναφών προϊόντων ή σε μια ελάχιστη ποσότητα παραγωγής του προϊόντος ή των συναφών προϊόντων.

β) Οι συνεταίροι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν ορισμένους κανόνες παραγωγής και ποιότητας, που εξασφαλίζουν μια σύμφωνη με τις συνθήκες της αγοράς προσφορά του προϊόντος.

γ) Ο συνεταιρισμός έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση να ελέγχει την τήρηση των κανόνων παραγωγής και ποιότητας των προϊόντων.

δ) Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και η πλειοψηφία, οι συνεταίροι μπορούν να απαλλάσσονται μερικά ή ολικά από την υποχρέωση για παράδοση της παραγωγής τους στο συνεταιρισμό.

ε) Κανόνες παραγωγής και ποιότητας καθώς και κοινοί κανόνες πώλησης θεσπίζονται ή από το διοικητικό συμβούλιο ή από τη γενική συνέλευση των συνεταίρων με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

στ) Οι συνεταίροι που έχουν συνάψει αποδεδειγμένα συμβάσεις πώλησης των προϊόντων τους σε τρίτους, πριν την ένταξή τους στο συνεταιρισμό, μπορούν να απαλλάσσονται μερικά ή ολικά από την υποχρέωση για παράδοση της παραγωγής τους, εφόσον ο συνεταιρισμός έχει ενημερωθεί έγκαιρα για τη διάρκεια, τον όγκο της παραγωγής και τις λοιπές λεπτομέρειες της σύμβασης.

Άρθρο 13

Αποχώρηση μέλους

1. Ο συνεταίρος δεν μπορεί να αποχωρήσει από το συνεταιρισμό, πριν περάσει ο χρόνος για τον οποίο έχει δεσμευτεί, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

2. Ο συνεταίρος δηλώνει τη θέλησή του να αποχωρήσει από το συνεταιρισμό τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, στην οποία η αποχώρηση αναφέρεται.

Σε περίπτωση μεταγενέστερης δήλωσης η αποχώρηση επέρχεται από την λήξη της νέας διαχειριστικής περιόδου. Η δήλωση αποχώρησης είναι ελεύθερα ανακλητή κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία υποβλήθηκε.

3. Ο συνεταίρος που αποχωρεί αναλαμβάνει την ονομαστική αξία της συνεταιρικής του μερίδας ή του τμήματός της, που έχει ήδη καταβάλει, με ανάλογη μείωσή της σε περίπτωση ζημίας του συνεταίρου. Το καταστατικό καθορίζει τη διαδικασία απόδοσης της συνεταιρικής μερίδας.

4. Αν ο συνεταίρος που αποχωρεί είναι μέλος αιρετού οργάνου του συνεταιρισμού ή αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης ανώτερου βαθμού, θεωρείται ότι παραιτήθηκε από τη θέση του από την ημέρα που δήλωσε ότι θα αποχωρήσει.

5. Αν η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού αποφασίσει τη μεταβολή των ειδικότερων δραστηριοτήτων του ή τη συγχώνευσή του με άλλον ή με άλλους συνεταιρισμούς, τα μέλη που διαφωνούν μπορούν να αποχωρήσουν από το συνεταιρισμό και πριν περάσει ο χρόνος για τον οποίο έχουν δεσμευτεί. Η δήλωση για την αποχώρηση πρέπει να γίνει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την λήψη της απόφασης της γενικής συνέλευσης, μπορεί δε να ανακληθεί μέσα σε ένα μήνα από τότε που υποβλήθηκε.

Η αποχώρηση επέρχεται όταν εγκριθεί με τελεσίδικη δοκιμαστική απόφαση η τροποποίηση του καταστατικού ή πραγματοποιηθεί η συγχώνευση.

6. Ο συνεταίρος υποχρεούται να επανορθώσει κάθε ζημία του συνεταιρισμού από την πρόωρη λύση της συνεταιριστικής σχέσης χωρίς σπουδαίο λόγο.

Άρθρο 14

Διαγραφή μέλους

1. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να διαγράψει το μέλος του συνεταιρισμού στο οποίο επήλθε κώλυμα από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9.

2. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού αποφασίζει αιτιολογημένα για τη διαγραφή μέλους το οποίο:

α) έπαυσε να έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 8.

β) έβλαψε με πρόθεση τα συμφέροντα του συνεταιρισμού.

γ) αρνήθηκε αδικαιολόγητα την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του απέναντι στο συνεταιρισμό.

δ) παραβίασε τη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3.

3. Τη διαγραφή στη γενική συνέλευση εισηγείται το διοικητικό συμβούλιο, που υποχρεούται, όπως και η γενική συνέλευση, να ακούσει προηγουμένως το υπό διαγραφή μέλος.

4. Κατά της απόφασης της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου το μέλος το οποίο διαγράφει δικαιούται να προσφύγει στο ειρηνοδικείο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης. Το ειρηνοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η δε απόφασή του υπόκειται σε έφεση.

5. Η διαγραφή επέρχεται δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της απόφασης της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου ή από την τελεσιδικία της δικαστικής απόφασης.

6. Η γενική συνέλευση αποφασίζει αν το μέλος που διαγράφεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 1 και 14 παρ. 2 εδ. β', γ' και δ', δικαιούται να αναλάβει την αξία της συνεταιριστικής του μερίδας.

Άρθρο 15 **Θάνατος μέλους**

1. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του συνεταιρισμού η ονομαστική αξία της συνεταιρικής μερίδας του, μειωμένη ανάλογα όταν υπάρχει ζημία, αποδίδεται στους κληρονόμους που στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου στη διάρκεια της οποίας επήλθε ο θάνατος του μέλους.

2. Ο κληρονόμος ή, όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι αυτές που υποδείχθηκε με έγγραφη συμφωνία, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' **ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ**

Άρθρο 16 **Συνεταιρική μερίδα**

1. Συνεταιρική μερίδα είναι το χρηματικό ποσό με το οποίο κάθε μέλος συμμετέχει στο συνεταιρισμό. Κάθε συνetaίρος δικαιούται να έχει μία μόνο συνεταιρική μερίδα.

2. Η συνεταιρική μερίδα ανέρχεται στο ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) δραχμών τουλάχιστον, το οποίο καταβάλλεται σε πέντε (5) ισόποσες ετήσιες δόσεις, όπως ορίζει το καταστατικό.

Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, η οποία εκδίδεται σύμφωνη γνώμη της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, η συνεταιρική μερίδα μπορεί να μειωθεί έως το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) δρχ., εφόσον πρόκειται για αγροτικούς συνεταιρισμούς ορεινών ή ημιορεινών περιοχών ή μικρών νησιών.

Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας ύστερα από πρόταση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. η συνεταιρική μερίδα μπορεί κάθε πέντε (5) χρόνια να αναπροσαρμόζεται.

3. Το καταστατικό μπορεί να καθορίζει τη συνεταιρική μερίδα σε ποσό ανώτερο από αυτό που ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους.

4. Η συνεταιρική μερίδα είναι αμεταβίβαστη, αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνetaίρους.

Άρθρο 17

Ευθύνη του συνetaίρου για υποχρεώσεις του συνεταιρισμού

1. Για τις υποχρεώσεις του συνetaίρου προς τρίτους τα μέλη ευθύνονται περιορισμένα μέχρι του τριπλασίου της αξίας της συνεταιρικής μερίδας και για ίσο μέρος της οφειλής καθενός από αυτά.

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι με απόφαση της Γ.Σ. των μελών, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ.2, είναι δυνατή η θέσπιση υψηλότερου ορίου ευθύνης των συνetaίρων.

2. Η προσωπική ευθύνη των συνetaίρων απέναντι στους δανειστές του συνεταιρισμού γεννάται μόνο εφόσον οι δανειστές δεν ικανοποιηθούν από τα περιουσιακά στοιχεία του συνεταιρισμού ή των εγγυητών, υφίσταται δε και για χρέη που δημιουργήθηκαν πριν γίνουν μέλη του συνεταιρισμού.

3. Ο συνetaίρος ευθύνεται με τον ίδιο τρόπο και μετά την έξοδό του από το συνεταιρισμό για χρέη που δημιουργήθηκαν όταν ήταν μέλος. Η αξίωση των τρίτων κατά του συνetaίρου παραγράφεται μετά παρέλευση ενός έτους από την έξοδό του.

4. Η ευθύνη του συνetaίρου παύει μετά την παρέλευση ενός έτους από την ημερομηνία που περατώθηκε η εκκαθάριση του συνεταιρισμού, εκτός αν μέσα στο έτος έχει ασκηθεί εναντίον του αγωγή.

5. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά του συνetaίρου για χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους και το δημόσιο.

Άρθρο 18

Υποχρεώσεις και δικαιώματα του συνεταιρισμού

1. Το καταστατικό και ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του συνεταιρισμού ορίζουν ειδικότερα τους όρους για την παροχή της προσωπικής εργασίας των συνetaίρων κατά το άρθρο 11.

2. Η τακτική γενική συνέλευση καθορίζει ελάχιστο ημερομίσθιο για την παροχή προσωπικής εργασίας των μελών του συνεταιρισμού, όχι κατώτερο από αυτό που ισχύει για τον ανειδίκευτο εργάτη, σύμφωνα με τις εθνικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Η σχέση του μέλους με το συνεταιρισμό δεν είναι σχέση εξαρτημένης εργασίας.

3. Ο συνεταιρισμός παραλαμβάνει την παραγωγή των συνetaίρων, η οποία παραδίδεται σ'αυτόν σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3, τη διακινεί και την εμπορεύεται σύμφωνα με τις αποφάσεις της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών, στην οποία ανήκει και μέσα στα γενικά πλαίσια εμπορίας του προϊόντος, που τίθενται από την αντίστοιχη με το προϊόν κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση.

4. Ο συνεταιρισμός δεν δικαιούται να χρησιμοποιεί τρίτους για την εκτέλεση εργασιών που μπορούν να γίνουν από τα μέλη του.

Άρθρο 19

Υποχρεώσεις των συνεταιρίων προς τρίτους

1. Οι δανειστές μέλους αγροτικού συνεταιρισμού, για τα χρέη του μέλους προς αυτούς, δεν έχουν δικαίωμα στη συνεταιρική μερίδα, στα πλεονάσματα της χρήσης και στα κινητά ή ακίνητα, που η χρήση τους έχει παραχωρηθεί από το μέλος στο συνεταιρισμό, προτού γεννηθεί το δικαίωμα του δανειστή.

2. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή λήψη ασφαλιστικών μέτρων για χρέη των συνεταιρίων προς τρίτους α) το αντάλλαγμα για τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων που έχουν παραχωρηθεί στο συνεταιρισμό, β) τα προϊόντα της παραγωγής των μελών από την παράδοσή τους στο συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία και γ) το τίμημα των παραπάνω προϊόντων.

3. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση εις χείρας του συνεταιρισμού ως τρίτου α) χρημάτων, που έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του και β) απαιτήσεων για παροχές σε είδος του συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

Άρθρο 20

Κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων των μελών

1. Ο συνetaίρος μπορεί να παραχωρήσει στο συνεταιρισμό με ιδιωτικό έγγραφο για ορισμένο χρόνο τη χρήση της καλλιεργήσιμης έκτασης ή τμήματος αυτής, καθώς και των κινητών μέσων αγροτικής παραγωγής των οποίων είναι ιδιοκτήτης, νομέας ή κάτοχος. Ο συνetaίρος διατηρεί την κυριότητα στα κινητά και ακίνητα, τη χρήση των οποίων παρεχώρησε στο συνεταιρισμό. Για την παραχώρηση της χρήσης περιουσιακών στοιχείων από συνetaίρο που είναι νομέας ή κάτοχος απαιτείται συναίνεση του ιδιοκτήτη.

2. Το ετήσιο ενοίκιο για την παραχώρηση της χρήσης των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων καθορίζεται με συμφωνία των μερών.

3. Συνetaίρος που παραχώρησε στο συνεταιρισμό τη χρήση περιουσιακών στοιχείων κατά την πρώτη παράγραφο, αν αποχωρήσει από το συνεταιρισμό πριν από τη λήξη του χρόνου της συμφωνίας, δικαιούται να αναλάβει τη χρήση του εκτός αν η ανάληψη βλάπτει προφανώς τα συμφέροντα του συνεταιρισμού και αντίκειται στην καλή πίστη.

Συνetaίρος, στον οποίο δεν αποδίδεται η χρήση των παραχωρηθέντων περιουσιακών στοιχείων, δικαιούται να ζητήσει από το ειρηνοδικείο την επίλυση της διαφοράς κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά της απόφασης του ειρηνοδικείου επιτρέπεται η άσκηση έφεσης.

Αν πριν από την έξοδο του συνetaίρου, το κινητό καταστραφεί εκ τύχης, ο συνetaίρος λαμβάνει το ετήσιο ενοίκιο του χρονικού διαστήματος έως τη λήξη του χρόνου της παραχώρησης.

Λαμβάνει επίσης κατά την έξοδό του από το συνεταιρισμό αποζημίωση ανάλογη με την αξία που θα είχε το κινητό, αν δεν είχε μεσολαβήσει η καταστροφή, εφόσον για τον ίδιο λόγο δεν είναι ο συνetaίρος δικαιούχος ασφαλιστικής αποζημίωσης.

4. Οποιαδήποτε διαφορά ως προς τη χρήση περιουσιακών στοιχείων μεταξύ συνetaίρων και συνεταιρισμού επιλύεται από το διοικητικό συμβούλιο του

συνεταιρισμού. Ο συνεταίρος δικαιούται να προσφύγει στην πρώτη μετά την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση των μελών για την επίλυση της διαφοράς, μη αποκλεισμένου του δικαιώματός του να επιδιώξει τη λύση των παραπάνω διαφορών δικαστικώς.

5. Κάθε άλλο θέμα που αναφέρεται στην παραχώρηση της χρήσης των κινητών και ακίνητων αγροτικών περιουσιακών στοιχείων και στα ειδικότερα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις συνεταιρισμού και συνεταίρων ρυθμίζεται από το καταστατικό του συνεταιρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' **ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ** **ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ**

Άρθρο 21

Γενική συνέλευση μελών

1. Η γενική συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο του συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του.

2. Στη γενική συνέλευση κάθε μέλος έχει μία ψήφο.

3. Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη γενική συνέλευση αυτοπροσώπως.

4.

Άρθρο 22

Αρμοδιότητες

1. Η γενική συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο όργανο.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης ανήκουν:

α) Η τροποποίηση του καταστατικού.

β) Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας και η διάλυση του συνεταιρισμού.

γ) Η ψήφιση και η τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του συνεταιρισμού.

δ) Η συμμετοχή του συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 4, σε συνεταιριστικές οργανώσεις ανώτερου βαθμού, σε συνεταιριστικούς οργανισμούς ή σε συνεταιριστικές εταιρείες του άρθρου 59 και η αποχώρησή του από αυτές.

ε) Η εκλογή, ανάκληση, αντικατάσταση και απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου, καθώς και των αντιπροσώπων σε συνεταιριστικές οργανώσεις ανώτερου βαθμού, συνεταιριστικούς οργανισμούς και στην Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

στ) Η έγκριση για την αγορά ή την πώληση ακινήτου ή την ίδρυση βιοτεχνίας ή βιομηχανίας, καθώς και η έγκριση για τη σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς.

ζ) Η έγκριση του ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης ή της επιβάρυνσης των μελών για τυχόν ζημίες.

η) Η επιβολή ειδικής εισφοράς στα μέλη του συνεταιρισμού για την εκπλήρωση συγκεκριμένων σκοπών, που πρέπει απαραίτητα να αναφέρονται στο καταστατικό.

θ) Η έγκριση του προγράμματος ανάπτυξης του συνεταιρισμού για τα επόμενα έτη και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.

ι) Κάθε άλλο θέμα το οποίο προβλέπεται στο καταστατικό.

3. Η γενική συνέλευση μπορεί με απόφασή της να μεταβιβάζει στο διοικητικό συμβούλιο την άσκηση των αρμοδιοτήτων της για την αγορά ή πώληση ακινήτου και τη σύναψη δανείου για το σκοπό αυτό, όπως επίσης και να εξουσιοδοτεί το διοικητικό συμβούλιο, μέσα στα πλαίσια του προϋπολογισμού που εγκρίθηκε, να μεταφέρει κονδύλιο από ένα λογαριασμό σε άλλον.

Άρθρο 23

Σύγκληση - Ψηφοφορία

1. Η γενική συνέλευση συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο σε τακτική συνεδρίαση μια φορά το έτος.

Η συνέλευση πραγματοποιείται στην έδρα του συνεταιρισμού μέσα στο πρώτο τετράμηνο του έτους. Η διαδικασία της σύγκλησης καθορίζεται από το καταστατικό.

2. Το διοικητικό ή το εποπτικό συμβούλιο μπορούν να συγκαλέσουν έκτακτη γενική συνέλευση για λόγους οι οποίοι προβλέπονται από το νόμο ή το καταστατικό ή όταν τούτο επιβάλλεται από το συμφέρον του συνεταιρισμού.

3. Το ένα πέμπτο (1/5) των μελών του συνεταιρισμού μπορεί να ζητήσει από το διοικητικό συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης.

Εάν το διοικητικό συμβούλιο αρνηθεί ή αδρανήσει να συγκαλέσει έκτακτη γενική συνέλευση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη συγκαλούν τη γενική συνέλευση.

4. Το ένα πέμπτο (1/5) των μελών μπορεί να ζητήσει, κατά τους όρους του καταστατικού, την εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξη της γενικής συνέλευσης. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να περιλάβει τα θέματα σε αυτή.

5. Η συνέλευση μπορεί να συζητήσει και να λάβει απόφαση μόνο πάνω σε θέματα τα οποία περιέχονται στην πρόσκληση.

Θέματα αναβολής ή διακοπής της συνέλευσης σύγκλησης νέας και εγγραφής νέων μελών δεν είναι αναγκαίο να αναγράφονται στην πρόσκληση.

6. Η ψηφοφορία γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό. Ειδικά για αρχαιρεσίες, παροχή εμπιστοσύνης, απαλλαγή από ευθύνη, έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα η ψηφοφορία είναι μυστική.

7. Τα μέλη του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα ψήφου σε θέματα απαλλαγής από ευθύνη τους στο συνεταιρισμό.

Άρθρο 24

Απαρτία

1. Η γενική συνέλευση συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον στην αρχή της συνεδρίασης είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον τακτικά μέλη.

2. Εάν στην πρώτη σύγκληση της γενικής συνέλευσης δεν υπάρξει απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται χωρίς νέα πρόσκλησης στον ίδιο τόπο, την ίδια μέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης. Τη φορά αυτή για να υπάρξει απαρτία αρκεί η παρουσία τουλάχιστον του ενός τετάρτου (1/4) του συνόλου των τακτικών μελών.

3. Όπου απαιτείται η αυξημένη, πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2, η επαναληπτική γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, αν είναι παρόντα τα μισά (1/2) τουλάχιστο μέλη.

Άρθρο 25

Απόφαση

1. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης στα θέματα της ημερήσιας διάταξης λαμβάνεται με την απόλυση πλειοψηφίας των παρόντων κατά την ψηφοφορία συνεταίρων.

2. Για τη λήψη απόφασης σχετικά με την παράταση της διάρκειας του συνεταιρισμού, τη διάλυσή του, τη μεταβολή των σκοπών του, τη συγχώνευση του συνεταιρισμού, τη συμμετοχή του σε κοινές επιχειρήσεις ή σε συνεταιριστικές εταιρείες, σύμφωνα με το άρθρα 3 παρ. 4 και 59 αντίστοιχα, την ανάκληση του διοικητικού συμβουλίου, του εποπτικού συμβουλίου ή μελών αυτών, την ανάκληση αντιπροσώπων σε συνεταιριστικές οργανώσεις ανώτερου βαθμού, σε συνεταιριστικούς οργανισμούς ή στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, στην τροποποίηση του καταστατικού του, την επιβάρυνση των μελών για κάλυψη τυχόν ζημιών, την επιβολή ειδικής εισφοράς στα μέλη και για κάθε άλλο θέμα, όπου ο νόμος αυτός ή το καταστατικό του συνεταιρισμού απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία, απαιτείται παρουσία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών και πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων.

Άρθρο 26

Προσβολή αποφάσεων γενικών συνελεύσεων

1. Απόφαση της γενικής συνέλευσης που έχει ληφθεί κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού υπόκειται σε ακύρωση.

2. Η ακύρωση κηρύσσεται από το ειρηνοδικείο της έδρας της συνεταιριστικής οργάνωσης μετά από αίτηση του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του συνεταιρισμού ή των αντιπροσώπων. Η αίτηση για την ακύρωση πρέπει να ασκηθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την λήψη της απόφασης. Αν πρόκειται για ακύρωση εκλογής ή ανάκληση μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου ή αντιπροσώπων, η αίτηση πρέπει να ασκηθεί μέσα σε (10) ημέρες από την λήψη της απόφασης. Το δικαστήριο δικάζει την αίτηση κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

3. Η αίτηση για την ακύρωση απόφασης της γενικής συνέλευσης δεν αναστέλλει την εκτέλεσή της. Αναστολή εκτελέσεως μπορεί να δοθεί από το ειρηνοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ύστερα από αίτηση του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του συνεταιρισμού ή των αντιπροσώπων, τα οποία ζήτησαν την ακύρωση.

4. Αν η ακυρωτική απόφαση αφορά την εκλογή ενός ή περισσότερων μελών του διοικητικού συμβουλίου, για τα οποία δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί, τα υπόλοιπα μέλη, εφόσον είναι περισσότερα του μισού του όλου αριθμού τους, συγκαλούν την γενική συνέλευση με μόνο θέμα την αναπλήρωση των μελών που ακυρώθηκε η εκλογή τους. Σε κάθε άλλη περίπτωση με την ακυρωτική απόφαση διορίζεται συγχρόνως προσωρινό διοικητικό ή εποπτικό συμβούλιο από μέλη του συνεταιρισμού και διατάσσεται η διενέργεια εκλογών για ανάδειξη διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου ή μελών αυτών μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση της απόφασης.

Σε περίπτωση αναστολής εκτελέσεως της απόφασης της γενικής συνέλευσης εκλογής διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου ή μελών αυτών περισσότερων από τα μισά, για τα οποία δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί, η απόφαση περιλαμβάνει και το διορισμό προσωρινού διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου από μέλη του συνεταιρισμού.

Άρθρο 27

Τοπικές συνελεύσεις

1. Το καταστατικό του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί να προβλέπει τη λειτουργία τοπικών συνελεύσεων των μελών του, όταν ειδικές εδαφολογικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες την επιβάλλουν.

2. Οι τοπικές συνελεύσεις ασκούν τις δραστηριότητες που ορίζει ο αγροτικός συνεταιρισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού του.

Η γενική συνέλευση αποφασίζει για κάθε διαφωνία που υπάρχει μεταξύ της τοπικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου του αγροτικού συνεταιρισμού.

3. Το καταστατικό του αγροτικού συνεταιρισμού καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας της τοπικής συνέλευσης και τη σχέση της με το διοικητικό συμβούλιο.

4. Δεν αποκλείεται τοπική συνέλευση του αγροτικού συνεταιρισμού να ταυτίζεται με κλαδική οργάνωση παραγωγής του ίδιου συνεταιρισμού (άρθρο 40).

Άρθρο 28

Διοικητικό συμβούλιο - Συγκρότηση

1. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) τουλάχιστο μέλη.

2. Στις πρωτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο εκπρόσωπος του προσωπικού. Αν τρεις (3) μήνες πριν από τις εκλογές ο αριθμός των μελών του προσωπικού είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20), το προσωπικό εκπροσωπείται στο διοικητικό συμβούλιο από ένα μέλος του, που εκλέγεται από το σύνολό του. Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών του προσωπικού δεν λαμβάνονται υπόψη οι εποχιακοί εργάτες ή οι συνδεόμενοι με σύμβαση έργου με το συνεταιρισμό.

Ο εκπρόσωπος του προσωπικού έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών του διοικητικού συμβουλίου, δεν δικαιούται όμως να εκλέγεται για τα αξιώματα της παρ. 10 αυτού του άρθρου. Αν δεν οριστεί εκπρόσωπος του προσωπικού στο διοικητικό συμβούλιο, μέχρι την εκλογή εκπροσώπου, μετέχει ο πρόεδρος του συλλόγου του προσωπικού. Αν δεν υπάρχει σύλλογος, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού ορίζουν τον εκπρόσωπο του προσωπικού.

3. Ο συνολικός αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι πάντοτε περιττός.

4. Τις εκλογές για την ανάδειξη των διοικητικών συμβουλίων των αγροτικών συνεταιρισμών διενεργεί εφορευτική επιτροπή, η οποία εκλέγεται από την γενική συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστο μέλη.

5. Οι εκλογές διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία με το σύστημα των συνδυασμών. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τους υποψηφίους για το διοικητικό συμβούλιο, οι οποίοι αναγράφονται στο ψηφοδέλτιο με αλφαβητική σειρά.

Στις εκλογές μπορούν να συμμετέχουν μεμονωμένοι υποψήφιοι και συνδυασμοί, ανεξάρτητα από τον αριθμό των υποψηφίων που περιλαμβάνουν.

6. Κάθε μέλος του συνεταιρισμού ψηφίζει όπως υποψηφίους του συνδυασμού της προτίμησής του επιθυμεί, μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών του εκλεγόμενου οργάνου, με σταυρό που σημειώνεται δίπλα στο όνομα κάθε υποψηφίου.

Ψηφοδέλτια, που δεν έχουν σταυρό προτίμησης ή έχουν σταυρούς περισσότερους από τον αριθμό των συμβούλων που θα εκλεγούν, είναι έγκυρα και υπολογίζονται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι σταυροί προτίμησης.

7. Οι έδρες του διοικητικού συμβουλίου κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη. Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε.

Μεμονωμένος υποψήφιος εκλέγεται μόνο αν λάβει αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων ίσο τουλάχιστο με το εκλογικό μέτρο. Οι έδρες που μένουν αδιάθετες κατανέμονται από μία στους συνδυασμούς εκείνους, που έχουν καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και συγκεντρώνουν υπόλοιπο ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το 1/3 του εκλογικού μέτρου κατά τη σειρά του αριθμού των υπολοίπων. Οι έδρες, που μένουν αδιάθετες και μετά την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών που έχουν το μεγαλύτερο υπόλοιπο ψηφοδελτίων κατά τη σειρά της επιτυχίας.

Σε περίπτωση αδυναμίας γίνεται κλήρωση.

8. Από κάθε συνδυασμό εκλέγονται όσοι συγκέντρωσαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Οι υπόλοιποι υποψήφιοι του συνδυασμού είναι αναπληρωματικοί κατά τη σειρά του αριθμού σταυρών προτίμησης που πήραν.

9. Η διάρκεια της θητείας του διοικητικού συμβουλίου είναι τριετής.

10. Το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα αμέσως μετά την εκλογή του, εκλέγει μεταξύ των μελών του πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γενικό γραμματέα και ταμιά, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού.

Κατά τη διάρκεια της θητείας του διοικητικού συμβουλίου ή από τα μέλη του απόφαση ανάκλησης και ανακατανομής αξιωμάτων μεταξύ των ίδιων προσώπων είναι δυνατή μόνο με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του.

11. Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού, του εποπτικού συμβουλίου και των αντιπροσώπων γίνονται ταυτόχρονα.

Άρθρο 29

Αρμοδιότητες - Λειτουργία

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκπροσωπεί το συνεταιρισμό, δικαστικά και εξώδικα, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση και διαχείριση του συνεταιρισμού μέσα στα πλαίσια του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης.

2. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του ή να αναθέτει τη διεξαγωγή ορισμένων εργασιών και την υπογραφή των σχετικών πράξεων και εγγράφων σε ένα από τα μέλη του ή σε υπάλληλό του ή σε οποιοδήποτε τρίτο.

3. Το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά μία φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις του μπορεί να είναι δημόσιες κατά τους όρους του καταστατικού.

4. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν τα παρόντα μέλη του είναι περισσότερα από τα απόντα.

5. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο 30

Ευθύνη - Αποζημίωση μελών διοικητικού συμβουλίου

1. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται συμμέτρως για κάθε ζημιά του υπαιτίως προκάλεσαν στο συνεταιρισμό κατά την έκταση των καθηκόντων τους.

2. Το διοικητικό συμβούλιο, το εποπτικό συμβούλιο ή το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον του αριθμού των μελών του συνεταιρισμού ή των αντιπροσώπων μπορούν να ασκήσουν αγωγή αποζημίωσης εναντίον μέλους ή μελών του διοικητικού συμβουλίου με αίτημα την αποκατάσταση της ζημιάς.

3. Στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου παρέχεται αποζημίωση για την απασχόλησή τους με τις υποθέσεις του συνεταιρισμού. Η αποζημίωση καθορίζεται στην αρχή της θητείας του διοικητικού συμβουλίου από τη γενική συνέλευση και είναι ανεξάρτητη από τα έξοδα κίνησης και παράστασης και από άλλες δαπάνες, οι οποίες γίνονται προς χάρη του συνεταιρισμού και αποδίδονται στα μέλη, κατά τους όρους του καταστατικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 31

1. Η εποπτεία και ο έλεγχος της διοίκησης και της διαχείρισης των υποθέσεων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων ασκείται από το εποπτικό συμβούλιο.

2. Το εποπτικό συμβούλιο αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστο μέλη, ένα από τα οποία εκλέγεται ως πρόεδρος. Για την εκλογή, συγκρότηση και λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 28, 29 και 30. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος του εποπτικού συμβουλίου συνεταιίρος που κατά την τελευταία διετία ήταν μέλος του διοικητικού συμβουλίου της ίδιας ή αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης ανωτέρου βαθμού.

Ο συνεταιίρος δεν μπορεί να είναι συγχρόνως μέλος διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης.

3. Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των βιβλίων, εγγράφων και κάθε άλλου στοιχείου αναγκαίου για το λογιστικό-διαχειριστικό έλεγχο, καθώς και να ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων της συνεταιριστικής οργάνωσης.

4. Το εποπτικό συμβούλιο συντάσσει για κάθε διαχειριστική περίοδο έκθεση την υποβάλλει στη γενική συνέλευση πριν από την έγκριση των πεπραγμένων του διοικητικού συμβουλίου και του υπολογισμού. Η έγκριση των πεπραγμένων και του ισολογισμού είναι δυνατή και αν δεν υποβληθεί η έκθεση.

5. Το εποπτικό συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστο μια φορά στους τρεις μήνες. Το διοικητικό συμβούλιο της συνεταιριστικής οργάνωσης καθώς και το ένα δέκατο του αριθμού των μελών ή των αντιπροσώπων μπορεί να συγκαλέσει έκτατα το εποπτικό συμβούλιο.

Άρθρο 32

Σώμα ελεγκτών συνεταιριστικών οργανώσεων

1. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους.

2. Η εποπτεία έχει ως σκοπό:

α) Την νόμιμη λειτουργία των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και ιδίως την τήρηση από τα όργανά τους του νόμου, του καταστατικού και των κανονισμών.

β) Το διαχειριστικό και λογιστικό έλεγχο των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και γενικά την παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασής τους.

γ) Την υποβοήθηση του έργου των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων για την ορθολογιστική οργάνωση, τη σωστή επιχειρηματική δράση, την αποδοτική λειτουργία και την πληρέστερη άσκηση των δραστηριοτήτων του.

δ) Την υποβοήθηση των εποπτικών συμβουλίων στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

3. Η εποπτεία ασκείται δια του σώματος ελεγκτών συνεταιριστικών οργανώσεων.

4. Το σώμα συγκροτείται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, ύστερα από γνώμη της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Το σώμα εποπτεύεται από τον Υπουργό Γεωργίας, που διορίζει το επταμελές διοικητικό του συμβούλιο. Στο διοικητικό συμβούλιο συμμετέχουν ένα μέλος του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) οικονομικού μαθήματος ανώτατου ιδρύματος, ειδικευμένο στη διοίκηση επιχειρήσεων, που ορίζεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ως πρόεδρος, τέσσερα μέλη που ορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ και δύο μέλη που ορίζονται από τον Υπουργό Γεωργίας.

5. Το προεδρικό διάταγμα για τη συγκρότηση του σώματος, τα προσόντα και τις αποδοχές τους, τον τρόπο πρόσληψης, τους όρους και τη διαδικασία απόλυσής τους, τα ειδικότερα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις τους. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ρυθμίζεται ο τρόπος διενέργειας και η διαδικασία του ελέγχου.

6. Οι ελεγκτές προσλαμβάνονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του σώματος, η εργασιακή τους δε σχέση διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 του Ν. 1859/1944 (ΦΕΚ 215) και 3 του Β.Δ. 23/30.7.1946 (ΦΕΚ 226 Α).

7. Κατά την εκτέλεση της εργασίας τους οι ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι.

Οποιαδήποτε παρέμβαση στο έργο τους απαγορεύεται. Οι ελεγκτές υποχρεούνται να τηρούν εχεμύθεια για ό,τι μαθαίνουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

8. Οι ελεγκτές δικαιούνται, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να ελέγχουν τα βιβλία, τους λογαριασμούς και κάθε άλλο στοιχείο της συνεταιριστικής οργάνωσης, που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους. Οφείλουν να εξακριβώνουν την αλήθεια και νομιμότητα των εγγράφων στα βιβλία και στα διάφορα στοιχεία των ελεγχόμενων, ιδίως δε να ελέγχουν τον ισολογισμό και τον απολογισμό των συνεταιριστικών οργανώσεων και να διαπιστώνουν την ακρίβεια, την ειλικρίνεια και τη νομιμότητα των περιεχομένων. Οι ελεγκτές υποβάλλουν το πόρισμα των εργασιών τους στη γενική συνέλευση των μελών της συνεταιριστικής οργάνωσης που ελέγχθηκε και στο όργανο, την οργάνωση ή τα μέλη που ζήτησαν, σύμφωνα με την παράγραφο 10, τη διενέργεια ελέγχου.

9. Οι ελεγκτές ευθύνονται συμμέτρως για κάθε ζημιά που υπαιτίως προκάλεσαν στην αγροτική συνεταιριστική οργάνωση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

10. Οι ελεγκτές διενεργούν έλεγχο μόνο μετά από πρόσκληση της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ, του διοικητικού συμβουλίου, του εποπτικού συμβουλίου, της γενικής συνέλευσης της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης ή του ενός πέμπτου (1/5) των συνεταίρων ή των αντιπροσώπων. Ο νομάρχης, προκειμένου για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις της περιοχής του και ο Υπουργός Γεωργίας, προκειμένου για τις τριτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ή τους συνεταιριστικούς οργανισμούς ή την Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ, μπορούν να ζητήσουν τη διενέργεια ελέγχου από το σώμα ελεγκτών σχετικά με τα εδάφια α' και β' της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 33

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας

Η γενική συνέλευση, με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2, εκδίδει κανονισμό λειτουργίας του συνεταιρισμού, ο οποίος καθορίζει: α) τους όρους λειτουργίας του συνεταιρισμού, β) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταιριτών ως προς τη χρήση των εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και των υπηρεσιών του συνεταιρισμού, γ) τις κυρώσεις για αθέτηση των υποχρεώσεων των συνεταιριτών και τη διαδικασία επιβολής τους και δ) τις λεπτομέρειες της τήρησης των λογαριασμών μεταξύ συνεταιρισμού και συνεταιριτών.

Άρθρο 34

Είσπραξη απαιτήσεων από τα μέλη

1. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των συνεταιριτών βεβαιώνονται και γίνονται απαιτητές με πράξη του διοικητικού συμβουλίου.

2. Ο συνεταιρικός δικαιούται να ασκήσει ένσταση κατά της πράξης στην πρώτη, μετά την κοινοποίησή της, τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση.

3. Αν η ένσταση της προηγούμενης παραγράφου δεν ασκηθεί ή απορριφθεί, μπορεί να ζητηθεί ή έκδοση διαταγής πληρωμής με βάση την πράξη του διοικητικού συμβουλίου. Η διαταγή πληρωμής εκδίδεται από τον ειρηνοδίκη ανεξάρτητα από το ποσό της οφειλής. Αν η ένσταση γίνει δεκτή, το διοικητικό συμβούλιο δικαιούται να προσβάλει την απόφαση της γενικής συνέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 26. Το ειρηνοδικείο, αν δεχθεί την αίτηση του διοικητικού συμβουλίου, επιδικάζει την απαίτηση.

Άρθρο 35

Τηρούμενο βιβλίο

1. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις τηρούν τα βιβλία που προβλέπονται από τον κώδικα φορολογικών στοιχείων.

2. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις υποχρεούνται να τηρούν και τα παρακάτω βιβλία, θεωρημένα από το εποπτικό συμβούλιο:

α) Βιβλίο μητρώου των τακτικών και ειδικών μελών.

β) Βιβλίο μητρώου μελών κλαδικής οργάνωσης παραγωγής.

γ) Βιβλίο πρακτικών γενικών συνελεύσεων.

δ) Βιβλίο πρακτικών κλαδικής οργάνωσης παραγωγής.

ε) Βιβλία πρακτικών συνεδριάσεων διοικητικών και εποπτικών συμβουλίων.

στ) Βιβλίο περιουσίας της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης.

ζ) Κάθε άλλο βιβλίο που προβλέπεται από το καταστατικό.

Άρθρο 36

Οικονομική διαχείριση - Προγραμματισμός

1. Η διαχειριστική χρήση της συνεταιριστικής οργάνωσης είναι ετήσια και λήγει την 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Η πρώτη μετά τη σύσταση της συνεταιριστικής οργάνωσης διαχειριστική χρήση λήγει την 31 Δεκεμβρίου του επόμενου από τη σύσταση έτους.

2. Κατά την λήξη της χρήσης γίνεται απογραφή και συντάσσονται ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης, τους οποίους το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να γνωστοποιήσει στο εποπτικό συμβούλιο ένα μήνα από την τακτική γενική συνέλευση.

3. Έως τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης της συνεταιριστικής οργάνωσης για τα επόμενα χρόνια. Το πρόγραμμα συνοδεύεται από προϋπολογισμό δαπανών και από αιτιολογημένη έκθεση για την ανάπτυξη της οργάνωσης.

4. Η πρώτη, μετά το τέλος της χρήσης, τακτική γενική συνέλευση εγκρίνει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης καθώς και το πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης της συνεταιριστικής οργάνωσης. Η μη έγκριση του ισολογισμού, του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης και του προγράμματος πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη.

5. Ο ισολογισμός, όπως έχει εγκριθεί, φυλάσσεται στον ειδικό φάκελο του συγκεκριμένου αγροτικού συνεταιρισμού, που τηρείται στην αντίστοιχη ένωση αγροτικών συνεταιρισμών. Ο ισολογισμός της ένωσης φυλάσσεται στον ειδικό φάκελό της, που τηρείται στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

6. Οι ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών υποχρεούνται να δημοσιεύσουν τον ισολογισμό τους, μέσα σ' ένα μήνα από την έγκρισή του, σε μια εφημερίδα που εκδίδεται στο νομό που εδρεύουν. Οι κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις, οι συνεταιριστικοί οργανισμοί και η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ υποχρεούνται να δημοσιεύουν τον ισολογισμό τους, μέσα σ' ένα μήνα από την έγκρισή του, σε μια εφημερίδα που εκδίδεται στο νομό που εδρεύουν και σε μια εφημερίδα της Αθήνας, αν έχουν την έδρα τους εκτός Αττικής.

Άρθρο 37

Αποθεματικά

1. Ποσοστό τουλάχιστο 10% από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης περιέρχεται σε λογαριασμό τακτικού αποθεματικού, το ύψος του οποίου πρέπει να φθάσει τουλάχιστο στο σύνολο της αξίας των συνεταιρικών μερίδων. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο ύψος. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται ακόμα:

α) Τα πρόστιμα που προβλέπονται από το καταστατικό και τα ποσά που προέρχονται από ποινικές ρήτρες.

β) Τα έσοδα που περιέρχονται στη συνεταιριστική οργάνωση από χαριστική αιτία, εκτός αν υπάρχει ειδικός όρος.

γ) Κάθε άλλο έσοδο για το οποίο δεν ορίζεται από το καταστατικό ο ειδικός προορισμός του.

Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται για την αντικατάσταση και συντήρηση του πάγιου κεφαλαίου, για επενδύσεις και κεφάλαιο κίνησης.

2. Μετά την αφαίρεση του ποσοστού για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίσει με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2 την κράτηση ποσοστού από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης για τη δημιουργία έκτακτου και ειδικού αποθεματικού. Στο ειδικό αποθεματικό περιέρχεται και κάθε έκτακτη εισφορά των συνεταίρων, που επιβάλλεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης για ορισμένο σκοπό.

3. Το έκτακτο αποθεματικό χρησιμοποιείται για την κάλυψη ζημιών στην παραγωγή και στα περιουσιακά στοιχεία της συνεταιριστικής οργάνωσης και των μελών της. Οι ζημιές στα περιουσιακά στοιχεία των συνεταίρων καλύπτονται μόνο όταν η χρήση τους έχει παραχωρηθεί στο συνεταιρισμό. Το ειδικό αποθεματικό προορίζεται για την εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών.

4. Τα αποθεματικά σχηματίζονται αφού αφαιρεθούν από τα ακαθάριστα έσοδα τα πάσης φύσεως έξοδα της συνεταιριστικής οργάνωσης ως και πάσης φύσεως αποσβέσεις και καλυφθούν τυχόν ζημιές προηγούμενων χρήσεων.

Άρθρο 38

Καθαρό πλεόνασμα διαχειριστικής χρήσης

1. Το απομένον καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης διανέμεται στα μέλη όπως ορίζεται στο καταστατικό.

2. Η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίσει με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2, να μη διανεμηθεί μέρος ή όλο το απομένον καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης στα μέλη του συνεταιρισμού, αλλά να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.

Άρθρο 39

Έκτακτη εισφορά

1. Αν η συνεταιριστική οργάνωση αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των μελών, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει αμέσως τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη.

2. Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται ισολογισμός και έκθεση του διοικητικού συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση της συνεταιριστικής οργάνωσης και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά.

3. Η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στα μέλη αν το αποφασίσει η γενική συνέλευση με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2.

4. Πίνακας για τις έκτακτες εισφορές που επιβλήθηκαν και τις τυχόν καθυστερούμενες τακτικές εισφορές υποβάλλεται αμέσως από το διοικητικό συμβούλιο στο ειρηνοδικείο και κηρύσσεται απ' αυτό εκτελεστός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΩΝ

Άρθρο 40

Κλαδικές οργανώσεις παραγωγής αγροτικού συνεταιρισμού.

1. Το καταστατικό του αγροτικού συνεταιρισμού προβλέπει τη συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη των κλαδικών οργανώσεων παραγωγής αγροτικού συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.) που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα, όπως αναφέρονται ενδεικτικά στο άρθρο 51. Για τη συγκρότηση Κ.Ο.Π.Α.Σ. απαιτείται η ύπαρξη τουλάχιστον πέντε (5) τακτικών μελών, τα οποία ασχολούνται κυρίως με το σχετικό προϊόν.

2. Η Κ.Ο.Π.Α.Σ. αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Η διοίκηση και εκπροσώπηση της Κ.Ο.Π.Α.Σ., τα ειδικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών της, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τη συγκρότηση και λειτουργία της ρυθμίζονται στον ειδικό κανονισμό λειτουργίας της Κ.Ο.Π.Α.Σ., ο οποίος καταρτίζεται από τα μέλη της στα πλαίσια του καταστατικού του αγροτικού συνεταιρισμού. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του αστικού κώδικα που αφορούν τις εταιρείες και οι διατάξεις του καταστατικού του αγροτικού συνεταιρισμού στον οποίο ανήκει η Κ.Ο.Π.Α.Σ.

3. Σε κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ. συμμετέχουν τα μέλη του συνεταιρισμού, τα οποία ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή του σχετικού προϊόντος.

Η τακτική γενική συνέλευση του συνεταιρισμού αποφασίζει για τη συγκρότηση των Κ.Ο.Π.Α.Σ. και ορίζει τα μέλη τα οποία θα συμμετέχουν σε καθεμία από αυτές.

4. Οι δραστηριότητες τις οποίες κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ. αναπτύσσει, καθορίζονται από τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το καταστατικό του αγροτικού συνεταιρισμού.

5. Σε περίπτωση διαφωνίας του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης με την απόφαση της Κ.Ο.Π.Α.Σ., η απόφαση αυτή παραπέμπεται για κρίση μέσα σε τρεις (3) το πολύ εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της ενώπιον τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της ενδιαφερόμενης Κ.Ο.Π.Α.Σ., έναν εκπρόσωπο του διοικητικού συμβουλίου του αγροτικού συνεταιρισμού και έναν εκπρόσωπο του διοικητικού συμβουλίου της ένωσης στην οποία ανήκει ο συνεταιίρος ή, αν δεν ανήκουν σε ένωση, σ' εκείνη του νομού που έχει την έδρα του, ως πρόεδρο.

Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ένωσης για κάθε κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους. Ο εκπρόσωπος της ένωσης και του αγροτικού συνεταιρισμού στην επιτροπή είναι μόνιμα μέλη για όλη τη διάρκεια λειτουργίας της.

Η απόφαση της επιτροπής εκτελείται υποχρεωτικά από το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού. Η επιτροπή συγκαλείται με αίτηση οποιουδήποτε μέλους της και, αν

δεν καταστεί δυνατή η λήψη, η απόφαση της Κ.Ο.Π.Α.Σ. εκτελείται υποχρεωτικά από το διοικητικό συμβούλιο του συνεταιρισμού, εφόσον δεν συνιστά καταχρηστική άσκηση δικαιώματος. Οι αποφάσεις αυτές δεσμεύουν και υποχρεώνουν όλα τα μέλη της Κ.Ο.Π.Α.Σ., τα δε αποτελέσματα των εργασιών της ωφελούν ή επιβαρύνουν όλους τους συνεταιίρους, που μετέχουν σ'αυτή.

Άρθρο 41

Ομάδες κοινής εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.)

1. Στα πλαίσια του αγροτικού συνεταιρισμού και μεταξύ των μελών του μπορεί να συσταθεί ομάδα κοινής εκμετάλλευσης με σκοπό την κοινή καλλιέργεια, την κοινή εκτροφή ζώων, καθώς επίσης και την εκτέλεση των απαραίτητων έργων υποδομής για την πρωτογενή παραγωγή. Η Ο.Κ.Ε. αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα.

2. Ομάδα κοινής εκμετάλλευσης μπορεί επίσης να συσταθεί από μέλη δύο ή περισσότερων γειτονικών αγροτικών συνεταιρισμών, όταν οι αγροτικές ιδιοκτησίες τους συνορεύουν.

3. Αν η Ο.Κ.Ε. συσταθεί από ιδιοκτήτες, νομείς ή μισθωτές καλλιεργήσιμων εκτάσεων ή ζώων κτηνοτροφίας ή πτηνών, η συστατική πράξη της ομάδας καθορίζει το μέγιστο αριθμό των μελών του συνεταιρισμού, τα οποία μπορούν να γίνουν μέλη της.

4. Αν συσταθούν ομάδες για την κοινή γεωργική εκμετάλλευση δημόσιων, εκκλησιαστικών, μοναστηριακών και δημοτικών εκτάσεων, ο αριθμός των μελών καθορίζεται από την πράξη παραχώρησης της χρήσης των εκτάσεων.

5. Θέματα σχετικά με την εκπροσώπηση και τη διαχείριση της Ο.Κ.Ε., τις σχέσεις μεταξύ των μελών και της ομάδος, τις σχέσεις της Ο.Κ.Ε. και του συνεταιρισμού και γενικά τη διοίκηση και λειτουργία της, ρυθμίζονται από τη συστατική πράξη της ομάδας και τον ιδιαίτερο κανονισμό εκμετάλλευσης, ο οποίος καταρτίζεται υποχρεωτικά από τα μέλη της. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αφορούν τις εταιρείες και του καταστατικού του αγροτικού συνεταιρισμού στον οποίο ανήκουν τα μέλη της Ο.Κ.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 42

Συγχώνευση

1. Δύο ή περισσότεροι γειτονικοί αγροτικοί συνεταιρισμοί μπορούν να συγχωνευθούν.

2. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων. Αμέσως μετά την απόφαση ενεργείται υποχρεωτικά απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων συνεταιρισμών. Η αποτίμηση γίνεται στην τρέχουσα αξία των εκτιμώμενων στοιχείων από επιτροπή, η οποία αποτελείται από: α) έναν

εκπρόσωπο της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ και β) έναν εκπρόσωπο καθενός από τους συγχωνευόμενους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

3. Μετά το τέλος της απογραφής και αποτίμησης τα διοικητικά συμβούλια των συνεταιρισμών, που πρόκειται να συγχωνευθούν, συγκαλούν τα μέλη τους σε κοινή γενική συνέλευση, η οποία συνέρχεται και αποφασίζει κατά τις διατάξεις αυτού του νόμου.

Η συνέλευση αυτή εκλέγει το προσωρινό διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο του νέου συνεταιρισμού και ψηφίζει το καταστατικό του. Το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει το νέο καταστατικό για έγκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7.

4. Μετά την τελεσιδικία της εγκριτικής απόφασης το καταστατικό καταχωρίζεται στο μητρώο αγροτικών συνεταιρισμών που προβλέπει το άρθρο 7. Από την καταχώριση αυτή ο νέος συνεταιρισμός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν και συνεχίζει τις εκκρεμείς δίκες τους.

5. Μέσα σε ένα μήνα από τη σύσταση του νέου συνεταιρισμού το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί τα μέλη του σε γενική συνέλευση για την εκλογή των οργάνων του.

6. Με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 13 παρ. 5 τα μέλη των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν είναι μέλη του νέου συνεταιρισμού.

7. Οι συνεταιρικές μερίδες των συνεταιρισμών που συγχωνεύθηκαν αποτελούν το κεφάλαιο του νέου συνεταιρισμού. Αν οι συνεταιρικές μερίδες είναι άνισες, η κοινή γενική συνέλευση καθορίζει το ύψος της νέας συνεταιρικής μερίδας, τον τρόπο καταβολής της διαφοράς από τους συνεταιίρους, που έχουν μικρότερες μερίδες και την τύχη της διαφοράς της μερίδας των συνεταιίρων με μερίδα μεγαλύτερη από τη νέα μερίδα.

Άρθρο 43

Προσωπικό συγχωνευόμενων συνεταιριστικών οργανώσεων

1. Το διοικητικό συμβούλιο της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης αποφασίζει για τον αριθμό των υπαλλήλων τους οποίους χρειάζεται.

2. Αν ο αριθμός είναι μικρότερος από τον αριθμό των υπαλλήλων που υπηρετούν κατά τη συγχώνευση στις συγχωνευόμενες συνεταιριστικές οργανώσεις, τριμελής επιτροπή καθορίζει τον αριθμό των υπαλλήλων που διατηρούνται στη νέα συνεταιριστική οργάνωση. Η επιτροπή αποφασίζει ύστερα από ερώτημα του διοικητικού συμβουλίου που υποβάλλεται μέσα σε δύο μήνες από την ανάληψη των καθηκόντων του.

Η επιτροπή αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ ως πρόεδρο, από έναν εκπρόσωπο του διοικητικού συμβουλίου και από έναν εκπρόσωπο της ομοσπονδίας συνεταιριστικών υπαλλήλων γεωργικών οργανώσεων και αποφασίζει κατά πλειοψηφία μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή του ερωτήματος.

3. Οι πλεονάζοντες συνεταιριστικοί υπάλληλοι τοποθετούνται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. στις πλησιέστερες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ή σε επιχειρήσεις στις οποίες αυτές μετέχουν. Για τις τοποθετήσεις λαμβάνονται υπόψη ιδίως η αρχαιότητα, η κατάσταση υγείας και η οικογενειακή κατάσταση των τοποθετούμενων.

4. Αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, της οποίας υπάλληλοι έχουν τοποθετηθεί σε άλλη οργάνωση, σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις, δεν μπορεί για δύο έτη από τις τοποθετήσεις να προσλάβει υπαλληλικό προσωπικό. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να προσληφθούν πτυχιούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

5. Αν στο διάστημα των δύο ετών προκύψει ανάγκη να συσταθούν νέες θέσεις, σε αυτές επανέρχονται, εφόσον το ζητήσουν, οι υπάλληλοι που τοποθετήθηκαν σε άλλη οργάνωση σύμφωνα με την παράγραφο 3.

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στο προσωπικό των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, των κοινοπραξιών, των κεντρικών ενώσεων και των συνεταιριστικών εταιρειών, που διαλύονται κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού ή μετασχηματίζονται σε κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές οργανισμούς.

Άρθρο 44 **Διάλυση**

1. Ο συνεταιρισμός διαλύεται:

α) Αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς του που ορίζει το καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράτασή του από τη γενική συνέλευση.

β) Αν αποφασίσει η γενική συνέλευση με την πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2.

γ) Αν κηρυχθεί σε πτώχευση. Η πτώχευση μπορεί να κηρυχθεί μόνο αφού αποτύχει η διαδικασία του άρθρου 39.

δ) Αν εκδοθεί απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου, ύστερα από αίτηση του εποπτικού συμβουλίου του συνεταιρισμού ή του 1/5 του συνολικού αριθμού των μελών του.

2. Αίτηση για διάλυση του συνεργατισμού με δικαστική απόφαση μπορεί να υποβληθεί:

α) Αν η λειτουργία του συνεταιρισμού έχει αποβεί παράνομη.

β) Αν ο συνεταιρισμός αδρανεύει για δύο συνεχείς διαχειριστικές περιόδους ή αν από τη μείωση της δραστηριότητάς του για μακρύ χρονικό διάστημα συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού του.

γ) Αν ο αριθμός των μελών έχει μειωθεί κάτω από τα 4/5 του ελάχιστου ορίου που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του νόμου αυτού.

3. Η διάλυση του συνεταιρισμού επέρχεται:

α) Από τη λήξη του χρόνου διάρκειάς του.

β) Από την ημερομηνία που η γενική συνέλευση έλαβε την απόφασή της ή, σε περίπτωση προσβολής της, σύμφωνα με το άρθρο 26, από την ημερομηνία που δημοσιεύτηκε η απόφαση του ειρηνοδικείου.

γ) Από την τελεσιδικία της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου για την πτώχευσή ή τη διάλυσή του.

4. Η διάλυση του συνεταιρισμού γνωστοποιείται από τον πρόεδρο του εποπτικού συμβουλίου στην ένωση συνεταιρισμών του νομού που έχει την έδρα του και στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Άρθρο 45 **Εκκαθάριση**

1. Τη διάλυση του συνεταιρισμού ακολουθεί η εκκαθάριση. Εάν ο συνεταιρισμός κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η διαδικασία του εμπορικού νόμου.

2. Η εκκαθάριση διενεργείται από το εποπτικό συμβούλιο.

Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού ή το πολυμελές πρωτοδικείο, ανάλογα με το λόγο διάλυσης, μπορούν με την απόφασή τους να ορίσουν άλλους εκκαθαριστές. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση του εποπτικού συμβουλίου ή δανειστή του συνεταιρισμού, το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού διορίζει άλλους εκκαθαριστές κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

3. Ο συνεταιρισμός λογίζεται ότι υφίσταται μέχρι πέρας της εκκαθάρισης και για τις ανάγκες αυτής. Το εποπτικό συμβούλιο παραμένει το ίδιο, έστω και αν στο μεταξύ λήξει η θητεία του.

Άρθρο 46 **Ενέργειες εκκαθαριστών**

1. Οι εκκαθαριστές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διοικητικού συμβουλίου.

2. Με την έναρξη της εκκαθάρισης συντάσσεται ισολογισμός, ο οποίος γνωστοποιείται στο αρμόδιο ειρηνοδικείο. Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε χρόνου. Ο τελικός ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης.

3. Οι εκκαθαριστές φροντίζουν για τη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων και τη ρύθμιση των εκκρεμών λογαριασμών των συνεταιρισμού.

Γνωστοποιούν τη διάλυση με δημοσίευση σε μια ημερήσια ή περιοδική εφημερίδα του νομού της έδρας του συνεταιρισμού και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

4. Απαιτήσεις πιστωτών κατά του συνεταιρισμού παραγράφονται τρία χρόνια μετά τη διάλυσή του.

5. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται κατά πρώτο λόγο τα ληξιπρόθεσμα χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους. Τα ποσά των επίδικων και μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων κατατίθενται στην Αγροτική Τράπεζα. Αν το ποσό που απομένει δεν επαρκεί για την απόδοση των συνεταιρικών μερίδων, τούτο διανέμεται μεταξύ των μελών.

6. Το υπόλοιπο του ενεργητικού, που απομένει μετά την κάλυψη των απαιτήσεων των τρίτων και την απόδοση των συνεταιριστικών μερίδων, περιέρχεται στην ένωση

αγροτικών συνεταιρισμών, στην οποία ανήκει ο αγροτικός συνεταιρισμός που διαλύθηκε ή, αν δεν ανήκει σε ένωση, σ' εκείνη του νομού που έχει την έδρα του.

7. Οι λογαριασμοί της εκκαθάρισης και ο τελικός ισολογισμός εγκρίνονται από τη γενική συνέλευση. Αν η σύγκληση της γενικής συνέλευσης είναι αδύνατη, αυτοί κατατίθενται από τους εκκαθαριστές στο ειρηνοδικείο. Η εκκαθάριση τελειώνει την ημέρα της εγκριτικής απόφασης της γενικής συνέλευσης ή της κατάθεσης του τελικού ισολογισμού στο ειρηνοδικείο.

8. Τα βιβλία και τα αρχεία του συνεταιρισμού που διαλύθηκε παραδίδονται στην ένωση αγροτικών συνεταιρισμών, φυλάσσονται για δέκα χρόνια και είναι προσιτά στους ενδιαφερομένους, με εξαίρεση τα βιβλία και στοιχεία τα οποία τηρούνται, με βάση τον κώδικα φορολογικών στοιχείων και φυλάσσονται για δεκαπέντε και έντεκα χρόνια αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΒΑΘΜΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ - ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Σ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Άρθρο 47

Ένωση αγροτικών συνεταιρισμών - Σύσταση

1. Αγροτικοί συνεταιρισμοί που έχουν την έδρα τους στον ίδιο νομό συνιστούν την ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού. Σε κάθε νομό συνιστάται μόνο μία ένωση αγροτικών συνεταιρισμών.

2. Έδρα της ένωσης είναι μια κοινότητα ή ένας δήμος του νομού που ορίζεται στο καταστατικό της.

3. Το καταστατικό της ένωσης μπορεί να επιτρέπει τη λειτουργία παραρτημάτων της, μέσα στα όρια της περιφέρειάς της, για την πληρέστερη εκπλήρωση των σκοπών της. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει τη λειτουργία αντίστοιχων τοπικών συνελεύσεων των αντιπροσώπων των συνεταιρισμών της περιοχής, αν λειτουργεί παράρτημα της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών. Ως προς τις τοπικές συνελεύσεις ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 27.

4. Το καταστατικό της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών εγκρίνεται από το κατά τόπον αρμόδιο μονομελές πρωτοδικείο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7.

Άρθρο 48

Διοίκηση της ένωσης

1. Η γενική συνέλευση της ένωσης απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των αγροτικών συνεταιρισμών του νομού, οι οποίοι έχουν εκλεγεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28.

2. Κάθε αγροτικός συνεταιρισμός αντιπροσωπεύεται στην ένωση ανάλογα με τον αριθμό των μελών του. Για κάθε πενήντα (50) μέλη αγροτικού συνεταιρισμού εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος. Αν, με την αναλογία αυτή, περισσότερο από είκοσι πέντε (25) μέλη δεν αντιπροσωπεύονται στην ένωση, εκλέγεται ένας ακόμη αντιπρόσωπος. Στους αγροτικούς συνεταιρισμούς ειδικού σκοπού εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος στην ένωση για μέχρι πενήντα (50) μέλη. Αγρότης που έχει γραφτεί μέλος σε περισσότερους από έναν αγροτικούς συνεταιρισμούς, μέλη της ίδιας ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών, συμμετέχει σ' ένα μόνο πρωτοβάθμιο αγροτικό συνεταιρισμό για την εκλογή αντιπροσώπων στην ένωση. Την απόφασή του για συμμετοχή στις αρχαιρεσίες του πρωτοβάθμιου αγροτικού συνεταιρισμού της επιλογής του δηλώνει εγγράφως προς όλους τους πρωτοβάθμιους αγροτικούς συνεταιρισμούς στους οποίους έχει γραφτεί.

3. Η γενική συνέλευση της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών συγκαλείται τακτικά μέσα στο πρώτο τετράμηνο του έτους. Η γενική συνέλευση συγκαλείται έκτακτα, όταν το ζητήσει τουλάχιστον το 1/5 του συνολικού αριθμού των αντιπροσώπων.

4. Η ιδιότητα του αντιπροσώπου αποβάλλεται όταν ο αντιπρόσωπος παύσει να είναι μέλος του συνεταιρισμού ή ανακληθεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Ο αντιπρόσωπος του συνεταιρισμού, ο οποίος ανακαλείται με απόφαση της γενικής συνέλευσής του, ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του, αν έχει εκλεγεί μέλος διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης ανώτερου βαθμού ή συνεταιριστικού οργανισμού ή της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. Ο αντιπρόσωπος παύει να ασκεί τα καθήκοντά του όταν έχει διαγραφεί σύμφωνα με το άρθρο 14.

5. Το διοικητικό συμβούλιο της ένωσης αποτελείται από πέντε (5) τουλάχιστο μέλη που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των αντιπροσώπων. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ένωσης ορίζεται από το καταστατικό και είναι περιττός. Στο διοικητικό συμβούλιο μετέχει επιπλέον και εκπρόσωπος του προσωπικού. Ο εκπρόσωπος του προσωπικού έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών του διοικητικού συμβουλίου μόνο όταν συζητούνται θέματα προσωπικού. Στα υπόλοιπα θέματα συμμετέχει μόνο με δικαίωμα λόγου.

Σε περίπτωση ισοψηφίας στα θέματα προσωπικού υπερισχύει η ψήφος του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου.

Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των αγροτικών συνεταιρισμών.

6. Η διάρκεια της θητείας των αντιπροσώπων των αγροτικών συνεταιρισμών είναι τριετής. Σε κάθε όμως περίπτωση οι αντιπρόσωποι ακολουθούν τη θητεία του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού τους. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού εφαρμόζεται αναλόγως.

7. Η μερίδα του αγροτικού συνεταιρισμού στην ένωση ορίζεται από το καταστατικό της, ανάλογα με τον αριθμό των φυσικών προσώπων - μελών των αγροτικών συνεταιρισμών και δε μεταβάλλεται σε περίπτωση μείωσης του αριθμού των φυσικών προσώπων.

8. Κάθε αντιπρόσωπος ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών αντιπροσωπεύει την ένωση σε μία μόνο συνεταιριστική οργάνωση ανώτερου βαθμού ή συνεταιριστικό οργανισμό ή στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Άρθρο 49

Δραστηριότητες της ένωσης.

1. Σκοπός της ένωσης είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των αγροτικών συνεταιρισμών που είναι μέλη της.

2. Σε συνεργασία με τις κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις, τους αρμόδιους κάθε φορά συνεταιριστικές οργανισμούς και της υπηρεσίες της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., η ένωση, για την εκπλήρωση του σκοπού της, αναπτύσσει ιδίως τις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό των μελών της. Η διάταξη του άρθρου 18 παρ. 3 εφαρμόζεται αναλόγως.

β) Φροντίζει για τη διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της. Η διάταξη του άρθρου 18 παρ. 3 εφαρμόζεται αναλόγως.

γ) Φροντίζει για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων επαγγελματικής και συνεταιριστικής επιμόρφωσης των μελών της.

δ) Πρακτορεύει στην περιφέρειά της τις ασφαλιστικές εταιρείες, που η πλειονότητα των μετοχών τους κατέχεται από αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ή και την ΑΤΕ.

ε) Πρακτορεύει στην περιφέρειά της τους οργανισμούς ασφάλισης αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.

3. Η ένωση δεν ασχολείται με την πρωτογενή παραγωγή. Ιδρύει και διευθύνει μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων των μελών της, μόνο όταν για τη λειτουργία τους απαιτείται η συνεργασία δύο ή περισσότερων μελών της ένωσης.

Άρθρο 50

Κλαδικές οργανώσεις παραγωγής ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών

1. Το καταστατικό της ένωσης προβλέπει τη σύσταση κλαδικών οργανώσεων παραγωγής ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών (Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ.) κατά κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν.

2. Κάθε Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ. απαρτίζεται από τους εκπροσώπους των αντίστοιχων κλαδικών οργανώσεων παραγωγής των αγροτικών συνεταιρισμών-μελών της ένωσης.

Εάν όλα τα μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή του σχετικού προϊόντος, στην αντίστοιχη Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ. συμμετέχουν ως εκπρόσωποι οι αντιπρόσωποι του μέλους της.

3. Ο αριθμός των εκπροσώπων-μελών κάθε Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ είναι ανάλογος με τον αριθμό των μελών των αντίστοιχων κλαδικών οργανώσεων παραγωγής των αγροτικών συνεταιρισμών-μελών της ένωσης ή, αν μετέχουν εκπρόσωποι ολόκληρου του αγροτικού συνεταιρισμού, με τον αριθμό των μελών του.

Για κάθε πενήντα μέλη κλαδικής οργάνωσης παραγωγής αγροτικού συνεταιρισμού εκλέγεται ένας εκπρόσωπος στην αντίστοιχη Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ. Αν με την αναλογία αυτή περισσότερα από είκοσι πέντε (25) μέλη δεν εκπροσωπούνται στην αντίστοιχη Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ. εκλέγεται ένας ακόμη εκπρόσωπος. Οι διατάξεις του άρθρου 28 εφαρμόζεται αναλόγως.

Κλαδικές οργανώσεις παραγωγής αγροτικών συνεταιρισμών, που συνιστώνται από λιγότερα από πενήντα μέλη, εκλέγουν έναν εκπρόσωπο στην αντίστοιχη Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ.

Αν στην περιφέρεια της ένωσης λειτουργεί μόνο μία κλαδική οργάνωση παραγωγής αγροτικού συνεταιρισμού - μέλους της, εκλέγονται δύο τουλάχιστον εκπρόσωποι της για την Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ ανεξάρτητα από τον αριθμό των μελών της.

4. Η Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ είναι ένωση φυσικών προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Θέματα σχετικά με τη διοίκηση και λειτουργία της Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ., τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών της ρυθμίζονται από ειδικό κανονισμό λειτουργίας της Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ., ο οποίος καταρτίζεται από τα μέλη της στα πλαίσια του καταστατικού της ένωσης. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του αστικού κώδικα, που αφορούν τις εταιρείες και οι διατάξεις του καταστατικού της ένωσης στην οποία ανήκει.

Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 40 εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 51

Κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις Σύσταση - Διοίκηση

1. Οι κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις έχουν περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια και αφορούν συγκεκριμένο κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν από αυτά που ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω:

- α) Δημητριακά - Όσπρια - Ζωοτροφές
- β) Βαμβάκι
- γ) Καπνός
- δ) Ελαιοκομικά
- ε) Αμπελουργικά
- στ) Οπωροκηπευτικά
- ζ) Ανθοκομικά - Καλλωπιστικά φυτά
- η) Σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό
- θ) Κτηνοτροφικά, γάλα και γαλακτοκομικά
- ι) Πουλερικά και αυγά
- ια) Μέλι και μελισσοκομικά
- ιβ) Προϊόντα αλιείας
- ιγ) Δασικά
- ιδ) Σύκα και ξηροί καρποί
- ιε) Σταφίδες

2. Ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, στις οποίες λειτουργούν Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ, που αφορούν συγκεκριμένο κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν, συνιστούν την αντίστοιχη κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση.

Για κάθε κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν συνιστάται μόνο μία κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση. Η έδρα της ένωσης ορίζεται στο καταστατικό της. Κάθε ένωση αγροτικών συνεταιρισμών μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερες κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις.

3. Η γενική συνέλευση της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των ενώσεων - μελών της, οι οποίοι εκλέγονται από τη γενική συνέλευσή τους. Οι αντιπρόσωποι πρέπει να είναι μέλη της αντίστοιχης με την κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ.

4. Ο αριθμός των αντιπροσώπων είναι ανάλογος με το ύψος των συναλλαγών της ένωσης με την κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση, στην οποία ανήκει. Για τον υπολογισμό της αναλογίας λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των συναλλαγών της τελευταίας, πριν από τις εκλογές, τριετίας. Ο υπολογισμός γίνεται κάθε τριετία.

Για τον υπολογισμό της αναλογίας κατά την πρώτη τριετία από την λειτουργία της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του ύψους της παραγωγής από την ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του σχετικού προϊόντος κατά την τελευταία τριετία.

5. Το καταστατικό της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης καθορίζει την μερίδα συμμετοχής κάθε ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών η οποία είναι μέλος της.

Η μερίδα συμμετοχής της ένωσης είναι ανάλογη με το ύψος των συναλλαγών της με την κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση, στην οποία ανήκει. Για τον υπολογισμό της αναλογίας ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου 4. Το καταστατικό της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης μπορεί να ορίσει ανώτατο όριο συμμετοχής κάθε ένωσης σε αυτή, άσχετα με το ύψος των συναλλαγών.

6. Για τον προσδιορισμό του αριθμού των αντιπροσώπων στη γενική συνέλευση της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης το καταστατικό της καθορίζει, ενιαία για όλες τις ενώσεις-μέλη της, το ύψος των συναλλαγών ή της παραγωγής του σχετικού προϊόντος.

7. Για την προώθηση και εκπλήρωση των δραστηριοτήτων της κάθε κεντρική κλαδική ένωση μπορεί να ιδρύει παραρτήματα.

Θέματα σχετικά με την περιφέρεια ευθύνης κάθε παραρτήματος, την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του καθαρίζονται από το καταστατικό της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης.

8. Όλα τα άλλα θέματα που αναφέρονται στη σύσταση των κεντρικών κλαδικών συνεταιριστικών ενώσεων, τη διοίκηση και λειτουργία τους ρυθμίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις αυτού του νόμου, που εφαρμόζονται αναλόγως. Για τη συμμετοχή εκπροσώπου στο διοικητικό συμβούλιο της κεντρικής κλαδικής ένωσης η παρ. 5 του άρθρου 48 εφαρμόζεται αναλόγως.

9. Το καταστατικό της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης εγκρίνεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της.

Άρθρο 52

Δραστηριότητες των κεντρικών κλαδικών συνεταιριστικών ενώσεων

1. Σκοπός των κεντρικών κλαδικών συνεταιριστικών ενώσεων είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των αγροτών, των αγροτικών συνεταιρισμών και των ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών.

2. Η κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση, σε συνεργασία με τις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, τους συνεταιριστικούς οργανισμούς και την ΠΑ.ΣΕ.ΓΕ.Σ. αναπτύσσει ιδίως τις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Εκπροσωπεί τους συνεταιρισμένους αγρότες όλης της χώρας που ασχολούνται με το σχετικό κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν στα όργανα συνεργασίας με το κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση.

β) Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με τα αγαθά που είναι απαραίτητα για την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή τους.

γ) Φροντίζει για τη μεταφορά, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της και συντονίζει την εφοδιασμό των περιφερειακών αγορών της χώρας με τα σχετικά προϊόντα.

δ) Μελετάει κάθε θέμα που αφορά την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία του προϊόντος.

ε) Μετά από εξουσιοδότηση του Υπουργείου Γεωργίας ενεργεί ως φορέας παρέμβασης στο σχετικό κλάδο παραγωγής ή στο προϊόν.

3. Η κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση ιδρύει και διευθύνει μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης του σχετικού προϊόντος, μόνο όταν για την λειτουργία τους απαιτείται η συνεργασία δύο ή περισσότερων μελών της.

Άρθρο 53

Κανόνες εμπορίας αγροτικών προϊόντων

1. Κάθε κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση καθορίζει λεπτομερείς κανόνες για την διεξαγωγή της εμπορίας του βασικού προϊόντος ή κλάδου παραγωγής που αποτελεί το αντικείμενό της.

2. Οι κανόνες αυτοί αναφέρονται ιδίως:

α) Στον προσδιορισμό των τεχνικών προδιαγραφών, την παραγωγή των ποιοτήτων και ποικιλιών του προϊόντος, τη συγκομιδή, συντήρηση, αποθήκευση, μεταφορά και πώληση των εμπορευμάτων.

β) Στον καθορισμό τεχνικών υποδειγμάτων ελέγχου των προϊόντων που προορίζονται για εμπορία, σε ό,τι αφορά την ποιότητά τους και την πλήρωση των προδιαγραφών.

γ) Στον καθορισμό πρότυπων τρόπων μεταφοράς των εμπορευμάτων στις διάφορες αγορές για την ομαλή τροφοδότησή τους.

3. Η τήρηση των κανόνων εμπορίας, οι οποίοι καθορίζονται από την κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση, είναι υποχρεωτική για όλους τους ασχολούμενους με το σχετικό προϊόν αγρότες-μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών.

Άρθρο 54

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών

Διάρθρωση

1. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ είναι η ανώτατη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση της χώρας, αποτελείται από όλες τις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και έχει ως περιφέρεια ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Η έδρα ορίζεται στο καταστατικό της.

2. Το καταστατικό της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ μπορεί να προβλέπει την ίδρυση και λειτουργία περιφερειακών παραρτημάτων της, καθένα από τα οποία αναλαμβάνει την προώθηση των δραστηριοτήτων της στην περιφέρεια της ευθύνης του.

Άρθρο 55

Διοίκηση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ

1. Η γενική συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ αποτελείται από αντιπροσώπους των ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών, οι οποίοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28.

Σε κάθε σαράντα (40) αντιπροσώπους ενώσεων αναλογεί ένας αντιπρόσωπος στη γενική συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

2. Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση της γενικής συνέλευσης, τη λειτουργία της και τις αρμοδιότητές της ρυθμίζονται από το καταστατικό της. Η γενική συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ συγκαλείται σε τακτική σύνοδο τουλάχιστο μία φορά το έτος.

3. Το διοικητικό συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ αποτελείται από είκοσι ένα (21) μέλη. Οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται από το καταστατικό της. Οι διατάξεις των άρθρων 28, 29 και 30 εφαρμόζονται αναλόγως για το διοικητικό συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. Ειδικά για τη συμμετοχή εκπροσώπου του προσωπικού στο διοικητικό συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ η παρ. 5 του άρθρου 48 εφαρμόζεται αναλόγως.

4. Το εποπτικό συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ συγκροτείται, λειτουργεί και αποφασίζει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Η ετήσια εισφορά των ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών-μελών της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ προς αυτή καθορίζεται με απόφαση της τακτικής γενικής συνέλευσής της, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 25 παρ. 2.

6. Το καταστατικό της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ εγκρίνεται από το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της. Οι διατάξεις του άρθρου 7 εμφανίζονται αναλόγως.

Άρθρο 56

Δραστηριότητες της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ

1. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ ασκεί κάθε δραστηριότητα, που προάγει το συνεταιριστικό κίνημα. Δεν ασχολείται με την παραγωγή, διακίνηση ή εμπορία αγροτικών προϊόντων και γεωργικών εφοδίων εν γένει.

2. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ ασκεί, ιδίως τις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Εκπροσωπεί το συνεταιριστικό κίνημα της χώρας στα όργανα συνεργασία με το κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και στους διεθνείς οργανισμούς.

β) Συνεργάζεται με τις κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις, τις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και τους συνεταιριστικούς οργανισμούς συντονίζει και ενισχύει το έργο τους.

γ) Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας, μετέχει δε στη διαιτητική ρύθμιση των συλλογικών διαφορών εργασίας, που αφορούν το προσωπικό των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και των συνεταιριστικών εταιρειών.

δ) Μπορεί να οργανώνει μόνιμες διαιτησίες για την επίλυση των διαφορών των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων οποιουδήποτε βαθμού. Οι διατάξεις του άρθρου 902 του κώδικα πολιτικής δικονομίας εφαρμόζονται αναλόγως.

ε) Γνωμοδοτεί για τις αναδιαρθρώσεις καλλιεργειών, για την ίδρυση και λειτουργία μονάδων επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων, για την παραχώρηση της χρήσης δημόσιων, εκκλησιαστικών, μοναστηριακών και δημοτικών καλλιεργήσιμων εκτάσεων σε ομάδες κοινής εκμετάλλευσης, για κάθε είδους επιχειρηματική επέκταση των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και γενικά όπου ο νόμος αυτός ή το καταστατικό των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων απαιτούν τη γνωμοδότησή της.

στ) Γνωμοδοτεί για κάθε θέμα που αναφέρεται στις οικονομικές ενισχύσεις και στα κίνητρα που παρέχονται στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, και

ζ) Ιδρύει κέντρα εκπαίδευσης σε συνεργασία με τα Υπουργεία Γεωργίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κάτω από τον προγραμματισμό και την εποπτεία των οποίων λειτουργεί η εξωσχολική επαγγελματική γεωργική εκπαίδευση και τα επαγγελματικά γεωργικά λύκεια αντίστοιχα.

3. Ο πρόεδρος της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ συγκαλεί υποχρεωτικά, μια φορά το τρίμηνο, τα προεδρεία των διοικητικών συμβουλίων των τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων και των συνεταιριστικών οργανισμών με σκοπό το συντονισμό των δραστηριοτήτων τους. Ο πρόεδρος της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ υποχρεούται να συγκαλέσει έκτακτα τα προεδρεία των τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων και των συνεταιριστικών οργανισμών, ύστερα από αίτηση μιας τριτοβάθμιας οργάνωσης ή ενός συνεταιριστικού οργανισμού.

Η ημερήσια διάταξη καθορίζεται από τον πρόεδρο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., μετά από προτάσεις που υποβάλλονται σ' αυτόν το αργότερο τρεις ημέρες πριν από την τακτική ή έκτακτη σύγκληση των προεδρείων. Θέματα σχετικά με τις λεπτομέρειες σύγκλησης, διαδικασίας και συζήτησης ρυθμίζονται από το καταστατικό της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Άρθρο 57

Συνεταιριστικοί οργανισμοί

1. Σκοπός των συνεταιριστικών οργανισμών είναι ο συντονισμός των δραστηριοτήτων και η υποβοήθηση του έργου των συνεταιριστικών οργανώσεων στους τομείς όπου η ανάληψη κοινής δράσης θα συντελέσει την αποτελεσματικότερη επιδίωξη των στόχων τους.

2. Αντικείμενο της δραστηριότητας συνεταιριστικών οργανισμών ενδεικτικά μπορεί να είναι η παραγωγή, εμπορία και διάθεση λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, εργαλείων, μηχανημάτων και προϊόντων απαραίτητων για την πρωτογενή και δευτερογενή αγροτική παραγωγή, η διακίνηση των αγροτικών προϊόντων στο εσωτερικό και εξωτερικό, η αγορά και αναδιανομή αγροτικής γης.

Άρθρο 58

Σύσταση - Λειτουργία - Διοίκηση συνεταιριστικών οργανισμών

1. Οι συνεταιριστικοί οργανισμοί συνιστώνται από ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και έχουν περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια.

Η έδρα ορίζεται στο καταστατικό τους.

2. Για τη σύσταση συνεταιριστικού οργανισμού απαιτείται η απόφαση των γενικών συνελεύσεων πέντε (5) τουλάχιστον ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών και η σύνταξη και έγκριση του καταστατικού του συνεταιριστικού οργανισμού. Πριν από τη σύνταξη του καταστατικού τα ιδρυτικά μέλη οφείλουν να αποστείλουν έγγραφη πρόσκληση προς όλες τις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, για να συμμετάσχουν στον υπό σύσταση συνεταιριστικό οργανισμό.

Το καταστατικό του συνεταιριστικού οργανισμού εγκρίνεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας του. Για το παραδεκτό της αίτησης εγκρίσεως του καταστατικού, θα πρέπει κατά τη συζήτησή της να προσάγει αντίγραφο της πρόσκλησης συμμετοχής προς τις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών.

Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Η εγγραφή ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών σε συνεταιριστικό οργανισμό είναι υποχρεωτική για το συνεταιριστικό οργανισμό εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση.

Κάθε ένωση αγροτικών συνεταιρισμών μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερους συνεταιριστικούς οργανισμούς.

4. Δεν επιτρέπεται η ίδρυση δεύτερου συνεταιριστικού οργανισμού του ίδιου σκοπού.

5. Το καταστατικό του συνεταιριστικού οργανισμού καθορίζει τη μερίδα συμμετοχής των ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών-μελών του.

6. Όργανα διοίκησης του συνεταιριστικού οργανισμού είναι η γενική συνέλευση, το διοικητικό και το εποπτικό συμβούλιο.

7. Η γενική συνέλευση του συνεταιριστικού οργανισμού αποτελείται από αντιπροσώπους των ενώσεων - μελών του, που εκλέγονται από τη γενική τους συνέλευση.

Το καταστατικό του συνεταιριστικού οργανισμού ρυθμίζει θέματα σχετικά με τη συγκρότηση, λειτουργία και τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης.

Καθορίζει επίσης τα κριτήρια προσδιορισμού του αριθμού των αντιπροσώπων ενιαία για όλες τις ενώσεις - μέλη του.

8. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από επτά (7) τουλάχιστο μέλη. Οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται από το καταστατικό τους. Οι διατάξεις των άρθρων 28, 29 και 30 εφαρμόζονται αναλόγως. Ειδικά για τη συμμετοχή εκπροσώπων του προσωπικού στο διοικητικό συμβούλιο συνεταιριστικού οργανισμού η παρ. 5 του άρθρου 48 εφαρμόζεται αναλόγως.

9. Το εποπτικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) τουλάχιστο μέλη. Οι διατάξεις του άρθρου 31 εφαρμόζονται αναλόγως.

10. Οι συνεταιριστικοί οργανισμοί υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ως υποκαταστήματα ή παραρτήματα τις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και τους αγροτικούς συνεταιρισμούς αντίστοιχα.

11. Ανώνυμη εταιρεία, στην οποία μετέχουν αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και ο σκοπός και οι δραστηριότητές της συμπίπτουν με το σκοπό συνεταιριστικού οργανισμού, μπορεί με απόφαση της γενικής της συνέλευσης να συγχωνευθεί στον αντίστοιχο συνεταιριστικό οργανισμό. Η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 61 εφαρμόζεται αναλόγως.

Άρθρο 59

Συνεταιριστικές εταιρείες

1. Αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις δεν μπορούν να συνιστούν μεταξύ τους εταιρείες από τις προβλεπόμενες από τον εμπορικό νόμο ή τον αστικό κώδικα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η σύσταση τέτοιων εταιρειών από ομοιόβαθμες συνεταιριστικές οργανώσεις, μετά από σύμφωνη γνώμη της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ, εφόσον η ένωση αγροτικών συνεταιρισμών ή η κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση ανάλογα αρνούνται να αναλάβουν την προτεινόμενη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Αν συσταθεί ανώνυμη συνεταιριστική εταιρεία, οι μετοχές είναι ονομαστικές και μεταβιβάζονται μόνο σε ομοιόβαθμη με τις συμμετέχουσες αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, ύστερα από άδεια του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις μέτοχοι της εταιρείας έχουν δικαίωμα προτίμησης σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών.

Αν συσταθεί συνεταιριστική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε), τα εταιρικά μερίδια είναι αμεταβίβαστη μπορούν όμως οι εταίροι με την αυξημένη πλειοψηφία του άρθρου 38 παρ. 1 του ν. 3190/1955 να αποφασίζουν τη μεταβίβασή τους. Σε περίπτωση διάλυσης μιας ή περισσότερων αγροτικών συνεταιριστικών οργάνωσεων που συμμετέχουν στην Ε.Π.Ε., τα εταιρικά μερίδια του μέλους μεταβιβάζονται σε ομοιόβαθμη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση που υποδεικνύεται από την εταιρεία. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις-εταίροι της Ε.Π.Ε. έχουν δικαίωμα προτίμησης σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων.

Αν συσταθεί συνεταιριστική ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία, το καταστατικό της πρέπει να προβλέπει ή ότι η εταιρεία διαλύεται μετά την αποχώρηση ή τη διάλυση

μιας από τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις-μέλη της ή ότι η εταιρεία συνεχίζεται μεταξύ των υπόλοιπων μελών. Στην περίπτωση αυτή το μερίδιο της συνεταιριστικής οργάνωσης που αποχώρησε ή διαλύθηκε μεταβιβάζονται σε ομοιόβαθμη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση που υποδεικνύεται από την εταιρεία.

Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις-μέλη της προσωπικής εταιρείας έχουν δικαίωμα προτίμησης για τη μεταβίβαση μεριδίου μέλους, που αποχώρησε ή διαλύθηκε.

Οι ίδιες ρυθμίσεις ισχύουν και για τη σύσταση εταιρείας του αστικού κώδικα.

2. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις μπορούν με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 να συστήσουν με φυτικά ή νομικά πρόσωπα, που δεν αναφέρονται στο άρθρο 3 παρ. 4, μόνο ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Στην περίπτωση αυτή οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις πρέπει να έχουν τουλάχιστον εξήντα πέντε εκατοστά (65%) των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων.

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως μόνο ως προς τις μετοχές ή τα εταιρικά μερίδια των αγροτικών συνεταιριστικών οργάνωσεων, που συμμετέχουν στις εταιρείες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' **ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ** **ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ**

Άρθρο 60

1. Με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται ύστερα από κοινή πρόταση των Υπουργών Γεωργίας και Εθνικής Οικονομίας και γνώμη της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ, καθορίζονται κίνητρα και ενισχύσεις προς τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, τους συνεταιριστικούς οργανισμούς και τις συνεταιριστικές εταιρείες.

2. Οι διατάξεις για κίνητρα, ενισχύσεις και άλλες φορολογικές απαλλαγές των συνεταιριστικών οργάνωσεων διατηρούνται σε ισχύ, εκτός αν ρητά καταργούνται με το νόμο αυτόν.

Άρθρο 61

Οικονομικές ενισχύσεις - Φορολογικές απαλλαγές

1. Η Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ ενισχύεται οικονομικά από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) με την καταβολή σ'αυτή κάθε χρόνο ποσοστού ένα στο εκατό (1%) από τα έσοδά του, που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 του ν. 4160/1961 (ΦΕΚ 81), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του ν.δ. 4575/1966 (ΦΕΚ 227) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 24/25.10.1977 που κυρώθηκε με το ν. 759/1978 (ΦΕΚ 33). Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται μέσα στο πρώτο εξάμηνο κάθε έτος με βάση το έσοδο που πραγματοποιήθηκε κατά τον προηγούμενο χρόνο από τον ΟΓΑ, σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη.

2. Το καταστατικό των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και οι τροποποιήσεις τους δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτου.

3. Διατάξεις που παρέχουν εκάστοτε διευκολύνσεις ή και απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα τέλη υπέρ του Δημοσίου, καθώς και από εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, για τη συγχώνευση επιχειρήσεων, εφαρμόζονται αναλόγως και στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που συγχωνεύονται.

4. Αγορές ακινήτων από συνεταιριστικές οργανώσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων μέσα στην περιφέρειά τους ή μεταχειρισμένων κινητών μέσων αγροτικής παραγωγής έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση όπως το Δημόσιο.

5. Οι εισφορές των μελών προς τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

6. Οι καταθέσεις των μελών του συνεταιρισμού σε αυτόν, οι αναλήψεις καταθέσεων και οι χορηγήσεις δανείων από το συνεταιρισμό στα μέλη του απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.

7. Οποιαδήποτε απαλλαγή ή εξαίρεση, από αμέσους και έμμεσους φόρους, δικαιώματα ή εισφορές υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, που προβλέπονται από διατάξεις που ισχύουν για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς παντός βαθμού και κοινοπραξίες, εφαρμόζονται και στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

8. Δεν υπόκεινται σε φόρο μεταβίβασης ή τέλος ή άλλο δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων οι πράξεις με τις οποίες κινητά ή ακίνητα μεταβιβάζονται στις συνεταιριστικές οργανώσεις μετά τη σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου διάλυση κεντρικών ενώσεων συνεταιρισμών, κοινοπραξιών, αναγκαστικών συνεταιρισμών και συνεταιριστικών εταιρειών.

9. Οι συναλλαγές μεταξύ αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και των μελών τους δεν υπόκεινται σε φόρο κύκλου εργασιών.

10. Συμβάσεις μεταξύ του Δημοσίου ή της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος και αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, που αφορούν τη για λογαριασμό του Δημοσίου ή της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος συγκέντρωση, διαχείριση και διάθεση γεωργικών προϊόντων ή την προμήθεια και διανομή γεωργικών εφοδίων ή άλλων αγαθών, καθώς και η εξόφληση των σχετικών λογαριασμών, δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή σε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

11. Απαλλάσσονται από το φόρο κύκλου εργασιών του άρθρου 14 του ν. 1620/1951, όπως κάθε φορά ισχύει, τα ασφάλιστρα που αποκτώνται από ασφαλιστικές εταιρείες, των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών κατέχεται από αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ή και την ΑΤΕ, καθώς και τα κάθε φύσης δικαιώματα που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση και τα οποία αφορούν ασφαλίσεις αγροτικών προϊόντων, μηχανημάτων, εγκαταστάσεων και γενικά γεωργικών ειδών, αγροτικών αυτοκινήτων, κατοικιών αγροτών, της ζωής τους ως και ατυχημάτων αυτών κατά την εκτέλεση αγροτικών εργασιών.

12. Η νόμιμη προμήθεια, για τις ασφαλιστικές συμβάσεις που καταρτίζονται ή ανανεώνονται με τη μεσολάβηση αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων,

καταβάλλεται σ'αυτές αντί στον ειδικό λογαριασμό που προβλέπεται από το άρθρο 13 παρ. 4 του ν. 1256/1982, ανεξάρτητα από το αν προηγήθηκε ή όχι η υπόδειξη που προβλέπεται από την ίδια πιο πάνω διάταξη.

13. Στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση για την οικονομική ενίσχυση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ που διατίθενται από αυτή αποκλειστικά για την αντιμετώπιση δαπανών συνεταιριστικής εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης ή επιμόρφωσης αιρετών στελεχών ή υπαλλήλων αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

14. Στον ίδιο προϋπολογισμό εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση, η οποία διατίθεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ και στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις δεύτερου και τρίτου βαθμού, για την επιδότηση μισθών επιστημονικού προσωπικού που προσλαμβάνεται από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 62

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση από τρεις μήνες έως ένα έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και οι υπάλληλοι συνεταιριστικών οργανώσεων αν:

α) Εν γνώσει τους παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού.

β) Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του συνεταιρισμού.

γ) Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.

2. Με φυλάκιση από τρεις μήνες έως ένα έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρούνται τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή εκείνοι που διενεργούν διαχειριστικό έλεγχο, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει τους ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν τη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που έκαναν.

3. Τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις μήνες έως ένα έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάξεις του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των μελών των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων χρησιμοποιώντας σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης.

4. Τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις μήνες έως ένα έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος:

α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.

β) ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή δίνει πολλαπλή ψήφο ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής ή νοθεύει το γνήσιο αποτέλεσμα εκλογής για την ανάδειξη διοικητικών συμβουλίων εποπτικών συμβουλίων και αντιπροσώπων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 63

Συγχωνεύσεις- Προσαρμογή καταστατικών αγροτικών συνεταιρισμών και ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών

1. Μέσα σε δέκα (10) μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, των οποίων οι περιφέρειες συμπίπτουν, υποχρεούνται να συγχωνευθούν σύμφωνα με το άρθρο 42.

Κατ' εξαίρεση των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 2 και 3 του προηγούμενου εδαφίου είναι δυνατό να συνεχιστεί η λειτουργία ήδη υπάρχοντος κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αγροτικού συνεταιρισμού, η περιφέρεια του οποίου εκτείνεται σε περισσότερους από έναν Ο.Τ.Α., με απόφαση της ΠΑΣΕΓΕΣ, που λαμβάνεται μετά από γνώμη της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών της περιφέρειας το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη της ισχύος αυτού του νόμου. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στην ΠΑΣΕΓΕΣ, από τον ενδιαφερόμενο συνεταιρισμό μέσα σ'ένα μήνα από τη δημοσίευση του νόμου. Η ΠΑΣΕΓΕΣ υποχρεούται να λάβει υπόψη τη βιωσιμότητα του συνεταιρισμού, την ανάπτυξη αξιόλογης δραστηριότητας και γενικά την οικονομική του κατάσταση, όπως προκύπτουν από τα πάγια περιουσιακά του στοιχεία, την ετήσια ακαθάριστη πρόσοδο, τα ετήσια πλεονάσματα χρήσης, τον αριθμό των μελών του προσωπικού που απασχολεί και τη δραστηριότητα άλλων συνεταιρισμών που δρουν στην ίδια περιφέρεια.

Αλιευτικοί συνεταιρισμοί στους οποίους έχει παραχωρηθεί η εκμετάλλευση δημόσιων ιχθυοτροφείων και οι οποίοι λειτουργούν ήδη κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, διατηρούν τη νομική τους προσωπικότητα και δεν συγχωνεύονται για πέντε χρόνια από τη δημοσίευση του νόμου, Κατ' εξαίρεση των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 3 και του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί γυναικών που έχουν συσταθεί μέχρι την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 921/1979, διατηρούν τη νομική τους προσωπικότητα και δεν συγχωνεύονται για πέντε (5) χρόνια από τη

δημοσίευση του νόμου αυτού, κατ'εξαιρέση των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 3, του άρθρου 5 και του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

2. Μέσα σε δεκαεπτά (17) μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου οι ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, των οποίων οι περιφέρειες βρίσκονται μέσα στον ίδιο νομό, υποχρεούνται να συγχωνευθούν με ανάλογη ως προς τη διαδικασία συγχώνευσης εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 42, σε μια μόνο ένωση αγροτικών συνεταιρισμών, σύμφωνα με το άρθρο 47.

Κατ'εξαιρέση μπορεί να παραμείνει και δεύτερη ένωση από τις ήδη λειτουργούσες μέσα στον ίδιο νομό μετά από απόφαση της ΠΑΣΕΓΕΣ που λαμβάνεται το αργότερο μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, ύστερα από αίτηση της ενδιαφερόμενης δευτεροβάθμιας αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης, η οποία υποβάλλεται μέσα σ'ένα μήνα από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

3. Κατ'εξαιρέση των διατάξεων του άρθρου 47 παρ. 1 πρωτοβάθμιοι γεωργικοί συνεταιρισμοί, που βρίσκονται στα διοικητικά όρια δύο νομών και την 1.10.84 ανήκαν σε ένωση γεωργικών συνεταιρισμών νομού εκτός των διοικητικών ορίων του νομού της έδρας τους, μπορούν να παραμείνουν μέλη της ένωσης αυτής, με απόφαση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, που λαμβάνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ύστερα από αίτηση του συνεταιρισμού και γνώμη της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών του νομού τους και της ένωσης στην οποία ανήκουν.

4. Για τις συγχωνεύσεις των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, που προβλέπονται από τις προηγούμενες παραγράφους, ο εκπρόσωπος της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, στην επιτροπή απογραφής και αποτίμησης του άρθρου 42 παρ. 2 αναπληρούται από εκπρόσωπο του τοπικού υποκαταστήματος της ΑΤΕ.

5. Αγροτικός συνεταιρισμός, ο οποίος έντεκα (11) μήνες μετά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 5, υποχρεούται μέσα στον επόμενο μήνα να συγχωνευθεί με αγροτικό συνεταιρισμό γειτονικής περιφέρειας.

6. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων το καταστατικό της νέας, μετά τη συγχώνευση, αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης πρέπει να είναι σύμφωνο με τις διατάξεις αυτού του νόμου.

7. Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, που δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων, υποχρεούνται, μέσα σε δέκα (10) και δεκαεπτά (17) μήνες αντίστοιχα, από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Η συνεταιρική μερίδα, που έχει ήδη καταβληθεί από τα μέλη αυτών των αγροτικών συνεταιρισμών, αφαιρείται από το ποσό του άρθρου 16 παρ. 2. Αν απομένει υπόλοιπο, καταβάλλεται σε πέντε ισόποσες δόσεις.

8. Αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, η οποία δεν συμμορφώθηκε έγκαιρα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, διαλύεται με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, μετά από αίτηση της αρμόδιας διεύθυνσης γεωργίας.

Άρθρο 64

Προσαρμογή του καταστατικού της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ

1. Μετά σε είκοσι (20) μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, η γενική συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, υποχρεούται να εφαρμόσει το καταστατικό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του.

2. Οι εκλογές για την ανάδειξη των νέων οργάνων της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ διενεργούνται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 76 παρ. 2.

3. Η γενική συνέλευση εκλέγει το νέο διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55 παρ.3 και 4 του καταστατικού της.

4. Η διάταξη του άρθρου 63 παρ. 8 εφαρμόζεται αναλόγως και για την ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. Αρμόδιο δικαστήριο και αρμόδια διεύθυνση γεωργίας είναι το πολυμελές πρωτοδικείο και η διεύθυνση γεωργίας της έδρας της.

Άρθρο 65

Κεντρικές ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών

1. Μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 2 του άρθρου 63 οι κεντρικές ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών, των οποίων η περιφέρεια περιορίζεται μέσα στα όρια ενός μόνο νομού και αποτελούνται από ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών και γεωργικούς συνεταιρισμούς του νομού αυτού, συγκαλούν γενική συνέλευση των μελών τους για μεταβίβαση του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους στην ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού της έδρας τους.

Αν δεν αποφασισθεί η διάλυση και μεταβίβαση, οι κεντρικές ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών διαλύονται με απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου, ύστερα από αίτηση της αρμόδιας διεύθυνσης γεωργίας, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων αυτού του νόμου για την εκκαθάριση.

Το υπόλοιπο του ενεργητικού, που απομένει μετά την κάλυψη των απαιτήσεων των τρίτων και την απόδοση των συνεταιρικών μερίδων, περιέρχεται στην ένωση αγροτικών συνεταιρισμών που διαλύεται.

Αν στο νομό παραμείνει και δεύτερη ένωση αγροτικών συνεταιρισμών, σε εφαρμογή της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου 63, το ποσό που θα περιέλθει σε κάθε ένωση καθορίζεται από τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από έναν εκπρόσωπο κάθε ένωσης και έναν εκπρόσωπο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Οι δραστηριότητες των διαλυόμενων κεντρικών ενώσεων ασκούνται από τις αντίστοιχες κατά νομό ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών.

2. Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου η κεντρική συνεταιριστική ένωση χαρουποπαραγωγών και μέσα σε ένα μήνα από τη σύσταση της "κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης οπωροκηπευτικών προϊόντων και η κεντρική ένωση φρουτοπαραγωγών Ελλάδος διαλύονται. Οι διατάξεις αυτού του νόμου, που αναφέρονται στην εκκαθάριση, εφαρμόζονται αναλόγως.

Οι δραστηριότητες των διαλυόμενων κεντρικών ενώσεων ασκούνται από τις ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών του νομού Ρεθύμνης και την κεντρική κλαδική ένωση οπωροκηπευτικών προϊόντων αντίστοιχα.

3. Μέσα σε δύο μήνες από την τροποποίηση των καταστατικών των ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών μελών τους, οι ακόλουθες κεντρικές ενώσεις συγκαλούν γενική συνέλευση των μελών τους για να τροποποιήσουν, με απλή απαρτία και πλειοψηφία των παρόντων, τα καταστατικά τους για να λειτουργήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, ως κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις ως εξής:

α) Η Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Ελαιοπαραγωγών Ελλάδος "ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ" ως κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση ελαιοκομικών προϊόντων.

β) Η Κεντρική Ένωση Συνεταιριστικών Οργανώσεων Ελλάδος "Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ" ως "κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση κτηνοτροφικών προϊόντων".

γ) Η Κεντρική Ένωση Οινοποιητικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων Ελλάδος "ΚΕ.Ο.Σ.Ο.Ε." ως "κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση σύκων και ξηρών καρπών.

Πρωτοβάθμιος γεωργικός συνεταιρισμός, ο οποίος κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού είναι μέλος της "ΚΕ.Ο.Σ.Ο.Ε." ή της "ΣΥΚΙΚΗΣ", διατηρεί την ιδιότητα του μέλους της αντίστοιχης κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 54 παρ. 2. Σε περίπτωση συγχώνευσης του συνεταιρισμού με άλλο συνεταιρισμό της ίδιας περιφέρειας, σε εφαρμογή του άρθρου 63 παρ. 1 αυτού του νόμου, η ιδιότητα του μέλους συνεχίζεται από το συνεταιρισμό που θα προέλθει από τη συγχώνευση. Η ιδιότητα πρωτοβάθμιου συνεταιρισμού ως μέλους κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης αποβάλλεται αυτοδίκαια από την εγγραφή της ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών, στην οποία ο συνεταιρισμός ανήκει ή, αν δεν ανήκει σε ένωση, εκείνης του νομού που έχει την έδρα του, στην αντίστοιχη κεντρική κλαδική ένωση του άρθρου 51 παρ. 1 αυτού του νόμου. Σε περίπτωση μη εγγραφής της ένωσης στην αντίστοιχη κεντρική κλαδική ένωση η ιδιότητα πρωτοβάθμιου συνεταιρισμού ως μέλους της "Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε." ή της "ΣΥΚΙΚΗΣ" αποβάλλεται αυτοδίκαια τρεις (3) μήνες μετά από την ημερομηνία προσαρμογής του καταστατικού της κεντρικής ένωσης. Η απόδοση της συνεταιριστικής μερίδας και η εκκαθάριση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 αυτού του νόμου.

4. Η σύνθεση της γενικής συνέλευσης των μελών κάθε κεντρικής ένωσης γεωργικών συνεταιρισμών είναι όμοια με αυτή που ήδη υπάρχει κατά τη δημοσίευση αυτού του νόμου.

5. Κεντρική ένωση από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 3, η οποία δεν συμμορφώθηκε έγκαιρα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου, διαλύεται με απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου, μετά από αίτηση διεύθυνσης γεωργίας.

Άρθρο 66

Κοινοπραξίες γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων ν. 479/1943 (ΦΕΚ 264), ν. 921/1979 (ΦΕΚ 125)

1. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 65 εφαρμόζονται αναλόγως και στις ακόλουθες κοινοπραξίες γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων:

- α) Κοινοπραξία Συνεταιρισμών Αμπελουργών Επαρχίας Θηβών.
- β) Κοινοπραξία Συνεταιρισμών Βουπρασίας "Η ΜΑΝΩΛΑΔΑ".
- γ) Κοινοπραξία Συνεταιρισμών Αχαιίας "Ο ΑΡΑΞΟΣ".
- δ) Κοινοπραξία Ενώσεων Αρτας.
- ε) Κοινοπραξία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών Ν. Πέλλης "Κ.Ε.Γ.Σ Π.Ε.Λ".
- στ) Κοινοπραξία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών Βεροίας - Αλεξανδρείας - Ναούσης "ΑΛΒΕΝΑ".
- ζ) Κοινοπραξία Ενώσεων Συνεταιρισμών Βόλου - Αλμυρού - Κ.Υ.Δ.Ε.Π., "ΚΕΣΒΑΚ".
- η) Κοινοπραξία Συνεταιριστικών Οργανώσεων Σηροτροφικών Διαμερισμάτων "Η ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΚΗ".

Οι πιο πάνω κοινοπραξίες μπορούν, μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 62, με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μελών τους, να τροποποιήσουν το καταστατικό τους και να συνεχίσουν τη λειτουργία τους με τη μορφή της αστικής εταιρείας, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 59.

Ως προς τις ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών και τους γεωργικούς συνεταιρισμούς που συμμετέχουν στις διαλυόμενες κοινοπραξίες, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 63.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και ως προς κάθε άλλη κοινοπραξία που θα συσταθεί έως την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου.

2. Οι δραστηριότητες των κοινοπραξιών που διαλύονται με οποιοδήποτε τρόπο ασκούνται από τις τοπικές ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών ή από τις αντίστοιχες κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις, ανάλογα με τις διακρίσεις της παρ. 2 του άρθρου 68.

3. Μέσα σε δύο μήνες από την προσαρμογή των καταστατικών των ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών - μελών τους, οι ακόλουθες κοινοπραξίες συγκαλούν γενική συνέλευση των μελών τους, για να αποφασίσουν την τροποποίηση των καταστατικών τους, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, για να λειτουργήσουν ως κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις, ως εξής:

α) Η Κοινοπραξία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών Διαχείρισης Εγχωρίων Προϊόντων "Κ.Υ.Δ.Ε.Π." ως "κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση δημητριακών, οσπρίων και ζωοτροφών".

β) Η Κοινοπραξία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών Διαχείρισης Νωπών ως "κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση οπωροκηπευτικών".

Η σύνθεση της γενικής συνέλευσης των μελών κάθε κοινοπραξίας είναι όμοια με αυτή που υπάρχει κατά τη δημοσίευση αυτού του νόμου.

4. Μέσα σε δύο μήνες από την προσαρμογή των καταστατικών των ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών - μελών τους, η Κοινοπραξία Συνεταιριστικών Οργανώσεων

Σουλτανίνας "ΚΣΟΣ" και η κεντρική ένωση συνεταιρισμών κορινθιακής σταφίδας συγκαλούν τη μεταξύ τους συγχώνευση με τη δημιουργία νέου νομικού προσώπου, το οποίο ονομάζεται "Κεντρική Κλαδική Συνεταιριστική Ένωση Σταφίδας", σχηματίζεται δε και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις για τις κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις.

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 αυτού του άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως.

Για τους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς-μέλη της ΚΣΟΣ εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 65.

5. Ο Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός "ΑΣΟ" διαλύεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από κοινή πρόταση του Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας μέσα σ'έξι μήνες από τη σύσταση της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης σταφίδας.

Από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος η κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση σταφίδας υπεισέρχεται αυτόματα σ'όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του "Α.Σ.Ο." ως καθολικός διάδοχός του. Ο "Α.Σ.Ο." παύει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο από το τέλος της απογραφή της περιουσίας του, που πρέπει να συντελεστεί μέσα σε δύο μήνες από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος.

6. Με το προεδρικό διάταγμα διάλυσής του "Α.Σ.Ο." ρυθμίζεται, έστω και κατά παρέκκλιση κειμένων διατάξεων, τα εξής θέματα:

α) Ο τρόπος και η διαδικασία απογραφής της περιουσίας του "Α.Σ.Ο.", η λεπτομερής διαδικασία για τη μεταβίβαση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του στην τριτοβάθμια συνεταιριστική οργάνωση και γενικά κάθε θέμα σχετικά με την καθολική διαδοχή του.

β) Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του προσωπικού του "Α.Σ.Ο." και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την υπηρεσιακή σχέση και την ασφαλιστική του κάλυψη. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν μπορούν να συνεπάγονται την απόλυτη ή τον υποβιβασμό των μελών του προσωπικού του "Α.Σ.Ο." ούτε και την απώλεια κεκτημένων δικαιωμάτων.

γ) Κάθε άλλο θέμα που θα προκύψει από την υποκατάσταση του "Α.Σ.Ο." ή κρίνεται απαραίτητο για την έρρυθμη λειτουργία της συνεταιριστικής οργάνωσης.

7. Η μεταβίβαση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Α.Σ.Ο στην κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση σταφίδας απαλλάσσεται από φόρους, τέλη, τέλη χαρτοσήμου, εισφορές, κρατήσεις ή δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου, καθώς και από τα τέλη μεταγραφής.

8. Μέσα σε δύο μήνες από την ίδρυση κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης μελισσοκομικών προϊόντων και κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης ανθοκομικών και καλλωπιστικών φυτών, η Κοινοπραξία Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών Ελλάδας "Η ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ" και η Κοινοπραξία Ανθοκομικών Συνεταιρισμών Ελλάδας "Κ.Α.Σ.Ε." συγκαλούν γενική συνέλευση των μελών τους, για να αποφασίσουν τη χωρίς αντάλλαγμα μεταβίβαση του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους στις αντίστοιχες κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις.

Αν δεν αποφασισθεί η μεταβίβαση, η "ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ", η "Κοινοπραξία Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών Βορείου Ελλάδος" και η "Κ.Α.Σ.Ε." διαλύονται με απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου, μετά από αίτηση της αρμόδιας διεύθυνσης

γεωργίας, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων για την εκκαθάριση αυτού του νόμου.

Μετά την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων χρεών προς τρίτους και την εξασφάλιση των επίδικων και μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων, αφαιρούνται από το προϊόν της εκκαθάρισης οι κάθε μορφής επιδοτήσεις, δωρεάν παροχές ή άλλου είδους χαριστικές παραχωρήσεις από μέρους του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα, όπως περιγράφεται στο άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, προς τις κοινοπραξίες "ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ", "Κοινοπραξία Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών Βορείου Ελλάδος" και "Κ.Α.Σ.Ε." και αποδίδονται στην κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση μελισσοκομικών προϊόντων και στην κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση ανθοκομικών και καλλωπιστικών φυτών αντίστοιχα.

Το υπόλοιπο, που τυχόν απομένει, διανέμεται στα κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού μέλη των κοινοπραξιών "ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ", "Κοινοπραξία Μελισσοκομικών Συνεταιρισμών Βορείου Ελλάδος" και "Κ.Α.Σ.Ε" αντίστοιχα, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού τους.

9. Οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων των μελών των κοινοπραξιών του άρθρου αυτού λαμβάνονται με απλή απαρτία και πλειοψηφία των παρόντων.

10. Η διάταξη του άρθρου 65 παρ. 5 εφαρμόζεται αναλόγως σε όλες τις κοινοπραξίες του άρθρου αυτού.

Άρθρο 67

Πανελλαδικές ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών

1. Μέσα σε δύο μήνες από την ίδρυση της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης πουλερικών και αυγών η Ένωση Πτηνοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδας (Ε.Π.Σ.Ε.) αποφασίζει με απλή απαρτία και πλειοψηφία των μελών του διοικητικού της συμβουλίου τη χωρίς αντάλλαγμα μεταβίβαση του συνόλου της κινητής περιουσίας της στην αντίστοιχη κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση.

Για την εφαρμογή αυτής της διάταξης, η "Ε.Π.Σ.Ε.", έως τη μεταβίβαση της περιουσίας της, διοικείται από το ίδιο διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο, που υπάρχει κατά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου.

2. Αν δεν αποφασισθεί η μεταβίβαση, η "Ε.Π.Σ.Ε" διαλύεται με απόφαση του πολυμελούς πρωτοδικείου, μετά από αίτηση του πολυμελούς πρωτοδικείου, μετά από αίτηση της αρμόδιας διεύθυνσης γεωργίας, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων αυτού του νόμου για την εκκαθάριση. Μετά την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων χρεών προς τρίτους και την εξασφάλιση των επίδικων και μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων αφαιρούνται από το προϊόν της εκκαθάρισης οι κάθε μορφής επιδοτήσεις, δωρεάν παροχές ή άλλου είδους χαριστικές παραχωρήσεις από μέρους του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα, όπως περιγράφεται στο άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, προς την Ένωση Πτηνοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδας και αποδίδονται στην κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση πουλερικών και αυγών. Το υπόλοιπο, που τυχόν απομένει, διανέμεται στα κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού μέλη της "Ε.Π.Σ.Ε.", σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού της.

3. Η ίδια διαδικασία και προθεσμία των προηγούμενων παραγράφων ακολουθείται για τη μεταβίβαση της περιουσίας ή τη διάλυση της Ένωση Αλιευτικών και Ιχθυοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδος (.Ε.Α.Ι.Σ.Ε.) από την ίδρυση της κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης προϊόντων αλιείας.

Άρθρο 68

Αμιγώς συνεταιριστικές εταιρείες

1. Οι ανώνυμες εταιρείες και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, που έχουν συσταθεί από γεωργικές συνεταιριστικές οργανώσεις χωρίς την άμεση συμμετοχή της ΑΤΕ, συγκαλούν έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων ή των εταίρων τους, μέσα σε δύο μήνες είτε από την έναρξη ισχύς αυτού του νόμου είτε από τη σύσταση της σχετικής - με το προϊόν με το οποίο απασχολείται η εταιρεία - κεντρικής κλαδικής συνεταιριστικής ένωσης.

2. Η γενική συνέλευση αποφασίζει, με απλή απαρτία και πλειοψηφία των παρόντων μελών, τη με εξαγορά συγχώνευση της εταιρείας με την ένωση αγροτικών συνεταιρισμών ή με τη σχετική κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση, κατά τις ακόλουθες διακρίσεις:

α) Εάν οι περιφέρειες των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων - μετόχων ή εταίρων βρίσκονται μέσα στα όρια ενός νομού ή η εταιρεία εξυπηρετεί κυρίως αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που βρίσκονται μέσα στα όρια ενός μόνου νομού, η γενική συνέλευση αποφασίζει τη συγχώνευση με την ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού.

Αν μέσα στον ίδιο νομό υπάρχουν περισσότερες από μία ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών, η εταιρεία συγχωνεύεται με την ένωση αγροτικών συνεταιρισμών, στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται η έδρα της εταιρείας και οι κύριες εγκαταστάσεις της.

β) Εάν οι περιφέρειες των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων - μετόχων ή εταίρων προκύπτουν δύο ή περισσότερους νομούς ή η εταιρεία εξυπηρετεί κυρίως αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, των οποίων οι περιφέρειες καλύπτουν δύο ή περισσότερους νομούς, η γενική συνέλευση αποφασίζει τη συγχώνευση με τη σχετική κεντρική κλαδική συνεταιριστική ένωση.

3. Η γενική συνέλευση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 εταιρειών μπορεί να αποφασίζει, αντί για τη συγχώνευση, τη διάλυσή τους ή την υπαγωγή τους στους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 59.

4. Όλα τα σχετικά με τη συγχώνευση θέματα ρυθμίζονται με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 68 και 69 του ν. 2190/1920, όπως ισχύουν σήμερα, καθώς και του διατάγματος της 24 Σεπτεμβρίου 1932 (ΦΕΚ 352 Α).

5. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας της συγχώνευσης, που προβλέπεται από αυτό το άρθρο, απαγορεύεται:

α) Οποιαδήποτε μεταβίβαση μετοχών των συγχωνευόμενων ανώνυμων εταιρειών, ακόμη και μεταξύ των μετόχων.

β) Οποιαδήποτε αύξηση του μετοχικού τους κεφαλαίου.

6. Οι εταιρείες που συγχωνεύονται ή διαλύονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση με το Δημόσιο ως προς τις μεταβιβάσεις των κινητών και ακινήτων τους.

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις συνεταιριστικές εταιρείες των οποίων ο σκοπός και οι δραστηριότητες δεν καλύπτουν το σκοπό των κεντρικών κλαδικών συνεταιριστικών ενώσεων.

Άρθρο 69

Άτυπες συνεταιριστικές κοινοπραξίες - Συνεταιριστικές ομόρρυθμες εταιρείες - Ομάδες παραγωγών

1. Δεν επιτρέπονται εφεξής οι άτυπης μορφής συνεργασίες μεταξύ αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων οποιουδήποτε βαθμού ή μεταξύ αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και τρίτων με τη μορφή αφανούς εταιρείας ή κοινοπραξίας, χωρίς νομική προσωπικότητα.

2. Οι άτυπης μορφής συνεργασίες, οι οποίες υπάρχουν ήδη κατά τη δημοσίευση αυτού του νόμου, λύνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της συστατικής τους πράξης.

3. Οι συνεταιριστικές ομόρρυθμες εταιρείες, που υφίστανται κατά τη δημοσίευση αυτού του νόμου, υποχρεούνται μέσα σε ένα μήνα από τη σύμφωνη με το νόμο τροποποίηση των καταστατικών των μελών τους, να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στο άρθρο 59 αυτού του νόμου. Η διάταξη του άρθρου 63 παρ. 8 εφαρμόζεται αναλόγως.

4. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αναγνώρισης των ομάδων παραγωγών καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας μέσα σε έξη (6) μήνες από τη δημοσίευση αυτού του νόμου. Από την έκδοση του προεδρικού αυτού διατάγματος το π.δ. 614/1981 (ΦΕΚ 155Α) καταργείται.

5. Οι ομάδες παραγωγών, οι οποίες έχουν ήδη αναγνωρισθεί με το π.δ. 614/1981 ή με υπουργικές αποφάσεις, υλόκεινται στη διαδικασία αναγνώρισης, σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατά την προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 70

Μετατροπή εταιρειών σε αγροτικό συνεταιρισμό

1. Οι εταιρείες του εμπορικού νόμου, που ασχολούνται με την παραγωγή, διακίνηση, συσκευασία, εμπορία και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων και λειτουργούν ήδη κατά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, μπορούν, μέσα σ'έξι μήνες από τη δημοσίευσή του, να μετατραπούν σε αγροτικούς συνεταιρισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού τους για την τροποποίησή του, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις, που επιβάλλονται από αυτόν τον νόμο για την ίδρυση αγροτικού συνεταιρισμού.

2. Εταιρείες της προηγούμενης παραγράφου, που δε συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 4 του νόμου αυτού, μπορούν, Κατ' εξαίρεση, να μετατραπούν σε αγροτικό συνεταιρισμό και να συνεχίσουν τη λειτουργία

τους με τη μορφή αυτή μετά από προηγούμενη απόφαση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, που λαμβάνεται με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 63, η οποία εφαρμόζεται αναλόγως.

3. Οι παράπάνω εταιρείες έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση με το Δημόσιο ως προς τις μεταβιβάσεις των κινητών και ακινήτων περιουσιακών τους στοιχείων στους αγροτικούς συνεταιρισμούς στους οποίους μετατρέπονται.

Άρθρο 71

Εποπτεία - Έλεγχος - Παράταση προθεσμιών - Σύσταση επιτροπής

1. Η εποπτεία των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων ασκείται, έως ότου οργανωθεί το σώμα ελεγκτών, από εξουσιοδοτημένο όργανο της ΑΤΕ, τα οποία διενεργούν έλεγχο μόνο μετά από πρόσκληση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου, της γενικής συνέλευσης της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης, του ενός πέμπτου (1/5) του όλου αριθμού των συνεταίρων ή των αντιπροσώπων, του νομάρχη ή του Υπουργού Γεωργίας κατά τις διακρίσεις του άρθρου 32 παρ. 10.

Το τέλος 0,25%, που εισπράττεται στα χορηγούμενα από τους συνεταιρισμούς στα μέλη τους δάνεια, όπως προβλέπεται με το δ/γμα της 13.11.1926, από την ημερομηνία σύστασης του σώματος ελεγκτών συνεταιριστικών οργανώσεων αποδίδεται στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για τη σύσταση και λειτουργία του σώματος.

Το άρθρο μόνο του ν. 5082/1931 καταργείται από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος για τη σύσταση του σώματος ελεγκτών συνεταιριστικών οργανώσεων.

2. Οι υπάλληλοι του εποπτικού κλάδου της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος παραμένουν στην ΑΤΕ, με τη επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 72.

3. Όλες οι προθεσμίες που αναφέρονται στις μεταβατικές διατάξεις του νόμου αυτού είναι δυνατό να παρατείνονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του μισού κάθε προθεσμίας.

4. Με απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας συγκροτείται επιτροπή με σκοπό την παρακολούθηση και υποβοήθηση της εφαρμογής των μεταβατικών διατάξεων του νόμου.

Η επιτροπή ασχολείται ειδικότερα με τα εξής:

α) Φροντίζει για τη σύγκληση των γενικών συνελεύσεων γεωργικών συνεταιρισμών, ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών, κεντρικών ενώσεων, κοινοπραξιών γεωργικών συνεταιρισμών και της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, για την κατά περίπτωση συγχώνευσή τους, προσαρμογή των καταστατικών τους στις διατάξεις του νόμου αυτού ή τη μετατροπή ή συγχώνευση σε κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις όταν διαπιστώνεται αδράνεια των αρμόδιων για σύγκλησή τους οργάνων.

β) Γνωμοδοτεί για την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του νόμου αυτού και την επίλυση των αμφισβητήσεων που είναι δυνατό να προκύψουν.

Η επιτροπή είναι πενταμελής και αποτελείται από:

α) Τον προϊστάμενο της νομικής διεύθυνσης του Υπουργείου Γεωργίας, ως πρόεδρο.

β) Δύο εκπροσώπους της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από το διοικητικό συμβούλιό της.

γ) Το Διευθυντή της διεύθυνσης γεωργικού συνεργατισμού του Υπουργείου Γεωργίας, και

δ) Το διευθυντή της διεύθυνσης συνεταιρισμών της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Η θητεία της επιτροπής λήγει με την ολοκλήρωση εφαρμογής των μεταβατικών διατάξεων. Καθήκοντα γραμματέα της επιτροπής εκτελεί υπάλληλος της διεύθυνσης γεωργικού συνεργατισμού του Υπουργείου Γεωργίας, που ορίζεται με την απόφαση συγκρότησής της. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της επιτροπής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ' ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 72

Προσωπικό αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων

1. Με κανονισμό, που εκδίδεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Γεωργίας, μετά από γνώση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ και της Ομοσπονδίας Συνεταιριστικών Υπαλλήλων Γεωργικών Οργανώσεων (ΟΣΥΓΟ), ρυθμίζεται η υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

2. Από τη δημοσίευση του παραπάνω κανονισμού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργούνται ο ν. 1859/1944 και το β.δ. 2330.7.1946, όπως τροποποιήθηκαν. Οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 1859/1944 και του άρθρου 3 του β.δ. 2320.7.1946 εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Με κανονισμό, που εκδίδεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Γεωργίας, μετά από γνώμη της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ και της ΟΣΥΓΟ, ρυθμίζεται ο τρόπος και η διαδικασία πρόσληψης προσωπικού στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων για τις προσλήψεις ειδικών κατηγοριών προσωπικού κατά παρέκκλιση των διατάξεων αυτών.

4. Το Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, όπως καθορίζονται από την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, μπορούν να αποσπούν υπαλλήλους τους σε αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, μετά από κοινή αίτηση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ και τις συνεταιριστικές οργάνωσης στην οποία αποσπάται ο υπάλληλος και σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιακών συμβουλίων, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του υπαλληλικού κώδικα (άρθρα 144 επ. π.δ. 611/1977).

Άρθρο 73

Αναγκαστικές συνεταιριστικές οργανώσεις

1. Από τις υπάρχουσες αναγκαστικές συνεταιριστικές οργανώσεις διατηρούνται μόνο οι συνεταιρισμοί δασοκτημόνων (α.ν. 1627/1939 - ΦΕΚ 64), οι ΤΟΕΒ, οι οινοποιητικοί Σάμου (α.ν. 6085/1939 - ΦΕΚ 9), οι σύνδεσμοι κитροπαραγωγών (ν. 4878/1931 - ΦΕΚ 54) και οι διαχειρίσεως ακινήτου συνδιοκτησίας και κοινής χορτονομής (ν.δ. 11.7.1923 - ΦΕΚ 196Α).

Διατηρούνται επίσης και οι υπάρχουσες ενώσεις αυτών των συνεταιρισμών.

Τα μέλη αναγκαστικών συνεταιρισμών που διατηρούνται δικαιούνται να είναι συγχρόνως τακτικά ή ειδικά μέλη αγροτικού συνεταιρισμού, εφόσον έχουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

2. Οι υπόλοιπες αναγκαστικές συνεταιριστικές οργανώσεις μπορούν μέσα σε έντεκα (11) μήνες από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου να μετατραπούν σε ελεύθερους συνεταιρισμούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Η ειδικότερη διαδικασία της μετατροπής ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Η διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 63 εφαρμόζεται και στους αγροτικούς συνεταιρισμούς, που μετατρέπονται σε ελεύθερους. Οι προθεσμίες του εδαφίου αυτού αρχίζουν από τη μετατροπή των αναγκαστικών συνεταιρισμών σε ελεύθερους.

3. Αναγκαστικές συνεταιριστικές οργανώσεις, που δεν συμμορφώθηκαν με την προηγούμενη διάταξη, διαλύονται με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, μετά από αίτηση της διεύθυνσης γεωργίας.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 21 παρ. 2 και 3 και 48 παρ. 2 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως στους αναγκαστικούς συνεταιρισμούς και τις ενώσεις τους που διατηρούνται.

5. Μέλη των λειτουργούντων αναγκαστικών συνεταιρισμών διαχειρίσεως ακινήτου συνδιοκτησίας και κοινής χορτονομής καθίστανται υποχρεωτικά όλοι οι ιδιοκτήτες εκτάσεων, τις οποίες διαχειρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 11.7.1923 οι συνεταιρισμοί αυτοί, άσχετα με τον τόπο της κατοικίας τους.

6. Με νόμο είναι δυνατή η σύσταση αναγκαστικών συνεταιρισμών, που αποβλέπουν στην εκπλήρωση σκοπών κοινής ωφέλειας ή δημόσιου ενδιαφέροντος ή κοινής εκμετάλλευσης γεωργικών εκτάσεων. Η ίση μεταχείριση όσων συμμετέχουν σε αναγκαστικούς συνεταιρισμούς εξασφαλίζεται.

Άρθρο 74

Παραχώρηση της εκμετάλλευσης και βελτίωσης δασών στους δασικούς συνεταιρισμούς - Συνεταιρισμοί εκμετάλλευσης δημόσιων εκτάσεων

1. Ένα χρόνο μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού η εκμετάλλευση των κάθε μορφής δασών, που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του δημοσίου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, παραχωρείται στους δασικούς συνεταιρισμούς

του άρθρου 4 παρ. 3 του νόμου αυτού, ύστερα από αίτησή τους. Στους ίδιους συνεταιρισμούς είναι δυνατό να ανατίθενται και εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των δασών αυτών, ύστερα από αίτησή τους.

2. Η παραχώρηση, εφόσον αφορά δάση του Δημοσίου, γίνεται με απόφαση του νομάρχη και χωρίς μίσθωμα. Στις άλλες περιπτώσεις η παραχώρηση γίνεται με μίσθωμα και συντελείται με συμφωνία μεταξύ του ιδιοκτήτη του δάσους και του συνεταιρισμού.

Στην απόφαση του νομάρχη και στη συμφωνία περιλαμβάνονται οι όροι εκτέλεσης των απαραίτητων για την εκμετάλλευση συντήρηση και βελτίωση του δάσους δασικών εργασιών.

Διαφωνία ως προς τους όρους της συμφωνίας μεταξύ του ιδιοκτήτη και του συνεταιρισμού επιλύεται από το νομαρχιακό συμβούλιο του νομού της περιφέρειας του δάσους, με την επιφύλαξη της προσφυγής στο διοικητικό πρωτοδικείο.

3. Σε περίπτωση μη ύπαρξης δασικού συνεταιρισμού που θα ζητήσει την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης του δάσους, η αντίστοιχη προς την περιφέρεια του δάσους ένωση αγροτικών συνεταιρισμών υποδεικνύει άλλο συνεταιρισμό μέλος της, στον οποίο γίνεται η παραχώρηση.

4. Εάν και μετά από την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου δεν υπάρξει δασικός συνεταιρισμός για να αναλάβει την εκμετάλλευση, συντήρηση και βελτίωση του δάσους, ο ιδιοκτήτης του μπορεί να υποχωρήσει στην εκμετάλλευση, συντήρηση και βελτίωσή του με αυτεπιστασία.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Γεωργίας και ύστερα από γνώμη της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ μέσα σε ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, καθορίζονται η ακριβής διαδικασία, τα υποδείγματα συμφωνίας, οι εγγυήσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης δασών στους δασικούς συνεταιρισμούς. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και τα ποσοστά στα ακαθάριστα έσοδα, που προέρχονται από την εκμετάλλευση δασών του Δημοσίου, τα οποία αποδίδονται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στο κεντρικό ταμείο γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών.

6. Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις που αφορούν εθνικούς δρυμούς, τα αισθητικά δάση και τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, καθώς και οι διατάξεις που αφορούν την καταβολή φόρου από τους ιδιοκτήτες των μη δημόσιων δασών.

7. Για την εκμετάλλευση γεωργικής γης, που ανήκει κατά κυριότητα στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα, όπως ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, εκτείνεται στην περιοχή περισσότερων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και ενδείκνυται για ενιαίο συνεταιριστική εκμετάλλευση, είναι δυνατή η σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού από κατοίκους αυτών των δήμων ή κοινοτήτων, κατά παρέκκλιση των διατάξεων για τον ελάχιστο αριθμό μελών που απαιτείται για τη σύσταση δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού στον ίδιο δήμο ή κοινότητα και για τη συμμετοχή σε δεύτερο αγροτικό συνεταιρισμό.

Άρθρο 75

Μητρώο - Φάκελοι αγροτικού συνεταιρισμού

1. Το μητρώο αγροτικών συνεταιρισμών, που τηρείται στο ειρηνοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 1, είναι δημόσιο έγγραφο. Καθένας μπορεί να εξετάζει τις εγγραφές του μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό. Το ειρηνοδικείο χορηγεί πιστοποιητικά για την ύπαρξη ή ανυπαρξία ορισμένης εγγραφής.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας ύστερα από γνώμη της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια σχετική με την τήρηση του μητρώου και των φακέλων των αγροτικών συνεταιρισμών, που τηρούνται στις ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών και στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 4, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει γνώση των στοιχείων, που καταχωρίζονται και φυλάσσονται στους φακέλους.

Άρθρο 76

Αρχαιρεσίες

1. Οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, που συγχωνεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63, διατηρούν το προσωρινό διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο του άρθρου 42 παρ. 3 β' έως την εκλογή νέων οργάνων διοίκησής τους, σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

2. Οι εκλογές για την ανάδειξη νέων οργάνων διοίκησης των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και αντιπροσώπων θα διεξαχθούν έως το τέλος του πρώτου εξάμηνου του 1986.

Η θητεία των οργάνων διοίκησης των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, που λήγει χρονικά, παρατείνεται έως τότε.

3. Οι ακριβείς ημερομηνίες διεξαγωγής των εκλογών αυτών σε κάθε βαθμό αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης και στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ και η διαδικασία διεξαγωγής τους καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Άρθρο 77

Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου παύει να ισχύει ο ν. 921/1979, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.

Το π.δ. 616/1979 (ΦΕΚ 183 Α) εξακολουθεί να ισχύει.

Άρθρο 78

1. Από την 1η Μαΐου 1985, τα ποσά των συντάξεων που καταβάλλονται από τον ΟΓΑ, όπως διαμορφώθηκαν μετά την αύξηση που αναφέρεται στο άρθρο 16 του ν. 1422/1984 (ΦΕΚ 27/1984), αυξάνονται κατά δύο χιλιάδες (2.000) δραχμές το μήνα.

2. Στο άρθρο 7 του ν. 4169/1961 "περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων", όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του ν.δ. 1390/1973 "περί επεκτάσεως της ασφαλίσεως του ΟΓΑ και τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί αυτού νομοθεσίας" και τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του ν. 1140/1981 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του ν. 4169/1961 και άλλων τινών διατάξεων", προστίθενται παράγραφος 11, η οποία έχει ως εξής:

11. Οι γυναίκες, οι οποίες κατά το χρόνο του τοκετού τους είναι ασφαλισμένες στον κλάδο ασθένειας του ΟΓΑ, δικαιούνται από τον οργανισμό αυτόν εφάπαξ χρηματικό ποσό σαν επίδομα κυφορίας και λοχείας καθώς επίσης και βοήθημα τοκετού σε περίπτωση που ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε μαιευτήριο, στο οποίο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του ΟΓΑ δεν προβλέπεται η παροχή μαιευτικής περίθαλψης, με δαπάνες του οργανισμού αυτού η δωρεάν.

Με Κανονισμό, που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 και της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του ν. 4169/1961, καθορίζεται το ύψος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης των πιο πάνω παροχών, τα αρμόδια όργανα για την αναγνώριση του δικαιώματος των παροχών αυτών, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής τους, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής".

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από την 1η Μαΐου 1985.

Άρθρο 79

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στο νόμο αυτόν.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή τους ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ 1667/ 1986

Αστικοί Συνεταιρισμοί

Άρθρο 1

1. Αστικός συνεταιρισμός είναι εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό, η οποία, χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας, αποβλέπει ιδίως με τη συνεργασία των μελών του στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.
2. Οι συνεταιρισμοί είναι ιδίως παραγωγικοί, καταναλωτικοί, προμηθευτικοί, πιστωτικοί, μεταφορικοί και τουριστικοί.
Στις δραστηριότητες των συνεταιρισμών περιλαμβάνονται ιδίως:
  - α) Η κοινή οργάνωση παραγωγής.
  - β) Η προμήθεια αγαθών για την κάλυψη επαγγελματικών, βιοτικών και άλλων αναγκών των μελών τους.
  - γ) Η παροχή στα μέλη τεχνικής ή οργανωτικής βοήθειας για την αύξηση ή βελτίωση της παραγωγής τους.
  - δ) Η μεταποίηση ή διάθεση προϊόντων των μελών τους.
  - ε) Η παροχή δανείων, εγγυήσεων, ασφαλειών ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.
  - στ) Η επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση.
  - ζ) Η ικανοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών.
3. Για τη σύσταση συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού που υπογράφεται από δεκαπέντε τουλάχιστον πρόσωπα και καταχώριση του καταστατικού στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός σύμφωνα με την παράγραφο 6 αυτού του άρθρου. Αν πρόκειται για καταναλωτικό συνεταιρισμό το καταστατικό υπογράφεται από εκατό τουλάχιστον πρόσωπα.
4. Το καταστατικό πρέπει να περιέχει:
  - α) Την επωνυμία, την έδρα και το σκοπό του συνεταιρισμού. Ως έδρα του συνεταιρισμού ορίζεται δήμος ή κοινότητα.
  - β) Το ονοματεπώνυμο ή την Επωνυμία και τη διεύθυνση των ιδρυτικών μελών.
  - γ) Τους δρόμους εισόδου και εξόδου των μελών.
  - δ) Την έκταση της ευθύνης των συνεταίρων.
  - ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας.

- στ) Τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής που θα μεριμνήσει για την έγκρισή του και τη σύγκληση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του συνεταιρισμού.
5. Η επωνυμία του συνεταιρισμού ορίζεται από το σκοπό του, το είδος του συνεταιρισμού και την έκταση της ευθύνης των συνεταίρων. Ονόματα συνεταίρων ή τρίτων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία του συνεταιρισμού.
  6. Ο ειρηνοδίκης με πράξη του διατάσσει ή αρνείται την καταχώριση του καταστατικού μέσα σε δέκα ημέρες από την κατάθεσή του. Ο ειρηνοδίκης αρνείται την καταχώριση όταν λείπουν τα απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού ή τούτο περιέχει διατάξεις αντίθετες σε κανόνες αναγκαστικού δικαίου ή στα χρηστά ήθη. Στην περίπτωση αυτήν καλεί με πράξη του την προσωρινή διοικητική επιτροπή και της υποδεικνύει τις απαραίτητες διορθώσεις. Κατά της πράξης του ειρηνοδίκη που αρνείται την καταχώριση η προσωρινή διοικητική επιτροπή δικαιούται να ασκήσει προσφυγή, κατά το άρθρο 791 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας που είναι η έδρα του συνεταιρισμού. Ύστερα από την καταχώριση, ο γραμματέας του ειρηνοδικείου υποχρεούται μέσα σε 30 ημέρες να στείλει αντίγραφο του καταστατικού με την ημερομηνία καταχώρισης και τον αριθμό μητρώου στο δήμο ή την κοινότητα της έδρας του συνεταιρισμού, στη νομαρχία και στην Υπηρεσία Συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.
  7. Από την κατά την προηγούμενη παράγραφο καταχώριση ο συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.
  8. Προβολή ακυρότητας σχετικά με τη σύσταση του συνεταιρισμού επιτρέπεται μόνο με αγωγή, που ασκείται μέσα σε δύο μήνες από τότε που ο ενάγων έλαβε γνώση της καταχώρισης και πάντως όχι αργότερα από έξι μήνες ύστερα από την καταχώριση.

Άρθρο 2

1. Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικοι εφ' όσον δεν τελούν υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη και συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του καταστατικού.

2. Δήμοι κοινότητες ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μπορούν να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού αν το προβλέπει το καταστατικό.

3. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του συνεταιρισμού όποιος μετέχει σε άλλο συνεταιρισμό, που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό.

4. Για να γίνει κάποιος μέλος του συνεταιρισμού μετά τη σύστασή του απαιτείται να υποβάλει, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού, γραπτή αίτηση προς το διοικητικό συμβούλιο που αποφασίζει για την αποδοχή της στην πρώτη του συνεδρίαση.

Η εγγραφή των νέων μελών εγκρίνεται από την επόμενη γενική συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται από την απόφαση αποδοχής της αίτησης από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Η συμμετοχή των νέων μελών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η δυνατότητα ανάδειξής τους σε όργανα που προβλέπει ο νόμος αυτός επιτρέπεται μετά την έγκριση εγγραφής από τη γενική συνέλευση. Η ίδια γενική συνέλευση αποφασίζει για τις αιτήσεις εγγραφής των μελών, που δεν έγιναν δεκτές από το διοικητικό συμβούλιο.

6. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης κοινοποιείται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήξη των εργασιών της στον ενδιαφερόμενο. Κατά της απόφασης επιτρέπεται προσφυγή στο ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός, μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίησή της. Το ειρηνοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του ειρηνοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου εδρεύει ο συνεταιρισμός μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο.

7. Ο συνεταίρος μπορεί να αποχωρήσει από το συνεταιρισμό με γραπτή δήλωσή του που υποβάλλεται στο διοικητικό συμβούλιο τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από το τέλος της οικονομικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ελάχιστο χρόνο παραμονής του συνεταίρου στο συνεταιρισμό, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια.

8. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 5 παράγραφοι 4 και 6 εδ. 2, ο συνεταίρος μπορεί να αποκλειστεί από το συνεταιρισμό στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό ή αν, από παράβαση των υποχρεώσεών του, βλάπτονται τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Ο αποκλεισμός γνωστοποιείται με κοινοποίηση αποσπάσματος της απόφασης της γενικής συνέλευσης που περιέχει και τους λόγους αποκλεισμού. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης ο συνεταίρος μπορεί να προσφύγει στο ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Στην περίπτωση αυτήν ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται από την ημέρα που δημοσιεύεται η τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει την προσφυγή ή από την ημέρα που έληξε άπρακτη η προθεσμία.

9. Στο συνεταίρο που αποχωρεί ή αποκλείεται από το συνεταιρισμό αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που εισέφερε το αργότερο τρεις μήνες από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η αποχώρηση ή ο αποκλεισμός.

Άρθρο 3

1. Κάθε συνεταίρος εγγράφεται για μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα που καθορίζεται από το καταστατικό. Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η εισφορά της συνεταιριστικής μερίδας γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την καταχώριση του συνεταιρισμού ή από την εγγραφή του συνεταίρου.

2. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταίρους.

3. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταίρο έως πέντε προαιρετικών μερίδων εκτός από την υποχρεωτική μερίδα. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταίρο μέχρι εκατό προαιρετικών μερίδων και μπορεί να ορίζει χωρίς περιορισμό τον αριθμό προαιρετικών μερίδων που μπορούν να αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής.

4. Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταίρο. Η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε τρίτο γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο αρνείται τη μεταβίβαση, εφ' όσον το πρόσωπο του τρίτου δεν συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδο του συνεταίρου κατά το άρθρ. 2 παρ. 1. Η μεταβίβαση γίνεται με γνωστή συμφωνία και συντελείται με την καταχώριση της στο μητρώο κατά το άρθρο 1 παρ. 3.

5. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση για χρέη των συνεταίρων προς τρίτους: α) η συνεταιριστική μερίδα και β) τα προϊόντα της παραγωγής των μελών από την παράδοσή τους στο συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία.

Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση εις χείρας του συνεταιρισμού ως τρίτου: α) χρημάτων, που έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του και β) απαιτήσεων για παροχές σε είδος του συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

Άρθρο 4

1. Η συνεταιριστική μερίδα δεν κληρονομείται ούτε κληροδοτείται, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Ο συνεταίρος που πέθανε διαγράφεται στο τέλος της χρήσης. Έως τότε οι κληρονόμοι του υπεισέρχονται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν αποκτούν την ιδιότητα του συνεταίρου, τους αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που είχε εισφέρει ο κληρονομούμενος υπολογιζόμενης της αξίας της σε πραγματικούς όρους.

2. Ο συνεταίρος συμμετέχει στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτει. Ο συνεταίρος έχει δικαίωμα να ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού και να παίρνει αντίγραφα των πρακτικών της γενικής συνέλευσης, του ισολογισμού και του λογαριασμού κερδών και ζημιών. Ο συνεταίρος έχει δικαίωμα στα καθαρά κέρδη της χρήσης, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 3 και στο προϊόν της εκκαθάρισης ανάλογα με τις συνεταιριστικές του μερίδες.

3. Κάθε νέος συνεταίρος υποχρεούται να καταβάλει, εκτός από το ποσό της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς το καταστατικό μπορεί να ορίζει καταβολή μικρότερης εισφοράς. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι συνεταίροι υποχρεούνται να καταβάλλουν ορισμένο χρηματικό ποσό για την κάλυψη ζημιών του συνεταιρισμού. Το ποσό αυτό καταβάλλεται όταν το αποθεματικό είναι ανεπαρκές για την κάλυψη ζημιών και ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης. Ο συνεταίρος έχει υποχρέωση να συμμετέχει και να συνεργάζεται στη λειτουργία του συνεταιρισμού και να μην προβαίνει σε ενέργειες που βλάπτουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού.

4. Ο συνεταίρος ευθύνεται εις ολόκληρο για τα χρέη του συνεταιρισμού έναντι των τρίτων, είτε απεριόριστα (συνεταιρισμός απεριόριστης ευθύνης) είτε ως ένα ορισμένο χρηματικό ποσό που ορίζεται από το καταστατικό (συνεταιρισμός περιορισμένης

ευθύνης) και είναι ίσο ή πολλαπλάσιο της αξίας κάθε συνεταιριστικής μερίδας. Η ευθύνη του συνetaίρου υφίσταται και για τα χρέη που είχαν δημιουργηθεί πριν γίνει μέλος και δεν περιλαμβάνει τα χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την έξοδό του. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μετά παρέλευση ενός έτους από την έξοδο του συνetaίρου ή από την περάτωση της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης.

Άρθρο 5

1. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση όπως ορίζει ο νόμος αυτός. Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη γενική συνέλευση αυτοπροσώπως, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Σε συνεταιρισμούς που έχουν περισσότερα από χίλια μέλη, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους - μέλη του συνεταιρισμού, που εκλέγονται από περιφερειακές συνελεύσεις, ανάλογα με τον αριθμό των συνetaίρων της περιφέρειας. Η περιφέρεια, ο αριθμός των αντιπροσώπων και η διάρκεια της θητείας τους, ο τρόπος άσκησης των αντιπροσωπευτικών τους καθηκόντων και ο τρόπος ανάκλησής τους καθορίζονται από το καταστατικό.

2. Η γενική συνέλευση συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μία φορά το έτος ύστερα από πρόσκληση του διοικητικού συμβουλίου και μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει δυνατότητα σύγκλησης της γενικής συνέλευσης δύο φορές το έτος.

3. Η γενική συνέλευση συνέρχεται έκτακτα όποτε τη συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο ή όταν το ζητήσει, ορίζοντας συγχρόνως και το θέμα για συζήτηση, το εποπτικό συμβούλιο ή το Ι/Ο των μελών του συνεταιρισμού, αλλά όχι λιγότερα από τρία μέλη.

Η πρόσκληση αναγράφει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα συνέλθει η συνέλευση και τα θέματα που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση γνωστοποιείται στους συνetaίρους επτά τουλάχιστον ημέρες πριν από τη μέρα της γενικής συνέλευσης με προσωπικές επιστολές ή με άλλο πρόσφορο μέσο, που ορίζεται από το καταστατικό. Αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης του εποπτικού συμβουλίου ή των συνetaίρων, τη σύγκληση διατάζει το ειρηνοδικείο ύστερα από αίτησή τους, εκτός αν κρίνει ότι δε συντρέχει λόγος.

Η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίστανται τα μισά τουλάχιστο μέλη του συνεταιρισμού. Αν δεν υπάρχει απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, εφ' όσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίσταται το ένα πέμπτο τουλάχιστον των μελών του συνεταιρισμού. Αν δεν υπάρξει και πάλι απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης όσα μέλη και αν παρίστανται, ο αριθμός των οποίων στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερος των επτά.

4. Για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη μεταβολή του σκοπού ή της έδρας του συνεταιρισμού, τη μεταβολή του ποσού της συνεταιριστικής μερίδας ή της ευθύνης των συνεταιριών, τον αποκλεισμό του συνetaίρου, την παράταση, τη διάλυση, την αναβίωση, τη συγχώνευση του συνεταιρισμού ή τη μεταβολή του τρόπου διανομής των κερδών και την ανάκληση και αντικατάσταση μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου και των κατά το άρθρο 12 αντιπροσώπων του συνεταιρισμού, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σ' αυτήν τα δύο τρίτα των μελών. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς καθώς και σε περιπτώσεις επαναληπτικής ψηφοφορίας σε συνεταιρισμό οποιουδήποτε είδους για λήψη αποφάσεων αυτής της παραγράφου, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστο μέλη.

5. Στην αρχή της συνεδρίασης εκλέγεται από τα μέλη ο πρόεδρος και ο γραμματέας της συνέλευσης. Έως την εκλογή του προέδρου τα καθήκοντά του ασκεί ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν αυτός απουσιάζει, ο αντιπρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν δεν παραβρίσκεται κανένα, ένα μέλος του συνεταιρισμού που υποδεικνύεται από τη συνέλευση. Ο πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες της συνέλευσης και ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά που υπογράφονται από τον πρόεδρο και από τον ίδιο. Στη συνέλευση μπορεί να παρίσταται αντιπρόσωπος της συνεταιριστικής οργάνωσης ανωτέρου βαθμού. Η γενική συνέλευση συζητεί και αποφασίζει για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Αν παρίσταται το σύνολο των συνεταιριών, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει και για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση. Στην περίπτωση αυτή η συζήτηση για τα θέματα αυτά αναβάλλεται υποχρεωτικά αν το ζητήσει το ένα εικοστό των μελών, αλλά όχι λιγότερα από τρία. Η ψηφοφορία γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό. Ειδικά για αρχαιρεσίες, παροχή εμπιστοσύνης, απαλλαγή από ευθύνη, έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα η ψηφοφορία είναι μυστική. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους.

6. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων μελών. Στα θέματα του άρθρου 5 παρ. 4 απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού.

7. Στους συνεταιρισμούς που έχουν, πάνω από εκατό μέλη η εκλογή των μελών του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου γίνεται με βάση συνδυασμούς υποψηφίων και μεμονωμένες υποψηφιότητες και με το σύστημα της απλής αναλογικής. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τους υποψηφίους οι οποίοι αναγράφονται στο ψηφοδέλτιο με αλφαβητική σειρά.

Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι εκλογές γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, στο οποίο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι χωριστά για κάθε όργανο.

Κάθε μέλος του συνεταιρισμού ψηφίζει όσους υποψήφιους του συνδυασμού της προτίμησής του επιθυμεί, μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών του εκλεγόμενου οργάνου, με σταυρό που σημειώνεται δίπλα στο όνομα κάθε υποψηφίου.

Ψηφοδέλτια, που δεν έχουν σταυρό προτίμησης, ή έχουν σταυρούς περισσότερους από τον αριθμό των συμβούλων που θα εκλεγούν, είναι έγκυρα και υπολογίζονται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι σταυροί προτίμησης. Οι έδρες

του διοικητικού συμβουλίου κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη. Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του διοικητικού συμβουλίου. Το πηλίκο της διαίρεσης και σε περίπτωση ύπαρξης κλάσματος ο πλησιέστερος προς το κλάσμα ακέραιος αριθμός αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Αν το κλάσμα ισούται με το μισό της μονάδας, ως εκλογικό μέτρο θεωρείται ο μεγαλύτερος ακέραιος αριθμός. Κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες στο διοικητικό συμβούλιο όσες φορές χωράει το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε.

Μεμονωμένος υποψήφιος εκλέγεται μόνο αν λάβει αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων ίσο τουλάχιστο με το εκλογικό μέτρο. Οι έδρες που μένουν αδιάθετες κατανέμονται από μία στους συνδυασμούς εκείνους, που έχουν καταλάβει τουλάχιστο μία έδρα και συγκεντρώνουν υπόλοιπο ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το 1/3 τον εκλογικό μέτρο κατά τη σειρά του αριθμού των υπολοίπων. Οι έδρες, που μένουν αδιάθετες και μετά την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών που έχουν το μεγαλύτερο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ισοδυναμίας γίνεται κλήρωση. Από κάθε συνδυασμό εκλέγονται όσοι συγκέντρωσαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Οι υπόλοιποι υποψήφιοι του συνδυασμού είναι αναπληρωματικοί κατά τη σειρά του αριθμού σταυρών προτίμησης που πήραν. Σε κάθε περίπτωση ο συνδυασμός που λαμβάνει την απόλυτη πλειοψηφία πλειοψηφεί και στο διοικητικό συμβούλιο.

8. Απόφαση της γενικής συνέλευσης αντίθετη στο νόμο ή στο καταστατικό είναι άκυρη. Την ακυρότητα κηρύσσει το δικαστήριο, αν εγείρει σχετική αγωγή ένα μέλος που δε συμφώνησε ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή αποκλείεται όταν περάσει ένας μήνας από τότε που πάρθηκε η απόφαση. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει έναντι όλων.

Άρθρο 6

1. Η γενική συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο και αποφασίζει για όλα τα θέματα του συνεταιρισμού.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης υπάγονται ιδίως:

α) Η τροποποίηση του καταστατικού.

β) Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η διάλυση και η αναβίωση του συνεταιρισμού.

γ) Η έγκριση των ειδικών κανονισμών εργασίας και προσωπικού.

δ) Η συμμετοχή σε εταιρεία και η αποχώρηση από αυτή.

ε) Οι γενικοί όροι της δραστηριότητας του συνεταιρισμού, ανάλογα με τους σκοπούς τους, ιδίως της συγκέντρωσης και της από κοινού πώλησης των προϊόντων τους.

στ) Η έγκριση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.

ζ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση έκτακτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων.

3. Η γενική συνέλευση μπορεί με απόφαση της να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα του εδ. ε' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού στο διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 7

1. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται, από πέντε τουλάχιστο μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Αν στο συνεταιρισμό εργάζονται περισσότερα από είκοσι μη μέλη του συνεταιρισμού, ή αν το προβλέπει το καταστατικό, το ένα τουλάχιστον από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγεται από τους εργαζομένους αυτούς. Το μέλος αυτό δείχνει τη θέση του στο διοικητικό συμβούλιο όταν πάψει να εργάζεται στο συνεταιρισμό. Η πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψήφησε το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται και εκλέγει με μυστική ψηφοφορία τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, το γραμματέα και τον ταμία.

Το διοικητικό συμβούλιο μέσα σ' ένα μήνα πρέπει να δηλώσει την εκλογή του για καταχώριση στο αρμόδιο μητρώο συνεταιρισμών. Η διάρκεια της Θητείας του διοικητικού συμβουλίου είναι 2ετής και μπορεί να παραταθεί μέχρι την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου το πολύ για έξι μήνες, εάν το προβλέπει το καταστατικό.

2. Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστο μια φορά το μήνα και σε έκτακτη όταν το συγκαλέσει ο πρόεδρος ή το ζητήσει το ένα τρίτο των μελών αλλά όχι λιγότερα από 2 μέλη. Βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Εκπροσώπηση μέλους δεν επιτρέπεται. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του προέδρου. Οι αποφάσεις καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου.

3. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δε συμμετέχει στις συνεδριάσεις ούτε έχει δικαίωμα ψήφου, όταν πρόκειται για θέματα που αφορούν άμεσα αυτό, σύζυγο ή συγγενή πρώτου βαθμού.

4. Το διοικητικό συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί το συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του σε ένα ή περισσότερα μέλη, στο διευθυντή ή σε άλλον υπάλληλο του συνεταιρισμού.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να καταβάλλουν την επιμέλεια που καταβάλλουν στις δικές τους υποθέσεις κατά τη διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

5. Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Κατ' εξαίρεση στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης να παρέχεται αποζημίωση ανάλογη με το χρόνο απασχόλησής τους. Η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μισθό ούτε δημιουργεί δικαιώματα ή αξιώσεις από τις διατάξεις της εργατικής της ασφαλιστικής νομοθεσίας.

1. Το εποπτικό συμβούλιο αποτελείται από τρία τουλάχιστο μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο διοικητικό και στο εποπτικό συμβούλιο. Τα μέλη του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να έχουν μεταξύ τους συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού. Αν τα μέλη του συνεταιρισμού είναι λιγότερα από είκοσι πέντε δεν απαιτείται η εκλογή εποπτικού συμβουλίου, εκτός αν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό, οπότε ο ελάχιστος αριθμός των μελών μπορεί να είναι και δύο.

Μείωση για οποιονδήποτε λόγο του αριθμού των μελών κάτω των εικοσιπέντε δε θίγει τη σύνθεση και λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 7 και 7 παρ. 1 και 2.

2. Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα και καθήκον να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, "εγγράφου ή στοιχείων του συνεταιρισμού, να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Για τη διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου μπορεί να διορίσει έως τρεις ειδικούς συμβούλους ή εμπειρογνώμονες. Το εποπτικό συμβούλιο αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης τις παρατυπίες ως προς τη διαχείριση υποδεικνύει στο διοικητικό συμβούλιο την επανίδρυσή τους και συγκαλεί τη γενική συνέλευση, όταν θεωρεί ότι πρόκειται για σοβαρές παραβάσεις ή παρατυπίες που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ευθύνονται για κάθε πταίσμα.

Άρθρο 8

1. Ο συνεταιρισμός τηρεί τα βιβλία που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία και επί πλέον

α) Βιβλίο μητρώου των μελών στο οποίο καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά η ημερομηνία εγγραφής, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας, ο αριθμός των μερίδων και η αξία τους και η χρονολογία τυχόν διαγραφής των μελών.

β) Βιβλίο πρακτικών της γενικής συνέλευσης.

γ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου.

δ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του εποπτικού συμβουλίου.

2. Τα βιβλία υπό στοιχεία α' έως δ' θεωρούνται πριν από τη χρήση τους από τον ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Το καταστατικό μπορεί να προβλέψει την τήρηση και άλλων βιβλίων.

3. Η διαχειριστική χρήση είναι ετήσια και λήγει την 31η Δεκεμβρίου. Η πρώτη διαχειριστική χρήση λήγει την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους. Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και τους υποβάλλει στην τακτική γενική συνέλευση για έγκριση.

Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται και η έκθεση του εποπτικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης στο εποπτικό συμβούλιο για έλεγχο τριάντα ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα σύγκλησης της συνέλευσης. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης δημοσιεύονται μέσα σε ένα μήνα από την έγκρισή τους από τη γενική συνέλευση σε εφημερίδα του νομού όπου ο συνεταιρισμός έχει την έδρα του.

4. Τα καθαρά κέρδη του συνεταιρισμού διατίθενται για το σχηματισμό τακτικού, έκτακτων ή ειδικών αποθεματικών και για διανομή τους συνεταίρους. Για το

σχηματισμό τακτικού αποθεματικού παρακρατείται τουλάχιστον το ένα δέκατο των καθαρών κερδών της χρήσης. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική όταν το ύψος του αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων. Η γενική συνέλευση μπορεί ν' αποφασίζει για το σχηματισμό ειδικών και έκτακτων αποθεματικών. Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση των αποθεματικών διανέμεται στους συνεταιίρους.

Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, τα μισά από τα κέρδη αυτά διανέμονται ανάλογα με τις συνεταιριστικές μερίδες και τα άλλα μισά ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή τους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού. Το καταστατικό καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού της ποσοστιαίας συμμετοχής. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς η διανομή μερίσματος δεν είναι δυνατή σε ποσοστό που θα υπερβαίνει τα τρία τέταρτα των καθαρών κερδών. Στα καθαρά κέρδη συνυπολογίζονται σύμφωνα με το καταστατικό τα επιστρεφόμενα ποσά, εκπτώσεις ή άλλες μορφές παροχών. Το μέρος των κερδών που δε διανέμεται διατίθεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης για τους σκοπούς του συνεταιρισμού.

Άρθρο 10

1. Ο συνεταιρισμός διαλύεται:

- α) Αν τα μέλη του μειωθούν κάτω των 10 ή κάτω των 65 προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς.
- β) Όταν λήξει ο χρόνος διάρκειάς του που ορίζει το καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράτασή του από τη γενική συνέλευση.
- γ) Αν αποφασίσει η γενική συνέλευση.
- δ) Αν κηρυχτεί σε πτώχευση.

Η διάλυση καταχωρίζεται στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός.

2. Τη διάλυση του συνεταιρισμού ακολουθεί η εκκαθάριση. Αν ο συνεταιρισμός κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η διαδικασία του εμπορικού νόμου. Την εκκαθάριση διενεργεί το εποπτικό συμβούλιο, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει τον ορισμό ειδικών εκκαθαριστών. Ο συνεταιρισμός λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη διάλυσή του, εφ' όσον διαρκεί η εκκαθάριση. Κατά την εκκαθάριση εισπράττονται οι απαιτήσεις ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη του συνεταιρισμού. Το υπόλοιπο διανέμεται στους συνεταιίρους ανάλογα με τις μερίδες τους, εκτός εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό.

3. Αν ο συνεταιρισμός διαλύθηκε λόγω λήξης της διάρκειάς του ή λόγω της πτώχευσής του, η οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωσή του με απόφαση της γενικής συνέλευσης που καταχωρίζεται στο μητρώο της παρ. 3 του άρθρου 1.

Σε περίπτωση διάλυσης του συνεταιρισμού για το λόγο που αναφέρεται στην παρ. 1, περίπτωση α', η αναβίωση είναι δυνατή, αν μέσα σε τρεις μήνες συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών και ακολουθήσει μέσα σε ένα μήνα απόφαση της γενικής συνέλευσης που συγκαλείται εκτάκτως για να αποφασίσει για την αναβίωση του συνεταιρισμού. Σε περίπτωση αναβίωσης λογίζεται ότι ο συνεταιρισμός δεν έχει

ποτέ διαλυθεί. Η αναβίωση, αποκλείεται όταν έχει αρχίσει η διανομή υπολοίπου στους συνεταιίρους.

4. Δυο ή περισσότεροι συνεταιρισμοί μπορούν να συγχωνευτούν. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων και καταχώριση του νέου καταστατικού κατά το άρθρο I παρ. 6 στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου εκείνου, στην περιφέρεια του οποίου θα έχει την έδρα του ο μετά τη συγχώνευση συνεταιρισμός. Από την καταχώριση αυτήν ο νέος συνεταιρισμός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταιρισμών που συγχωνεύτηκαν. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται απ' αυτόν χωρίς διακοπή.

Άρθρο 11

1. Αν ο συνεταιρισμός αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των συνεταιίρων, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στους συνεταιίρους. Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται ισολογισμός και έκθεση του διοικητικού συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση του συνεταιρισμού και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά. Η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στα μέλη κατ' αναλογία των συνεταιριστικών μερίδων, αν το αποφασίσει η γενική συνέλευση με την απαρτία του άρθρου 5 παρ. 4 και απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού. Πίνακας για τις έκτακτες εισφορές που επιβλήθηκαν και τις τυχόν καθυστερούμενες τακτικές εισφορές υποβάλλεται αμέσως από το διοικητικό συμβούλιο στο ειρηνοδικείο και κηρύσσεται απ' αυτό εκτελεστός.

2. Συνεταιρισμός κηρύσσεται σε πτώχευση στις περιπτώσεις τον πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου:

α) Με αίτηση οποιουδήποτε δανειστή, αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλεί τη γενική συνέλευση για την επιβολή έκτακτης εισφοράς.

β) Με αίτηση του συνεταιρισμού ή οποιουδήποτε δανειστή, αν η επιβολή έκτακτης εισφοράς αποτύχει. Αρμόδιο για την πτώχευση δικαστήριο είναι το ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού. Καθήκοντα εισηγητή δικαστή εκτελεί ο ειρηνοδίκης.

Σύνδικος διορίζεται αυτός που υποδεικνύει η πλειοψηφία των πιστωτών, εκτός αν σπουδαίος λόγος δεν το επιτρέπει.

Άρθρο 12

1. Πέντε τουλάχιστο συνεταιρισμοί, που διέπονται από αυτόν το νόμο και έχουν την έδρα τους στον ίδιο νομό, μπορούν να συστήσουν Ένωση συνεταιρισμών με σκοπό το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων των συνεταιρισμών αυτών του νομού.

Η γενική συνέλευση της Ένωσης συνεταιρισμών απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών που μετέχουν στην ένωση. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών σε αναλογία ένας στα πενήντα μέλη του συνεταιρισμού.

Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό είκοσι πέντε, ο συνεταιρισμός εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμός με λιγότερα από πενήντα μέλη εκλέγει έναν αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμός με περισσότερα από πεντακόσια μέλη εκλέγει δέκα αντιπροσώπους. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της Ένωσης. Οι συνεταιρισμοί του ίδιου κλάδου κάθε ένωσης συναποτελούν το αντίστοιχο κλαδικό τμήμα της. Η λειτουργία του τμήματος ρυθμίζεται από το καταστατικό της ένωσης. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο, ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.

2. Οι κλαδικοί συνεταιρισμοί όλης της χώρας μπορούν να συστήσουν την αντίστοιχη ομοσπονδία συνεταιρισμών για το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους. Η γενική συνέλευση της ομοσπονδίας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτή. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται στις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών σε αναλογία ένας στα πενήντα μέλη τους. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών είναι μεγαλύτερο του αριθμού είκοσι πέντε, ο συνεταιρισμός εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμοί με λιγότερα από πενήντα μέλη εκλέγουν έναν αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμοί με περισσότερα από πεντακόσια μέλη εκλέγουν δέκα αντιπροσώπους. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της ομοσπονδίας. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν, τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα

3. Οι ομοσπονδίες των κλαδικών συνεταιρισμών και οι ενώσεις συνεταιρισμών όλης της χώρας μπορούν να συστήσουν τη Συνομοσπονδία των Συνεταιρισμών της Ελλάδας για το συντονισμό και τη γενικότερη εκπροσώπηση του συνεταιριστικού κινήματος της Χώρας. Η γενική συνέλευση Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των ομοσπονδιών και των ενώσεων. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των ομοσπονδιών σε αναλογία ένα στα πενήντα μέλη των συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτές. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό είκοσι πέντε, η ομοσπονδία εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο.

Ομοσπονδία με λιγότερα από πενήντα μέλη πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτήν εκλέγει έναν αντιπρόσωπο. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας. Στη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας συμμετέχουν όλες οι ενώσεις συνεταιρισμών με δυο αντιπροσώπους η καθεμιά

4. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.

5. Για τη σύσταση, την είσοδο νέων μελών, τη λειτουργία και τη διάλυση της ένωσης, της ομοσπονδίας και της συνομοσπονδίας των συνεταιρισμών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του νόμου αυτού.

Για την εκλογή αντιπροσώπων οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 7 και 8 ισχύουν αναλογικά. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της ένωσης συνεταιρισμών

καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος του εργατικού κέντρου και ένας εκπρόσωπος της Ένωσης δήμων και κοινοτήτων τον νομού. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) και ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.).

Άρθρο 13

1. Η μέριμνα για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών καθώς και η εποπτεία τους ανήκει στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Για την άσκησή τους συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Υπηρεσία Συνεταιρισμών.

Στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας ανήκει:

- α) Η υποβολή της ανάπτυξης του συνεταιριστικού κινήματος
- β) Η υποβολή προτάσεων ή εισηγήσεων σε θέματα κυβερνητικής πολιτικής που σχετίζονται με τους συνεταιρισμούς.
- γ) Η επεξεργασία σχεδίων νόμων, διαταγμάτων και κανονιστικών αποφάσεων που αφορούν την οργάνωση, τη λειτουργία και τη δράση των συνεταιρισμών.
- δ) Η επεξεργασία πρότυπων καταστατικών και η διοργάνωση συνεταιριστικών σεμιναρίων, μαθημάτων και διαλέξεων.
- ε) Η προώθηση της συνεταιριστικής εκπαίδευσης και έρευνας.
- στ) Η υποβοήθηση των εποπτικών συμβουλίων των συνεταιρισμών και βαθμών στην άσκηση των καθηκόντων τους.

2. Η οργάνωση και η λειτουργία της υπηρεσίας συνεταιρισμών ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εθνικής Οικονομίας μέσα σ' ένα έτος από τη δημοσίευση αυτού του νόμου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα προβλέπεται η σύσταση, οργάνωση και λειτουργία περιφερειακών υπηρεσιών καθώς και η κατάργηση, η υπαγωγή ή ο συντονισμός τυχόν άλλων υπηρεσιών που έχουν το ίδιο η παραπλήσιο αντικείμενο.

3. Συνιστάται συμβούλιο συνεταιρισμών που εδρεύει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με γνωμοδοτικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες στα θέματα των συνεταιρισμών. Το Συμβούλιο Συνεταιρισμών συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Το συμβούλιο συνεταιρισμών αποτελείται από τον πρόεδρο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, το διευθυντή της υπηρεσίας συνεταιρισμών, έναν ειδικό επιστήμονα με συνεταιριστική κατάρτιση και εμπειρία που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας, έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων και έναν εκπρόσωπο Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας καθώς και έξι αντιπροσώπους των συνεταιρισμών, που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας και από τους οποίους ένας τουλάχιστον είναι αντιπρόσωπος των καταναλωτικών συνεταιρισμών. Σε περίπτωση δημιουργίας περισσότερων Συνομοσπονδιών, οι έξι αντιπρόσωποι αναδεικνύονται ανάλογα με τη

δύναμη των μελών που αντιπροσωπεύουν οι Συνομοσπονδίες. Έως τη σύσταση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών τους έξι αντιπροσώπους ορίζει ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας μεταξύ των προτεινόμενων από τις ενώσεις συνεταιρισμών.

4. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ζητεί τη γνώμη του συμβουλίου συνεταιρισμών σε θέματα συνεταιριστικής πολιτικής.

Άρθρο 14

1. Το ειρηνοδικείο τηρεί μητρώο των συνεταιρισμών που εδρεύουν στην περιφέρεια του. Το μητρώο περιέχει:

α) Την επωνυμία και το σκοπό του συνεταιρισμού.

β) Την κατηγορία του συνεταιρισμού σε σχέση με την ευθύνη των συνεταίρων.

γ) Τα ονοματεπώνυμα των νόμιμων εκπροσώπων του συνεταιρισμού.

Στο ειδικό βιβλίο καταχωρίζεται κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων. Αν μεταφερθεί η έδρα του συνεταιρισμού γίνεται η σχετική σημείωση και στο μητρώο της αρχικής εγγραφής.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Δικαιοσύνης, καθορίζεται ο τύπος του μητρώου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με αυτό και την τήρησή του.

3. Ο συνεταιρισμός δεν μπορεί να αντιτάξει σε τρίτο, πριν από την καταχώριση στο μητρώο, γεγονότα που έπρεπε να είχαν καταχωρισθεί κατά το προηγούμενο άρθρο, εκτός αν ο τρίτος τα γνώριζε. Καθένας μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό και των δικαιολογητικών του. Το ειρηνοδικείο χορηγεί πιστοποιητικό για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής.

Άρθρο 15

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του

α) Εν γνώσει παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία-γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού.

β) Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του συνεταιρισμού.

γ) Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.

2. Με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρούνται τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή εκείνου που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει τους ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που

αφορούν τη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που έκαναν.

3. Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των μελών των συνεταιριστικών οργανώσεων, χρησιμοποιώντας σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης.

4. Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος:

α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.

β) Ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή δίνει πολλαπλή ψήφο ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής ή νοθεύει το γνήσιο αποτέλεσμα εκλογής για την ανάδειξη διοικητικών συμβουλίων, εποπτικών συμβουλίων και αντιπροσώπων των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Άρθρο 16

1. Επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου εταιρείας σε συνεταιρισμό του νόμου αυτού.

2. Για τη μετατροπή ανώνυμης εταιρείας και εταιρείας περιορισμένης ευθύνης απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, που λαμβάνεται σύμφωνα με τα άρθρα 29 παρ. 3-5 και 31 παρ. 2 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 ή της συνέλευσης των εταίρων, που λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 3190/1955.

3. Για τη μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας απαιτείται ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

4. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιβληθεί τον απαιτούμενο για τη σύσταση του συνεταιρισμού τύπο και, να περιέχει τα απαραίτητα κατά τον παρόντα νόμο στοιχεία του καταστατικού.

5. Από την καταχώριση της απόφασης στο μητρώο συνεταιρισμών συντελείται η μετατροπή και ο συνεταιρισμός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταιρειών που μετατράπηκαν και συνεχίζει τις εκκρεμείς δίκες χωρίς διακοπή τους.

Άρθρο 17

1. Για θέματα που ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν εφαρμόζεται συμπληρωματικά οι διατάξεις του εμπορικού

2. Οι συνεταιρισμοί που υπάρχουν σήμερα πρέπει να εγγραφούν στο μητρώο συνεταιρισμών και να προσαρμόσουν το καταστατικό τους στις διατάξεις αυτού του νόμου μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη της ισχύος του.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, είναι δυνατή η παράταση της παραπάνω προθεσμίας.

3. Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου παύει να ισχύει ο ν. 602/191S, όπως έχει τροποποιηθεί, και ισχύει σήμερα, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν

4. Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί και οι συνεταιρισμοί φαρμακοποιών διέπονται και από την ισχύουσα για αυτούς νομοθεσία.

5. Σε υφιστάμενους συνεταιρισμούς με περισσότερα από χίλια μέλη, η γενική συνέλευση, που συγκαλείται για να επιφέρει την αναγκαία προσαρμογή στο καταστατικό προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 5, βρίσκεται σε απαρτία με το ένα τρίτο των μελών και η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων μελών.

6. Οι διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας που αφορούν τους συνεταιρισμούς διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 18

1. Η ίδρυση συνεταιρισμού και η τροποποίηση του καταστατικού του, η μετατροπή εταιρείας καθώς και η εισφορά μηχανικού εξοπλισμού σε αστικό συνεταιρισμό υπόκεινται μέχρι τις 31.12.89 στο ήμισυ των υπό της κειμένης νομοθεσίας προβλεπόμενων τελών ή φόρων.

2. Παρέχεται προσωρινή ατέλεια στις εισαγωγές πρώτων υλών, που πραγματοποιούνται από συνεταιρισμούς επαγγελματιοβιοτεχνών, εφ' όσον πρόκειται να μεταποιηθούν σε έτοιμα προϊόντα στα εργαστήρια των μελών τους, με σκοπό την εξαγωγή, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις.

3. Οι παραπάνω απαλλαγές και ατέλειες εφαρμόζονται και στις ενώσεις συνεταιρισμών.

Άρθρο 19

1. Η θητεία των μελών των διοικητικών συμβουλίων των επιμελητηρίων που λήγει στο τέλος του 1986 σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 1089/1980 "περί Εμπορικών και Βιομηχανικών Επαγγελματικών και Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων" παρατείνεται μέχρι το τέλος του 1987.

Άρθρο 20

Ο νόμος αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΝΟΜΟΣ 2169/1993

Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο Νόμο που Ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Ορισμός - Σκοπός - Νομική μορφή - Διαβαθμίσεις

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (Α.Σ.Ο.) όλων των βαθμίδων και οι Κοινοπραξίες τους είναι εκούσιες ενώσεις προσώπων, οι οποίες επιδιώκουν την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική τους ανάπτυξη, μέσα από μία κοινή επιχείρηση με ισότιμη συνεργασία και αμοιβαία βοήθεια των μελών της.

2. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις όλων των βαθμίδων και οι Κοινοπραξίες τους είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και έχουν εμπορική ιδιότητα.

3. Για θέματα που δεν ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι κανόνες του αστικού και του εμπορικού δικαίου.

4. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις διαβαθμίζονται ως εξής:

α) Πρωτοβάθμιες:

αα) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.)

ββ) Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιρισμών

β) Δευτεροβάθμιες:

αα) Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.)

ββ) Κοινοπραξίες Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών

γ) Τριτοβάθμιες:

αα) Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις

ββ) Κοινοπραξίες Κεντρικών Συνεταιριστικών Ενώσεων.

5. Στις διατάξεις του νόμου αυτού υπάγεται και η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.), που είναι το ανώτατο ιδεολογικό και συντονιστικό Όργανο του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος της χώρας.

6. Δεν αποτελούν βαθμούς Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων:

- α) η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.).
- β) οι κοινές επιχειρήσεις στις οποίες μετέχουν οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, Κοινοπραξίες και Εταιρείες τους,
- γ) οι Συνεταιριστικές Εταιρείες (άρθρο 39).

Άρθρο 2

Δραστηριότητες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις αναπτύσσουν οποιαδήποτε δραστηριότητα για την επίτευξη του σκοπού τους, που μπορεί να καλύπτει την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων, την παραγωγή και προμήθεια γεωργικών εφοδίων, καθώς και την κατασκευή και προμήθεια των μέσων αγροτικής παραγωγής και βιοτικής ανάγκης.

2. Για την εκπλήρωση των σκοπών τους, οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορεί να ιδρύουν υποκαταστήματα στο εσωτερικό και εξωτερικό, να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς και άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α') και επανοριοθετήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), με κοινωφελείς οργανισμούς, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με Συνεταιριστικές Οργανώσεις άλλων χωρών, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα πλαίσια της διακρατικής ή και διεπαγγελματικής συνεργασίας που αναγνωρίζει και θεσμοθετεί η Κοινότητα και να συμμετέχουν σε θεσμικά όργανα της Κοινότητας, όπως ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού, Ευρωπαϊκή Εταιρεία, κ.ά..

Άρθρο 3

Έδρα - Περιφέρεια - Επωνυμία

1. Έδρα της Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης είναι ο Δήμος ή η Κοινότητα, που είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της.

2. Η περιφέρεια της Α.Σ.Ο. ορίζεται από το καταστατικό της.

3. Η επωνυμία εκφράζει το σκοπό ή τα αντικείμενα δραστηριότητας του συνεταιρισμού και περιλαμβάνει υποχρεωτικά την ιδιότητα αυτού ως Αγροτικού και το όνομα του Δήμου ή της Κοινότητας όπου βρίσκεται η έδρα του.

4. Η επωνυμία χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στις συναλλαγές και σε κάθε νομική πράξη, την οποία επιχειρούν ή στην οποία μετέχουν οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και οι Κοινοπραξίες τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 4

Όροι σύστασης

1. Για τη σύσταση Αγροτικού Συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και η υπογραφή του από είκοσι (20) τουλάχιστον πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, καθώς και η έγκρισή του από το ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού.

2. Με απόφαση του υπουργού Γεωργίας, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση της Ένωσης Συνεταιρισμών της περιφέρειας του υπό ίδρυση συνεταιρισμού είναι δυνατή η σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού με λιγότερα από είκοσι (20) μέλη σε περιοχές όπου ειδικές συνθήκες το επιβάλλουν.

3. Οι ήδη λειτουργούντες αγροτικοί συνεταιρισμοί με μέλη λιγότερα από είκοσι (20) συνεχίζουν τη λειτουργία τους.

Άρθρο 5

Τύπος και περιεχόμενο Καταστατικού

1. Το Καταστατικό καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, που χρονολογείται και υπογράφεται από τα ιδρυτικά του μέλη.

2. Το Καταστατικό περιέχει υποχρεωτικά:

- α) Το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο ή επωνυμία και κατοικία των ιδρυτικών μελών.
- β) Την επωνυμία, έδρα και περιφέρεια του συνεταιρισμού.
- γ) Το σκοπό και το αντικείμενο των δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού.
- δ) Τους όρους εγγραφής, αποχώρησης και διαγραφής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.
- ε) Την έκταση της συνεταιρικής μερίδας, τον τρόπο προσδιορισμού του αριθμού των υποχρεωτικών μερίδων και καταβολής τους, τη διαδικασία απόδοσής τους σε περίπτωση αποχώρησης, καθώς και την έκταση της ευθύνης των μελών.
- στ) Τις προϋποθέσεις σύγκλησης και λήψης αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.), το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και το Εποπτικό Συμβούλιο (Ε.Σ.).
- ζ) Τις αρμοδιότητες της Γ.Σ., του Δ.Σ. και του Ε.Σ.
- η) Τα ποσοστά επί των πλεονασμάτων χρήσης για δημιουργία αποθεματικών.
- ι) Τον ορισμό Προσωρινού Διοικητικού Συμβουλίου για την τήρηση των νομίμων διαδικασιών για έγκριση του Καταστατικού και τη σύγκληση της Πρώτης Γενικής Συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του Αγροτικού Συνεταιρισμού.

3. Το Καταστατικό μπορεί να ορίζει:

- α) Τη σύσταση και λειτουργία Τοπικών Συνελεύσεων (Τ.Σ.) και Ειδικών Συνελεύσεων (Ειδ. Σ.), τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων τους, τη σχέση τους με τις Γενικές Συνελεύσεις και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών τους.
- β) Τη χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού η οποία μπορεί να είναι απεριόριστη.
- γ) Την υποχρέωση τήρησης πρόσθετων βιβλίων.
- δ) Θέματα σχετικά με την κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων των μελών.
- ε) Τους όρους παροχής εργασίας των μελών και παράδοσης της παραγωγής στο συνεταιρισμό, επεξεργασίας, διακίνησης και εμπορίας της από αυτόν καθώς και τις δυνατότητες παροχής προσωπικής εργασίας των μελών.

Άρθρο 6

Έγκριση - Καταχώρηση Καταστατικού

1. Το Καταστατικό εγκρίνεται από το ειρηνοδικείο της περιφέρειας όπου εδρεύει ο Αγροτικός Συνεταιρισμός.

2. Για την έγκριση του Καταστατικού υποβάλλεται στο ειρηνοδικείο αίτηση από το προσωρινό Δ.Σ., που εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

3. Αν το Καταστατικό δεν είναι σύννομο, το ειρηνοδικείο καλεί το προσωρινό Δ.Σ. να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις μέσα σε πέντε (5) ημέρες. Στη συνέχεια εκδίδεται απόφαση του ειρηνοδικείου και αν αποδέχεται την αίτηση, καταχωρείται το Καταστατικό στο βιβλίο μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο ειρηνοδικείο με μνεία του αριθμού της σχετικής απόφασης. Από την καταχώρηση αυτήν ο αγροτικός συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα. Η ίδια διαδικασία τηρείται και για την τροποποίηση του Καταστατικού. Σε κάθε περίπτωση κυρωμένο αντίγραφο της απόφασης και του Καταστατικού αποστέλλεται από το ειρηνοδικείο στη Διεύθυνση Αγροτικών Συνεταιρισμών του Υπουργείου Γεωργίας.

4. Κατά της απορριπτικής απόφασης του ειρηνοδικείου μπορεί να ασκηθεί έφεση στο μονομελές πρωτοδικείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΜΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 7

Μέλη

1. Μέλη Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορεί να γίνουν ενήλικα φυσικά πρόσωπα, που είναι κάτοχοι ή μισθωτές εκμεταλλεύσεων σε οποιονδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας, στις οποίες απασχολούνται κατά κύριο λόγο και ο κλάδος αυτός να προβλέπεται από τον καταστατικό σκοπό του Συνεταιρισμού. Επίσης, μπορεί να γίνουν

μέλη εκκλησιαστικά ή κοινωφελή ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις.

Για την ίδια αγροτική εκμετάλλευση γίνονται δεκτοί στο Συνεταιρισμό, ο αρχηγός της εκμετάλλευσης και τυχόν ενήλικα τέκνα του, με τα οποία την εκμεταλλεύεται από κοινού. Δεν υπάρχει περιορισμός για την εισδοχή μελών στους ελεύθερους Δασικούς και Αλιευτικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας.

2. Μέλος Αγροτικού Συνεταιρισμού δεν μπορεί να είναι μέλος και σε άλλον Αγροτικό Συνεταιρισμό του ίδιου σκοπού και στην ίδια περιφέρεια.

3. Η ιδιότητα του ιδρυτικού μέλους Αγροτικού Συνεταιρισμού αποκτάται από την καταχώριση του Καταστατικού στο βιβλίο μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, σύμφωνα με το άρθρο 6 και την καταβολή της συνεταιρικής μερίδας, σύμφωνα με το άρθρο 13 του παρόντος.

Άρθρο 8

Κωλύματα

1. Δεν μπορεί να γίνει μέλος Αγροτικού Συνεταιρισμού όποιος:

- α) Ασκήι δραστηριότητες ανταγωνιστικές με εκείνες του Συνεταιρισμού.
- β) Βλάπτει τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού με οποιονδήποτε τρόπο.
- γ) Τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.
- δ) Έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα ή εκ δόλου πλημμέλημα, σε βάρος της περιουσίας Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή του Δημοσίου. Στην περίπτωση αυτή η απαγόρευση ισχύει μέχρι της διαγραφής της ποινής από το ποινικό μητρώο σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Το Καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλες προϋποθέσεις ή κωλύματα για μη συμμετοχή στην Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση, αρκεί να μη δυσχεραίνεται η ελεύθερη εγγραφή μελών. Οι σχετικές διατάξεις ισχύουν μόνο για τα μετά από αυτές εγγραφόμενα μέλη.

Άρθρο 9

Διαδικασία εγγραφής μέλους

1. Η εγγραφή μέλους στο Συνεταιρισμό γίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Αν η αίτηση απορριφθεί ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει στη Γενική Συνέλευση, η οποία αποφασίζει οριστικά. Οι λοιποί όροι και η διαδικασία εγγραφής ορίζονται από το Καταστατικό. Αν η Γενική Συνέλευση απορρίψει την αίτηση εγγραφής, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να προσφύγει στο αρμόδιο ειρηνοδικείο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης.

2. Το Δ.Σ. υποχρεούται να ενημερώνει στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους το ειρηνοδικείο για κάθε μεταβολή των μελών του.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις και δικαιώματα του μέλους

1. Κάθε μέλος του Αγροτικού Συνεταιρισμού υποχρεούται:

α) Να παραμένει μέλος του Συνεταιρισμού για όσο χρόνο προβλέπει το Καταστατικό του, εκτός εάν συντρέχει σπουδαίος λόγος πρόωρης αποχώρησής του, τον οποίο υποχρεούται να δηλώσει έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Η διαδικασία και οι λοιποί όροι αποχώρησης ορίζονται στο Καταστατικό.

β) Να καταβάλλει τη συνεταιρική μερίδα. Μέλος που καθυστερεί έστω και μία δόση της συνεταιρικής μερίδας δεν έχει δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση και δικαίωμα εκλέγεσθαι.

2. Κάθε μέλος του Αγροτικού Συνεταιρισμού δικαιούται:

α) Να εκλέγει και να εκλέγεται στο Διοικητικό και το Εποπτικό Συμβούλιο καθώς και ως αντιπρόσωπος σε ανώτερου βαθμού Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση και Κοινοπραξία.

β) Να ζητεί πληροφορίες σχετικά με την πορεία των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει τις σχετικές πληροφορίες στην τρίτη, μετά την υποβολή της αίτησης, Γενική Συνέλευση των μελών.

γ) Να συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση και να παίρνει

αντίγραφο των πρακτικών αυτής καθώς και αντίγραφο του ισολογισμού και του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης.

δ) Να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου των ατομικών του λογαριασμών και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Συνεταιρισμού, σύμφωνα με τους όρους του Καταστατικού.

ε) Να συμμετέχει στο καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης.

Άρθρο 11

Αποχώρηση - Θάνατος μέλους

1. Ο συνεταίρος δεν μπορεί να αποχωρήσει από το Συνεταιρισμό, πριν περάσει ο χρόνος για τον οποίο έχει δεσμευτεί, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

2. Ο συνεταίρος δηλώνει τη θέλησή του να αποχωρήσει από το Συνεταιρισμό, τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Η δήλωση αποχώρησης είναι ελεύθερα ανακλητή, κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία υποβλήθηκε και ισχύει για το τέλος αυτής.

3. Ο συνεταίρος που αποχωρεί αναλαμβάνει την ονομαστική αξία της συνεταιρικής του μερίδας ή του τμήματός της, που έχει ήδη καταβάλει, με ανάλογη μείωσή της, σε περίπτωση ζημιών του Συνεταιρισμού.

Το Καταστατικό καθορίζει τη διαδικασία απόδοσης της συνεταιρικής μερίδας.

4. Αν ο συνεταίρος που ζήτησε να αποχωρήσει είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Εποπτικού Συμβουλίου ή αντιπρόσωπος του Συνεταιρισμού σε

Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση ανώτερου βαθμού, εκπίπτει αυτοδίκαια από το αξίωμά του από την ημέρα που δήλωσε ότι αποχωρεί. Η ανάκληση της δήλωσης αποχώρησης δεν επιφέρει αναβίωση του αξιώματός του.

5. Αν η Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού αποφασίσει τη μεταβολή του σκοπού ή τη συγχώνευσή του με άλλον ή με άλλους Συνεταιρισμούς, τα μέλη που διαφωνούν μπορεί να αποχωρούν από το Συνεταιρισμό και πριν περάσει ο χρόνος για τον οποίο έχουν δεσμευτεί. Η δήλωση για την αποχώρηση υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη λήψη της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, μπορεί δε αυτή να ανακληθεί μέσα σε ένα (1) μήνα από τότε που υποβλήθηκε. Η αποχώρηση επέρχεται με τη δημοσίευση της εγκριτικής δικαστικής απόφασης της τροποποίησης του Καταστατικού ή με την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

6. Ο συνεταίρος υποχρεούται να επανορθώσει κάθε ζημία του Συνεταιρισμού από την πρόωγη λύση της συνεταιριστικής σχέσης, χωρίς σπουδαίο λόγο, η συνδρομή του οποίου διαπιστώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το ύψος της ζημίας προσδιορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

7. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του Συνεταιρισμού, ο κληρονόμος ή, όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτός που υποδείχθηκε με έγγραφη συμφωνία, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε. Άλλως, η ονομαστική αξία της συνεταιρικής μερίδας του, μειωμένη ανάλογα όταν υπάρχει ζημία, αποδίδεται στους κληρονόμους του στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου στη διάρκεια της οποίας επήλθε ο θάνατος του μέλους.

Άρθρο 12

Διαγραφή μέλους

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση του, υποχρεούται να διαγράψει το μέλος του Συνεταιρισμού όταν:

α) δεν έχει πλέον τις προϋποθέσεις εγγραφής του,

β) επήλθε στο πρόσωπό του ένα από τα κωλύματα εγγραφής,

γ) βλάπτει με πρόθεση τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού ή αδικαιολόγητα δεν εκπληρεί τις προς αυτόν υποχρεώσεις του.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο, πριν από την απόφασή του περί διαγραφής συνεταίρου, τάσσει σ' αυτόν δεκαήμερη προθεσμία για παροχή εξηγήσεων και άρση του λόγου διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.

3. Στις περιπτώσεις της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται προσφυγή του διαγραφέντος στην πρώτη Γενική Συνέλευση.

4. Κατά των παραπάνω αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης επιτρέπεται προσφυγή του διαγραφέντος στο ειρηνοδικείο εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Το ειρηνοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και η απόφασή του δεν υπόκειται σε ένδικα μέτρα.

5. Η διαγραφή επέρχεται δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου ή από τη δημοσίευση της δικαστικής απόφασης.

6. Το Δ.Σ. αποφασίζει αν το μέλος που διαγράφεται δικαιούται να αναλάβει την αξία της συνεταιρικής του μερίδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 13

Συνεταιρική μερίδα

1. Συνεταιρική μερίδα είναι το χρηματικό ποσό με το οποίο κάθε μέλος συμμετέχει στα κεφάλαια του Συνεταιρισμού και εκφράζει το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή. Κάθε συνεταιρισμός υποχρεούται να έχει μία τουλάχιστον συνεταιρική μερίδα.

2. Το Καταστατικό προβλέπει το ύψος της συνεταιρικής μερίδας, τις χρονικές δόσεις καταβολής της και τον αριθμό των μερίδων των συνεταίρων. Το ύψος της συνεταιρικής μερίδας δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών και ο χρόνος καταβολής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των τριών (3) ετών.

3. Η συνεταιρική μερίδα είναι αδιαίρετη, αμεταβίβαστη και ίση για όλους τους συνεταίρους.

4. Το Καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα απόκτησης περισσότερων της μιας συνεταιρικών μερίδων εκ μέρους των μελών και τις από αυτές απορρέουσες υποχρεώσεις και δικαιώματα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 14 παρ. 1 και 16 παρ. 2 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 14

Ευθύνη του συνεταίρου για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού

1. Για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους τα μέλη ευθύνονται περιορισμένα στο εξαπλάσιο του ύψους της συνεταιρικής μερίδας. Το Καταστατικό μπορεί να προβλέπει και θέσπιση υψηλότερου ορίου ευθύνης των συνεταίρων.

Όταν από τον ισολογισμό της οικονομικής χρήσης προκύπτει ότι οι υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού δεν καλύπτονται από τη συνολική συνεταιρική ευθύνη των μελών τους και την αξία των περιουσιακών στοιχείων του Συνεταιρισμού το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση των μελών για την αύξηση του ποσού της ευθύνης μέχρι να καλυφθεί το ποσό των υποχρεώσεων του Συνεταιρισμού και για ίσο ποσό για κάθε συνεταιρική μερίδα των μελών.

2. Η προσωπική ευθύνη των συνεταίρων απέναντι στους δανειστές του Συνεταιρισμού γεννάται όταν οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και οι Κοινοπραξίες τους

αδυνατούν να πληρώσουν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές τους και μόνον όταν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι οι υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού υπερβαίνουν το ενεργητικό κατά το διπλάσιο του συνολικού ποσού των κεφαλαίων του Συνεταιρισμού, που προέρχεται από τις καταβεβλημένες μερίδες και τα δημιουργούμενα από το άρθρο 30 αποθεματικά.

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα τον επιμερισμό των ακάλυπτων χρεών του Συνεταιρισμού στα μέλη του, εντός πάντοτε του ορίου ευθύνης τους, προς την οποία υποβάλλει και πίνακα του επιμεριζόμενου χρέους του Συνεταιρισμού.

Ο πίνακας αυτός υποβάλλεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, αμέσως μετά την έγκρισή του από τη Γενική Συνέλευση, που αποφαινεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, στο ειρηνοδικείο της έδρας του Συνεταιρισμού και κηρύσσεται από αυτό εκτελεστός.

3. Ο συνεταίρος ευθύνεται με τον ίδιο τρόπο και μετά την έξοδο του από το Συνεταιρισμό για χρέη που δημιουργήθηκαν όταν ήταν μέλος ή για προηγούμενα χρέη που αποδέχθηκε κατά την εγγραφή του. Η αξίωση του Συνεταιρισμού ή τρίτων κατά του συνεταίρου παραγράφεται μετά παρέλευση πενταετίας από την έξοδό του.

4. Η ευθύνη του συνεταίρου παύει μετά την παρέλευση ενός (1) έτους από την ημερομηνία που περατώθηκε η εκκαθάριση του Συνεταιρισμού στην περίπτωση της πτώχευσης ή διάλυσής του, εκτός αν μέσα στο έτος έχει ασκηθεί εναντίον του αγωγή.

5. Δεν διατάσσεται προσωπική κράτηση κατά του συνεταίρου για χρέη του Συνεταιρισμού προς τρίτους και το Δημόσιο.

Άρθρο 15

Υποχρεώσεις των συνεταίρων προς τρίτους

1. Οι δανειστές μέλους Αγροτικού Συνεταιρισμού δεν έχουν δικαίωμα στη συνεταιρική μερίδα, στα πλεονάσματα της χρήσης και στα κινητά ή ακίνητα που τυχόν η χρήση τους έχει παραχωρηθεί από το μέλος στο Συνεταιρισμό, προτού γεννηθεί το δικαίωμα του δανειστή.

2. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή λήψη ασφαλιστικών μέτρων για χρέη των συνεταίρων προς τρίτους:

α) Το αντάλλαγμα για τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων που έχουν παραχωρηθεί στο Συνεταιρισμό,

β) Τα προϊόντα της παραγωγής των μελών που παραδόθηκαν στο Συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία,

γ) το τίμημα των προϊόντων της περίπτωσης β'.

3. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του Συνεταιρισμού από τρίτους ως τρίτου:

α) Χρημάτων που έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του.

β) Απαιτήσεων για παροχές σε είδος του Συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 16

Γενική Συνέλευση μελών - Αρμοδιότητες

1. Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο του Συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του.

2. Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Το Καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι ο συνεταιίρος διαθέτει και δεύτερη ψήφο, εφόσον κατέχει τουλάχιστον τέσσερις συνεταιρικές μερίδες.

Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση αυτοπροσώπως.

3. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο όργανο.

Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν:

- α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
- β) Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας και η διάλυση του Συνεταιρισμού.
- γ) Η ψήφιση και η τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του Συνεταιρισμού και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.
- δ) Η συμμετοχή του Συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2. σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού ή σε Συνεταιριστικές Εταιρείες του άρθρου 39 και η αποχώρησή του από αυτές.
- ε) Η εκλογή, ανάκληση, αντικατάσταση και απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου, καθώς και των αντιπροσώπων σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
- στ) Η έγκριση για την αγορά ή την πώληση ακινήτου ή την ίδρυση βιοτεχνίας ή βιομηχανίας, καθώς και η έγκριση για τη σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς και ο καθορισμός του ανώτατου ορίου και των όρων χορήγησης δανείων προς τα μέλη του.
- ζ) Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων της χρήσης ή της επιβάρυνσης των μελών από τυχόν ζημίες.
- η) Η επιβολή ειδικής εισφοράς στα μέλη του Συνεταιρισμού για την εκπλήρωση συγκεκριμένων σκοπών, που πρέπει απαραίτητα να αναφέρονται στο Καταστατικό.
- θ) Η έγκριση του προγράμματος άρσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού για τα επόμενα έτη και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.

ι) Κάθε άλλο θέμα το οποίο προβλέπεται στο Καταστατικό καθώς και ο ετήσιος προϋπολογισμός δαπανών.

4. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της να μεταβιβάζει στο Διοικητικό Συμβούλιο την άσκηση των αρμοδιοτήτων της για την αγορά ή πώληση ακινήτου και τη σύναψη δανείου για τον σκοπό αυτόν, καθώς και να εξουσιοδοτεί το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα στα πλαίσια του προϋπολογισμού που εγκρίθηκε, για μεταφορά κονδυλίων από ένα λογαριασμό σε άλλον.

Άρθρο 17

Σύγκληση - Ημερήσια διάταξη

1. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική σύνοδο μία φορά το έτος. Η συνέλευση πραγματοποιείται στην έδρα του Συνεταιρισμού μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη λήξη της χρήσης.

Η διαδικασία της σύγκλησης καθορίζεται από το Καταστατικό.

2. Το Διοικητικό ή το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλούν έκτακτη Γενική Συνέλευση για λόγους οι οποίοι προβλέπονται από το νόμο ή το Καταστατικό ή όταν τούτο επιβάλλεται από το συμφέρον του Συνεταιρισμού.

3. Το ένα πέμπτο (1/5) των μελών του Συνεταιρισμού μπορεί να ζητήσει από το Διοικητικό Συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης.

Αν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη έχουν δικαίωμα σύγκλησής της.

4. Το ίδιο ποσοστό μελών της παρ. 3 μπορεί να ζητήσει, κατά τους όρους του Καταστατικού, την εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξή της. Η εγγραφή των θεμάτων αυτών είναι υποχρεωτική.

5. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει μόνο στα θέματα τα οποία περιλαμβάνονται στην πρόσκληση. Θέματα αναβολής ή διακοπής της Συνέλευσης, σύγκλησης νέας ή εγγραφής των μελών, δεν είναι αναγκαίο να αναγράφονται στην πρόσκληση.

6. Της Γενικής Συνέλευσης προεδρεύει προσωρινά ο πρόεδρος του Δ.Σ., για τη διαπίστωση της απαρτίας και μέχρι της εκλογής του οριστικού προέδρου αυτής, ο οποίος εκλέγεται με ψηφοφορία, όπως ορίζει το Καταστατικό.

Ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης προτείνει δύο πρακτικογράφους και δύο ψηφοδέκτες, οι οποίοι εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 18

Απαρτία

1. Η Γενική Συνέλευση συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον στην αρχή της συνεδρίασης είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον μέλη (απαρτία).

2. Αν στην πρώτη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης δεν διαπιστωθεί απαρτία, η Γενική Συνέλευση ανέρχεται χωρίς νέα πρόσκληση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης.

Τη φορά αυτή υπάρχει απαρτία ανεξάρτητα από τον αριθμό των παριστάμενων μελών.

3. Για θέματα που απαιτείται η αυξημένη πλειοψηφία της παρ.1 του άρθρου 19, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία αν είναι παρόντα τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μελών. Άλλως, αναβάλλεται η Συνέλευση και συνέρχεται χωρίς νέα πρόσκληση στον (ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια ειδικά θέματα της ημερήσιας διάταξης. Τη φορά αυτή υπάρχει απαρτία αν είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον μέλη.

4. Τα μέλη που έχουν δικαίωμα ψήφου περιλαμβάνονται σε πίνακα που αναρτά το Δ.Σ. στο χώρο συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης μετά από σχετική διαπίστωση.

Άρθρο 19

Απόφαση

1. Για τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση στα θέματα της ημερήσιας διάταξης απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τον παρόντα νόμο.

Για τα παρακάτω θέματα απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών που συγκροτούν την απαρτία, στην αρχή της Γενικής Συνέλευσης:

- α) Παράταση της διάρκειας ή διάλυσης του Συνεταιρισμού.
- β) Μεταβολή του σκοπού ή συγχώνευση του Συνεταιρισμού.
- γ) Τροποποίηση του Καταστατικού του Συνεταιρισμού.
- δ) Εκποίηση ή δωρεά ακινήτων του Συνεταιρισμού.
- ε) Ανάκληση μελών Διοικητικού, Εποπτικού Συμβουλίου και Αντιπροσώπων σε ανώτερου βαθμού Οργανώσεις.

2. Η ψηφοφορία γίνεται όπως ορίζει το Καταστατικό.

Η ψηφοφορία είναι μυστική για τα παρακάτω θέματα:

- α) Αρχαιρεσίες.
- β) Παροχή εμπιστοσύνης.
- γ) Απαλλαγή από ευθύνη.
- δ) Προσωπικά θέματα.

3. Τα μέλη του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα ψήφου σε θέματα απαλλαγής από ευθύνη τους στο Συνεταιρισμό.

Άρθρο 20

Ακύρωση απόφασης

1. Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που έχει ληφθεί κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή του Καταστατικού υπόκειται σε ακύρωση.

2. Η ακύρωση κηρύσσεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της Συνεταιριστικής Οργάνωσης μετά από αίτηση του ενός έκτου (1/6) των μελών του Συνεταιρισμού ή των αντιπροσώπων ή μέλους που ειδικά θίγεται από την απόφαση.

Η αίτηση για την ακύρωση πρέπει να ασκηθεί μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήψη της απόφασης.

Αν πρόκειται για ακύρωση εκλογής ή ανάκλησης μελών του Διοικητικού ή του Εποπτικού Συμβουλίου ή αντιπροσώπων, η αίτηση πρέπει να ασκηθεί μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη λήψη της απόφασης.

Το δικαστήριο δικάζει την αίτηση κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και η απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

3. Αν η ακυρωτική απόφαση αφορά την εκλογή ενός ή περισσότερων μελών του Διοικητικού ή του Εποπτικού Συμβουλίου, για τα οποία δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί, τα υπόλοιπα μέλη, εφόσον είναι περισσότερα από τα μισά του όλου αριθμού τους, συγκαλούν τη Γενική Συνέλευση με μόνο θέμα την εκλογή ισάριθμων μελών που ακυρώθηκε η εκλογή τους.

Σε κάθε άλλη περίπτωση με την ακυρωτική απόφαση διορίζεται συγχρόνως προσωρινό Διοικητικό ή Εποπτικό Συμβούλιο από μέλη του Συνεταιρισμού και διατάσσεται η διενέργεια εκλογών για ανάδειξη Διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου ή μελών αυτών μέσα σε ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση της απόφασης.

Άρθρο 21

Τοπικές Συνελεύσεις - Ειδικές Συνελεύσεις

1. Το Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορεί να προβλέπει τη λειτουργία Τοπικών ή Ειδικών Συνελεύσεων των μελών του.

2. Το Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας της Τοπικής ή της Ειδικής Συνέλευσης και τη σχέση τους με το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 22

Διοικητικό Συμβούλιο - Συγκρότηση

Αρμοδιότητες - Λειτουργία

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού αποτελείται από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μελών. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού ορίζεται από το Καταστατικό και είναι περιττός. Στο Δ.Σ. μετέχει επιπλέον και εκπρόσωπος του προσωπικού αν τρεις (3) μήνες πριν από τις εκλογές ο αριθμός των μελών του μόνιμου προσωπικού του Συνεταιρισμού είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20). Ο εκπρόσωπος του προσωπικού συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου μόνο σε θέματα προσωπικού.

2. Το Δ.Σ. εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα και αποφασίζει για όλα τα θέματα, που αφορούν τη διοίκηση και διαχείρισή του μέσα στα πλαίσια του νόμου, του Καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης. Το Δ.Σ. μπορεί να ορίζει ότι ο πρόεδρος του εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα και να μεταβιβάζει την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων του ή αναθέτει τη διεξαγωγή ορισμένων εργασιών και την υπογραφή των σχετικών πράξεων και εγγραφών σε ένα από τα μέλη του ή σε υπάλληλο του Συνεταιρισμού.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά μία φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις του δεν είναι δημόσιες.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν τα παρόντα μέλη του είναι περισσότερα από τα απόντα και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

5. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να μετέχει στις συνεδριάσεις του όταν συζητούνται θέματα που αφορούν άμεσα αυτό, ή σύζυγο ή τέκνα του.

6. Αν ο πρόεδρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αντίδικοι του Συνεταιρισμού, το Συνεταιρισμό εκπροσωπεί το Εποπτικό Συμβούλιο ή το από αυτό εξουσιοδοτημένο μέλος του.

Άρθρο 23

Αρχαιρεσίες

1. Τις εκλογές στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου, του Εποπτικού Συμβουλίου και αντιπροσώπων διενεργεί Εφορευτική Επιτροπή, η οποία εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) μέλη. Στις εκλογές των Δευτεροβάθμιων, Τριτοβάθμιων, Κοινοπραξιών και της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. παρίσταται δικαστικός αντιπρόσωπος διοριζόμενος από το αρμόδιο δικαστήριο.

2. Δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται έχουν τα μέλη που είναι εγγεγραμμένα στο Συνεταιρισμό έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης.

Οι εκλογές ενεργούνται με μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με όσα ορίζει το Καταστατικό.

3. Οι εκλογές διεξάγονται με ενιαίο πίνακα υποψηφίων, στον οποίο εγγράφονται χωριστά και με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι για το Διοικητικό Συμβούλιο, το Εποπτικό Συμβούλιο και ως αντιπρόσωποι, οι επιθυμούντες να εκλεγούν ύστερα από αίτησή τους ή όσοι προτείνονται από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη.

Η αίτηση εγγραφής ή η πρόταση κατατίθεται στα γραφεία του Συνεταιρισμού τρεις (3) πλήρεις ημέρες πριν την ημέρα των εκλογών. Σε περίπτωση αναβολής της Συνέλευσης μπορεί να προστεθούν και νέοι υποψήφιοι με την ίδια διαδικασία. Ο πίνακας υποψηφίων διανέμεται στα μέλη κατά το χρόνο των εκλογών από τον πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης και τοιχοκολλάται σε δύο τουλάχιστον εμφανή σημεία στην αίθουσα της Γενικής Συνέλευσης. Κάθε μέλος ψηφίζει μυστικά με την τοποθέτηση σταυρού προτίμησης. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης, που μπορεί να τεθούν, είναι ίσος με το ήμισυ συν ένα του αριθμού των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων.

4. Θεωρούνται εκλεγέντες οι συγκεντρώσαντες τις περισσότερες ψήφους και σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση.

Οι μη εκλεγέντες θεωρούνται αναπληρωματικοί κατά τη σειρά των ψήφων που έλαβαν. Τα αναπληρωματικά μέλη καταλαμβάνουν κενούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι λήξεως της θητείας τους.

5. Στον ενιαίο πίνακα δεν υπάρχει περιορισμός για τον αριθμό των υποψηφίων. Όμως σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικού Συμβουλίου και αντιπροσώπων.

6. Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων είναι τριετής.

7. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται αμέσως μετά την εκλογή του και εκλέγει μεταξύ των μελών του τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον ταμία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού και του παρόντος νόμου. Κατά τη διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να γίνει ανάκληση και ανακατανομή αξιωμάτων, εφόσον ζητηθεί από τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον του συνόλου των μελών του. Δεν ανακαλείται κατά τα ανωτέρω μόνο ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, παρά μόνο από τη Γενική Συνέλευση, με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 και 19 του παρόντος νόμου και για τους συγκεκριμένους λόγους που αναφέρονται στο Καταστατικό.

8. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη, κενούμενης για οποιονδήποτε λόγο θέσης ή θέσεων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου προ της λήξης της θητείας τους, το Διοικητικό Συμβούλιο συμπληρούται από μέλη του Συνεταιρισμού που ορίζονται με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου, εφόσον ο αριθμός των ελλειπόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι μικρότερος του μισού του συνολικού αριθμού των μελών του.

Τα ως άνω οριζόμενα μέλη διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη σύγκληση της πρώτης Γενικής Συνέλευσης, η οποία υποχρεούται να εκλέξει νέα μέλη προς συμπλήρωση των υπάρχουσών κενών θέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα μέλη που εκλέγονται συνεχίζουν τη θητεία των παλαιών μελών. Αν ο αριθμός των κενούμενων θέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου είναι μεγαλύτερος του μισού των μελών του, το Εποπτικό Συμβούλιο συμπληρώνει με απόφασή του τις κενούμενες θέσεις και ταυτόχρονα συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση με θέμα εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

9. Δεν μπορεί να θέσει υποψηφιότητα ως μέλος Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου:

α) Όποιος έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο για να δικαστεί ως υπαίτιος για κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση, εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγής εγγράφου, λαθρεμπορία ή για παράβαση του νόμου για ναρκωτικά μέχρι την έκδοση οριστικής και αμετάκλητης απόφασης. Εξαιρούνται τα αδικήματα αρμοδιότητας του μονομελούς πλημμελειοδικείου.

β) Όποιος έχει καταδικαστεί για οποιοδήποτε από τα αδικήματα της προηγούμενης περίπτωσης μέχρι τη διαγραφή της ποινής του από το ποινικό μητρώο κατά την κείμενη νομοθεσία.

10. α) Για όποιον είναι μέλος Διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου και έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο για να δικαστεί ως υπαίτιος για οπωσδήποτε από τα αδικήματα της περίπτωσης α' της παραγράφου 9, η ιδιότητά του αναστέλλεται για όσο διάστημα απαιτείται έως την έκδοση της αμετάκλητης απόφασης.

β) Σε περίπτωση που μέλος Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου έχει καταδικαστεί με αμετάκλητη απόφαση για οποιοδήποτε από τα αδικήματα της περίπτωσης α' της παρ. 9 εκπίπτει αυτοδίκαια του αξιώματός του.

11. Επίσης δεν μπορεί να εκλεγεί ή να παραμείνει μέλος Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου όποιος:

α) Στερήθηκε τα πολιτικά του δικαιώματα, για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση.

β) Ασκει ή μετέχει μέσω του ή της συζύγου ή των τέκνων του ή εργάζεται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε επιχείρηση με σκοπούς όμοιους με εκείνους που επιδιώκει ο Συνεταιρισμός.

γ) Κατέχει το αξίωμα του βουλευτή, του Δημάρχου και του Προέδρου Κοινότητας με πληθυσμό άνω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων.

δ) Δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα.

ε) Είναι υπάλληλος του Συνεταιρισμού ή είναι υπάλληλος νομικού προσώπου στο οποίο μετέχει ο Συνεταιρισμός ή δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή υπάλληλος κρατικών τραπεζών.

στ) Καθυστερεί την εξόφληση της συνεταιριστικής του μερίδας ή ληξιπρόθεσμων χρεών του στο Συνεταιρισμό.

12. Εάν διαπιστωθεί η ύπαρξη κωλύματος μετά την εκλογή του ή κατά τη διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου δημιουργείται σε μέλος κώλυμα από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδίκαια από το αξίωμά του.

Στη διαπίστωση προβαίνει το Εποπτικό Συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη γνώση του κωλύματος. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας, προβαίνει στη διαπίστωση το αρμόδιο για την εποπτεία του Συνεταιρισμού όργανο, με ειδική και αιτιολογημένη απόφασή του.

Εάν το Εποπτικό Συμβούλιο αδράνησε, τα μέλη του τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ένα (1) έτος.

Εάν το κώλυμα αφορά μέλος του Ε.Σ. η διαπίστωση γίνεται από το αρμόδιο για την Εποπτεία των Συνεταιρισμών όργανο κατά τον ίδιο τρόπο. Το Εποπτικό Συμβούλιο υποχρεούται, με αιτιολογημένη απόφασή του, να αποπέμψει αμέσως το μέλος στο οποίο διαπιστώθηκε ή δημιουργήθηκε το κώλυμα.

Σε περίπτωση αδράνειας του Εποπτικού Συμβουλίου να αποπέμψει τα μέλη του, υπόκειται στις πιο πάνω ποινικές κυρώσεις. Στην ανάκληση του κωλυόμενου μέλους του Συμβουλίου προβαίνει το αρμόδιο όργανο που ασκεί την Εποπτεία των Συνεταιρισμών με ειδική προς τούτο αιτιολογημένη πράξη του.

Άρθρο 24

Ευθύνη μελών Διοικητικού Συμβουλίου - Αποζημίωση

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται σύμμετρα για κάθε ζημία που υπαίτια προκάλεσαν στο Συνεταιρισμό κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο, το Εποπτικό Συμβούλιο ή το ένα δέκατο (1/10) τουλάχιστον του αριθμού των μελών του Συνεταιρισμού ή των αντιπροσώπων μπορεί να

αγωγή αποζημίωσης του Συνεταιρισμού εναντίον μέλους ή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με αίτημα την αποκατάσταση της ζημιάς.

3. Το Καταστατικό της Συνεταιριστικής Οργάνωσης δύναται να προβλέπει την παροχή αποζημίωσης στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την απασχόλησή τους με τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού. Το ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται από τη Γενική Συνέλευση και είναι ανεξάρτητο από τα έξοδα κίνησης και παράστασης και από άλλες δαπάνες που γίνονται για το Συνεταιρισμό και αποδίδονται στα μέλη, κατά τους όρους του Καταστατικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 25

Εποπτικό Συμβούλιο

1. Η εποπτεία και ο έλεγχος της διοίκησης και της διαχείρισης των υποθέσεων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Κοινοπραξιών τους ασκείται από το Εποπτικό Συμβούλιο.

2. Το Εποπτικό Συμβούλιο αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη, ένα από τα οποία εκλέγεται ως πρόεδρος. Για την εκλογή, συγκρότηση και λειτουργία του Εποπτικού Συμβουλίου εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 23 του παρόντος. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου συνεταιίρος που κατά την προηγούμενη θητεία ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ίδιας Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή Κοινοπραξίας καθώς και οργανώσεων ανώτερου βαθμού στις οποίες μετέχει η Οργάνωση. Ο συνεταιίρος δεν μπορεί να είναι συγχρόνως μέλος Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Κοινοπραξιών τους.

3. Έργο του Εποπτικού Συμβουλίου είναι να ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του Καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης. Λαμβάνει γνώση των βιβλίων, εγγράφων και κάθε άλλου στοιχείου αναγκαίου για το λογιστικό - διαχειριστικό έλεγχο και ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Κοινοπραξιών τους.

4. Το Εποπτικό Συμβούλιο συντάσσει για κάθε διαχειριστική περίοδο αναλυτική και για κάθε δραστηριότητα κατατοπιστική έκθεση, την οποία υποχρεούται να δημοσιοποιήσει δέκα (10) ημέρες προ της σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης.

5. Το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά στους δύο μήνες.

Άρθρο 26

Εποπτεία Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Συνεταιριστικών Εταιρειών

1. Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί κάθε βαθμού, οι Κοινοπραξίες και οι Εταιρείες τους τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους.

2. Η εποπτεία έχει σκοπό:

α) Τη νόμιμη λειτουργία των Αγροτικών, Συνεταιριστικών Οργανώσεων, των Κοινοπραξιών και των Συνεταιριστικών Εταιρειών και ιδίως την τήρηση από τα όργανά τους του νόμου, του Καταστατικού και των κανονισμών.

β) Το διαχειριστικό και λογιστικό έλεγχο των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, των Κοινοπραξιών και των Συνεταιριστικών Εταιρειών και γενικά την παρακολούθηση της οικονομικής τους κατάστασης.

γ) Την υποβοήθηση του έργου των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, των Κοινοπραξιών και των Εταιρειών τους για την ορθολογική οργάνωση, τη σωστή επιχειρηματική δράση, την αποδοτική λειτουργία και την πληρέστερη άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

δ) Την υποβοήθηση των Εποπτικών Συμβουλίων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, των Κοινοπραξιών και των Εταιρειών τους στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

3. Η εποπτεία του Κράτους στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, Κοινοπραξίες και Εταιρείες τους ασκείται από Σώμα Ειδικών Ελεγκτών, η σύνθεση και η λειτουργία του οποίου καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας εντός τετραμήνου από της ισχύος του παρόντος. Το Σώμα Ειδικών Ελεγκτών θα τεθεί σε λειτουργία το αργότερο εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι δαπάνες λειτουργίας του Σώματος Ειδικών Ελεγκτών καλύπτονται:

α) από τέλος 0,50% επιβαλλόμενο στα κάθε φύσης χορηγούμενα δάνεια από τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, Κοινοπραξίες και Εταιρείες στα μέλη τους,

β) από το 1% ετησίως από τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 1790/1988 (ΦΕΚ 134 Α'), όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Το ανωτέρω ποσοστό από τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. δεν υπολογίζεται επί των επιχορηγήσεων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό,

γ) από άλλους πόρους που θα προβλεφθούν από το προεδρικό διάταγμα.

Τα έσοδα που προέρχονται από τον ΕΛ.Γ.Α. θα καταβάλλονται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 43.

4. Ο έλεγχος είναι είτε αυτεπάγγελτος είτε μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και διακρίνεται σε γενικό και ειδικό.

Ο γενικός έλεγχος διενεργείται μία φορά τουλάχιστον κάθε δύο χρόνια.

Στις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και Συνεταιριστικές Εταιρείες ο γενικός έλεγχος διενεργείται κατ' έτος.

Ο ειδικός έλεγχος διενεργείται κατά την κρίση του Ειδικού Σώματος Ελεγκτών ή όταν υπάρχουν καταγγελίες ή ενδείξεις για πιθανές ανωμαλίες στη διαχείριση.

5. Οι ελεγκτές υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Εποπτικό Συμβούλιο της Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή στο Διοικητικό Συμβούλιο των Συνεταιριστικών Εταιρειών για να το ανακοινώσει στην πρώτη Γενική Συνέλευση των μελών της Οργάνωσης που ελέγχθηκε. Στη Συνέλευση αυτή δικαιούται και καλείται να παρίσταται και ο ελεγκτής που διενήργησε τον έλεγχο.

Στην περίπτωση που τα αρμόδια όργανα της Οργάνωσης που ελέγχθηκε δεν ανακοινώσουν το πόρισμα στην πρώτη Γενική Συνέλευση, τα εποπτικά όργανα του Ειδικού Σώματος Ελεγκτών υποχρεούνται εντός μηνός να απευθύνονται στη Γενική Συνέλευση που συγκαλείται ειδικά από το Εποπτικό Συμβούλιο των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων για την ανακοίνωση του πορίσματος ελέγχου.

Αν από το πόρισμα του ελέγχου προκύπτει ότι έχουν συντελεστεί πράξεις τιμωρούμενες από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, το Ελεγκτικό Όργανο υποχρεούται εντός δέκα (10) ημερών να υποβάλει το πόρισμά του ή τη σχετική του έκθεση στην αρμόδια εισαγγελική αρχή.

6. Το Ειδικό Σώμα Ελεγκτών υποχρεούται να συντάσσει και να αποστέλλει στην Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. έναν (1) τουλάχιστον μήνα πριν από τη διεξαγωγή της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, με σκοπό την ανακοίνωση σ' αυτήν, την ετήσια περιληπτική έκθεση για τους ελέγχους που διενήργησαν τα Ελεγκτικά Όργανα κατά το διάστημα που μεσολάβησε από την προηγούμενη Τακτική Γενική Συνέλευση καθώς και τα αντίστοιχα συμπεράσματά τους.

7. Η εποπτεία και ο έλεγχος του Υπουργείου Εμπορίου στις Ανώνυμες Συνεταιριστικές Εταιρείες δεν θίγονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι διατάξεις που αφορούν το διαχειριστικό, λογιστικό και οικονομικό έλεγχο των Ανωνύμων Συνεταιριστικών Εταιρειών, που υπόκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, δεν υπάγονται στον υποχρεωτικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου.

8. Ο τελικός έλεγχος των Ισολογισμών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων διενεργείται από μέλη των Ορκωτών Ελεγκτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει, για όσες απ' αυτές συντρέχουν οι προϋποθέσεις ελέγχου με βάση τα προς εκτέλεση του ν. 2190/1920 εκδοθέντα ή εκδοθησόμενα προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής αφορούν αποκλειστικώς και μόνον το διαχειριστικό και λογιστικό έλεγχο των Ισολογισμών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και δεν δημιουργούν για αυτές άλλες υποχρεώσεις που τυχόν απορρέουν από την εφαρμογή άλλων διατάξεων του ν. 2190/1920.

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές υποχρεούνται να υποβάλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Εποπτικό Συμβούλιο της Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή στο Διοικητικό Συμβούλιο της Συνεταιριστικής Εταιρείας, για να το ανακοινώσει στην πρώτη Γενική Συνέλευση των μελών της Οργάνωσης που ελέγχθηκε. Στη Συνέλευση αυτή παρίσταται υποχρεωτικά και ο Ορκωτός Ελεγκτής, που διενήργησε τον έλεγχο.

Στις Οργανώσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου αυτής, ειδικά για τη διαχειριστική χρήση του έτους 1993, η εκλογή των Ορκωτών Ελεγκτών διενεργείται από τα διοικητικά τους συμβούλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 27

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας

Η Γενική Συνέλευση με την αυξημένη απαρτία των δύο τρίτων (2/3) των μελών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Κοινοπραξιών τους και την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, εκδίδει Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας τους, το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται από το Καταστατικό και τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.

Αν δεν υπάρχει απαρτία, η συνέλευση συνέρχεται εκ νέου χωρίς πρόσκληση στον ίδιο τόπο, ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια ειδικά θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Στην περίπτωση αυτήν υπάρχει απαρτία αν παρίσταται το ένα τρίτο (1/3) των μελών.

Άρθρο 28

Υποχρεωτικά βιβλία των Αγροτικών Συνεταιρισμών, Κοινοπραξιών και Εταιρειών τους

Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί υποχρεούνται να τηρούν τα παρακάτω βιβλία, θεωρημένα από το Ειρηνοδικείο της έδρας τους.

- α) Βιβλίο μητρώου των μελών.
- β) Βιβλίο μητρώου μελών κλαδικών οργανώσεων παραγωγής, εφόσον υπάρχουν.
- γ) Βιβλίο πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων.
- δ) Βιβλίο πρακτικών Τοπικών και Ειδικών Συνελεύσεων εφόσον λειτουργούν.
- ε) Βιβλία πρακτικών συνεδριάσεων Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου.
- στ) Βιβλία περιουσίας της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης
- ζ) Κάθε άλλο βιβλίο που προβλέπεται από το Καταστατικό, τον Κώδικα Φορολογικών και από τις κείμενες περί ομάδων παραγωγών διατάξεις, εφόσον η οργάνωση έχει αναγνωρισθεί ως ομάδα παραγωγών.
- η) Η τήρηση Βιβλίων Απογραφής και Ισολογισμού είναι υποχρεωτική και για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις που ο Κ.Φ.Σ. δεν τις υποχρεώνει προς τούτο.

Άρθρο 29

Οικονομική χρήση - Προγραμματισμός

1. Η οικονομική χρήση της Συνεταιριστικής Οργάνωσης λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Η πρώτη μετά τη σύσταση της Συνεταιριστικής Οργάνωσης οικονομική χρήση λήγει την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου από τη σύσταση έτους.

2 Κατά την λήξη της χρήσης γίνεται απογραφή και συντάσσεται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης, τους οποίους το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να θέσει στη διάθεση του Εποπτικού Συμβουλίου ένα μήνα πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση.

3. Με τη λήξη της χρήσης, το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει Έκθεση Πεπραγμένων για τη δραστηριότητα της Οργάνωσης κατά την υπόψη χρήση και Πρόγραμμα Δράσης και Ανάπτυξης της Συνεταιριστικής Οργάνωσης για την επόμενη χρήση.

Το Πρόγραμμα Δράσης και Ανάπτυξης συνοδεύεται απαραίτητα από προϋπολογισμό δαπανών και από αιτιολογική έκθεση.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Συνεταιριστικής Οργάνωσης υποβάλλει τα στοιχεία των παραγρ. 2 και 3 στην πρώτη Γενική Συνέλευση μετά το τέλος της χρήσης για έγκριση. Κάθε πρόταση για έγκριση ή μη του Ισολογισμού και του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη.

5. Η μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Ισολογισμού στην περίπτωση που στηρίζεται σε στοιχεία που προκύπτουν από τις υποβληθείσες στη Γενική Συνέλευση εκθέσεις του Σώματος Ειδικών Ελεγκτών και του Ορκωτού Ελεγκτή, όπου προβλέπεται ο υπ'αυτού έλεγχος, ισοδυναμεί με υποβολή και υπερψήφιση πρότασης μομφής κατά του Διοικητικού Συμβουλίου, επιφέρει την παραίτησή του και την προκήρυξη και διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου εντός τριμήνου από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης. Για το διάστημα που μεσολαβεί, η Γενική Συνέλευση προτείνει προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο διορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Σε κάθε άλλη περίπτωση η πρόταση μομφής συζητείται σε έκτακτη Γενική Συνέλευση η οποία συγκαλείται μέσα σε ένα (1) μήνα προκειμένου να αποφασιστεί για την αποδοχή της ή μη.

6. Ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης, μετά την έγκρισή τους από τη Γενική Συνέλευση, υποβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, στο Ειρηνοδικείο και στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών της οποίας είναι μέλος και φυλάσσονται σε ειδικό φάκελο.

Ο Ισολογισμός της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών υποβάλλεται κατά τα παραπάνω στην Π.Α.Σ.Ε. Γ.Ε.Σ. και φυλάσσεται σε ειδικό φάκελο που τηρείται σ' αυτήν.

7. Οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών, οι Κοινοπραξίες των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών, οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις και η Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. υποχρεούνται να συντάσσουν τον Ισολογισμό τους εντός των υπό του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων καθοριζόμενων προθεσμιών και να δημοσιεύουν τον Ισολογισμό μέσα σε ένα (1) μήνα από τη σύνταξή του. Η δημοσίευση γίνεται σε μια εφημερίδα που εκδίδεται στο νόμο που εδρεύουν (κατά προτίμηση ημερήσια).

8. Σε περίπτωση που, από τις κείμενες διατάξεις, προβλέπεται η χορήγηση ή η χρήση από τους Υπουργούς Γεωργίας ή Οικονομικών στοιχείων ισολογισμών συνεταιριστικών οργανώσεων ή άλλης μορφής επιχειρήσεων ή οργανισμών, ημερομηνίας διαφορετικής εκείνης της κανονικής ημερομηνίας κλεισίματος ισολογισμού, τα στοιχεία αυτά μπορεί με απόφαση του οικείου Υπουργού να ληφθούν από τον τελευταίο ισολογισμό τέλους χρήσεως.

Άρθρο 30

Διάθεση καθαρού πλεονάσματος διαχείρισης - Αποθεματικά

1. Το καθαρό πλεόνασμα της οικονομικής χρήσης προκύπτει, αφού αφαιρεθούν από τα ακαθάριστα έσοδα, τα κάθε φύσης έξοδα της Συνεταιριστικής Οργάνωσης, οι κάθε φύσης αποσβέσεις και καλυφθούν τυχόν ζημιές προηγούμενων χρήσεων.

2. Ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης περιέρχεται σε λογαριασμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συνολικό ποσό φθάσει στο ύψος της συνολικής αξίας των συνεταιρικών μερίδων. Το Καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο ύψος. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται:

α) Τα ποσά των προστίμων που προβλέπονται από τα καταστατικά και τα ποσά που προέρχονται από ποινικές ρήτρες.

β) Τα έσοδα που περιέρχονται στη Συνεταιριστική Οργάνωση από χαριστική αιτία ή από επιχορηγήσεις αναπτυξιακών νόμων, εκτός αν υπάρχει ειδικός όρος.

γ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται από το Καταστατικό ο ειδικός προορισμός του.

Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται για την αντικατάσταση και συντήρηση του πάγιου κεφαλαίου και για επενδύσεις.

3. Μετά την αφαίρεση του ποσοστού για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίζει, με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 παρ. 3 και 19 παρ.1 αντίστοιχα, την κράτηση ποσοστού από το καθαρό πλεόνασμά της οικονομικής χρήσης, για τη δημιουργία έκτακτου ειδικού αποθεματικού.

4. Το έκτακτο αποθεματικό χρησιμοποιείται για την κάλυψη ζημιών της Συνεταιριστικής Οργάνωσης γενικά και των ζημιών στην παραγωγή, στα περιουσιακά στοιχεία της Συνεταιριστικής Οργάνωσης και των μελών της.

Οι ζημιές στα περιουσιακά στοιχεία των συνεταιίρων καλύπτονται μόνο, όταν η χρήση τους έχει παραχωρηθεί στο Συνεταιρισμό.

5. Το επόμενο υπόλοιπο του καθαρού πλεονάσματος της οικονομικής χρήσης διανέμεται στα μέλη ως εξής:

α) Μέχρι το ένα δεύτερο (1/2) διανέμεται ανάλογα με τον αριθμό των μερίδων, το δε υπόλοιπο ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών κάθε μέλους με το Συνεταιρισμό.

β) Ειδικά για τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης μετά την κράτηση για τη δημιουργία αποθεματικών, σύμφωνα με

τις παραγράφους 2,3 και 4 του παρόντος άρθρου διανέμεται στους Συνεταιρισμούς μέλη, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο οικονομικό αποτέλεσμα της Ένωσης.

6. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 παρ.3 και 19 παρ. 1 αντίστοιχα, να μη διανεμηθεί μέρος ή και όλο το απομένον υπόλοιπο του καθαρού πλεονάσματος της οικονομικής χρήσης στα μέλη του Συνεταιρισμού, αλλά να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.

Δικαίωμα στο καθαρό πλεόνασμα έχουν και τα μέλη που αποχώρησαν στο τέλος της οικονομικής χρήσης και καταβάλλεται σ' αυτούς μαζί με τη συνεταιρική τους μερίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΩΝ

Άρθρο 31

Κλαδικές Οργανώσεις Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.)-Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.)

1. Το Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορεί να προβλέπει τη συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του, Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.) που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του Συνεταιρισμού.

Για τη συγκρότηση της Κ.Ο.Π.Α.Σ. απαιτείται η ύπαρξη τουλάχιστον δέκα (10) μελών, τα οποία ασχολούνται με το σχετικό προϊόν. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και γνώμη της οικείας ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών και ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση της οικείας Διεύθυνσης Γεωργίας, μπορεί να συσταθεί και δεύτερη Κ.Ο.Π.Α.Σ. για το ίδιο βασικό προϊόν, όταν ειδικές συνθήκες το απαιτούν.

2. Η Κ.Ο.Π.Α.Σ. αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα.

Η διοίκηση και εκπροσώπηση της Κ.Ο.Π.Α.Σ., τα ειδικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών της, το ύψος της μερίδας τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκρότηση και λειτουργία της, ρυθμίζονται από ειδικό κανονισμό λειτουργίας της Κ.Ο.Π.Α.Σ., ο οποίος καταρτίζεται από τα μέλη της στα πλαίσια του Καταστατικού του Αγροτικού Συνεταιρισμού.

Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αφορούν τις εταιρείες και οι διατάξεις του Καταστατικού του Αγροτικού Συνεταιρισμού στον οποίο ανήκει η Κ.Ο.Π.Α.Σ..

3. Σε κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ. έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλα τα μέλη του Συνεταιρισμού, τα οποία ασχολούνται με την παραγωγή του σχετικού προϊόντος.

4. Οι δραστηριότητες, τις οποίες κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ. αναπτύσσει, καθορίζονται από την Ειδική Συνέλευση των μελών της και το Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού.

5. Οι Ειδικές Συνελεύσεις αφορούν αποκλειστικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ενδιαφερόμενων συνεταιίρων, ως προς τον κλάδο ή δραστηριότητα του Συνεταιρισμού. Για τα θέματα αυτά των Κ.Ο.Π.Α.Σ. απαιτείται απόφαση της Ειδικής Συνέλευσης.

6. Στα πλαίσια του Αγροτικού Συνεταιρισμού και μεταξύ των μελών του ή και μελών δύο ή περισσότερων γειτονικών Συνεταιρισμών, μπορεί να συσταθεί Ομάδα Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.), με σκοπό την κοινή καλλιέργεια, την κοινή εκτροφή ζώων, καθώς και την εκτέλεση των απαραίτητων έργων υποδομής. Η Ο.Κ.Ε. αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων, χωρίς νομική προσωπικότητα.

7. Θέματα σχετικά με τη Διοίκηση και λειτουργία της Ο.Κ.Ε. ρυθμίζονται από τη συστατική της πράξη και τον ιδιαίτερο Κανονισμό Εκμετάλλευσης που καταρτίζεται υποχρεωτικώς μεταξύ των μελών της. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΠΤΩΧΕΥΣΗ - ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ

Άρθρο 32

Πτώχευση - Διαδικασία

1. Η Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση κηρύσσεται σε πτώχευση αν παύσει τις πληρωμές των χρεών της.

2. Η πτώχευση κηρύσσεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας της Συνεταιριστικής Οργάνωσης μετά από αίτηση:

α) Οποιοδήποτε πιστωτή που έχει έννομο συμφέρον.

β) Του Διοικητικού Συμβουλίου της Οργάνωσης ή των εκκαθαριστών.

3. Η υπό εκκαθάριση Συνεταιριστική Οργάνωση κηρύσσεται σε πτώχευση, μόνον αν δεν έχει συντελεστεί η διανομή.

4. Αν υποβληθεί δήλωση - αίτηση πτώχευσης της Συνεταιριστικής Οργάνωσης από το Διοικητικό Συμβούλιο ή αν έχει κατατεθεί αίτηση για κήρυξή της σε πτώχευση από οποιονδήποτε τρίτο, το Διοικητικό Συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές συγκαλούν εντός δέκα

(10) ημερών τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς για την πρόληψη της πτώχευσης.

Στη Γενική Συνέλευση υποβάλλεται Ισολογισμός και έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση της Συνεταιριστικής Οργάνωσης και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά.

Η Γενική Συνέλευση με απόφασή της που λαμβάνεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία επιβάλλει στα μέλη έκτακτη εισφορά, ανάλογα με τον αριθμό των μερίδων του και μέσα στα όρια της από το καταστατικό προβλεπόμενης ευθύνης. Η εισφορά αυτή βαρύνει και τα μέλη που αποχώρησαν για οποιονδήποτε λόγο και τρόπο μέσα στο τελευταίο, πριν από την υποβολή της αίτησης για την κήρυξη της πτώχευσης έτος.

Η εισφορά καταβάλλεται μέσα σε διάστημα τριάκοντα (30) ημερών από τη λήψη της απόφασης στη Γενική Συνέλευση.

Στην περίπτωση που η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το Διοικητικό Συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να υποβάλλουν πίνακα, για την έκτακτη εισφορά στο Ειρηνοδικείο που κηρύσσεται εκτελεστός από αυτό.

5. Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της δήλωσης της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου ή από την κοινοποίηση στη Συνεταιριστική οργάνωση της αίτησης για την κήρυξή της σε πτώχευση, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να δηλώσει στο Πρωτοδικείο αν συνεχίζει ή όχι τις πληρωμές ή αν η διαφορά μεταξύ παθητικού και ενεργητικού μειώθηκε κάτω από το όριο της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

6. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο, εφόσον εξακολουθούν να υπάρχουν οι λόγοι της παρ. 1 του άρθρου αυτού και μετά την πάροδο της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, κηρύσσει τη Συνεταιριστική οργάνωση σε πτώχευση.

7. Από την κήρυξή της σε πτώχευση η Συνεταιριστική Οργάνωση διαλύεται. Η πτώχευση της Οργάνωσης δεν συνεπάγεται την πτώχευση των μελών.

8. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο διορίζει προσωρινό σύνδικο, ως και τριμελή επιτροπή, που τα δύο μέλη της εκλέγονται από τα μέλη των πιστωτών και το τρίτο από τα μέλη της πτωχευσάσης Αγροτικής Συνεταιριστικής οργάνωσης. Αν οι πιστωτές είναι λιγότεροι από τέσσερις, ορίζεται διμερής επιτροπή η οποία προέρχεται ανά ένα μέλος από τους πιστωτές και τη Συνεταιριστική Οργάνωση.

9. Με αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή του συνδίκου ή της επιτροπής των πιστωτών ή του εκπροσώπου της, ο εισηγητής πτώχευσης, πριν από τη λήψη οποιουδήποτε άλλου μέτρου, συγκαλεί τους πιστωτές για συμβιβασμό και προεδρεύει της συνέλευσης των πιστωτών.

10. Ο συμβιβασμός, εφόσον επιτευχθεί, επικυρώνεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο. Από την επικύρωση αυτή η Συνεταιριστική Οργάνωση αναβιώνει και συνεχίζει τις εργασίες της.

Μετά την κατάρτιση του συμβιβασμού οι πιστωτές δεν μπορούν να στραφούν κατά των μελών.

Η απόφαση με την οποία επικυρώνεται ο συμβιβασμός κοινοποιείται με φροντίδα της Οργάνωσης στον Ειρηνοδίκη και στην εποπτεύουσα αρχή.

11. Κατά τα λοιπά έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις περί πτωχεύσεως του εμπορικού νόμου.

12. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι αρμοδιότητες της επιτροπής των πιστωτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Άρθρο 33

Συγχώνευση - Διαδικασία

1. Δύο ή περισσότερες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις του αυτού βαθμού μπορεί να συγχωνευτούν σε μία.

Η συγχώνευση πραγματοποιείται είτε με την ίδρυση μιας νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης, στην οποία ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενες, είτε με την ενσωμάτωση μιας ή περισσότερων Συνεταιριστικών Οργανώσεων σε άλλη, η οποία λειτουργεί.

2. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων των υπό συγχώνευση Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Οι αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται περιληπτικά σε μία εφημερίδα του νομού της έδρας των υπό συγχώνευση Συνεταιριστικών Οργανώσεων μετά την οποία ενεργείται υποχρεωτικά απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων Οργανώσεων.

Η αποτίμηση γίνεται στην τρέχουσα αξία των εκτιμώμενων στοιχείων, από επιτροπή η οποία αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της εποπτεύουσας αρχής και τους προέδρους των Διοικητικών Συμβουλίων των υπό συγχώνευση Οργανώσεων.

3. Τα Διοικητικά Συμβούλια των υπό συγχώνευση Συνεταιριστικών Οργανώσεων συγκαλούν με πρόσκλησή τους σε κοινή Γενική Συνέλευση τα μέλη αυτών. Η συνέλευση αυτή εκλέγει προσωρινό Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο της νέας Οργάνωσης και ψηφίζει το Καταστατικό της Οργάνωσης, που προκύπτει από τη συγχώνευση.

Το Καταστατικό πρέπει να προβλέπει συνεταιρική μερίδα τουλάχιστον ίση προς τη μεγαλύτερη από τις προβλεπόμενες στα Καταστατικά των συγχωνευόμενων Οργανώσεων, καθώς και ευθύνη τουλάχιστον ίση προς το μεγαλύτερο όριο της ευθύνης που προβλέπεται στα ίδια Καταστατικά.

4. Το νέο Καταστατικό εγκρίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του παρόντος νόμου. Η συγχώνευση συντελείται από την καταχώρηση στο ειδικό μητρώο του εγκεκριμένου καταστατικού, με μνεία του αριθμού της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του παρόντος. Από την ημερομηνία αυτήν όλα τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων Οργανώσεων αποτελούν περιουσία της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης.

5. Μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την καταχώρηση της εγκριτικής απόφασης στο ειδικό μητρώο του Ειρηνοδικείου, το προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί τα μέλη της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης σε Γενική Συνέλευση για την εκλογή των Συμβουλίων της Συνεταιριστικής Οργάνωσης.

6. Η συγχώνευση συνεπάγεται την καθολική διαδοχή της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν. Εκκρεμείς δίκες συνεχίζουν από τη νέα Οργάνωση.

7. Τα μέλη των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν καθίστανται μέλη της νέας Οργάνωσης με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει το νέο Καταστατικό, επιφυλασσομένης της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου.

Η προσωπική ευθύνη των μελών της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης για χρέη μιας των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν, εφόσον τα χρέη αυτά είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμα πριν από τη συγχώνευση, περιορίζεται στα μέλη της τελευταίας αυτής Συνεταιριστικής Οργάνωσης.

8. Οι συνεταιρικές μερίδες των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν θεωρούνται κεφάλαιο της νέας Οργάνωσης. Αν οι συνεταιρικές μερίδες αυτές ήταν άνισες σε αξία, η κοινή Γενική Συνέλευση ορίζει τον τρόπο καταβολής της διαφοράς από τα μέλη που είχαν μερίδες κατώτερης αξίας.

9. Το Διοικητικό Συμβούλιο της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης μέσα σε ένα εξάμηνο από την ανάληψη των καθηκόντων του αποφασίζει για τους διατηρητέους ή μη υπαλλήλους των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν. Στους απολυόμενους καταβάλλεται από τη νέα Οργάνωση η νόμιμη αποζημίωση. Η ανωτέρω απόλυση δεν εμποδίζεται από την τυχόν ιδιότητα των απολυομένων υπαλλήλων ως μονίμων.

10. Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις που συγχωνεύονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής παντός φόρου, τέλους, χαρτοσήμου, φόρου υπέρ τρίτων, εφόσον η συγχώνευση ολοκληρωθεί εντός δύο ετών, από της ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 34

Διάλυση - Εκκαθάριση

1. Οι Αγροτικές - Συνεταιριστικές Οργανώσεις διαλύονται:

α) Αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς τους που ορίζει το Καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράτασή τους από τη Γενική Συνέλευση.

β) Αν αποφασίσει η Γενική Συνέλευση με την πλειοψηφία του άρθρου 19 παράγρ.

1. γ) Αν κηρυχθούν σε πτώχευση.

2. Αίτηση για διάλυση της Α.Σ.Ο. μπορεί να υποβληθεί στο αρμόδιο Πρωτοδικείο από το Διοικητικό Συμβούλιο, το Εποπτικό Συμβούλιο, το 1/20 των μελών της και από την Εποπτεύουσα Αρχή αν

α) Η λειτουργία της έχει αποβεί παράνομη.

β) Αδρανεί για δύο διαχειριστικές περιόδους ή, αν από τη μείωση της δραστηριότητάς της για μεγάλο χρονικό διάστημα, συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού της.

γ) Ο αριθμός των μελών της έχει μειωθεί κάτω από το ελάχιστο όριο που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο.

Η αίτηση υποβάλλεται στο Πρωτοδικείο της έδρας της Α.Σ.Ο., που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και η απόφασή του δεν υπόκειται σε ένδεκα μέσα.

3. Η διάλυση της Α.Σ.Ο. επέρχεται:

α) Από τη λήξη του χρόνου διάρκειάς της.

β) Από την ημερομηνία που η Γενική Συνέλευση αποφάσισε τη διάλυσή της, ή σε περίπτωση ακύρωσής της, σύμφωνα με το άρθρο 20, από την ημερομηνία που δημοσιεύθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου.

γ) Από τη δημοσίευση της απόφασης του Πρωτοδικείου για τη διάλυσή της.

δ) Από την τελεσιδικία της απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου για πτώχευση.

4. Η διάλυση της Α.Σ.Ο., γνωστοποιείται από τον Προϊστάμενο του Εποπτικού Συμβουλίου στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών του νομού που έχει την έδρα της, στην Πανελλήνια Συνομοσπονδία, στην Εποπτεύουσα Αρχή της Α.Σ.Ο. και στο Υπουργείο Γεωργίας.

5. Τη διάλυση της Α.Σ.Ο. ακολουθεί η εκκαθάριση. Αν η Α.Σ.Ο. κηρυχθεί σε πτώχευση, εφαρμόζεται το άρθρο 32 του παρόντος νόμου.

6. Η εκκαθάριση διενεργείται από το Εποπτικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση της Α.Σ.Ο. ή το Πρωτοδικείο ανάλογα με το λόγο διάλυσης μπορεί με την απόφασή τους να ορίσουν άλλους εκκαθαριστές.

Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση του Εποπτικού Συμβουλίου ή δανειστή της Α.Σ.Ο., το Πρωτοδικείο (ο της έδρας της Α.Σ.Ο. διορίζει άλλους εκκαθαριστές κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

7. Η Α.Σ.Ο. λογίζεται δη υφίσταται μέχρι πέρατος της εκκαθάρισης και για ης ανάγκες αυτής.

Το Εποπτικό Συμβούλιο παραμένει το ίδιο, έστω και αν στο μεταξύ λήξει η θητεία του.

8. Οι εκκαθαριστές έχουν όλα τα δικαιώματα και της υποχρεώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

9. Με την έναρξη της εκκαθάρισης συντάσσεται Ισολογισμός, ο οποίος γνωστοποιείται στο αρμόδιο Πρωτοδικείο. Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός Ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης.

10. Οι εκκαθαριστές φροντίζουν για τη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων και τη ρύθμιση των εκκρεμών λογαριασμών της Α.Σ.Ο.. Γνωστοποιούν τη διάλυση με δημοσίευση σε μία ημερήσια ή περιοδική εφημερίδα του νομού της έδρας της Α.Σ.Ο. και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

11. Απαιτήσεις πιστωτών κατά της Α.Σ.Ο. παραγράφονται πέντε έτη μετά τη διάλυσή της.

12. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται κατά πρώτο λόγο τα ληξιπρόθεσμα χρέη της Α.Σ.Ο. προς τρίτους με πρόταξη των χρεών προς τους εργαζομένους. Τα ποσό των επίδικων και μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων κατατίθενται στην Α.Τ.Ε.. Αν το ποσό που απομένει δεν επαρκεί για την απόδοση των συνεταιρικών μερίδων, τούτο διανέμεται μεταξύ των μελών, ανάλογα με τον αριθμό των μερίδων κάθε μέλους.

13. Το υπόλοιπο του ενεργητικού, που απομένει μετά την κάλυψη των απαιτήσεων των τρίτων και την απόδοση των συνεταιρικών μερίδων διανέμεται στα μέλη, εκτός αν άλλως ορίζει το Καταστατικό.

14. Οι λογαριασμοί της εκκαθάρισης και ο τελικός Ισολογισμός εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση. Αν η σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης είναι αδύνατη, οι λογαριασμοί κατατίθενται από τους εκκαθαριστές στο Πρωτοδικείο. Η εκκαθάριση τελειώνει την ημέρα της εγκριτικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης ή της κατάθεσης του τελικού Ισολογισμού στο Πρωτοδικείο.

15. Τα βιβλία και τα αρχεία της Α.Σ.Ο. που διαλύθηκε παραδίδονται στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, φυλάσσονται για δέκα (10) έτη και είναι προσιτά στους ενδιαφερόμενους, με εξαίρεση τα βιβλία και τα στοιχεία τα οποία τηρούνται με βάση τον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και φυλάσσονται για δέκα έως δεκαπέντε και έντεκα έτη, αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ - ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ

Άρθρο 35

Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) είναι ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που συνιστάται από Πρωτοβάθμιους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς με αντικείμενο και σκοπό την ενίσχυση, διεύρυνση και συντονισμό των δραστηριοτήτων των Πρωτοβάθμιων Συνεταιρισμών που είναι μέλη της. Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών μπορεί να αναλαμβάνει και η ίδια δραστηριότητες από αυτές που προβλέπονται για τα μέλη της από τον παρόντα νόμο, είτε για λογαριασμό της, είτε για λογαριασμό των μελών της.

2. Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών για την εκπλήρωση του σκοπού της, μπορεί να συνεργάζεται με τις Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις, τις Κοινοπραξίες και την ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. καθώς και με αντίστοιχες Συνεταιριστικές Οργανώσεις της Κοινότητας.

3. Για τη σύσταση Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών απαιτείται να συνταχθεί και υπογραφεί Καταστατικό από τους εκπροσώπους των Συνεταιρισμών που επιθυμούν τη σύσταση της Ένωσης. Η εξουσιοδότηση για σύσταση της Ένωσης και η υπογραφή του Καταστατικού στηρίζεται σε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κάθε Συνεταιρισμού που θα συμμετέχει στην Ένωση.

Για τη σύσταση της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών απαιτείται η συμμετοχή τριάντα (30) τουλάχιστον Αγροτικών Συνεταιρισμών. Σε περίπτωση δε, που οι λειτουργούντες στο νομό Συνεταιρισμοί είναι λιγότεροι του αριθμού τούτου, συνιστάται Ένωση κατ' εξαίρεση. Οι ήδη λειτουργούσες Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών με μέλη - συνεταιρισμούς λιγότερους των τριάντα (30) συνεχίζουν την λειτουργία τους.

Η Ένωση έχει έδρα μία κοινότητα ή δήμο του νομού που ορίζεται από το Καταστατικό της. Η περιφέρεια της Ένωσης επεκτείνεται στο σύνολο των περιφερειών των Συνεταιρισμών που είναι μέλη της.

4. Το Καταστατικό της Ένωσης μπορεί να προβλέπει τη λειτουργία αντίστοιχων Ειδικών ή και Τοπικών Συνελεύσεων των αντιπροσώπων των Συνεταιρισμών της περιοχής σε περίπτωση που υπάρχει παράρτημα της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών. Ως προς τις Ειδικές Συνελεύσεις ισχύουν ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 21.

5. Κάθε Αγροτικός Συνεταιρισμός συμμετέχει στα κεφάλαια της Ένωσης με ποσό που ορίζει το Καταστατικό της. Η μεταβολή του ποσού επέρχεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης.

6. Το Καταστατικό της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών εγκρίνεται από το αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του παρόντος νόμου.

7. Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών υποχρεούται τηρεί ειδικούς φακέλους για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς της δύναμής της, όπου φυλάσσονται το Καταστατικό και όλα τα σχετικά με το Συνεταιρισμό Έγγραφα.

8. Αγροτικός Συνεταιρισμός δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Ένωσης του αυτού σκοπού στην ίδια περιφέρεια.

9. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις μπορούν να πρακτορεύουν στην περιφέρειά τους ασφαλιστικές εταιρείες των οποίων η Μειονότητα των μετοχών ανήκει σε αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ή και στην Α.Τ.Ε..

Άρθρο 36

Γενική Συνέλευση Ε.Α.Σ. - Διοικητικό Συμβούλιο

1. Η Γενική Συνέλευση της Ε.Α.Σ. απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Αγροτικών Συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτήν.

Οι αντιπρόσωποι των Συνεταιρισμών, που δεν έχουν καταβάλλει το ποσό με το οποίο συμμετέχει ο Συνεταιρισμός στα κεφάλαια της Ένωσης, όπως ορίζει το καταστατικό της, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου και δεν υπολογίζονται στην απαρτία της Γενικής Συνέλευσης.

Οι αντιπρόσωποι των Συνεταιρισμών αυτών δεν εκλέγονται μέλη των Συμβουλίων της Ένωσης, ούτε αντιπρόσωποι τους σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή στην Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ..

2. Δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση της Ένωσης έχουν οι αντιπρόσωποι των Αγροτικών Συνεταιρισμών, ανεξαρτήτως του χρόνου εγγραφής τους στην Ένωση. Οι Αντιπρόσωποι των Αγροτικών Συνεταιρισμών στην Γενική Συνέλευση της Ένωσης καθορίζονται με βάση την εξής αναλογία:

Τα πρώτα 50 μέλη (1-50) : 1 Αντιπρόσωπος

Τα 50 επόμενα μέλη (51-100) : 1 “
Για κάθε 100 επόμενα μέλη : 1 “

Στη Γενική Συνέλευση μπορούν να συμμετέχουν, άνευ ψήφου, οι πρόεδροι των Συνεταιρισμών.

3. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο. Το Καταστατικό της Ένωσης δύναται να προβλέπει και επιπλέον ψήφους ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών των Συνεταιρισμών μελών με την Ένωση κατά την τελευταία προ της Γενικής Συνέλευσης διετία.

Οι επιπλέον ψήφοι κάθε Συνεταιρισμού δεν μπορεί να είναι περισσότεροι των επτά (7) και διαμοιράζονται μεταξύ των αντιπροσώπων. Εφόσον από τη διαίρεση παραμένει υπόλοιπο ψήφων, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης με απόφασή του εξουσιοδοτεί τους αντιπροσώπους που θα έχουν τις ψήφους αυτές. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει επίσης ως ανωτέρω και στην περίπτωση που οι επιπλέον ψήφοι είναι λιγότεροι των αντιπροσώπων.

4. Οι αναπληρωματικοί αντιπρόσωποι έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση της Ένωσης για λογαριασμό των τακτικών, πλην όμως δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγονται στα Συμβούλια αυτής, οι αντιπρόσωποί της στις Τριτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις και την ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ..

5. Ο αντιπρόσωπος του Συνεταιρισμού, ο οποίος ανακαλείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσής του, ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του, αν έχει εκλεγεί μέλος Διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ανωτέρου βαθμού ή της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ..

6. Ο αντιπρόσωπος παύει αυτοδίκαια να ασκεί τα καθήκοντά του, όταν έχει διαγραφεί, σύμφωνα με το άρθρο 12 ή επήλθε κώλυμα από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23 παράγρ. 9, ή δήλωσε ότι θα αποχωρήσει σύμφωνα με τους όρους του Καταστατικού και του νόμου.

Η θητεία των αντιπροσώπων σε κάθε περίπτωση, λήγει πάντοτε με τη λήξη της θητείας των Δ.Σ. του Συνεταιρισμού του.

7. Η Γενική Συνέλευση της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών συγκαλείται τακτικά μία φορά το έτος, μέσα στο πρώτο τετράμηνο από τη λήξη της χρήσης και έκτακτα, όταν το ζητήσει τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του συνολικού αριθμού των αντιπροσώπων. Οι

Αγροτικοί Συνεταιρισμοί που κατά την προηγούμενη χρήση δεν είχαν καμιά δοσοληψία εκτός αν αυτό οφείλεται σε ανωτέρα βία, αρμοδίως πιστοποιημένη με την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών τους, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση.

8. Τα μέλη του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου της Ένωσης, εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου της Ένωσης ορίζεται από το Καταστατικό και είναι περιττός.

Όταν ο αριθμός των μελών του μόνιμου προσωπικού υπερβαίνει τα είκοσι (20), εκπρόσωπος τους συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. της Ένωσης, κατά τις οποίες πρόκειται να συζητηθούν θέματα προσωπικού.

9. Όλα τα θέματα που αναφέρονται σε εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου αντιπροσώπων και Εποπτικού Συμβουλίου ρυθμίζονται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 23 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 37

Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις

1. Οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.) συνιστώνται από Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Αποτελούν ίδια νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με αντικείμενο και σκοπό το συντονισμό και την ενίσχυση της συνεταιριστικής δράσης των μελών τους και την ανάληψη συνεταιριστικών εργασιών σε πανελλαδική κλίμακα σε κλάδους παραγωγής ή ομοειδή προϊόντα ή παροχής υπηρεσιών, όπως αναλυτικότερα προβλέπεται από το Καταστατικό τους.

2. Μέλη της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης μπορεί να είναι και Αγροτικοί Συνεταιρισμοί ή Κοινοπραξίες τους, που ασχολούνται με ειδικό κλάδο παραγωγής ή το βασικό προϊόν που αποτελεί αντικείμενο της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης, εφόσον δεν μετέχουν σε Ένωση μέλος της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης.

3. Για κάθε κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν ή ομοειδή προϊόντα μπορεί να συνιστάται Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση με περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια και με έδρα που ορίζεται στο Καταστατικό της. Για τη σύσταση δεύτερης ΚΕ.Σ.Ε. για το βασικό ή ομοειδές προϊόν, απαιτείται η συμμετοχή είκοσι (20) τουλάχιστον Ε.Α.Σ..

4. Οι δραστηριότητες της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης προβλέπονται και καθορίζονται αναλυτικότερα στο Καταστατικό της.

5. Για τη σύσταση Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης απαιτείται να συνταχθεί και υπογραφεί Καταστατικό από τους εκπροσώπους των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών ή Κοινοπραξιών τους, οι οποίοι εξουσιοδοτούνται για το σκοπό αυτόν με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των ιδρυτικών μελών της.

Το Καταστατικό της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της, κατά τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του παρόντος νόμου.

6. Το ποσό της συνεταιρικής μερίδας καθορίζεται από το Καταστατικό της.

Ο αριθμός των συνεταιρικών μερίδων κάθε μέλους είναι ανάλογος με το ύψος των συναλλαγών του με την Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση.

Ο υπολογισμός γίνεται κάθε τριετία με βάση τις συναλλαγές της προηγούμενης διετίας από την εποπτεύουσα των Αγροτικών Συνεταιρισμών αρχή.

Για τον καθορισμό του αριθμού των μερίδων και μετά από έλεγχο των στοιχείων που υποβάλλει σ' αυτήν το Δ.Σ. και Ε.Σ., με κοινή απόφασή τους κατά την πρώτη λειτουργία της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης ή την εγγραφή νέου μέλους, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του ύψους της παραγωγής του προϊόντος κατά την τελευταία τριετία. Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις που δεν έχουν καμιά συναλλαγή εκπροσωπούνται με έναν (1) αντιπρόσωπο άνευ ψήφου.

7. Η Γενική Συνέλευση της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των μελών της.

Κάθε μέλος εκπροσωπείται στην Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση με έναν τακτικό αντιπρόσωπο για καθεμία μερίδα που έχει σ' αυτήν.

Ένωση με περισσότερες συνεταιρικές μερίδες, εκπροσωπείται στην Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση και από δεύτερο αντιπρόσωπο.

8. Η Ένωση έχει μια ψήφο στην Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση για καθεμία (1) συνεταιρική μερίδα που έχει σ' αυτήν.

9. Όλα τα άλλα θέματα που αναφέρονται στη σύσταση των Κεντρικών Συνεταιριστικών Ενώσεων, στην εκλογή Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου και γενικά στη διοίκηση και λειτουργία τους, ρυθμίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου που εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 38

Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

1. Κοινοπραξία Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.) είναι ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που συνιστάται μεταξύ των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων του αυτού ή διαφόρου βαθμού, με αντικείμενο και σκοπό τη δια της ευρύτερης συνεργασίας ορθολογικότερη και οικονομικότερη οργάνωση της συγκέντρωσης, τυποποίησης, βιοτεχνικής ή βιομηχανικής επεξεργασίας και διάθεσης των γεωργικών τους προϊόντων.

2. Για τη σύσταση Κοινοπραξίας Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων απαιτείται να συνταχθεί και υπογραφεί Καταστατικό από τους εκπροσώπους των Συνεταιριστικών Οργανώσεων, οι οποίοι εξουσιοδοτούνται για το σκοπό αυτόν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που συμμετέχουν στην Κοινοπραξία. Για τη σύσταση Κοινοπραξίας απαιτούνται δύο (2) τουλάχιστον Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις με το αυτό αντικείμενο της Κοινοπραξίας.

3. Το Καταστατικό της Κοινοπραξίας εγκρίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 6 και 7 του παρόντος νόμου.

4. Η έδρα της Κοινοπραξίας ορίζεται στο Καταστατικό της και η περιφέρειά της εκτείνεται στην περιφέρεια των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων που μετέχουν σ' αυτήν.

5. Η Κοινοπραξία είναι Συνεταιριστική Οργάνωση πρώτου βαθμού, αν είχα συσταθεί μεταξύ Αγροτικών Συνεταιρισμών, δεύτερου βαθμού αν έχει συσταθεί μεταξύ Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών και τρίτου βαθμού, αν έχει συσταθεί από Κεντρικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Αν στην Κοινοπραξία συμμετέχουν Συνεταιριστικές Οργανώσεις διαφόρου βαθμού, η Κοινοπραξία έχει το βαθμό της υπέρτερης Συνεταιριστικής Οργάνωσης που συμμετέχει.

6. Η Γενική Συνέλευση της Κοινοπραξίας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που συμμετέχουν σ' αυτήν. Ο αριθμός των αντιπροσώπων κάθε μέλους της Κοινοπραξίας καθορίζεται από το Καταστατικό της.

7. Όλα τα θέματα που αναφέρονται στη σύσταση, στην εκλογή Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου και γενικά στη διοίκηση και λειτουργία της Κοινοπραξίας,

ρυθμίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου, που εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 39

Συνεταιριστικές Εταιρείες

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους ή με τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα του Ελληνικού ή Κοινοτικού Δικαίου, Εταιρείες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα.

Οι Εταιρείες αυτές θεωρούνται Αγροτικές Συνεταιριστικές Εταιρείες, εφόσον το πενήντα ένα τοις εκατό (51%) των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων και γενικά του εταιρικού κεφαλαίου ανήκει σε Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή Συνεταιριστικές Εταιρείες τους.

2. Οι ήδη υπάρχουσες και λειτουργούσες Εταιρείες, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, θεωρούνται Αγροτικές Συνεταιριστικές Εταιρείες (Α.Σ.Ε.).

3. Οι μετοχές ανώνυμης Συνεταιριστικής Εταιρείας που κατέχουν οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι ονομαστικές και μεταβιβάζονται ελεύθερα ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Στην περίπτωση αυτήν απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών της.

Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις έχουν δικαίωμα προτίμησης σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών.

Η ίδια διαδικασία ισχύει και για τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων που κατέχουν οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Κοινοπραξίες και Εταιρείες τους σε συνεταιριστικές Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

Άρθρο 40

Πανελλήνιο Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.) - Διάρθρωση

1. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.) είναι το ανώτατο ιδεολογικό και συντονιστικό όργανο του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος της χώρας. Εκπροσωπεί τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις όλων των βαθμών στο εσωτερικό και εξωτερικό και επιμελείται για την τήρηση των συνεταιριστικών αρχών και την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας. Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν το προσωπικό των Α.Σ.Ο.. Έχει περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια και αποτελείται από Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Το Καταστατικό της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. μπορεί να προβλέπει ότι μέλη της μπορεί να γίνουν Κεντρικές Ενώσεις, Κοινοπραξίες δεύτερου βαθμού και Συνεταιριστικές Εταιρείες, στο κεφάλαιο των οποίων μετέχουν με ποσοστό 51% τουλάχιστον Συνεταιριστικές Οργανώσεις και Συνεταιριστικές Εταιρείες. Τα μέλη αυτά διαθέτουν στη Γενική Συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. από μια ψήφο και έχουν όλα τα

δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών πλην της συμμετοχής τους στις αρχαιρεσίες. Η έδρα της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. ορίζεται από το Καταστατικό της.

2. Η ΠΑΣ.Ε.ΓΕ.Σ. υποχρεούται να τηρεί ειδικούς φακέλους των μελών της, όπου φυλάσσονται τα Καταστατικά και κάθε σχετικό με τα μέλη έγγραφο.

Άρθρο 41

Γενική Συνέλευση - Διοίκηση ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

1. Η Γενική Συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτήν.

Σε κάθε 50 αντιπροσώπους Ενώσεων αναλογεί ένας (1) αντιπρόσωπος στη Γενική Συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.. Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση της Γενικής Συνέλευσης, τη λειτουργία της και τις αρμοδιότητές της ρυθμίζονται από το Καταστατικό της.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. αποτελείται από είκοσι ένα (21) μέλη και οι αρμοδιότητές του ορίζονται από το Καταστατικό της.

Οι διατάξεις των άρθρων 23 και 24 εφαρμόζονται ανάλογα και για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε. ΓΕ.Σ..

Στο Δ.Σ. της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. συμμετέχει επιπλέον αντιπρόσωπος της Ομοσπονδίας Σωματείων Εργαζομένων Γεωργικών Οργανώσεων (Ο.Σ.Ε.Γ.Ο.), που έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ. μόνον όταν συζητούνται θέματα εργατικά. Στα υπόλοιπα θέματα συμμετέχει άνευ ψήφου.

3. Επίσης, στο Δ.Σ. συμμετέχει εκπρόσωπος του μονίμου προσωπικού της μόνο σε θέματα εργασίας που το αφορούν. Σ' αυτά έχει δικαίωμα ψήφου μόνον ο εκπρόσωπος προσωπικού της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. και όχι ο εκπρόσωπος της Ο.Σ.Ε.Γ.Ο..

4. Το Εποπτικό Συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. συγκροτείται, λειτουργεί και αποφασίζει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23.

5. Η ετήσια εισφορά των μελών της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. προς αυτήν καθορίζεται με απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσής της, που λαμβάνεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 και 19 αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 42

Κίνητρα

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας και γνώμη της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., μπορεί να καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση κινήτρων και οικονομικών ενισχύσεων προς τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και τις Συνεταιριστικές Εταιρείες με σκοπό την προώθηση των δραστηριοτήτων τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση κινήτρων και οικονομικών ενισχύσεων ή άλλων φορολογικών απαλλαγών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων διατηρούνται σε ισχύ, εκτός αν ρητά καταργούνται με τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 43

Οικονομικές ενισχύσεις - Φορολογικές απαλλαγές

1. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. ενισχύεται οικονομικά από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) με την καταβολή σ' αυτήν κάθε χρόνο ένα τοις εκατό (1%) από τα έσοδά του, που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 1790/1988, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Ομοίως ενισχύονται οικονομικά η Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.) και η Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΣΥ.Δ.Α.Σ.Ε.), από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ), με την καταβολή κάθε χρόνο σ' αυτές εξ ημισείας ποσοστού 0,50% από τα έσοδα του που πραγματοποιούνται ως ανωτέρω. Τα ανωτέρω ποσοστά από τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. δεν υπολογίζονται επί των επιχορηγήσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται μέσα στο πρώτο εξάμηνο κάθε έτους με βάση τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά τον προηγούμενο

χρόνο από τον ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη, με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.

2. Τα Καταστατικά των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και οι τροποποιήσεις τους δεν υπόκεινται στο τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτου.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 1-5 του ν. 2166/ 1993, όπως και κάθε άλλη διάταξη που παρέχει διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου για τη συγχώνευση επιχειρήσεων, εφαρμόζονται ανάλογα και στις συγχωνεύσεις των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

4. Αγορές ακινήτων από Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων μέσα στην περιφέρειά τους ή μεταχειρισμένων κινητών μέσων αγροτικής παραγωγής έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση όπως το Δημόσιο.

5. Οι εισφορές των μελών προς τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

6. Οι καταθέσεις των μελών του Συνεταιρισμού σε αυτόν, οι αναλήψεις καταθέσεων και οι χορηγήσεις δανείων από το Συνεταιρισμό στα μέλη του απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου, με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 26 του παρόντος νόμου.

7. Δεν υπόκεινται σε φόρο μεταβίβασης ή τέλος ή άλλο δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων οι πράξεις με τις οποίες ακίνητα μεταβιβάζονται μεταξύ Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων καθώς και μεταξύ Αγροτικών Συνεταιρισμών, Κοινοπραξιών και Εταιρειών τους.

8. Απαλλάσσεται του φόρου μεταβίβασης ακινήτων η αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται στα μέλη των Αγροτικών Συνεταιρισμών πρώτου βαθμού, κατά το ποσοστό που υποβλήθηκε αυτή σε φόρο μεταβίβασης κατά την αγορά από το Συνεταιρισμό του ακινήτου που μεταβιβάζεται.

9. Ειδικά για απαλλαγές από τον Φ.Π.Α. έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α'), όπως ισχύουν κάθε φορά.

10. Συμβάσεις μεταξύ Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και του Δημοσίου, ή Ν.Π.Δ.Δ. που αφορούν αγροτικά προϊόντα ή γεωργικά εφόδια και υπηρεσίες, δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή σε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

11. Η νόμιμη προμήθεια, για τις ασφαλιστικές συμβάσεις που καταρτίζονται ή ανανεώνονται με τη μεσολάβηση Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, καταβάλλεται σ' αυτές αντί στον ειδικό λογαριασμό που προβλέπεται από το άρθρο 13 παρ. 4 του ν. 1256/1982, ανεξάρτητα από το αν προηγήθηκε ή όχι η υπόδειξη, που προβλέπεται από την ίδια πιο πάνω διάταξη.

12. Στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας(ας μπορεί να εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση ελεγχόμενη απολογιστικά για την οικονομική ενίσχυση της ΠΑ.Σ.Ε ΓΕ.Σ. που διατίθεται από αυτήν αποκλειστικά για δαπάνες συνεταιριστικής εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης ή επιμόρφωσης αιρετών στελεχών ή υπαλλήλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, με βάση τον ετήσιο προϋπολογισμό τους.

13. Οι προβλεπόμενες από το άρθρο 26 παράγραφος 3β και από τις παραγράφους 1 και 12 του παρόντος άρθρου οικονομικές ενισχύσεις απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου καθώς και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.

14. Οι πρωτοβάθμιες Α.Σ.Ο. δεν υποχρεούνται να εγγράφονται στα Εμπορικά Επιμελητήρια της περιφέρειας τους.

Άρθρο 44

Παραχώρηση εκμετάλλευσης και βελτίωση δασών σε Δασικούς Συνεταιρισμούς Συνεταιρισμοί εκμετάλλευσης δημόσιων εκτάσεων

1. Η επιλογή και ο τρόπος εκμετάλλευσης των συστάδων των κάθε μορφής δασών, που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπα του δημοσίου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, γίνεται από τη Διεύθυνση Δασών του νομού, η δε παραχώρηση της εκμετάλλευσης αυτών πραγματοποιείται με απόφαση του νομάρχη προς τους Δασικούς Συνεταιρισμούς του νομού, ύστερα από αίτησή τους.

Στους αυτούς Συνεταιρισμούς ανατίθενται και εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των δασών αυτών.

2. Η παραχώρηση, εφόσον αφορά δάση του Δημοσίου, γίνεται με απόφαση του νομάρχη χωρίς μίσθωμα. Στις άλλες περιπτώσεις η παραχώρηση γίνεται με μίσθωμα και συντελείται με συμφωνία μεταξύ του ιδιοκτήτη του δάσους και του Συνεταιρισμού.

Στην απόφαση του νομάρχη και στη συμφωνία περιλαμβάνονται οι όροι εκτέλεσης των απαραίτητων, για την εκμετάλλευση, συντήρηση και βελτίωση του δάσους, δασικών εργασιών.

3. Διαφωνία ως προς τους όρους της συμφωνίας μεταξύ του ιδιοκτήτη και του Συνεταιρισμού επιλύεται από το νομαρχιακό συμβούλιο του νομού της περιφέρειας του δάσους, με την επιφύλαξη της προσφυγής στο διοικητικό πρωτοδικείο.

4. Αν ο Δασικός Συνεταιρισμός δεν πραγματοποιεί την εκμετάλλευση των δασών, σύμφωνα με τις οδηγίες της οικείας δασικής υπηρεσίας, εκτός των προστίμων που επιβάλλονται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του π.δ. 126/1986 (ΦΕΚ 44 Α'), ο Συνεταιρισμός κηρύσσεται έκπτωτος και αποκλείεται η παραχώρηση σε αυτόν της εκμετάλλευσης δασών για τον επόμενο χρόνο.

5. Όσα δάση δεν παραχωρήθηκαν στους Δασικούς Συνεταιρισμούς σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους, τα εκμεταλλεύονται οι ιδιοκτήτες τους με αυτεπιστασία ή μίσθωση του λήμματος σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7 Α').

6. Με προεδρικό διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, ύστερα από γνώμη της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., καθορίζονται η διαδικασία, τα υποδείγματα συμφωνίας, οι εγγυήσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης δασών στους Δασικούς Συνεταιρισμούς. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και τα ποσοστά στα ακαθάριστα έσοδα, που προέρχονται από την εκμετάλλευση δασών του Δημοσίου, τα οποία αποδίδονται στους

Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στο Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών.

7. Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν δίνονται οι διατάξεις που αφορούν εθνικούς δρυμούς, τα αισθητικά δάση και τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, καθώς και οι διατάξεις που αφορούν την καταβολή φάρου από τους ιδιοκτήτες των μη δημόσιων δασών.

8. Τα Καταστατικά Αγροτικών Συνεταιρισμών Εργασίας ή Συνεταιρισμών που είναι μισθωτές δημόσιων εκμεταλλεύσεων (Δασικών, Αλιευτικών), λόγω εξειδικευμένου αντικειμένου, μπορεί να θέτουν περιοριστικούς όρους για την εγγραφή μελών στους Συνεταιρισμούς.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για τα δάση που ανήκουν στους δήμους και τις κοινότητες και ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 2130/1993 (ΦΕΚ 62 Α').

Άρθρο 44

Παραχώρηση εκμετάλλευσης και βελτίωση δασών σε Δασικούς Συνεταιρισμούς- Συνεταιρισμοί εκμετάλλευσης δημόσιων εκτάσεων

1. Η επιλογή και ο τρόπος εκμετάλλευσης των συστάδων των κάθε μορφής δασών, που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, γίνεται από τη Διεύθυνση Δασών του νομού, η δε παραχώρηση της εκμετάλλευσης αυτών πραγματοποιείται με απόφαση του νομάρχη προς τους Δασικούς Συνεταιρισμούς του νομού, ύστερα από αίτησή τους.

Στους αυτούς Συνεταιρισμούς ανατίθενται και εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των δασών αυτών.

2. Η παραχώρηση, εφόσον αφορά δάση του Δημοσίου, γίνεται με απόφαση του νομάρχη χωρίς μίσθωμα. Στις άλλες περιπτώσεις η παραχώρηση γίνεται με μίσθωμα και συντελείται με συμφωνία μεταξύ του ιδιοκτήτη του δάσους και του Συνεταιρισμού.

Στην απόφαση του νομάρχη και στη συμφωνία περιλαμβάνονται οι όροι εκτέλεσης των απαραίτητων, για την εκμετάλλευση, συντήρηση και βελτίωση του δάσους, δασικών εργασιών.

3. Διαφωνία ως προς τους όρους της συμφωνίας μεταξύ του ιδιοκτήτη και του Συνεταιρισμού επιλύεται από το νομαρχιακό συμβούλιο του νομού της περιφέρειας του δάσους, με την επιφύλαξη της προσφυγής στο διοικητικό πρωτοδικείο.

4. Αν ο Δασικός Συνεταιρισμός δεν πραγματοποιεί την εκμετάλλευση των δασών, σύμφωνα με τις οδηγίες της οικείας δασικής υπηρεσίας, εκτός των προστίμων που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του π.δ. 126/1986 (ΦΕΚ 44Α'), ο Συνεταιρισμός κηρύσσεται έκπτωτος και αποκλείεται η παραχώρηση σε αυτόν της εκμετάλλευσης δασών για τον επόμενο χρόνο.

5. Όσα δάση δεν παραχωρήθηκαν στους Δασικούς Συνεταιρισμούς σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους, τα εκμεταλλεύονται οι ιδιοκτήτες τους με αυτεπιστασία ή μίσθωση του λήμματος σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7 Α').

6. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, ύστερα από γνώμη της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., καθορίζονται η διαδικασία, τα υποδείγματα συμφωνίας, οι εγγυήσεις και οι λουπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης δασών στους Δασικούς Συνεταιρισμούς. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και τα ποσοστά στα ακαθάριστα έσοδα, που προέρχονται από την εκμετάλλευση δασών του Δημοσίου, τα οποία αποδίδονται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στο Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών.

7. Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις που αφορούν εθνικούς δρυμούς, τα αισθητικά δάση και τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, καθώς και οι διατάξεις που αφορούν την καταβολή φόρου από τους ιδιοκτήτες των μη δημόσιων δασών.

8. Τα Καταστατικά Αγροτικών Συνεταιρισμών Εργασίας ή Συνεταιρισμών που είναι μισθωτές δημόσιων εκμεταλλεύσεων (Δασικών, Αλιευτικών), λόγω εξειδικευμένου αντικειμένου, μπορεί να θέτουν περιοριστικούς όρους για την εγγραφή μελών στους Συνεταιρισμούς.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για τα δάση που ανήκουν στους δήμους και τις κοινότητες και ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 2130/1993 (ΦΕΚ 62Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ'

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 45

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι υπάλληλοι Συνεταιριστικών Οργανώσεων αν:

α) Εν γνώσει τους παρέχουν στη Γενική Συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού.

β) Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του Συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του Συνεταιρισμού.

γ) Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο, τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ'

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46

Προσωπικό Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

1. Το προσωπικό που προσλαμβάνεται από τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι:

α) Τακτικό, που καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες της Οργάνωσης και καταλαμβάνει θέσεις οι οποίες προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της.

β) Με σύμβαση εργασίας, ορισμένου χρόνου που καλύπτει ειδικές, έκτακτες, εποχιακές και πρόσκαιρες ανάγκες της Οργάνωσης.

2. Η υπηρεσιακή κατάσταση προσωπικού των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, ρυθμίζεται με τη αριθμ. 27346/1990 κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων" (ΦΕΚ 700 Β'7-11-1990), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, για όσα θέματα δεν αντίκεινται στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας, μπορεί να προσαρμοστεί ο "Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης" προς τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 47

Αναγκαστικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις

1. Οι αναφερόμενες στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου Αναγκαστικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις διατηρούνται και διέπονται από τους ειδικούς νόμους που προβλέπουν τη λειτουργία τους. Όπου στους ειδικούς αυτούς νόμους γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία εφαρμόζεται ο παρών νόμος.

2. Οι Αναγκαστικές αυτές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι:

α) Οι Συνεταιρισμοί Δασοκτημόνων του α.ν. 1627/1939 (ΦΕΚ 64 Α')

β) Οι Οινοποιητικοί Σάμου του α.ν. 6085/1934 (ΦΕΚ 85 Α')

γ) Οι συνεταιρισμοί Μαστιχοπαραγωγών Χίου του α.ν. 1390/1938 (ΦΕΚ 364 Α')

δ) Οι Συνεταιρισμοί Κιτροπαραγωγών του ν. 4878/1931 (ΦΕΚ 54 Α')

ε) Ο Συνεταιρισμός Κροκοπαραγωγών του ν.δ. 818/1971 (ΦΕΚ 9 Α')

2. Με φυλάκιση από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρούνται τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου ή εκείνοι που διενεργούν διαχειριστικό έλεγχο, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει τους ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν τη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που διενεργήθηκαν.

3. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Εποπτικού Συμβουλίου, ή της Γενικής Συνέλευσης των μελών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, χρησιμοποιώντας σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη.

4. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος:

α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.

β) Ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή δίνει πολλαπλή ψήφο ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής ή νοθεύει το γνήσιο αποτέλεσμα εκλογής για την ανάδειξη Διοικητικών Συμβουλίων, Εποπτικών Συμβουλίων και αντιπροσώπων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

5. Με τις ίδιες ποινές της προηγούμενης παραγράφου 4, τιμωρούνται τα μέλη του Διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου ή τα μέλη των επιτροπών που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, ή οι εκκαθαριστές ή οι υπάλληλοι του Συνεταιρισμού στους οποίους παραχώρησε το Διοικητικό Συμβούλιο την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων τους, για παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού ή για ενέργειες που αντίκεινται στις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης ή για μη εκτέλεση, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό των καθηκόντων τους, καθώς και για την παράλειψη σύνταξης και δημοσίευσης του ισολογισμού, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγρ. 6 του άρθρου 31 του παρόντος.

στ) Οι Συνεταιρισμοί διαχείρισεως ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής του ν.δ. 11.7.1923 (ΦΕΚ 196 Α')

ζ) Οι Συνεταιρισμοί Θηραϊκών Προϊόντων Θήρας και Θηρεσίας του ν. 359/1947 (ΦΕΚ 144 Α')

3. Το ποσό της συνεταίριστικής μερίδας των μελών των Αναγκαστικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, καθορίζεται από το Καταστατικό τους και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 14 του παρόντος.

4. Μέλη των Αναγκαστικών Συνεταιρισμών διαχείρισης ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής, καθώς και των Συνεταιρισμών Δασοκτημόνων καθίστανται υποχρεωτικά όλοι οι ιδιοκτήτες ολοκλήρου ιδανικού μεριδίου ή κλάσματος αυτού.

Ο κάτοχοι ολοκλήρου ιδανικού μεριδίου διαθέτουν τρεις ψήφους στη Γενική Συνέλευση.

5. Στους Συνεταιρισμούς ακινήτου συνιδιοκτησίας ή κοινής χορτονομής, αν δεν επιτευχθεί η προβλεπόμενη απαρτία για θέματα που απαιτείται η αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 18 παρ. 3 και 19 παρ. 1 του παρόντος και κατά την επαναληπτική Γενική Συνέλευση, τότε συνέρχεται χωρίς πρόσκληση τρίτη επαναληπτική Γενική Συνέλευση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης. Η Συνέλευση αυτή βρίσκεται σε απαρτία με την παρουσία του ενός έκτου (1/6) των μελών.

6. Αναγκαστικοί Συνεταιρισμοί διαχείρισεως ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής μπορεί, με απόφαση της γενικής συνέλευσης, να μεταβιβάζουν, λόγω δωρεάς, την κυριότητα ακινήτου συνιδιοκτησίας με τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα σ'αυτήν, ή τη διαχείριση της κοινής χορτονομής σε ιδιόκτητες εκτάσεις, των οποίων οι ιδιοκτήτες έχουν την ελεύθερη διαχείριση, στο δήμο ή στην κοινότητα της καταγωγής των μελών, ή των δικαιοπαρόχων τους, ή το Δημόσιο ή σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα.

7. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται, με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, είναι δυνατή η μετατροπή των Αναγκαστικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, της παρ. 2 του παρόντος, σε ελεύθερους, καθώς επίσης και η τροποποίηση του καταστατικού τους, ύστερα από εισήγηση

Άρθρο 48

Μητρώο-Φάκελοι Αγροτικού Συνεταιρισμού

Το Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο ειρηνοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 3, είναι δημόσιο έγγραφο.

Καθένας μπορεί να εξετάσει τις εγγραφές του Μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό.

Η γραμματεία του ειρηνοδικείου χορηγεί πιστοποιητικά για την ύπαρξη ή μη ορισμένης εγγραφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49

Διαγραφή μελών - Προσαρμογή Καταστατικών

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο των Αγροτικών Συνεταιρισμών εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, υποχρεούται στη διαγραφή όλων των μελών που δεν έχουν τις προϋποθέσεις εγγραφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 1 του παρόντος. Η μη εφαρμογή της παρούσας διάταξης θεωρείται παράβαση καθήκοντος και τιμωρείται ως ο νόμος ορίζει.

2. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις παντός βαθμού υποχρεούνται να προσαρμόσουν το Καταστατικό τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος.

3. Οι Κεντρικές Κλαδικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις που λειτουργούν, σύμφωνα με το ν. 1541/1985, μετατρέπονται σε Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις ή Κοινοπραξίες, με ανάλογη τροποποίηση του Καταστατικού τους.

4. Οι ήδη υπάρχουσες Κοινοπραξίες συνεχίζουν τη λειτουργία τους, με ανάλογη προσαρμογή του Καταστατικού τους στον παρόντα νόμο.

5. Ο παρών νόμος, από την έναρξη ισχύος του, υπερισχύει του Καταστατικού, ανεξάρτητα αν προσαρμόστηκε ή όχι το καταστατικό.

Άρθρο 50

Λήξη θητείας Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων

1. Η Θητεία των Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων και των αντιπροσώπων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων όλων των βαθμίδων (Πρωτοβάθμιων, Δευτεροβάθμιων, Τριτοβάθμιων, Κοινοπραξιών) και της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. λήγει αυτοδίκαια κατά το χρονικό διάστημα από 5 Νοεμβρίου 1993 έως 28 Ιανουαρίου 1994 εντός του οποίου υποχρεούνται να διεξάγουν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέων Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων και αντιπροσώπων. Η Θητεία των οργάνων διοίκησης και των αντιπροσώπων των πρωτοβάθμιων αγροτικών συνεταιρισμών που λήγει χρονιά πριν από την 5η Νοεμβρίου 1993, παρατείνεται μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας παρατείνεται η θητεία των Διοικήσεων και αντιπροσώπων των ανωτέρω Οργανώσεων επί ένα εξάμηνο από τις ημερομηνίες της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 51

Έλεγχος Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων από Α.Τ.Ε.

Ο έλεγχος των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, έως ότου οργανωθεί το Σώμα των Ειδικών Ελεγκτών, ασκείται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας, με τα εξουσιοδοτούμενα από τη διοίκησή της όργανα, που μπορεί να είναι, εκτός των υπαλλήλων της, υπάλληλοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Ειδικοί Ελεγκτές, επιθεωρητές καθώς και Ορκωτοί Ελεγκτές.

Το τέλος 0,25% που εισπράττεται επί των χορηγούμενων δανείων από τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς στα μέλη τους, όπως προβλέπεται με το διάταγμα της 13-11-1926 και αυξάνεται σε 0,50%, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, μέχρι την Ημερομηνία σύστασης και λειτουργίας του Σώματος Ειδικών Ελεγκτών, εισπράττεται από την Α.Τ.Ε..

Άρθρο 52

Εξυγίανση Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις των οποίων τα χρέη ρυθμίστηκαν ή θα ρυθμιστούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2008/1992 (ΦΕΚ 16 Α'), δεν επιτρέπεται

επί μια διετία από τη ρύθμιση των χρεών τους να προσλαμβάνουν πάσης φύσεως προσωπικό, εξαιρουμένου του εξειδικευμένου επιστημονικού.

Άρθρο 53

Τροποποίηση του ν. 1845/1989 (ΦΕΚ 102 Α')

Η παρ.5 του άρθρου 40 του ν.1845/1989 (ΦΕΚ 102 Α') αντικαθίσταται ως εξής:
'5. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και μετά από πρόταση της αρμόδιας υπηρεσίας επιλέγεται το απαραίτητο διδακτικό και βοηθητικό διδακτικό προσωπικό, από τους Κλάδους ΠΕ2 Δασολόγου, ΤΕ2 Τεχνολογίας Δασοπονίας - θηραματοπονίας, ΔΕΙ5 Δασοθηροφυλάκων, ΔΕΙ9 Τεχνικού Χειριστών Μέσων Δασοπυρόσβεσης και ΥΕ7 Υπαλλήλων Δασοπροστασίας.

Το διδακτικό και βοηθητικό διδακτικό προσωπικό επιλέγεται μεταξύ αυτών που έχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία στα θέματα της δασοπροστασίας, δασοπυρόσβεσης και χειρισμού των μέσων πυρόσβεσης.

Το διδακτικό και βοηθητικό διδακτικό προσωπικό των σχολών και των παραρτημάτων τους αμείβεται με ωριαία αποζημίωση, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν.1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α') και του ν.1505/1984 (ΦΕΚ 194 Α') ή άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται η αποζημίωση του διδακτικού και

βοηθητικού διδακτικού προσωπικού που εφαρμόζεται αναδρομικά από 1η Δεκεμβρίου 1992.

Με απόφαση του νομάρχη της περιφέρειας, όπου και η έδρα των σχολών ή των παραρτημάτων τους, μπορεί να ανατίθεται η διδασκαλία ή η πρακτική άσκηση μαθημάτων, που περιλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρία, σε δημόσιους υπαλλήλους ή ιδιώτες που είναι κάτοχοι ειδικής επιστημονικής ή τεχνολογικής ή εκπαιδευτικής ή επαγγελματικής ή εμπειροτεχνικής γνώσης αντί ωριαίας αποζημίωσης που καθορίζεται σύμφωνα με την ως άνω κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας. Υπηρεσίες του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α. ή λοιπών φορέων του δημόσιου τομέα υποχρεούνται ύστερα από αίτηση της αρμόδιας περιφερειακής ή κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας να επιτρέπουν στους υπαλλήλους τους, που ορίζονται ως διδακτικό ή βοηθητικό διδακτικό ή εξειδικευμένης γνώσης ή εμπειρίας προσωπικά στα εκπαιδευτικά προγράμματα λειτουργίας των σχολών και των παραρτημάτων τους, να απουσιάζουν από τα καθήκοντά τους κατά τον απαιτούμενο για την εκτέλεση του διδακτικού έργου χρόνο".

Άρθρο 54

1. Κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η σύσταση του Ιδρύματος με την επωνυμία "Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού", η οποία έγινε από τους Λάζαρο Δημητρίου Εφραίμογλου, Ουρανία συζ. Λαζάρου Εφραίμογλου και Δημήτριο Λαζάρου Εφραίμογλου με την πράξη υπ' αρ. 23304/1993 της Συμβολαιογράφου Αθηνών Φρειδερίκης συζ. Ελευθερίου Στεφανάκη το γένος Νικ. Ανυφαντάκη. Ο Οργανισμός του Ιδρύματος αυτού έχει ως εξής:

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 1

Μορφή - Επωνυμία - Έδρα - Σφραγίδα

1. Το Κοινοφελές ίδρυμα με την επωνυμία 'ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΜΗΝΙΣΜΟΥ', που σύστησαν οι κ.κ. Λάζαρος Δημητρίου Εφραίμογλου, Ουρανία συζ. Λαζάρου Εφραίμογλου, Δημήτριος Λαζάρου Εφραίμογλου με την πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών Φρειδερίκης συζ. Ελευθερίου Στεφανάκη το γένος Νικ. Ανυφαντάκη με αριθμό 23304/1993 αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ('το Ίδρυμα').

2. Το Ίδρυμα εδρεύει στην Αθήνα.

3. Το Ίδρυμα έχει πλήρη διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια και αυτονομία και δεν εφαρμόζονται σε αυτό διατάξεις του ν. 2039/ 1939, όπως εκάστοτε ισχύει. Η εποπτεία και ο έλεγχος του Ιδρύματος ασκείται μόνο για την εκπλήρωση του σκοπού του από τον Υπουργό Οικονομικών. Κάθε χρόνο και δύο μήνες μετά τη λήξη του η διοίκηση του Ιδρύματος υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών απολογισμό, ισολογισμό και έκθεση πεπραγμένων για την διαπίστωση της εκπλήρωσης του σκοπού του Ιδρύματος. Το διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει τον έλεγχο της νομιμότητας της διαχείρισης

κάθε χρήσης από τους Ορκωτούς Ελεγκτές ή από Διεθνή Ελεγκτική Εταιρεία αναγνωρισμένου κύρους.

4. Η σφραγίδα του Ιδρύματος είναι στρογγυλή και αναγράφει περιμετρικά τις λέξεις 'ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ'.

Για τις σχέσεις του Ιδρύματος με την αλλοδαπή η επωνυμία και το περιεχόμενο της σφραγίδας μεταφράζονται στα Αγγλικά.

Άρθρο 2

Σκοπός

1. Σκοπός του Ιδρύματος είναι:

(α) Η συνεχής και δυναμική αξιοποίηση της διαχρονικής ιστορίας και του πολιτισμού του Μείζονος Ελληνισμού, με έμφαση στον Ελληνισμό της Ανατολής και η προβολή τους ως πηγές αυτογνωσίας και νοημαδότησης της σημερινής και μελλοντικής ταυτότητας του Έλληνα.

Η πραγμάτωση του σκοπού αυτού θα επιτευχθεί κυρίως με:

(α) Την οργάνωση Ιστορικού και Πολιτιστικού ηλεκτρονικού Μουσείου με θέμα τον Μείζονα Ελληνισμό, η προβολή των εκθεμάτων και των μηνυμάτων του οποίου θα βασίζεται στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και της σύγχρονης γνώσης για την επικοινωνία.

(β) Την οργάνωση Κέντρου Τεκμηρίωσης και Βιβλιοθήκης.

(γ) Την οργάνωση ερευνητικών προγραμμάτων και ομάδων εργασίας σε σχέση με το αντικείμενο αυτό. Η χρηματοδότηση ερευνών και δημοσιεύσεων σε σχέση με το Μείζονα Ελληνισμό.

(δ) Την οργάνωση και υποστήριξη μαθημάτων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και μεταπτυχιακών σπουδών για το Μείζονα Ελληνισμό για Έλληνες και ξένους.

(ε) Τη θεσμοθέτηση, προκήρυξη και χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων για την προώθηση ερευνών και μελετών που σχετίζονται με τους σκοπούς του Ιδρύματος.

(στ) Τη διοργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων και προβολών και την παραγωγή εκδόσεων και υλικού σε ηχητικές, οπτικές ή άλλες αποτυπώσεις οιασδήποτε τεχνολογίας, με περιεχόμενο επιστημονικό, καλλιτεχνικό, εκπαιδευτικό, κ.ά., που σχετίζονται με τους σκοπούς του Ιδρύματος.

2. Η επιδίωξη των σκοπών του Ιδρύματος θα γίνεται βάσει ειδικών Οργανισμών, που θα καταρτισθούν και θα εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 3

Περιουσία-Πόροι

1. Περιουσία του Ιδρύματος αποτελεί:

Το κεφάλαιο και τόκοι πενήντα χιλιάδων (50.000) ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με ρήτρα ECU.

2. Πόροι του Ιδρύματος είναι οι εισπράξεις από τη διάθεση εκδόσεων και αποτυπώσεων (καλλιτεχνικών, ηχητικών, οπτικών ή άλλων οιασδήποτε τεχνολογίας) του Ιδρύματος. Επίσης από τη διάθεση μελετών, ερευνών και τεχνογνωσίας του ιδρύματος με μορφή παροχής υλικού, πληροφοριών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών χωρίς να αναιρείται ο κοινωφελής του χαρακτήρας.

3. Οι δωρεές, κληρονομίες ή κληροδοσίες οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου προς αυτό. Τα εισοδήματα από τα πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία του και οι τόκοι από τις καταθέσεις στις τράπεζες του εσωτερικού και του εξωτερικού. Τα εισοδήματα από την περιουσία του Ιδρύματος.

4. Όσοι προσφέρουν με οποιονδήποτε τρόπο στο Ίδρυμα ή αναλαμβάνουν την οικονομική κάλυψη συγκεκριμένων κοινωφελών δραστηριοτήτων που εμπύπτουν στους σκοπούς του Ιδρύματος ή συμπαρίστανται στις προσπάθειες εξυπηρέτησεως των σκοπών του Ιδρύματος απολαμβάνουν πλεονεκτήματα και ή τίτλους (Φίλος του Ιδρύματος, Χορηγός, Ευεργέτης, κ.λπ.), που θα καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος.

5. Το Ίδρυμα λόγω του κοινωφελούς χαρακτήρα του απαλλάσσεται του φόρου κληρονομιών και δωρεών, του φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων, του φόρου ακινήτου περιουσίας, του φόρου εισοδήματος για τα έσοδα του από κάθε πηγή και γενικά κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου, δασμούς, δικαιώματα, εισφορές, κρατήσεις, παράβολα κ.λπ., που ισχύουν σήμερα και που θα επιβληθούν στο μέλλον υπέρ του Δημοσίου, των δήμων, κοινοτήτων, οργανισμών πάσης φύσεως και γενικά κάθε τρίτου για οποιαδήποτε πράξη αυτού. Όλες οι απαλλαγές και ατέλειες είναι αντικειμενικές. Τις ίδιες απαλλαγές απολαμβάνουν και οι ιδρυτές καθώς και οι δωρητές μόνο για τις δωρεές τους προς το Ίδρυμα. Το Ίδρυμα απαλλάσσεται επίσης από το φόρο δημόσιων θεαμάτων και από φόρο στο αντίτιμο των εισιτηρίων εισόδου και από κάθε άλλο φόρο (που αφορά τη διάθεση παντός αντικειμένου ή είδους κ.λπ. (υπέρ των εσόδων του)).

6. Το Ίδρυμα είναι πάντα εξ απογραφής κληρονόμος.

7. Το Ίδρυμα δικαιούται να εισάγει χωρίς δασμούς κα εισαγωγικούς φόρους, κ.λπ., από το εξωτερικό ηλεκτρικά, ηλεκτρονικά, κλιματιστικά μηχανήματα, μηχανήματα αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κάθε είδους και οποιαδήποτε άλλα είδη, υλικά και αντικείμενα που θα προορίζονται για τις εγκαταστάσεις του, τον εξοπλισμό των αιθουσών του, και εν γένει θα εξυπηρετούν τον επιδιωκόμενο σκοπό του, σχετιζόμενα άμεσα ή έμμεσα με το Ίδρυμα.

8. Οποιοσδήποτε συμβολαιογραφικές πράξεις με κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου γίνονται ατελώς. Η αμοιβή των δικηγόρων και συμβολαιογράφων για κάθε πράξη δεν δύναται να υπερβεί τις εκατό χιλιάδες (100.000) δρχ.

Άρθρο 4

Διοίκηση

1. Το Ίδρυμα διοικείται από επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο που βρίσκεται σε νόμιμη απαρτία, έστω κι αν, για οποιονδήποτε λόγο, τα μέλη του περιοριστούν μέχρι τέσσερα (4). Απαρτία υπάρχει, όταν παρίστανται ή εκπροσωπούνται στο Διοικητικό

Συμβούλιο τέσσερα (4) μέλη. Τέσσερα από τα επτά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πάντοτε υποχρεωτικά κατιόντες ή νόμιμοι σύζυγοι των κατιόντων των Δημητρίου και Γεσθημανής Εφραίμογλου που γεννήθηκαν στην Σπάρτη Πισιδίας. Τα ανωτέρω μέλη είναι ισόβια. Σε περίπτωση που ένα ή περισσότερα από τα τέσσερα αυτά μέλη παραιτηθούν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή είναι σε αδυναμία να ασκήσουν τα καθήκοντά τους, οι υπόλοιποι εκ των τεσσάρων προτείνουν νέα μέλη μεταξύ των κατιόντων, ως ανωτέρω.

Επίσης σε περίπτωση που ένα από τα τέσσερα αυτά μέλη βρίσκεται σε αδυναμία να ασκήσει τα καθήκοντά του για σπουδαιούς λόγους που το αφορούν και τους οποίους δύναται να κρίνουν κατ' απόλυτο διακριτική ευχέρεια και για την ορθή και απρόσκοπτη εκπλήρωση του σκοπού του ιδρύματος ομόφωνα τα υπόλοιπα τρία μέλη, το μέλος αυτό αντικαθίσταται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.

Η θητεία των υπολοίπων τριών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τετραετής. Προτάσεις για υποψηφιότητες μελών του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να υποβάλλουν μόνο σύμβουλοι - μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος αποτελούν οι:

- α. Λάζαρος Δ. Εφραίμογλου
- β. Ουρανία Εφραίμογλου
- γ. Μαρίνα Εφραίμογλου - Πετρολέκα
- δ. Μαριάννα Τάσση
- ε. Πέτρος Μολυβιάτης
- στ. Βασιλική Βασιλείου
- ς. Ελένη Τροβά

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του με απόλυτη πλειοψηφία τον Πρόεδρο, τον Α' και Β' Αντιπροέδρους, τον Ταμία και το Γραμματέα του Ιδρύματος.

3. Μέλος που κωλύεται μπορεί να αντιπροσωπευθεί από άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου με εξουσιοδότηση προς αυτό, με επιστολή που απευθύνεται προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Κάθε σύμβουλος έχει το δικαίωμα να αντιπροσωπεύει μόνο έναν κωλυόμενο. Τα Διοικητικό Συμβούλιο, βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον είναι παρόντα ή εκπροσωπούνται κατά τη συνεδρίαση τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη.

Σε περίπτωση παραίτησης, ανικανότητας, έκπτωσης, θανάτου ή συνεχούς απουσίας για ένα εξάμηνο από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, τα υπόλοιπα μέλη του εκλέγουν αντικαταστάτη για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται. Σε περιπτώσεις εξαμηνιαίας συνεχούς απουσίας η απουσία αυτή θα θεωρείται σιωπηρή παραίτηση, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχουν τις υπηρεσίες τους χωρίς αμοιβή.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά ανά τμήνα, έκτακτα δε όσες φορές συγκληθεί από τον Πρόεδρο ή με αίτηση τριών (3) τουλάχιστον από τα μέλη του.

6. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα κατά τη συνεδρίαση. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η άποψη, υπέρ της οποίας τάσσεται ο Πρόεδρος.

7. Για τις συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά που καταχωρούνται σε ειδικό ντοσιέ και υπογράφονται από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που μετείχαν στις συνεδριάσεις. Αν κάποιος αρνηθεί να υπογράψει πρακτικό, η άρνησή του αναγράφεται στο Πρακτικό που υπογράφεται από τον Πρόεδρο.

Άρθρο 5

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει ελεύθερα για κάθε θέμα που αφορά στη διοίκηση και λειτουργία του Ιδρύματος, στη διαχείριση της περιουσίας και στη διάθεση των πόρων του, καθώς και για κάθε ενέργεια που σχετίζεται με την εκπλήρωση του σκοπού του, σύμφωνα πάντα με τις διατάξεις της συστατικής πράξης και του παρόντος Οργανισμού του Ιδρύματος. Η εκπλήρωση του σκοπού του Ιδρύματος εναπόκειται στο Δ.Σ., το οποίο μεριμνά για τη συνεχή και απαρέγκλιτη λειτουργία του σύμφωνα με το άρθρο 109 του ισχύοντος Συντάγματος. Σε περίπτωση διαπίστωσης από το Δ.Σ. ότι ο σκοπός του ιδρύματος έχει εκφύγει του οριζόμενου από τους ιδρυτές για οποιονδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης και της νομοθετικής τροποποίησης του Οργανισμού αυτού του Ιδρύματος, μπορεί να προχωρήσει στη διάλυση του Ιδρύματος κατά τις διατάξεις του παρόντος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει εξάλλου για την αναγκαιότητα και τη διαδικασία για τη διενέργεια κάθε είδους προμηθειών, έργων. Ο έλεγχος και η εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών περιορίζεται αποκλειστικά στη νομιμότητα της οικονομικής διαχείρισης ως προς την εκπλήρωση του σκοπού του.

Ειδικότερα το Διοικητικό Συμβούλιο:

α. Καταρτίζει, ψηφίζει και υποβάλλει κάθε χρόνο για έγκριση στον Υπουργό Οικονομικών τον απολογισμό και προϋπολογισμό του Ιδρύματος. Μαζί με τον απολογισμό καταρτίζεται και υποβάλλεται και ο γενικός ισολογισμός της περιουσίας του Ιδρύματος. Καταρτίζει το ετήσιο πρόγραμμα δράσεως για την υλοποίηση των σκοπών του Ιδρύματος.

β. Αποφασίζει για την αποδοχή ή αποποίηση κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών προς το Ίδρυμα, καθώς και για την ανακήρυξη Φύλων, Χορηγών, Δωρητών και Ευεργετών του Ιδρύματος.

γ. Αποφασίζει την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού του Ιδρύματος, εφόσον υπάρχει σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό του που έχει εγκριθεί, σύμφωνα με τους όρους των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

δ. Καθορίζει τις προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας των Φύλων του Ιδρύματος, καθώς και τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν, απονέμει τον τίτλο του "Χορηγού", "Δωρητή", "Ευεργέτη" και "Μεγάλου Ευεργέτη" του Ιδρύματος και καθορίζει τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνει ο καθένας.

ε. Χορηγεί γενικές ή ειδικές εξουσιοδοτήσεις εκπροσώπησης του ιδρύματος σε ένα ή περισσότερα μέλη του ή σε τρίτους.

στ. Αποφασίζει επί των εισηγήσεων που υποβάλλονται αυτοπροσώπως ή εγγράφως από το Γενικό Διευθυντή, την Επιστημονική Επιτροπή, την Επιτροπή Προγραμματισμού, την Ομάδα Εργασίας ή άλλους επιστήμονες - συνεργάτες του Ιδρύματος.

ζ. Καταρτίζει Εσωτερικούς Κανονισμούς λειτουργίας του Ιδρύματος των Υπηρεσιών και του Προσωπικού του καθώς και των Ομάδων Εργασίας ή Επιτροπών, οι οποίες δύναται να συσταθούν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Ομάδας Εργασίας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 9 (δ) του παρόντος.

Άρθρο 6

Καθήκοντα Προέδρου

1. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος:

α) Εκπροσωπεί το Ίδρυμα στα Δικαστήρια, στις αρχές και στις σχέσεις του με κάθε τρίτο.

β) Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο.

γ) Δίνει εντολή για την πληρωμή κάθε δαπάνης που περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό που έχει εγκριθεί. Την εντολή αυτή συνυπογράφει ο Ταμίας του Ιδρύματος.

δ) Υπογράφει τα έγγραφα του Διοικητικού Συμβουλίου και

ε) Καταρτίζει την ετήσια Έκθεση των πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Ο Α' Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου αναπληρώνει τον Πρόεδρο, όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται και αυτόν ο Β' Αντιπρόεδρος.

Άρθρο 7

Καθήκοντα Ταμίας

1. Ο Ταμίας του Ιδρύματος:

ο) Εισπράττει τα έσοδα του Ιδρύματος, εκδίδοντας και υπογράφοντας σχετικές αριθμημένες διπλότυπες αποδείξεις.

β) Ενεργεί τις πληρωμές με βάση εντάλματα πληρωμής που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το νόμο

γ) Τηρεί και φυλάσσει τα διαχειριστικά βιβλία και στοιχεία του Ιδρύματος.

δ) Καταθέτει σε Τράπεζες τα εισπραττόμενα έσοδα του Ιδρύματος.

ε) Αναλαμβάνει τις καταθέσεις του Ιδρύματος και

στ) Φροντίζει για την κατάρτιση των απολογισμών, προϋπολογισμών και ισολογισμών του Ιδρύματος, τους οποίους υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Όταν ο Ταμίας απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που ορίζεται από αυτό.

3. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατόν μέρος ή όλα τα καθήκοντα του Ταμία να ασκεί ειδικός εντολοδόχος ή συνδεόμενος με το Ίδρυμα με σχέση εξαρτημένης εργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι για κάθε του ενέργεια συνυπογράφει και ο Ταμίας του Ιδρύματος.

Άρθρο 8

Καθήκοντα Γενικού Γραμματέα

1. Ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου:

- α) Συνυπογράφει με τον Πρόεδρο κάθε έγγραφο.
- β) Επιμελείται της σύνταξης των πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου και διεκπεραιώνει την αλληλογραφία.
- γ) Φυλάσσει το έγγραφο, τα βιβλία και τη σφραγίδα του ιδρύματος και ευθύνεται για την καταστροφή ή απώλειά τους.

2. Είναι δυνατόν οι υπό β) και γ) αρμοδιότητές του Γραμματέα να ανατίθενται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου σε τρίτο πρόσωπο το οποίο έχει σχέση εντολής ή εξαρτημένης εργασίας.

3. Το Γραμματέα, όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ένας από τους συμβούλους που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 9

Αρμοδιότητες Γενικού Διευθυντή

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος:

(α) Είναι επιστήμονας με εμπειρία στα θέματα που σχετίζονται με την εκπλήρωση των σκοπών του Ιδρύματος και αμοιβεται από το Ίδρυμα κατά το νόμο και τους όρους της σχετικής συμβάσεως απασχολήσεως του.

(β) Είναι το κύριο εκτελεστικό όργανο του Ιδρύματος και προϊστάται του προσωπικού του.

(γ) Μετέχει σαν εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και εκτελεί τις αποφάσεις του.

(δ) Είναι δυνατό ο Γενικός Διευθυντής να επικουρείται από Ομάδα Εργασίας, η σύνθεση και οι αρμοδιότητες της οποίας θα καθοριστούν με ειδικό Οργανισμό, ο οποίος θα εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 10

Επιστημονική Επιτροπή

1. Ανώτατο Συμβουλευτικό όργανο του Ιδρύματος είναι η Επιστημονική Επιτροπή. Η Επιστημονική Επιτροπή γνωμοδοτεί για κάθε επιστημονικό ζήτημα σχετικό με την εκπλήρωση του σκοπού του ιδρύματος. Σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο μεριμνά για την εκπλήρωση του σκοπού του Ιδρύματος.

2. Η Επιστημονική Επιτροπή του Ιδρύματος αποτελείται από 7-15 μέλη, εξαιρέτους επιστήμονες και ανθρώπους του πνεύματος και των τεχνών, ειδικούς σε ζητήματα που έχουν σχέση με το Ίδρυμα και την εκπλήρωση του σκοπού του.

3. Τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, για τετραετή θητεία.

4. Της Επιστημονικής Επιτροπής προΐσταται μέλος της, εκλεγόμενο κατά πλειοψηφία μεταξύ των μελών

Άρθρο 11

Επιτροπή Προγραμματισμού

1. Καταστατικό όργανο του Ιδρύματος είναι η Επιτροπή Προγραμματισμού. Η Επιτροπή Προγραμματισμού γνωμοδοτεί για κάθε ζήτημα σχετικό με την οικονομική διαχείριση των πόρων του ιδρύματος σε αναφορά με την εκπλήρωση του σκοπού του. Σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιστημονική Επιτροπή μεριμνά για την εκπλήρωση του σκοπού του Ιδρύματος.

2. Η Επιτροπή Προγραμματισμού του Ιδρύματος αποτελείται από 7-15 μέλη, εξαιρέτους επιστήμονες, οικονομολόγους και ανθρώπους του επιχειρηματικού κόσμου.

3. Τα μέλη της Επιτροπής Προγραμματισμού ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για τετραετή θητεία.

4. Της Επιτροπής Προγραμματισμού προΐσταται μέλος της εκλεγόμενο κατά πλειοψηφία μεταξύ των μελών της.

Άρθρο 12

Οικονομική διαχείριση

1. Η οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος περιλαμβάνει ετήσια περίοδο, αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε χρόνου και γίνεται βάσει προϋπολογισμών και απολογισμών εσόδων και εξόδων που καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 3 του παρόντος Οργανισμού. Το πρώτο οικονομικό έτος αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσης του εγκριτικού νόμου της σύστασης του Ιδρύματος και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους.

2. Ο εσωτερικός έλεγχος της διαχειρίσεως του Ιδρύματος γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται, αν ο εσωτερικός έλεγχος θα γίνεται από τους Ορκωτούς Ελεγκτές ή από ελεγκτική εταιρεία διεθνώς αναγνωρισμένη και λειτουργούσα στην Ελλάδα.

3. Η διαχείριση των πόρων του Ιδρύματος είναι δυνατόν να ανατεθεί μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και γνώμη της Επιτροπής Προγραμματισμού σε ελληνική ή αλλοδαπή τράπεζα ή οργανισμό συλλογικών επενδύσεων συμπεριλαμβανομένου και του Trust.

4. Τα μετρητά, αξιόγραφα, ομόλογα ή κάθε είδους τίτλοι κατατίθενται για φύλαξη σε τράπεζα ελληνική ή αλλοδαπή.

Άρθρο 13

Βιβλία και στοιχεία

1. Από το Ίδρυμα τηρούνται υποχρεωτικά τα ακόλουθα βιβλία και στοιχεία:
  - α. Βιβλίο πρωτοκόλλου εισερχομένων και εξερχόμενων εγγράφων,
  - β. Βιβλίο λογιστικής παρακολούθησης, στο οποίο και σχηματίζονται κατά χρονολογική σειρά και με τη δέουσα λογιστική τάξη τα έσοδα που γίνονται στη διάρκεια της κάθε χρήσης,
  - γ. βιβλίο απογραφών στο οποίο καταχωρείται στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους ο ισολογισμός του Ίδρύματος,
  - δ. στελέχη αριθμημένων διπλοτύπων αποδείξεων εισπράξεων και ενταλμάτων πληρωμών, θεωρημένα από τον Πρόεδρο,
  - ε. βιβλίο Εισηγήσεων στο οποίο καταχωρούνται οι Εισηγήσεις και Γνωμοδοτήσεις που γίνονται από την Επιστημονική Επιτροπή, την Επιτροπή Προγραμματισμού, τις Ομάδες εργασίας ή άλλους Εμπειρογνώμονες.
2. Εκτός από τα ανωτέρω βιβλία και στοιχεία, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει την τήρηση και άλλων βιβλίων και στοιχείων, εφόσον το κρίνει αναγκαίο για την παρακολούθηση της διαχείρισης της περιουσίας του Ίδρύματος και την εκπλήρωση του σκοπού του.

Άρθρο 14

Τροποποίηση του Οργανισμού

Ο Οργανισμός του Ίδρύματος μπορεί να τροποποιηθεί ή να συμπληρωθεί με προεδρικό διάταγμα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 110 του Αστικού Κώδικα, αποκλειστικά και μόνο μετά από πρόταση και σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρύματος, το οποίο είναι αρμόδιο για την εκπλήρωση του σκοπού του. Οποιαδήποτε απόπειρα τροποποίησης του Οργανισμού του Ίδρύματος, χωρίς την τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας, δίδει στο τελευταίο Διοικητικό Συμβούλιο δικαίωμα να διαλύει το Ίδρυμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 15

Διάλυση του Ίδρύματος

1. Το Ίδρυμα διαλύεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, έπειτα από σχετική πρόταση του Διοικητικού του Συμβουλίου, το οποίο αποφασίζει με πλειοψηφία τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών του.

Πρόταση διάλυσης μπορεί να υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο λόγω της αδυναμίας εκπλήρωσης των σκοπών του από όλα τα καταστατικά Όργανα του παρόντος Οργανισμού.

2. Σε περίπτωση διάλυσης του Ίδρύματος η κινητή και ακίνητη περιουσία του θα μεταβιβαστεί κατά πλήρη κυριότητα στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών ή και στο Μουσείο Μπενάκη.

2. Το Ίδρυμα αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Η επωνυμία του απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί από οιονδήποτε τρίτο ως επωνυμία, σήμα ή άλλως, χωρίς την άδεια του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος.

3. Στο Ίδρυμα αυτό εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα και οι διατάξεις του άρθρου 1 και 12 του ν. 1610/1986 που αναφέρεται στην έγκριση σύστασης ιδρύματος με την επωνυμία "ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΡΟΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ" έχει δε όλα τα σχετικά προνόμια των άρθρων αυτών, καθώς και του άρθρου 1 και 3 του παρόντος Οργανισμού.

4. Το Ίδρυμα μπορεί να επιχορηγείται ή χρηματοδοτείται από το κράτος ή άλλους Φορείς, εφόσον η συγκεκριμένη οικονομική ενίσχυση διατίθεται για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Ιδρύματος, καθώς και την υλοποίηση προγραμμάτων, που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

5. Το Ίδρυμα απολαμβάνει διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, δεν υπάγεται σε κρατικό έλεγχο εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπεται ρητά στον παρόντα νόμο, έχει πλήρη διοικητική και διαχειριστική αυτονομία και δεν εφαρμόζονται σε αυτό οι διατάξεις του ν. 2039/ 1939, όπως εκάστοτε ισχύει. Η εποπτεία και ο έλεγχος του Ιδρύματος ασκείται μόνο για την εκπλήρωση σκοπού του από τον Υπουργό Οικονομικών.

Το Ίδρυμα λειτουργεί και διοικείται, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας.

6. Οι ιδρυταί αναλαμβάνουν την υποχρέωση όπως εντός πέντε (5) εργασιμών ημερών από της δημοσιεύσεως του παρόντος νόμου δωρίσουν εις το Ίδρυμα συμπληρωματικώς α) πενήντα χιλιάδες (50.000) μετοχές της Τραπέζης Εργασίας και β) το κεφάλαιο και τους τόκους ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με ρήτρα ΕΚΥ, ύψους ενός εκατομμυρίου εννιακοσίων πενήντα χιλιάδων (1.950.000).

Άρθρο 55

Καταργούμενες - Διατηρούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται:

ο) Ο ν. 1541/1985 (ΦΕΚ 68 Α') εκτός από τα άρθρα 69 παρ. 4 και 78.

β) Το άρθρο 32 του ν. 1644/1986 (ΦΕΚ 131 Α')

γ) Οι παράγραφοι 3 έως 27 του άρθρου 9 του ν. 1697/1987 (ΦΕΚ 57 Α').

δ) Οι παράγραφοι 1 έως 17 του άρθρου 34 του ν. 1845/1989 (ΦΕΚ 102 Α')

ε) Ο ν. 1891/1990 (ΦΕΚ 93 Α')

στ) Το άρθρο 28 του ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α')

ζ) Το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 1859/1944 (ΦΕΚ 215 Α')

η) Το άρθρο 3 του από 23/30-7-1946 β.δ/τος (ΦΕΚ 226 Α')

θ) Η 100614/17-1-1989 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 58 Α')

2. Τα π.δ. 616/1979 (ΦΕΚ 183 Α') και 126/1986 (ΦΕΚ 44 Α'), εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 56

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 10 Σεπτεμβρίου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΙΩ. ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΧΡ. ΚΟΣΚΙΝΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΑΝ. ΨΑΡΟΥΔΑ-ΜΠΕΝΑΚΗ

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΣΤ. ΜΑΝΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΡ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Β. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους
Αθήνα, 10 Σεπτεμβρίου 1993

Η ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΝΑ ΨΑΡΟΥΔΑ-ΜΠΕΝΑΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 61
9 Μαρτίου 2000

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2810

Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμός - Σκοπός - Νομική Μορφή
Διαβάθμιση - Δραστηριότητες

1. Η Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση (Α.Σ.Ο.) είναι αυτόνομη ένωση προσώπων, η οποία συγκροτείται εθελούσια και επιδιώκει, με την αμοιβαία βοήθεια των μελών της, την οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης. Ως Α.Σ.Ο. θεωρούνται και οι αλιευτικοί, κτηνοτροφικοί, πτηνοτροφικοί, μελισσοκομικοί, σπηροτροφικοί, δασικοί, αγροτουριστικοί, αγροβιοτεχνικοί, οικοτεχνικοί και άλλοι συνεταιρισμοί, οποιοδήποτε κλάδου ή δραστηριότητας της αγροτικής οικονομίας.

2. Οι Α.Σ.Ο. διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες. Στις πρωτοβάθμιες υπάγονται οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.), στις δευτεροβάθμιες οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.) και στις τριτοβάθμιες οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.).

3. Οι Α.Σ.Ο. όλων των βαθμίδων είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και έχουν εμπορική ιδιότητα. Αναπτύσσουν κάθε είδους δραστηριότητα για την επίτευξη των σκοπών τους στο πλαίσιο του νόμου και του καταστατικού τους.

4. Για την εκπλήρωση των σκοπών τους, οι Α.Σ.Ο. μπορεί να ιδρύουν υποκαταστήματα, παραρτήματα ή γραφεία στο εσωτερικό και το εξωτερικό, να συνιστούν νομικά πρόσωπα, να συμπράττουν σε κοινές επιχειρήσεις,

με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς οργανισμούς, με επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στα πλαίσια της διακρατικής ή και διεπαγγελματικής συνεργασίας.

Άρθρο 2

Περιφέρεια - Έδρα - Επωνυμία

1. Η περιφέρεια της Α.Σ.Ο. ορίζεται από το καταστατικό της.

2. Έδρα της Α.Σ.Ο. είναι ο δήμος ή η κοινότητα, όπου είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της.

3. Η επωνυμία της Α.Σ.Ο. εκφράζει τον κύριο σκοπό ή τα αντικείμενα δραστηριότητας της Α.Σ.Ο. και περιλαμβάνει την ιδιότητά της ως αγροτικής, καθώς και την έδρα της.

Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλης Α.Σ.Ο. που έχει την ίδια περιφέρεια και τον ίδιο σκοπό.

Η επωνυμία χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στις συναλλαγές και τις νομικές πράξεις της Α.Σ.Ο..

Τα έντυπα της Α.Σ.Ο. αναφέρουν την επωνυμία, την έδρα και τον αριθμό του φορολογικού της μητρώου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 3

Όροι σύστασης - Έγκριση
Καταχώρηση καταστατικού

1. Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και η υπογραφή του από επτά (7) τουλάχιστον πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του νόμου αυτού, καθώς και η έγκρισή του από το Ειρηνοδίκαιο της έδρας του συνεταιρισμού.

2. Για την έγκριση του καταστατικού κατατίθεται από το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο αίτηση στο Ειρηνο-

δικείο, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας.

3. Αν το καταστατικό δεν είναι σύννομο, το Ειρηνοδικείο αναβάλλει τη λήψη της απόφασης και εκδίδει μη εριστική απόφαση με την οποία καλεί το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις ή να συμπληρώσει τις ελλείψεις μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες, από τη δημοσίευση της παραπάνω απόφασης. Στη συνέχεια εκδίδεται η απόφαση του Ειρηνοδικείου. Εάν με την απόφαση γίνει δεκτή η αίτηση, καταχωρείται το καταστατικό στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο Ειρηνοδικείο, με μνεία του αριθμού της σχετικής απόφασης. Από την καταχώρηση αυτήν, ο Α.Σ. αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα. Η ίδια διαδικασία τηρείται και για την τροποποίηση του καταστατικού. Κυρωμένο αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου και του καταστατικού αποστέλλει η Γραμματεία του Ειρηνοδικείου στην εποπτεύουσα αρχή, εντός ενός (1) μηνός από την καταχώρηση της απόφασης.

4. Κατά της απόφασης του Ειρηνοδικείου μπορεί να ασκηθεί έφεση στο αρμόδιο δικαστήριο.

Άρθρο 4

Τύπος - Περιεχόμενο καταστατικού

1. Το καταστατικό του αγροτικού συνεταιρισμού καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, που χρονολογείται και υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη και για να είναι έγκυρο πρέπει να καθορίζει τουλάχιστον:

α) Το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο ή επωνυμία και κατοικία ή έδρα των ιδρυτικών μελών.

β) Την επωνυμία, την έδρα και την περιφέρεια του συνεταιρισμού.

γ) Το σκοπό και τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

δ) Τις προϋποθέσεις εισόδου, εξόδου και διαγραφής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτών.

ε) Το ύψος της συνεταιρικής μερίδας, τον αριθμό των πρόσθετων υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων που μπορεί να αποκτήσει το μέλος, τον τρόπο καταβολής της αξίας τους και τη διαδικασία απόδοσης των μερίδων.

στ) Την έκταση ευθύνης των μελών.

ζ) Τους όρους σύγκλησης και λειτουργίας και τις αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης (Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο).

η) Τον καθορισμό των ελαχίστων ποσοστών επί των πλεονασμάτων χρήσεως για το σχηματισμό αποθεματικών.

θ) Τη χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού.

ι) Τον ορισμό προσωρινής διοίκησης για την έγκριση του καταστατικού και το χρόνο σύγκλησης της πρώτης γενικής συνέλευσης, για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης.

ια) Τον τρόπο ορισμού των ελεγκτών.

ιβ) Τη λύση και εκκαθάριση του Α.Σ..

2. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει και να

ρυθμίζει θέματα που δεν ρυθμίζονται με το νόμο αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΜΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 5

Μέλη

1) Μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία, απασχολούνται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού, πληρούν τους όρους του καταστατικού του και αποδέχονται να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του.

2. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό, μπορεί να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού νομικά πρόσωπα, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τους την άσκηση επιχείρησης αγροτικής παραγωγής, η οποία εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής αυτών, καθώς και η εκπροσώπησή τους καθορίζονται από το καταστατικό.

Άρθρο 6

Εγγραφή - Αποχώρηση - Διαγραφή μέλους

1. Το διοικητικό συμβούλιο του αγροτικού συνεταιρισμού αποφασίζει αιτιολογημένα για την αποδοχή ή όχι της αίτησης εγγραφής προσώπου ως μέλους του συνεταιρισμού, εντός προθεσμίας που ορίζεται από το καταστατικό.

2. Αν η αίτηση απορριφθεί ή αν το διοικητικό συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός της παραπάνω προθεσμίας, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική γενική συνέλευση, η οποία επιλαμβάνεται του αιτήματος και αποφασίζει οριστικά.

3. Το καταστατικό ορίζει τα κωλύματα για την εγγραφή μέλους, καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις αποχώρησης και διαγραφής του, την ελάχιστη χρονική διάρκεια της παραμονής του και τους όρους και το χρόνο απόδοσης των συνεταιρικών μερίδων.

Άρθρο 7

Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών

✓ Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών προς το συνεταιρισμό ορίζονται από το καταστατικό, το οποίο πρέπει να περιέχει υποχρεωτικά διατάξεις που ρυθμίζουν:

α) Τη συμμετοχή των μελών στις γενικές συνελεύσεις του συνεταιρισμού.

β) Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

γ) Τη συμμετοχή στη διανομή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσεως.

δ) Τη συμμετοχή του μέλους στις δραστηριότητες και στις συναλλαγές του συνεταιρισμού.

2. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει κυρώσεις κατά των μελών, για τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους προς το συνεταιρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 8 Συνεταιρική μερίδα

1. Η συνεταιρική μερίδα είναι το ελάχιστο χρηματικό ποσό συμμετοχής κάθε μέλους στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού. Κάθε μέλος συμμετέχει στο συνεταιρισμό με μια (1) υποχρεωτική μερίδα και έχει μια ψήφο. Το ύψος και οι προϋποθέσεις καταβολής της αξίας της ορίζονται από το καταστατικό. Η συνεταιρική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλα τα μέλη.

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει όρους και προϋποθέσεις για την απόκτηση από κάθε μέλος προσθετων υποχρεωτικών μεριδων, ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του με το συνεταιρισμό. Στην έννοια της συναλλαγής περιλαμβάνεται το άθροισμα της αξίας των προϊόντων, των εφοδίων και των υπηρεσιών που παρέχονται στα μέλη από το συνεταιρισμό, καθώς και των προϊόντων που διαθετούν σε αυτόν ή μέσω αυτού σε τρίτους. Στην περίπτωση αυτήν το καταστατικό ορίζει τις ψήφους που αντιστοιχούν στις πρόσθετες μερίδες. Ο συνολικός αριθμός των ψήφων στις πρωτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να υπερβεί τις τρεις (3).

2. Η αύξηση ή η μείωση της αξίας μερίδας γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης.

3. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την απόκτηση προαιρετικών μεριδων από τα μέλη, τους εργαζόμενους στο συνεταιρισμό και τρίτους. Στην περίπτωση αυτήν μπορεί να προβλέπει προνόμια υπέρ των προαιρετικών μεριδων. Οι προαιρετικές μερίδες δεν παρέχουν δικαίωμα ψήφου.

4. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι υποχρεωτικές μερίδες είναι έντοκες. Ο χρόνος και ο τρόπος απόδοσης των τόκων ορίζεται στο καταστατικό.

5. Εάν το καταστατικό δεν απαγορεύει τη μεταβίβαση της συνεταιρικής μερίδας, αυτή είναι δυνατή μόνο με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού, σε πρόσωπο που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του νόμου αυτού.

6. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του συνεταιρισμού, ο κληρονόμος, ή όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτός που υποδείχθηκε με έγγραφη συμφωνία τους, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του νόμου αυτού, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε. Αν δεν υποδειχθεί, η ονομαστική αξία της μερίδας, όπως τυχόν έχει προσauerηθεί ή μειωθεί ανάλογα, όταν υπάρχει ζημία, αποδίδεται στους κληρονόμους στο τέλος της χρήσης.

Άρθρο 9 Ευθύνη και υποχρεώσεις των μελών προς τρίτους

1. Η ευθύνη των μελών του αγροτικού συνεταιρισμού για τις υποχρεώσεις του προς τρίτους είναι επικουρική και περιορίζεται μέχρι του ορίου που ορίζει το καταστατικό. Η έκταση της ευθύνης αυτής ορίζεται από το καταστατικό ως ίση με το ποσό της υποχρεωτικής και των τυχόν προσθετων υποχρεωτικών μεριδων ή με ακέραιο πολλαπλάσιο του ποσού αυτού.

2. Τα μέλη έχουν την ευθύνη της προηγούμενης παραγράφου και μετά την έξοδό τους από το συνεταιρισμό,

για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν όταν ήταν μέλη η για προηγούμενες υποχρεώσεις, τις οποίες αποδεχθηκαν κατά την εγγραφή τους.

3. Αξιώσεις τρίτων, από την ευθύνη των μελών του συνεταιρισμού κατά τις παραγράφους 1 και 2, παραγράφονται μετά παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.

4. Η ευθύνη των μελών παύει οπωσδήποτε μετά την πάροδο ενός έτους από το περας της πτωχεύσεως ή της εκκαθαρίσεως του συνεταιρισμού, εκτός αν μέσα στο έτος έχει ασκηθεί εναντίον τους αγωγή.

5. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση των μελών και των οργάνων του συνεταιρισμού, για υποχρεώσεις του συνεταιρισμού προς τρίτους και το Δημόσιο, καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και συνεταιρισμού.

6. Οι δανειστές μέλους αγροτικού συνεταιρισμού δεν έχουν δικαίωμα επί της περιουσίας του συνεταιρισμού ή των πλεονασμάτων χρήσεων ή των συνεταιρικών μεριδων, υποχρεωτικών ή προαιρετικών, για οφειλές του μέλους προς αυτούς.

7. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή στη λήψη ασφαλιστικού μέτρου, για οφειλές των μελών προς τρίτους:

α) Το αντάλλαγμα για τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων, που έχουν παραχωρηθεί στο συνεταιρισμό.

β) Τα προϊόντα της παραγωγής των μελών, που παραδόθηκαν στο συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία.

γ) Το τμήμα των προϊόντων της περίπτωσης β'.

8. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του συνεταιρισμού, ως τρίτου, χρημάτων τα οποία έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους, καθώς και παροχές σε είδος του αγροτικού συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Άρθρο 10 Γενική Συνέλευση - Αρμοδιότητες - Σύγκληση

1. Η γενική συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο του συνεταιρισμού. Στη γενική συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το συνεταιρισμό.

Στη γενική συνέλευση κάθε μέλος έχει μια (1) ψήφο. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι ο συνεταιριστής διαθέτει περισσότερες της μίας (1) ψήφους και μέχρι τρεις (3), σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του νόμου αυτού.

Η γενική συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο όργανο.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης ανήκουν:

- α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
- β) Η συγχώνευση, η μετατροπή, η παράταση της διάρκειας και η διάλυση του συνεταιρισμού.
- γ) Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του διοικητικού συμβουλίου.
- δ) Η έγκριση του ισολογισμού και του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων της χρήσης.
- ε) Η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημιές.
- στ) Η μεταβολή του ύψους της συνεταιρικής μερίδας.

ζ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη.

η) Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του συνεταιρισμού και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.

θ) Η έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων.

ι) Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

ια) Η ψήφιση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως Προσωπικού.

ιβ) Η απόφαση για την αγορά και πώληση ακινήτων.

ιγ) Η απόφαση για τη συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του συνεταιρισμού Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.), που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

ιδ) Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 17 για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθορισμός της αμοιβής τους.

ιε) Κάθε άλλο θέμα, που προβλέπεται στο καταστατικό.

3. Η γενική συνέλευση μπορεί, με απόφαση της, να μεταβιβάζει στο διοικητικό συμβούλιο την αρμοδιότητα για την άσκηση των, με στοιχεία ια' και ιβ' της προηγούμενης παραγράφου, αρμοδιοτήτων της.

4. Η γενική συνέλευση συγκαλείται από το διοικητικό συμβούλιο σε τακτική σύνοδο μία φορά το χρόνο και συνεδριάζει στην έδρα του συνεταιρισμού μέσα σε εξή (6) το πολύ μήνες από τη λήξη της χρήσεως.

Η διαδικασία σύγκλησης της γενικής συνέλευσης και διεύθυνσης των εργασιών της, ορίζεται από το καταστατικό.

5. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί έκτακτη γενική συνέλευση για λόγους, που προβλέπονται από το νόμο ή το καταστατικό ή όταν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του συνεταιρισμού.

6. Το ένα πέμπτο (1/5) των μελών του συνεταιρισμού μπορεί να ζητήσει από το διοικητικό συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης, αναφέροντας υποχρεωτικά στην αίτησή του τα προς συζήτηση θέματα.

Αν το διοικητικό συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη έχουν το δικαίωμα σύγκλησής της.

Άρθρο 11

Απαρτία

1. Η γενική συνέλευση συνεδριάζει εγκύρως, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του συνεταιρισμού με δικαίωμα ψήφου τα οποία εκπροσωπούν πλέον του μισού (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων.

2. Αν διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας κατά την έναρξη της συνεδρίασης, η γενική συνέλευση συνέρχεται, χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση, απαρτία υπάρχει, οποιοσδήποτε και αν είναι ο αριθμός των εκπροσωπούμενων: σε αυτήν ψήφων.

3. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν στην: α) μεταβολή του σκοπού του συνεταιρισμού, β) συγχώνευση με άλλο συνεταιρισμό, γ) μετατρο-

πή του συνεταιρισμού, δ) διάλυση του συνεταιρισμού και ε) τροποποίηση του καταστατικού, η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, εφόσον, στην έναρξη της συνεδρίασης, είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του συνεταιρισμού, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον τα δύο τρίτα (2/3) του όλου αριθμού των ψήφων. Εάν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή, η γενική συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική συνέλευση, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον το μισό (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων.

4. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα συγκεκριμένα θέματα, στα οποία, για τη λήψη αποφάσεων, απαιτείται η απαρτία που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

Άρθρο 12

Απόφαση

1. Η γενική συνέλευση αποφασίζει για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με απόλυτη πλειοψηφία των σε αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο αυτόν ή το καταστατικό. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης είναι υποχρεωτικές για όλα τα μέλη του συνεταιρισμού, έστω και αν διαφωνούν ή είναι απόντα.

2. Κατ' εξαίρεση η γενική συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων, που εκπροσωπούνται σε αυτήν:

α) για τη μεταβολή του σκοπού του συνεταιρισμού,

β) για τη συγχώνευση με άλλο συνεταιρισμό,

γ) για τη μετατροπή του συνεταιρισμού,

δ) για τη διάλυση του συνεταιρισμού και

ε) για την τροποποίηση του καταστατικού.

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα θέματα στα οποία, για τη λήψη αποφάσεων, απαιτείται η αυξημένη απαρτία της παραγράφου 3 του άρθρου 11 και η πλειοψηφία που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο.

3. Η γενική συνέλευση αποφασίζει με μυστική ψηφοφορία για τα θέματα που αφορούν:

α) Αρχαιρεσίες.

β) Απαλλαγή από την ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου.

γ) Έγκριση του ισολογισμού, του απολογισμού και του πίνακα αποτελεσμάτων χρήσης.

δ) Προσωπικά θέματα.

Αν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν απαλλαγούν από την ευθύνη ή δεν εγκριθεί ο ισολογισμός, ο απολογισμός και ο πίνακας αποτελεσμάτων χρήσης, η γενική συνέλευση, στην ίδια συνεδρίαση, μετά την ανάγνωση της έκθεσης των ελεγκτών, αποφασίζει για την ανάκληση ή μη των μελών του διοικητικού συμβουλίου και την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου.

Αν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ανακληθούν, η γενική συνέλευση, στην ίδια συνεδρίαση, εκλέγει προσωρινό διοικητικό συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει γενική συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού, με θέμα την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου.

4. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν στην ψηφοφορία για τα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους, μόνο με τις ψήφους που διαθέτουν τα ίδια.

Άρθρο 13

Προβολή αποφάσεων γενικών συνελεύσεων

Απόφαση της γενικής συνέλευσης, η οποία αντιβαίνει στο νόμο ή στο καταστατικό, είναι ακυρή.

2. Η ακυρότητα αποφάσεων κηρύσσεται από το Μονοδικαστήριο Πρωτοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού, μετά αίτηση κάθε μέλους ή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η αίτηση ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της απόφασης από τη γενική συνέλευση και κοινοποιείται στο συνεταιρισμό.

3. Η απόφαση του Μονοδικαστηρίου Πρωτοδικείου υποκειται σε έφεση. Δικαίωμα άσκησης έφεσης έχει και η επόχθουσα αρχή.

Η έφεση ασκείται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασής του.

Άρθρο 14

Διοικητικό Συμβούλιο

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση.

Ο αριθμός των μελών του ορίζεται από το καταστατικό και είναι πάντοτε περιττός. Τα μέλη δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3).

Η διάρκεια της θητείας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) ούτε μικρότερη των δύο (2) ετών. Οι σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι και ανακαλούνται εκτενώς από τη γενική συνέλευση.

Αν τρεις (3) μήνες πριν από την εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου ο αριθμός του τακτικού προσωπικού του συνεταιρισμού είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20), στο διοικητικό συμβούλιο μετέχει, ως επιπλέον μέλος του, εκπρόσωπος του παραπάνω προσωπικού. Ο εκπρόσωπος αυτός συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου μόνο σε θέματα προσωπικού.

2. Το διοικητικό συμβούλιο εκπροσωπεί το συνεταιρισμό δικαστικώς και εξωδικαστικώς. Την εκπροσώπηση του αυτή μπορεί να την αναθέτει στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον κατά την παράγραφο 9 του άρθρου αυτού Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ). Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί επίσης να αναθέτει την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε μέλος αυτού ή σε στέλεχος ή υπάλληλο του συνεταιρισμού.

3. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν τα παρόντα ή αντιπροσωπευόμενα μέλη του είναι περισσότερα από τα απόντα, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί οι παρόντες σύμβουλοι να είναι λιγότεροι από τρεις (3). Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών.

4. Το διοικητικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση του συνεταιρισμού, τη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεων του και την επιδίωξη του σκοπού του. Οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου καθορίζονται στο καταστατικό.

5. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται συλλογικώς για κάθε ζημία που προκάλεσαν, με υπαιτιότητά τους, στο συνεταιρισμό κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι αξιώσεις του συνεταιρισμού παραγράφονται μετά από τρία (3) έτη από την τέλεση της πράξης,

εκτός αν πρόκειται για ζημία από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δέκα (10) έτη.

6. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να ψηφίζει στις συνεδριάσεις του για θέματα που αφορούν στον ίδιο, στη σύζυγο ή σε συγγενείς του εξ αίματος η εξ αγχιστείας μέχρι και του δευτέρου βαθμού.

7. Το καταστατικό του συνεταιρισμού μπορεί να προβλέπει την παροχή στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου:

α) Αποζημιώσεως, για την απασχόλησή τους με υποθέσεις του συνεταιρισμού, οι οποίες τους ανατίθενται με ειδική απόφαση του διοικητικού συμβουλίου.

β) Εξόδων κίνησης και παραστάσης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του.

Το ύψος της αποζημιώσεως και των εξόδων κίνησης και παραστάσης καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου.

8. Αν ο πρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου είναι αντιδίκος του συνεταιρισμού, το συνεταιρισμό εκπροσωπεί το, ειδικώς από αυτό, εξουσιοδοτημένο μέλος του, εκτός αν η γενική συνέλευση διορίσει ειδικούς εκπροσώπους.

9. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα ορισμού από το διοικητικό συμβούλιο Γενικού Διευθυντή (Μάνατζερ), στον οποίο να αναθέτει με σύμβαση τη μερική ή ολική άσκηση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του διοικητικού συμβουλίου, πλην εκείνων που, κατά το νόμο ή το καταστατικό, απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή.

Ο Γενικός Διευθυντής επιλέγεται μετά από προκήρυξη που δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο.

Άρθρο 15

Αρχαιρεσίες

1. Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου διενεργούνται από εφορευτική επιτροπή. Η διαδικασία εκλογής των αντιπροσώπων και των αναπληρωτών τους σε ανώτερης βαθμίδας συνεταιριστικές οργανώσεις, συνεταιριστικές εταιρίες ή σε νομικά πρόσωπα, στα οποία συμμετέχει ο συνεταιρισμός, καθορίζεται από το καταστατικό. Στις εκλογές των δευτεροβάθμιων, των τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων και της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. προεδρεύει της εφορευτικής επιτροπής δικαστικός λειτουργός διοριζόμενος από το Μονοδικαστήριο Πρωτοδικείο της έδρας τους.

2. Η εκλογή διενεργείται με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Στο ψηφοδέλτιο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων.

3. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να ορίζεται από το καταστατικό μεγαλύτερος του μισού (1/2) του όλου αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Στην περίπτωση που προκύπτει κλάσμα ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός. Ψηφοδέλτια που περιέχουν αριθμό σταυρών μεγαλύτερο από τον οριζόμενο από το καταστατικό ή χωρίς σταυρό είναι άκυρα.

4. Εκλεγέντες θεωρούνται αυτοί που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους. Αν υπάρχει ισοψηφία γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εκλεγούν θεωρούνται επιλαχόντες κατά τη σειρά του αριθμού των ψήφων που έλαβαν.

5. Οι επιλαχόντες καταλαμβάνουν κενούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι τη λήξη της θητείας τους.

6. Οι διαδικασίες διεξαγωγής των αρχαιρεσιών, της εκλογής της εφορευτικής επιτροπής και κάθε άλλο συναφές θέμα ορίζονται από το καταστατικό.

7. Το διοικητικό συμβούλιο στην πρώτη, μετά την εκλογή του, συνεδρίαση συγκαθίσταται σε σώμα, σύμφωνα με τις κατ'εξουσιοδότηση.

8. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα και τις προϋποθέσεις ανακατανομής των αξιωμαίων στο διοικητικό συμβούλιο. Αν στο καταστατικό δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη, η ανακατανομή των αξιωμαίων μπορεί να γίνει εφόσον αποφασισθεί από το βίκο πρώτο (2/3) των μελών του. Όταν προσκλήπτε κλούμα ισχύει ο αριθμός επόμενος ανεκπλήρωτος αριθμός.

8. Αν κενωθεί η θέση μέλους του διοικητικού συμβουλίου, και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το διοικητικό συμβούλιο, με απόφαση των λοιπών μελών του, συμπληρώνει την κενή θέση εκλέγοντας σε αυτήν μέλος του συνεταιρισμού.

Τα ως άνω οριζόμενα μέλη διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη σύγκληση της πρώτης τακτικής ή έκτακτης γενικής συνέλευσης, η οποία επικυρώνει την εκλογή τους ή, σε αντίθετη περίπτωση, εκλέγει νέα μέλη.

Σε περίπτωση παραίτησης της πλειοψηφίας ή του συνόλου των μελών του Δ.Σ. διενεργούνται αρχαιρεσίες.

9. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στα όργανα διοίκησης της συνεταιριστικής οργάνωσης όποιος καταδικάσθηκε με τελεσίδικη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για: κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υπαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγή εγγράφου, λαθρεμπόριο και εμπορία ναρκωτικών.

Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας του οργάνου διαπιστωθεί για μέλος του η ύπαρξη οποιουδήποτε από τα κωλύματα που προαναφέρθηκαν, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως από μέλος του οργάνου, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 8.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 16 Κρατική εποπτεία

1. Η εποπτεία επί των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και των συνεταιριστικών εταιριών (Σ.Ε.) του άρθρου 32 ασκείται από τον Υπουργό Γεωργίας. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συγκεκριμένα έργα εποπτείας μπορεί να ανατίθενται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Γεωργίας. Συγκεκριμένα έργα ελέγχου μπορεί επίσης να αναθέτει ο Υπουργός Γεωργίας σε ορκωτούς ελεγκτές ή σε ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με το π.δ. 475/1991 (ΦΕΚ 176 Α'), καθώς και σε άλλους ειδικούς επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες.

2. Η εποπτεία αφορά στη σύννομη λειτουργία και στην υποβοήθηση του έργου τους και περιλαμβάνει ιδίως την εξακρίβωση της καταβολής της αξίας των συνεταιρικών μεριδίων ή των άλλων ληξιπρόθεσμων οικονομικών υποχρεώσεων των μελών τους, την τήρηση των διατάξεων

των νόμων, του καταστατικού και των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων, καθώς και την εξακρίβωση της αλήθειας του ισολογισμού, των λοιπών ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και γενικά των τηρούμενων από τις συνεταιριστικές οργανώσεις βιβλίων και στοιχείων.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας εντός ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, καθορίζονται το περιεχόμενο και ο τρόπος άσκησης της εποπτείας, τα καθήκοντα των οργάνων άσκησης αυτής, οι υποχρεώσεις των εποπτευόμενων προς την εποπτεύουσα αρχή, ιδίως για την παροχή εγγράφων ή άλλων στοιχείων για την άσκηση της εποπτείας στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και οι επιβαλλόμενες διοικητικές κυρώσεις από την εποπτεύουσα αρχή, στην περίπτωση μη σύννομης λειτουργίας των συνεταιριστικών οργάνωσης της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση της κρατικής εποπτείας.

Άρθρο 17 Έλεγχος

1. Ο διαχειριστικός, λογιστικός και οικονομικός έλεγχος των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας ασκείται ως ακολούθως:

α) Στα Α.Σ.Ο. για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις ελέγχου των πτωχικών εταιριών, με βάση τα προεκτάσεις του κ.ν. 2190/1920 εκδοθέντα ή εκσυζητούμενα προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις, από μέλη των ορκωτών ελεγκτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου, όπως κάθε φορά ισχύει.

β) Στις λοιπές Α.Σ.Ο., από ορκωτούς ελεγκτές ή απελεγμένους πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του π.δ. 475/1991.

2. Δεν μπορούν να ορισθούν ελεγκτές μέλη και υπάλληλοι της ελεγχόμενης ή υπερκείμενης αυτής οργάνωσης.

3. Οι ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική γενική συνέλευση των Α.Σ.Ο., πλην των ελεγκτών της πρώτης εταιρικής χρήσεως, οι οποίοι ορίζονται από το καταστατικό. Η αμοιβή των ελεγκτών ορίζεται με την απόφαση ορισμού τους ή από το καταστατικό. Οι ελεγκτές μπορούν να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε (5) συνεχείς χρήσεις και υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης οργάνωσης και στην εποπτεύουσα αρχή το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση.

4. Οι ελεγκτές υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο διοικητικό συμβούλιο της Α.Σ.Ο., το οποίο υποχρεούται να το ανακοινώσει στη πρώτη μετά τον έλεγχο γενική συνέλευση των μελών της. Αντίγραφο του πορίσματος υποβάλλουν οι ελεγκτές στην εποπτεύουσα αρχή. Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να καλεί εγγράφως τον ελεγκτή πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης, για να παρίσταται σε αυτήν.

Ο ελεγκτής υποχρεούται να παρίσταται στη γενική

νευση και να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση του ζητηθεί.

Από το πορίσμα του ελέγχου υπάρχουν ενδείξεις έχουν τελεστεί πράξεις, που τιμωρούνται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή των άλλων ειδικών ποινικών νομών, οι ελεγκτές υποχρεούνται εντός δέκα (10) ετών να υποβάλλουν το πορίσμα τους ή τη σχετική θέση τους στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή και να αφέρουν στον Υπουργό Γεωργίας τις παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού.

Οι ελεγχόμενοι έχουν υποχρέωση να θέτουν στη διάθεση των ελεγκτών κατάλληλο χώρο, όλα τα βιβλία και στοιχεία και να παρέχουν κάθε πληροφορία που ειάζεται ο ελεγκτής για την εκτέλεση του έργου του.

Οι ελεγκτές δικαιούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να ελέγχουν τα βιβλία, τους λογαριασμούς ή κάθε άλλο στοιχείο της συνεταιριστικής οργάνωσης, ή κρινεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους.

Οι ελεγκτές ελέγχουν ιδίως:

α) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμικών οργάνων των Α.Σ.Ο..

β) Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και κανόνες της λογιστικής επιστήμης.

γ) Την οικονομική κατάσταση των Α.Σ.Ο., που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του ισολογισμού, του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και των προσαρτημάτων. Στο πορίσμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης των Α.Σ.Ο. στο πλαίσιο των καταστάσεων τους σκοπών και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης τους.

δ) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά τη νομιμότητα ήνο της πραγματοποίησης των δαπανών και αποσκοπεί ιδίως στη διαπίστωση τυχόν διαπραχθεισών ατασθαιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβάσεων και τον εντοισμό των υπευθύνων.

5. α) Ο Υπουργός Γεωργίας μπορεί να ζητήσει από τους ελεγκτές έκτακτο έλεγχο των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας.

β) Οι ελεγκτές, με αίτησή τους προς το διοικητικό συμβούλιο, μπορεί να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης, αναφέροντας σε αυτήν τα προς συζήτηση θέματα. Το διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη γενική συνέλευση μέσα σε ένα (1) μήνα, από την υποβολή της αίτησης, με θέματα τα αναφερόμενα στην αίτηση.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση του ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 18 Διαχειριστική χρήση

1. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερες από δώδεκα (12) μήνες. Εξαιρετικώς ή πρώτη διαχειριστική χρήση μπορεί να ορίζεται για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μήνες.

2. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία της συνεταιριστικής οργάνωσης, ενεργείται η απογραφή της

περιουσίας της και καταρτίζονται ο ισολογισμός και ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης», που υποβάλλονται από το διοικητικό συμβούλιο στην τακτική γενική συνέλευση μαζί με τις αναγκαίες επεξηγηματικές εκθέσεις και τις εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους που εληξε.

3. Το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης της Α.Σ.Ο. για την επομένη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από προϋπολογισμό δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στη γενική συνέλευση.

Άρθρο 19

Διαχειριστικό υπόλοιπο - Πλεονάσματα - Κέρδη

1. Αν από τα ακαθάριστα έσοδα της Α.Σ.Ο. αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες, οι ζημιές, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων, το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις κατά το άρθρο 8 συναλλαγές της συνεταιριστικής οργάνωσης με τα μέλη της. Το πέραν του πλεονάσματος υπόλοιπο λογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη.

2. Εάν το καταστατικό προβλέπει συμμετοχή των προαιρετικών μερίδων στα πλεονάσματα ή στα κέρδη ή και στα δύο, τα ποσά που αναλογούν αφαιρούνται πριν από οποιαδήποτε άλλη χρησιμοποίηση των πλεονασμάτων και των κερδών.

3. Από τα πλεονάσματα, πριν από την αφαίρεση για τις προαιρετικές μερίδες, κρατείται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του συνεταιρισμού και επαναφέρεται εάν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των μερίδων των μελών. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο ποσοστό κράτησης. Το μέρος των πλεονασμάτων που μεταφέρεται στο τακτικό αποθεματικό λογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.

4. Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει μετά την κράτηση της προηγούμενης παραγράφου, διατίθεται για την:

(α) ανάπτυξη του συνεταιρισμού,

(β) απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το συνεταιρισμό,

(γ) υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη,

όπως ειδικότερα ορίζεται στο καταστατικό.

5. Τα ποσά της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου μπορεί, με απόφαση της γενικής συνέλευσης, να παραμείνουν στο συνεταιρισμό ως εξατομικευμένες έντοκες καταθέσεις προθεσμίας των μελών. Το επιτόκιο που καταβάλλεται στην περίπτωση αυτήν καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το επιτόκιο δανεισμού του συνεταιρισμού από τις τράπεζες.

6. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται:

α) Τα κέρδη, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1, μετά τη φορολόγησή τους.

β) Η κράτηση της παραγράφου 3.

γ) Τα έσοδα που περιέρχονται στο συνεταιρισμό από χαριστική αιτία.

δ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό.

Άρθρο 20
Τηρούμενα βιβλία

1. Οι Α.Σ.Ο. τηρούν τα βιβλία που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και τα παρακάτω, θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., βιβλία:

- α) Βιβλίο μητρώου μελών.
- β) Βιβλίο πρακτικών των γενικών συνελεύσεων και του διοικητικού συμβουλίου.
- γ) Βιβλίο απογραφής και ισολογισμού και
- δ) Κάθε άλλο βιβλίο, που προβλέπεται από το καταστατικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ - ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ - ΠΤΩΧΕΥΣΗ
ΔΙΑΛΥΣΗ - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 21
Συγχώνευση - Διαδικασία - Μετατροπή

1. Δύο ή περισσότερες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορεί να συγχωνευθούν είτε με τη σύσταση νέας συνεταιριστικής οργάνωσης, στην οποία ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενες, είτε με την απορρόφηση μιας ή περισσότερων υφιστάμενων συνεταιριστικών οργάνωσεων από άλλη, η οποία ήδη λειτουργεί.

2. Για τη συγχώνευση απαιτείται:

α) Απόφαση των γενικών συνελεύσεων καθεμίας από τις προς συγχώνευση συνεταιριστικές οργανώσεις, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία, που ορίζεται στις παραγράφους 3 και 2 των άρθρων 11 και 12, αντίστοιχα, του νόμου αυτού. Η απόφαση αυτή αφορά την έγκριση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης και τις, κατά περίπτωση, τροποποιήσεις του καταστατικού, που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

β) Δημοσίευση των αποφάσεων της περίπτωσης α', περιληπτικά, σε μία εφημερίδα του νομού της έδρας των υπο συγχώνευση συνεταιριστικών οργάνωσεων.

γ) Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, από επιτροπή εμπειρογνομώνων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, που ορίζεται έπειτα από κοινή αίτησή τους. Η επιτροπή αυτή εξετάζει τους όρους που περιλαμβάνονται στο σχέδιο σύμβασης της συγχώνευσης και συντάσσει έκθεση προς τις γενικές συνελεύσεις των μελών των προς συγχώνευση οργάνωσεων.

δ) Σύγκληση, μετά από πρόσκληση των διοικητικών συμβουλίων των υπό συγχώνευση συνεταιριστικών οργάνωσεων των μελών τους, σε κοινή γενική συνέλευση. Η συνέλευση αυτή εκλέγει το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο της νέας οργάνωσης, που προκύπτει από τη συγχώνευση.

ε) Έγκριση του καταστατικού κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του νόμου αυτού.

στ) Καταχώρηση στο βιβλίο μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών του εγκεκριμένου καταστατικού, με μνεία του αριθμού της εγκριτικής απόφασης του δικαστηρίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.

Από την ημερομηνία αυτή συντελείται η συγχώνευση

και όλα τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων αποτελούν περιουσία της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης.

3. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την καταχώρηση της εγκριτικής απόφασης στο βιβλίο μητρώου, το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί εντός μηνός τα μέλη της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης σε γενική συνέλευση για την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου της συνεταιριστικής οργάνωσης.

4. Μέλη, που δεν επιθυμούν τη συγχώνευση, μπορεί να αποχωρήσουν σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού. Η τυχόν υπεραξία, που προκύπτει από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων, απαλλάσσεται από κάθε φόρο και τέλος και εγγράφεται σε λογαριασμό του τακτικού αποθεματικού της νέας οργάνωσης.

5. Η συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημέρα που συντελείται, την καθολική διαδοχή της νέας συνεταιριστικής οργάνωσης σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν. Η νέα συνεταιριστική οργάνωση υποκαθίσταται αυτοδικαίως σε όλα γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της συγχωνευθείσας οργάνωσης.

6. Τα μέλη των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν είναι αυτοδικαίως μέλη της νέας οργάνωσης με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει το νέο καταστατικό.

7. Οι συνεταιρικές μερίδες των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν αποτελούν κεφάλαιο της νέας οργάνωσης. Αν οι συνεταιρικές αυτές μερίδες είναι άνισες, η κοινή γενική συνέλευση της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, με απόφασή της, ορίζει τον τρόπο προσαρμογής των μερίδων που υπολείπονται του ύψους της συνεταιρικής μερίδας της νέας ή της απορροφούσας οργάνωσης.

8. Η συγχώνευση των οργάνωσεων δεν επιφέρει διακοπή των δικών, στις οποίες είναι διάδοχοι. Εκκρεμείς δικές των οργάνωσεων που συγχωνεύθηκαν συνεχίζονται από τη νέα οργάνωση.

9. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, που συγχωνεύονται, απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής κάθε φόρου, τέλους χαρτοσήμου και φόρου υπέρ τρίτων, που έχει σχέση με τη συγχώνευση. Για το φόρο Συγκέντρωσης Κεφαλαίου ισχύουν οι διατάξεις του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α').

10. Οι κάθε είδους φορολογικές απαλλαγές και κίνητρα για την ενίσχυση των συγχωνεύσεων των Α.Σ.Ο., που θεσπίστηκαν και περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 33 του ν. 2169/1993 (ΦΕΚ 149 Α'), όπως αυτός ισχύει σήμερα, εξακολουθούν να ισχύουν.

11. Δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια Α.Σ.Ο. μπορεί να μετατραπεί σε Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.). Η μετατροπή γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία που ορίζεται στις παραγράφους 3 και 2 των άρθρων 11 και 12, αντίστοιχα, του νόμου αυτού.

12. Κατά τα λοιπά για τη μετατροπή εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των κ.ν. 2190/1920 και 3190/1955. Στις προερχόμενες από τη μετατροπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. μπορεί να εισέλθουν και νέοι μέτοχοι ή εταίροι, αντίστοιχα.

Άρθρο 22
Πτώχευση - Διαδικασία

1. Η αγροτική συνεταιριστική οργάνωση κηρύσσεται

ε κατάσταση πτώχευσης αν παύσει τις πληρωμές των ρεών της.

2. Η πτώχευση κηρύσσεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας της συνεταιριστικής οργάνωσης μετά πο αίτηση:

- α) Οποιοδήποτε πιστωτή, που έχει έννομο συμφέρον.
- β) Του διοικητικού συμβουλίου της Οργάνωσης.
- γ) Των εκκαθαριστών.

3. Η υπό εκκαθάριση συνεταιριστική οργάνωση κηρύσσεται σε πτώχευση μόνον αν δεν έχει συντελεστεί η διαγραφή.

4. Αν υποβληθεί δήλωση παύσης πληρωμών ή αίτηση ήρξης σε πτώχευση της συνεταιριστικής οργάνωσης από το διοικητικό συμβούλιο ή αν έχει κατατεθεί αίτηση για την κήρυξή της σε πτώχευση από οποιονδήποτε τρίτο, το διοικητικό συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές συγκαλούν εντός δέκα (10) ημερών τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς για να αποφευχθεί η κήρυξη της πτώχευσης.

Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται Ισολογισμός και κθεση του διοικητικού συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση της συνεταιριστικής οργάνωσης και την προετινόμενη έκτακτη εισφορά.

Η γενική συνέλευση με απόφασή της, που λαμβάνεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, επιβάλλει στα μέλη έκτακτη εισφορά, ανάλογα με τον αριθμό των υπορεωτικών μεριδών τους και μέσα στα όρια της από το αταστατικό προβλεπόμενης ευθύνης. Η εισφορά αυτή αρνεί και τα μέλη που αποχώρησαν για οποιονδήποτε λόγο μέσα στο τελευταίο, πριν από την υποβολή της αίτησης, για την κήρυξη της πτώχευσης έτος.

Η εισφορά καταβάλλεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της απόφασης στη γενική συνέλευση.

Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το διοικητικό συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να υποβάλουν στο Ειρηνοδικείο πίνακα για την έκτακτη εισφορά. Ο πίνακας κηρύσσεται εκτελεστός από το Ειρηνοδικείο.

5. Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της δήλωσης της προηγούμενης παραγράφου ή από την κοινοποίηση στη συνεταιριστική οργάνωση, της αίτησης για την κήρυξή της σε πτώχευση, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να δηλώσει στο Πολυμελές Πρωτοδικείο αν συνεχίζει ή όχι τις πληρωμές.

6. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο προσδιορίζει δικαίωμα για την εκδίκαση της αιτήσεως - δηλώσεως μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου αν διαπιστώσει ότι εξακολουθεί η κατάσταση παύσης των πληρωμών, κηρύσσει τη συνεταιριστική οργάνωση σε πτώχευση.

7. Από την κήρυξή της σε πτώχευση η συνεταιριστική οργάνωση διαλύεται. Η πτώχευση της οργάνωσης δεν συνεπάγεται την πτώχευση των μελών της.

8. Αν επιτευχθεί πτωχευτικός συμβιβασμός, επικυρώνεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο, οπότε η συνεταιριστική οργάνωση αναβιώνει και συνεχίζει τις εργασίες της.

Μετά την κατάρτιση του συμβιβασμού οι πιστωτές δεν μπορούν να στραφούν κατά των μελών.

Η απόφαση, με την οποία επικυρώνεται ο συμβιβασμός, κοινοποιείται με φροντίδα της οργάνωσης στον ειρηνοδική και στην εποπτεύουσα αρχή.

9. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί πτωχεύσεως του Εμπορικού Νόμου.

Άρθρο 23

Λύση

1. Οι Α.Σ.Ο. λύονται:

α) Αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς τους, που ορίζεται στο καταστατικό και δεν αποφασίσθηκε η παράτασή του από τη γενική συνέλευση.

β) Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των παραγράφων 3 και 2 των άρθρων 11 και 12 αντίστοιχα του νόμου αυτού.

γ) Αν κηρυχθούν σε κατάσταση πτωχεύσεως.

δ) Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας των Α.Σ.Ο. μετά από αίτηση του διοικητικού συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών τους ή της εποπτεύουσας αρχής.

2. Η αίτηση για τη λύση στην περίπτωση δ' υποβάλλεται από την εποπτεύουσα αρχή, αν η λειτουργία των Α.Σ.Ο. απέβη παράνομη ή αν αδράνησαν για δύο τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού τους, λόγω μειωμένης δραστηριότητάς τους.

Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπόκειται σε έφεση.

Άρθρο 24

Εκκαθάριση

1. Με εξαίρεση την περίπτωση της λύσης των Α.Σ.Ο. που επέρχεται από την κήρυξή τους σε κατάσταση πτωχεύσεως κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του Εμπορικού Νόμου, τη λύση ακολουθεί, σε κάθε άλλη περίπτωση, το στάδιο της εκκαθάρισης.

2. Η εκκαθάριση διενεργείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς εκκαθαριστές, που ορίζονται από τη γενική συνέλευση, εκτός εάν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά.

Το νομικό πρόσωπο της λυθείσας Α.Σ.Ο. εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης.

3. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή της Α.Σ.Ο., το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της Α.Σ.Ο. διορίζει άλλους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας.

Άρθρο 25

Ενέργειες εκκαθαριστών

1. Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να κάνουν απογραφή της περιουσίας της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης και να συντάξουν ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου, υποβάλλουν στην εποπτεύουσα αρχή.

Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές γνωστοποιούν τη λύση της οργάνωσης με τη δημοσίευσή της σε μία ημερήσια εφημερίδα και αν δεν εκδίδεται τέτοια σε περιοδική εφημερίδα, του νομού της έδρας της και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

2. Απαιτήσεις πιστωτών κατά της υπό εκκαθάριση οργάνωσης παραγράφονται μετά την πάροδο τριών (3)

ετών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της λύσεώς της.

3. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα χρέη της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης με την ακόλουθη σειρά: προηγείται η εξόφληση των οφειλών προς τους εργαζόμενους και ακολουθεί η εξόφληση των λοιπών δανειστών. Στη συνέχεια εξοφλούνται οι προαιρετικές μερίδες.

Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει διατίθεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο καταστατικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'
ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Άρθρο 26

Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.)

1. Δύο ή περισσότεροι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.) μπορεί να συνιστούν Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.), η οποία έχει ως σκοπό την ενίσχυση, διεύρυνση και συντονισμό των δραστηριοτήτων των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών-μελών της.

Η Ε.Α.Σ. μπορεί, αν προβλέπεται από το καταστατικό της, να αναλαμβάνει και η ίδια δραστηριότητες από αυτές που προβλέπονται για τα μέλη της είτε για λογαριασμό των μελών της είτε για λογαριασμό της.

2. Για τη σύσταση Ε.Α.Σ. απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων των Α.Σ., που επιθυμούν τη σύστασή της, καθώς και σύνταξη, υπογραφή και έγκριση του καταστατικού της.

3. Έδρα της Ε.Α.Σ. είναι ο δήμος ή η κοινότητα όπου είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της. Η περιφέρεια της Ε.Α.Σ. ορίζεται από το καταστατικό της.

4. Στην επωνυμία της Ε.Α.Σ. αναφέρεται η έδρα της. Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλης Ε.Α.Σ., που έχει την ίδια έδρα.

5. Το καταστατικό της Ε.Α.Σ. εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του νόμου αυτού, που εφαρμόζονται αναλόγως.

6. Οι Α.Σ.Ο. μπορεί να πρακτορεύουν στην περιφέρειά τους ασφαλιστικές εταιρίες.

Άρθρο 27

Γενικές Συνελεύσεις Ε.Α.Σ.

1. Η γενική συνέλευση της Ε.Α.Σ. συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών - μελών της.

Κάθε μέλος της Ένωσης διαθέτει μία τουλάχιστον ψήφο.

2. Το καταστατικό της Ένωσης καθορίζει τη συμμετοχή του συνεταιρισμού στην Ένωση με μια υποχρεωτική μερίδα και μια ψήφο. Ορίζει επίσης την αξία της μερίδας και τις προϋποθέσεις κατάβολής της. Στο καταστατικό προβλέπονται επίσης οι όροι και προϋποθέσεις για την απόκτηση από κάθε μέλος πρόσθετων υποχρεωτικών μεριδών, ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του με την Ένωση για καθορισμένη περίοδο συναλλαγών. Στην περίπτωση αυτή το καταστατικό ορίζει τις αντιστοιχίες στις πρόσθετες μερίδες ψήφους. Ο συνολικός αριθμός των ψήφων δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να

υπερβεί τις πέντε (5).

3. Ο αντιπρόσωπος του συνεταιρισμού ασκεί στη γενική συνέλευση της Ένωσης όλα τα δικαιώματα του συνεταιρισμού, ενεργώντας στο πλαίσιο των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού του.

4. Το καταστατικό του συνεταιρισμού - μέλους ορίζει τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία ορισμού και απώλειας της ιδιότητας του αντιπροσώπου.

Άρθρο 28

Διοικητικό Συμβούλιο Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των αντιπροσώπων της Ε.Α.Σ. με το σύστημα και τη διαδικασία του άρθρου 15 του νόμου αυτού.

2. Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3).

3. Τα άρθρα 14 και 15 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 29

Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.)

1. Δύο ή περισσότερες Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών μπορούν να συνιστούν μεταξύ τους Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.).

Οι ΚΕ.Σ.Ε. έχουν ως αντικείμενο το συντονισμό και την ενίσχυση της συνεταιριστικής δράσης των μελών τους, καθώς και την αναληψη εργασιών και παροχή υπηρεσιών σε ευρύτερη κλίμακα.

Οι ΚΕ.Σ.Ε. διεξάγουν τις εργασίες αυτές είτε για λογαριασμό τους είτε για λογαριασμό των μελών τους.

2. Το καταστατικό της ΚΕ.Σ.Ε. εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του νόμου αυτού, που εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Η έδρα της ΚΕ.Σ.Ε. είναι ο δήμος ή η κοινότητα όπου είναι εγκατεστημένη η διοίκησή της. Η περιφέρεια της ΚΕ.Σ.Ε. ορίζεται από το καταστατικό της. Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλης ΚΕ.Σ.Ε. με την ίδια έδρα ή περιφέρεια.

4. Το καταστατικό των ΚΕ.Σ.Ε. μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή και πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών, οι οποίοι δεν μετέχουν σε Ε.Α.Σ.

5. Η γενική συνέλευση της ΚΕ.Σ.Ε. συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των μελών της, που εκλέγονται σύμφωνα με το καταστατικό των μελών τους. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 27 και 28 για τα συνεταιριστικά μερίδες.

Άρθρο 30

Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.)

1. Δύο ή περισσότερες Α.Σ.Ο. της ίδιας ή διαφορετικής βαθμίδας μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.), σκοπό την προαγωγή των καταστατικών σκοπών και δραστηριοτήτων τους.

2. Οι Κ.Α.Σ.Ο. αποτελούν ίδια νομικά πρόσωπα και τη σύστασή τους απαιτείται η σύνταξη καταστατικού

που εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας τους. Τα άρθρα 3 και 4 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Η έδρα και η περιφέρεια της Κοινοπραξίας ορίζεται από το καταστατικό της. Για την επωνυμία της Κοινοπραξίας εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 4 του άρθρου 26 του νόμου αυτού.

4. Η γενική συνέλευση της Κοινοπραξίας συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των Α.Σ.Ο., που μετέχουν σε αυτήν, οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με το καταστατικό τους.

Άρθρο 31

Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων

Για τις Ε.Α.Σ., ΚΕ.Σ.Ε. και Κ.Α.Σ.Ο. εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του νόμου αυτού που θεσπίζουν οικονομικές ενισχύσεις, φορολογικές απαλλαγές και κίνητρα ή αφορούν και ρυθμίζουν θέματα των πρωτοβαθμιών αγροτικών συνεταιρισμών (Α.Σ.), εφόσον δεν προβλέπεται ρητή εξαίρεση ή απόκλιση στις διατάξεις αυτές.

Άρθρο 32

Συνεταιριστικές Εταιρίες (Σ.Ε.)

1. Οι Α.Σ.Ο., κάθε βαθμίδας και οι Συνεταιριστικές Εταιρίες (Σ.Ε.) του άρθρου αυτού μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους ή και με τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που εδρεύουν στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ανώνυμες εταιρίες ή εταιρίες περιορισμένης ευθύνης.

2. Οι εταιρίες αυτές είναι συνεταιριστικές εταιρίες, εφόσον η πλειοψηφία των μετοχών τους ή των εταιρικών τους μεριδίων ανήκει σε Α.Σ.Ο. ή σε Συνεταιριστικές Εταιρίες τους.

3. Οι μετοχές των ανώνυμων συνεταιριστικών εταιριών είναι πάντοτε ονομαστικές.

4. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης ονομαστικών μετοχών ή μεριδίων συνεταιριστικής κατά την έννοια της παραγράφου 2 εταιρίας, δικαίωμα προτίμησης έχουν οι συμμετέχουσες στην εταιρία Α.Σ.Ο., Κ.Α.Σ.Ο. και Σ.Ε..

5. Οι φορολογικές απαλλαγές, που προβλέπονται στο άρθρο 35 του νόμου αυτού, ισχύουν και για την ίδρυση των Σ.Ε..

6. Οι δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Α.Σ.Ο. μπορεί να συγχωνευθούν με τις Σ.Ε. είτε με τη σύσταση νέας Σ.Ε. είτε με την απορρόφησή τους από υπάρχουσα Σ.Ε.. Στην περίπτωση αυτή απολαμβάνουν των προβλεπόμενων για τη συγχώνευση Α.Σ.Ο. κινήτρων και φορολογικών απαλλαγών.

7. Κατά τα λοιπά επί των Σ.Ε. εφαρμόζονται οι διατάξεις των κ.ν. 2190/1920 και 3190/1955.

Άρθρο 33

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.)

1. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.) είναι ιδεολογική και συντονιστική οργάνωση των Α.Σ.Ο. και δεν έχει εμπορική ιδιότητα. Μέλη της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. είναι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Το καταστατικό της μπορεί να προβλέπει ότι μέλη της μπορεί να γίνουν οι Κ.Α.Σ.Ο. και οι ΚΕ.Σ.Ε., οι κοινές τους επιχειρήσεις και οι Σ.Ε..

2. Η ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.:

α) Έχει περιφέρεια ολόκληρη την ελληνική επικράτεια και έδρα το δήμο που ορίζει το καταστατικό της.

β) Εκπροσωπεί τα μέλη της στο εσωτερικό και το εξωτερικό και επιμελείται για την τήρηση των συνεταιριστικών αρχών και την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας.

γ) Ασκεί κάθε δραστηριότητα, που προάγει τις δραστηριότητες των Α.Σ.Ο.. Δεν ενεργεί η ίδια πράξεις παραγωγής, διακίνησης ή εμπορίας αγροτικών προϊόντων και γεωργικών εφοδίων εν γένει.

δ) Για την εξυπηρέτηση των μελών της αναλαμβάνει την εκπόνηση μελετών, εργασιών, ερευνών και μπορεί να μετέχει σε κάθε διαγωνισμό για τη σύναψη συμβάσεων. Συνάπτει συμβάσεις έργου ή συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, που έχουν σχέση με την αγροτική γενικά και συνεταιριστική ειδικά ανάπτυξη.

ε) Ιδρύει εκπαιδευτικά κέντρα.

στ) Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας και μετέχει στη διαιτητική ρύθμιση των συλλογικών διαφορών εργασίας, που αφορούν στο προσωπικό των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και των μελών της Σ.Ε..

ζ) Συντονίζει τις ενέργειες, που αφορούν στις Α.Σ.Ο. και ενισχύει το έργο των μελών της.

η) Γνωμοδοτεί μετά από αίτημα του Υπουργού Γεωργίας για θέματα, που αναφέρονται σε οικονομικές ενισχύσεις και κίνητρα, που παρέχονται στις Α.Σ.Ο., καθώς και επί σχεδίων νόμων, διαταγμάτων και αποφάσεων, που αφορούν στα μέλη της.

3. Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση, λειτουργία και τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. ρυθμίζονται από το καταστατικό της.

Τα άρθρα 14 και 15 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως.

4. Η ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. υποχρεούται να τηρεί μητρώο των μελών της, στο οποίο φυλάσσονται τα καταστατικά και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τα μέλη.

5. Η ετήσια εισφορά των μελών της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. προς αυτήν καθορίζεται από το καταστατικό της.

6. Το καταστατικό της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της.

7. Η ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. διέπεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

1. Τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή υπάλληλος Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. αν:

α) Εν γνώσει του παρέχει στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που ασκεί την εποπτεία ή τον έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνείται ή αποκρύπτει αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν στην οικονομική κατάσταση τους.

β) Εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία τους ή συντάσσει ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς.

γ) Αρνείται να παραδώσει ή αποκρύπτει από εκείνον που ασκεί έλεγχο ή εποπτεία, τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο την άσκηση

ση ελέγχου ή εποπτείας.

2. Με φυλάκιση από ένα (1) μήνα μέχρι ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρείται όποιος διενεργεί έλεγχο ή εποπτεία στις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 οργανώσεις, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων του παρέχει εν γνώσει του ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτει ή αρνείται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν στη διαχείριση ή στην οικονομική κατάσταση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 οργανώσεων και περιήλθαν σε γνώση του από τον έλεγχο ή την εποπτεία, που διενήργησε σε αυτές.

3. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα μέχρι ένα (1) έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των μελών των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 οργανώσεων, με χρήση σωματικής βίας ή απειλής σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης.

4. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα μέχρι ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος:

α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.

β) Ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής για την ανάδειξη διοικητικών συμβουλίων, οργάνων και αντιπροσώπων των Α.Σ.Ο. και της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ..

5. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, οι εκκαθαριστές και οι υπάλληλοι των συνεταιριστικών οργανώσεων της παραγράφου 1, στους οποίους παραχώρησε το διοικητικό συμβούλιο την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του, για παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού ή για ενέργειες που αντίκεινται στις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης ή για μη εκτέλεση σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό των καθηκόντων τους, καθώς και για την παράλειψη σύνταξης του ισολογισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ' ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ

Άρθρο 35

Οικονομικές ενισχύσεις - Φορολογικές απαλλαγές

1. Τα καταστατικά των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και οι τροποποιήσεις τους δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτου.

2. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που παρέχουν κάθε φορά διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου για τη συγχώνευση επιχειρήσεων εφαρμόζονται ανάλογα και στις Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και στις εταιρίες τους, που συγχωνεύονται, εφόσον αυτές πληρούν τις προβλεπόμενες από τις αντίστοιχες διατάξεις προϋποθέσεις.

3. Αγορές ακινήτων από Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων μέσα στην

περιφέρεια τους ή μεταχειρισμένων κινητών μέσων αγροτικής παραγωγής έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση όπως το Δημόσιο.

4. Οι εισφορές των μελών προς τις Α.Σ.Ο. δεν υποκείμενται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

5. Οι καταθέσεις των μελών του συνεταιρισμού σε αυτών, οι αναλήψεις καταθέσεων και οι χορηγήσεις δανείων από το συνεταιρισμό στα μέλη του απαλλάσσονται από τέλη χαρτοσήμου ή άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.

6. Απαλλάσσεται του φόρου μεταβίβασης ακινήτων η αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται στα μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών πρώτης βαθμίδας, κατά το ποσοστό που υποβλήθηκε αυτή σε φόρο μεταβίβασης κατά την αγορά από το συνεταιρισμό του ακινήτου, που μεταβιβάζεται.

7. Ειδικά για απαλλαγές από τον Φ.Π.Α. έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α'), όπως ισχύουν κάθε φορά.

8. Συμβάσεις μεταξύ Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ., που αφορούν αγροτικά προϊόντα ή αγροτικά εφόδια και υπηρεσίες δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή σε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

9. Η νόμιμη προμήθεια, για τις ασφαλιστικές συμβάσεις, που καταρτίζονται ή ανανεώνονται με τη μεσολάβηση Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, καταβάλλεται σε αυτές αντί στον ειδικό λογαριασμό, που προβλέπεται από το άρθρο 13 παρ. 4 του ν. 1258/1986 ανεξάρτητα από το αν προηγήθηκε ή όχι η υπόδειξη, που προβλέπεται από την ίδια πιο πάνω διαταξη.

10. Στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας μπορεί να εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση ελεγχόμενη απολογιστικά για την οικονομική ενίσχυση της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., που διατίθεται από αυτήν αποκλειστικά για δαπάνες συνεταιριστικής εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης ή επιμόρφωσης αιρετών στελεχών ή υπαλλήλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, με βάση τον ετήσιο προϋπολογισμό τους.

11. Οι προβλεπόμενες από τις παραγράφους 9, 10 και 16 του παρόντος άρθρου οικονομικές ενισχύσεις απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ Δημοσίου, καθώς και από κάθε άλλη εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.

12. Οι πρωτοβάθμιες Α.Σ.Ο. δεν υποχρεούνται να εγγράφονται στα Εμπορικά Επιμελητήρια της περιφέρειάς τους.

13. Τα πλεονάσματα της διαχειριστικής χρήσης των συνεταιριστικών οργανώσεων, που διανέμονται στα μέλη υπόκεινται μόνο σε φορολογία εισοδήματος των μελών ανεξαρτήτως της καταβολής τους ή της εξατομικευμένης διατήρησής τους ως καταθέσεως στη συνεταιριστική οργάνωση.

14. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και εταιρίες τους εντάσσονται στους αναπτυξιακούς νόμους.

15. Διατάξεις που θεσπίζουν κίνητρα ή απαλλαγές οικονομικής, φορολογικής ή άλλης φύσεως για τη μετατροπή εταιριών περιορισμένης ευθύνης σε ανώνυμες εταιρίες ή τη μετατροπή άλλου νομικού τύπου εμπορικών εταιριών σε εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, ισχύουν με τις ίδιες προϋποθέσεις και για τη μετατροπή δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας Α.Σ.Ο. σε ανώνυμη εταιρία ή εταιρία

περιορισμένης ευθύνης, εφόσον η πλειοψηφία των μετοχών ή εταιρικών τους μεριδίων, αντίστοιχα, εξακολουθεί να ανήκει στις Α.Σ.Ο., σύμφωνα με το άρθρο 32 του νόμου αυτού.

16. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.) ενισχύεται οικονομικά από τον οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) με την καταβολή σε αυτή, κάθε χρόνο, ποσοστού δύο και μισό τοις εκατό (2,5%) από τα έσοδά του, που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη διάταξη του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 1790/1988 (ΦΕΚ 134 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

Ομοίως ενισχύονται οικονομικά από τον οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.), η Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.) και η Γενική Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΣΥ.Δ.Α.Σ.Ε.) με την καταβολή κάθε χρόνο στη ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε. ποσοστού 0,90% και στη ΣΥ.Δ.Α.Σ.Ε. ποσοστού 0,60% από τα ως άνω έσοδά του.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, μέσα στο πρώτο εξάμηνο κάθε έτους, με βάση τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά τον προηγούμενο χρόνο από τον ΕΛ.Γ.Α. σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη.

Άρθρο 36 Κίνητρα

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας, μπορεί να καθορίζονται κίνητρα για τη συγχώνευση, την ανάπτυξη, καθώς και τη μετατροπή των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε.. Τα εν λόγω κίνητρα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες του συνεταιριστικού θεσμού και στην ανάγκη ανάδειξης του εγγενούς δυναμικού του αγροτικού χώρου. Τα κίνητρα μπορεί να αναφέρονται στις επενδύσεις, στην ανάπτυξη των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε., στην απόκτηση και κατάρτιση στελεχών, στην επιλεξιμότητα για ανάθεση έργων και στην ενθάρρυνση ανάληψης πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων επ' ωφελεία των μελών τους. Με προεδρικά διατάγματα καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υπαγωγής των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. στα παραπάνω κίνητρα.

2. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση κινήτρων και οικονομικών ενισχύσεων ή άλλων φορολογικών απαλλαγών των Α.Σ.Ο. διατηρούνται σε ισχύ, εκτός αν καταργούνται με το νόμο αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ' ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 37 Μητρώο - Φάκελοι Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Το βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών τηρείται στο Ειρηνοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 3.

2. Καθένας μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του βιβλίου Μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτά.

3. Η γραμματεία του Ειρηνοδικείου χορηγεί πιστοποιητικά για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής.

Άρθρο 38 Προσωπικό Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

1. Το προσωπικό των Α.Σ.Ο. είναι:
α) Τακτικό, που διορίζεται σε θέσεις προβλεπόμενες από τον κανονισμό λειτουργίας τους και καλύπτει παγίως και διαρκείς ανάγκες της οργάνωσης.

β) Με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, που καλύπτει ειδικές, έκτακτες, εποχικές ή πρόσκαιρες ανάγκες της οργάνωσης.

2. Η υπ' αριθμ. 27346/1990 κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας «Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων» (ΦΕΚ 700 Β' / 7.11.1990), όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκε, εξακολουθεί να ισχύει, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά από το νόμο αυτόν.

Μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο παραπάνω Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης προσαρμόζεται υποχρεωτικά προς τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 39 Ισχύς των άρθρων 31, 44 και 47 του ν. 2169/1993

Οι διατάξεις των άρθρων 31, 44 και 47 του ν. 2169/1993 (ΦΕΚ 149 Α'), όπως ισχύει σήμερα, εξακολουθούν να ισχύουν. Όπου στους αναφερόμενους στα άρθρα αυτά ειδικούς νόμους γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία, εφαρμόζεται ο παρών νόμος.

Άρθρο 40 Μεταβατικές Διατάξεις

1. Οι κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού υφιστάμενες Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και η ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. έχουν υποχρέωση, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) ετών, από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η προσαρμογή γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μελών τους που λαμβάνεται με την απαρτία και πλειοψηφία της παραγράφου 1 των άρθρων 11 και 12 αντίστοιχως και αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού, που εγκρίνεται από το αρμόδιο δικαστήριο.

Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται μέχρι ένα (1) έτος, με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου οι Α.Σ.Ο. κάθε βαθμού που δεν προσαρμόσαν το καταστατικό τους, σύμφωνα με τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, διαλύονται με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, μετά από αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον ή της εποπτεύουσας αρχής.

3. Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου λειτουργούν με λιγότερα από τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτόν μέλη εξακολουθούν τη λειτουργία τους, κατά παρέκκλιση της διατάξεως της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του νόμου αυτού.

4. Στις αρχαιρεσίες, για την εκλογή συλλογικών οργάνων των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., καθώς και των αντιπροσώπων των Α.Σ.Ο. σε συνεταιριστικές οργανώσεις ανώτερης βαθμίδας και στην

ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., που θα διεξαχθούν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού μέχρι την προσαρμογή των καταστατικών τους σύμφωνα με την παράγραφο 1, εφαρμόζονται οι διατάξεις των καταστατικών, με εξαίρεση τα θέματα που ρυθμίζουν οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 15 του νόμου αυτού, οι οποίες υπερισχύουν των διατάξεων των καταστατικών. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το μισό (1/2) του όλου αριθμού των μελών του εκλεγόμενου οργάνου ή των αντιπροσώπων.

5. Η θητεία των μελών των υφιστάμενων κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού διοικητικών και εποπτικών συμβουλίων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων κάθε βαθμίδας, των κοινοπραξιών αυτών και της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., καθώς και των αντιπροσώπων, λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2000. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσε-

ως, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί μέχρι έξι (6) ακόμη μήνες.

Άρθρο 41 Καταργούμενες διατάξεις

Κάθε διάταξη που αντικείμεται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή που αναφέρεται και ρυθμίζει θέματα ρυθμιζόμενα ειδικά από αυτόν καταργείται.

Άρθρο 42 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 8 Μαρτίου 2000

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΩΝ

Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Ε. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 8 Μαρτίου 2000

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Ε. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ